

1986

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

2019 YILI

DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ

İNSAN HAKLARI İHLALLERİ RAPORU

24 OCAK 2020
İHD DİYARBAKIR ŞUBESİ

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	: 5
DEĞERLENDİRME	: 7
İNSAN HAKLARI BİLANÇOSU	: 10
AYRINTILI VERİLER	: 15

YARGISIZ İNFAZ

(Keyfi Öldürme, Silah Kullanma Yetkisinin İhlali ve Dur İhtarına Uymadığı Gerekçesiyle Öldürülen ve Yaralananlar)

Polis ve Jandarma Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar	: 15
Köy Korucuları Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar	: 18

CEZAEVLERİNDE ÖLEN ve YARALANANLAR : 18

RESMİ HATA VE İHMAL SONUCU ÖLEN ve YARALANANLAR : 19

POLİS ASKER İNTİHARLARI / ŞÜPHELİ ÖLÜMLERİ : 21

SALDIRIYA UĞRAYANLAR : 22

Siyasi Parti, Sendika ve Dernek Yöneticisi/Üyesi : 22

Öğretmen/Öğretim Üyesi : 22

Gazeteci : 23

Yerel Yönetici : 23

Avukat : 23

Sağlık Görevlisi : 23

SİLAHLI ÇATIŞMALAR : 24

SINIR HATLARINDA YAŞANAN ÖLÜM VE YARALANMALAR : 39

Kuzey Doğu Suriye Operasyonu : 40

MAYIN VE SAHİPSİZ BOMBA PATLAMASI SONUCU ÖLÜM VE YARALANMALARI : 40

KUŞKULU ÖLÜMLER : 41

Erkek : 41

Kadın : 41

Çocuk : 43

ÇATIŞMALI ORTAM NEDENİYLE YAŞANAN DİĞER İHLALLER

Orman ve Arazi Yakma : 44

Özel Güvenlik Bölgesi İlanı ve Arazi Yasağı : 44

Sokağa Çıkma Yasağı İlanı : 48

Militan Cenazelerine Yönelik Uygulamalar : 51

Ölünün Hatıratına Saygısızlık : 52

KADINLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER

Kadın İntiharları : 53

Aile İçi Şiddete Uğrayan Kadınlar : 54

Toplumsal Alanda Şiddete Uğrayan Kadınlar : 63

Fuhuş Yapmaya Zorlanan Kadınlar : 70

ÇOCUKLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER

Çocuk İntiharları : 70

Aile İçi Şiddete Uğrayan Çocuklar : 71

Toplumsal Alanda Şiddete Uğrayan Çocuklar Çocuğa Yönelik Şiddet, Tecavüz ve Taciz : 71

Fuhuş Yapmaya Zorlanan Çocuklar : 75

İŞKENCE YASAĞI - İŞKENCE, KÖTÜ MUAMELE, ONUR KIRICI ve KÜÇÜK DÜŞÜRÜCÜ DAVRANIŞ ve CEZALANDIRMA

<u>Gözetiminde İşkence ve Kötü Muamele</u>	: 75
<u>Gözetim Yerleri Dışında İşkence ve Kötü Muamele</u>	: 79
<u>Cezaevlerinde İşkence</u>	: 97
<u>Kaçırma ve Ajanlık Tehdidi</u>	: 107
<u>Tehdit Edilenler</u>	: 115
<u>Toplumsal Gösterilerde Güvenlik Güçlerinin Müdahalesinde Şiddete Maruz Kalanlar</u>	: 119

KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE GÜVENLİĞİNE YÖNELİK İHLALLER

<u>Gözetim Alınanlar – Tutuklananlar- Ev Baskınları</u>	: 134
---	-------

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

<u>Yasaklanan Etkinlikler</u>	: 187
<u>Toplatılan ve Yasaklanan Yayınlar</u>	: 189
<u>Düşüncelerini ifade Edenlere Karşı Açılan Soruşturmalar</u>	: 190
<u>Düşüncelerini ifade Edenlere Karşı Açılan davalar</u>	: 193
<u>Düşüncelerini ifade Edenlere Verilen Cezalar</u>	: 196

ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

<u>Baskına veya Saldırıya Uğrayan Kurum ve Kuruluşlar</u>	: 202
<u>Kapatılan/Kapatılmak İstenen Kurum ve Kuruluşlar</u>	: 205

TOPLANTI ve GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

<u>Güvenlik Güçleri Tarafından Müdahale Edilen Toplantı ve Gösteriler</u>	: 206
<u>Ertelenen, Yasaklanan Toplantı ve Gösteriler</u>	: 212

CEZAEVLERİNDE YAŞANAN İHLALLER

<u>Sevk Uygulamaları</u>	: 227
<u>Sağlık Hakkı İhlali</u>	: 230
<u>Aile Görüşü Engellenenler</u>	: 241
<u>Haberleşme vb. Hakları Engellenenler</u>	: 242
<u>Haklarında Soruşturma Açılanlar</u>	: 243
<u>Disiplin Cezası Verilenler</u>	: 243
<u>Tecrit ve İzolasyon</u>	: 245
<u>Cezaevlerinde Diğer İhlaller</u>	: 248

EKONOMİK ve SOSYAL HAKLARA YÖNELİK İHLALLER

<u>İş Kazalarında Ölen ve Yaralananlar</u>	: 259
<u>İşten Çıkarılanlar</u>	: 260
<u>Görevden Alınanlar</u>	: 261
<u>İhraç Edilenler</u>	: 267
<u>Ücreti Verilmeyenler</u>	: 268

EĞİTİM HAKKINA YÖNELİK İHLALLER

<u>Üniversitelerin Disiplin Kurulları Tarafından Haklarında Soruşturma Açılanlar</u>	: 268
--	-------

DİĞER HAK İHLALLERİ

<u>KAYYIM ATAMALARI</u>	: 268
<u>SAĞLIK HAKKI İHLALI</u>	: 273
<u>DİĞER BAŞVURULAR</u>	: 273

-RAPORA DAİR AÇIKLAMA-

Bu raporda yer alan veriler ve verilere ait bilançolar, derneğimizin şubelerine mağdurlarca yapılan bireysel başvurulardan, yerel kaynaklardan edinilen bilgilerden ve basın taramalarından (Milliyet, Hürriyet, Sabah, Evrensel, Birgün, Cumhuriyet, Yeniyaşam, Cnntürk, TRTHaber, NTV, Habertürk, ANF, ETHA, DHA, AA, İHA, Bianet.org, El Cezire, BBC, Sputnik, T24, Welat, GazeteDuvar, GazeteKarınca, Sendika.org, Mezopotamya Ajansı, JINNEWS) derlenerek hazırlanmıştır.

Raporda yer alan bazı veriler, tanık beyanlarına dayandırılan iddialardır. Ancak, ilgili kurum veya kişilerden, iddiaların aksini ispatlayacak beyan ve açıklamalar yapılmadıkça, iddialar doğru ve gerçek olarak kabul edilecektir.

İddialara ilişkin yeni veriler gündeme geldikçe, raporda yer alan ilgili bölümler güncellenecektir. Rapordan çıkarılabilir veya kesinlik kazandırılarak raporda tutulmaya devam edilecektir.

YAYINA HAZIRLAYAN

İHD DİYARBAKIR ŞUBESİ
ARŞİV-DOKÜMANTASYON BİRİMİ

KISALTMALAR

AA	- Anadolu Ajansı
AB	- Avrupa Birliği
AFAD	- TC Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
AİHM	- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AKP	- Adalet ve Kalkınma Partisi
ANF	- Fırat Haber Ajansı
AP	- Avrupa Parlamentosu
ATK	- Adli Tıp Kurumu
BBP	- Büyük Birlik Partisi
BİMER	- Başbakanlık İletişim Merkezi
BM	- Birleşmiş Milletler
BTK	- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
CHP	- Cumhuriyet Halk Partisi
ÇİM	- Çocuk İzleme Merkezi
DAKAP	- Dicle Amed Kadın Platformu
DBP	- Demokratik Bölgeler Partisi
DEDAŞ	- Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.
DEM-GENÇ	- Demokratik Gençlik Dernekleri Federasyonu
DHA	- Demirören Haber Ajansı
DHF	- Demokratik Haklar Federasyonu
DHKP-C	- Devrimci Halk Kurtuluş Partisi - Cephe
DİHA	- Dicle Haber Ajansı
DİSK	- Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
DTK	- Demokratik Toplum Kongresi
EGM	- Emniyet Genel Müdürlüğü
EĞİTİM-SEN	- Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası
EMEP	- Emek Partisi
ESP	- Ezilenlerin Sosyalist Partisi
ETHA	- Etkin Haber Ajansı
EYP	- El Yapımı Patlayıcı
GBT	- Güvenlik Bilgi Taraması
HDK	- Halkların Demokratik Kongresi
HDP	- Halkların Demokratik Partisi
HÜDA-PAR	- Hür Dava Partisi
İŞİD	- Irak Şam İslam Devleti
İŞKUR	- Türkiye İş Kurumu
İHA	- İhlas Haber Ajansı
İHD	- İnsan Hakları Derneği
JINHA	- Jin Haber Ajansı
JINNEWS	- Jin Haber Ajansı
JÖH	- Jandarma Özel Harekat
KCK	- Kongreya Civakên Kürdistan (Kürdistan Topluluklar Kongresi)
KESK	- Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu
KHK	- Kanun Hükmünde Kararname
KJA	- Kongreya Jinên Azad (Özgür Kadınlar Kongresi Derneği)

KURDÎ-DER	- Kürt Dili Araştırma ve Geliştirme Derneği
KYK	- Kredi Yurtlar Kurumu
MA	- Mezopotamya Haber Ajansı
MHP	- Milliyetçi Hareket Partisi
MKM	- Mezopotamya Kültür Merkezi
MSB	- Milli Savunma Bakanlığı
PFDK	- Profesyonel Futbol Disiplin Kurulu
PKK	- Partiya Karkerên Kurdistan (Kürdistan İşçi Partisi)
PÖH	- Polis Özel Harekat
PSAKD	- Pir Sultan Abdal Kültür Derneği
PYD	- Partiya Yekîtiya Demokratik / Demokratik Birlik Partisi
RTÜK	- Radyo Televizyon Üst Kurulu
SEGBİS	- Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
SES	- Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası
SGDF	- Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu
SMF	- Sosyalist Meclisler Federasyonu
SGK	- Sosyal Güvenlik Kurumu
SHÇEK	- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
OHAL	- Olağanüstü Hal
ÖSP	- Özgürlük ve Sosyalizm Partisi
TBMM	- Türkiye Büyük Millet Meclisi
TEM	- Terörle Mücadele
TFF	- Türkiye Futbol Federasyonu
TİB	- Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı
TİKKO	- Türkiye İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu
TJA	- Tevgera Jinên Azad
TKP/ML	- Türkiye Komünist Partisi/Marksist-Leninist
TOKİ	- TC Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
TRT	- Türkiye Radyo Televizyon
TSK	- Türk Silahlı Kuvvetleri
TBB	- Türk Tabipler Birliği
TÜM-BEL SEN	- Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası
YPG	- Yekineyên Parastina Gel (Halk Savunma Birliği)

DEĞERLENDİRME

İnsan Hakları Derneği “Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi 2019 Yılı İnsan Hakları İhlalleri Raporu” nu açıklamak üzere bir aradayız.

Türkiye’de insan hakları ihlalleri yaygın bir şekilde devam etmektedir. Toplumsal yaşamımızı derinden etkileyen anti-demokratik ve hukuk dışı uygulamalar nedeniyle varlık göstermeye devam eden insan hakları ihlallerinin en önemli nedenlerinden biri, siyasi iktidarın merkezîyetçi ve güvenlik odaklı politikalarıdır.

2019 yılı; ülke sınırları ve sınır ötesi askeri operasyonlardan kaynaklı ihlallerin, ifade ve örgütlenme özgürlüğüne yönelik siyasi tehditlerin ve fiziki müdahalelerin yoğun olarak yaşandığı; yaşam hakkı, işkence ve kötü muamele, hapisanelerdeki ihlaller, kadına yönelik şiddet, toplanma ve gösteri hakkına yönelik yasaklar ve müdahaleler, düşünce ve ifade özgürlüğü, yargı bağımsızlığına ilişkin problemler, basın özgürlüğü, ekonomik ve sosyal haklardaki kayıplar gibi pek çok değişik ve kategorik konularda ihlallerin yoğunlaştığı ve artış gösterdiği bir yıl olmuştur.

2016 yılında ilan edilen ve 2 yıl boyunca Türkiye’nin gündeminde yer alan ve ağır insan hakları ihlallerine yol açan OHAL rejimi; yapılan yasal düzenlemeler ve uygulamalar ile tamamen kalıcı hale getirilmiştir. Bu durum ifade ve örgütlenme özgürlüğüne yönelik müdahalelerde çok net bir şekilde görülmektedir. Siyasi iktidarın icraat ve söylemlerini desteklemeyen ve aykırı duran her türlü muhalif görüş baskılanmaya ve yargı eli ile susturulmaya çalışılmaktadır. Yargı bağımsızlığı tamamen rafa kaldırılmış; yargı, iktidarın baskıcı ve merkezîyetçi politikalarını uygulama konusunda kullandığı en önemli ve kolay araç haline getirilmiştir. Yakın zamanda AİHM’nin Osman Kavala başvurusunda verdiği ihlal kararı ve tespit ettiği ihlaller, Yerel Mahkemenin ısrarla AİHM kararını uygulamaması; yine Selahattin Demirtaş dosyasında Mahkemelerin ve yargı birimlerinin tahliye kararı vermemek için başvurdukları yol ve yöntemler yargının geldiği aşamayı açık bir şekilde göstermektedir. Bu dönem muhalif kesimler içerisinde insan hakları savunucularına yönelik gözaltı ve tutuklamalar, yapılan yargılamalar ve cezalandırmalar yolu ile uygulanan baskılar da en üst seviyeye ulaşmıştır.

Yine, 31 Mart 2019 tarihinde gerçekleşen yerel seçimler sonrasında Halkların Demokratik Partisi (HDP) yönetimindeki belediyelere yönelik yapılan kayyım atamaları, demokrasi ve özgürlüklerin ağır yara aldığı bir diğer önemli durum olarak karşımızda durmaktadır. Bu durum, seçme ve seçilme hakkına yönelik ve hukukla bağdaşır bir yanı olmayan yasaklayıcı uygulamalardır. Seçilen adaylara mazbatalarının verilmemesi ve mazbatalarını aldıktan sonra haklarında hiçbir soruşturma bile olmamasına rağmen belediye başkanlarının görevden alınarak yerlerine kayyım atanması, belediye eş başkanlarının hukuka aykırı bir şekilde tutuklanmaları bir siyasi partinin milyonlarca seçmenine yönelik büyük bir insan hakları ihlalidir.

Bölgemizde 2019 yılında yoğun olarak yaşanan ihlallerden bir kısmına kısaca değinecek olursak;

Gözaltı merkezlerinde ve gözaltı yerleri dışında işkence ve kötü muamele yaygın ve sistematik bir biçimde varlık göstermeye devam etmiştir. Urfa Emniyet Müdürlüğü TEM birimine yönelik ileri sürülen iddialar, vahim boyutlara ulaşmış ve şüphelilerin tespiti ve cezalandırılmalarına ilişkin etkin bir soruşturma halen yürütülmemiştir.

2019 yılının Aralık ayında Diyarbakır'ın Çınar ilçesinde ev baskınları sırasında gözaltına alınan yurttaşların evlerinin ahırında feci şekilde dövülerek işkence edilmesi ve Ağrı'nın Tutak ilçesin kırsal mahalleye baskın düzenleyen askerilerin sokakta yüzükoyun yere yatırılmış yurttaşların sırtına basan askerlerin ortaya çıkan görüntüleri, Mardin Derik ilçesinde gözaltına alınan vatandaşlara yönelik Mardin Jandarma Karakolunda uygulanan işkence ve kötü muamele, işkence uygulayan görevlilerin kimliklerini gizleme gereği bile duymamaları; işkencenin sistematik ve yaygın oluşunu açıklar nitelikte onlarca örnekten sadece bir kaçıdır. Özellikle kadınlara yönelik işkence ve taciz iddiaları, çok ciddi boyutlardadır. Ancak işkenceci failler ve sorumlular hakkında etkili bir soruşturmanın halen yürütülmemesi, cezasızlık politikasının tavizsiz bir şekilde her durumda uygulandığını göstermektedir. Baskı ve tehdit yöntemleri ile ifade alma, mülakat yapma, ajanlaştırma ve kaçırma olaylarına ilişkin başvuru ve ihlallerde de önemli artış yaşandığı gözlenmiştir. Anayasada ve yine Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere göre, işkencenin mutlak olarak yasaklandığını ve bu suçun zamanaşımına tabi olmadığını buradan bir kez daha hatırlatmak istiyoruz! Bu insanlık dışı uygulamalara derhal son verilmeli, başvurular görevlerinden alınmalı ve işlemiş oldukları fiiller nedeniyle haklarında etkili bir yargılama yapılmalıdır.

İşkencenin yaygın ve sistematik olarak gündeme geldiği bir başka alan ise, hapishanelerdir. Sürgünler, sağlık hakkı, işkence ve kötü muamele, disiplin soruşturmaları, tecrit etme, haberleşme, iletişim, aile görüşü haklarının kısıtlanması gibi ihlaller hapishanelerdeki öne çıkan ihlal başlıklarından olmuştur. Özellikle de sağlık hakkı ihlalinin bu süreçte yoğun bir şikâyet konusu olduğunu ifade etmek istiyoruz. Hapishanede tek başına yaşamını sürdürmeyecek, cezaevi ile hastane arasında adeta mekik dokuyan, ölümcül rahatsızlıkları bulunan ve buna rağmen tedavi edilemeyen hasta mahpusların sayısında gün geçtikçe artış meydana gelirken, tedavi olanaklarından yararlanamayan veya tahliye edilmeyen birçok hasta mahpus hastalıklarının son aşamasına gelmişlerdir. 2019 yılında sadece bölge hapishanelerinde 6 hasta mahpus yaşamını yitirdi. Derneğimiz tarafından tespit edilen verilere göre hapishanelerde 458'i ağır olmak üzere toplam 1334 hasta mahpus bulunmaktadır.

Hapishanelerdeki ihlallere değinilirken İmralı Yüksek Güvenlikli Cezaevindeki uygulamalar ve ihlallere de dikkat çekmek isteriz. Abdullah Öcalan ve aynı hapishanede bulunan mahpusların avukatları ve ailesiyle görüştürülmemelerinin hukuk bağdaşır bir yanı bulunmamaktadır ve ağır bir insan hakları ihlalidir. İmralı Hapishanesi üzerindeki uygulanan ağırlaştırılmış tecrit, biz insan hakları savunucuları açısından kabul edilebilir değildir ve derhal sona erdirilmesi gerekmektedir.

Yukarıda da özetle değinmeye çalıştığımız ifade ve örgütlenme özgürlüğüne yönelik baskılar da, yasaklama ve sınırlandırmalarla maalesef devam etmektedir. Bir hak arama biçimi olarak Anayasa'nın 34. maddesinde tanımlanan ve güvence altına alınan açık hava toplantı ve gösterileri ise, Valiliklerin ve Kaymakamlıkların hukuk dışı ve keyfi bir biçimde aldığı kararlar ile yasaklanmakta veya sınırlandırılmaktadır. Diyarbakır'da Koşu Yolu Parkında ve bölge kentlerinde açlık grevine giren mahpusların annelerinin barışçıl ve şiddet içermeyen yürüyüş, basın açıklamaları engellenmiş, annelere gaz ve tazyikli suyla dağıtılmaya çalışılmıştır. Hakeza mahpus annelerin demokratik hakkın kullanımını nedeni ile 2911 Sayılı Kanuna muhalefet, örgüt propagandası yapma nedeni ile davalar açılmış ve Kabahatler Kanuna göre para cezası ile cezalandırılmışlardır. Yine derneğimiz ve kayıp yakınları tarafından Koşuyolu Parkı Yaşam Hakkı Anıtı önünde "Kayıplar Bulunsun Failler Yargılsın" sloganıyla her hafta kesintisiz bir şekilde sürdürülen hakikat ve adalet arayışı, 1 Eylül 2018 tarihinden bu yana hukuk dışı ve keyfi Valilik yasağıyla engellenmektedir. Kayıp

yakınları 47 haftadır, yasak nedeniyle eylemlerini maalesef dernek binasında gerçekleştirmek zorunda bırakılmaktadır.

Bir başka hak ihlaline yol açan konu da, askeri operasyonlardan kaynaklı yaşanan ihlaller, özel güvenlik bölgeleri ve sokağa çıkma yasakları ilanlarıdır. Özel güvenlik bölgeleri ve sokağa çıkma yasağı ilan edilen kırsal yerleşim alanlarında, askeri operasyonların yapıldığı alanlarda yaşayan yurttaşlar, rutin hayat akışını sürdürememekte ve mağduriyetler yaşamaktadır. 2019 yılı içerisinde bölgede devam eden silahlı çatışma ortamında yaşamını yitiren örgüt militanlarının cenazelerinin alınması ve ailelerine teslim edilmesi sürecinde zorluklar ve ihlaller yaşanmaya devam etmektedir.

Kadınlara yönelik şiddet, maalesef 2019 yılında da devam etti. Bölgemizde de, onlarca kadın erkek şiddetinin sonucunda katledildi. Her yerde, her kesimden, her yaşta kadın psikolojik, fiziksel, cinsel ve ekonomik şiddete maruz kalmaya devam etmektedir. Türkiye’de kadınlara yönelik hak ihlallerindeki artış, mevcut hukuki düzenlemelerin hayata geçirilemediğini ve kadını yeterince koruyamadığını göstermektedir. Devlet kadına karşı şiddeti önlemek için her türlü tedbiri almalıdır. Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırmak için, politikalar üretmelidir. Cinsiyete dayalı ayrımcılığı ortadan kaldırmalıdır. Kadına karşı şiddet uygulayan failer hakkında etkili cezalandırma yoluna gidilmeli ve cezasızlık politikalarından vazgeçilmezdir.

Çocuğa yönelik şiddet, cinsel istismar, çocuk işçiliği ve ölümleri, çocuk yaşta evlilikler, anadil eğitiminin yoksunluğu ve genel olarak eğitim sistemindeki yetersizlikler kategorik olarak gündemde en fazla görünür olan ihlaller arasında yerini almaktadır. Çatışmalı ortamların yaşandığı bölgelerde çatışma atıklarının infilakı sonucunda, çocukların yaralanmalarına ve yaşamlarını yitirşine tanıklık ediyoruz. Çocuklara yönelik hak ihlallerini önlenmeye dair tedbirler almak bir yana, çocukların haklarını güvence altına alan koruyucu yasaların yetersizliği ve uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlülüklerin yerine getirilmediği görülmektedir.

İHD her zaman barış hakkını savunmuş ve savunmaya devam edecektir. Türkiye’nin demokratikleşebilmesi, çatışma ve kaos ortamından uzaklaşabilmesi bakımından Kürt sorununu demokratik ve barışçıl yollarla çözmesinin zorunlu olduğunu bir kez daha hatırlatmak isteriz. Türkiye’nin gerçek bir çatışma çözümü ile birlikte yeni ve demokratik bir Anayasaya ihtiyacı bulunmaktadır.

Bizler insan hakları savunucuları olarak, hayatımızdaki ihlallerin önlenebilir olduğuna inanıyoruz. Çatışmalı ortamın bir an önce son bulmasını, kalıcı bir çatışmasızlık halinin ve çözüm sürecinin yeniden müzakere edilmesini umuyoruz. İnsan hakları mücadelesinde; her koşul altında dil, din, ırk, milliyet, cinsiyet, etnik ve kültürel farklılık ayrımı yapmadan, yaşam hakkının kutsal olduğu vurgusunda bulunuyor ve özgürlüklerle dolu, onurlu bir yaşam temenni ediyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ DİYARBAKIR ŞUBESİ

2019 YILI İNSAN HAKLARI İHLALLERİ BİLANÇOSU

YAŞAM HAKKI İHLALLERİ		
	ÖLÜ	YARALI
YARGISIZ İNFAZ (Keyfi Öldürme, Silah Kullanma Yetkisinin İhlali ve Dur İhtarına Uymadığı Gerekçesiyle Öldürülen ve Yaralananlar)		
Polis ve Jandarma Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar	5	8
Köy Korucuları tarafından Öldürülen ve Yaralananlar		1
CEZAEVLERİNDE ÖLEN ve YARALANANLAR	10	
RESMİ HATA VE İHMAL SONUCU ÖLEN ve YARALANANLAR	4	102
POLİS ASKER İNTİHARLARI / ŞÜPHELİ ÖLÜMLERİ	5	
SALDIRIYA UĞRAYANLAR		
Siyasi Parti, Sendika ve Dernek Yöneticisi/Üyesi	1	4
Öğretmen/Öğretim Üyesi		6
Gazeteci		1
Yerel Yönetici		1
Avukat	2	2
Sağlık Görevlisi		1
SİLAHLI ÇATIŞMALAR		
Güvenlik Görevlisi	50	83
Silahlı Militan	319	1
Siviller	12	23
TOPLAM	381	107
<i>Not: Patlayıcılar sonucu ölen ve yaralanan güvenlik güçleri de bu rakama dâhildir.</i>		
SINIR HATLARINDAN YAŞANAN ÖLÜM VE YARALANMALAR		1
Kuzey Doğu Suriye Operasyonu	16	71
MAYIN/SAHİPSİZ BOMBA PATLAMASI SONUCU ÖLÜM VE YARALANMALAR		
Erkek	1	
Çocuk	2	1
KUŞKULU ÖLÜMLER		
Erkek		18
Kadın		24
Çocuk		5

ÇATIŞMALI ORTAM NEDENİYLE YAŞANAN İHLALLER	
Orman ve Arazi Yakma	4
Özel Güvenlik Bölgesi İlan ve Arazi Yasağı	23
Sokağa Çıkma Yasağı İlanı	16
Militan Cenazelerine Yönelik Uygulamalar	5
Ölünün Hatıratına Saygısızlık	5
KADINLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER	
Kadın İntiharları	
İntihar	17
Teşebbüs	1
Aile İçi Şiddete Uğrayan Kadınlar	
Ölü	33
Yaralı/Şiddet	41
Toplumsal Alanda Şiddete Uğrayan Kadınlar	
Ölü	15
Yaralı/Şiddet	21
Cinsel Saldırı	14
Fuhuş Yapmaya Zorlanan Kadınlar	7
ÇOCUKLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER	
Çocuk İntiharları	
İntihar	3
Teşebbüs	2
Aile İçi Şiddete Uğrayan Çocuklar	
Ölü	3
Yaralı/Şiddet	6
Cinsel İstismar	1
Toplumsal Alanda Şiddete Uğrayan Çocuklar	
Ölü	3
Yaralı/Şiddet	4
Cinsel İstismar	1526
Alıkonulma/Kaçırılma	2
Fuhuş Yapmaya Zorlanan Çocuklar	3
İŞKENCE YASAĞI	

İHD DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ
2019 YILI İNSAN HAKLARI İHLALLERİ RAPORU

İŞKENCE, KÖTÜ MUAMELE, ONUR KIRICI ve KÜÇÜK DÜŞÜRÜCÜ DAYRANIŞ ve CEZALANDIRMA	
Gözetiminde İşkence ve Kötü Muamele	67
Gözetim Yerleri Dışında İşkence ve Kötü Muamele	125
Cezaevlerinde İşkence	150
Kaçırma ve Ajanlık Tehdidi	16
Tehdit Edilenler	12
Gösterilerde G. Güçlerinin Müdahalesi Sonucu Yaralananlar	167
KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE GÜVENLİĞİNE YÖNELİK İHLALLER	
Gözetim Alınanlar	
Yetişkin	2937
Çocuk	50
TOPLAM	2987
Tutuklananlar	
Yetişkin	508
Çocuk	3
TOPLAM	511
Ev hapsi	17
Ev Baskınları	2081
DÜŞÜNCE ve İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER	
Yasaklanan Etkinlikler	10
Toplatılan ve Yasaklanan Yayınlar	12
DÜŞÜNCELERİNİ İFADE EDENLERE KARŞI AÇILAN SORUŞTURMALAR	
Soruşturma Sayısı	20
Kişi Sayısı	105
DÜŞÜNCELERİNİ İFADE EDENLERE KARŞI AÇILAN DAVALAR	
Dava Sayısı	17
Kişi Sayısı	132
DÜŞÜNCELERİNİ İFADE EDENLERE VERİLEN CEZALAR	
Dosya Sayısı	31
Kişi Sayısı	110

ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER	
Baskına veya Saldırıya Uğrayan Kurum ve Kuruluşlar	
Siyasi Parti	20
Seçim Bürosu	3
Sendika Binası	3
Belediye Binası	6
Kapatılan/Kapatılmak İstlenen Kurum ve Kuruluşlar	
Siyasi Parti	4
TOPLANTI ve GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER	
Güvenlik Güçleri Tarafından Müdahale Edilen Toplantı ve Gösteriler	58
Ertelenen, Yasaklanan Toplantı ve Gösteriler	80
CEZAEVLERİNDE YAŞANAN İHLALLER	
Sevk Uygulamaları	103
Sağlık Hakkı İhlali	64
Aile Görüşü Engellenenler	4
Haberleşme vb. Hakları Engellenenler	6
Haklarında Soruşturma Açılanlar	12
Disiplin Cezası Verilenler	20
Tecrit ve İzolasyon	39
Cezaevlerinde Diğer İhaller	113
EKONOMİK ve SOSYAL HAKLARA YÖNELİK İHLALLER	
İş Kazaları	
İş Kazalarında Ölenler	11
İş Kazalarında Yaralananlar	14
İşten Çıkarılanlar	492
Görevden Alınanlar	147
İhraç Edilenler	1
Ücreti Verilmeyenler	140
EĞİTİM HAKKINA YÖNELİK İHLALLER	
Üniversitelerin Disiplin Kurulları Tarafından Haklarında Soruşturma Açılanlar	16

<i>DİĞER HAK İHLALLERİ</i>	
<i>Kayım Atamaları</i>	
<i>Belediye</i>	<i>32</i>
<i>Sağlık Hakkı</i>	<i>46</i>
<i>DİĞER BAŞVURULAR</i>	<i>17</i>
TOPLAM İHLAL SAYISI	10553

2019 YILI İNSAN HAKLARI İHLALLERİ - AYRINTILI VERİLER

YARGISIZ İNFAZ

(Keyfi Öldürme, Silah Kullanma Yetkisinin İhlali ve Dur İhtarına Uymadığı Gerekçesiyle Öldürülen ve Yaralananlar)

-Polis ve Jandarma Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar

2 Şubat 2019 tarihinde Urfa'da İl Emniyet Müdürlüğü önünde bulunan ve ismi öğrenilemeyen bir kişinin, polis tarafından açılan ateş sonucu ayağından vurularak yaralandığı öğrenildi. Konuya ilişkin Urfa Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: *“İl Emniyet Müdürlüğü hizmet binası önündeki nöbet kulübesine yaklaşan bir şahsın ‘Üzerimde bomba var’ demesi üzerine görevli nöbetçi memurlar tarafından ilk önce havaya ateş açılarak durdurulmaya çalışılmış, ısrarı üzerine şahıs bacağından vurularak etkisiz hale getirilmiştir. Yapılan ilk incelemede şahsın üzerinde her hangi bir patlayıcıya rastlanmamış olup, yaralı şahıs hastaneye kaldırılarak tedavi altına alınmıştır. Şüpheli şahısla ilgili yapılan incelemelerde şahsın daha önce 15 defa psikiyatri kliniğine giriş yaptığı anlaşılmıştır. Olayla ilgili geniş çaplı soruşturma başlatılmıştır.”*

14 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinde bulunan Sümerpark'ta sabah saat 04.00 sıralarında, Recep Hantaş isimli yurttaşın ‘dur ihtirana uymadığı’ gerekçesiyle polis tarafından vurularak öldürüldüğü öğrenildi. Olay sırasında, Hantaş'ın yanında bulunan R.Y. isimli kişinin yara almadan kurtulduğu ve gözaltına alındığı belirtildi. Olay ile ilgili Diyarbakır Valiliği tarafından şu açıklamada bulunuldu: Valiliğin yaptığı açıklama şöyle: *“14.04.2019 günü saat 03.20 sıralarında Diyarbakır ili Yenişehir ilçesi Sümer Park içerisine yüzleri maskeli 2 şahsın girdiği yönünde alınan 155 ihbarına istinaden ekiplerimizce park içerisinde yapılan araştırma sırasında 2 şahsın görevlilerimizin üzerine doğru koşarak gelmesi üzerine ‘dur’ ihtarı yapılmış, ihtar uyan R.Y. isimli şüpheli şahıs teslim olmuş ancak diğer şüpheli şahıs R.H. kaçmaya devam etmiş, durması için uyarı atışı yapılmış ancak şüpheli şahıs durmamış ve vurularak etkisiz hale getirilmiştir. R.H. isimli şahsın yapılan Uyap sorgusunda hırsızlık, resmi belgede sahtecilik, başkalarına ait kimlik bilgilerini kullanma, basit yaralama, konut dokunulmazlığını ihlal suçlarından çok sayıda kaydı olduğu anlaşılmıştır. R.Y. isimli şahsın yapılan Uyap sorgusunda Pkk/Kck Terör Örgütüne Üye olmaktan, şahıs iş yerinden ve kurumdan hırsızlık, kasten yaralama, kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma, kayıp şahıs ve Terör Örgütü Propagandası Yapmak suçlarında kaydının olduğu anlaşılmıştır. Olay yerinde yapılan incelemede; Maktülün yakınında 1 adet Kuru Sıkı Tabanca, Boş Kovanlar, Nüve ve Gömlek parçaları elde edilmiştir. Konu ile ilgili 2 personelin Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığınca tutuklama talebiyle mahkemeye sevk edildiği, Diyarbakır Valiliği tarafından idari tahkikat başlatıldığı hususu; Kamuoyuna saygıyla duyurulur.”* **15 Nisan 2019 tarihinde** Diyarbakır Cumhuriyet Bassavcılığı'na olayla ilgili başlatılan soruşturma kapsamında gözaltına alınan 2 polis, ifadeleri alınmak üzere bugün Diyarbakır Adliyesi'ne götürüldü. Savcılık ifadeleri sonrası tutuklanma talebiyle Nöbetçi Mahkeme'ye sevk edilen polislerden biri hakkında tutuklama kararı veren mahkeme, diğerinin ise ‘adli kontrol şartı’ ile tahliyesine karar verdi. “Bilinçli taksirle ölüme neden olma” suçuyla tutuklanan polis memuru K.B.'nin 40 gün sonra serbest bırakıldığı öğrenildi. **17 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Efe Hantaş, şu beyanlarda bulundu:** *“Kardeşim Recep Hantaş, 13 Nisan 2019 tarihinde akşam saatlerinde (tahminen 7.30-8.00) hamama gideceğini söyleyerek dışarıya çıktı. Hamama gidip-gitmediği konusunda bilgi alınamadıkta, aynı akşam Ramazan Yıldız isimli*

arkadaşıyla Yenişehir ilçesinde bulunan Sümerpark'ta buluştuğunu daha sonradan öğrendik. Aile üyeleri olarak, kardeşimi gece boyunca aradık. O gece gelmedi. Şehitlik semtinde kendisinin işlettiği bir hurdalık dükkânı var. Bazı geceler orada kaldığı için, yine orada kaldığını düşündük. 14 Nisan 2019 tarihinde Pazar günü sabah 8.50'de Bursa'da inşaat işçisi olarak çalışan kardeşim Mehmetşah Hantaş'ı arayan polis, kardeşim Recep Hantaş'ın hastanede öldüğünü söyleyerek gelmemizi istedi. Kardeşimin beni bilgilendirmesiyle, kendisini arayan polisi arayıp bilgi almak istedim. Bana 'acilen hastaneye gelmemizi söyledi' ancak bilgi vermedi. Ben, ablam ve kardeşim hastaneye gittik. Hastanede polis ablukasını vardı. Polislere, kardeşimin buraya getirildiğini ve çağrıldığımızı söyledik. Bizi 15-20 dakika kadar beklettiler. Tekrar sordum. Bana 'Amir gelecek sizi bilgilendirecek' denildi. 1 saat boyunca bekletildik. Daha sonra içlerinden bir polis bana nesi olduğumu, 'abisiyim' deyince kendisiyle gitmemi söyledi. Hastanenin içersinde bulunan savcılık odasına gittik. Ancak savcı orda değildi. Kimse olmayınca doktorun yanına götürüldüm. Doktor bana 'başınız sağolsun' deyince ben kendimi kaybettim ve inanmadım. Daha sonra teşhis etmek amacıyla beni morg gittik. Kardeşimi teşhis ettim. Teşhis sırasında, vücut bölgesinin tümüyle dikişlerle kapatılmış olduğunu gördüm. Yine avukatımız ve bizler olmadan, kardeşimin otopsisini yapıldı. Bize eşlik eden polis, kardeşimin nasıl öldüğü konusunda bilgi vermedi. Aile bireylerini aradım. Hastaneye geldiler. Israr etmemiz üzerine polis bize 'Dün gece bir ihbar aldık. İhbar üzerine Sümerpark'a operasyona gittik. Operasyon esnasında iki şahıs oradaydı. İki kişiden Ramazan Yıldız, terör örgütüyle ilişkili olduğu için araması var. Orada Recep'i yanlışlıkla vurduk" dedi. Cenazenin bir an önce defin edilmesi için, bize polis tarafından sürekli baskı yapılıyordu. Cenaze hastanede yıkandı. Polis bize 'kalabalık olmadan cenazeyi mezarlığa götürün. Defin edin. Slogan atılırsa, izin vermeyiz' dedi. Cenazeyi Yeniköy Mezarlığı'na götürdük. Polis ablukasını nedeniyle, sınırlı aile üyeleriyle defin işlemlerini yapabildik. Akrabalarımız katılamadı. Dini vecibeleri yerine getirilirken, aile üyeleri olarak sürekli baskıya maruz kaldık. 3 gün boyunca kurduğumuz taziye yerinde de polis sürekli bekledi. Daha sonradan Diyarbakır Valiliği tarafından yapılan bir açıklama oldu. Ancak daha sonra, avukatlarımızın soruşturma dosyasından edindiği bilgilerden açıklamada yer alan bilgilerin doğru olmadığını gördük. Bunun dışında, bundan yaklaşık 1 yıl önce kardeşim bize, polis tarafından siyasi faaliyetlerden uzak durulması yönünde tehdit edildiğini söylemişti. Kardeşim çalıştığı işyerinde sürekli başka nedenler öne sürülerek keyfi bir şekilde gözaltına alınıp gözaltı nedeni dışında siyasi konulara ilişkin sorular sorulup kendisine baskı uygulanıyordu. Kardeşimin ne şekilde öldürüldüğünün tespit edilmesini ve kardeşimin faillerinin ortaya çıkarılarak yargılanmasını talep ediyoruz. Derneğinizden bu konuda bizlere destek vermenizi ve hukuki yardımda bulunmanızı istiyorum."

3 Mayıs 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi Onbaşlar köyünde, koyunları otlattığı esnada askeri bölgeden açıldığı iddia edilen ateş sonucu, 46 yaşında ve 5 çocuk babası Sertip Şen isimli çobanın ağır yaralandığı ve kaldırıldığı Yüksekova Devlet Hastanesi'nde kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi. **Basın organlarında yer alan haberlerde olaya ilişkin konuşan baba Cemşit Şen, şunları belirtti: "5 çocuk babası olan oğlu Sertip'in tek geçim kaynağı olan koyunlarını otlattığı sırada katledildiğini ifade etti. Baba Şen, olayı şu sözlerle anlattı: "Sabah 07.00'da koyunları alarak köye 3 kilometre uzaklıkta bulunan Kavleboş Yaylası'na götürdü. Uzun süre ondan haber alamadık. Akşam saatlerinde pancar toplayan kadınlar onu görerek köylülere haber verildi. Olay yerine giden köylüler, Sertip'i 3 kilometre boyunca sırtında taşıyarak köye getirdi. Uzun bir süre yaralı bir şekilde kalmış ve çok kan kaybı yaşamıştı. Oğlum kalbine yakın bir yere isabet eden kurşun ile yaralanmış. Karakol bölgesinde vurulan oğlum orada uzun bir süre kan kaybı yaşadı. Vurulduğu yerde karakol ve üst bölgeleri görülüyor. O kadar yakın yerde vurulan oğluma neden müdahale edilmedi?"**

18 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesi Aligor Mahallesi'nde sabah saatlerinde polis kontrol noktasında geçmekte olan mevsimlik tarım işçilerini taşıyan minibüsün, polis tarafından otomatik silahlarla tarandığı öğrenildi. Minibüste bulunan ve aynı aileden oldukları öğrenilen 6 tarım işçisinin (*Hava Algac, Emine Çalışan, Gülcan Ertaş, Aysel Geçici, Zehra Kurt, Kübra Kurt*) yaralandığı ve hastaneye kaldırılarak tedavi altına alındığı öğrenildi.

1 Ağustos 2019 tarihinde Hakkari'nin Derecik ilçesi sınır hattında “dur ihtarına” uymadığı gerekçesiyle askerler tarafından açılan ateş sonucu, 14 yaşındaki Vedat Ekinci isimli çocuğun vurularak olay yerinden yaşamını yitirdiği ve 1 yurttaşın ise yaralandığı öğrenildi. **2 Ağustos 2019 tarihinde** Hakkâri Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: “01.08.2019 günü Kuzey Irak sınırından İlimiz Derecik İlçesi sınırına 2 kilometre mesafede sınırlarımız dışında ülkemiz sınırına terör örgütü tarafından yoğun olarak kullanılan bölgeye kaçak yollarla girmeye çalışan şahıslara sınır birliklerimiz tarafından dur ihtarında bulunulmuştur. Ancak dur ihtarına uymayarak sınırimıza doğru Kuzey Irak tarafından ilerleyen şahıslara angajman kuralları gereği uyarı ateşi yapılmıştır. Bölgenin engebeli ve kayalık olması sebebiyle seken mermi çekirdeği 1 vatandaşımızın yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Yaralı vatandaşımız olay yerinde bulunan Hudut Birliklerimize ait araçlar ile Derecik Sahra Hastanesine kaldırılmış, yapılan tüm müdahalelere rağmen maalesef hayatını kaybetmiştir. Kamuoyuna saygı ile duyurulur.” **3 Ağustos 2019 tarihinde** Savcılık tarafından dosyaya gizlilik kararı getirildiği öğrenildi.

15 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesi kırsalında bulunan Gürbeyli mahallesine askerlerce düzenlenen ev baskınında, 29 yaşındaki Bayram Ekinci'nin askerler tarafından açılan ateş sonucu vurularak yaşamını yitirdiği öğrenildi. Olaya ilişkin soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Ekinci'nin yargılandığı adli bir davada hakkında denetimli serbestlik kararı verildiği ve karakola giderek imza verdiği bilgisi edinildi. **2 Aralık 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İhsan Ekinci, şu beyanlarda bulundu:** “Ben Diyarbakır ili Lice İlçesinde ailem ile birlikte yaşıyorum. 15/10/2019 tarihinde benim öz amcam olan Hanifi Ekinci, gece 23:00 civarında arayarak köyümüz olan Gürbeyli'ye askerlerin geldiğini ve silah sesleri duyduğunu, ne olduğuyla ilgili fikrim olup olmadığını sordu. Ben de kendisine Lice merkezde olduğunu köyde olmadığını söyledim. Daha sonra kardeşim Bayram'ın köyde olduğunu bildiğim için endişelendim ve köy muhtarı Necati Ekinci'yi arayarak Bayram'ı görüp görmediğini sordum. Muhtar bana kardeşimi görmediğini söyledi. Daha sonra muhtar beni aradı ve askerlerle iletişim kurmaya çalıştığını ancak kendisi ile görüşmediklerini, ne için geldiklerini ancak sabah olduğunda söyleyebileceklerini söyledi. Sabah olduğunda öz kardeşim olan Ekrem Ekinci beni aradı ve Lice savcısının köye gittiğini söyledi. Bende muhtarı tekrar aradım ve savcının neden geldiğini ciddi bir şey mi olduğunu sordum. O da bana kimsenin bilgi vermediğini söyledi. Ben adliyenin kalorifer işlerini yaptığım için hakim ve savcılarının numaraları bende mevcuttur. Savcı Muhammet Kurt'u kendi özel telefonum ile aradım ve köyde bir sıkıntı olup olmadığını sordum. Savcı bey bana neden sorduğumu sordu ben de 'kardeşim köyde yaşıyor, ona ulaşamıyorum merak ettim' dedim. Kardeşimin ismini söylediğimde bana kardeşimin hayatını kaybettiğini söyledi. Bunun üzerine karakola gittik karakol bize cenazenin Diyarbakır'a gönderildiğini söyledi. Biz de Diyarbakır Araştırma Hastanesine gittik. Orada kardeşimin otopsi işlemeleri yapıldıktan sonra bize gösterildi. Hastanede bulunan askerler bize kardeşimin örgüt üyesi olduğunu ve çatışmada öldürüldüğünü söyledi. Biz de onlara bayram'ın aylardır Lice'de çalıştığını herkesin onu tanıdığını örgütsel bir ilişkisi olmadığını söyledik. Bahsettiğim olay nedeniyle ben ve ailem çok mağdur durumdayız. Kardeşimin infaz edildiğini düşünüyoruz. Bu konuda derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

6 Aralık 2019 tarihinde Ağrı'nın Tutak ilçesine bağlı Soğukpınar (Mûşîyan) köyünde sabah saatlerinden yapılan operasyonda silahlı çatışma çıktığı ve çatışma sırasında 3 çocuk babası Murat Kaya isimli yurttaşın yaşamını yitirdiği öğrenildi. Köyde 10 yurttaşın gözaltına alındığı, Cemal Aksoy adında bir kişinin de yaralanıp Van Araştırma Hastanesi'ne kaldırıldığı öğrenildi. Operasyon sırasında askerler tarafından köylülere işkence edildiği belirtildi. Sosyal medya organlarında çeşitli hesaplardan yayınlanan fotoğraflarda askerlerin yurttaşlara kötü muamele bulunduğu görüldü. Çatışmada yaşamını yitiren Murat Kaya'nın kardeşi Mehzer Yalçın, olayla ilgili bir haber ajansında yaptığı açıklamada şunları belirtti: *"Panik olunca kaçıma başladık (Köyde silah seslerinin yükseldiği sırada). Kardeşim o esnada olaya yakın bir yerdedi. O da bizim gibi olayı merak edip ayağında terliklerle dışarı çıkmıştı. Bir diğer kardeşim Fettah Yalçın'ı gözaltına aldılar. Kardeşimin şu anda nerede tutulduğunu bilmiyoruz. Bize söylemiyorlar. Karakola gittiğimizde askerler bizi kovuyor. Köyde içinde kadınlarında olduğu onlarca kişiyi gözaltına aldılar. Olay sonrası köyde kadınlar erkekleri ve gençlerin hepsini okula topladılar. Daha sonra bizi bıraktılar. Onlarca köylüyü de gözaltına aldılar. Murat kardeşim suçsuzdu."*

-Köy Korucuları Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar

3 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesi Üçdamlar köyüne bağlı Murat mezrasında köy korucusu olan Hasan Kaya'nın, Hasan Karaköse isimli yurttaşı ateşli silahla vurarak ağır yaraladığı öğrenildi. Üç kurşunun yaralan Karaköse'nin hastaneye götürülerek tedavi altına alındığı ve olayla ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

CEZAEVLERİNDE ÖLEN ve YARALANANLAR

Urfa-Siverek T Tipi Cezaevi'nde bir yıldır bulunan 23 yaşındaki adli mahpus Yusuf Akbulut'un kendini asarak intihar ettiği iddia edildi. Olay sonrası mahpusun ailesini arayan cezaevi yetkililerinin, Akbulut'un bunalıma girdiğini ve tuvalette kendini asarak intihar ettiği bilgisini aktardığı öğrenildi.

Elazığ Kampüs Açık Cezaevi'nde bulunan epilepsi hastası 18 yaşındaki Rıdvan Barış isimli mahpusun, **10 Mart 2019 tarihinde** sabah saatlerinden geçirdiği kalp krizi sonucu yaşamını yitirdiği öğrenildi. Elazığ Kampus Açık Cezaevi A-9 No'lu Cezaevine bir ay önce getirildiği belirtilen Barış'ın devam eden tedavisinin yapılmadığı ileri sürüldü. Basın organlarından yer alan haberlerde geçen bilgilere göre aynı cezaevinde bulunan bir mahpusun konuya ilişkin şunları aktardığı ileri sürüldü: *"Barış kendi durumun yetkililere anlatarak tedavi edilmesi gerektiğini söyledi. Bir kaç gün önce yine rahatsızlandı. Cezaevi Müdürü'ne durumunu ilettili ancak ilgilenilmedi. Yine Yunus isimli Başgardiyana'a durumunu aktardı. Başgardiyana da başka bir gardiyana gönderdi. Rıdvan Barış ve koğu arkadaşları kendi durumunu anlattıktan sonra gardiyana 'Yapılacak bir şey yok' diyerek ayrıldı. Bu sabah saat 04.00'e Barış tekrar rahatsızlandı ve duvarlara yumruk vurdu. Ancak ilgilenen olmadı. Sabah sayımından sonra durumu iletmelerine rağmen ilgilenen olmadı. Sayımdan sonra saat 10.30'da Barış kalp krizi geçirerek yaşamını yitirdi. Yanındaki tutuklular durumu yetkililere iletmesine rağmen ilgilenen olmadı. Olaydan 1 buçuk saat sonra (saat 12.00) ambulans geldi ve cenazesini battaniyeye sararak hastaneye kaldırdı. Buna rağmen Cezaevi Savcısı olay yerinde inceleme yapmadı."*

İmralı hapisanesinde devam eden tecrit politikalarına son verilmesi amacıyla başlayan ve 1 Mart 2019 tarihinde tüm hapisanelere yayılan açlık grevleri eylemleri sırasında, 7 siyasi

mahpusun intihar ederek yaşamına son verdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren mahpusları isimleri ve buldukları cezaevleri şu şekilde;

Zülküf Gezen, 17 Mart 2019 tarihinde Tekirdağ 2 No'lu F Tipi Cezaevi.

Ayten Beçet, 23 Mart 2019 tarihinde Gebze Cezaevi.

Zehra Sağlam, 24 Mart 2019 tarihinde Oltu T Tipi Kapalı Cezaevi.

Medya Çınar, 25 Mart 2019 tarihinde Mardin E Tipi Kapalı Cezaevi.

Yonca Akici, 1 Nisan 2019 tarihinde Şakran Kadın Kapalı Cezaevi.

Sıraç Yüksek, 2 Nisan 2019 tarihinde Osmaniye 2 No'lu T Tipi Kapalı Cezaevi.

Mahsum Pamay, 6 Nisan 2019 tarihinde Elazığ Cezaevi.

Urfa'nın Hilvan ilçesindeki Urfa 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde kalan 30 yaşındaki Y.E. isimli hükümlünün, **17 Haziran 2019 tarihinde** gece saatlerinde kaldığı koğuşta kalp krizi geçirerek yaşamını yitirdiği öğrenildi.

9 Eylül 2019 tarihinde Maraş Türkoğlu L Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan ve resmiyette 79 yaşında olmasına rağmen gerçek yaşı 87 olduğu belirtilen Mehmet Selim Buğrahan isimli mahpusun, fenalaşması üzerine kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdiği öğrenildi. Maraş'ta ikamet eden Buğrahan hakkında "örgüte yardım ve yataklık"tan dolayı açılan bir davada verilen 4 yıl 2 aylık hapis cezasının onanması üzerine 45 gün önce evine yapılan baskınla gözaltına alınıp, ilerlemiş yaşına rağmen cezaevine konulduğu öğrenildi.

15 Eylül 2019 tarihinde Ağrı'nın Patnos ilçesinde bulunan Patnos L Tipi Kapalı Cezaevinde tutuklu bulunan hasta mahpus Mustafa Akyol'un yaşamını yitirdiği öğrenildi. *2011 yılında tutuklanan ve "örgüt üyesi" suçlamasıyla 13 yıl 6 ay hapis cezası verilen eski Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) Ağrı İl Başkanı Mustafa Akyol'un parkinson ve kalp rahatsızlığı bulunduğu ve bir hafta önce Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Araştırma Hastanesi'nde tedavi altına alındığı öğrenildi.*

6 Ekim 2019 tarihinde Ağrı'nın Patnos ilçesinde bulunan Patnos L Tipi Cezaevi'nde tutulan ve hastalığı nedeniyle 1 Ekim tarihinden bu yana Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Dursun Odabaşı Hastanesi'nde tedavi altına alınan 59 yaşındaki hasta mahpus Kinyas Gülcan'ın yaşamını yitirdiği öğrenildi.

3 Aralık 2019 tarihinde Urfa T Tipi 2 Nolu Cezaevi'nde bulunan 64 yaşındaki Emine Aslan Aydoğan isimli hasta mahpusun, Urfa Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde tedavi gördüğü sırada yaşamını yitirdiği öğrenildi. 16 aydır tutuklu olan Aydoğan'ın böbreğinde tümör olduğu için 10 gün içinde 4 kere ameliyat edildiği ve 10 gündür yoğun bakımda olduğu öğrenildi.

RESMİ HATA VE İHMAL SONUCU ÖLEN ve YARALANANLAR

12 Mart 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesinde zırhlı aracın çarpması sonucu, 9 yaşındaki Ruken Elma isimli çocuğun ağır yaralandığı ve Silopi Devlet Hastanesi'ne götürülerek tedavi altına alındığı, sağ bacağındaki iki bölgeden ameliyat edilerek kalça kemiğine platin takıldığı öğrenildi. Yaşanan olay hakkında bilgi veren Elma'nın annesi Fehime Elma, "Sabah 07.30 gibi kızımı okula gitmesi için hazırladıktan sonra evden gönderdim. Evden çıktıktan sonra cadde üzerine geçtiğinde karşıdan zırhlı aracın hızlıca geldiğini gördüm. Hatta 'kızım gitti, kızım gitti' diye bağırırken, panzer kızıma vurdu. 2-3 metre uzağa fırlattı. Ben koştum, yetişene kadar hastaneye kaldırdılar."

Antep'te Mehmet ve Sibel Can çiftinin 30 Nisan 2019 tarihinde doğan ilk çocukları Elisa Asel Can'ın, Dr. Ersin Arslan Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde yeni doğan ünitesinde müşahede altında tutulduğu ve **7 Mayıs 2019 tarihinde** sabah konulduğu kırık kuvözden düşme sonucu beyin kanaması geçirerek yaşamının yitirdiği öğrenildi. Ünite görevli hemşirelerin aile tarafından kuvözün kırık olduğu yönünde uyarıldığı, ancak dikkate alınmadığı iddia edildi.

11 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır merkez Bağlar ilçesi 5 Nisan Mahallesi Emek Caddesi üzerinde seyir halinde olan polise ait zırhlı aracın, 6 yaşındaki Efe Tektekin isimli çocuğa çarptığı ve çarpma sonucu çocuğun ağır yaralandığı öğrenildi. Hastaneye götürülerek tedavi altına alınan çocuğun, **12 Eylül 2019 tarihinde** kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi.

16 Eylül 2019 tarihinde Bingöl'de Merkez Sancak İlk ve Ortaokulu'nda 47 öğrenci, 5 öğretmen ve bir okul çalışanının, okul laboratuvarında açıkta bırakılan cıvadan dolayı zehirlendiği öğrenildi. Konu ile ilgili İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından, okulda idari soruşturma başlatıldığı öğrenildi. **24 Eylül 2019 tarihinde** Bingöl Valiliği tarafından yapılan açıklamada ise şöyle denildi: *"20 Eylül günü Bingöl Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi'ne baş ağrısı, karın ağrısı, kusma, bulantı, vücutta kızarıklık, döküntü, gözlerde yanma hissi, gözlerde kaşıntı ve baş dönmesi gibi yakınmalar ile başvurmuşlardır. Hastaların beyanlarından, yaklaşık 5 gün önce okulda buldukları cıva ile oynadıkları ve sonrasında şikayetlerinin başlaması üzerine hemen hastaneye başvurdıkları bilgisine ulaşılmıştır. Cıvadan etkilenen 47 öğrencimiz, 5 öğretmenimiz ve 1 hizmetlimiz hastanelerimizde tedavi altına alınmıştır. AFAD'ın yapmış olduğu ölçümlerde okul içerisinde cıva elementine rastlanmamış olup İl Sağlık Müdürlüğüne alınan kan numuneleri de Kayseri Halk Sağlığı Laboratuvarı'nda çalıştırılmıştır. Alınan kan sonuçlarında kanında cıva tespit edilen öğrencilerden sınır değer üzerinde olanların tümü Ulusal Zehir Danışma Merkezi ile irtibata geçilerek ilaç tedavilerine başlanmıştır. Tedavileri devam etmekte olan hiçbir öğrencimiz ve öğretmenimizde hayati tehlike bulunmamaktadır. Yapılan kontroller neticesinde, Sancak ilkokulu ve Ortaokulu'nda eğitim ve öğretime devam edilmesinde sakınca olmadığı görülmüştür. Diğer taraftan, konu ile ilgili adli ve idari soruşturma başlatılmış olup sürecin tüm safhaları tarafımızca takip edilmektedir." **26 Eylül 2019 tarihinde** cıvadan rahatsızlanan sayısının 83'ü çocuk 100 kişi olduğu ve bunlardan çocuk olan 7 kişinin yoğun bakım ünitesinde tedavilerine devam edildiği öğrenildi.*

23 Eylül 2019 tarihinde Dersim'in Mazgirt ilçesi Göktepe köyünden Çimenli köyüne gitmek üzereyken caddenin karşı tarafında geçen 22 yaşındaki Oktay Er isimli yurttaşın, askeri aracın çarpması sonucu olay yerinde yaşamını yitirdiği öğrenildi. **25 Eylül 2019 tarihinde Mezopotamya Ajansı'na (MA) konuşan baba Cebrail Er**, konu ile ilgili şu beyanlarda bulundu: *"Orada cenazeyi 2 saate yakın yerde savcının gelmesi için beklettikler. Savcı inceleme yaptıktan sonra Mazgirt ilçesine gönderildik. Orada bize 'yok' denilerek cenaze aracı verilmedi. Daha sonra yetkililerin devreye girmesi ile ambulans verilerek Malatya'ya otopsi için gittik. Koskoca ilde bir ambulans bulamak için sabaha kadar bekledik. Oğlum çıkışta arkadaşını görmeyi unutmuş. Yanındaki arkadaşına 'sen bekle burada, zaten lokanta karşıda görüp geleceğim' deyip karşıya geçmek isterken askeri araç çarpmış. Oğlum nasıl fark etmediler. Son teknoloji, içerisinde kamerası olan, ışıkları çok uzak mesafeden en ufak şeyi fark eden araçlardır. Ben o aracı istediğim yerde durdururum. Aracın durdurulmaması imkansız. 4 şeritli bomboş yol nasıl oluyor da gidip caddenin ortasında çocuğa vurabiliyor. Onların yaşı kadar şoförlük yapmışım. Onlar mı beni kandırıyor? Şu anda Dersim'de zırhlı araçları bir kontrol etsinler. Bunların hız sınırı en fazla şehir içinde 30. Şehir dışında otopan gibi yerlerde ise 60'dır. Benim oğluma en az 80-90 kilometre hızla*

vurup öldürdüler. Yoksa o aracın durmama gibi bir şansı yok. Acemileri getirip şoför yapmışlar. Burada bizim çocuklarımızın canını alıyorlar. Oğlumun tüm vücudu kırılmıştı. Zırhlı araç tüm vücudu altına almış. Çarpma kalmamış yaklaşık 28 metre yerde sürüklenmiş. Normalde öyle bir yolda o aracı, 10 metre mesafede durdurabilirsiniz. Otopsi raporunda her şey çıkacak. Oğlumu öldürenlerin cezalandırılmasını istiyorum. Oğlumun ölümünün sebebini devletten istiyorum. Bu olayın peşini bırakmayacağım.”

9 Ekim 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesine bağlı Karşıyaka Mahallesi'nde evinin bulunduğu yolun kenarında duran 7 yaşındaki Hamza Öğdem isimli çocuğun, polis zırhlı aracının çarpması sonucu yaralandığı öğrenildi. Sağ ayak kemiğinde kırıklar oluşan çocuğun, İlçe Devlet Hastanesi'ne kaldırılarak tedavi altına alındığı öğrenildi.

27 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'da çevik kuvvet polislerine ait zırhlı aracın çarptığı 33 yaşındaki İnşaat Mühendisi Cihan Can isimli yurttaşın ezilerek yaşamını yitirdiği öğrenildi.

POLİS ASKER İNTİHARLARI / ŞÜPHELİ ÖLÜMLERİ

26 Şubat 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi kırsalında 22 yaşındaki Piyade Sözleşmeli Er Mehmet Ali Korkmaz'ın, devriye görevi sırasında fenalaştığı ve götürüldüğü hastanede kurtarılmayarak yaşamını yitirdiği belirtildi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde bulunan 172'nci Zırhlı Tugay Hudur Tabur Kışla Hizmet Tk. Komutanlığı'nda görevli Piyade Er Uğur Çakmak'ın arkadaşının silahından çıkan mermi sonucu hayatını kaybettiği ileri sürüldü. Milli Savunma Bakanlığı tarafından yaşanan olaya ilişkin yapılan açıklamada şöyle denildi: *"Şırnak/Silopi'de 04 Mart 2019 tarihinde nöbet görevi esnasında meydana gelen silah kazası neticesinde 1 kahraman silah arkadaşımız şehit olmuştur."*

24 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde askerlik yapan ve terhis olmasına 5 gün kaldığı belirtilen İslam Muhammed Altuğ isimli askerin, başka bir askerin silahından çıkan kurşunla yaşamını yitirdiği iddia edildi.

27 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Sakarya 7'nci Komando Tugay'ından görevle **Urfa** 20'nci Zırhlı Tank Tugay'ına gelen askerlerden Uzman Çavuş Mehmet Dursun ve Uzman Çavuş Volkan Şevik, iddiaya göre eforlu antrenman yaparken fenalaştı. Bayılan 23 yaşındaki asker Mehmet Dursun'un önce komutanları tarafından revire kaldırıldığı, bilincinin kapalı olması teşhisiyle Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne sevk edildiği belirtildi. Acil servise bilinci kapalı bir halde getirilen Dursun'un, güneş çarpması, genel durum bozukluğu ön tanılarıyla yoğun bakıma yatırıldığı, ancak yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadığı bildirildi. Öte yandan aynı şekilde fenalaşan Volkan Şevik'in de aynı hastanede yoğun bakım ünitesindeki tedavisinin bilinci kapalı şekilde sürdüğü ve hayati riskinin devam ettiği kaydedildi.

30 Haziran 2019 tarihinde Antep'in Şahinbey ilçesine bağlı Yeditepe mahallesinde arkadaşlarıyla birlikte kaldığı evine, gece görevden sonra dönen 24 yaşındaki polis memuru Ali Başyığıt'ın tabancasını temizlediği sırada seken mermiyle başından vurularak yaşamını yitirdiği iddia edildi.

SALDIRIYA UĞRAYANLAR

-Siyasi Parti, Sendika ve Dernek Yöneticisi/Üyesi

5 Mart 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa'nın Ceylanpınar İlçesinde AKP İlçe Gençlik Kolları Başkanı Abdulhadi Dakak'ın bir grup tarafından darp edildiği öğrenildi. Ceylanpınar Devlet Hastanesi'nden darp raporu alan Dakak'ın olay anına ait bir fotoğrafla Ceylanpınar Savcılığı'na suç duyurusunda bulundu.

25 Nisan 2019 tarihinde Antep'in Oğuzeli ilçesinde CHP İlçe Başkanı İlhan Keskinsoy'un uğradığı silahlı saldırıda yaşamını yitirdiği öğrenildi. Antep Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "*Oğuzeli CHP İlçe Başkanı İlhan Keskinsoy, iş yerinde ticari alacak yüzünden çıkan tartışma sonucu İ.K. tarafından öldürülmüş olup, olayla ilgili adli soruşturma başlatılmıştır.*"

Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde 7 kişinin öldüğü patlama gerekçe gösterilerek Kulp Belediyesi eşbaşkanlarının tutuklanması ve yerlerine kayyım atanması nedeniyle dayanışmada bulunmak amacıyla, **24 Eylül 2019 tarihinde** Kulp ilçesine giden HDP ve DBP'li heyetin, 10 kişilik grup tarafından uzun namlulu silahlarla saldırıya maruz kaldığı öğrenildi. Belediye önünde yaptıkları oturma eyleminden sonra dönüş yolunda saldırıya maruz kalan heyetten 2 kişinin (DBP Silvan İlçe Eşbaşkanı İskan Üzümlü, Silvan Belediyesi Meclis Üyesi Şifayet Başoğlu) yaralandığı, copla darp edildiği ve araçların camlarının kırıldığı öğrenildi. Saldırıyla ilgili 5 köy korucusunun gözaltına alındığı öğrenildi.

24 Aralık 2019 tarihinde Siirt'in Erüh ilçesinde bulunan 15 Temmuz Demokrasi Meydanında, CHP İl Başkanı Nevaf Bilek'in tartıştığı bir grup tarafından darp edildiği öğrenildi. Nedeni bilinmeyen olayda Bilek'in vücuduna aldığı darbeler sonucu yaralandığı ve Siirt Devlet Hastanesi'ne kaldırılarak tedavi altına alındığı öğrenildi.

-Öğretmen/Öğretim Üyesi

13 Eylül 2019 tarihinde Eğitim Sen Diyarbakır 1 Nolu Şubesi tarafından yapılan basın açıklamasında; **Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde** bulunan Kazım Karabekir Ortaokulu'nda sendika üyesi müdür yardımcısı ve kadın öğretmenin, öğrencisi tarafından darp edildiği duyuruldu.

20 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Çınar ilçesi Çınar Meslek Lisesi'nde kantinde, kimliği belirlenemeyen 2'si 18 yaşından büyük 3 kişinin kantin kapısını sert bir şekilde kapatınca öğretmen M.B. tarafından uyarıldığı, bunun üzerine şahısların öğretmene ellerinde bulunan kesicisi aletlerle saldırıda bulunduğu ve yaralandığı öğrenildi. Sol kulağının arkasından ve boynundan aldığı darbeler sonucunda yaralan öğretmen M.B.'nin ambulansla Çınar İlçe Devlet Hastanesine götürülerek tedavi altına alındığı öğrenildi.

3 Ekim 2019 tarihinde Antep'in Şehitkamil ilçesinde Sebiha Rıfat Kaleoğlu Ortaokulunun Müdürü Fatih Şahin ve bir kadın öğretmenin, bir öğrencinin velisi olan Erdinç K. isimli şahsın tarafından fiziki saldırıya maruz kaldıkları öğrenildi. Saldırı ardından yaşanan olaya tepki gösteren öğrenciler, veliler ve öğretmenler okulda oturma eylemi yaparak saldırıyı kınadı.

24 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır Merkez Kayapınar ilçesinde Süleyman ve Muazzez Ersönmez Ortaokulu Müdür Yardımcısı Yasin Güneş'in, okul bahçesinde bir öğrencinin babası ve ağabeyi tarafından fiziki saldırıya uğradığı ve yaralandığı öğrenildi. Güneş'in şikayeti üzerine Jandarma tarafından gözaltına alınan baba-oğul'un tutuklandığı öğrenildi.

-Gazeteci

3 Nisan 2019 tarihinde Antep'in Bülbülzade Mahallesi'nde akşam saat 22.30 sıralarında, Antep Üniversitesi Gazetecilik Bölümü öğrencisi ve MA muhabiri olan Aydın Atay'ın, iki kişinin bıçaklı saldırısına uğradığı ve gasp edildiği öğrenildi. Bacağından yaralanan Atay'ın Tıp Fakültesi Hastanesi'ne kaldırılarak tedavi altına alındığı öğrenildi.

-Yerel Yönetici

Diyarbakır'ın Çüngüş ilçesinde yerel seçimlerde resmi olmayan sonuçlara göre Belediye Başkanı seçilen Saadet Partili (SP) Ali Suat Akmeşe'nin **1 Nisan 2019 tarihinde** yakınıyla birlikte kimliği belirsiz kişilerin silahlı saldırısına uğradığı ve yaralandığı öğrenildi. Saldırganların olay yerinden kaçtığı, Akmeşe ve yakınının ise hava ambulansıyla Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne götürülerek tedavi altına alındığı öğrenildi.

-Avukat

1 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'da öğle saatlerinde Diyarbakır Barosu Başkanı Cihan Aydın, baronun avukatları ve çalışanlarına yönelik bir grup tarafından saldırıda bulunuldu. 2 avukatın yaralandığı saldırı ile ilgili, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nın tarafından başlatılan soruşturma kapsamında "hakaret ve kasten yaralama" suçlamasıyla 3 kişinin (L.A. ve oğulları H.A ve V.A.) gözaltına alındığı öğrenildi.

19 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır merkez Kayapınar ilçesi Dicle Kent Mahallesi 252. Sokak'ta 43 yaşındaki avukat Müzeyyen Boylu Issı'nın, 45 yaşındaki doktor eşi Mesut Issı tarafından silahla vurularak öldürüldüğü öğrenildi. Eşini öldüren Mesut Issı, daha sonra polise teslim oldu.

22 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır Barosu'na kayıtlı 28 yaşındaki Armanç Arkaş isimli avukat, **Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesindeki** bir kafede iki grup arasında çıkan kavga sırasında kendisine isabet eden kurşunla yaşamını yitirdiği öğrenildi. Cumhuriyet Başsavcılığı'nın başlattığı soruşturma kapsamında gözaltına alınan 1 kişinin "kasten öldürmek" suçundan tutuklandığı öğrenildi.

-Sağlık Görevlisi

20 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'da Diyarbakır Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi'nde çalışan sağlık görevlisi Gülay Berber'e bir hasta tarafından sözlü ve fiziki saldırıda bulunduğu öğrenildi.

SİLAHLI ÇATIŞMALAR

1 Ocak 2019 tarihinde Iğdır'ın Aralık ilçesine bağlı Kurtömer Hudut Karakolu'na yönelik düzenlenen roketli saldırıda, 1 uzman çavuş yaralandığı ve Devlet Hastanesi'ne kaldırılarak tedavi altına alındığı öğrenildi.

4 Ocak 2019 tarihinde Iğdır'ın Aralık ilçesine bağlı, İran sınırında bulunan Şehit Bülent Aydın Karakolu'na yönelik uzun namlulu silahlarla düzenlenen saldırıda, 1 askerın yaşamını yitirdiği ve 2 askerın yaralandığı öğrenildi. Yaralı askerlerin, Iğdır Devlet Hastanesi'ne götürülerek tedavi altına alındığı öğrenildi.

4 Ocak 2019 tarihinde Iğdır'a bağlı kırsal bölgede çıkan çatışmada, 1 HGP militanının (*Özgür Roni kod isimli Abdullah Aygün*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

11 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Kocaköy ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 2 HPG militanının (*Zilan Tolhıldan kod isimli Suzan Çelik, Zınarin Berxwedan kod isimli Hacire Yılmaz*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

21 Ocak 2019 tarihinde Şırnak'ın Uludere ilçesine bağlı kırsal bölgede düzenlenen hava destekli askeri operasyon sırasında, 1 HPG militanının (*Armanç Zilan kod isimli Fatih Bağdu*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

19 Şubat 2019 tarihinde Kandil bölgesinde yönelik düzenlenen hava bombardımanında 1 HPG militanının (*Ali Hewleri kod isimli İbrahim Elçi*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

9 Mart 2019 tarihinde Kandil bölgesine yönelik gerçekleşen bombardımanda 3 HPG militanının (*Kamil Şırnak kod isimli Yusuf Özbey, Kamuran Botan kod isimli Serdar Güler, Şoreş Koçer kod isimli Ramazan Erdal*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

16 Mart 2019 tarihinde Türkiye ile Federe Kürdistan Bölgesi sınır hattında düzenlenen askeri operasyon sırasında 2 askerın yaşamını yitirdiği ve 8 askerın ise yaralandığı öğrenildi.

16 Mart 2019 tarihinde Kandil bölgesinde çıkan çatışmalarda 5 HPG militanının (*Arnos Serhat kod isimli Abdullah Erkol, Derviş Oremar kod isimli Sipan Sevmiş, Hawar Bedran kod isimli Serkan Tuncer, Siser Botan kod isimli Garibe Kılıç, Welat Dilken kod isimli Abdullah Yaşar*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

18 Mart 2019 tarihinde Mardin'nin Dargeçit ilçesi kırsalında başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmalarda, 3 HPG militanının (*Aras Nekeröz kod isimli Kemal Kadire, Dılxwaz Tori kod isimli Orhan Ok, Reber Botan kod isimli Kasım Saptık*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

19 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Dargeçit ilçesinde kırsal Ilısu bölgesinde çıkan çatışmada, 3 askerın yaralandığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesindeki Cudi Dağı bölgesinde başlatılan askeri operasyon sırasında, düzenlenen bombalı saldırıda 1 asker yaşamını yitirdiği ve 1 askerın de yaralandığı öğrenildi.

22 Mart 2019 tarihinde Elazığ'ın Arıcak ilçesine bağlı Bükardı Jandarma Karakol Komutanlığı'na HPG militanları tarafından düzenlenen silahlı saldırıda, 1 asker (Uzman Çavuş Ayvaz Yıldım) yaralandığı öğrenildi.

7 Nisan 2019 tarihinde Şırnak'ın Besta bölgesinde başlatılan hava destekli askeri operasyon sırasında 2 HPG militanının (Beritan Welat kod isimli Habibe Mansur, Hevi Viyan kod isimli Azime Akdoğan) yaşamını yitirdiği ve 1 HPG militanının yakalandığı öğrenildi.

7 Nisan 2019 tarihinde Kandil bölgesinde yapılan hava bombardımanında, 1 HPG militanının (Sara Dorşin kod isimli Sarah Handelman) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

8 Nisan 2019 tarihinde Şırnak'ın Gabar alanına yönelik düzenlenen hava bombardımanında 2 HPG militanının ((Avzem Cihan Munzur kod isimli Ezgi Torun, Kürdistan Delil kod isimli Güllü Akdoğan)) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

9 Nisan 2019 tarihinde Şırnak'ın Gabar alanına yönelik düzenlenen hava bombardımanında 2 HPG militanının (Birhat Osyan kod isimli Mehmet Bilen, Mazlum Hezex kod isimli Ata Şinego) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

10 Nisan 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında 5 HPG militanının (Dersim Baz kod isimli Helin Gelici, Mizgin Kurdistan kod isimli İpek Bedir, Zilan Ciwanro kod isimli Şehla Mehmetveli, Zilan Gerdi kod isimli Nezire Yücel, Zilan Hevi kod isimli Semira Delayimilan) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

9-12 Nisan 2019 tarihleri arasında Kandil bölgesine yönelik gerçekleştirilen bombardımanda, 7 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: Çiyager Hayri Cudi kod isimli Hevun Atlı, Firaz Xerzan kod isimli Ferhat Gökmen, Ağır Pızot kod isimli Mehmet Arslan, Karker İntikam kod isimli Orhan Özden, Munzur Ereğ kod isimli Bünyamin Duman, Şoreş Çiyayereş kod isimli Azad Yılmaz, Şoreş Kurdistan kod isimli Mehmet Açıkalın.

14 Nisan 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (Bawer Serdeşt kod isimli İsmail Lütfifar, Rubar Serhıldan kod isimli Alan Ömer) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

MSB Basın Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı tarafından yapılan yazılı açıklamada; **Türkiye-İrak sınır hattında** devam eden operasyonlar kapsamında **19 Nisan 2019 tarihinde** yaşanan çatışmada 4 asker yaşamını yitirdiği, 6 asker ise yaralandığı duyuruldu.

23 Nisan 2019 tarihinde Kandil bölgesine düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (Demhat Botan kod isimli Sabri Üstün, Rojhat Delila kod isimli Hasan Kaymaz) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

25 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ve Kulp ilçeleri arasında kalan kırsal bölgede başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmalarda, 5 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: Aziz Ararat kod isimli Mesut Aktaş, Bahoz Botan kod isimli Onur Kartal, Ferhat Leşker kod isimli Hamit Akdoğan, Merxas Masiro kod isimli Müslüm İrmak, Zana Andok kod isimli Mehmet Reşat Tekin.

30 Nisan 2019 tarihinde Şırnak'ın Cudi bölgesinde başlatılan hava destekli operasyonda yapılan bombardımanda, 3 HPG militanının (*Ekin Çaldıran kod isimli Hediye Telhayı, Jinda Jin kod isimli Elif Baran, Roza Eylem kod isimli Şirvan Dere*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

1 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Dicle ilçesi kırsalında başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 2 HPG militanının (*Viyan Pirsus kod isimli Şehriban Yönten, Didar Andok kod isimli Sabiye Rençber*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

4 Mayıs 2019 tarihinde Hakkari'nin Şemdinli ilçesi 34'üncü Hudut Tugayı Üst Bölgesine yönelik gerçekleşen saldırıda, 3 askerin yaşamını yitirdiği öğrenildi.

5 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak kırsalındaki Gabar Dağı bölgesinde çıkan çatışmada, 2 askerin yaşamını yitirdiği öğrenildi. Devam eden askeri operasyon ve çatışmalar sırasında, **6 Mayıs 2019 tarihinde** bir askerin (*Piyade Sözleşmeli Er Görkem Akkuş*) daha yaşamını yitirdiği öğrenildi.

5 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesindeki Cudi Dağı eteklerinde, 73 D 2001 plakalı minibüsün geçişi sırasında patlama meydana geldiği ve patlama sonucunda 2 yurttaşın (*Araç sürücüsü 28 yaşındaki Servet Bilen ve 13 yaşındaki kardeşi Diyar Bilen*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

5 Mayıs 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Ronahi Gabar kod isimli Ayten İlhan, Ronahi Munzur kod isimli Ceylan Güngör*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

8 Mayıs 2019 tarihinde Mardin'in Ömerli ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 2 HPG militanının (*Sema Tekin Acem kod isimli Hatice İbrahimpur, Ağırın Tekoşin kod isimli Hanım Çelik*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

9 Mayıs 2019 tarihinde Dersim merkeze bağlı Kutu Dere bölgesinde başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 3 askerin yaralandığı ve helikopterle Elazığ Fırat Üniversitesi Araştırma Hastanesi kaldırıldığı öğrenildi.

10 Mayıs 2019 tarihinde Iğdır'a bağlı Diluca bölgesinde düzenlenen saldırıda, 1 askerin (*Piyade Sözleşmeli Er Hakan Özdemir*) yaşamını yitirdiği öğrenildi. Bölgede geniş çaplı bir operasyon başlatıldığı belirtildi.

10 Mayıs 2019 tarihinde Dersim merkeze bağlı kırsal bölgede başlatılan hava destekli askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 5 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: *Doğan Serhat kod isimli Celal Kaya, Baran Munzur kod isimli Haydar Gül, Botan Ağır kod isimli Nevaif Kortak, Canfeda Cesur kod isimli Vedat Çeken, Rohat Piro kod isimli Hıdır Gök.*

11 Mayıs 2019 tarihinde Bingöl'ün Kiğı ilçesi ile Dersim'in Pülümür ilçesi arasında bulunan kırsal bölgede başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 1 HPG militanının (*Şilan Siirt kod isimli Zilan Tek*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

12 Mayıs 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi kırsal bölgesinde çıkan çatışmalarda, 4 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların

isimleri şöyle: *Çiyager Eriş kod isimli Abdullah Cesur, Devrim Fırat kod isimli Roni Demirbaş, Devrim Roj kod isimli Kadir Demir, Eriş Andok kod isimli İsmail Yasukan.*

12 Mayıs 2019 tarihinde Dersim'in Pülümür ilçesi kırsalında, özel hareket polislerinin de katılımıyla başlatılan askeri operasyon sonucu çıkan çatışmada, 1 asker (Jandarma *Başçavuş Ferdican Altunkaş*) ve 1 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi.

12 Mayıs 2019 tarihinde Bingöl'ün Kiğı ilçesi kırsalında başlatılan askeri operasyon sonucu çıkan çatışmada, 2 asker yaralandığı ve Bingöl Devlet Hastanesi'ne kaldırıldığı öğrenildi.

13 Mayıs 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi Alandüzü mevkinde düzenlenen saldırıda, 1 asker yaralandığı ve götürüldüğü hastanede kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi.

13 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesi kırsalında meydana gelen patlamada, 1'i ağır olmak üzere 3 korucusunun yaralandığı öğrenildi. Ankara GATA'da tedavilerine devam edilen 3 korucudan 1'nin (*Medeni Bağışlar*) 24 Mayıs 2019 tarihinde hayatını kaybettiği öğrenildi.

14 Mayıs 2019 tarihinde Kandil bölgesine yönelik düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanının (*Yusuf Aslan kod isimli Aslan Kalkan*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

15 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak'ın Gabar bölgesinde başlatılan hava destekli askeri operasyon sırasında, 2 HPG militanının (*Canfeda Serxwebun kod isimli Mehdi Danış, Kendal Gabar kod isimli Enes Biçer*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

17 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak'ın Gabar'ın bölgesinde başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmalarda, 3 HPG militanının (*Newal Hakkari kod isimli Kezban Abi, Bahoz Arin kod isimli Sabri Kaçmaz, Arin Amed kod isimli Hevidar Ceylan*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

17 Mayıs 2019 tarihinde Siirt'in Eruh ilçesi kırsalında başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 2 korucunun yaralandığı ve hastaneye götürülen yaralı koruculardan 1'inin (*Reşit Koçak*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

18 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Halfeti ilçesine bağlı Dergili Mahallesi'nde çıkan çatışmada, 1 polisin (*komiser yardımcısı*) yaşamını yitirdiği ve 2 polisin de yaralandığı öğrenildi. Çatışmada, 2 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Kandil bölgesine düzenlenen hava bombardımanında yaralanın 1 HPG militanının (*Cudi Mizori kod isimli Ekrem Abdullah Ahmet*) **21 Mayıs 2019 tarihinde** yaşamını yitirdiği öğrenildi.

23 Mayıs 2019 tarihide Elazığ'ın Arıcak ilçesi kırsal alanında bir başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 2 HPG militanının (*Şoreş Tatvan kod isimli Ferhat Akgün, Dijwar Bager kod isimli Mehmet Bilgi*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

26 Mayıs 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanının (*Xemgin Setkar kod isimli Abdullah Temel*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

27 Mayıs 2019 tarihinde Iğdır'ın Aralık ilçesine bağlı Şehit Bülent Aydın Karakolu yakınlarında düzenlenen bombalı saldırıda, bir astsubayın ağır yaralandı ve Iğdır Devlet Hastanesine kaldırılarak tedavi altına alındığı öğrenildi.

28 Mayıs 2019 tarihinde Kandil bölgesinde yapılan hava bombardımanında, 6 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: *Çekdar Çiyager kod isimli Muhammed Rıza Alizade, Hebung Beritan kod isimli Fırat Bor, Hevidar Beyani kod isimli Beybung Kaplan, Tekoşin Rojhilat kod isimli Rojda Akgül, Aryana Botan kod isimli Zozan İbrahim, Ruken Goyi kod isimli Bişeng Yaman.*

29 Mayıs 2019 tarihinde Kandil bölgesinde yönelik düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Adul Semsur kod isimli Mehmet Çoban, Renas Botan kod isimli Mehmet Zakir Temel*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

29 Mayıs 2019 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı (MSB) tarafından yapılan açıklamada, Irak Federe Kürdistan Bölgesi'nde gerçekleştirilen "Pençe Harekatı" sırasında 2 askerinin yaşamını yitirdiği duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: "*Irak'ın kuzeyi Hakurk bölgesinde başlatılan Pençe Harekatı kapsamında, PKK'lı bölücü teröristler tarafından bölgeye önceden yerleştirilen EYP'nin patlaması sonucunda yaralanan 2 kahraman silah arkadaşımız yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak şehit oldu.*"

1 Haziran 2019 tarihinde Iğdır'da, Türkiye-İran sınır bölgesinde askerler ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada, 2 askerinin yaşamını yitirdi ve 5 askerinin de yaralandığı öğrenildi.

1 Haziran 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanının (*Rubar Qamişlo kod isimli Fatih Demir*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

2 Haziran 2019 tarihinde Hakkari'nin Çukurca ilçesine bağlı Kasran Vadisi Aslan Kapanı bölgesinde çıkan çatışmada, 2 askerinin (*Jandarma Astsubay Ercan Sanca ve Jandarma Uzman Çavuş Mehmet Sait Barış*) yaşamını yitirdiği, 2 askerinin ise yaralandığı öğrenildi.

2 Haziran 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 6 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: *Brusk Deniz kod isimli Veysel Amaç, Mizgin Pir kod isimli Medine Çiftçi, Azad Siser kod isimli Serhat Kartal, Çiya Riha kod isimli Cebrail Bulut, Reşit Serdar kod isimli Mehmet İrtegün, Kendal Deniz kod isimli İbrahim Fırat.*

3 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ve Kulp ilçeleri arasında kalan kırsal bölgede başlatılan askeri operasyon sırasında yapılan bombardımanında, 5 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: *Rızgar Tolhıldan kod isimli Felat Kocakaya, Zınar Akro kod isimli Yusuf Kayran, Mahir Andok kod isimli İbrahim Çelik, Reber Amed kod isimli Abdullah Turhan, Serhıldan Mazi kod isimli Ömer Demir.*

3 Haziran 2019 tarihinde Dersim'in Ovacık ilçesinde askerler ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada, 2 askerinin yaralandığı öğrenildi.

4 Haziran 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Bahoz Serhıldan kod isimli Veysi Cebe, Çekdar Tolhıldan kod isimli Cüneyt Yılmaz*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

8 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesi kırsalında yapılan hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Cıwan Lice kod isimli Osman Gülen, Rohat Amanos kod isimli Mehmet Yoldaş*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

8 Haziran günü Dersim merkeze bağlı kırsal bölgede çıkan çatışmalarda 5 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: *Dicle Amed kod isimli Canan Çelik, Berfin Ararat kod isimli Mihriban Durmaz, Havin Tekoşin kod isimli Ceyda Sarıkaya, Kinem Amed kod isimli Halide Karakuş, Nuda Herekol kod isimli Fatma Özgün.*

11 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde Baraj Üs Bölgesi'nde bulunan güvenlik kulesine yönelik gerçekleştirilen roketli saldırıda, 2 askerin yaralandığı ve tedavi edilmek üzere hastaneye kaldırıldığı öğrenildi.

11 Haziran 2019 tarihinde Dersim merkeze bağlı Karşılar köyü kırsal bölgesinde başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 2'si ağır 4 askerin yaralandığı ve helikopterlerle tedavi edilmek üzere Tunceli Devlet Hastanesi'ne kaldırıldığı öğrenildi. Ağır yaralı 2 askerin (*Jandarma Uzman Çavuş Ökkeş Ede, Jandarma Uzman Çavuş Emre Üçkan*) kurtarılmayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi.

12 Haziran 2019 tarihinde Şırnak'ın Beytüşşebap ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 2 HPG militanının (*Mizgin Avesta kod isimli Fatma Çelik, Xemlin Colemerg kod isimli Bilge İncin*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

12 Haziran 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesine kırsalında çıkan çatışmada, 3 HPG militanının (*Evrin Ronahi Başkale kod isimli Aysel Toğan, Redur Adar kod isimli Gülistan Elmas, Rojbin Avareş kod isimli Mercan Abdullahi Girinkanlo*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

12 Haziran 2019 tarihinde Ağrı Tendürek Dağı'nda düzenlenen hava bombardımanında, 4 HPG militanının (*Argeş Amed kod isimli Behram Ebasi, Botan Qelqeli kod isimli Osman Ayaz, Çiya Rojhat kod isimli Sezgin Demir, Şerzan Cilo kod isimli İreç Caferi*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

14 Haziran 2019 tarihinde Bitlis kırsalında çıkan çatışmada, 1 HPG militanın (*Eren Karker Pasur kod isimli Ünal Dinar*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

16 Haziran 2019 tarihinde Mardin'in Dargeçit ile Şırnak'ın İdil ilçesi arasında bulunan Cehennem Deresi civarında başlatılan hava destekli askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 1 askerin (*Jandarma Teğmen Şafak Evran*) yaşamını yitirdiği öğrenildi. Bombardımanda 2 sivil yurttaşın (*5 çocuk babası Ramazan Toksoy, Abdulsamet Akgül*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

18 Haziran 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesine bağlı Çarçella alanında çıkan çatışmada, 1 HPG militanının (*Numan Sterk kod isimli Halef Yıldız*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

22 Haziran 2019 tarihinde Bitlis'in Tatvan ilçesine kırsalında düzenlenen hava destekli askeri operasyon sırasında, 3 HPG militanının (*Destan Koçer kod isimli Mehmet Siddık İlçin,*

Ferman Tolhıldan kod isimli Yunus Seymen, Mervan Kursınç kod isimli Ferhat Ödümlü) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

23 Haziran 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanın (Şahan Botan kod isimli Yunus Koçhan) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

24 Haziran 2019 tarihinde Hakkari'nin Şemdinli ilçesine bağlı kırsalında çıkan çatışmalarda, 4 HPG militanın (Andok Hışyar kod isimli Mehmet Reşat Yazıcı, Mirza Germiyan kod isimli Piştivan Fetih, Roza Tekoşin kod isimli Rojbin Arcagök, Sema Arin kod isimli Marya Mirayimilan) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Kandil bölgesine yönelik TSK tarafından başlatılan “Pençe Operasyonu” kapsamında 28 Haziran 2019 tarihinde yapılan hava bombardımanında, Kortek Dağı'nda bulunan Berd Kuran köyünde aynı aileye mensup 3 kişinin yaşamını yitirdiği ve 5 kişinin yaralandığı öğrenildi. Yaşamını yitirenlerin isimleri şöyle: Baba Abdulla Alî Mîne (53) ile çocukları Kurdistan Abdula (30) ve Heryad Abdula (19). Yaralananların isimleri ise şöyle: Anne Rabî Mihemed ile Mihemed Abdula, Taybet Mihemed Abdula, Benaz Abdula ve ismi öğrenilemeyen 1 kişi.

3 Temmuz 2019 tarihinde Siirt'in Erüh İlçesi Akmeşe Köyü kırsalında çıkan çatışmada, 1 asker (Jandarma Uzman Çavuş Yasin Baran) yaşamını yitirdiği ve 1 asker de yaralandığı öğrenildi.

3 Temmuz 2019 tarihinde Kandil'de Zap bölgesine düzenlenen hava destekli askeri operasyon sırasında, 2 HPG militanın (Jiyan Koçer kod isimli Jiyan Çetinkaya, Zilan Kınacı kod isimli Asya Bor) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

5 Temmuz 2019 tarihinde Siirt'in Pervari ilçesi Yazlıca Dağı kırsalında zırhlı askeri aracın geçişi sırasında meydana gelen patlamada, 2 asker yaralandığı öğrenildi.

5 Temmuz 2019 tarihinde Dersim'in Ovacık ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 1 HPG militanın (Brusk Rihakod isimli Yusuf Bencik) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

7 Temmuz 2019 tarihinde Şırnak'ın Gabar bölgesinde düzenlenen hava destekli askeri operasyon sırasında, 1 HPG militanın (Çekdar Zagros kod isimli Mehmet Şirin Arslan) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

8 Temmuz 2019 tarihinde Hakkari'nin Çukurca ilçesi kırsalında düzenlenen hava destekli askeri operasyon sırasında, 3 HPG militanın (Dilşad Adil kod isimli Muhittin Yılmaz, Navdar Ararat kod isimli Sinan Düzgün, Simko Serhıldan kod isimli Azad Ağralı) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

9 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesi kırsalında çıkan çatışmada 1 HPG militanın (Mervan Amed kod isimli Ahmet Egin) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

9 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı kırsal mahallerde başlatılan askeri operasyon sırasında, Sığınak mahallesinde helikopterden açılan ateş sonucu 1 yurttaşın (Mehmet Hüseyin Mercan) yaralandığı öğrenildi. Mercan'ın, Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde tedavi altına alındığı belirtildi.

11 Temmuz 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçe merkezi Dört Yol mevkiinde devriye gezen bekçilere yönelik gerçekleştirilen saldırıda, 4 bekçinin yaralandığı öğrenildi. Saldırının ardından, bölge çaplı operasyon yapıldı.

12 Temmuz 2019 tarihinde Kandil'de bölgesine yönelik düzenlenen hava bombardımanında, 5 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: *Bahoz Ağır kod isimli Erdal Karadeniz, Mordem Botan kod isimli Hüseyin Oyman, Şoreş Gabar kod isimli Nurullah Ayan, Hebung Farqin kod isimli Hekim Tayar, Nazlıcan Cudi kod isimli Leyla Çakı, Roceng Cudi kod isimli Roceng Hacı Kerho.*

13 Temmuz 2019 tarihinde Ağrı'nın Tendürek bölgesinde çıkan çatışmalarda, 3 HPG militanın (*Amargi Ari kod isimli Gülşen Doğru, Ronahi Eylem kod isimli Hasret Nayır, Simko Delil kod isimli Muammer Yıldırım*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

14 Temmuz 2019 tarihinde Hakkari kırsalında başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 2 HPG militanının (*Bese Raperin kod isimli Mizgin Aksu, Welat Dilbirin kod isimli Ali Öğmen*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

14 Temmuz 2019 tarihinde Hakkari kent merkezi kırsalında çıkan çatışmada, 3 asker (*1 teğmen, 1 astsubay ve 1 uzman çavuş*) yaşamını yitirdiği, 1 asker de (astsubay çavuş) yaralandığı öğrenildi. Yaralı askerin, bölgeden helikopterle alınarak, hastaneye kaldırıldığı öğrenildi.

15 Temmuz 2019 tarihinde Şırnak'ın Beytüşşebap ilçesi kırsalında bulunan Kato Dağı bölgesindeki askeri bir üs noktası için yapılan yol çalışmasında çalışan kişileri taşıyan aracın geçişi sırasında meydana gelen patlamada, araçta bulunan 3 kişinin (*Suriyeli Valid Youssef, Yaşar Çetin, Ferhat Öncü*) yaralandığı öğrenildi. Youssef'in kaldırıldığı Şırnak Devlet Hastanesinde yaşamını yitirdiği, diğer 2 kişinin tedavilerine ise devam edildiği belirtildi.

15 Temmuz 2019 tarihinde Kandil'de Xakurkê bölgesinde başlatılan hava destekli askeri operasyon sırasında çıkan çatışmalarda, 3 HPG militanının (*Arin Reber kod isimli Gülistan Mahçup, Tirej Medya kod isimli Rezan Kalın, Tolhıldan Viyan kod isimli Ahmet Koçak*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

16 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Kulp ilçesi kırsalında düzenlenen hava destekli askeri operasyon sırasında, 3 HPG militanının (*Sorxwin Herekol kod isimli Meryem Aksu, Roj Botan kod isimli Evindar Dursun, Viyan Sason kod isimli Revşen Akıl*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

18 Temmuz 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi kırsalında düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Sinan Rapo kod isimli Vedat Bingöl, Zagros Sinan kod isimli Serhat Kaya*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

18 Temmuz 2019 tarihinde Dersim merkeze kırsal bölgede düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Avareş Amed kod isimli Muhammed Tara, Dijwar Ararat kod isimli Derviş Adıgüzel*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

19 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesi kırsalında düzenlenen hava destekli askeri operasyon sırasında, 2 HPG militanının (*Agit Soro kod isimli Celal Gök, Yılmaz Çavreş kod isimli Cihan Koyuncu*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

19 Temmuz 2019 tarihinde Bitlis merkeze bağlı Bölük yazı (Hêrvê) bölgesinde Merkez İlçe Jandarma Komutanı Binbaşı Zafer Akkuş'un makam aracına düzenlenen roketli saldırıda, Binbaşı Akkuş ile yanında bulunan şoförü ve bir korucunun yaralandığı öğrenildi. Bitlis Devlet Hastanesi'nde tedavi altına alınan ağır yaralı Akkuş'un yaşamını yitirdiği, şoför ve korucunun ise tedavilerinin sürdüğü öğrenildi.

20 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesi Karacadağ Caddesi 902. Sokakta bulunan bir eve akşam saatlerinde yapılan ihbar sonucu polisler tarafından düzenlenen baskında çatışma çıktığı, çatışmada bir kişinin (*Mücahit Yılmaz-Yaş 27*) yaşamını yitirdiği, bir özel hareket polisinin de yaralandığı öğrenildi. Evin sahibi olan Ahmet Yoldaş ve eşi Birsen Yoldaş'ın ise gözaltına alındığı öğrenildi. Ancak Ahmet Yoldaş'ın çatışma esnasında yaralandığı ve hastaneye götürülerek tedavi altına alındığı öğrenildi. **21 Temmuz 2019 tarihinde** İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "*İç güvenlik operasyonları kapsamında, Diyarbakır İl Emniyet Müdürlüğü birimlerince düzenlenen operasyonda, terör örgütünün kırsal alandan gelerek şehirde faaliyet yürüttüğü tespit edilen BTÖ mensubu Mücahit Yılmaz etkisiz hale getirilmiş, 2 kişi gözaltına alınmıştır. Etkisiz hale getirilen şahsın kaldığı yerde yapılan aramada, başkası adına düzenlenmiş sahte kimlik, silah, mühimmat ve çok sayıda örgütsel doküman ele geçirilmiştir.*"

21 Temmuz 2019 tarihinde Bingöl kırsalında başlatılan askeri operasyon sırasında, 1 HPG militanının (*Tekoşer Awaz kod isimli Nesim Atay*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

22 Temmuz 2019 tarihinde Bingöl kırsalında çıkan çatışmalarda, 4 HGP militanının (*Şevin Bingöl kod isimli Hülya Kül, Amargi Zilda kod isimli Bahar Uçak, Bahoz Welat kod isimli Cihan Akalın, Dijwar Zagros kod isimli Şerzat Hasani Azer*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

24 Temmuz 2019 tarihinde Van'ın Erciş ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 1 HPG militanının (*Herekol Ardeş kod isimli Halil Kaygusuz*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

24 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın merkez Yenişehir İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı Şehitler Polis Merkezi Amirliği'ne yönelik yüzleri maskeli kişiler tarafından, EYP atılarak saldırıda bulunduğu, meydana gelen patlamada ise 4 kişinin yaralandığı öğrenildi.

24 Temmuz 2019 tarihinde Adıyaman'ın Sincik ilçesinde gece saatlerinde devriye atan polis aracına düzenlenen silahlı saldırıda 1 polis memurunun (*Taha Uluçay*) ağır yaralandığı ve **27 Temmuz 2019 tarihinde** Adıyaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne tedavi gördüğü sırada yaşamını yitirdiği öğrenildi.

24 ve 25 Temmuz 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi kırsalında düzenlenen hava destekli askeri operasyon ve çatışmalar sırasında, 6 HPG militanının (*Helbest Gever kod isimli Ladiye Acar, Hogır Colemerg kod isimli Ahmet Dayan, Serhıldan Kamuran kod isimli Suat Sayılğan, Ronahi Zevkan kod isimli Leyla Polat, Serhıldan Serdar kod isimli Mehmet Toker, Zin Farqin kod isimli Ferihe Başkaleme*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

25 Temmuz 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi kırsalında düzenlenen hava destekli askeri operasyon sırasında, 2 HPG militanının (*Fırat Jiyan Zagros kod isimli Necdet Ayçiçek, Serhıldan Givara kod isimli Emrullah Cihan*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

25 Temmuz 2019 tarihinde Kandil’de düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Hamza Tolhıldan kod isimli Gökan Bulut, Şervan Kato kod isimli Eyvas Gök*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

26 Temmuz 2019 tarihinde Hakkari’nin Çukurca ilçesi kırsalında çıkan çatışmalarda, 2 HPG militanının (*Çiya Amed kod isimli Ramazan Bozkurt, Xwinrej Çarçella kod isimli Bilal Kaplan*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

26 Temmuz 2019 tarihinde Bitlis kırsalında düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Agit Yaman kod isimli Mustafa Yaman, Özgür Rıha kod isimli Eyüp Çaçan*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

26 Temmuz 2019 tarihinde Şırnak’ın Silopi ilçesine bağlı Ortaköy Köyü (Gunhadit) kırsalında bulunan askeri kontrol noktasına yönelik düzenlenen roketatarlı saldırıda, 2 askerin yaralandığı öğrenildi.

27 Temmuz 2019 tarihinde Bitlis’in Tatvan ilçesi kırsalında düzenlenen hava destekli askeri operasyon sırasında, 3 HPG militanının (*Amara Hiwaroj kod isimli Ayşe Başaran, Dorşin Rubar kod isimli Bahar Acar, Xelil Çiyazan kod isimli Ecvet Akay*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

27 Temmuz 2019 tarihinde Ağrı’nın Tendürek bölgesinde çıkan çatışmalarda, 2 HPG militanın (*Agır Destan kod isimli Uğur Aslan, Gulan Heştanin kod isimli Gami Zeybek*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

28 Temmuz 2019 tarihinde Hakkari’nin Yüksekova ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 2 HPG militanının (*Brusk Serhat kod isimli Ömer Davut Orak, Karker Botan kod isimli Welat Çetin*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

28 Temmuz 2019 tarihinde Şırnak’ın Cudi Dağı’nda bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında 3 HPG militanının (*Serhıldan Cudi kod isimli Muhammed Şirin Anakin, Şervan Delil kod isimli Zindan Şeveşoğlu, Şevger Çiya kod isimli Mehmet Özgür Ötlaz*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

28 Temmuz 2019 tarihinde Şırnak’ın Besta bölgesinde başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 2 HPG militanının (*Piling Dijwar kod isimli Ali Poyraz, Zindan Canfeda kod isimli Yusuf Koç*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

30 Temmuz 2019 tarihinde Siirt’in Eruh ilçesinde bulunan Çırav bölgesinde çıkan çatışmada, 2 HPG militanının (*Welat Serhat kod isimli Rıdvan Tarhan, Alişer Amed kod isimli Şaban Aslanhan*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

30 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır’ın Çınar ilçesine kırsalında çıkan çatışmada, 1 HPG militanının (*Munzur Dicle kod isimli Mazlum Serhat Gündüz*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

31 Temmuz 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Kendal Alan kod isimli Metin Akgül, Serdem Reşit kod isimli Muhammed Yıldız*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

1 Ağustos 2019 tarihinde Şırnak'ın Uludere ilçesi kırsalında çıkan çatışmalarda, 4 HPG militanının (*Agit Şoreş kod isimli Yunus Tekin, Artaş Metina kod isimli Cesur Akkul, Rezan Batman kod isimli Rıza Temel, Zagros Berzeban kod isimli Şehran Rüstemi*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

2 Ağustos Kandil'de Haftanın bölgesine yönelik düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Andok Tatos kod isimli Ömer Demir, Çekdar Tolhıldan kod isimli Hakan Gök*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

5 Ağustos 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesine bağlı Üçköy (Xirabêalê) Mahallesi kırsalında, zırhlı aracın geçişi sırasında meydana gelen patlamada 3 askerin yaralandığı öğrenildi.

6 Ağustos 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 1 HPG militanının (*Harun Delal kod isimli Mikdat Örde*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

6 Ağustos 2019 tarihinde Şırnak'ın Cudi Dağı bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanının (*Amara Gabar kod isimli Şükran Altuğ*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

7 Ağustos 2019 tarihinde Kandil'de Xakurkê bölgesine düzenlenen hava destekli askeri operasyon sırasında çıkan çatışmalarda, 4 HPG militanının (*Alişer Rembo kod isimli Necdet Önder, Madora Ararat kod isimli Şirvan Oran, Rubar Hebung kod isimli Renas Muhammed Emin, Sozda Kerboran kod isimli Esra Arslan*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

9 Ağustos Kandil'de Haftanın bölgesine yönelik düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanının (*Gelhat Botan kod isimli Muhammed Özdemir*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

11 Ağustos 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi kırsalında düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanının (*Deniz Ağırbaş kod isimli Muhammed Emin Demir*) yaşamını yitirdiği ve 1 HPG militanının (*İsmail Taş*) yaralı olarak yakalandığı öğrenildi.

11 ve 13 Ağustos 2019 tarihinde Erzincan'ın Kemah ilçesi kırsalında çıkan çatışmalarda, 3 HPG militanının (*Fikri Bermal kod isimli Ahmet Boyraz, Dilsoz Sarya kod isimli İslam Çelik, Kurtay Nusaybin kod isimli Mahmut Demirbağ*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

14 Ağustos 2019 tarihinde Kars'ın Kağızman ilçesi kırsalında düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanının (*Dijwar Rezan kod isimli İsmet Dinç*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

14 Ağustos 2019 tarihinde Kandil'de Zap bölgesine yönelik düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanının (*Botan Başkale kod isimli İlhami Polat*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

15 Ağustos 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 1 HPG militanının (*Hewre Yaran kod isimli Hewre Kerimpur*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

20 Ağustos 2019 tarihinde Kandil'de Zap bölgesine yönelik düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanının (*Helin Helena kod isimli Leyla Karabaş*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

21 Ağustos 2019 tarihinde Şırnak'ın Cudi Dağı'nda bölgesinde çıkan çatışmalarda, 2 HPG militanının (*Adil Amed kod isimli Metin Değer, Serhat Botan kod isimli Mehmet Salih Dalmış*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

21 Ağustos 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçe kırsalında bulunan Cudi Dağı bölgesinde başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 3 askerin yaşamını yitirdiği ve 1 askerin yaralandığı öğrenildi.

24 Ağustos 2019 tarihinde Hakkari'nin Şemdinli ilçesi kırsalında düzenlenen hava bombardımanında, 3 HPG militanının (*Madora Urmiye kod isimli Süreya Şaişi, Dijwar Tolhıldan kod isimli Azad Nas, Ruken Ekin Amed kod isimli Ruşen Temel*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

25 Ağustos 2019 tarihinde Kandil'in Haftanın bölgesine yönelik düzenlenen hava bombardımanında, 4 HPG militanının (*Agit Çiya kod isimli Ahmet Xelat, Amara Viyan kod isimli Rojda Sever, Kendal Suruç kod isimli Mehmet Kaya, Zagros Rojhilat kod isimli Burhan Alinecat*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

27 Ağustos 2019 tarihinde Dersim'e bağlı kırsal bölgede çıkan çatışmalarda, 5 HPG militanının (*Akiş Mahabat kod isimli Şahin Önen, Baz Mordem kod isimli Önder Kaçar, Cilo Botan kod isimli Ömer Acrak, Navdar Fis kod isimli Rojhat Fidan, Zana Med kod isimli Abdullah Kaya*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

28 Ağustos 2019 tarihinde Dersim'in Ovacık ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 2 HPG militanının (*Bawer Dersim kod isimli Deniz Karakuş, Zınar Sümbül kod isimli Hayrettin Akdoğan*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

3 Eylül 2019 tarihinde Batman kent merkezinde yer alan Bahçelievler Mahallesi'nde bekçilik yapan Vezir G.'ye yönelik silahlı saldırıda bulunuldu. AVM sokağında saat 03.30 sıralarında yaşanan silahlı saldırıda yaralanan bekçi Vezir G.'nin Batman Bölge Devlet Hastanesi'ne kaldırıldığı, ancak kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi.

3 ve 6 Eylül 2019 tarihlerinde Hakkari'nin Çukurca ilçesi kırsalında çıkan çatışmalarda, 2 HPG militanının (*Renas Tolhıldan kod isimli Baver Kavak, Xeyri Herekol kod isimli Salih İsmail İbrahim*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

4 Eylül 2019 tarihinde Kandil'de Haftanın bölgesine yönelik düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanının (*Xebat Ciwanro kod isimli Meysem Seyidi*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

4 Eylül 2019 tarihinde Mardin'in Ömerli ilçesi kırsalında operasyona çıkan askerlerin bulunduğu bölgede meydana gelen patlamada, 3 askerin yaralandığı ve olay yerine gelen ambulanslarla hastaneye götürüldüğü öğrenildi. Tedavi altına alınan yaralı askerlerden 1'inin (*Jandarma Uzman Çavuş Mehmet Acar*) kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi.

6 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Hani ilçesinde çıkan çatışmada, 1 HPG militanının (*Welat Amed kod isimli Azad Başal*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

7 Eylül 2019 tarihinde Mardin'in Ömerli ilçesi kırsalında başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 1 polis ve 2 korucunun yaralandığı, yaralıların Mardin Devlet hastanesinde tedavi altına alındığı, ancak yaralı polisin (*Mardin Özel Harekat Şube Müdürü Tufan Kansuya*) tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaralı korucunun ise (*Evren Başçı*) **8 Eylül 2019 tarihinde** tedavi gördüğü sırada yaşamını yitirdiği öğrenildi. Diğer yaralı korucunun da (*Abdullatif Ekmen*) **14 Eylül 2019 tarihinde** tedavi gördüğü sırada yaşamını yitirdiği duyuruldu.

8 Eylül 2019 tarihinde Mardin'in kırsal bölgesinde çıkan çatışmalarda, 3 HPG militanının (*Ağit Ase kod isimli Müslüm Gündüzalp, Bese Anuş kod isimli Lütfiye Acer, Karker Masiro kod isimli Halil Erdem*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

10 Eylül 2019 tarihinde Van'ın Başkale ilçesi kırsalında çıkan çatışmalarda, 1 HPG militanının (*Sımko Agiri kod isimli Nasır Mecitpur*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

10 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Dicle ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 2 HPG militanının (*Çekdar Muş kod isimli Musa Göktürk, Rojhat Amed kod isimli Mizgin Harman*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

11 Eylül 2019 tarihinde Hakkari'nin Çukurca ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 1 HPG militanının (*Üveys Beritan kod isimli Menekşe Baki*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

11 Eylül 2019 tarihinde Muş kırsalında çıkan çatışmalarda, 2 HPG militanının (*Faraşin Zilan kod isimli Berivan Batı, Serhıldan Mardin kod isimli Fırat Ay*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

12 Eylül 2019 tarihinde Kandil'in Haftanın bölgesine düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Baharin Cudi kod isimli Bişeng Tokak, Roni Pınar kod isimli Bülent Efeoğulları*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

12 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Kulp ilçesi Ağaçkorur köyü mevkiinde bir aracın geçişi sırasında meydana gelen patlamada 3'ü köy korucusu 7 kişinin yaşamını yitirdiği ve 10 kişinin de yaralandığı öğrenildi. Patlamada yaşamını yitirenlerin isimleri şöyle: *Sıraç, Ömer ve Abit Yıldız, Ahmet Ay, İhsan Çelikkilek, Mehmet Bozyel, Sinan Diğer.* (*Abit, Sıraç ve Ömer Yıldız'ın köy korucusu olduğunu duyuruldu.*)

13 Eylül 2019 tarihinde Van'ın Gevaş ilçesi kırsalında başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmalarda, 3 HPG militanının (*Cigerxwin Ozan kod isimli İbrahim Coğaltay, Ağit Timok kod isimli Faruk Basut, Şahan Zagros kod isimli Celal Çevik*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

16 Eylül 2019 tarihinde Dersim merkeze bağlı kırsal bölgede 1 HPG militanının (*Botan Zagros kod isimli İbrahim Tatlı*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

17 Eylül 2019 tarihinde Bitlis kırsalında çıkan çatışmalarda, 1 HPG militanının (*Sipan Tatvan kod isimli Devrim Akbay*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

21 Eylül 2019 tarihinde Kandil'de Haftanın bölgesine yönelik gerçekleştirilen hava bombardımanında, 4 HPG militanının (*Ali Fırat Gever kod isimli Fırat Karasaç, Andok Eriş*)

kod isimli Devran Yıldız, Dicle Dilbirin kod isimli İlnas Nevidi, Şaho Ferzad kod isimli Seyit Muradi) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

22 Eylül 2019 tarihinde Şırnak'ın Uludere ilçesi kırsalında düzenlenen hava bombardımanında, 7 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: *Yekbun Hilal kod isimli Nazire Kara, Berxwedan Şoreş kod isimli Zerevan Encü, Evrim Amed kod isimli Ayşe Bayram, Koçer Sedex kod isimli Orhan İnce, Şerzan Kato kod isimli Mazlum Duman, Xwinda Eriş kod isimli Zilan İnan, Yıldız Aşme kod isimli Ronar Derweş.*

22 Eylül 2019 tarihinde Siirt kırsalında düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanının (*Göksun Tekoşin kod isimli Nurhan Dünder*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

24 Eylül 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi kırsalında düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanının (*Eylem Ozan kod isimli Mizgin Ekin*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

24 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır kırsalında çıkan çatışmalarda, 3 HPG militanının (*Evin Rızgar Amed kod isimli Nevin Güngörmüş, Raperin Vinar kod isimli Filiz Aydemir, Rojda Cudi kod isimli Kubar Hacizade*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

25 Eylül 2019 tarihinde Kandil'de Haftanın bölgesine yönelik düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Andok Amed kod isimli Muhammed Çiçek, Tekoşer Tolhıldan kod isimli Mehmet Şerif Taşdemir*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

26 Eylül 2019 tarihinde Kandil'de Avaşin bölgesine yönelik düzenlenen hava bombardımanında, 3 HPG militanının (*Koçer Colemerg kod isimli Ferhat Ertuş, Xebat Colemerg kod isimli Devlet Dayan, Zınarin Avzem kod isimli İpek Nişo*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

27 Eylül 2019 tarihinde Mardin'in Derik ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 1 HPG militanının (*Roni Derweş kod isimli Uğurcan Dindar*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

28 Eylül 2019 tarihinde Siirt'in Baykan ilçesi kırsalında başlatılan askeri operasyon sırasında, 1 HPG militanının (*Berhem Garzan kod isimli Osman Ekinci*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

28 Eylül 2019 tarihinde Şırnak'ın Gabar dağı bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Serhat Iğdır kod isimli Atilla Çakmaz, Zınar Zagros kod isimli Yusuf Korkmaz*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

29 Eylül 2019 tarihinde Siirt'in Pervari ilçesi kırsalında düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Agit Botan kod isimli Şefik Özdemir, Ayaz Mazlum kod isimli Selim Karipçin*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

30 Eylül 2019 tarihinde Mardin'in Artuklu ilçesine bağlı İstasyon Mahallesi'nde sabah saatlerinde özel hareket polisleri tarafından düzenlenen ev baskınında HPG militanı Ferhat Şimdi'nin yakalanmamak için yaşamına son verdiği ileri sürüldü.

1 Ekim 2019 tarihinde Hakkari'nin Çukurca ilçesi kırsalında düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Dicle Amed kod isimli Dilan İkilik, Tekoşin Kürdistan kod isimli Aysel Ateş*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

1 Ekim 2019 tarihinde Şırnak'ın Cudi bölgesinde çıkan çatışmalarda, 2 HPG militanının (*Armanc Masiro kod isimli Rahmi Çimen, Serhat Cudi kod isimli Mehmet Emin Buğa*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

4 Ekim 2019 tarihinde Dersim'in Pülümür ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 2 HPG militanının (*Çiçek Botan kod isimli Hacer Kaya, Dilgeş Botan kod isimli Mehdi Kaplan*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

7 Ekim 2019 tarihinde Hakkari'nin Çukurca ilçesi kırsalında çıkan çatışmalarda, 3 HPG militanının (*Cesur Baran kod isimli Emrah Pekyen, Çekdar Bilican kod isimli Mikail Özdiç, Çekdar Welat kod isimli Salih Yıldırım*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

10 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Savur ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 1 HPG militanının (*Azad Cudi kod isimli Nihat Şila*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

11 Ekim 2019 tarihinde Van'ın Gürpınar ilçesi kırsalında çıkan çatışmalarda, 2 HPG militanının (*Argeş Çiya kod isimli Fırat Bozkurt, Welat Cilo kod isimli Ciger Akdoğan*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

17 Ekim 2019 tarihinde Şırnak'ın İkizce köyü kırsalında çıkan çatışmada, 1 HPG militanının (*Bırindar Bane kod isimli Xalik Abdullahi*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

18 Ekim 2019 tarihinde Van'ın Çaldıran ilçesinde Uzunyol Hudut Karakolu ile Soğuksu Karakolu arasındaki bölgede devriye gezen askerlere yönelik açılan ateş sonucu, 1 asker yaşamını yitirdiği ve 2 asker de yaralandığı öğrenildi.

20 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Derik ilçesi ile Urfa'nın Viranşehir ilçeleri arasında bulunan kırsal bölgede çıkan çatışmada, 3 HPG militanının (*Eriş Qoser kod isimli Hikmet Eren, Hamza Tolhıldan kod isimli Mustafa Akış, Şervan Qerejdax kod isimli Ali Derin*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

21 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Derik ilçesi kırsalında operasyona çıkan askerler ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada, 1 asker yaşamını yitirdiği öğrenildi.

21 Ekim 2019 tarihinde Kars'ın Kağızman ilçesinde askeri zırhlı aracın geçişi sırasında meydana gelen patlama sonucu, 5 asker ile 3 köy korucusunun yaralandığı öğrenildi. Patlama ardından bölgede operasyon başlatıldığı belirtildi.

25-26 Ekim 2019 tarihinde Kandil'in Haftanın bölgesinde çıkan çatışmalarda, 7 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: *Amara Nuda Kurtalan kod isimli Gülcan Kaya, Berfin Çiyajin kod isimli Bahar Basan, Beritan Serhat kod isimli Rojda Daşkın, Çekdar Qamışlo kod isimli İsa Ali, Rubar Şervan kod isimli Cihan Sever, Argeş Cudi kod isimli Harun Akyol, Dijwar Koçer kod isimli Agit Kaçar.*

26 Ekim 2019 tarihinde Hatay'ın İskenderun ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 1 HPG militanının (*Hawar Haware kod isimli Reşit Musa*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

27 Ekim 2019 tarihinde Kandil'in Zap bölgesinde çıkan çatışmalarda, 4 HPG militanının (*Piroz Mawa kod isimli Menice Öğreç, Baran Nidal Digor kod isimli Vedat Parlak, Canfeda Xerzi kod isimli Can İnaç, Ruheyv Ronahi kod isimli Şaciwan Amanc*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

30 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 1 HPG militanının (*Adıl Nuda kod isimli Ramazan Toprak*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

7 Kasım 2019 tarihinde Kandil'de Zap bölgesine yönelik düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanının (*Bahoz Avaşın kod isimli Murat Önler*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

9 Kasım 2019 tarihinde Şırnak'ın Cudi Dağı bölgesine düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Serhıldan Botan kod isimli Ahmet Ayaz, Xwinrej Cizre kod isimli Kenan Vurgun*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

9 Kasım 2019 tarihinde Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesi kırsalında başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmalarda, 3 HPG militanının (*Delil Serhat kod isimli Halis Ersayan, Eriş Mordem kod isimli Emren Şems, Harun Newroz kod isimli Aziz Pulmahmut*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

10 Kasım 2019 tarihinde Kandil'de Avaşın bölgesine yönelik düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Şahin Kobani kod isimli Dijwar Muhammed, Artaş Çiyager Kobani kod isimli Hemed İsmail*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

15 Kasım 2019 tarihinde Kandil'de Haftanın bölgesine yönelik düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Alişer Zagros kod isimli Muhammed Süleyman, Sidar Serhat kod isimli Serhat Çokşen*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

21 Kasım günü 2019 tarihinde Kandil'de düzenlenen hava bombardımanında, 3 HPG militanının (*Bese Azer kod isimli Nurten Atalay, Çiçek Kiçi kod isimli Gül Sakçak, Siyajin Devrim kod isimli Hilal Başak*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

29 Kasım 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesi İpekyolu üzerinde gece saatlerinde zırhlı aracın geçişi sırasında meydana gelen patlamada, 2 polis memurunun yaralandığı öğrenildi. Patlamaya, yola önceden döşenen el yapımı patlayıcının infilak etmesinin neden olduğu belirtilirken, geniş çaplı soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

9 Aralık 2019 tarihinde Şırnak'ın İdil ilçesine bağlı Sarıköy köyünün kırsal alanında meydana gelen patlamada, 2 jandarmanın yaşamını yitirdiği, 7'sinin ise yaralandığı belirtildi. Şırnak Valiliği'nden yapılan açıklamada, patlamanın jandarmanın tespit ettiği patlayıcı maddeye müdahale ettiği sırada gerçekleştiği belirtildi.

SINIR HATLARINDA YAŞANAN ÖLÜM VE YARALANMALAR

2 Ağustos 2019 tarihinde Türkiye-İran sınırında bulunan Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesi Kızılkaya (Belasor) köyünde sınır ticareti yapan köylülere İran askerleri tarafından, İran'dan Türkiye'ye doğru sınırı geçmeye çalışan bir grup gence ateş açıldığı öğrenildi. Açılan ateş

sonucu Haşem Tilaver isimli gencin yaralandığı ve yaralı olarak İran'ın Çaldıran kentinde bulunan bir hastaneye götürüldüğü, ancak yolda yaşamını yitirdiği öğrenildi.

-Kuzey ve Kuzeydoğu Suriye Operasyonu

Türkiye'nin Kuzey ve Doğu Suriye'ye karşı başlattığı operasyon sırasında, **10 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde** bir eve roket isabet etmesi sonucu 47 yaşındaki Fatma Yıldız ile çocukları 16 yaşındaki Leyla Yıldız ve 12 yaşındaki Emine Yıldız'ın yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Türkiye'nin Kuzey ve Doğu Suriye'ye karşı başlattığı operasyon sırasında, **10-11 Ekim 2019 tarihlerinde Mardin'in Nusaybin ilçesine** düşen havan mermilerinin isabet etmesi sonucu 9 yurttaşın yaşamını yitirdiği ve 52 yurttaşın ise yaralandığı öğrenildi. Yaralanan yurttaşların Mardin ve Diyarbakır'daki hastanelere götürülerek tedavi altına alındıkları öğrenilirken, yaşamını yitiren yurttaşların isimleri şöyle: *Hasan Demir, Hüseyin Çakır, Ahmet Delen, Naif Sincar, Mehmet Şirin Demir, Orhan Doğan, Suriyeli Dara Ali ve Hasan Muhammed, AYTEKİN EROĞLU*. Patlamada yaralananlardan 26 yaşındaki Şivan Çetin isimli yurttaşın, **30 Ekim 2019 tarihinde** tedavi gördüğü Diyarbakır Araştırma Hastanesi'nde yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Türkiye'nin Kuzey ve Doğu Suriye'ye karşı başlattığı operasyon sırasında, **11 Ekim 2019 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde** Mehser Mahallesi'nde inşaat halindeki bir eve havan topu düşmesi sonucu, bir inşaat işçisi ile mahallenin muhtarı olduğu belirtilen Halil Yağmur isimli yurttaşın yaşamını yitirdiği ve ismi öğrenilemeyen 1 kişinin de yaralandığı öğrenildi.

15 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesine bağlı sınır hattındaki Taşlıca (Xerabkort) Mahallesi'ne havan mermisi düştüğü ve patlama meydana geldiği öğrenildi. Patlamada 2 kişinin (*Halil Türkoğlu, Bedran Türkoğlu*) olay yerinde, 1 kişinin ise (*Nurettin Türkoğlu*) götürüldüğü hastanede yaşamını yitirdiği öğrenildi. Olayda 16 kişinin yaralandığı açıklandı.

16 Ekim 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesine bağlı sınır hattındaki Katran (Bazift) Köyünde bulunan jandarma karakolunun yakınlarına nereden ateşlendiği belli olmayan bir havan mermisinin düştüğü öğrenildi. Meydana gelen patlamada 1'i ağır toplam 3 kişinin yaralandığı ve yaralıların olay yerine gelen ambulanslarla İlçe Devlet Hastanesi'ne kaldırılarak tedavi altına alındığı öğrenildi.

MAYIN VE SAHİPSİZ BOMBA PATLAMASI SONUCU ÖLÜM ve YARALANMALAR

14 Temmuz 2019 tarihinde Dersim Ovacık ilçesi Bilgeç Köyü Çakılıyayla mezrasında meydana gelen mayın patlamasında, kardeş olan 2 çocuğun (*Ayaz Güloğlu-8 yaş, Nupelda Güloğlu-4 yaş*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

3 Eylül 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesi Akdoğan (Arade) Köyü kırsal arazide 14 yaşındaki A.S. isimli çocuğun, hayvanları otlattığı sırada mayın patlaması sonucu ağır yaralandığı ve Kızıltepe Devlet Hastanesi'ne götürülerek tedavi altına alındığı öğrenildi.

7 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesine bağlı 8 Mart Mahallesi'ndeki boş bir arazide hayvanlarını otlatan 56 yaşındaki Selahattin Bayhan isimli yurttaşın, yerde bulduğu bir cismin elinde patlaması sonucu ağır yaralandığı ve Kızıltepe Devlet Hastanesi'ne

götürülerek tedavi altına alındığı öğrenildi. Bayhan'ın **13 Ekim 2019 tarihinde** tedavi gördüğü sırada yaşamını yitirdiği öğrenildi.

KUŞKULU ÖLÜMLER

a-) Erkek

Van'ın Başkale ilçesi İran sınırında 18 cenazenin bulunduğu öğrenildi. **10 Nisan'da 2, 12 Nisan'da 6, 13 Nisan'da 9 ve 14 Nisan tarihinde ise bir** cenaze bulunduğu öğrenilirken, *bulan cenazelerin kışın sınırdan geçerken donarak yaşamını yitiren göçmenlere ait olduğu belirtildi.*

b-) Kadın

9 Nisan 2019 tarihinde Batman'ın Hasankeyf ilçesine bağlı Bahçelievler mahallesinde Dicle Nehri kenarında bir kadına ait cenazenin bulunduğu, cenazenin sağlık çalışanı Hayriye Arıca isimli kadın ait olduğu öğrenildi. Arıca'nın boşanma aşamasında olduğu eşi tarafından darp edilerek öldürüldüğü ileri sürülürken, olayla ilgili soruşturma başlatıldı. **17 Nisan 2019 tarihinde** Arıca'nın eşi Burhan Arıca'nın cenazesinin de, Hasankeyf'e bağlı Irmak köyü yakınlarında bulunduğu öğrenildi.

13 Nisan 2019 tarihinde Erzurum'da Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesinde görev yapan anestezi teknikeri 25 yaşındaki Gözde Çulhaoğlu isimli kadının evinde ölü olarak bulunduğu öğrenildi. Palandöken ilçesindeki evinde rahatsızlanması sonrası eve gelen sağlık görevlileri ve polis ekipleri tarafından yapılan incelemede, yanında şırınga ve anestezi ilacı bulunan Çulhaoğlu'nun ölü olduğunun belirlendiği öğrenildi. Ölümü şüpheli bulunan Çulhaoğlu'nun cesedi, otopsi yapılması amacıyla Erzurum Adli Tıp Kurumuna kaldırıldı.

27 Mayıs 2019 tarihinde Hakkari'de okula gideceğini söyleyerek evden çıkan Sümbül Anadolu Lisesi öğrencisi 18 yaşındaki Sercan Özatak'tan isimli genç kadından bir daha haber alınmadığı öğrenildi. Ailesinin polise haber vermesi üzerine başlatılan arama çalışmaları sonucunda, Özatak'ın cansız bedeni **1 Haziran 2019 tarihinde** Biçer Mahallesi'ndeki Katramas Deresi'nde bulunduğu belirtildi. Hakkari Devlet Hastanesi morguna kaldırılan Özatak'ın ölüm nedeninin yapılan otopsinin ardından kesinleşeceği belirtilirken, olayla ilgili soruşturma başlatıldı.

4 Haziran 2019 tarihinde Antep'te 42 yaşındaki Derya H. İsimli kadının, sokakta ölü olarak bulunduğu öğrenildi. Kadının daha önce iki kez intihar girişiminde bulunduğu belirtildi.

18 Haziran 2019 tarihinde Erzincan'da 66 yaşındaki Havva T. İsimli kadının, ahırda ölü olarak bulunduğu öğrenildi.

22 Haziran 2019 tarihinde Malatya'da 79 yaşındaki Saadet K. isimli kadının, evinde ölü olarak bulunduğu öğrenildi.

27 Mayıs 2019 tarihinde Hakkari'de 18 yaşındaki Selcan Ö. isimli kadının ortadan kaybolduğu öğrenildi. Yapılan arama çalışmaları sonucu genç kadının, **1 Haziran 2019 tarihinde** dereye ölü olarak bulunduğu ve olayın ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

30 Haziran 2019 tarihinde Hakkari’de 47 yaşındaki Hazan S. isimli kadının dereye düşmesi sonucu öldüğü ve olay ile ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

24 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır’ın Ergani ilçesinde yaşayan 50 yaşındaki Pakize G. isimli kadının, yakınları ve komşuları tarafından Sanayi Mahallesi’ndeki evinde eşarpla dolaba asılı vaziyette ölü olarak bulunduğu öğrenildi. Olayla ilgili başlatılan soruşturma kapsamında ise, aralarında Pakize G.’nin oğlunun da bulunduğu 3 şüpheli gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar serbest bırakıldı.

Malatya’da bir apartmanın 1’inci katında ve yalnız yaşayan 70 yaşındaki Süheyla Torun isimli kadının, **6 Ağustos 2019 tarihinde** evinde ölü olarak bulunduğu öğrenildi. Kadının ne şekilde öldüğü belirlenemezken, olayla ilgili soruşturma başlatıldı.

25 Ağustos 2019 tarihinde Ardahan’a 35 kilometre uzaklıktaki Küçüksütlüce köyünde 26 yaşındaki Birgül K. isimli kadının, evlerinin yanındaki ahırda başından tabancayla vurulmuş halde bulunduğu öğrenildi. Cesedin yanında bulunan tabancaya el konulurken, kadının eşinin gözaltına alındığı ve olayla ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

27 Ağustos 2019 tarihinde Siirt’in Merkez Alan Mahallesinde 25 yaşındaki Halime Demir isimli kadının, ailesi tarafından banyoda baygın halde bulunduğu ve 112 Acil Servis ekiplerince götürüldüğü Siirt Devlet Hastanesi’nde hayatını kaybettiği öğrenildi.

9 Eylül 2019 tarihinde Erzincan’da Mimar Sinan Mahallesi oturan 47 yaşındaki Ayşe Cebecioğlu isimli kadının, evinde ölü olarak bulunduğu öğrenildi. Cinayet şüphesiyle yapılan olay yeri incelemesinin ardından, olay ile ilgili soruşturma başlatıldığı belirtildi.

16 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır’ın Eğil ilçesindeki Sarmaşık köyünde 35 yaşındaki Ayten Kaya isimli kadının evinin ahırında ölü olarak bulunduğu öğrenildi. Kaya’nın intihar ettiği iddia edilirken, olayla ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

2 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır’ın Ergani ilçesinde 24 yaşındaki Şafak Bozkurt isimli kadının, evinin önünde ölü olarak bulunduğu öğrenildi. İntihar ettiği iddia edilen Bozkurt’un ilaç aldığı ve daha sonra 4’üncü kattan kendini attığı ileri sürüldü. Bozkurt’un evli ve 10 aylık bir bebeği olduğu öğrenildi.

5 Kasım 2019 tarihinde Maraş’ta 65 yaşındaki Ayşe K. isimli kadının, yaşadığı apartmanın terasından atlayarak intihar ettiği iddia edildi. Olayla ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

10 Kasım 2019 tarihinde Antep’te 23 Nisan Mahallesi’nde bir ortaokulda sözleşmeli Türkçe öğretmeni olarak çalışan Saadet H. isimli kadının, kaldığı binanın altıncı katından düşerek yaşamını yitirdiği iddia edildi. Olayla ilgili soruşturma başlatıldığı belirtildi.

8 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır’ın Hani ilçesi Kuyular (Neriba Axo) köyünde Remziye Yalçın isimli kadının, babasına ait silahla karnından aldığı mermi nedeniyle ağır yaralanan ve Yalçın’ın götürüldüğü hastanede tüm müdahalelere rağmen kurtarılmadığı öğrenildi. Olayın ardından başlatılan soruşturma kapsamında olayın tanıklarının ifadesine başvurulduğu, ancak kimsenin gözaltına alınmadığı öğrenildi.

12 Aralık 2019 tarihinde Urfa’nın merkez Haliliye ilçesine bağlı Ertuğrul Gazi Mahallesi’nde yaşayan Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğrencisi 26 yaşındaki B.K isimli

genç kadın evinde şüpheli bir şekilde yaşamını yitirmiş olarak bulundu. Birlikte kaldığı arkadaşları tarafından odasında asılı olarak bulunan B.K'nın intihar ettiği iddia edildi.

12 Aralık 2019 tarihinde Malatya'nın Battalgazi ilçesinde 69 yaşındaki Azize K. isimli kadının, eşi tarafından evde ölü olarak bulunduğu öğrenildi. Olay ile ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

13 Aralık 2019 tarihinde Van'm Erciş ilçesine bağlı Doluca Mahallesi'nde yaşayan 23 yaşındaki Mizgin S. isimli genç kadının, evinin ahırında asılı olarak bulunduğu ve intihar ettiği iddia edildi.

21 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'm Bağlar ilçesi Mevlana Halit Mahallesi'nde yaşayan evli ve 2 çocuk annesi 25 yaşındaki Handan Altuntaş isimli kadının, yaşadığı evin banyosunda intihar ettiği iddia edildi. Banyoda cansız bedeni bulunan Altuntaş'ın cenazesi olay yerine çağrılan sağlık ekipleri tarafından hastane morguna kaldırıldı.

30 Aralık 2019 tarihinde Van'm Erciş ilçesinde felsefe öğretmeni olan Bilge Erbaş isimli kadının, ikamet ettiği Aşağı TOKİ'de ölü olarak bulunduğu öğrenildi. Olay ile ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi

c-) Çocuk

21 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır Yenişehir ilçesi Ferit Köşk Mahallesi'nde 15 yaşındaki Saliha Ayhan isimli kız çocuğunun, evinde silahla vurulmuş bir şekilde bulunduğu öğrenildi. Ailesi tarafından, çocuklarının silahla intihar ettiği iddiası ileri sürüldü. Ölüm nedenine ilişkin bilgi alınmazken, olayla ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

21 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'm Kayapınar ilçesi Talaytepe Mahallesi Güneydoğu Yapı Kooperatifleri Sitesi'nde yaşayan 17 Yaşındaki Bahar Akdemir isimli çocuğun, yaşadığı sitenin önünde yüzü ve kafa derisinin parçalanmış bir şekilde cansız bedeninin bulunduğu, öğrenildi. Olay yerinde polis tarafından yapılan incelemenin ardından, çocuğun cesedinin Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi morguna kaldırıldığı öğrenildi.

26 Aralık 2019 tarihinde Van'm Çatak ilçesine bağlı Narlı köyünde 16 yaşındaki Zilan Ogün isimli çocuğun, yaşamını yitirmiş halde bulunduğu öğrenildi. Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı belirtildi.

28 Aralık 2019 tarihinde Bingöl merkez Uydukent Mahallesi'nde yaşayan 17 yaşındaki Helin Yüce isimli çocuğun, gece saat 23.00 sıralarında Üniversite Caddesi üzerindeki bir apartmanın 5'inci katından atlayarak intihar ettiği iddia edildi. Bingöl Devlet Hastanesi'ne götürülen çocuğun tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadığı ve olayla ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

30 Aralık 2019 tarihinde Bingöl'de 17 yaşındaki Merve K. isimli çocuğun Çapakçur Köprüsü'nden atlayarak intihar ettiği ileri sürüldü. Cansız bedeni bulunan ve hastaneye götürülerek tedavi altına alınan çocuğun, kurtarılmayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi.

ÇATIŞMALI ORTAM NEDENİYLE YAŞANAN DİĞER İHLALLER

Orman ve Arazi Yakma

9 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı kırsal mahallerde başlatılan askeri operasyon sırasında, Merdinya ve Denglava mahallelerindeki buğday tarlalarının da ve Yaprak (Tûtê) Mahallesi'nde de ekili arazilerde yangın çıktığı öğrenildi. Yerel kaynaklardan edinilen bilgilere göre; 2 bin 500 dönümü ekili arazi olmak üzere yaklaşık 4 bin dönüm arazi çıkan yangında kül oldu.

2 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Kulp ilçesine bağlı Barın köyünde askeri karakoldan yapılan atışlar sonucu, dağlık alanda yangın çıktığı öğrenildi. Kısa sürede yayılan yangının, yurttaşlar tarafından saatler sonra söndürülebildiği öğrenildi.

7 Eylül 2019 tarihinde Mardin'in Ömerli ve Nusaybin ilçelerinin kırsal alanında bulunan Ömeryan bölgesinde başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışma nedeniyle, orman yangını çıktığı öğrenildi.

27 Eylül 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesine bağlı Görümlü (Bêspin) Belde kırsalındaki Cudi Dağı bölgesinin askerler tarafından ateş altına alındığı ve açılan ateşten sonucu ormanlık alanda yangın çıktığı iddia edildi. Çıkan yangında çok sayıda ağacın küle döndüğü öğrenildi.

Özel Güvenlik Bölgesi İlanı ve Arazi Yasağı

Hakkari Valiliği tarafından yapılan açıklamada, **Hakkari merkez ile Çukurca, Şemdinli ve Yüksekova ilçelerinde** bulunan 31 bölgenin, 15 gün süreyle özel güvenlik bölgesi olarak ilan edildiği duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: "2565 sayılı *Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun 32/A maddesi gereğince; ilimiz merkez, Çukurca, Şemdinli ve Yüksekova ilçeleri sınırlarında bulunan 31 bölge 04 Ocak ile 18 Ocak 2019 tarihleri arasında 'Özel Güvenlik Bölgesi' ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın bu bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır.*"

Batman Valiliği tarafından yapılan açıklamada; **Batman'a bağlı Kozluk, Sason ve Hasankeyf ilçelerinde** bulunan 55 bölgenin, **01 Ocak – 31 Aralık 2019** tarihleri arasında özel güvenlik bölgesi olarak ilan edildiği duyuruldu. **SASON VE KOZLUK BÖLGELERİ** - (1)Kuzeyde; Domuz Tepe, Harabeler kuzeydoğusu, Kilimli Mah. kuzeyi, (2)Doğuda; İsimsiz Tepe, Göderin Tepe, Acı Tepe 400 metre doğusu, (3) Güneyde; Kevregevr Tepe, Bağnave Tepe, (4)Batıda; Haleş Tepe, 872 Rk.Tepe arasında kalan arazi kesimi, **SASON VE KOZLUK KESİMLERİ** (1) Kuzeyde; Montol Tepe güneyi, İsimsiz Tepe, Kuşaklı Dağı kuzeyi, Haramikarakol Gediği, (2)Doğuda; 1864.8 Rk.Tepe, 1977 Rk.Tepe, (3)Güneyde; Şayesir Sr., 1686 Rk.Tepe, Kevni Tepe, Şan Tepe batısı, (4)Batıda; Gem Tepe batısı, Yamaçlı Tepe doğusu, Aşağıkilimli Mah. kuzey doğusu, Kalemahmuke arasında kalan arazi kesimleri, **HASANKEYF** (1)Kuzeyde; Çatalsu Mah. Guharareziye Sırtlarının 500 metre kuzey doğusu, Çina Tepe, Koyunlu Mahallesi 200 metre batısı, Diyar Tepe, Kubalo Tepe, Verkedavut Tepe, Banikola Sırtı, Güneşli Köyü doğusu, Diyarenesi Tepe, Riliki Tepe, Kelekçi Köyü güneyi, Kelekçi Köyü güney doğusu Montol Tepe güneyi, İsimsiz Tepe, Kuşaklı Dağı kuzeyi, Haramikarakol Gediği, (2) Doğuda; Sevrak Tepe kuzey doğusu, Güverhacı Tepe, Kayıklı Köyü güney batısı, Şikeriharcıya Tepe kuzey doğusu, (3) Güneyde; Şikeriharcıya Tepe kuzey doğusu, Gariavlike Tepe doğusu, Beltaguvar Tepe doğusu, Karakatş Tepe uzantısı, Çaymavan Tepe, Poyraz Tepe, Şayesir Sr., 1686 Rk.Tepe, Kevni Tepe, Şan Tepe batısı, Kelemahmuke Sr. (4) Batıda; Kalemahmuke Sr. Guharamir Tepe, Nöbet Tepe, Çatalsu

Mahallesi uzantısı arasında kalan arazi kesimlerinde Geçici Askeri Güvenlik Bölgesi ilan edilmiştir.

Hakkari merkez ve Yüksekova, Çukurca, Şemdinli ve Derecik ilçeleri sınırlarında bulunan 31 bölgenin, **05-19 Mart 2019 tarihleri** arasında güvenlik gerekçesiyle, özel güvenlik bölgesi olarak ilan edildiği duyuruldu. Hakkari Valiliği'nce yapılan açıklamada şöyle denildi: “2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun 32/A maddesi gereğince; ilimiz merkez, Yüksekova, Çukurca, Şemdinli ve Derecik ilçeleri sınırlarında bulunan 31 bölge 05-19 Mart 2019 tarihleri arasında ‘Özel Güvenlik Bölgesi’ ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın bu bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır.” **Yasağın, 20 Mart-03 Nisan 2019 tarihleri arasında 15 gün süreyle uzatıldığı duyuruldu. Yasağın, 4 Nisan-18 Nisan 2019 tarihleri arasında 15 gün süreyle 24 bölgede uzatıldığı duyuruldu.**

Bingöl merkez ve 7 ilçeye bağlı 23 alanda 11 Şubat 2019 tarihinde ilan edilen "Özel Güvenlik Bölgesi" yasağı süresinin, Bingöl Valiliği'nin tarafından yapılan açıklamada 25 Nisan-9 Mayıs 2019 tarihleri arasında uzatıldığı belirtildi. Yasak ilan edilen yerler şöyle: **Bingöl merkez;** Ortaçanak, Hasar Yaylası ve Hasar Tepe bölgesi, Feratan ve Çır yaylaları, Merdiven Deresi. **Adaklı ilçesi;** Şeytan Dağları, Şeytan Deresi, İlbey ve Maltepe vadileri. **Genç ilçesi;** Sağgöze, Büyükçağ, Yeniyazı, Dikpınar, Derman, Şekeran bölgeleri. **Solhan ilçesi;** Yenibaşak-Doğuyeli bölgeleri. **Yayladere ilçesi;** Horivanik ve Tahkim deresi, Kırköy Ormanları, Manav Deresi, Güneşlik ve Gökçedal bölgeleri. **Kığı ilçesi;** Çomak Deresi. **Karlıova ilçesi;** Karacehennem Ormanları. **Yedisu ilçesi;** Akımlı Yaylası.

Bingöl merkez ve 6 ilçe kırsalında bulunan 23 bölgede, 1087 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararıyla “geçici özel güvenlik bölgesi” ilan edildiği duyuruldu. 23 bölgeyi kapsayan kararın **25 Mayıs 2019-31 Aralık 2019** tarihleri arasında uygulanacağı belirtildi.

Siirt'in Baykan ilçesine bağlı *Aydınlar ve Korucu mahalleleri ile Meşelik ve Ardıçdalı köylerinin* kırsal bölgelerinin, 29 Mayıs-12 Haziran 2019 tarihleri arasında “geçici özel güvenlik bölgesi” olarak ilan edildiği duyuruldu.

Hakkari Valiliği tarafından yapılan açıklamada, kent merkezi ile ilçelerine bağlı 5 bölgenin 15 gün süreyle özel güvenlik bölgesi olarak ilan edildiği duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: “2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun 32/A maddesi gereğince; ilimiz **Merkez, Çukurca, Şemdinli, Yüksekova ve Derecik İlçeleri** sınırlarında bulunan (5) bölge **16.06.2019 günü saat 00:00:01'den 30.06.2019 günü saat 23:59:59'a kadar,** ‘Özel Güvenlik Bölgesi’ ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın yukarıda belirtilen bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır.”

Tunceli Valiliği tarafından yapılan açıklamada **Dersim merkez ile Ovacık, Nazımiye, Pülümür ve Hozat ilçelerinin** kırsalında bulunan 30 bölgenin **1-15 Temmuz 2019 tarihleri** arasında özel güvenlik bölgesi olarak ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen bölgeler; **Merkez:** Balıderesi, Kutudere, Kurutlu Dere, Tapantepe, Karameşe, Baylık/Körtepeleri bölgeleri. **Nazımiye:** Dokuzkayalar, Tavuklu/Doğantaş bölgeleri. **Ovacık:** Balkayalar, Kazanç Mah., Gayretbaba, Yağışlı Mah., Doğanca/Aktaş Deresi, Sincikyayla, Maden Deresi, Karadere, Yarpuzlu Mah., Ali Geçidi Sirtı, Eroğlu Mah., Mercan Dağları, Kıran Deresi, Kınıkan Tepe, Golan Yaylası, Eğerci Mah., Ashıca Köyü bölgeleri. **Hozat:** Beyazdağ, Kinzir Ormanları, Çıgırlı Yaylası bölgeleri. **Pülümür:** Kızılmescit Köyü bölgesi.

Hakkari Valiliği tarafından yapılan açıklamada, kent merkezi ile ilçelerine bağlı 5 bölgenin 15 gün süreyle özel güvenlik bölgesi olarak ilan edildiği duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: “2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu’nun 32/A maddesi gereğince; ilimiz merkez, Yüksekova, Çukurca, Şemdinli ve Derecik ilçeleri sınırlarında bulunan çok sayıda bölge **01-15 Temmuz 2019 tarihleri arasında** ‘Özel Güvenlik Bölgesi’ ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın bu bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır.”

Hakkari merkez ve ilçelerinde bulunan 5 bölge Valilik kararı ile 15 gün boyunca "güvenlik" gerekçesiyle yasaklandı. Özel Güvenlik Bölgesi ilan edilen alanlarla ilgili Hakkari Valiliği’nden yapılan açıklamada: “2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu’nun 32/A maddesi gereğince; ilimiz merkez, Yüksekova, Çukurca, Şemdinli ve Derecik ilçeleri sınırlarında bulunan çok sayıda bölge **16-30 Temmuz 2019 tarihleri arasında** ‘Özel Güvenlik Bölgesi’ ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın bu bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır” ifadeleri yer aldı. Yasaklanan bölgeler şöyle: Hakkari merkez Akkaya- Çığlı Kırsal Bölgesi, Merkez Molla Hüseyin Tepe-Süvari Tepe bölgesi, Yüksekova ilçesine bağlı Özpınar Dağı ve Küçükgelga Gölü bölgesi, Hakkari merkez, Kırıkdağ- Buzul-Kandil-Alandüz kırsal, Merkez Öül-Ceylanlı-Çimenli-Geçimli-Kazan kırsal bölgesi.

13 Ağustos 2019 tarihinde Hakkari Valiliği tarafından yapılan açıklamada, **kent merkezi ile Yüksekova, Çukurca, Şemdinli ve Derecik ilçeleri** sınırlarında bulunan çok sayıda bölgenin 15 gün süreyle "Geçici Özel Güvenlik Bölgesi" olarak ilan edildiği ve sivillerin giriş-çıkışına yasaklandığı duyuruldu.

24 Ağustos 2019 tarihinde Hakkari Valiliği tarafından yapılan açıklamada, **kent merkezi ile Yüksekova, Çukurca, Şemdinli** sınırlarında bulunan bazı bölgelerin "Geçici Özel Güvenlik Bölgesi" olarak ilan edildiği ve sivillerin giriş-çıkışına yasaklandığı duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: “İlimiz Merkez, Çukurca, Şemdinli ve Yüksekova İlçeleri sınırlarında bulunan Çukurca (Şortu Mevkii ve Kırsal alanları) Bölgesi ile Çukurca (Kazan Kırsal) Bölgesi **24 Ağustos 2019 günü saat 00:00:01’den 29 Ağustos 2019 günü saat 23:59:59’a kadar**, ‘Özel Güvenlik Bölgesi’ ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın yukarıda belirtilen bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır.”

29 Ağustos 2019 tarihinde Hakkari Valiliği tarafından yapılan açıklamada, **kent merkezi ile Yüksekova, Çukurca, Şemdinli ve Derecik ilçeleri** sınırlarında bulunan 5 bölgenin 15 gün süreyle "Geçici Özel Güvenlik Bölgesi" olarak ilan edildiği ve sivillerin giriş-çıkışına yasaklandığı duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: "2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu’nun 32/A maddesi gereğince; İlimiz Merkez, Çukurca, Şemdinli, Yüksekova ve Derecik İlçeleri sınırlarında bulunan; (5) bölge **30.08.2019 günü saat 00:00:01’den 13.09.2019 günü saat 23:59:59’a kadar**, ‘Özel Güvenlik Bölgesi’ ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın yukarıda belirtilen bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır.”

Hakkari Valiliği tarafından yapılan açıklamada, kentin 15 farklı noktasının özel güvenlik bölgesi olarak ilan edildiği duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: "2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu’nun 32/A maddesi gereğince; İlimiz Merkez, Çukurca, Şemdinli, Yüksekova ve Derecik İlçeleri sınırlarında bulunan; **15 bölge 29.09.2019 günü saat 00:00:01’den 13.10.2019 günü saat 23:59:59’a kadar**, ‘Özel Güvenlik Bölgesi’ ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın yukarıda belirtilen bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır." **Yasaklanan bölgeler şöyle:** Hakkari’ye bağlı Akkaya, Çığlı, Kırıkdağ, Buzul, Kandil, Alandüz, Oğul, Ceylanlı, Çimenli, Geçimli ve Kazan Kırsal bölgeleri ile Molla

Hüseyin ve Süvari Tepeleri ayrıca Yüksekova ilçesine bağlı Özpınar Dağı ve Küçükgelka Gölü kırsal bölgeleri.

Urfa Valiliği tarafından, TSK'nın Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik askeri operasyonunun başlaması ardından sınır hattını Özel Güvenlik Bölgesi olarak ilan edildiği duyuruldu. Valilikten yapılan yazılı açıklamada şöyle denildi: *"Suriye sınırında güvenlik durumunu desteklemek, ayrıca vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini sağlamak, olası tehdit ve tehlikeleri bertaraf etmek için 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun 32/A maddesi gereğince; batıdan doğuya doğru aşağıda koordinatları verilmiş olan hat ile hudut hattı arasında kalan bölgenin 08 Ekim 2019 tarihi itibari ile Valiliğimizce Özel Güvenlik Bölgesi ilan edilmesine karar verilmiştir."*

Hakkari kent merkezi ile Çukurca, Şemdinli, Derecik ve Yüksekova ilçesindeki bazı bölgelerin, Valilik tarafından **29 Ekim 2019 tarihine** kadar Özel Güvenlik Bölgesi olarak ilan edildiği ve bu bölgelerin giriş-çıkışlara yasaklandığı duyuruldu. Valilik'ten yapılan açıklamada şöyle denildi: *"İlimiz sınırları içinde faaliyet gösteren bölücü terör örgütü ve diğer terör örgütlerinin son zamanlarda yapmış oldukları terör ve yıldırma eylemleri, İlimizin sosyal ve ekonomik gelişmesini de olumsuz etkilemeye başlamıştır. Bu eylemler neticesinde vatandaşlarımız; ekonomik, sosyal faaliyetlerini yürütme ve seyahat etme haklarını kullanmaktan mahrum kalmıştır. Günlük hayatları olumsuz etkilenen vatandaşlarımız büyük mağduriyet yaşamaktadırlar. Valilik Makamımız, öncelikle vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması, mevcut huzur ve güven ortamının devam ettirilmesi, Devletimizin ve Milletimizin her türlü terörist tehdidi ve saldırıdan korunması maksadıyla; bölgesinde emniyet ve asayiş temin etmek için ilgili mevzuat çerçevesinde her türlü tedbiri almaktadır. Bu tedbirler kapsamında, 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun 32/A maddesi gereğince; İlimiz Merkez, Çukurca, Şemdinli, Yüksekova ve Derecik İlçeleri sınırlarında bulunan; Merkez (Akaya, Çığlı Kırsalı) bölgesi, Merkez (Molla Hüseyin Tepe ve Süvari Tepe Kırsalı) bölgesi, Yüksekova (Özpınar Dağı ve Küçükgelka gölü kırsalı)bölgesi, merkez (Kırıkdağ, Buzul, Kandi, Alandüz Kırsalı) bölgesi, Merkez (Oğul, Ceylanlı, Çimenli, Geçimli, Kazan Kırsalı) bölgesi (5) bölge 14.10.2019 günü saat 00:00:01'den 28.10.2019 günü saat 23:59:59'a kadar, 'Özel Güvenlik Bölgesi' ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın yukarıda belirtilen bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır."*

Şırnak'ın kırsal kesimlerini kapsayan bazı bölgelerin (Cudi Dağı, Gabar Dağı, Besta, Cehennem Deresi), Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik operasyonu gerekçe göstererek valilik tarafından, **13 Ekim 2019 tarihinden** itibaren 3 günlük Özel güvenlik bölgesi olarak ilan edildiği duyuruldu. Tüm maden ocakları ile bağ, bahçe ve hasat faaliyetlerinin de yasaklandığı belirtildi.

Bingöl'ün Genç ilçesinde 7 bölgenin, 15 gün süreyle Özel Güvenlik Bölgesi olarak ilan edildiği duyuruldu. Valilik tarafında yapılan açıklamada şöyle denildi: *"2565 Sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun 32/A maddesi gereğince; Genç İlçesi 37SFC-4155875950, 37SFC-4179974911, 37SFC-4232274809, 37SFC-4276774955, 37SFC-4257675325, 37SFC-4253575822, 37SFC-4260076020 koordinatları arasında kalan bölgede; 15 Ekim 2019 - 29 Ekim 2019 tarihleri arasında 1087 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile 'Geçici Özel Güvenlik Bölgesi' ilan edilmiş olup vatandaşlarımızın yukarıda belirtilen bölgelere girmesi yasaklanmıştır."*

Hakkari'de 5 bölgenin özel güvenlik bölgesi ilan edildiği duyuruldu. Valilik'ten yapılan açıklama şöyle denildi: *"İlimiz sınırları içinde faaliyet gösteren bölücü terör örgütü ve diğer*

terör örgütlerinin son zamanlarda yapmış oldukları terör ve yıldırma eylemleri, İlimizin sosyal ve ekonomik gelişmesini de olumsuz etkilemeye başlamıştır. Bu eylemler neticesinde vatandaşlarımız; ekonomik, sosyal faaliyetlerini yürütme ve seyahat etme haklarını kullanmaktan mahrum kalmıştır. Günlük hayatları olumsuz etkilenen vatandaşlarımız büyük mağduriyet yaşamaktadırlar. Valilik makamımız, öncelikle vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması, mevcut huzur ve güven ortamının devam ettirilmesi, devletimizin ve milletimizin her türlü terörist tehdidi ve saldırıdan korunması amacıyla; bölgesinde emniyet ve asayiş temin etmek için ilgili mevzuat çerçevesinde her türlü tedbiri almaktadır. Bu tedbirler kapsamında, 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun 32/A maddesi gereğince; ilimiz merkez, Çukurca, Şemdinli, Yüksekova ve Derecik ilçeleri sınırlarında bulunan 5 bölge, 29 Ekim 2019 günü saat 00.00.01'den 12 Kasım 2019 günü saat 23.59.59'a kadar, 'özel güvenlik bölgesi' ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın belirtilen bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır."

10 Kasım 2019 tarihinde Şırnak Valiliği tarafından yapılan açıklamada, **Silopi ilçesi** kırsal bölgesinde yer alan Cudi Dağı bölgesindeki 15 alanın "Geçici Özel Güvenlik Bölgesi" olarak ilan edildiği ve sivillerin giriş-çıkışına yasaklandığı duyuruldu. Yasaklanan alanlar şöyle: *Habis Tepe, Helanapir Tepe, Kürsi Tepe, Nuh Peygamber Ziyaret Tepe, Mevzilikaya Tepe, 1625 rakım İsimsiz Tepe, Çelasor Sırtı, Fala Tepe, Kirikuru Tepe, Eğera Tepe, Konyaki Sırtı, Gavita Tepe, Cılız Tepe, Ahmetaziz Tepe ve Çelasor Tepe.*

Hakkari Merkez ve ilçelerinde bulunan 5 bölgenin 15 gün boyunca güvenlik gerekçesiyle yasaklandığını duyuruldu. Hakkari Valiliği'nden yapılan açıklamada şöyle denildi: "2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun 32/A maddesi gereğince; **İlimiz Merkez, Çukurca, Şemdinli ve Yüksekova İlçeleri sınırlarında bulunan; 5 bölge 13 - 27 Aralık 2019 tarihleri arasında saat 23:59:59'a kadar, 'Özel Güvenlik Bölgesi' ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın yukarıda belirtilen bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır.**" Kararın, aynı gerekçelerle **28 Aralık 2019 – 11 Ocak 2020 tarihleri** arasında 15 gün süreyle uzatıldığı duyuruldu.

Bingöl Merkez ve 7 ilçede (Solhan, Karlıova, Genç, Yayladere, Yedisu, Kiğı, Adaklı) bulunan 35 bölgenin, girişin **01 Ocak 2020-31 Aralık 2020 tarihleri arasında** geçici özel güvenlik bölgesi olarak ilan edildiği duyuruldu. Bingöl Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "Bingöl Valiliğimiz, öncelikle vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması, mevcut huzur ve güven ortamının devam ettirilmesi, devletimizin ve milletimizin her türlü terörist tehdidi ve saldırıdan korunması amacıyla, bölgesinde emniyet ve asayiş temin etmek için ilgili mevzuat çerçevesinde her türlü tedbiri almaktadır."

Sokağa Çıkma Yasağı İlanı

7 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice, Hani ve Kocaköy ilçelerine bağlı 10 mahalle ve bağlı mezralarda, saat 06.00'dan itibaren geçerli olmak üzere sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen yerler şöyle: **Lice; Güçlü ve Gökçe mahalleleri ile bağlı mezralar. Kocaköy; Şaklat, Yazıköy ve Anbar mahalleleri ile bağlı mezralar. Hani; Uzunlar, Serenköy, Kırım, Yayvan ve Soylu mahalleleri ile bağlı mezralar. Yasağın, aynı gün saat 24.00'te sona erdiği duyuruldu.**

14 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice, Hazro ve Kocaköy ilçelerine bağlı 23 mahalle ve bağlı mezralarda, saat 06.00'dan itibaren geçerli olmak üzere sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen yerler şöyle: **Lice; Serince, Kayacık, Uçarı, Ziyaret,**

*Esenler, Ortaç, Yalaza, Çavundur, Dolunay, Bağlan, Kabakaya, Kutlu, Oyuklu mahalleleri ve bağlı mezarlar. **Kocaköy;** Boyunlu Mahallesi ve bağlı mezarlar. **Hazro;** Gözebaşı, Sarierik, Meşebağları, Kavaklıboğaz, Kırmataş, Terdöken, Çitlibahçe, Dadaş, Ormankaya mahalleleri ve bağlı mezarlar. **Yasağın, aynı gün saat 24.00'te sona erdiği duyuruldu.***

Bitlis Valiliği tarafından yapılan açıklamada, **21 Ocak 2019 tarihinde Bitlis kent merkezine** bağlı 43 köy ve mezrada sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen yerler şöyle: *Çalidüzü, İçgeçit, Akçalı, Yukarıölek, Aşağıölek, Oğulcak, Kalupat, Dutköy, Karakuş, Aşağıbalcılar, Yukarıbalcılar, Çeltikli, Aşağıyolak, Yukarıyolak, Beşkaynak, Yarönü, Dikme, Yukarıdikme, Aşağıdikme, Bayırlı, Kutlu, Akgün, Çobansuyu, Aşağıçobansuyu, Güllüce, Kınalı, Cevizdalı, Kayalıbağ, Karaca, Esenburun, Uçankuş, Bayramalan, Üçevler, Başmaklı, Dursun, Yukarıçerman, Kaşıklı, Konalga, Ilıcak, Ünaldı, Ağaçdere, Aşağıkoçak, Harmanyeri.*

28 Ocak 2019 tarihinde Bitlis Valiliği tarafından yapılan açıklamada; **Bitlis** merkeze bağlı 2 köy (*Ağaçpınar, Ayrancılar*) ve köylere bağlı mezarlarda, ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu.

Diyarbakır'ın Lice ve Kulp ilçesi kırsalında bulunan 17 mahalle ve bağlı mezarlarda, askeri operasyon yapılacağı gerekçesiyle **5 Şubat 2019 tarihinde Saat 06.00'dan itibaren** sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen yerler şöyle: *Lice; Çıralı, Kıyıköy, Dallica, Kutlu, Oyuklu ve Türelî mahalleri il bağlı mezarlar. **Kulp;** Karaağaç, Kamışlı, Çukurca, Demirli, Bayırköy, Bağcılar, Akbulak, Düzce, Temren, Uygur ve Taşköprü mahalleleri ve bağlı mezarlar. **Yasağın, aynı gün saat 24.00 itibariyle kaldırıldığı duyuruldu.***

Diyarbakır'ın Lice ve Hani ilçesi kırsalında bulunan 11 mahalle ve bağlı mezarlarda, askeri operasyon yapılacağı gerekçesiyle **6 Şubat 2019 tarihinde Saat 06.00'dan itibaren** sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen yerler şöyle: *Lice; Ecemiş, Şenlik, Birlik, Abalı, Erginköy, Tuzlaköy, Ceper mahalleleri ve bağlı mezarlar. **Hani;** Kaladibi, Akçayurt, Topçular, Yukarıturalı mahalleleri ve bağlı mezarlar. **Yasağın, aynı gün saat 24.00 itibariyle kaldırıldığı duyuruldu.***

Diyarbakır'ın Lice ilçesinde bulunan 21 mahalle ve bağlı mezarlarda, askeri operasyon yapılacağı gerekçesiyle **12 Şubat 2019 tarihinde Saat 06.00'dan itibaren** sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen yerler şöyle: *Lice; Arıklı, Güçlü, Uçarı, Ziyaret, Serince, Kayacık, Ortaç, Yalaza, Çavundur, Dolunay, Bağlan, Kabakaya, Çağdaş, Dibekköy, Yolçatı, Tepe, Budak, Sığınak, Kıyıköy, Dallica, Damar mahalleleri ve bağlı mezarlar. **Yasağın, aynı gün saat 24.00 itibariyle kaldırıldığı duyuruldu.***

1 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Dicle ilçesi kırsalında bulunan 8 mahallede (*Boğaz, Kayıköy, Kurşunlu, Yokuşlu, Kırkpınar, Boğazköy, Gelincik, Baltacı*) ve mahallelere bağlı mezarlarda askeri operasyon yapılacağı gerekçesiyle, Saat 06.00'dan itibaren geçerli olmak üzere sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu.

Bitlis Valiliği tarafından yapılan açıklamada; kent merkezine bağlı 14 köy ve mezarlarda, **15 Mayıs 2019 tarihinde saat 06.00'dan itibaren başlamak üzere ve 20 Mayıs 2019 tarihinde Saat 23.59'a kadar** sokağa çıkma yasağının ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen yerler şöyle: *Sarıkonak, Abacılar, Harmanyeri, Esenburun, Güllüce, Aşağıçobansuyu, Çobansuyu, Akgün, Kutlu, Kınalı, Uçankuş, Dikme, Aşağıdikme, Yukarıdikme köy ve mezarları.*

5 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Silvan ilçesine bağlı 10 kırsal mahallede, sadece muhtarlara bildirim yapılmak suretiyle ve duyuru yapılmadan sokağa çıkma yasağı ilan edildiği öğrenildi. Sokağa çıkma yasağının ilan edildiği mahalleler şöyle: *Umur (Korît), Erikyazı (Qewşan), Karacalar (Hacıca), Duru (Garisî), Yukarı Veysi (Weysikanê Jorîn), Aşağı Veysi (Weysikanê Jêrîn), Beypınar (Fêra), Bayatlı (Girkinyat), Sulubag (Avanek) ve Sağlık (Siloq).*

Bitlis Valiliği tarafından yapılan açıklamada, **Bitlis merkez ilçe** sınırları içerisinde yer alan 15 köy ve mezrada askeri operasyon yapılacağı gerekçesiyle sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: "*Bitlis ili Merkez ilçesi sınırları içerisinde bulunan; İçgeçit, Çaldüzü, Yavuzlar, Yukarıölek, Aşağıölek, Ilıcak, Oğulcak, Üçevler, Kalupat, Aşağıbalcılar, Yukarıbalcılar, Başmaklı, Karakuş, Dutköy, Bayramalan köy ve mezraları bölgelerinde Bölücü Terör Örgütü (BTÖ) mensuplarının yakalanmaları, halkımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması için 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/C maddesi gereğince 23 Temmuz 2019 Salı günü saat 20:00'dan itibaren ikinci bir emre kadar Sokağa Çıkma Yasağı ilan edilmiştir.*"

Bitlis Valiliği tarafından yapılan açıklamada, **Bitlis'in Tatvan ilçesine** bağlı 16 köy ve mezrada askeri operasyon yapılacağı gerekçesiyle sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: "*Tatvan ilçesine bağlı Teknecik, Sallıca, Boblesür, Beşikli, Dönertaş, Kepenek, Aktoprak, Özekli, Kısıklı, Suboyu, Yumrukaya, Uçankuş, Çörekli, Sarıdal, Güntepe, Beşparmak köy ve mezralarında 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/C Maddesi gereğince 27 Temmuz 2019 Cumartesi günü saat 10.00'dan itibaren 27 Temmuz 2019 Cumartesi günü saat 23.00'e kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.*"

Mardin Valiliği tarafından yapılan açıklamada, **7 Eylül 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ve Ömerli ilçelerine** bağlı 4 kırsal mahallede askeri operasyon yapılacağı gerekçesiyle sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen yerler şöyle: *Nusaybin ilçesine bağlı Büyükkardeş ve Küçükkardeş mahalleleri. Ömerli ilçesine bağlı Sulakdere ve Duygulu mahalleleri.* Yasağın, **10 Eylül 2019 tarihinde** kaldırıldığı duyuruldu.

Mardin Valiliği tarafından yapılan açıklamada, **9 Eylül 2019 tarihinde Mardin'in Artuklu ilçesine** bağlı Elmabahçe (Tizyan) köyünde askeri operasyon yapılacağı gerekçesiyle sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu.

21 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Derik ilçesi kırsalında operasyona çıkan askerler ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada, 1 askerin yaşamını yitirdiği öğrenildi. Çıkan çatışmanın ardından Mardin Valiliği tarafından, Derik ilçesine kırsalında bulunan 4 mahallede (*Çataltepe /Erbate, Adak/Simaqî, Doğancı/Bizdoxan, Develi/(Kotê)*) ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Yasağın, aynı gün sona erdiği duyuruldu.

Bitlis'e bağlı 46 köy ve bağlı mezralarda ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Bitlis Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "*Bitlis merkeze bağlı bazı köy ve mezralarda bölücü terör örgütü (BTÖ) mensuplarının bulunduğu ve barınma amaçlı sığınak/barınak tesis ettikleri bilgisi alınması neticesinde, bahse konu bölgelerde BTÖ mensuplarının yakalanmaları, halkımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması için 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesi gereğince 17 Aralık 2019 Salı günü saat 06.00'dan itibaren (öğrenim görmekte olan öğrencilerin eğitim/öğretim hakkı ve devlet memurlarının mesai saatlerinin kısıtlanmaması kaydıyla) ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edildi.*" **Sokağa çıkma yasağı ilan edilen köy ve bağlı mezralar**

şöyle: *Ayrancılar, Alaniçi, Narlıdere, Ağaçpınar, Yeşilsirt, Cumhuriyet, Abacılar, Sarıkonak, Çalidüzü, İçgeçit, Akçalı, Yukarı Ölek, Aşağı Ölek, Ilıcak, Kalupat, Üçevler, Karakuş, Aşağı Balcılar, Yukarı Balcılar, Çeltikli, Aşağı Koçak, Aşağı Yolak, Yukarı Yolak, Yukarıçeriman, Dursun, Beşkaynak, Yarönü, Uçankuş, Dikme, Yukarı Dikme, Aşağı Dikme, Bayırlı, Kınalı, Kutlu, Akgün, Çobansuyu, Aşağı Çobansuyu, Güllüce, Esenburun, Harmanyeri, Cevizdalı, Karaca, Kaşıklı, Konalga, Kayalıbağ, Dutköy köy ve mezarları.*

Mardin'in Mazıdağı ilçesine bağlı Konur (Şêb) ve **Derik ilçesine** bağlı Çayköy (Şêb a Jer) kırsal mahallelerinde, **17 Aralık 2019 tarihinde** operasyon yapılacağı gerekçesiyle sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Gece saatlerinden başlayan yasağın, aynı gün akşam saatlerinde sona erdiği duyuruldu.

Militan Cenazelerine Yönelik Uygulamalar

Dersim'de başlatılan askeri operasyonda çıkan çatışmalarda yaşamını yitiren HPG militanlarının cenazelerine yönelik, askerlerce işkence ve kötü muamele edildiği öğrenildi. **16 Mayıs 2019 tarihinde** sosyal medya hesaplarında, HPG militanlarına ait olduğu iddia edilen bazı fotoğraflarda, askerlerin cenazelere ayak basarak poz verdikleri görüldü. Konu ile ilgili İHD Diyarbakır Şubesi tarafından, fotoğrafta yer alan askerler ve fotoğrafları paylaşan hesaplarla ilgili suç duyurusunda bulunuldu.

8 Temmuz 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Şirin Demir, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum (Ömer Demir) 16 Temmuz 2015 yılından beri kayıp olduğu için Emniyete bildirdik. Bu süreçte hiç haber alamadık. 3 Haziran 2019 kardeşimin Lice kırsalında yapılan operasyonda yaşamını yitirdiğini öğrenmiş bulunmaktayız. Cenazelerin teslimi için Diyarbakır Bağlar Jandarma Karakoluna yapılan başvuru sonucunda tarafımıza cenazelerin hastanede olmadığını bildirdiler. Bunun üzerine çatışmanın yaşandığı Lice İlçesi Bayırlı Mah. Bilgin Mezrası kırsalına gittik. Çatışma alanında iki tam vücut birkaç tane de uzuv olmak üzere cenazeler görülmüştür. Bu görülme üzerine 08.07.2019 tarihinde Lice Cumhuriyet Başsavcılığına cenazelerin çatışma alanından alınması için başvuruda bulunduk. İlgili Savcılık Lice Jandarma Karakoluna bildirimde bulunarak cenazelerin teslimine ilişkin talepte bulunmuştur. Lice Jandarma Karakolu güvenlik sebebiyle talebi yerine getiremeyeceklerini bize tebliğ etmiştir. Bu cenazeler bu sıcak havada 35 gündür dışarıda bırakılmıştır. Bu durum da cenazeleri tahrip edip tanınmaz hale getirmektedir. Aile olarak bu durumdan son derece rahatsızlık duymaktayız. Derneğinizden derhal bu konuda yapması gereken hukuki yardımı yapmasını, kamuoyu oluşturmasını istiyoruz.”*

8 Temmuz 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Meliha Kayran, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum (Yusuf Kayran) 6 Mayıs 2011 yılından beri kayıp olduğu için Emniyete bildirdik. Bu süreçte hiç haber alamadım. 3 Haziran 2019 tarihinde basına yansıyan haber sonucunda oğlumun Lice kırsalında yapılan operasyon sonucunda yaşamını yitirdiğini öğrenmiş bulunmaktayız. Cenazelerin teslimi için Diyarbakır Sur Jandarma Karakoluna yapılan başvuru sonucunda tarafımıza cenazelerin hastanede olmadığını bildirdiler. Bunun üzerine çatışmanın yaşandığı Lice İlçesi Bayırlı Mah. Bilgin Mezrası kırsalına gidilmişti. Çatışma alanında iki tam vücut olmak üzere birkaç tane de uzuv olmak üzere cenazeler görülmüştür. Bu görülme üzerine 08.07.2019 tarihinde Lice Cumhuriyet Başsavcılığına cenazelerin çatışma alanından alınması için başvuruda bulunduk. İlgili Savcılık Lice Jandarma Karakoluna bildirimde bulunarak cenazelerin teslimine ilişkin talepte bulunmuştur. Lice Jandarma Karakolu güvenlik sebebiyle talebi yerine getiremeyeceklerini bize tebliğ etmiştir. Bu cenazeler bu sıcak havada 35 gündür dışarıda*

birakılmıştır. Bu durum da cenazeleri tahrip edip tanınmaz hale getirmektedir. Aile olarak bu durumdan son derece rahatsızlık duymaktayız. Derneğinizden derhal bu konuda yapması gereken hukuki yardımı yapmasını, kamuoyu oluşturmasını istiyoruz.”

8 Temmuz 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Şaban Turhan, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum (Abdullah Turhan) 2018 yılından beri kayıp olduğu için Emniyete bildirdik. Bu süreçte hiç haber alamadım. 2019 yılının Haziran ayında muhtarın araması oğlumun Lice kırsalında yapılan operasyonda yaşamını yitirdiğini öğrenmiş bulunmaktayız. Cenazelerin teslimi için Diyarbakır Bağlar Jandarma Karakoluna yapılan başvuru sonucunda tarafımıza cenazelerin hastanede olmadığını bildirdiler. Bunun üzerine çatışmanın yaşandığı Lice İlçesi Bayırlı Mah. Bilgin Mezrası kırsalına gittik. Çatışma alanında iki tam vücut birkaç tane de uzuv olmak üzere cenazeler görülmüştür. Bu görülme üzerine 08.07.2019 tarihinde Lice Cumhuriyet Başsavcılığına cenazelerin çatışma alanından alınması için başvuruda bulduk. İlgili Savcılık Lice Jandarma Karakoluna bildirimde bulunarak cenazelerin teslimine ilişkin talepte bulunmuştur. Lice Jandarma Karakolu güvenlik sebebiyle talebi yerine getiremeyeceklerini bize tebliğ etmiştir. Bu cenazeler bu sıcak havada 35 gündür dışarıda bırakılmıştır. Bu durum da cenazeleri tahrip edip tanınmaz hale getirmektedir. Aile olarak bu durumdan son derece rahatsızlık duymaktayız. Derneğinizden derhal bu konuda yapması gereken hukuki yardımı yapmasını, kamuoyu oluşturmasını istiyoruz.”

Ölünün Hatıratına Saygısızlık

Urfa'nın Suruç ilçesi 20 Temmuz 2015 tarihinde DAİŞ'in saldırısında yaşamını yitiren 22 yaşındaki Osman Çiçek ile 23 yaşındaki Kasım Deprem ve 10 Ekim 2016 tarihinde Ankara'da yaşanan DAİŞ saldırısında yaşamını yitiren Yılmaz Elmascan'ın, **Urfa'nın Suruç İlçesinde** Mezarlığı'nda bulunan mezarları **21 Şubat 2019 tarihinde** kimliği belirsiz kişilerin saldırısına uğradığı öğrenildi. Saldırganlar, isimlerin bulunduğu mezar taşlarını kırdığı öğrenildi.

Hakkari'nin Yüksekova ilçesinin Orman Mahallesi'nde HPG, YPG ve YPJ militanlarına ait mezarlarının bulunduğu mezarlık, **25 Nisan 2019 tarihinde** gece saatlerinde saldırıya uğradı. Mezarlığın etrafına örülen duvarın yıkıldığı görülürken, üzerine konulan çiçekler ve yaşamını yitirenlerin isimlerinin yazıldığı mezar taşlarının da parçalandığı belirtildi.

1 Kasım 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre: **Muş'un Bulanık ilçesine** bağlı Erentepe (Lîz) Beldesi'nde, 6 Haziran 2012 tarihinde cezaevinde yaşamını yitiren Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) Belde Başkanı Aydın Kaya'nın mezar taşının, Bulanık Savcılığı'nın talimatı doğrultusunda askerlerce kırılarak götürüldüğü öğrenildi. Muş E Tipi Kapalı Cezaevi'nde yaşamını yitiren Kaya'nın mezar taşında, "Em te ji bîr nakin (Seni unutmayacağız)" yazısı bulunduğu öğrenildi.

13 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Silvan ilçesi Tekel Mahallesi'ndeki mezarlıkta bulunan HPG militanı Ramazan Yılmaz'a ait mezarın, polis tarafından tahrip edildiği ve mezar taşı yerinden sökülüp götürüldüğü öğrenildi.

KADINLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER

-Kadın İntiharları

20 Ocak 2019 tarihinde Batman'ın Yenişehir Mahallesi'nde bulanıma girdiği iddia edilen, 50 yaşında ve 7 çocuk annesi R. S. isimli kadının bir apartmanın 8'inci katından atlayarak intihar ettiği ve olay yerinden yaşamını yitirdiği öğrenildi.

22 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Çeper Mahallesi'nde Çeper Köyü Şehit Jandarma Er Fevzi Güngör İlkokulu'nda görev yapan 30 yaşındaki Özlem Göl isimli öğretmenin kendini asarak yaşamına son verdiği iddia edildi.

8 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın Haliliye ilçesine bağlı Devteşti Mahallesi'nde yaşayan 20 yaşındaki Hasret isimli kadının, oturduğu binanın çatısından atlayarak intihar ettiği iddia edildi. Atladığı binanın önündeki park edilmiş bir aracın üzerine düşen kadın ağır yaralandığı ve Balıklıgöl Devlet Hastanesi'ne kaldırılarak tedavi altına alındığı öğrenildi.

3 Mayıs 2019 tarihinde Mardin'in Dargeçit ilçesine bağlı Bahçebaşı Mahallesi'nde, 2 çocuk annesi Rabia Çelik isimli kadının, kendini tavana asarak intihar ettiği öğrenildi.

4 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da tarihi On Gözlü Köprü'den atlayarak intihar ettiği iddia edilen 42 yaşındaki Saim V. İsimli kadının, **5 Mayıs 2019 tarihinde** Köprü'den yaklaşık 10 kilometre uzaklıkta bulunan Karpuzlu Mahallesi'nde cenazesinin bulunduğu öğrenildi.

20 Mayıs 2019 tarihinde Elazığ'da 27 yaşında ve hemşire olan Merve Ç. İsimli kadının, gittiği bir ilkokulun dördüncü katından atlayarak intihar ettiği öğrenildi. Olay ile ilgili soruşturma başlatıldığı belirtildi.

6 Haziran 2019 tarihinde Urfa'da Kadriye Ç. İsimli kadının, evinde iple tavana asılmış halde bulunduğu öğrenildi. Olayla ilgili soruşturma başlatıldığı belirtildi.

30 Haziran 2019 tarihinde Van'ın Gürpınar ilçesine bağlı Paçan mahallesi'nde yaşayan 19 yaşındaki Canan Akar isimli kadının, odasında ölü olarak bulunduğu öğrenildi. Akar'ın nasıl ve ne şekilde yaşamını yitirdiğine ilişkin, basın organlarında bir bilgiye rastlanmadı.

7 Temmuz 2019 tarihinde Urfa'da Düzler mahallesi'nde yaşayan 38 yaşındaki Nihal Ç.'nin, ailesiyle yaşadığı apartmanın 6'ncı katındaki daireden atlayarak intihar ettiği öğrenildi. Kadının olay yerinden yaşamını yitirdiği ve olayla ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

12 Temmuz 2019 tarihinde Van'ın Erçiş ilçesinde yaşayan 23 yaşında, evli ve 1 çocuk annesi Sibel Varlı isimli kadının, intihar ettiği iddia edilerek yaşamını yitirdiği belirtildi. Varlı'nın evli olduğu M.Varlı tarafından sistematik bir biçimde şiddete maruz kaldığı iddia edildi.

17 Temmuz 2019 tarihinde Mardin'in Midyat ilçesinde yaşayan 35 yaşındaki Güler Adam isimli kadının, intihar ederek yaşamını son verdiği öğrenildi. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü mezunu olan kadının, en son girdiği Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) sonuçları sonrası atamasının yapılmadığı ve psikolojik sorunlar yaşamaya başladığı öğrenildi.

Van Başkale ilçesinde sınıf öğretmenliği yapan Fatma Kabukçu isimli kadının, **26 Temmuz 2019 tarihinde** ailesinin yaşadığı **Nevşehir'in Kozaklı ilçesinde** intihar ederek yaşamını son verdiği öğrenildi.

9 Eylül 2019 tarihinde Malatya'da İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi'nde görevli Nafia Canan Gürsoy isimli kadın doktorun, eve gelen öğretim üyesi eşi tarafından çocuk salıncağına asılı vaziyette bulunduğu ve kaldırıldığı tıp merkezinde hayatını kaybettiği öğrenildi. Olayla ilgili soruşturma başlatıldığı belirtildi.

12 Eylül 2019 tarihinde Van'ın Tuşba İlçesi Akköprü Mahallesinde 25 yaşındaki C. Taşdemir isimli genç kadının, intihar ettiği öğrenildi. Olay ile ilgili soruşturma başlatıldığı belirtildi.

17 Ekim 2019 tarihinde Erzurum'un Horasan ilçesine bağlı Çiftlik Köyünde, 6 çocuk annesi Gülay K. isimli bir kadının, evde bulunan silahla kendisini karnından vurarak intihar ettiği iddia edildi. Horasan Devlet Hastanesi'nde tedavi altına alınan kadının kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi. Kadının eşi S.K.'nin jandarma tarafından gözaltına alındığı ve alınan ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

26 Ekim 2019 tarihinde Adıyaman'da boş bir arazide pompalı av tüfeği ile vurulduğu belirlenen 2 kadının (*21 yaşındaki Cansu Güven ve 23 yaşındaki Songül Önemli*) bulunduğu öğrenildi. Cansu Güven'in hayatını kaybettiği belirlenirken, ağır yaralanan Songül Önemli'nin ise yapılan ilk müdahalenin ardından Adıyaman Eğitim ve Araştırma Hastanesine kaldırıldığı ancak bütün müdahalelere rağmen kurtarılamadığı öğrenildi. Olayda kullanılan pompalı av tüfeğine de el konulduğu ve soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Soruşturma neticesinde 2 kadının intihar ettiğinin belirlendiği, olay gecesi pompalı av tüfeğiyle Cansu Güven'i göğsünden vurduğu daha sonra aynı silahla kendisini göğsünden vurarak öldürdüğü ortaya çıktığı belirtildi. Her iki kadının yakınlarından 6 kişinin, intihardan sorumlu görüldükleri gerekçesiyle tutuklandıkları öğrenildi.

10 Kasım 2019 tarihinde Antep'te 25 yaşında ve Türkçe öğretmeni Saadet H. İsimli kadının, 6 katlı apartmanın terasından atlayarak yaşamına son verdiği öğrenildi. Saadet H.'nin intihar etmeden önce sosyal medya hesabından mobbinge maruz kaldığı yönündü paylaşımlarda bulunduğu ortaya çıktı.

-Aile İçi Şiddete Uğrayan Kadınlar

11 Ocak 2019 tarihinde Malatya'da 38 yaşındaki Ü.G. isimli şahsın, kendisinden boşanmak isteyen 30 yaşındaki eşi Sibel G.'yi ve 55 yaşındaki kayınvalidesi Fatma Özdemir'i konuşmak için gittiği evinde av tüfeğiyle vurarak öldürdüğü öğrenildi. Cinayetten sonra kaçan şahsın, yakalandığı belirtildi.

14 Ocak 2019 tarihinde Malatya'da hakkında uzaklaştırma kararı bulunan Ö.Ö. isimli şahsın, eşi S.O.'yu darp etti ve öldürmekle tehdit ettiği öğrenildi. Saldırgan şahsın, kararı ihlal ettiği için tutuklandığı, sanığa 40 gün zorlama hapsi verildiği belirtildi.

24 Ocak 2019 tarihinde Urfa'nın Buhara mahallesinde Mahmut Kurt isimli şahsın, 23 yaşındaki 2 aylık hamile eşi Esma Kurt'u öldürdüğü öğrenildi. Şahsın, eşini öldürdükten sonra intihar süsü verdiğini itiraf ettiği belirtildi.

28 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sibel Kaleci, şu beyanlarda bulundu: “ 1,5 yıldır boşandığım eşimden olan çocuğumun velayeti bende olmasına rağmen 1,5 yıldır çocuğumdan haber alamıyorum. Birçok alanda yaptığım suç duyurusu başvurularında sadece eşimin ceza almasının dışında bir sonuç alınamıyor. Çocuğumun akıbetinden haber alamamak beni psikolojik olarak olumsuz etkileniyorum. Bu durumun biran önce açıklığa kavuşturulmasını istiyorum. Eşim Rize Fındıklı İlçesinde ikamet ediyor. Kaç defa oraya gitmeme rağmen çocuğumu bana göstermiyorlar. Aynı zamanda eşimin ailesi tarafından Kürt kimliğimden dolayı dışlanıp hakarete uğruyorum. Kürt olduğumdan dolayı çocuğumun benim tarafımdan yetiştirilmesine izin vermiyorlar. Bunun yanında eşimin amcası tarafından fiziksel şiddette uğradım. Üzerime sıcak su fırlatarak beni yakmaya yeltendi. Eşimin babası tarafından uğradığım şiddetten dolayı elimde darp raporu var. Kaynanam tarafından sürekli hakaretlere maruz kalıyordum. En son çocuğumu almaya gittiğimde kaynanam ve eşim çocuğumu benden uzaklaştırıp çocuğumu görmeme engel oldular. Bu olay sonrasında jandarmaya suç duyurusunda bulundum. Gelen jandarma ekibine neden geldiniz kadın Kürt diye jandarmaya beni Kürt kimliğimden dolayı dışlamaya çalıştılar. Yaşanan bu olaydan dolayı eşim ve ailesine ilişkin suç duyurusunda bulunmak istiyorum. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

4 Şubat 2019 tarihinde Antep'te yaşayan Ertan Daşdelen isimli şahsın, boşanma aşamasında olduğu Sultan Daşdelen isimli kadının ailesinin evine giderek 60 yaşındaki kayınvalidesi Özden Şahin'i ve aynı mahallede oturan eşinin amcası 69 yaşındaki Bayram Şahin'i silahla başlarından vurarak öldürdüğü öğrenildi. Şahsın daha sonra, Fıstıklı Mahallesine giderek 31 yaşındaki ve boşanma aşamasında olduğu eşi Sultan Daşdelen'i ve baldızları 27 yaşındaki Semra Yaprak ile 36 yaşındaki Dilek Çakmak'ı silahla başlarından vurarak öldürdüğü öğrenildi. Olaydan sonra kaçan şahsın polis tarafından gözaltına alındığı belirtildi.

16 Şubat 2019 tarihinde Siirt'te 54 yaşındaki H.S. isimli şahsın evde eşini darp ettiği sırada, 16 yaşındaki kızı S.S.'nin kendisine silahla ateş açması sonucu yaşamını yitirdiği öğrenildi. Çocuğun, gözaltına alındığı belirtildi.

23 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır'da 42 yaşındaki Özkan Güngör isimli şahsın, 35 yaşında ve 5 çocuk annesi eşi Fidan G.'yi sokak ortasında bıçaklayarak öldürdüğü öğrenildi. Olay yerinden kaçan zanlının yakalandığı ve tutuklandığı öğrenildi.

5 Mart 2019 tarihinde Urfa'da C.G. isimli erkek şahsın, kendisinden boşanmak isteyen eşi S.G.'yi bir başka erkeğin yardımı ile şehir merkezinin dışına kaçırıp elini ve ayağını bağlayarak darp ettiği öğrenildi. Darp ettikten sonra S.G.'yi tekrar kent merkezine bırakan 2 şahıs hakkında yakalama kararı çıkartıldığı öğrenilirken, yaralı kadının vücudunda morluklar ve kesici alet izleri görüldüğü belirtildi.

16 Mart 2019 tarihinde Dersim'de 35 yaşındaki Hüseyin Bektaş isimli jandarma uzman çavuşun, eşi Sibel ve oğlu Doruk'u öldürdüğü, ardından da intihar ettiği öğrenildi.

19 Mart 2019 tarihinde Gaziantep'te 41 yaşındaki Saadet K. isimli kadının, 50 yaşındaki eşi A.K. tarafından önce şiddete maruz kaldığı ardından da öldürüldüğü öğrenildi. Kadını, elleriyle boğarak öldüren şahsın tutuklandığı öğrenildi.

26 Mart 2019 tarihinde Erzurum'da 39 yaşındaki Ö.P. isimli şahsın, boşanma davasının ardından adliyeden dönen 28 yaşındaki eşi Seher P.'yi sokakta silahla vurarak öldürdüğü öğrenildi.

9 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın Ceylanpınar ilçesi Cumhuriyet mahallesinde ikamet eden M.Y. isimli şahsın, tartıştığı eşi Özge Y.'yi silahla vurarak öldürdüğü öğrenildi.

12 Nisan 2019 tarihinde Antep'te bir erkek şahsın, eşini önce arabadan attığı daha sonra ise yumruk ve sopa ile darp ettiği öğrenildi. Yaşananlar güvenlik kamerası ile kaydedildiği belirtildi.

20 Nisan 2019 tarihinde Malatya'nın Akçadağ ilçesinde Ömer A. isimli şahsın, yolda yürüdüğü sırada husumetli olduğu belirtilen 31 yaşındaki gelini Şeynur A.'yı tabancayla vurarak ağır yaraladığı öğrenildi. Hastaneye götürülen kadının, kurtarılmayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi. Ömer A.'nın olayda kullandığı tabanca ile yakalayıp gözaltına alındığı belirtildi.

23 Nisan 2019 tarihinde Batman'da Batman Park AVM içinde bulunan bir kafeye giren V.G. isimli şahsın, eşi E.G. isimli kadını başına silah dayayarak rehin aldığı ve tehdit ettiği öğrenildi. Saldırgan şahsın, daha sonra silahını bırakarak polise teslim olduğu öğrenildi.

27 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde 49 yaşındaki Bayram İlyan isimli şahsın, 45 yaşındaki eşi Ayşe İlyan isimli kadının boğazını bıçakla keserek öldürdüğü öğrenildi.

2 Mayıs 2019 tarihinde Iğdır'ın Topçular Mahallesi Hürriyet Sokak'ta 52 yaşındaki Bülent Paşaoğlu isimli şahsın, 48 yaşındaki eşi Ayşe Zeynep Paşaoğlu'nu tabancayla vurarak öldürdüğü öğrenildi.

8 Mayıs 2019 tarihinde Bingöl'ün Karlıova ilçesi Turgut Özal Mahallesi'nde, 30 yaşında ve köy korucusu olan Ömer Dinler isimli şahsın, 24 yaşındaki eşi Songül Dinler'i ve 3 çocuğunu (*Fatih-3 yaş, Efekan-1 yaş, Yusuf-6 yaş*) tabancayla vurarak yaraladığı öğrenildi. Karlıova Devlet Hastanesi'ne kaldırılan yaralılardan Songül Dinler ve oğlu Efekan Dinler'in tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği ve diğer yaralı çocukların Bingöl Devlet Hastanesi'ne sevk edilerek tedavilerine devam edildiği öğrenildi. Olayın ardından polise teslim olan şahsın, emniyette işlemlerin ardından tutuklandığı öğrenildi.

14 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesine bağlı Buğdaylı (Taxyan) köyünde, Aslıhan Uluç isimli kadının oğlu tarafından "yanlışlıkla" öldürüldüğü iddia edildi. Uluç'un cenazesinin, otopsi için Şırnak Devlet Hastanesi'ne kaldırıldığı belirtildi.

19 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır merkez Kayapınar ilçesi Dicle Kent Mahallesi 252. Sokak'ta 43 yaşındaki avukat Müzeyyen Boylu İssı'nın, 45 yaşındaki doktor eşi Mesut İssı tarafından silahla vurularak öldürüldüğü öğrenildi. Eşini öldüren Mesut İssı, daha sonra polise teslim oldu.

19 Mayıs 2019 tarihinde Maraş'ın Elbistan ilçesinde 27 yaşındaki Ferhat E. isimli şahsın, 52 yaşındaki teyzesi Ulviye Demir'i pompalı tüfekle vurarak öldürdüğü öğrenildi.

2 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bismil ilçesi Üçyol mevkiinde seyir halinde olan aracın içerisinde yaşanan tartışma sonucu Recep Günler isimli şahsın, 20 yıllık eşi Aygül Günler'i çocuklarının gözü önünde bıçaklayarak öldürdüğü öğrenildi. Cinayet sonrası kayıplara karışan şahsın bulunması için, olayla ilgili inceleme başlatıldığı öğrenildi.

4 Haziran 2019 tarihinde Erzincan'da E.Y. isimli şahsın, eski eşi N.Y. isimli kadını bıçaklayarak yaraladığı öğrenildi.

4 Haziran 2019 tarihinde Mardin'de M.T. isimli şahsın, eşi G.T. isimli kadını darp ettiği ve olaydan sonra şahsın 11 aylık bebeğini de yanına alarak kaçtığı öğrenildi.

8 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'da M.Y.Ö. isimli şahsın, tartıştığı dini nikahlı eşine şiddet uyguladığı ve şahsın kadının akrabaları tarafından işyerinde darp edildiği öğrenildi.

10 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sevgül Yolav Soysal, şu beyanlarda bulundu: *“Ben Adil SOYSAL ile 2015 yılı eylül ayından beri evliyim. Bu evlilikten Evra isimli 3 yaşında bir kız var. Evlendiğim günün ertesinden itibaren eşim tarafından sürekli bir şekilde darp, hakarete küfre maruz kalıyorum. Eşim herhangi bir talebine olumsuz cevap verdiğimde sürekli olarak başıma vurup, boğazımı sıkıyor, yüziime tükürüyor. Daha sonrasında da hiç bir şey olmamış gibi karşıma geçip gülüyor. Bu tartışmalar sonrasında eşime anlaşılmadığımız için ayrılmak istediğimi söyledim. Ama eşim benden ayrılmayacağını, gidip kendini bir yerden at ölürsen belki kurutulurum senden şeklinde konuşuyor. Eşimin ailesi de uğradığım bu şiddeti bilmesine rağmen hiçbir şekilde eşime hiç bir şey söylemiyor. En son ramazan bayramı arifesinde eşimden tekrar şiddet gördüm. Şiddet gördükten sonra Alişan Polis Karakoluna gidip şikâyetçi oldum ve akabinde orada bulunan polis memurları beni hastaneye götürüp rapor aldirdılar. Şikâyetçi olduğum tarihten beridir öz ablam olan Ayşe YALAVUZ'un evinde kalmaya başladım. Eşim buraya gelerek kızımı alıp götürdü ve daha sonra bana telefon açarak kızımı öldürdüğünü söyledi. Ben bunu duyunca yeğenim ile birlikte koşarak dışarı çıktım. Aşağıya indiğimde eşimin ve kızımın site içinde olduğunu gördüm. Yeğenim hemen kızımı eşimin elinden aldı. Bu sırada eşim yeğenime saldırdı. Site içinde bulunan insanların polise haber vermesi üzerine polisler site içine gelerek bizi karakola götürdü. Daha önce yapmış olduğum şikâyet nedeniyle eşimin evden uzaklaştırılmasına karar verilmişti, ancak eşim bu karara uymuyor. Gerek beni gerekse kızımı sürekli bir şekilde rahatsız ediyor. Ben yukarıda anlattığım durum nedeniyle derneğinizden destek talep ediyorum.”*

11 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan S.A, şu beyanlarda bulundu: *“Ben Mehmet Doğan ile 2005 'ten beri birlikteyim. İmam nikâhıyla olan bu birliktelikten 2 tane de çocuğumuz var. Biri 12, biri 11 yaşında. Birinci çocuğuma hamileyken evli olduğumu öğrendim. Ben resmi nikâh için beklerken bunu öğrenince İzmir'e gittim. Bununla birlikte aileme sözlü ve fiziksel olarak şiddet uygulayarak baskı yapmaya başladı. Sonrasında iknalar sonucu çocuğumu ve ailemi düşünerek geri döndüm. Bu 12 yıllık evliliğimiz süresince Mehmet Doğan tarafından hakarete, küfre, onur kırıcı cümlelere maruz kaldım. Çocuklarımızın gözleri önünde defalarca ağır ithamlarla suçlandım. Taleplerine karşılık vermediğimde ağır hakaretlerle birlikte, televizyonu kırıyor, çakmak, kül tablası elinin önünde olan herhangi bir nesneyi fırlatarak beni korkutuyordu. Ya da çocuklarımı götürmekle ve ailemi öldürmekle tehdit ediyordu. Bir ara yine taleplerine karşılık vermediğim için çocuklarımı alıp götürmüştü. Korktuğum için ve çocuklarım için yine kabul ederek istemediğim birçok şeyi yapmak zorunda kaldım. Fakat hiçbir şey düzelmedi. Boğazımı defalarca sıkı ve beni öldürmekle tehdit etti. Tarihini tam hatırlamamakla birlikte 2008 yılında Diyarbakır'da karakola gittim. Şikayette bulundum. Savcılığa yönlendirdiler. Tehdit*

mesajlarını gösterdim. Beni jandarmaya yönlendirdiler. Jandarma da muhtara yönlendirdi. Muhtarda arabulucu olmaya çalıştı ve ben yine sonuç alamadığım için çaresizlikten yeniden eve dönmek zorunda kaldım. Bu 12 yıl boyunca ben hep bu şiddete maruz kaldım. Ayrılmak istediğimi defalarca dile getirdim ama her defasında çocuklarımla korkutuldum. Ölümle tehdit edildim. Kendi emeğimle kız kardeşimin desteğiyle ortak olduğum tuhafiyeye dükkânından alacağım ortaklık ücretine yine Mehmet Doğan tarafından haberim olmadan el konuldu. Yaşadığımız bir tartışma sonucunda alkollü bir şekilde eve gelerek yine beni öldürmek istediği tehditlerle evdeki koltuk yastıkları ile yattığımız yastıkları çakmakla yakarak evi ateşe verdi. Ev uzun süre yandı duman aldı. O sırada beni bırakarak evden çıktı. Ben de dolaptaki su şişesi ve diğer kovalardan su getirerek yangını söndürdüm. Parke ve halı hasar görmüştü. Bir süre sonra eve geldi ve ateşi söndürdüğümü görünce neden söndürdün diyerek seni öldüreceğim dedi. Sonra fiziksel olarak beni darp etmeye başladı. Tekmeleri ve tokatlarını engellemeye çalışsam da hiçbir şey yapamadım. Sonra bana evi terk edeceksin, uyandığımda seni burada görmeyeceğim dedi. Korkudan giyinmeye bile fırsat bulamadan pijamamla taksi çağırdım valizimi toplayıp arkadaşşıma gittim. Bir gün sonra İstanbul'a ağabeyimin yanına gittim. Bu defa ağabeyimi tehdit etmeye başladı. Bu defa da gelmezsen ağabeyini öldürürüm, ailene zarar veririm dediği için yine dönmek zorunda kaldım. Bu süre içerisinde tehditler ve şiddet devam etti. Alkol almaya tecavüz etmeye başladı. Bu süre içerisinde başka bir kadınla birlikte olduğunu öğrendim. Bir gün eve kadının darp edildiğine dair şikâyet kağıdı geldi. İsminin Oya olduğunu öğrendim. Bu defa da bu yönlü psikolojik bir şiddette maruz kaldım. Ayrılmak istediğimi defalarca dile getirmeme rağmen bana çocukları evi ve arabayı bırakıp istediğim yere gidebileceğimi söyledi. Sonrasında versen de seni bırakmayacağım dedi. Ben artık görüşmemeye ve eve almamaya başladım. Bir akşam telefonla arayarak tehdit edip eve geldi. Kapıyı korkudan açamadım. Kapıyı yumruklayarak hakaret ederek açmamı istedi. Polisi aradım. Polis gelene kadar gitti. Tekrar geldi ve tekrar hakaretlerde bulundu. Ben tekrar polise haber verdim. Bu defa polisle konuşmuşlar ve polis onu ikna ederek uzaklaştırmış. Fakat tekrar geldi ve aynı hakaretlere devam etti. Birlikte 1 Mayıs 2019 da Peyas Şehit Alişan Karakoluna gittik. Şikâyetçi oldum. 1 ay koruma kararı çıkartıldı. Bu koruma kararı süresinde mesajlarla iyi davranmaya başladı. Çocukları ziyaret etmeye başladı. Çocuklara para vermeye başlamıştı. Benim yumuşamadığımı ve ayrılmak konusunda kararlı olduğumu görünce yeniden tehdit mesajlarına başladı. Arkadaşımin eşinin yanına giderek beni öldüreceğine dair beyanlarda bulunmuş. Bu süre içinde bir gün arabamla markete gidince önümü bir arabayla kesti. Korkudan kapıları kilitledim. Sonra konuşmak istiyorum dedi. Camı yarılardım. Camdan eliyle zorlayarak telefonumu aldı. Arabada oğlumda vardı. Hızlıca oradan ayrılmaya çalışırken yolda aracıyla sıkıştırmaya başladı. Bunu fark eden trafikten bir yaya plakayı vererek şikâyet etmiş. Siteye geldiğimde polisler gelmişti. 24 Mayıs 2019 günü polislerle Peyas Şehit Alişan Karakoluna gittik. Şikâyetçi oldum. Koruma kararı devam ettiği için eve geri geldim. 1 Haziran'da Kız kardeşimle birlikte kuaföre gittik. Çıkışta araca bindik tam hareket edecekken araca bindi. Ve sesini çıkarırsan seni öldürürüm dedi. Anahtarı çıkararak kendimi dışarı attım. Kızkardeşim araçta kaldı. Can havliyle kuaföre gidip 155 i aramasını istedim. Mehmet Doğan önce ön koltuğa geçti sonra anahtarı göremeyince geri çıktı. Bana anahtarı vermeme söyledi. Ben de vermeyeceğimi söyledim. Polisi aradığımı söyledim. Arkada duran beyaz araca binerek uzaklaştı. Ben ve kız kardeşim gelen polis ekibiyle beraber Alişan karakoluna giderek şikâyetçi olduk. Şikâyetten sonra gittiğimiz her yerde bizi bulması beni şüpheye düşürdü. Aracı ottoparka bırakarak, sanayicilerden destek alarak arabayı kontrol ettirdim. Aracın teybinde takip cihazı olduğunu söyledi. Aracı başka ottoparka bıraktım. Telefonla yeniden tehditlere hakaretlere devam etti. Numaramı değiştirmeme rağmen numaramı nereden bulduğunu sordum. Karakoldan aldığını ifade etti. Telefondan engelledim. Ama başka numaralardan beni ve babamı rahatsız etmeye taciz etmeye devam etti. Son olarak 10 Haziran 2019 'da bana yine başka bir numaradan

babanın yanına geleceğim çay içeceğim sen de demleyip aşağı in, babanı çok seviyorum biliyor musun şeklinde bir mesaj attı. Yanında Davut isimli bir şahısla gelerek babamla konuştular. Davut isimli şahıs babama adamın karısını ver niye vermiyorsun dedi. O sırada o da alkollü bir şekilde babamı tehdit ederek kızı vereceksin dedi. O sırada ben de polisi aradım. Tekrar bir numaradan beni aradı ve hakaret etmeye ve küfür etmeye başladı. Babama aileme hakaretler savurdu. Ağza alınmayacak küfürlerle onur kırıcı ithamlarda bulundu. Polis ekibi geldi. Ama geldiğinde araca atlayıp gittiler. Erkek kardeşimle birlikte 10 Nisan karakoluna giderek şikâyetinde bulunduk. Ayrılmak istediğim Mehmet Doğan tehditlerine ve saldırılarına devam ediyor. Şikâyetime rağmen, koruma kararına rağmen buna uymuyor. Bir şekilde bana ulaşarak beni rahatsız ediyor. 10 Haziran da yaşadığım olaydan birkaç gün önce oğlum da yanına aldı. Şimdi kızımı da almasından ve bana zarar vermesinden korkuyorum. Ben yukarıda anlattığım durum nedeniyle derneğinizden destek talep ediyorum.”

13 Haziran 2019 tarihinde Batman'ın Kozluk ilçesine bağlı Bölükkonak köyünde 24 yaşındaki Serdar Yılmaz isimli şahsın, 22 yaşında ve 4 aylık hamile eşi Melekşah Yılmaz'ı başından av tüfeğiyle vurarak öldürdüğü öğrenildi. Şahsın, daha sonra aynı silahla intihar ettiği öğrenildi.

16 Haziran 2019 tarihinde Maraş'ta 25 yaşında uzman çavuş Y.D. isimli şahsın, eşi Münevver D. isimli kadını silahla vurarak öldürdüğü ve aynı silahla intihar ettiği öğrenildi.

17 Haziran 2019 tarihinde Maraş'ta 66 yaşındaki B.Ö. isimli şahsın, aynı yaştaki eşi F.Ö.'yü bıçaklayarak yaraladığı ve gözaltına alındığı öğrenildi.

26 Haziran 2019 tarihinde basın organlarından yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Mardin'de F.Y. isimli şahsın, eşi A.Y.'yi evde boğarak öldürdüğü ortaya çıktı. 31 Aralık 2014'ye yaşanan olay, haziran ayında vakanın tekrar incelenmeye başlanmasıyla basına yansdı. Erkek, 2014 yılında karısının balıktan zehirlendiğini iddia etmişti. F.Y. ve sevgilisi A.D. tutuklandı.

26 Haziran 2019 tarihinde Antep'te Ü.G. isimli şahsın, sistematik olarak şiddet uyguladığı karısı M.G.'yi evden kovduğu öğrenildi.

27 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa'nın Siverek ilçesi Hacıömer mahallesinde yaşayan Veysel G. isimli şahsın, 1'i resmi (Hülya G.) ile 2'si imam nikahlı (E.Y.- Yaş 30, G.İ.-Yaş 29) eşlerine ve yaşları 1,5 ile 11 arasında değişen 11 çocuğuna şiddet ve kötü muamelede bulunduğu ortaya çıktı. Şiddet anına dair görüntülerin, sosyal medya paylaşımlarında yer aldığı görüldü. Polise haber verilmesi sonrası gözaltına alınan Veysel G.'nin götürüldüğü karakolda ifadesinin alınmasının ardından serbest bırakıldığını belirtildi.

2 Temmuz 2019 tarihinde Batman'da M.A. isimli şahsın, boşanma aşamasında olduğu 28 yaşındaki eşi Kübra A.'nın Tilmerç Mahallesinde bulunan babasına ait evi basarak, eşini, kayınvalidesini ve baldızını darp ettiği ve olayın ardından kaçtığı öğrenildi.

9 Temmuz 2019 tarihinde Elazığ Merkeze bağlı Sanayi Mahallesi Şamdan Sokak'ta bulunan 3 katlı apartmanın giriş katında oturan 40 yaşındaki Y.S. isimli kadına, boşanma aşamasında olduğu A.S. isimli şahıs tarafından pencereden silahla ateş açarak yaraladığı öğrenildi. Ağır yaralı olarak ambulansla Fethi Sekin Şehir Hastanesine kaldırılan kadın tedavi altına

alınırken, olay yerinden kaçan şahsın polis tarafından yakalandığı ve daha sonrasında ise tutuklandığı öğrenildi.

Gaziantep'te görevli uzman çavuş Gökhan Kuzman, **10 Temmuz 2019 tarihinde** yakınlarının düğünü için gittikleri **Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinde** eşi Müberra Kuzman'ı otomobil içinde tabancayla vurarak ağır yaraladığı öğrenildi. Hastaneye kaldırılan kadının beyin ölümü gerçekleştiği belirtildi.

23 Temmuz 2019 tarihinde Maraş'ın Elbistan ilçesinde 17 yaşındaki D.C.K. isimli çocuğun, 74 yaşındaki babaannesi Pakize Koç'u darp edip parasını aldığı ve olayın ardından yürütülen soruşturma kapsamında tutuklandığı öğrenildi.

26 Temmuz 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan ve isminin gizli tutulmasının isteyen başvuru, şu beyanlarda bulundu: *“22 Temmuz 2019 pazartesi günü saat 04.00 sularında Ş.K. eve alkollü bir şekilde gidip eşi A.K.'ya şiddet uyguladı. Daha sonra oğlu İ.K. 'nın (12) beyanına göre, kızı K.K.'ya (15) vurmaya başladı. Bunun akabinde K.K. balkona çıkıp kendini attı veya baba tarafından da atılmış olabileceğini düşünüyorum. Ş. sürekli alkol alıp eşine şiddet uyguluyordu. Bu olaydan 3-4 ay önce de şiddetin dozajını arttırıp anne A.K. ve K.'ya fiziksel şiddet uyguladığı için K. Çarşı polis karakoluna gidip şikayette bulundu fakat polisler şiddete maruz kalan K.'ya yönelik Çocuk Koruma Kanunu kapsamında herhangi bir tedbir kararı uygulanmasına yönelik bir girişimde bulunmamışlardır. Ayrıca darp raporu almak için hastaneye dahi yönlendirmemişlerdir. K.'nın şikayeti doğrultusunda baba bir gün nezarethanede tutulmuş daha sonra salıverilmiştir. Ş.K ailesine ve çevresine alkol aldıktan sonra sürekli şiddet uygulayan biridir. Bu son olayda balkondan atlayan / atılan K.K. yoğun bakımdadır. Olaydan sonra 22 Temmuz Pazartesi saat 10 sularında 155'i arayarak isminin gizli kalmasını isteyip ihbarda bulundum. Ş.K.'nin bildiğim kadarıyla ifadesi alınmasına rağmen serbest bırakılmıştır. Ayrıca A.K.'nın da ifadesi alınmıştır. Ama olaya şahit olan İ.K.'nin bildiğim kadarıyla ifadesi alınmamıştır. Bu olayın faili olan Ş.K. hakkında gerekli adli soruşturmanın yapılmasını. Olayın aydınlatılmasını ve suçlular hakkında gerekli cezai işlemin uygulanmasını talep ediyorum. Bu süreçte isminin gizli tutulmasını istiyorum.”*

4 Ağustos 2019 tarihinde Malatya'da İstiklal Mahallesinde Hasan A. isimli şahsın, sokakta gördüğü kız kardeşi Gurbet A. ve yanında bulunan erkek arkadaşı Kerem K. ile tartıştıktan sonra bıçaklı saldırıda bulunduğu öğrenildi. Gurbet A. ve Kerem K. olay yerine gelen ambulansla hastaneye götürülerek tedavi altına alınırken, Hasan A. ise polis tarafından yakalanarak gözaltına alındı.

7 Ağustos 2019 tarihinde Antep'in Nizip ilçesi Eyüp Sultan Mahallesi'nde 77 yaşındaki M.S. isimli şahsın, tartıştığı eşi 78 yaşındaki Zühre S.'yi bıçaklayarak öldürdüğü öğrenildi. Şahsın, Nizip İlçe Emniyet Müdürlüğüne giderek teslim olduğu öğrenildi.

8 Ağustos 2019 tarihinde Urfa'nın Halfeti ilçesinde 43 yaşındaki Cebrail Ertürk isimli şahsın, yaşanan aile için tartışmanın ardından 40 yaşında-8 çocuk annesi eşi Filiz Ertürk'ü ve 17 yaşındaki kızı Rukiye Ertürk'ü av tüfeğiyle vurarak öldürdüğü öğrenildi. Olayın ardından jandarmaya direnip rastgele ateş açan şahsın, 3 saat sonra gözaltına alınabildiği öğrenildi. Geride kalan aile ferdi 2'si engelli 7 çocuğun ise Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü ekipleri tarafından alınarak bakım evine götürüldüğü öğrenildi.

16 Ağustos 2019 tarihinde Batman'ın Petrolkent Mahallesi'nde ismi öğrenilemeyen Suriye uyruklu bir şahsın, 35 yaşında ve 6 çocuk annesi eşi Emel Hac Hüseyin'i döverek ağır yaralandığı ve hastaneye götürülerek tedavi altına alındığı öğrenildi. Kadının, **22 Ağustos 2019 tarihinde** Batman Bölge Hastanesi yoğun bakım ünitesinde tedavi gördüğü sırada yaşamını yitirdiği öğrenildi. Şahsın ise tutuklandığı öğrenildi.

20 Ağustos 2019 tarihinde Ağrı'nın Patnos ilçesinde 28 yaşındaki Özkan Nuyan isimli şahsın, 35 yaşındaki eşi ve 1 çocuk annesi Emine Nuyan isimli kadını sokakta tabancayla başından vurarak öldürdüğü öğrenildi. Kadının, eşiyle yaşadığı anlaşmazlık nedeniyle 2 aydır Patnos'taki sığınma evinde kaldığı belirtildi.

22 Ağustos 2019 tarihinde Gaziantep'te yaşayan 8 aylık hamile Ayten A. isimli kadının, babasının ölümünden sonra kardeşlerine kalması için mirası reddettiği gerekçesiyle eşi ve amcası tarafından dövülerek darp edildiği öğrenildi.

24 Ağustos 2019 tarihinde Gaziantep'te 35 yaşındaki Ahmet Y. isimli şahsın, boşanma aşamasında olduğu ve yeni doğum yapan 28 yaşındaki Güldane Y. isimli kadını, hastanede tedavisine devam edildiği sırada dövdüğü vücudunun çeşitli yerlerinden bıçaklayarak ağır yaralandığı öğrenildi. Kadının, yoğun bakım ünitesinde tedavi altına alındığı ve şahsın ise hastane güvenliği tarafından yakalanarak polise teslim edildiği, ardından da tutuklandığı öğrenildi.

24 Ağustos 2019 tarihinde Adıyaman'da ismi öğrenilemeyen bir şahsın, kent merkezinde otomobille gezinti halinde olduğu kız kardeşi A.K. isimli kadın ile tartıştığı ve ardından otomobil içerisinde darp ettiği öğrenildi. Karapınar Mahallesi Sümerpark yakınlarında otomobilin kapısını açarak kendisini dışarıya atan kadının, peşinden geldiği ağabeyi tarafından feci şekilde dövüldüğü ve bıçaklandığı öğrenildi. Mahalle sakinlerinin müdahalede bulunduğu olayda, şahıs olay yerinden kaçarken, yaralı kadının ise Adıyaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne kaldırılarak tedavi altına alındığı öğrenildi. Olayla ilgili soruşturma başlatıldığı belirtildi.

Diyarbakır'da madde bağımlısı olduğu ileri sürülen F.V. isimli şahsın, birlikte yaşadığı 28 yaşındaki ve 4 çocuk annesi R.A. isimli kadına üç yıl boyunca sistematik bir şekilde şiddet uyguladığı, kadının kendisinden ve evden ayrılması üzerine ise tehdit ettiği öğrenildi. Olayın, şiddet mağdurun kadının **25 Ağustos 2019 tarihinde** basına verdiği röportajla ortaya çıktığı öğrenildi.

Mardin'in Midyat ilçesine bağlı Nebilê (Toptepe) köyünde yaşayan ve 11 çocuk annesi Saime Akkurt, **4 Ağustos 2019 tarihinde** evli olduğu güvenlik korucusu Medeni Akkurt tarafından dövülerek ağır yaralandığı ve hastaneye kaldırıldığı öğrenildi. Saldırgan şahsın, **3 Eylül 2019 tarihinde** jandarma tarafından ikinci kez gözaltına alındığı ve mahkemece tutuklandığı öğrenildi.

4 Eylül 2019 tarihinde Adıyaman'da Turgut Reis Mahallesinde ismi öğrenilemeyen bir şahsın, kız kardeşi olan Z.P. isimli genç kadını sokak ortasında darp ettiği öğrenildi.

12 Eylül 2019 tarihinde Batman'ın Huzur Mahallesi Doğu Caddesi'nde üzerinde gece saatlerinde bir minibüs şoförünün, ismi öğrenilemeyen ve eşi olduğu iddia edilen bir kadına çocuğunun gözlerinde önünde şiddet uyguladığı öğrenildi. Sokak ortasında duran ve plakasının 72 D 0307 olduğu öğrenilen aracın içerisinde kadının çığlık seslerinin gelmesi

üzerine olayı ortaya çıktığı v mahalle sakinlerinin tepki gösterdiği ve bunun üzerine aracın olay yerinden uzaklaştığı öğrenildi.

13 Eylül 2019 tarihinde Adıyaman kent merkezinden ikamet eden 58 yaşındaki Z.T. isimli kadının, tartıştığı oğlu S.T. tarafından darp edildiği öğrenildi. Olay ile ilgi soruşturma başlatıldığı belirtildi.

23 Eylül 2019 tarihinde Adıyaman'da 4 aylık halime Saadet Sevim isimli kadının, tartıştığı eşi Fatih Sevim tarafından kucağında 1 yaşındaki çocuğu bulunduğu sırada darp edildiği öğrenildi. Genç kadının hastanede tedaviye alındığı ve olay anının çevredeki bir güvenlik kamerası tarafından kaydedildiği öğrenildi.

23 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır Selahattin Eyyubi Devlet Hastanesi'nde sağlık görevlisi olarak çalışan ancak ismi öğrenilemeyen bir kadının, boşanmak aşamasında olduğu eşi tarafından bıçaklı saldırıya uğradığı öğrenildi. Saldırı sonucu yaralanan kadının, hastane çalışanları tarafından tedavi altına alındığı öğrenildi.

7 Ekim 2019 tarihinde Ağrı'nın Patnos ilçesindeki Değirmenci köyünde yaşayan Bünyamin Solmaz isimli şahsın, evli olduğu 52 yaşındaki eşi Saime Solmaz'ı ve 32 yaşındaki kızı Keziban Kaya'yı ateşli silahla öldürdüğü öğrenildi. Şahsın cinayetin ardından olay yerinden kaçtığı ve ancak daha sonra jandarma tarafından yakalanarak gözaltına alındığı öğrenildi.

17 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Ergani ilçesi Aziziye Mahallesi'nde 35 yaşındaki Can Yılmaz isimli şahsın, bilinmeyen bir nedenle kendisiyle birlikte 30 yaşındaki eşi Güllü Yılmaz ve 12 yaşındaki kızı Zeynep Yılmaz'a benzin dökerek ateşe verdiği öğrenildi. Olay yerine gelen polis, sağlık ve itfaiye ekipleri müdahalelerde bulunulurken, vücutlarında çeşitli derecelerde yanıklar bulunan aile fertleri, ambulanslarla Ergani Devlet Hastanesi'ne götürülerek tedavi altına alındı. 12 gün yoğun bakım ünitesinde tedavi gören Güllü Yılmaz, **29 Ekim 2019 tarihinde** kurtarılamayarak hayatını kaybetti.

28 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Ömerli ilçesinde ilçe emniyet müdürlüğünde görevli polis olan Seyfullah Çınar isimli şahsın, Yeni mahallede bulunan evinde belirlenemeyen bir tartışmanın ardından polis olan eşi Belma Çınar ve kayınvalidesi Ümmühan Güllü'yü tabancayla vurarak öldürdüğü öğrenildi. Şahsın, polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

3 Kasım 2019 tarihinde Maraş'ta 34 yaşındaki H.A. isimli şahsın, boşandığı ama birlikte yaşamaya devam ettiği eski eşi ve 32 yaşındaki H.A.'yı çocukların velayeti konusunda çıkan anlaşmazlık nedeniyle göğsünden bıçaklayarak ağır yaraladığı öğrenildi. Yaralı kadın hastaneye kaldırılarak tedavi altına alınırken, saldırgan şahsın gözaltına alındığı öğrenildi.

3 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bismil ilçesi Altıok Mahallesi 601. sokakta oturan 65 yaşındaki Hasip A. isimli şahsın, bilinmeyen bir nedenden dolayı 49 yaşındaki eşi Muteber A. isimli kadını vücudunun 20 yerinden bıçaklayarak öldürdüğü öğrenildi. Şahsın, polisi arayarak teslim olduğu, daha sonrasında ise tutuklandığı öğrenildi.

10 Kasım 2019 tarihinde Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde 27 yaşındaki Ramazan İ. isimli şahsın, geç saatte ve alkollü geldiği evinde eşi 20 yaşındaki M.İ. isimli kadını darp ederek yüzüne ve ayaklarına naylon poşet damlattığı, 3 yaşındaki kızı N.İ.'nin de yüzünü yaktığı öğrenildi. Anne ve kızının tedavi altına alındığı belirtildi. Şahsın gözaltına alındığı ve

emniyetteki sorgusunun ardından serbest bırakıldığı, ancak Cumhuriyet Başsavcılığı'na çıkarılan yeniden yakalama kararı sonrasında polis tarafından yakalanarak tekrar gözaltına alındığı ve tutuklandığı öğrenildi.

15 Kasım 2019 tarihinde Gaziantep'te Emrah Ç. isimli şahsın, 8 Şubat Mahallesinde sokak ortasında tartıştığı 3 çocuk annesi ve 24 yaşındaki eşi Büşra Ç. isimli kadını darp ettiği öğrenildi. Olaya ilişkin cep telefonu ile çekilen görüntülerin, 29 Kasım tarihinde sosyal medyada yayınlanması ve kamuoyunun tepkisi üzerine gözaltına alınan saldırgan şahsın polis tarafından gözaltına alındığı ve ifadesi alındıktan sonra adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi. Savcılıkça genişletilen soruşturma kapsamında **1 Aralık 2019 tarihinde** yeniden gözaltına alınan saldırgan şahsın, sevk edildiği adliyede tutuklandığı öğrenildi.

23 Kasım 2019 tarihinde Malatya'nın Kale ilçesine bağlı Bağlıca Mahallesinde 21 yaşındaki F.Ö. isimli şahsın, tartıştığı annesi G.Ö.'yü pompalı tüfekte ateş ettiği, açılan ateş sonucunda kadının sağ bacağından yaralandığı ve hastaneye götürülerek tedavi altına alındığı öğrenildi. Şahsın, polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

23 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'da İ.D. isimli şahsın, bir akaryakıt istasyonunda eşi Y.D. ve komşusu A.G.'ye tabancayla ateş ederek ağır yaralandığı öğrenildi. Yaralıların hastaneye götürülerek tedavi altına alındığı, saldırgan şahsın ise kaçtığı öğrenildi.

6 Aralık 2019 tarihinde Elazığ'da 36 yaşındaki T.H. isimli şahsın, araç içinde dini nikahlı eşi 37 yaşındaki B.B. isimli kadını karnından ve sırtından bıçakladıktan sonra yol kenarında bıraktığı öğrenildi. Saldırgan şahıs olay yerinden kaçarken, yaralı kadının hastaneye götürülerek tedavi altına alındığı öğrenildi. Olay ile ilgili geniş çaplı soruşturma başlatıldığı belirtildi.

15 Aralık 2019 tarihinde Elazığ'da F.G. isimli şahsın, tartıştığı annesi 58 yaşındaki Handan G.'yi darp ettiği öğrenildi. Yüzünde ve vücudunda morluklar oluşan yaralı kadının hastaneye götürülerek tedavi altına alındığı, saldırgan F.G.'nin ise tutuklandığı öğrenildi.

-Toplumsal Alanda Şiddete Uğrayan Kadınlar

3 Ocak 2019 tarihinde Ardahan'da M.G. isimli şahsın, aynı köyde yaşayan komşusu görme engelli 82 yaşında kadına evinde cinsel saldırıda bulunduğu öğrenildi. Olaydan sonra kaçan şahsın, başka bir ülkeye kaçarken sınırda yakalandı ve tutuklandığı öğrenildi.

Elazığ'da yerel televizyon kanalında sunuculuk yapan Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi 2'nci sınıf öğrencisi ve Kazakistan uyruklu 21 yaşındaki Yeldana Kaharman isimli kadının, **28 Mart 2019 tarihinde** ikamet ettiği evde ölü olarak bulunduğu öğrenildi. Kaharman'ın ölümüne ilişkin soruşturma başlatıldığı belirtildi.

23 Mart 2019 tarihinde İHD Dersim Şubesine başvuruda bulunan ve ismini vermek istemeyen Munzur Üniversitesinde kayıtlı başvuru; *Aynı üniversiteden bir öğrenci tarafından sürekli taciz ve tehdit edildiğini; kendisine destek olan diğer kadın arkadaşlarının tehdit edildiğini söylemiştir. Konunun Derneğimize, Eğitim-Sen Üniversite temsilciliğine ve Tunceli Barosuna intikal etmesiyle isnat edilen kişi başvurucaı arayıp özür dilemiş; başvurucaı bunun üzerine herhangi bir şey yapılmaması için tekrar derneğimizle iletişime geçmiştir.*

30 Mart 2019 tarihinde Maraş'ta 26 yaşındaki F.N. isimli kadının, bir erkek şahıs tarafından takip edildiği ve kadının evine girdiği sırada sözlü tacize maruz kaldığı, kadının durumu polise bildirerek şikayetçi olduğu öğrenildi.

2 Nisan 2019 tarihinde Maraş'ta Ahmet Doğuç isimli şahsın, eski eşi Aslı Yıldız Güçlü'yü tabancayla ateş ederek öldürdüğü öğrenildi. Kadının yanında bulunan eşi Asef Güçlü'yü de yaralayan şahıs, gözaltına alınması ardından tutuklandı.

3 Nisan 2019 tarihinde Maraş'ta A.K. isimli şahsın, kayıbiraderinin karısı 45 yaşındaki Emine Yıldız'ın evine giderek kızının gözü önünde av tüfeği ile başından vurarak öldürdüğü öğrenildi. Olay sonrası kaçan şahsın, yakalanıp gözaltına alındığı belirtildi.

21 Nisan 2019 tarihinde Dersim'in Pertek ilçesinde gece saatlerinde 61 yaşındaki Gülsüm Taş ile 30 yaşındaki oğlu Cafer Taş'ın evlerine gittikleri sırada, kimliği belirsiz kişi ya da kişilerin bıçaklı saldırısına uğradığı öğrenildi. Elazığ Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne kaldırılan Gülsüm Taş'ın yaşamını yitirdiği, Cafer Taş'ın ise hayatı tehlikesinin devam ettiği belirtildi. Saldırıyı yapan kişi veya kişilerin yakalanması için çalışmalar başlatıldığı bildirildi.

25 Nisan 2019 tarihinde Batman'da bankacı ve 38 yaşındaki Cemile Aydın isimli kadının, otomobilinde başından tabancayla vurulmuş halde bulunduğu ve ağır yaralı olarak götürüldüğü hastanede, devam eden tedavisi sırasında (**30 Nisan 2019 tarihinde**) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

9 Mayıs 2019 tarihinde Antep'te Sağlık Müdürlüğü'nde çalışan M.D. isimli şahsın, hemşire H.B. isimli kadını telefon mesajları yoluyla taciz ettiği öğrenildi.

17 Mayıs 2019 tarihinde Dersim'in Hozat ilçesinde yaşayan 57 yaşındaki Sakine Oğuz isimli kadının, hayvanlarını otlattığı sırada kimliği belirsiz kişi veya kişiler tarafından uğradığı saldırı sonucu hayatını kaybettiği öğrenildi. Hozat Entegre Hastanesi'ne kaldırılarak ön otopsisini yapılan Oğuz'un çenesinde ve göğsünde kırıklar, alnında kurşun izi, ensesinde ise kesik tespit edildiği belirtildi. Olay yerinde yapılan incelemede iki el boş tabanca mermisi kovani bulunduğu belirtilirken, görgü tanıkları, silah sesinden sonra olayın yaşandığı bölgede iki motosikletin hızla bölgeden geçtiğini gördüklerini aktardı. Hozat Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Hozat Cumhuriyet Başsavcılığı'nın başlattığı soruşturma kapsamında Çanakkale'de denizci er olarak askerlik yapan ve Dersim'e izne geldiği öğrenilen 23 yaşındaki Medet Can Ateş isimli askerinin, **21 Mayıs 2019 tarihinde** Elazığ'da gözaltına alındığı öğrenildi. Zanlının, Hozat İlçe Jandarma Komutanlığı'nda alınan ifadesinin ardından sevk edildiği adliyede, cinayeti işlediğini itiraf ettiği ve ardından da tutuklandığı öğrenildi.

26 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır Merkez Yenişehir ilçesi Fabrika Mahallesi 876'ncı Sokak'ta bir apartmanda Merve Ünal isimli kadın polis memurunun, Muharrem Y. İsimli polis memuru tarafından silahla vurularak ve vücuduna isabet eden 9 kurşunla ağır yaralandığı, hastaneye götürüldüğü ancak kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi.

28 Mayıs 2019 tarihinde Malatya'da H.A.B. isimli şahsın, sokakta A.D. isimli kadını silahla yaraladığı ve ardında olaydan yerinden kaçtığı öğrenildi.

28 Mayıs 2019 tarihinde Elazığ'da 37 yaşındaki H.Ö. isimli şahsın, eski sevgilisi Ç.K. isimli

kadını zorla bir araca bindirmeye çalıştığı, ancak buna direnen kadını silahla yaraladığı, ardından da aynı silahla intihar girişimde bulunduğu öğrenildi.

Diyarbakır'ın Hazro İlçesinde müftülük yapan İsmail Kaya isimli şahsın, Hamidiye Kız Kur'an Kursu Yatılı Hafızlık Külliyesi Sorumlusu H.Y. isimli kadına cinsel saldırıda bulunulduğu öğrenildi. **29 Mayıs 2019 tarihinde** kadının şikayeti üzerine gözaltına alınan, evli ve 6 çocuk babası olduğu öğrenilen şahsın, "nitelikli cinsel istismar" suçundan tutuklanma istemiyle Diyarbakır Sulh Ceza Hakimliği'ne sevk edildiği, ancak adli kontrol tedbiri uygulanarak serbest bırakılmasına karar verildiği öğrenildi.

2 Haziran 2019 tarihinde Batman'ın Kozluk ilçesi Taşlıdere Köyü Doğancık mezrasında, iki aile arasında taş, sopa ve bıçaklı kavgada, 87 yaşındaki Nazime Bilmez isimli kadın bıçaklanarak öldürüldüğü öğrenildi.

4 Haziran 2019 tarihinde Malatya'da hakkında uzaklaştırma kararı bulunan H.A.B. isimli şahsın, ağabeyinin baldızı olan A.D. isimli kadının evine zorla girerek kız kardeşini kaçırmaya çalıştığı ve A.D.'yi silahla yaraladığı öğrenildi. Şahsın, A.D. ve kız kardeşine daha öncede şiddet uyguladığı, taciz ettiği öğrenildi.

5 Haziran 2019 tarihinde Urfa'da ismi öğrenilemeyen bir şahsın, otobüsteki bir kadını taciz ettiği ve gözaltına alındığı öğrenildi.

21 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Remziye Kaya, şu beyanlarda bulundu: *“Ben 5 yıldır Huzurevleri Mah. 22 sokakta bulunan Oruç apartmanında kapıcılık yapıyorum. İki yıldır aynı binanın 7 katı 13 numarada oturan soyadını bilmediğim Necat adında şahıs tarafından saldırıya uğradım. Necat adındaki şahıs binanın bozulan su motoru masrafını ödemiyordu. 19 Haziran 2019 günü ücreti ödemeleri için kızımı gönderdim. Kızım döndüğünde “Anne adam evde yokmuş. Eşi bizim yerimize parayı ödeyin, akşam eşim eve gelince parayı veririz dedi” deyince ben de aşağıdaki fırından onların payına düşen parayı borç alıp ödedim. Akşam saatlerinde kızım bir daha gitti. Yine evde yokmuş. Daha sonra kızımın beraber dairelerden çöp topladığımız esnada Necat adındaki şahıs eve merdivenlerde karşılaştığı kızıma tokat atıyor. Ben o sırada daha alt katlardaydım. Sonra kapıma geldi. “Senin kapıcılık yapmanı istemiyorum. Motor parasını ödemiyorum. Sen kimsin benden para istiyorsun” diyerek bana da tokat attı. Bunun üzerine ben de ona tokat attım. Benim oğlum binanın altındaki fırında çalışıyor. Oğlum ona “Benim anneme nasıl tokat atarsın? diyor. Necat “Bu olayı kapatalım, barışalım” diyor. Ancak aynı akşam saat 21.00 sularında kapım çalındı. Kapıyı açtığımda Necat ve akrabaları bana saldırdı. Kendisi, babası, eşi, dayısı, amcasının aralarında olduğu 15 kişi evime girdi. Elllerinde bıçak, satır ve silah vardı. Babası belindeki silahı göstererek “oğlumun arkasındayım” dedi. Beni dövdüler, hakaret ettiler, ölümle tehdit ettiler. Yüzüm ve vücudum yara bere içinde kaldı. Komşular başımıza toplandı. Bu olaylar olurken, oğlum da binanın girişinde Necat ve çağırdığı akrabalarının saldırısına uğruyor. Üç bıçak darbesi ile oğlumun yaralıyorlar. O sırada polis geldi. Bizi Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürdüler. Oğlum tedavi altına alındı. Bana da darp ve cebir raporu verdiler. Oğluma da rapor düzenlendi ancak henüz alamadım. Ben polise ifade verdim ve şikâyetçi oldum. Onlar hakkında nasıl bir yasal işlem yapıldığını bilmiyorum. Ama gözaltı ve tutuklama olmadı. Daha sonra onların korucu olduklarını öğrendik. Necat ve akrabaları haneye tecavüz ettiler. Beni darp ettiler, oğlumun yaraladılar, tehdit ettiler. Bu kişilerin yargılanmasını istiyorum. Maddi ve manevi tazminat istiyorum. Bu konuda derneğinizden hukuki destek istiyorum.”*

24 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Güler Deniz, şu beyanlarda bulundu: “2013 yılından bu yana Bağlar Kadın Semt Pazarında çalışmaktayız. Toplam 100 kişi burada çalışmaktadır. 2013 yılından beri bu semt pazarında çeşitli sıkıntılar, problemler çekmekteyiz. Özellikle semt pazarının erkeklere tahsil edilmesi için sürekli çalışmalar yapılmakta, kadın arkadaşlarımız tehdit edilmektedir. Bu durum birçok kez basın ve kamuoyu ile paylaşılıp ilgili kişi ve yetkililerin bu sorunun çözülmesi için gerekli adımların atılmasını talep ettik. Ancak gelinen bu aşamada var olan mevcut problemlerimiz hiçbir çözüm bulmadığı gibi semt pazarı kadın çalışanlarına dönük erkek şiddeti halen de devam etmektedir. 2014 yılında Mehmet Karacadağ isimli tezgâhtar arabasıyla şemsiyemizi devirdi. Buna karşı tepki gösterdiğimizde satır ile saldırmaya başladı. Eşyalarımıza ciddi bir zarar verildi. Buna karşı karakola başvuru yaptık, sorunun çözülmesi için ayrıca sivil toplum örgütleri ve siyasi parti temsilcilerinin arabulucu olmasını talep ettik. Dava dosyasından dolayı şahıs hakkında denetimli serbestlik tedbiri uygulandı. 2017 yılında söz konusu şahıs kadın semt pazarından kadınların çıkartılması için pazar içinde bu defa imza toplattırmaya başladı. Pazarın sorumlusu idim o zaman. Kendisi pazar içinde elinde kâğıt ile dolaşp “pazarın kaderi elimde, pazarın kaderi ile oynarım” diyerek tehdit etmeye, gerginlik çıkartmaya devam etti. Tam bu süre zarfında bir çalışan kadın arkadaşımızın eşi bu şahsa dönük “bu kadınlar sahipsiz değil, niye böyle yapıyorsun” diyerek uyarıp cevap vermeye çalıştı. Bu şahıs ise kendisine “dua et ki engellisin, yoksa senin kafanı buraya gömerim” diyerek dalaşmaya ve tehditlerine hız kesmeden devam etti. Bu şahsın kayın babası araya girince, kayın babasının kafasını koltuk altlarının altına alıp yumruklamaya başladı. Şahsın eşi Eylem KARACADAĞ, babası için geldi. Onları ayırmaya çalışınca bu sefer eşini(Eylem KARACADAĞ) iki eliyle boğazlamaya çalıştı. Bu olaylar tam tezgâhımızın karşısında oluyordu. Şahıs eşini(Eylem KARACADAĞ) boğazlarken Meryem TÜRK isimli arkadaşımız koşup elini açtı, sakın bir sesle “ne yapıyorsun” dedi. Ne yapıyorsun demesiyle bu defa Meryem’e saldırmaya başladı. Saldırgan şahıs az ilerde bulunan kaynanasının tezgâhından büyük karpuz bıçağını eline alıp, Meryem’e Doğrudan saldırmaya, sallamaya çalıştı. Meryem’in karnına gelecek şekilde saldırısı oldu ama arkadaşlarımız Meryem’i geri çekince ilkinde vuramadı, ikincisinde sağ omzuna gelecek şekilde vurdu. Vurmasıyla Meryem arkadaşımız yere düştü. Meryem arkadaşımız yere düştükten sonra kendini savunmak ve saldırıyı def etmek için yerde bulunan ince bir çubuğu kendisine sallamaya başladı. Kendisine attı ama kendisine değmedi ve halen saldırmaya devam ediyordu. Sonra beni görüp bana yönelmeye başladı. “sen dur, seni öldüreceğim” dedi. Daha önce de davalık olduğumuz için kasıtlı olarak bana yöneldi. Bana küfretmeye başladı, tehditler savurdu. Bu arada ablam Garipşah DENİZ ve Güneş ÇURGATAY isimli tezgâhtarlar araya girdi. Güneş bana kaç diyerek seslendi. Onun demesiyle bende kendimi korumak için kaçmaya başladım. Kaç demesiyle köşeye gidip pazarda bulunan bir pikapçı arabasıyla hızlıca 300 metre ilerideki polis uygulama noktasına gittim. Sonra beni yakalamayınca yan tarafımızda olan Neslihan AYDEMİR adlı arkadaşımıza saldırmış. Küfrederek peşine vermeye başlamış. Neslihan abla diğer davamıza şahit olduğu için saldırmış. O sırada Neslihan AYDEMİR bayılmaya başlamış, saldırgan şahıs bıçakla beraber kaçmış. Sonra hastaneye ve karakola gittik. Biz şikâyetçi olduk ama her nedense kendisi de sanki mağdurmuş gibi şikâyetçi olmuş. Bu olaya ilişkin dava Diyarbakır 7.Asliye Ceza Mahkemesinde 2018/230 Esas numarası ile devam edilmektedir. Bugün davanın 3. celsesi oldu. Kendisi duruşma çıkışında adliye önünde tehdit ve hakaretler etmeye başladı. Davada şahidimiz olan Neslihan AYDEMİR ve Güneş ÇURGATAY’a dönük “seninle çok pis uğraşırım” diyerek tehdit savurdu. Yine ağza alınmayacak küfür içerikli tehditlere devam etti. 2018 yılında kadın semt pazar çalışanları olarak dernekleşmeye gittik. Bu dernekleşmeden sonra da problemler yaşadık. Bizim pazarda erkeklerin satış yapması yasak olup buna rağmen satış yapmakta diretenler oldu. En son yukarıda ismini bahsettiğim şahıs geçen sene satış yaptıkları esnada zabita ekipleri tarafında

yakalanıp uyarıldı. Zabıtalara gittikten sonra Mehmet KARACADAĞ ve babası Fehmi KARACADAĞ tezgâhına doğru gelerek benim şikâyet ettiğimi söyleyerek bana doğru geldiler. “senin burnunu kırmadan sen rahat durmazsın” diyerek bana tehdit ve hakaretler ettiler. Tekrar gidip şikâyetçi oldum. Bu olaya ilişkin hakaret ve tehdit suçunda dolayı devam eden davamız Diyarbakır 8. Asliye Ceza Mahkemesinde 2018/1017 Esas sayısında 19.06.2019 tarihinde mahkûmiyet hapis cezası ile karar verilmiş. Kararı size sunuyorum. Biz bu dosyaları derneğinizi takip etmesini talep ediyorum. Sürekli bizi tehdit ediyor, hakaret ediyor. Diyarbakır 7. Asliye Ceza Mahkemesi 2018/230 esas dosyasının duruşma tarihi 10.10.2019 tarihindedir. Bağlar Kadın Semt Pazarı çalışanları olarak yaşadığımız bu sorunlara ilişkin Derneğinizden hukuki destek talep ediyoruz.”

24 Haziran 2019 tarihinde Maraş'ta bir şahsın, barışma teklifini reddettiği gerekçesiyle eski sevgilisini parkta darp ettiği ve gözaltına alındığı öğrenildi.

26 Haziran 2019 tarihinde Van'da 3 şahsın (V.T., O.A., O.Ö.) sokakta bir kadına cinsel saldırıda bulunduğu öğrenildi. Saldırganlardan 18 yaşından küçük V.T. serbest bırakılırken, diğer 2 şahsın (O.A. ve O.Ö.) tutuklandığı öğrenildi.

2 Temmuz 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesinde Ali A. isimli şahsın, Kilise Caddesinde çocuğu ile yürüyen eski eşi H.D.'yi belli bir süre takip ettikten sonra bıçakla saldırdığı ve 3 bıçak darbesiyle yaraladığı öğrenildi. Ağır yaralanan H.D. Kızıltepe Devlet Hastanesinde kaldırılırken, olay yerinden kaçan şahsın, polis operasyonu ile gözaltına aldığı belirtildi.

10 Temmuz 2019 tarihinde Hakkâri'nin Çukurca ilçesine bağlı Cevizli Köyü'nde 9 çocuk annesi 62 yaşındaki Ayşe Çiçek ile 14 yaşındaki oğlu Muhammed Çiçek'in köy ortasında silahla yaralanmış bir şekilde bulunduğu öğrenildi. Annenin yaşamını yitirdiği, oğlunun ise ağır yaralı olarak hastaneye götürüldüğü ve tedavi altına alındığı öğrenildi. Olayla ilgili soruşturma başlatıldığı belirtildi.

9 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesi 5 Nisan Mahallesi 677'inci Sokakta bulunan bir apartmanda, bir evin kapısını çalan kimliği belirsiz bir şahıs, kapı deliğinden bakan 65 yaşındaki Halide Kaplan isimli kadına ateş açarak ağır yaralandı. Saldırgan şahıs olay yerinden kaçarken, olay ile ilgili soruşturma başlatıldı.

10 Temmuz 2019 tarihinde Malatya'nın Doğanşehir ilçesinde Kamil T. isimli şahsın, arazi anlaşmazlığı nedeniyle tartıştığı 54 yaşındaki Aziz Esen isimli kadını tabancayla vurarak öldürdüğü ve ardından gözaltına alındığı öğrenildi.

12 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde bulunan Kaniya Navin Parkı'nda oturan iki kadın grubu arasında bilinmeyen bir nedenle sözlü tartışma yaşandığı ve bunun üzerine gruplardan birinin haber verdiği erkek yakınlarının, geldikleri parkta diğer gruptaki aynı aileden 4 kadını sopayla darp ettiği öğrenildi. Darp edilen kadınlardan Emine Aslan, olaya ilişkin şu anlatımlarda bulundu: “Kadınlar bize bağırp ‘Siz bizim kim olduğumuzu biliyor musunuz? Size gününüzü göstereceğiz’ diyorlardı. O esnada kadınlardan biri ablama tokat attı. Oradaki gençleri de çağırıp bize saldırmaları için kışkırttı. Parktan çıkmamızı engellemeye çalışıyorlardı. Çok zor parktan kendimizi dışarı attık. Gidip darp raporu alacaktık, ancak vazgeçtik ve eve doğru gittik.” Parktan ayrıldıktan sonra iki erkek tarafından araçla takip edildiklerini ve ıssız sokakta saldırıya uğradıklarını belirterek Aslan, devamla şunları anlattı: “Yanımda 3 yaşındaki kızım vardı. Onu korumaya çalışıyordum.

Kızım şok geçirdi. Kızıma da saldırmak istediler. Kızımın üzerine kapandım. Beni, ablamı ve 2 kız kardeşimi sopalarla darp ettiler. Bize cinsiyetçi küfürler edip, sopalarla dövüyorlardı. Erkeklerden birinin adının daha sonra F.S. olduğunu öğrendim.”

17 Temmuz 2019 tarihinde Adıyaman’da bir şahsın, eski eşi olduğu öğrenilen A.S. isimli kadını sokak ortasında darp ettiği öğrenildi. Kadının şikayetçi olması üzerine soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

23 Temmuz 2019 tarihinde Maraş’ın Onikişubat İlçesinde bulunan Adliye binası önünde 31 yaşındaki Murat A. isimli şahsın, boşandığı eski eşi 27 yaşındaki Tuğba A. isimli kadını ile kadının arkadaşı 29 yaşındaki Osman Ö. isimli şahsı bıçakla saldırıda bulunduğu öğrenildi. Tuğba A. ve Osman Ö. yaralı olarak hastaneye götürülerek tedavi altına alınırken, saldırgan Murat A. ise polis tarafından gözaltına alındı.

24 Temmuz 2019 tarihinde Şırnak’ın Cizre ilçesinde 90 yaşındaki Halim Güven’in yaşadığı eve giren 20 yaşındaki Cuma G. ve 18 yaşındaki Recep G. isimli şahısların, sedir üzerinde uyuyan Halime Güven’i darp ettikleri ve boynundaki altınları çaldıkları öğrenildi. Halime Güven’in çığlıkları üzerine aile bireylerinin polise haber verdiği ve hırsızların yürütülen soruşturma neticesinde yakalandığı, altınların da yaşlı kadına teslim edildiği öğrenildi.

29 Temmuz 2019 tarihinde Mardin’de belediyede müdür yardımcısı olan A.D. isimli şahsın, iş başvurusunda bulunan 30 yaşındaki G.K. isimli kadını sözlü olarak taciz ettiği öğrenildi. Kadının suç duyurusunda bulunması üzerine, erkek şahsın gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Ağustos 2019 tarihinde Elazığ’ın Yazıkönak beldesinde tarlada çalışan 3 çocuk annesi 48 yaşındaki Kebire Atamaz isimli kadının, patronu Ömer Cankara isimli şahıs tarafından silahla vurularak öldürüldüğü öğrenildi.

6 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Maraş’ın Elbistan ilçesinde Temmuz ayında bir hastanede ameliyat olan bir kadın hastanın, görevli anestezi teknisyeni tarafından cinsel saldırıya uğradığı iddia edildi. Hastane yönetimi tarafından yapılan açıklamada; şüpheli personel hakkında adli ve idari soruşturma başlatıldığı duyuruldu.

13 Eylül 2019 tarihinde Eğitim Sen Diyarbakır 1 Nolu Şubesi tarafından yapılan basın açıklamasında; **Diyarbakır’ın Bağlar ilçesinde** bulunan Kazım Karabekir Ortaokulu’nda sendika üyesi müdür yardımcısı ve kadın öğretmen, öğrencisi tarafından darp edildiği duyuruldu.

26 Eylül 2019 tarihinde Bitlis’in Hizan ilçesinin Sarpkaya (İndis) köyüne bağlı Koçer mezrasında ikamet eden 10 çocuk annesi 50 yaşlarındaki Siti Dayankaç isimli kadının, akşam saatlerinde evinin önünde uzun namlulu silahlarla gerçekleşen saldırı sonucu yaşamının yitirdiği öğrenildi. Saldırının nedeni konusunda bilgi alınmazken, olay ile ilgili soruşturma başlatıldı.

26 Eylül 2019 tarihinde Maraş’ta bir şahsın, tartıştığı ve sevgilisi olduğu iddia edilen 21 yaşındaki E.S. isimli kadını bıçaklayarak yaraladığı öğrenildi. Şahsın gözaltına alındığı öğrenildi.

29 Eylül 2019 tarihinde Van'da ameliyat olacağı gerekçesiyle cezaevinden izinli çıkan Sabri Keremoğlu isimli şahsın, evli olduğu Figen Keremoğlu'nu bir petrol istasyonunda silahla vurarak öldürdüğü öğrenildi. Petrol ofisinin yakınlarında bulunan bir manavda ise manavda alışveriş yapan Hakan K. isimli bir kişinin ateşli silahla öldürüldüğü öğrenildi. Her iki olayla ilgili soruşturma başlatılırken, katil zanlısını yakalanamadığı öğrenildi.

30 Eylül 2019 tarihinde Urfa'da F.Ç. isimli kadının, kocasının eski karısı A.D. ve oğlu Y.Ç. tarafından darp edildiği öğrenildi.

14 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır Ofis Sempti Kurt İsmail Paşa Caddesi'nde yolda yürüyen bir kadının tacize maruz kaldığı, kadının tepki göstermesi üzerine taciz faili şahsın çevredeki yurttaşlarca linç edilmek istendiği ve bir süre sonra olay yerine gelen polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

17 Ekim 2019 tarihinde Erzurum'un Horasan ilçesinde G.K. isimli kadına ait olduğu tespit edilen bir cesedin, Horasan Devlet Hastanesi Acil girişine kimliği belirlenemeyen kişi ve kişiler tarafından bırakıldığı öğrenildi. Hastanede yapılan incelemede kadının silahla vurulmuş olduğu ve yaşamını yitirdiği öğrenilirken, olayla ilgili ve olay yerinden kaçan şahısların bulunması için soruşturma başlatıldı.

7 Kasım 2019 tarihinde Maraş Türkoğlu 1 No'lu L Tipi Kapalı Cezaevinde kalan eşinin açık görüşü olması dolayısıyla ailesiyle birlikte cezaevine giden Adana Barosuna kayıtlı kadın avukat R.U.'nun, çıplak arama dayatması, taciz, hakaret ve tehdide maruz kaldığını öğrenildi.

6 Aralık 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; **Batman** Adliyesi'nde bir kadın avukatın mini etekli fotoğrafının erkek bir avukat tarafından gizlice çekilerek iletişim gruplarında paylaşıldığı iddia edildi. Konu ile ilgili Batman Barosu'na bağlı kadın avukatlar tarafından yapılan basın açıklamasında "Baromuzda mensup bir erkek avukat tarafından mini etek giyen bir kadın meslektaşımızın fotoğrafının çekilerek, iletişim gruplarında paylaşıldığı iddia edilmektedir. Biz kadın avukatlar olarak bu iddia karşısında sessiz kalmıyoruz ve rahatsızlığımızı bildiriyoruz. " dedi.

7 Aralık 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; **Diyarbakır'da** B.G. takma ismiyle bir kadının, twitter hesabı üzerinden sendika müdürü olan Y.M.'nin kendisine cinsel saldırı ve ölüm tehdidinde bulunduğu yönünde iddialarda bulundu. B.G.'nin söz konusu iddiaları kapsamında savcılığa suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi.

7 Aralık 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Devrim Nadir Özen, şu beyanlarda bulundu: *Ben şu anda yaşadığı (size bildirmiş olduğum) adreste ikamet etmekteyim. Hukuk Fakültesi 3. Sınıf öğrencisiyim. Dün gece saat 23.00-24.00 civarında evime yakın olan Karanfil Kız Apartında kalan kız arkadaşım M.'i bırakıp eve doğru gittim. Ben gittikten sonra Karanfil Kız Apart Yönetimi, M.'i yönetime çağırıp Apart'ın önünde onunla yürümemin ve orada durup sohbet etmemizin "mahalle"yi rahatsız ettiğini, apart bekçisine bazı şahısların "bir daha olursa linç ederiz, günlerini gösteririz." demişler. Daha sonra M. bekçinin diğer apart sakinlerine asılsız, ipe sarmaz iftiralarda bulunduğunu öğreniyor. Sonra M. beni arayıp kendisi de bekçi ile konuşmak için aşağı inmiş. Ben de beni aradığından dolayı oraya gittim. Bekçi konuşma esnasında M.'in üstüne yürümüş. Sonrasında bekçi kapıdan beni görüp dışarı çıktı. Yanına gidip kendisine "başkalarına söylediklerinizi bana da söyleyin bir de ben duyayım" dedim. Tehdit edenlerin isimlerini vermesini, vermezse kendilerinden şikâyetçi olacağımı söyledim. Kendisi "bana gel o zaman" dedi. Beni 20 metre*

ötede duran yaklaşık 25 kişilik bir grubun yanına götürdü. Bunlar çember sakallı, takkeli, 20-30 arası kişilerdi. Bunlar etrafımı sardılar. Bu arada gruptan birkaç kişi bana “Burası bizim mahallemiz, burada böyle şeyler olmaz. Siz öğrencilerin hepsi ahlaksızsınız. Fuhuş yaparsınız. Adiler, şerefsizler” gibi hakaretler ettiler. Büyükleri olduğunu düşündüğüm beş kişi beni kolumdan tutup o grubun biraz uzağına götürdüler. Aralarından ikisi “biz sizi gördük, bundan sonra buraya birlikte gelmeyeceksiniz. Gelirseniz bu sefer uyarmayız. Elimizle düzeltiriz, sizi adam ederiz.” dediler. Ben sonra oradan uzaklaştım. Kız arkadaşımın yanına gittim. Dışarıdaydı. Ağlıyordu. Korkmuştu. Kendisine sakin olmasını ve yukarı çıkmasını söyledim. Ben gittikten sonra bekçi kız arkadaşımın sırtına dokunup “hadi canım” gibi tacizvari hareket etmiş. Kız arkadaşım “bana dokunamazsın” diye bağırınca o gruptan bir şahıs kız arkadaşımın “isterse sana dokunur, sana dokunan dokunmuş” deyip imalı hakaretlerde bulunmuş. Yaşananlardan dolayı kendim ve kız arkadaşımın hayatından endişe duymaktayım. Yukarıda ayrıntısı ile anlattığım üzere bana ve arkadaşımın hakaret ve tehditlerde bulunan şahıslarda şikâyetçiyim. Derneğinizden bu konuda hukuki destekte bulunmasını talep ediyorum.”

26 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır’ın Yenişehir ilçesi Ofis Semtinde Deniz K. isimli kadının, saat 20.00 sıralarında ve kucağında 1,5 yaşındaki bebeği bulunduğu sırada uğradığı silahlı saldırıda yaşamını yitirdiği öğrenildi. Deniz K.’nin bebeğinin devlet korumasına alındığı belirtildi.

Diyarbakır Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ağı tarafından hazırlanan ve 2019 yılı beş aylık (1 Temmuz -10 Aralık) verileri içeren başvuru ve gözlem raporunu, **27 Aralık 2019 tarihinde** İnsan Hakları Derneği (İHD) Diyarbakır Şubesi'nde düzenlenen bir basın toplantısıyla açıkladı. Açıklamada; 5 ay içerisinde Diyarbakır ve ilçelerinde 838 kadının şiddete maruz kaldığı için başvuruda bulunduğu ve başvuru kadınların psikolojik, fiziksel, ekonomik ve dijital şiddete maruz kaldığı belirtildi.

Raporun tamamına: <https://www.ihddiyarbakir.org/Content/uploads/ba9283e0-fc50-4b96-8382-edc502e19a53.pdf> linkinden ulaşabilirsiniz.

-Fuhuş Yapmaya Zorlanan Kadınlar

9 Şubat 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Antep'te erkek şahsın (C.K., S.K., D.G., A.Ö., Y.K., O.A., E.Ö) bir kadına zorla seks işçiliği yaptırdığı öğrenilirken, gözaltına şahıslardan 3'ünün tutuklandığı belirtildi.

27 Ağustos 2019 tarihinde Urfa'da polis tarafından düzenlene operasyonda, 6 yabancı uyruklu kadına fuhuş yaptırdıkları gerekçesiyle 9 kişinin gözaltına alındığı ve ardından da tutuklandığı öğrenildi.

ÇOCUKLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER

-Çocuk İntiharları

23 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır Ergani ilçesinde 12 yaşındaki Velat Bingöl isimli çocuğun, yaşadığı evin ahırında kendini asarak intihar ettiği iddia edildi. Diyarbakır Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesine kaldırılan çocuğun, kurtarılamadığı öğrenildi.

24 Nisan 2019 tarihinde Antep'in Şehitkamil ilçesine bağlı Fıstıklık mahallesindeki bir bina inşaatına giren lise öğrencisi Pınar Ş. ve Sıla K.'nın 12 katlı binanın 2'nci katından el ele tutuşarak aşağı atıldığı öğrenildi. Olaya tanıklık eden inşaat bekçisinin ihbarıyla olay yerine sağlık ekipleri tarafından hastaneye götürülerek çocukların tedavi altına alındığı ve intihar teşebbüsüyle ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

24 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Çarıklı Mahallesi'nde yaşayan 17 yaşındaki Azra Akyar isimli çocuğun intihar ettiği iddia edildi. Cenazenin otopsi için Diyarbakır Adli Tıp'a gönderildiği ve konu ile ilgili Lice Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Akyar'ın, 1 ay önce istemediği bir evliliğe zorlandığı ileri sürüldü.

25 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Yenişehir ilçesinde polis tarafından fuhuş yapıldığı iddiasıyla bir eve (günlük kiralık) düzenlenen baskında, 14 yaşındaki N.G. isimli kız çocuğunun 4. kattaki balkondan atlayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi. Gerçekleşen baskın sırasında evde bulunan 3 erkek ile bir kadının gözaltına alındığı öğrenildi. Olayla ilgili soruşturma başlatıldığı belirtildi.

-Aile İçi Şiddete Uğrayan Çocuklar

8 Ağustos 2019 tarihinde Urfa'nın Halfeti ilçesinde 43 yaşındaki Cebrail Ertürk isimli erkek şahsın, yaşanan aile için tartışmanın ardından 40 yaşında-8 çocuk annesi eşi Filiz Ertürk'ü ve 17 yaşındaki kızı Rukiye Ertürk'ü av tüfeğiyle vurarak öldürdüğü öğrenildi. Olayın ardından jandarmaya direnip rastgele ateş açan şahsın, 3 saat sonra gözaltına alınabildiği öğrenildi. Geride kalan aile ferdi 2'si engelli 7 çocuğun ise Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü ekipleri tarafından alınarak bakım evine götürüldüğü öğrenildi.

17 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Ergani ilçesi Aziziye Mahallesi'nde 35 yaşındaki Can Yılmaz isimli erkek şahsın, bilinmeyen bir nedenle kendisiyle birlikte 30 yaşındaki eşi Güllü Yılmaz ve 12 yaşındaki kızı Zeynep Yılmaz'a benzin dökerek ateşe verdiği öğrenildi. Olay yerine gelen polis, sağlık ve itfaiye ekipleri müdahalelerde bulunulurken, vücutlarında çeşitli derecelerde yanıklar bulunan aile fertleri, ambulanslarla Ergani Devlet Hastanesi'ne götürülerek tedavi altına alındı. 12 gün yoğun bakım ünitesinde tedavi gören Güllü Yılmaz, **29 Ekim 2019 tarihinde** kurtarılamayarak hayatını kaybetti.

10 Kasım 2019 tarihinde Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde 27 yaşındaki Ramazan İ. isimli erkek şahsın, geç saatte ve alkollü geldiği evinde eşi 20 yaşındaki M.İ. isimli kadını darp ederek yüzüne ve ayaklarına naylon poşet damlattığı, 3 yaşındaki kızı N.İ.'nin de yüzünü yaktığı öğrenildi. Anne ve kızının tedavi altına alındığı belirtildi. Şahsın gözaltına alındığı ve emniyetteki sorgusunun ardından serbest bırakıldığı, ancak Cumhuriyet Başsavcılığı'na çıkarılan yeniden yakalama kararı sonrasında polis tarafından yakalanarak tekrar gözaltına alındığı ve tutuklandığı öğrenildi.

-Toplumsal Alanda Şiddete Uğrayan Çocuklar Çocuğa Yönelik Şiddet, Tecavüz ve Taciz

10 Temmuz 2019 tarihinde Hakkâri'nin Çukurca ilçesine bağlı Cevizli Köyü'nde 9 çocuk annesi 62 yaşındaki Ayşe Çiçek ile 14 yaşındaki oğlu Muhammed Çiçek'in köy ortasında silahla yaralanmış bir şekilde bulunduğu öğrenildi. Annenin yaşamını yitirdiği, oğlunun ise

ağır yaralı olarak hastaneye götürüldüğü ve tedavi altına alındığı öğrenildi. Olayla ilgili soruşturma başlatıldığı belirtildi.

13 Temmuz 2019 tarihinde Bitlis'in Tatvan ilçesinde bir erkek şahsın, 13 yaşındaki bir kız çocuğuna yönelik cinsel istismarda bulunduğu ve tutuklandığı öğrenildi. Konuya ilişkin Bitlis Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: *"Bitlis Emniyet Müdürlüğü ekiplerince kimliği meçhul şüpheliyi tespit ve yakalamaya yönelik yapılan çalışmalar neticesinde; olayın failinin, 61 yaşındaki R.Y. isimli şüpheli olduğu ve il dışına kaçtığı tespit edilmiş, şüpheli, saklandığı adreste 13 Temmuz 2019 günü yakalanmış olup 14 Temmuz 2019 günü sevk edildiği adli makamlarca tutuklanarak cezaevine teslim edilmiştir. İlimiz ve çevresinde suç ve suçlulara karşı yürüttüğümüz kararlı mücadelemiz devam edecektir."*

24 Temmuz 2019 tarihinde Van'ın İpekyolu ilçesinde 9 yaşındaki E.L. isimli çocuğun, mahallede market işleten E.B. isimli şahıs tarafından cinsel istismara maruz kaldığı öğrenildi. İstismarcı şahsın, gözaltına alındıktan sonra çıkarıldığı mahkemece tutuklandığı öğrenildi.

26 Temmuz 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa'da 2019 yılının ilk 6 ayında 287'si kız çocuğu, 91'i erkek çocuğu toplam 378 çocuğun, cinsel istismara maruz bırakıldığı açıklandı. Cinsel istismara maruz kalan çocukların yaş ortalamasının 12 ila 16 yaş aralığı olduğu, faillerin yaş ortalamasının ise 27-28 olduğu belirtildi. Bu vakaların Urfa geneline dağılımı ise şöyle: Cinsel istismar vakalarının yüzde 70'i Akçakale, Harran ve Ceylanpınar'da gerçekleşti. Yüzde 20'si Haliliye, Eyyubiye ve Karaköprü gibi merkez ilçelerde yaşanırken, geriye kalan yüzde 10'luk kısım ise Siverek, Birecik, Viranşehir, Halfeti, Hilvan, Bozova ve Suruç ilçelerinde yaşanmış. Vakalarda 21 çocuğun maruz kaldığı cinsel istismardan kaynaklı hamile kaldığı ve bunların hepsinin doğum yaptığı belirtildi. Doğum yapan çocukların devlet korumasına alındığı belirtilirken, 378 vakadan 21'inin ise ensest (aile içi) olduğu öğrenildi.

31 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın merkez Kayapınar ilçesi Huzurevleri Mahallesinde 8 yaşındaki Cihan Gider isimli çocuğun boğazı kesilerek ağır yaralandığı ve ambulansla götürülerek tedavi altına alındığı hastanede tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadığı öğrenildi. Olay yerinde inceleme yapan polis ekiplerinin, şüpheli oldukları belirtilen 2 çocuğu (17 yaşındaki D.B. ve 8 yaşındaki B.B.) gözaltına aldığı öğrenildi. Olayla ilgili başlatılan soruşturma devam ettiği belirtildi.

16 Ağustos 2019 tarihinde Ağrı'da Y.A. isimli erkek şahsın, 12 yaşındaki bir çocuğu evine götürerek cinsel istismarda bulunduğu öğrenildi.

20 Ağustos 2019 tarihinde Urfa'nın Birecik ilçesinde 72 yaşındaki Abdulkadir Çetinkaya isimli erkek şahsın, 8 yaşındaki bir kız çocuğuna cinsel istismarda bulunduğu gerekçesiyle gözaltına alındığı ve sevk edildiği adliyede tutuklandığı öğrenildi.

27 Ağustos 2019 tarihinde Gaziantep'te 10 yaşındaki bir kız çocuğunun, amcası olan Harun isimli bir erkek şahıs tarafından cinsel istismara maruz kaldığı ileri sürüldü. Sosyal medyada yayınlanan video görüntülerde istismar şüphelisi şahsın, çocuğun anne-babası ve çevredeki kişiler tarafından darp edildiği görülürken, daha sonrasında ise polise teslim edildiği öğrenildi.

28 Ağustos 2019 tarihinde Dersim'in Pertek ilçesinde 70 yaşında Ahmet Çelik isimli erkek şahsın, evine gittiği komşusunun 17 yaşındaki kızına (E.D.) cinsel istismarda bulunduğu öğrenildi. Çocuğun çığlıklarını duyan mahalle sakinlerinin kapıyı kırarak eve girmesiyle

yakalanan saldırganın, polise teslim edildiği ve emniyetteki sorgusunun ardından sevk edildiği mahkemece tutuklandığı öğrenildi.

29 Ağustos 2019 tarihinde Urfa'nın Bahçelievler Mahallesi'nde ismi öğrenilemeyen bir erkek şahsın, sokakta mendil satan 12 yaşındaki kız çocuğuna cinsel istismarda bulunduğu öğrenildi. Durumun fark edilmesi üzerine çevredekiler tarafından darp edilen şahsın, polise teslim edildiği öğrenildi.

3 Eylül 2019 tarihinde Erzurum'un Yakutiye ilçesine bağlı Gülahmet Caddesi üzerinde ismi öğrenilemeyen bir erkek şahsın, evinin önünde oyun oynayan 4 yaşındaki S.D. isimli bir kız çocuğuna cinsel istismarda bulunduğu ve durumunun çevredekiler tarafından fark edilmesi üzerine şahsın darp edildiği, ardından da şahsın polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

10 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bismil ilçesi Akpınar Mahallesi'nin Akpınar Caddesi üzerinde bulunan bir markette, 9 yaşındaki E.A. isimli çocuğa cinsel istismarda bulunulduğu öğrenildi. Market sahibi olan ve ismi öğrenilemeyen 18 yaşındaki istismarcı şahsın ve babasının gözaltına alındığı öğrenildi.

5 Ekim 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre: **Mardin** merkezde bulunan bir okulda Edebiyat öğretmenliği yapan Y.K. isimli erkek şahsın, bir öğrencisine yönelik sistematik cinsel istismarda bulunduğu öğrenildi. İstismar şüphelisi şahsın hakkındaki soruşturma gerekçe gösterilerek açığa alındığı ve "çocuğa karşı cinsel taciz" suçlamasıyla hazırlanan iddianamenin Mardin 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildiği öğrenildi.

6 Ekim 2019 tarihinde Maraş'ta 65 yaşındaki A.D. isimli erkek şahsın, 15 yaşındaki erkek çocuğu B.U.'ya cinsel istismarda bulunduğu öğrenildi. **7 Ekim 2019 tarihinde** Çocuk ve ailesinin şikayeti üzerine gözaltına alınan ve "Çocuğun nitelikli cinsel istismarı" suçundan tutuklanan istismarcı şahsın, **14 Ekim 2019 tarihinde** adli kontrol şartıyla tahliye edildiği öğrenildi.

28 Ekim 2019 tarihinde Şırnak'ın Beytüşşebap ilçesinde bir çocuğa yönelik sistematik cinsel istismarda bulunan 5 erkek şahsın (*Cafer A., Halis A., Erkan A., Cihan K., Ferdi T. ve Mehmet K.*) Cumhuriyet Savcılığı tarafından başlatılan soruşturma kapsamında gözaltına alındığı ve "Çocuğun cinsel istismarı" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi. Şüpheli ve korucu olduğu belirtilen bir erkek şahsın (*Mehmet K.*) evinde bulunmadığı gerekçesiyle gözaltına alınmadığı öğrenildi.

Van'da 12 yaşındaki Suriyeli kız çocuğuna cinsel istismarda bulunduğu iddiasıyla gözaltına alınan bir şahsın tutuklandığı öğrenildi. Konuya ilişkin Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafında yapılan açıklamada şöyle denildi: "12 Kasım 2019 günü saat 23.00 sıralarında ilimiz Beşyol mevki civarında 12 yaşında Suriye uyruklu B.H isimli küçük kız çocuğunun yardım istediği şeklinde gelen ihbar neticesinde kolluk birimlerinin derhal olay yerine intikal ettiği, yaşı küçük mağdurenin cinsel istismara uğradığını belirttiği, mağdurenin Çocuk İzleme Merkezinde alınan beyanı ve adli raporlarına istinaden şüphelinin yakalanmasına yönelik yapılan çalışmalar neticesinde şüpheli H.C. Cumhuriyet Başsavcılığımızın talimatları üzerine derhal gözaltına alındı. Şüpheli H.C'nin 13 Kasım 2019 tarihinde Cumhuriyet Başsavcılığımızda mevcutlu olarak hazır edilerek alınan ifadesine müteakiben 'çocuğun

nitelikli cinsel istismarı' suçundan sevk edildiği Van 3. Sulh Ceza Hakimliğince tutuklanmasına karar verilmiş olup, olayın titizlikle ve çok yönlü olarak soruşturulduğu, gerektiği takdirde kamuoyunun yeniden bilgilendirileceği hususu kamuoyunun bilgilerine saygı ile duyurulur."

21 Kasım 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre: Diyarbakır Barosu Çocuk Hakları Merkezi tarafından 1 Eylül 2018 ile 10 Eylül 2019 tarihleri arasında CMK sanık ve mağdur müdafii atamalarına ilişkin yapılan araştırmada elde edilen verilere göre; bin 116 çocuğun cinsel istismara ve saldırıya uğradığı belirlendi. Cinsel istismara uğrayan bin 116 çocuktan 12 yaşından küçük 240, 12 ile 15 yaş arası 273 ve 15 ile 18 yaş arası 603 çocuktan oluştuğu belirlendi. Yine Cinsel istismara uğrayan bin 116 çocuktan 883 kız çocuğu, 233'ü ise erkek çocuğu olduğu belirlendi. Baro, CMK sanık ve mağdur müdafii atama birimine emniyet ve savcılıktan gelen "çocukların cinsel istismarı", "cinsel saldırı", "reşit olmayanla cinsel ilişki" ve "cinsel taciz" şeklinde dört başlıkta yer alan müdafii taleplerine ilişkin verileri şöyle:

*12 yaşından küçük 83 erkek çocuğu, 148'i kız çocuğu olmak üzere 231 çocuk cinsel istismara uğradı.

*12-15 yaş aralığında 63 erkek çocuğu, 178 kız çocuğu olmak üzere 241 çocuk cinsel istismara uğradı.

*15-18 yaş aralığında 67 erkek çocuğu, 293 kız çocuğu olmak üzere 360 çocuk cinsel istismara uğradı.

*15-18- yaş aralığında 12 erkek çocuğu, 180 kız çocuğu olmak üzere 192 çocuk 'reşit olmayanla cinsel ilişki' kategorisinde yer aldı.

*18 yaşından küçük 5 erkek çocuğu, 68 kız çocuğu olmak üzere 73 çocuk cinsel tacize uğradı.

*18 yaşından küçük 3 erkek çocuğu, 16 kız çocuğu olmak üzere 19 çocuk cinsel saldırıya maruz kaldı.

6 Aralık 2019 tarihinde Kars'ta 17 yaşında M.B. isimli lise öğrencisinin, 3 erkek şahıs tarafından bir minibüse zorla bindirilmek suretiyle kaçırıldığı öğrenildi. Zorla kaçırma olayında yer alan her 3 şahsında, olay bölgesinde yakın bir yerde polis tarafında yakalanarak gözaltına alındığı ve 'kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, kasten yaralama, tehdit' suçlarından çıkarıldıkları mahkemece tutuklandığı öğrenildi.

8 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Silvan ilçesi Selahattin Mahallesi'nde R.A. isimli erkek şahsın, 14 yaşındaki bir çocuğu yolda yürüdüğü sırada taciz ettiği öğrenildi. Durumu öğrenen çocuğun annesinin polise haber vermesi üzerine, R.A.'nın polis tarafından gözaltın alındığı öğrenildi.

8 Aralık 2019 tarihinde Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde saat 16.00'da sıralarında M.F. (16) ve E.C.A. (15) isimli çocukların, seyir halindeki araçla polis arama noktasında geçerken "dur" ihtarına uymadıkları gerekçesiyle polis otosuyla kovalandıkları, polis tarafından araca ateş açıldığı öğrenildi. Daha sonra durdurulan arabaya zırhlı araç çarptığı ve arabadan indirilen çocukların silah dipçikleriyle darp edildiği, daha sonra elleri birbirine kelepçelenerek hastaneye götürüldükleri öğrenildi. M.F.'nin ablası Berivan F., konu ile ilgili şu anlatımlarda bulundu: "Kardeşim M. ile arkadaşı E.C.A. aracı yıkıyorlar daha sonra araca binerek mahalle içerisinde sürmeye başlıyor. Mahalle arasında polis bunlara 'dur' ihtarı yapıyor ama çocuklar ehliyetsiz oldukları için kaçıyorlar. Kovalamaca sırasında polisler araca ateş ediyor. Çocuklar aracı durduruyor ama polis araca zırhlı arabalarıyla önden bilerek çarpıyor. Çarpma sonucu araçtaki hava yastıkları patlıyor. Çocukları aşağı indirip silah dipçikleriyle darp etmeye başlıyorlar. Yaklaşık 30 dakika çocukları çamur içerisinde bekletip

darpediyorlar. Daha sonra çocuklar bizimle iletişime geçmek için telefonu isteyince çocukların telefonunu da kırıyorlar. Polisler daha sonra çocukların ağzına biber gazı sıkarak zorla bir kağıt imzalattıyor. Daha sonra bizimle iletişime geçtiler, bende ilçe emniyetine gidip çocukları sordum, fakat çocukların orda olmadığını öğrendim. Hastaneye gittiğimde çocukları gördüm. Hastaneden darp raporu almak istememize rağmen doktor darp raporu vermedi.”

8 Aralık 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesi Yenişehir Ortaokulu yakınlarında 13 yaşındaki Ferhat Şengil isimli çocuğun, kimliği belirsiz kişi ya da kişilerin saldırısı sonucu kesici aletle öldürüldüğü öğrenildi. Çevredekiler tarafından yaralı halde Silopi Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Şengil'in tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadığı belirtildi.

26 Aralık 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır'da 9 yaşındaki bir kız çocuğunun, annesiyle birlikte yaşayan Ş.A. isimli erkek şahıs tarafından cinsel istismara maruz kaldığı öğrenildi. Annenin şikayeti üzerine, şahsın tutuklandığı öğrenildi.

-Fuhşa Zorlanan Çocuklar

15 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Adıyaman'da V.Ç. ve T.A. isimli şahısların, sosyal medyada tanıştıkları 17 yaşındaki Z.S. isimli çocuğa günlük kiralanan evde zorla seks işçiliği yaptırdığı öğrenildi. İhbar üzerine gözaltına alınan şahısların tutuklandığı belirtildi.

7 Haziran 2019 tarihinde Antep'te M.A.A. isimli şahsın, eşinin yeğeni olan 14 yaşındaki G.R. isimli çocuğu kaçırarak istismar ettiği ve seks işçiliğine yapmaya zorladığı öğrenildi. Kız çocuğunu 3 ay boyunca alıkoyduğu belirtilen şahsın, tutuklandığı öğrenildi.

25 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Yenişehir ilçesinde polis tarafından fuhuş yapıldığı iddiasıyla bir eve (günlük kiralık) düzenlenen baskında, 14 yaşındaki N.G. isimli kız çocuğunun 4. kattaki balkondan atlayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi. Gerçekleşen baskın sırasında evde bulunan 3 erkek ile bir kadının gözaltına alındığı öğrenildi. Olayla ilgili soruşturma başlatıldığı belirtildi.

İŞKENCE YASAĞI - İŞKENCE, KÖTÜ MUAMELE, ONUR KIRICI ve KÜÇÜK DÜŞÜRÜCÜ DAVRANIŞ ve CEZALANDIRMA

-Gözaltında İşkence ve Kötü Muamele

15 Şubat 2019 tarihinde Van'ın İpekyolu ilçesine bağlı Hacıbekir mahallesinde, yaşları 11-17 arasında değişen 11 çocuğun gözaltına alındığı öğrenildi. **18 Şubat 2019 tarihinde** tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen ve “Örgüt lehine propaganda yapmak” suçlamasıyla ifade ifadesi alınan çocukların tamamının serbest bırakıldığı öğrenildi. Van Asayiş Şube Müdürlüğü'ne götürülen çocuklardan 3'ünün (O.D.-Yaş 17, Ş.Y.-Yaş 16, Ö.S.-Yaş 14) işkence ve kötü muameleyle maruz kaldığı öğrenilirken, çocukların maruz kaldıkları muameleyle ilişkin anlatımları şu şekilde: **O.D. isimli çocuk;** “Hacıbekir mahallesinde oturuyorum. Minibüste muavin olarak çalışırım. İşten eve gittikten sonra polisler mahalledeki olaylar nedeniyle beni yakaladılar, yere yatırdılar. Dipçikle sırtıma vurdular. Botlarla karnıma vurdular. Yakalandığım esnada saçımdan tutup yüzüme gözüme yumrukla vurdular. Tuşba Asayiş Karakoluna (AVM arkasındaki) götürdüler. Orada da

tokatladılar. Kafamı klozete sokup ağır hakaret ve küfürde bulundular. Sonra Bölge Araştırma Hastanesi'ne götürdüler rapor aldılar.” **Ş.Y. isimli çocuk;** “Hacıbekir mahallesindeyim. O.D. ile aynı yerde yakalandım. Yakalanmadan önce ateş ettiler. Ve gaz sıktılar. Durmamı istediklerinde durdum. Beni yere yatırıp ters kelepçelediler. Ardından tekme tokat vurdular. Dipçikle kafamın ardına vurdular. Ardından yüzüme gözüme ve burnuma yumrukla vurdular. Tuşba Asayiş Karakoluna (Van AVM arkası) götürdüler bizi. Orada bilgi almak istediler. Bir şey bilmediğimi deyince beni tokatladılar. Çok ağır hakaret ve küfür ettiler. Gece geç saatte hastaneye bizi rapora götürdüler. Ondan sonra Çocuk Şubeye getirdiler.” **Ö.S. isimli çocuk;** “Ben Hacıbekir mahallesinde oturuyorum. Bakkala gitmek üzere evden çıktım. Bakkaldan eşya aldıktan sonra cadde üzerine çıktığımda bir polis aracı yanımda durdu. Hiçbir şekilde korkmadım. Araçtan 8 polis indi beni ters kelepçelediler. Yere yatırıp yüzükoyun şekilde sırtıma iki defa dipçikle vurdular. 8 polis tekmelerle darp ettiler. Ardından beni kaldırıp yüzüme 3 polis yumrukla vurdu. Beni polis aracına bindirdiler. Araçta iken bir polis elindeki mermi ile kafama sert bir şekilde vuruyordu. Bizi Van AVM arkasındaki karakola götürdüler. Orada bilgi almak istediler. Bir şey bilmediğimi ve görmediğimi söyledim. Beni orada tokatladılar. Çok ağır sinkaflı küfür ve hakaretler ettiler. Aynı hakaretleri araçta da yaptılar. Tokatlamadan sonra beni tuvalete götürüp kafamı klozete soktular. Şu anda sol gözümde bulanıklık ve kaşınma var. Sonra Van Bölge Hastanesi'ne götürdüler. Film vb. çektiler. Gece geç saatte Çocuk Şube'ye getirdiler.”

19 Şubat 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Bitlis'in Güroymak İlçe Emniyet Müdürü Vekili E.B, gözaltında bulunan Ecyet Tokay ve beraberindeki 4 yurttaş, küfür ve hakaretler savurarak tehdit ettiği öğrenildi. Sinkaflı küfür ve hakaretlerde bulunan müdür vekilinin konuşmalarının kayıt altına alındığı ve Güroymak Cumhuriyet Başsavcılığı'na "hakaret, tehdit ve görevi kötüye kullanma" suçlamalarından dava açılması talebiyle suç duyurusunda bulunulduğu öğrenildi.

29 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Siverek ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, aynı aileye mensup 9 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **12 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 9 kişiden 5'inin (Çerko Mimkara, Xebat Mimkara, İlyas Korkmaz, Levent Korkmaz, Cemil Bazer) “Örgüt üyesi olmak”, “Örgütün eylem ve faaliyetlerine katılmak” ve “Örgüt propagandası yapmak” iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi. Gözaltına alınanlardan Çerko Mimkara'nın gözaltına alındığı sırada ve Urfa TEM Şube'de işkenceye maruz kaldığı, kardeşinin görüşüne giden ablası Evin Mimkara'ya ise polis tarafından ajanlık dayatıldığı iddia edildi.

5 Nisan 2019 tarihinde Van'ın Erciş ilçesinde 3 kişinin (DBP İlçe Yöneticisi Recep Önal, Mekan Beder, Hakan Bozdağ) dolaşmak için gittikleri Van Gölü kıyısında fotoğraf çektikleri sırada yanlarına gelen polislerce "Özel Harekat'ın alanında fotoğraf çektiniz" denilerek ve darp edilerek gözaltına alındıkları öğrenildi. 3 kişi götürüldükleri Özel Harekat Polislerine ait bir binada işkenceye maruz kaldığı öğrenildi. **6 Nisan 2019 tarihinde** adliyeye sevk edilen 3 kişinin “adli kontrol şartı” ile serbest bırakıldığı öğrenildi. Gözaltında alınan her üç kişinin gözaltında işkenceye maruz kaldığına dair haberi, fotoğrafları ile servis eden Mezopotamya Ajansı'nın (MA) haberini alıntılanarak paylaşan “habererciş.com” isimli haber sitesinin yöneticisi gazeteci Sercan Akbaş da, gece saatlerinde evi basılarak gözaltına alındı. "Halkı kin ve nefrete teşvik etmek" iddiasıyla gözaltına alınan Akbaş, alınan savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldı.

18 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Halfeti ilçesine bağlı Dergili Mahallesi'nde çıkan çatışmada, 1 polisin (komiser yardımcısı) yaşamını yitirdiği ve 2 polisin de yaralandığı

öğrenildi. Çatışmada, 2 HPG militanın yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşanan çatışmanın ardından mahallede polis tarafından düzenlenen operasyonda, aynı mahallede yaşayan 3'ü çocuk 51 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. Gözaltında işkence ve kötü muameleye maruz kalan yurttaşların, serbest bırakıldıktan sonra ve farklı tarihlerde basın organlarında yayınlanan anlatımları şu şekildedir; **Emin Yıldırım:** *Biz sahura kalktık. Sahur yaparken bir anda evin avlusuna polis girdi. Ben, kardeşlerim, oğullarım hepimiz aynı yerdeydik. Baktım oğlum almışlar, ben hemen aşağı indim. Aşağı inince bizi de aldılar. Sorgusuz sualsiz bizi aldılar. Hepimizi yüz üstü yatırdılar. Ben, kardeşlerim Müslüm Yıldırım, Sinan Yıldırım, Celal Yıldırım ve Ahmet Yıldırım ile oğlum Uğur Yıldırım, yeğenlerim Kenan Yıldırım, Mustafa Yıldırım, Abdullah Yıldırım toplam 9 kişi alınıp karakola götürüldük. Sonra hepimizi Yaylak Jandarma Karakolu'na getirdiler. Bizi karakolda ters kelepçeleyip yüz üstü yatırdılar. Etrafımıza bakmamıza izin verilmiyordu. Karakol avlusunda yerde yatar haldeyken silah dipçikleri, tekmelerle bize vuruyorlardı. Yaylak karakolunda bize çok işkence yaptılar. Daha sonra Urfa TEM Şubeye götürdüler. Gençler vardı. Onları tek tek çıkarıp götürüyorlardı. Ne yaptıklarını bilemiyorum. Bize sordukları işte Halfeti'nin şu köyünde çatışma çıkmış, siz bunları tanıyor musunuz? Bahsettikleri köy ile bizim aramızda 50 kilometre var. Bizim köy Bozova'da, onların bahsettiği köy Halfeti'de. Biz niye alındığımızı bilmiyorduk. 3 gün sonra avukat geldi. Bize çatışmanın olduğunu ve bizim bu yüzden şüpheli olarak alındığımızı söyledi. Biz TEM'de hepimiz yan yana değildik. Her oda 5-6 kişilikti. Sorguya götürürken diğerlerinin gözlerini kapatarak götürüyorlardı. Ama beni karanlık odaya götürdüler ve diz üstü oturttular. Sonra bana olayla ilgili soru soruyorlardı. Beni sorgulayanı göremiyordum, çünkü oda kapkaranlıktı. Şu an gözaltında 4 kardeşim, oğlum var. Onların yaraları bizimkinden daha kötü. Benim oğlumun iki ayağının altı da patlamıştı. Bozova Hastanesi'nde dikiş attılar. Sonra TEM'e getirdiler. Onlar da ayaklarına bastılar, dikişler tekrar açıldı. Hepimizi otobüse koyup ellerimiz arkadan kelepçeli, başımız koltuğa doğru eğik şekilde 500 yataklı hastaneye götürdüler (Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi). Bir tane doktoru araca getirdiler. Bizi götüren polisler 'başınızı kaldırın' deyince, doktor 'bir şey var mı' diye sordu. Sonra 'bir şey yok' deyip bitirdi. Sonra bizi tekrar nezarethaneye götürüyorlardı. Bizim köyden 19 kişi vardık. Bize hastane rapor vermedi. Sadece Bozova'da bacağımdaki darptan dolayı film çektiler. Ben kalp hastasıyım, 3 defa anjiyo oldum, 3 tane stend var. İki kere kriz geçirdim. Ben hastayım diyordum, onlar bana 'geber git' diyorlardı. **Ruken Deniz:** *Bize söylemediklerini bırakmadılar. İşkencehaneydi, bize çok işkence yapıldı. Beni yere yüzüstü yatırıp üstüme çıktılar. Sonra bir tanesi kemerle ayaklarıma vurdu. Kollarım arkadan bağlıydı, o şekilde beni askıya aldılar. Bize, 'Siz eve terörist almışsınız' dediler. Bende öyle bir şey yok dedim. Kimse bizim eve gelmedi dedim. Elimi bağladılar ve siyah bir torba kafama geçirdiler. Gözümü kapattılar. Ayaklarımı bağlayıp beni tavana astılar. Sonra beni tekrar başka bir yere götürdüler. Orda elektrik verdiler. Bana, 'Buna elektrik veriyoruz bu hiç etkilenmiyor. Domuz gibi olmuş' diyorlardı. Kollarımdan elektrik veriyorlardı. İlk başta düşük dozda verdiler. Sonra 'Buna etki etmiyor, 200 volt verelim' diyorlardı. Yaklaşık bir saat elektrik verdiler. Bizim aileden 7 kişi aldılar gözaltına. Amcam Sait ve çocukları Kadir, Abdullah, Mehmet, Mustafa ve Guley Çiftçi ve ben. Şu an amcam ve oğulları Abdullah ile Kadir gözaltındalar. Biz beş kadındık. Bir kadın daha vardı aşağı köyden. Ona da çok işkence yaptılar. O kadının her yerine elektrik verdiler. **Rabia Alakus:** *Silah sesleri geliyordu. Bizde bilmiyorduk neler olduğunu. Sonra bize 'Aşağı inin, yoksa ateş ederiz' dediler. Bizde korkudan ne yapacağımızı bilemedik, aşağı indik. Bizi yüzüstü yatırmışlardı, bir şey göremiyorduk, izin de vermiyorlardı. Evin bahçesinde hepimizi yüzüstü yere yatırdılar. Evin bahçesinde babamı ve ağabeyimi yerde çok darp ettiler. Annemi de karakolda darp ettiler. Urfa TEM Şubesi'nde de sürdü. Bizi aldıklarında hakaret, küfür ediyorlardı. Anneme işkence yapmışlardı, annem sırtüstü yatamıyordu. Annemin sırtını açtım,***

*baktım kemer izine benzer bir darp izi vardı. Annem, yengem ve başka kadınlar vardı. Onların gözlerini kapatıp sorguya götürüyorlardı. 'Sizin eve kimse geldi mi' diye sordular. Aileden sadece beni bıraktılar, diğerleri hala gözaltında. Ağabeyimin çığlıkları geliyordu, aramızda perde vardı. Abime çok işkence yapıyorlardı. Lavaboya gitmek istiyorlardı, ona bile izin ermiyorlardı. Doktorların hepsi bu darp izlerini gördüler ama hiçbir şey yapmadılar. Göz göze bakmamıza bile izin vermiyorlardı. Hastanede ağabeyim çığlık atıyordu, sesi bana geliyordu, doktorlar müdahale etmiyordu. Doktorlar bize rapor vermedi. Bizi doktora götürdüklerinde elimiz arkadan kelepçeli şekilde doktorun yanındaydık. **B.A.** : Sorgu esnasında vücudumun yumuşak bölgelerine iz kalmayacak şekilde yumruk atarak darp ettiler. Elleri elektrik yüklü bir nesneyi cinsel organım dahil olmak üzere vücudumun değişik yerlerine dokundurdular. İki kez bir mendil vasıtasıyla boğazımı sıkıp nefes alamaz hale getirdiler. **Gazaley Alakus**: Emniyette bana işkence ettiler. Cop ve tekmelerle bana saldırdılar. Vücuduma elektrik verdiler. Daha çok şey yaptılar, ancak ortamdan kaynaklı anlatamıyorum.*

Diyarbakır, Mardin ve Van Büyükşehir Belediyelerine kayyım atanması ardından, **21 Ağustos 2019 tarihinde Mardin'de** gerçekleşen protestolar ve müdahale sırasında gözaltına alınan F.A. isimli yurttaşın feci bir şekilde darp edildiği, vücudunda oluşan kesiklerden nedeniyle sırtına 6 dikiş atıldığı öğrenildi. Mezopotamya Ajansında 3 Eylül 2019 tarihinde yayınlanan haberde F.A. konuya ilişkin şu beyanlarda bulundu: “Zaten onlar beni götürmüştü. Yarı baygın haldeydim. Vücudumun birçok yerinde zedelenme ve kesikler vardı. Yaklaşık 3 saat hastanede kaldım. Sırtımdaki bir yaraya 6 dikiş atıldı. Daha sonra yine tehdit, küfür ve hakaretlerle nezarethaneye götürüldüm. Orada yine çok kötü muameleye maruz kaldım. Herhangi bir belge gösterilmeden gözaltına alındığımızı söylediler. Dalga geçer gibi küfürler eşliğinde ‘biz istediğimizi yaparız’ şeklinde bizi odalara soktular. Hiç işlemediğim, saçma sapan bir suçlama vardı kağıtta. Onu imzalamamı istediler. Ben de imzalamak istemediğimi söyledim. Yaptıkları hukuksuzluğu örtmek için bize evrak imzalatmaya çalıştılar. Ben de imzalamak istemedim. Bunun üzerine bana ve aileme hakaretlerde bulundular. Nezarethaneden sorumlu polislerdi. Zorla imzalamam gerektiğini, imzalamamam durumunda bana tecavüz edeceklerini, aileme zarar vereceklerini söylediler. Ben de yok yere burada olduğumu, herhangi bir suç ve gerekçe olmadan buraya getirildiğimi söyledim. Onlar aksini iddia ederek, bana terörist ithamlarında bulundular. Kağıdı imzalamayacağımı söylediğimde ismi Ahmet olan uzun saçlı polis, imzalamamam durumunda bana tecavüz edeceğini, başka yere götürüp, orada işkence ve tecavüz edeceğini, daha sonra hakkımda tutanak tutup beni tutuklatacağını, aileme zarar vereceğini söyledi. Ben imzalasam suçsuz yere cezaevinden kalacağımdan korktum. Yine ağır işkenceye maruz kalacağımdan korktuğum için yine imzalamayı reddettim. Bunun üzerine Ahmet isimli polis ağır şekilde bana tekme ve tokat atmaya başladı. Ben ne kadar rica ettim ise de ‘Artık iş işten geçti. İmzalsan da imzalamasan da ben sana burada hem tecavüz edeceğim hem de seni darp edeceğim. Olmadı her şey elimizde seni burada öldürüp bir çöpe atarım’ diye tehdit ederek, hakaret etmeyi sürdürdü. Bana karşı ‘Sen erkektin değil mi? Şimdi bir daha erkek olmayacaksın. Sana ne yapacağımı bilirim’ diyerek, söylediklerini uygulamaya başladılar. Sonradan gelen polis bizi hastaneye götürme saatleri olduğunu söyleyerek, Ahmet isimli polise ‘İlk önce muayeneye gitsin, daha sonra işkencemizi, tecavüzümüzü edelim’ dedi. Diğer (Ahmet isimli polis) ‘Ben zevk alıyorum. Uzun zamandır da yapmadığım için şimdi yapmak istiyorum’ dedi. Diğer arkadaşı da ‘tamam, başla o zaman’ dedi. Daha sonra bana emir vererek, emirlerini yerine getirmemi istedi. Ben korkudan hiçbir şey diyemiyordum. Korkudan o kadar dalmıştım ki ne yapacağımı bilemez haldeydim. Titremeye başladığımda artık beni darp etti. Darp ettikten sonra arkadaşından cop istemişti. Onunla darp ettikten sonra arkadaşından soda şişesini getirmesini istedi. ‘Ben ilk önce ağırdan başlayacağım. Sonra cop şovunu yapacağım’ dedi.

Arkadaşı da 'şimdi bu pistir. Şimdi dışkı buraları kirletir' dedi. Diğeri de 'tamam o zaman. Şimdi bunu darp edeyim, öğleden sonra o malzemeleri getirir öyle tecavüz ederim' dedi. Alet getireceğini ondan sonra tecavüz edeceğini söyledi. Daha sonra copla vücuduma dokunmaya başladı. Korkudan ve utancımдан ağlamaya başladım. Sonra bir sandalyeye oturttu, copla cinsel organıma vurmaya başladı. Ben ne kadar kapatmaya çalışsam da 'bu şekilde dur' diye emir veriyordu. Ben korumaya çalışıyordum. Bunun üzerine o da (Ahmet isimli polis) bana emir verdi. Karşı duvara geçip, parmak uçlarımin üzerinde durup, ellerimi duvara uzun bir şekilde yaslayıp orada durmamı söyledi. Arkadaşı da 'eski yöntemler mi' dedi. O da 'evet, kasları yorulsun, istediğim gibi darp ederim, morluk bir şey çıkmaz' diyordu. Arkadaşı ile sohbet ederken, copu vücuduma vuruyordu. Cinsel bölgelerimi taciz ediyordu. Bunun üzerine korkudan ve utancımдан iyice ağlamaya başlamıştım. Yaklaşık 10 dakika parmaklarımin üzerinde duvara dayalı bir şekilde duvardaydım. 'İyice yoruldu dimi şimdi başlayayım mı' şeklinde korkutucu cümleler kuruyordu. Daha sonra copla dövmeğe başladı. Sonra iyice ağladım. Beni, 'Şimdilik için rahat olmasın. Ne yaparsan yap kurtuluşun yok. Eğer herhangi bir kimse bunu bilirse devlet büyüklerine hakaret ettin. Recep Tayyip Erdoğan'a küfür ettin, Mustafa Kemal Atatürk'e de küfür ettin derim. Dört tane de memur ayarlarım. Bunlar hakkında ifade verir. Sonra daha çok burada kalırsın. Gözaltı süreni de uzatırım. Burada sana çok kötü muameleler ederim' şeklinde tehdit etti. Daha sonra da normalde bizimle hastaneye gelmeyen (Ahmet isimli polis) bizimle hastaneye geldi. Doktora bir şey söylemeyeyim diye gelmişti. Korkudan doktora bir şey diyemedim. Rapor da alamadım. Ama durumu avukatıma anlattım. Şimdi de suç duyurusunda bulunacağım." **3 Eylül 2019 tarihinde İHD Mardin Şubesine başvuruda bulunan F.A., özetle; Mardin Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltında iken işkence ve kötü muameleğe maruz kaldığını belirterek hukuki destek talebinde bulunmuştur.**

3 Ekim 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Evin Can, şu beyanlarda bulundu: "4 Eylül 2019 Tarihinde Seyahat ettiğim araç Şanlıurfa İli Hilvan İlçesinin Girişinde bulunan kontrol noktasında, rutin arama var denilerek polisler tarafından durduruldu. Bizi araçtan indiren polisler üstümü aramak istediler. Bende erkek polislere "şayet kadın polisiniz yoksa üstümü aratmam" dedim. Çantamın içini açmamı istediler ben tekrar "özelimdir" diyerek buna da müsaade etmedim. Bu defa telefonuma el koymaya kalkıştılar "savcılık izni olmadan siz telefonuma da bakamazsınız" diyerek tepkimi dile getirdim. Sergilediğim bu tavrim hoşlarına gitmediğinden dolayı aileme haber verilmeden polislerce bir araca bindirilerek karakola götürüldüm. Karakolda fiziki müdahale ve sözlü tacize maruz kaldım. Gece saat 01.00 sıralarında aileme haber verildi. Gözaltına alındığımı duyan babam, annem ve avukatım sabahın erken saatinde karakola geldiler. Beni önce jandarma birliğine götüren polisler ardından da akşama doğru savcının karşısına çıkardılar. Savcılıkta verdiğim ifadede sonra yurt dışına çıkış yasağıyla beraber denetimli serbestlik şartıyla bırakıldım. Eve döndükten yaklaşık iki hafta sonra kendilerini polis olarak tanıtan iki şahıs tarafından zorla bir araca bindirilerek tehdit edildim. Bu tehditleri benimle sınırlı kalmayarak benim üzerimden ailemi de tehdit etmeye başladılar. Can güvenliğimden endişe duymaktayım. Yaşadığım bu olaylar nedeniyle savcılığa suç duyurusunda bulunmak istiyorum. Bu sebeple derneğinizden hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum."

-Gözaltı Yerleri Dışında İşkence ve Kötü Muamele

9 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Ali Tekmir, şu beyanlarda bulundu: " 07.01.2019 günü saat 15:00 sıralarında iki arkadaşım ile birlikte Gulan Parkında geziyorduk. O esnada da park içerisinde TEM şubeye ait çelik yelekli uzun namlulu silah taşıyan sivil polislerin uygulaması bulunmaktaydı. Daha sonra bu

polisler beni ve arkadaşlarımı durdurularak kimlik sordular. Üst araması ve kimlik kontrolü yaparken arkadaşım ve ben elimizde çekirdek yiyorduk. Bu esnada 180 cm boylarında, kirli sakallı, renkli gözlü bir polis tarafından telsizle göğsüme vurdu ve “artistik yapma O..Ç..” dedi. Ben itiraz edince üzerime 4-5 polis üstüne çullandı, yüzükoyun yere yatırıldım, gözüme biber gazı sıkıldı, sırtıma ve başıma postallarla basıldı. 10 dakika kadar bu darp durumuna devam edildi ve sonra polis aracına alındım. Polis aracında “evli misin bekar mısın” diye soru sordular. Bekârim demem üzerine anneme ve kardeşime ağır hakaretler ve küfürler edildi. Karakola varana kadar da polis aracı içerisinde darp, hakaret ve küfürler devam edildi. 10 Nisan Polis Karakolunda ifadem alındı. İfademin ardından ise TEM şubeye götürüldüm. TEM şubede “hadi burada da küfür et” denildi. Burada da polislerin darp ve hakaretine maruz kaldım 09.01.2019 tarihinde savcılığa çıkarıldım ve ifademden serbest bırakıldım. Bana yapılan bu hukuksuz davranışlardan ve edilen küfür ve hakaretlerden ve darp edilmemden kaynaklı kolluk görevlilerinden davacı ve şikâyetçiyim. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

12 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hakkı, Ömer ve Mahsum BAT, şu beyanlarda bulundu: “ 11.01.2019 günü gece saat 23.00 sularında iki arkadaşım ile birlikte Avcı İçecek Shop Market isimli mekânda otururken, sivil giyimli bir kişinin dinlediğimiz şarkıların yasak olduğunu ve şarkıları kapatmamız gerektiğini sert bir şekilde bize söyledi. Mekân da bulunan diğer kişiler şahsa tepki göstermesi üzerine, şahıs hakaret ve küfürler savurarak mekânı terk etti ve giderken de ‘sizin başınıza neler getireceğiz, göreceksiniz’ şeklinde tehditlerde bulundu. Söz konusu şahsın mekânı terk etmesinden yaklaşık 7/8 dakika sonra olay yerine yaklaşık 30/35 kişilik polis ekibi geldi ve içeri girerken de az önce polis arkadaşımız ile tartışan şahsın kim olduğunu sordular. Bunun üzerine Hakkı benim dedim ve tartışan kişinin kendim olduğunu söyledim. Bu andan sonra olay yerinde bulunan polis memurlarından biri gözlerime biber gazı sıktı, iki polis memuru beni yere yatırıp ayakları ile sırtıma basıp ters kelepçe taktı ve bir polis memuru elinde bulunan kemer benzeri bir alet ile boğazımı sıktı. Bu sırada bir diğer polis memuru gözlerime biber gazı sıkmaya devam etti. Diğer polisler de vücudumun çeşitli bölgelerine tekmeler vuruyorlardı. Beni darp eden polisleri görmem halinde teşhis edebilecek durumda olup bu polis memurlarından 3’ünün eşkâli, biri 30/35 yaşlarında, keçisakallı, diğeri, 40/45 yaşlarında kır saçlı, orta boylu, beyaz tenli, sonuncusu ise 40lı yaşlarda uzun boylu ve keldi. Ayrıca bu işyerinin sahibi olan kişi benim kardeşlerim olan Masum Bat ve Ömer Bat’ı da arayarak hemen iş yerine gelmelerini söyledi. Polislerin Ağabeyim olan Hakkı’yı öldüreceklerini kardeşlerimi telefon ile arayarak söyledi. Daha sonra kardeşlerim çalıştığım mekâna geldiler. Kardeşlerim mekâna geldiklerinde ben yüzüstü yerde yatıyordum ve polisler saçımı çekiyor ve yüzüme yumruklar atıyorlardı. Kardeşlerim polislere olayın ne olduğunu soruyorlardı. Ancak kardeşlerime olaya karışmayın diye tepkide bulundular. Kardeşlerim tekrar sorunca başka bir polis memuru kardeşlerim Mahsum ve Ömer’e fiziksel saldırı da bulunup, hakaret etmeye başladılar. Kardeşim Mahsum polislerin fiziksel saldırısından olay yerinden kaçmaya başlayınca kardeşim Mahsum’un koştuğu yöne doğru 8-10 el ateş edildi. Şans eseri kardeşim yaralanmadı. Kardeşimin durumunu çok merak ettiğim için polislere sordum ancak bilgi vermeleri yerde daha çok darp etmeye başladılar. Kardeşimi başından darp ettikleri için bir süre baygınlık geçirdi. Kardeşim kendine gelince polis aracı içinde kendisin ters kelepçe haldeydi. Kafasına silah ile vuran polisin yüzüne tükürmesiyle sinkaflı küfürlere maruz kalmıştır. Bu polis memuru orta yaşlı, esmer, kirli sakallı ve minyon bir kişi olup kendisini görmesi halinde teşhis edebilecek durumdadır. Olay yerinden ayrı ayrı zırhlı araçlara konularak 10 Nisan Polis Karakoluna götürüldük ve karakola varana kadar da zırhlı araç içerisinde darp ve hakarete maruz kaldık. Darp ve işkence polis karakolunda da devam etti. 12.01.2019 günü sabaha karşı saat 03.30 da adli muayene raporu düzenlenmesi için

hastaneye götürüldük. Polis memurları olay yeri ve karakolda yaşanan durumun doktora anlatılmaması, vücutlarında meydana gelen izlerin merdivenden düşme sonucunda oluştuğu ve kafalarımızda meydana gelen izlerin ise zırhlı aracın içinde kazayla olduğunu şeklinde beyanda bulunmamız konusunda baskı da bulundular. Aksi takdirde bu durumdan daha kötü bir hal içine gireceğimiz yönünde tehditlerde bulundular. Muayene yapan doktora yaşananları ayrıntıları ile anlattık ve bu şekilde rapor hazırlandı. Hastane muayenelerimiz bittikten sonra biz ilk götürüldükleri 10 Nisan polis karakoluna değil de Diyarbakır eski havaalanının bulunduğu yerde bulunan karakola götürüldük. Burada alınan ifadelerimizin ardından serbest bırakıldık. Bana yapılan bu hukuksuz davranışlardan ve edilen küfür ve hakaretlerden ve darp edilmemden kaynaklı kolluk görevlilerinden davacı ve şikâyetçiyim. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

22 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Rozerin Çatak, şu beyanlarda bulundu: *“20 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır E Tipi Kapalı Ceza İnfaz kurumu önünde; DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkâri milletvekili Leyla GÜVEN’in başlatmış olduğu açlık grevine dikkat çekmek için, destek olmak ve ölümlerin yaşanmaması; yaşam hakkını savunmak amacıyla Diyarbakır’daki kadınlar olarak açıklama yapmak istedik. Bir araya gelmeden, cezaevine yakın bir yerde polisler tarafından müdahale edildi. Hiçbir anons olmadan gözaltına alındık. Gözaltına alınırken polisler beni ters kelepçe ile tutmaya çalıştı. İzin vermeyince; ensemden polis tarafından tutuldum. Erkek polislerden biri kolumdan tuttu ve sıkmaya başladı. Ben kolum kırılacak diye tepki gösterince; bana “zaten amacım kolunu kırmak dedi. Ben kadına şiddettir bu diyince “şiddet uygularım” dedi. İki polis ayağımdan diğer iki polis araca bindirdiler. Gözaltına alınınca hakaretlere maruz kaldım. Doktora götürdüklerinde darp raporu almak istedik. Ancak doktor hiçbir şekilde fiziki muayene yapmadı. Sadece bakıp rapor hazırladı. Hastaneden sonra TEM Şubeye götürüldük. Sürekli tehdit ve hakaretlere maruz kaldık. İfadem alındıktan sonra serbest bırakıldık. Bütün bunlardan kaynaklı olarak bu polislerden davacı ve şikâyetçiyim. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”*

22 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Gönül Adıbelli, şu beyanlarda bulundu: *“20 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır E Tipi Kapalı Ceza İnfaz kurumu önünde; DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkâri milletvekili Leyla GÜVEN’in başlatmış olduğu açlık grevine dikkat çekmek için, destek olmak ve ölümlerin yaşanmaması; yaşam hakkını savunmak amacıyla Diyarbakır’daki kadınlar olarak açıklama yapmak istedik. Bir araya gelmeden, cezaevine yakın bir yerde polisler tarafından müdahale edildi. Hiçbir anons olmadan gözaltına alındık. Gözaltına alınırken polisler beni ters kelepçe ile tutmaya çalıştı. İzin vermeyince; ensemden polis tarafından tutuldum. Erkek polislerden biri kolumdan tuttu ve sıkmaya başladı. Ben kolum kırılacak diye tepki gösterince; bana “zaten amacım kolunu kırmak dedi. Ben kadına şiddettir bu diyince “şiddet uygularım” dedi. İki polis ayağımdan diğer iki polis araca bindirdiler. Gözaltına alınınca hakaretlere maruz kaldım. Doktora götürdüklerinde darp raporu almak istedik. Ancak doktor hiçbir şekilde fiziki muayene yapmadı. Sadece bakıp rapor hazırladı. Hastaneden sonra TEM Şubeye götürüldük. Sürekli tehdit ve hakaretlere maruz kaldık. İfadem alındıktan sonra serbest bırakıldık. Bütün bunlardan kaynaklı olarak bu polislerden davacı ve şikâyetçiyim. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”*

25 Ocak 2019 tarihinde İHD Van Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Yıldırım, şu beyanlarda bulundu: *“3 polis tarafından darp edilip, kötü söze maruz kaldım. İzinsiz üstüm arandı.”*

8 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır'ın merkez Bağlar ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*Sedrettin Aslan*) gözaltına alındığı öğrenildi. Baskında, aile fertlerinin kötü muameleye maruz kaldığı öğrenilirken; basın organlarından yer alan haberlerde konuya ilişkin Sadrettin Aslan'ın kardeşinin eşi Adalet Aslan, şunları belirtti: *“Barbarca eve girdiler. Kaynımın evine gittiğim zaman onu yere atmışlardı. Hakaret edip, darp ediyorlardı. Kaynımın gelinini de dövüldüler. Evi darmadağın ettiler. Benim ve kaynımın çocukları 13 yaşındalar. Çocuklarımızın başına keleş dayamışlardı. Çocuklar korkuyordu. Yanlarına gitmek istediğimde içlerinden biri bana da; ‘konuşma kadın, başını kaldırma, beynini ezerim’ dedi. Beni yere yatırmışlardı. 6 kişi üzerime basmıştı. ‘Konuşmayacaksınız’ diyorlardı.”*

14 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından HDP İl Yöneticisi Sait Demir'in evine düzenlenen baskında, kapıların kırıldığı ve Demir'in ters kelepçe takılarak yere yatırıldığı ve boynuna postallar ile basılmak suretiyle darp edildiği öğrenildi. Polisin, gözaltı işlemi yapmadan evden ayrıldığı öğrenildi.

16 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Türkan Uzan Afşin, şu beyanlarda bulundu: *“Misafir olarak kaldığım kız kardeşim Halime UZAN'ın “Diclekent Mah. Yılmaz Güney Cad. Reba 2 Sitesi F Blok K:1 No:3” adresine 14 Şubat 2019 tarihinde sabah saat 06:00 sıralarında yüzü maskeli özel harekat polisleri tarafından baskın yapıldı. Dış kapının kırılma gürültüsüyle uyandım. Benim bulunduğum oda dış kapının hemen karşısında ve çok yakınında bulunmaktadır. Saniyeler içerisinde benim bulunduğum odanın kapısı kırılarak yüzü maskeli elinde silah ve kalkan bulunan 1 polis üzerime atlayarak kalkarıyla sol gözümün üstüne sertçe vurdu. O anda hemen yere düştüm. Kafamın sertçe bir yere düşmemesi için ellerimle yere tutundum. Daha sonra göğüs kafesimin üzerine tekmeyle vurarak kafamın da yere çarpmasına neden oldu. O esnada bunlar olurken başka yüzü maskeli polislerin de koridora doğru koştuklarını görüyordum ve antrede annemin çığlık seslerini duyuyordum. Polis odamdan çıktığı esnada ben tekrar ellerimle yere tutunarak kafamı kaldırıp sırtımı doğrulturken kendilerine “ne istiyorsunuz” dediğimde her seferinde koridorda veya dış kapıda bulunan yüzü maskeli polisler koşup boynuma, kafama, sırtıma, kollarıma, bacaklarıma saldırıp darp ediyordu. Tabi bu esnada her türlü küfür, hakaret ve sözlü saldırılar bana söylüyorlardı. Olay karşısında dili tutulan annemin tuhaf tuhaf inleme sesleri bana geliyordu. En sonunda “şahıs buldunuz mu şahıs nerede” diyerek birbirlerine bağıyorlardı. Ben bunları duyunca yerimden tekrar doğrultup “lütfen adresinizi kontrol edin, burada yabancı bir şahıs yok, biz aileyiz, yanlış adreste olabilirsiniz” dediğim esnada antreden tekrar koşup küfür edip bana saldırdı. Akabinde duvarda bulunan resimleri, çerçeveleri silah dipçikleri kırıp bize “Bu devlet size ne vermedi. Daha ne versin? Vatan hainleri, teröristler” diyorlardı. Silah dipçikleriyle kırdıkları fotoğrafları önce ayaklarıyla ezip çiğnedi, daha sonra yerdeki fotoğrafı alarak koridora çıktı ve annem ile kız kardeşlerimin bulunduğu tarafa yöneldi. Bu esnada annemin ve kız kardeşlerimin bağırma çığlıklarını tekrar duymaya başladım. O fotoğrafı alıp götürdükten sonra bir anda koridor ve salonda tur atan yüzü maskeli bir polis “Veysel UZAN nerede” diyerek bağırma başladı. Ben de “Veysel kardeşim çalışmak için İstanbul'a gitti” dediğimde koşarak beni tekmeleyip küfrederek “ne zaman gitti” dediler. Ben de “tam olarak hatırlamıyorum 10-15 gün önce gitti” dedim. Tekrar vurarak çıktı ve “diğer ekip yukarı çıksın, çıkabilir” dediler. Sonra tekrar odama yöneldi. Ben yine doğruldum, kız kardeşim, koridordaki annemin inleme sesi, bağırma sesleri geliyordu. Ben o esnada doğrulup “babam engelli, felçli, annem yaşlı, onu bir birey olarak alın, bizim suçumuz ne, bütün aileye bunu yapmaya hakkınız yok” dedim. O arada tekrar işkence, darp edip ara salona çıktılar. Kısa bir süre sonra sivil memurların ara salona geldiğini görünce ben hemen ayağa kalktım odamın kapısına doğru yöneldim. Ben*

odamın kapısına yönelince ellerinde kamera mı telefon mu olduğunu bilmediğim cihazla beni görüntüleyerek odamın kapısını tutup antreye çıkmama izin vermediler. Bende izin vermeyince kafamı kapıdan çıkartıp annemin yüzüstü yerde olduğunu gördüm ve el dirsekleriyle tuhaf sesler çıkararak bana gelme refleksini gösterdiğini gördüm. Ben onu o halde görünce “beni öldürseniz ben anneme gideceğim diyerek sivil memurları iterek anneme doğru koştum.” Annemi sakinleştirmeye çalıştım, annemin göğüsten aşağısı tutmuyordu. Sadece kolları ve kafası hareket ediyordu. Annemin ne dediği anlaşılmıyordu, dili dönmüyordu. Gözleri büyümüştü. Yüzü kızarmıştı. Saçı başı dağınık, örtüsü kafasında yoktu. Saçlarından tutulduğu, çekildiği belliydi. Annemin ellerinden tutarak onu banyoya götürmek istedim. “ne yapıyorsun, götüremezsin” diyerek engellemeye başladı. Ben de “anneme banyoda soğuk su dökmem gerek, belden aşağısı tutmuyor, felç olmuş, görmüyor musun? diyerek bağırdım ve kız kardeşlerime “Vesile, Halime gelin anne iyi değil, bana yardım edin” diye bağırdım. Sonra ayaklarından tutup kız kardeşlerimle birlikte annemi banyoya götürdüm ve soğuk suyun altına tuttum. Annemin elleri, kafası, omuzları oynuyordu. Göğüsten aşağısı tutmuyordu, ölü gibiydi. Soğuk su verip bir süre sonra ayaklarının titremeye başladığını görünce su dökmeyi bıraktım. Bunlar yaşanırken “ambulans, ambulans” diyorum ve bize “arayamazsınız” dediler. Ben de tekrar bağırarak “arayacağım, telefon, telefon” dedim. Bu arada yatalak babam yatak odasında ban dönerek “kızım elimde telefon var ben arıyorum” dedi. Onlar da “tamam arasın” dediler. Babam 112’yi aradı. Biz de o arada annemi giydiriyorduk, ıslak elbiselerini çıkartıyorduk. Bu arada onlar arada bir kafalarını çıkartıp mahremiyeti umursamadan bakıyorlardı. Kadın çıplaktı. Onlar arada bir kafalarını çıkartırken “görmüyor musunuz annem çıplak, giydiriyoruz” dedim. Biz annemizi giydirip antreye çıkarttık, sonrasında sağlık ekipleri geldi. Bu arada babamı da kontrol ettim, babamın yüzünde kızarıklık vardı, elleri titriyordu, bacağı titriyordu, yüzü kızarmıştı. Sağlık ekipleri annemle ilgilenirken ben babama yönelmiştim. Babamın da iyi olmadığını görünce sağlık ekiplerine yönelip “babam iyi değil, babama da müdahale edin” dedim. O esnada sivil polis memuru bana dönerek “siz üçünüz de böyle yapmaya devam ederseniz gözaltına alırsız” dediler. Ben de o arada “biz ne yaptık kadın ölüyor, kadına müdahale etmeyelim mi, ambulans çağırmaalım mı, böyle yaptığımız için mi gözaltına alınacağız, alamazsın, gözaltı kararınız yok elinizde” diyerek cevap verdim. Sonra kendilerinin cevabı “sorun değil, bizim zamanımız var, biz o kararı alırsız” oldu. Sonra sağlık ekipleri anne ve babanın hastaneye kaldırılması gerektiğini söyledikten sonra “bize dönüp size de gözaltı işlemi yapacağız” dediler. Anne ve baba götürüldükten sonra sivil polisler aşağıdan yüzü maskeli 3 özel harekâtçıyı yukarıya çağırdılar. Bize de giyinmemizi istediler. Ondan sonra özel harekâtçılar ve sivil polislerin mutfaktaki seslerini duyuyorduk. Üçkardeş olarak bizi mutfağın yanındaki odaya aldılar. Sonra mutfaktan konuşma sesleri geliyordu. Özel harekât polisleri “Biz şikâyet ediyoruz. Polise mukavemet edildi, örgüt propagandası yapıldı bize” diyerek kendilerince bir senaryo yazmaya başladılar.” Başka ne yazalım daha etkili olur” diyerek konuşmaya devam ediyorlardı. Bir polisin sesi balkondan geliyordu. Telefon görüşmesi yapıyordu. Yukarıda belirttiğim şekilde telefonda karşı tarafa aktarıyordu. Gözaltı kararı bir türlü çıkmadığı için saat 09:00 sıralarına kadar evde beklediler. Onların gelen seslerinde “Savcı gözaltı kararında kararsız, başka ne desek etkili olur” diyerek birbirlerine soruyordu. “birinizde eski bir morluk, bir çizik mizik yok mu” dediklerini duydum. Farklı bir ses “ evet evet bende bir çizik var” demeye başlayınca “o zaman yaz, polis memurunu yaralama, teçhizatına zarar verme, polise mukavemet” diyerek telefon görüşmesinde bunları belirttiler. Kısa bir süre sonra gözaltı kararı çıktı. Bizleri Dağ kapıdaki Askeri Hastanesine götürdük. Ben doktora darp var dedim. Gözümü görmüyor musunuz, darp var dedim. Doktor söylediklerimi yazdı diye biliyorum. Kız kardeşlerimle birlikte şikâyette buldukları için önce Alişan Emniyet Müdürlüğüne aldılar, karşılıklı orada şikâyette bulunuldu ve sonra TEM’e götürüldük. Oraya gittiğimiz gibi bekletildik ve savcılığın talimatıyla ifademiz alındı ve saat 14:00 sıralarında

birakıldık. Gün içerisinde akşam fenalaşınca saat 10:00 sıralarında hastaneye kaldırıldım ve Dicle kent Memorial hastanesinde tedavi olup darp raporu yazdılar. Bize işkence ve hakaret eden, tehdit eden, haksız bir şekilde gözaltına alan kimliği belirsiz polislerin cezalandırılması için derneğinizden hukuki yardım talep ediyoruz.”

8 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır’da polis tarafından HDP İl binasında düzenlenen baskında, 3’ü HDP’li Milletvekili (*Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ, Van Milletvekilleri Tayyip Temel ve Murat Sarısaç*) 10 kişilik grubun başlattığı açlık grevi eylemine müdahalede bulunduğu öğrenildi. Parti binasının kapı ve giriş camlarının kırılarak içeri girildiği baskında, plastik mermi ve kalkanlarla gerçekleşen müdahalede Mardin Milletvekili Pero Dünder’in elinden yaralandı, Van Milletvekilleri Tayyip Temel ve Murat Sarısaç ile Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ’ın tekmelenerek darp edildiği öğrenildi. Baskında, milletvekilleri dışında grevde yer alan 7 kişinin (*Parti üyeleri; Salih Cansever, İsmet Yıldız, Sevican Yaşar, Salih Tekin, Bilal Özgezer, Abdulhalik Kurt, Yusuf Ataş*) gözaltına alındığı öğrenildi.

4 Nisan 2019 tarihinde Mardin’in Nusaybin ilçesinde Dicle Mahallesine gelen DEDAŞ çalışanları ile mahalle sakinleri arasında çıkan tartışmaya müdahale eden polis, aynı aileye mensup 3 yurttaş (*Hüseyin İ., Mizgin İ. ve Selahattin İ.*) darp ederek gözaltına aldığı öğrenildi.

9 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Ayhan Ateş, şu beyanlarda bulundu: *“Ben ve engelli kızım birlikte yaşıyoruz. 19 Mart 2019 Salı Günü evime polislerce baskın yapıldığını komşularımdan ve annemden öğrendim. Diyarbakır’a geri döndüğümde komşum olan Mehmet ATMAN, bana şunları aktardı. “19Mart 2019 tarihinde sabah saat 05.30-06.00 sularında kapı kırılması gibi bir ses duyduğunu, kendisinin bunun üzerine kapıyı açtığını, polislerin kendisine Ayhan Ateş kimdir diye sorduğunu, daha sonra polislerin kendisini yere attığını silah kafasına dayadıklarını” söylemiştir. Ben anlatılan ve yaşanan şeyler üzerine TEM Şubeye gittim. Kimliğime baktılar ve hakkımda herhangi bir ifade bulunmadığı tarafıma aktarıldı. Kendilerine neden sürekli baskın yaptıklarını sorunca herhangi bir cevap alamadım. Bana Esrin ve Ahmet Ateş kimdir diye sordular. Bende kendileriyle hiçbir ilgim olmadığını söyledim. Ben sürekli evime baskın yapılmasından rahatsızım. Haksız ve hukuksuz bir şekilde sürekli evime baskın yapılmaktadır. Çocuğum engelli olup psikolojisi tamamen bozulmuştur. Tüm bu yaşananlardan dolayı şikâyetçiyim. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”*

12 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır’da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 1 çocuk 6 yurttaşın (*Bariş Savur, Muhsin Acar, Burak Ergin, Ahmet Bilim, Muhammed Yıldız ve 17 yaşındaki C.A.Y*) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan isimler arasında yer alan C.A.Y.’nin evinin kapısının özel hareket polisleri tarafından kırıldığı ve bu sırada darp edildiği ileri sürüldü. **24 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Nimetullah Yürek, şu beyanlarda bulundu:** *“ Ben Kayapınar’da oturuyorum. 12 Nisan günü kapımız şiddetli bir şekilde çalındı. Sabaha karşı 04.30 sularındaydı. Kapıyı açıyorum diye seslendim. Dışarıdan yere yat gelme dediler. O anda dışarıdan darbeye kapı kırıldı. Yüzü maskeli polisler beni yere yatırdılar. Evi hızla aradılar. Eşim ısrarla “torunum küçük uyuyor, korkutmayın” dese de aldırmadılar. 17 yaşındaki oğlum **Cotkar Amara**’yı yatağından şiddetli bir şekilde alıp banyoya götürdüler. “Aradığımız kişi bu” dediler. Banyoda onu dövmeye başladılar. Benim kalkmama izin vermediler. Annesi “banyoda oğlumu öldürüyorlar” diye haykırıyordu. Eşim dayanamadı. Kolonya ve çakmağı aldı. Kolonyayı başına döktü. “Oğlumu dövmeyi bırakın yoksa kendimi yakarım” dedi. Bunun üzerine onu banyodan çıkardılar. Ağzından ve burnundan kan geliyordu. O şekilde onu*

gözüne aldılar. Son 1 yılda evimiz bu şekilde 3kez basıldı. Oğlum aynı gün serbest bırakıldı. Alınma gerekçisi şehirde pankartta astığı gerekçesidir. Daha sonra bu olayla hiçbir ilgisi olmadığı ortaya çıkınca serbest bırakıldı. Oğluma yapılan bu haksız gözaltı ve işkence ile ilgili hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

15 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Müşher Ülker, şu beyanlarda bulundu: “11 Aralık 2018 tarihinde Leyla Güven’in başlattığı açlık grevine destek vermek ve taleplerinin yerine getirilmesi için benim de içinde bulunduğum annelerden oluşan bir grup HDP İl Binasında açlık grevine başladık. Akşam saat 5 civarında polisler il binasına girdiler. Neden burada olduğumuzu sordular. Biz de ölümlerin olmasını istemiyoruz. Barış için Leyla Güvene Destek için buraya geldik dememize rağmen polisler bize saldırmaya başladılar. Bizi yaka paça dışarı çıkarttılar. Ters kelepçe takmak için kollarımı arkaya doğru götürüp çevirdiler. Ben ters kelepçe takılmaması için direnince bana vurdular. Ben ters kelepçeyi kabul etmedim. Beni ve diğer anneleri yerlerde sürüklediler. Yağmur da yağdığı için her yerimiz ıslandı. Görüntüler basına da yansımıştır. Arabanın içerisinde bize çok kötü küfür ve hakaret ettiler. Biz dört gün gözaltında kaldık. Gözaltı süresince de açlık grevinde olmamıza rağmen ısrarla bize yemek getirip yememiz gerektiğini söylediler. Kabul etmeyince siz teröristsiniz, bu ülkeyi beğenmiyorsanız gidin şeklinde hakaret ve küfürler ettiler. Bu olayla ilgili bize dava açıldı. 15 Nisan 2019 (bugün)11. Ağır Ceza Mahkemesinde (2019/221 esas)duruşmam vardı. Duruşmada bu eylemi insani sebeplerle yaptığımı insanların ölmemesi için etkinliklere katıldığımı söyledim. Duruşmam 15 Eylülde ertelendi. 18 Mart 2019 tarihinde Zülküf Gezen’nin cezaevinde kendisini asmaları sonucu cenaze Diyarbakır’a getirildi. Ben diğer anneler ile cenazesine katıldım. Ancak mezarlık çevresinde polisler yolu kapatmıştı. Biz mezarlığa gidip Fatiha okumak istiyoruz deyince polisler bize önce su sıktı sonra da bize saldırarak bizi polis aracına soktular. Hem araç içerisinde hem de araç dışında Önce kadın polisler bize darp uyguladılar sonra da erkek polisler bizi darp ettiler. Altı anneyi gözaltına aldılar. Bize yine hakaret ve tehdit ettiler. Tuvalete bile gitmekte sorun yaşattılar. Bize ısrarla terörist diyorlardı. Biz beş gün gözaltında kaldık. Bu süreçte hem psikolojik hem de fiziki olarak çok yıprandım. THIV ‘e başvuru yaptım. Kollarım ve omuzlarımda şiddetli ağrılar var. Bu iki olayla ilgili derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”

16 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Barış Savur, şu beyanlarda bulundu: “ 11 Nisan günü mahallede kahvede okey oynuyordum. Daha sonra hava almak için dışarı çıkıp parkta otuyordum. Bir pankart gördüm fotoğrafını çektim. Daha sonra annem arayınca parktan ayrıldım. Eve giderken polisler önümü kestiler. Bende panikleyip kaçtım. Mahallede yakalayıp, 10-15 polis kelepçeli bir şekilde saldırdılar. Telefonuma el koydular. İçini karıştırıp hakarete bulundular. Huzurevleri karakoluna götürüldüm. Orada da küfür ve hakaret etmeye devam ettiler. Karakolda da fiziksel şiddet uyguladılar. Hastaneye götürdüler, fakat doktora göstermediler. Daha sonra polis okulu/ TEM şubeye götürdüler. Avukatlar gelmiş, fakat içeri almamışlar. Bana arkadaşlarımdan fotoğraflarını gösterdiler. Tanıdığımı fakat samimi olmadığını ifade ettim. Pankart ile ilgili soru sordular kiminle, nerde hazırlıyorsunuz bunları tarzı sorular yönelttiler. Bende hazırlamadığımı alakam olmadığını söyledim. Sabaha karşı 5.30-6 gibi bir kâğıdı okutmadan imzalatıp serbest bıraktılar. Benden sonra bazı arkadaşların gözaltına alındığını öğrendim.2 gün öncede mahallede gözümüz üzerinde diye tehditte bulundular” Bundan dolayı şubenizden hukuki yardım talep ediyorum. Bana şiddet uygulayanlar hakkında suç duyurunda bulunmak istiyorum.”

23 Nisan 2019 tarihinde Batman'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında 3 yurttaşın (Halit Ergin ve ismi öğrenilemeyen 2 yurttaş) gözaltına alındığı öğrenildi. 50 yaşındaki Halit Ergin'in evine düzenlenen baskında, Ergin'in polis tarafından darp edildiği belirtildi.

27 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Abdulvahap Yüksekbağ, şu beyanlarda bulundu: “Peyas Mahallesi 237. Sokak Dalit 4 Apartmanı K:2 No:5 adresinde ikamet etmekteyim. 27 Nisan 2019 tarihinde (Bugün) gece saat 02.00 sularında özel hareket polislerince evde uyuduğumuz esnada evimizin kapısı sert bir şekilde vurularak baskın yapıldı. 10 kişilik yüzleri kapalı kişilerdi. Evde ben, eşim ve 7 kız çocuğum bulunmaktaydı. Fiziki olarak bana ve yakınlarıma bir müdahalede bulunmadılar, kötü muamelelerine şahit olmadım. Ancak gecenin bu saatinde uykudayken eve yapılan bu baskın beni, eşimi ve çocuklarımı ciddi bir şekilde korkuttu. Bu durum çocuklarımın psikolojisinde kötü bir duruma yol açtı. Özel Harekât Polisleri, 10-15 dakika evde kaldıktan sonra dışarı çıkıp evi sivil polislerce teslim ettiler. Evde bu defa sivil polislerce arama yapıldı. Arama sırasında sürekli bize Mustafa adlı bir şahsı sordular. Şahsın burada ikamet ettiğini ve Urfalı olduğunu söylediler. Böyle bir şahsı tanımadığımı ve burada ikamet etmediğini belirtmememe rağmen evde aramayı sürdürdüler. Ev içerisinde bulunan eşyaları dağıttılar. Evde birkaç eşyayı örgütle ilişkisi var diye tutanak altına alıp yanlarında götürdüler. Yine apartmanın giriş kapısını camını kırıp kapıyı açmışlar. Akabinde beni alıp Emniyet müdürlüğüne götürüp iki saat tuttular. Konuya ilişkin ifadeyi alıp beni serbest bıraktılar. Evimde hiçbir şekilde bahsettikleri böyle bir şahıs bulunmamasına rağmen evimde hukuksuz bir şekilde arama yapıldı. Konuya ilişkin bu sorumlulardan şikâyetçiyim. Derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

29 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hasan Özbek, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum **Ramazan Özbek**, 26 Nisan 2019 tarihinde gözaltına alındı. Gözaltına alındığını polis arandığında öğrendim. Bana oğlum başkasının kimliği ile dolaşiyor, Ergani'deyiz buraya gel dediler. Ben Ergani Emniyet Müdürlüğüne gidip oğlumun adının Ramazan olduğunu söyledim. Oğlumun görüntüsü çok kötüydü. Yüzünde yara ve kızarıklıklar vardı. Kulağının çevresi kırmızıydı. Oğlum bana polislerin kendisini dövdüklerini, kulak zarını patlattıklarını söyledi. Ergani Adliyesi'nden ifadesini aldıktan sonra Diyarbakır Adliyesine getirdiler. Oğlum 27 Nisan 2019 tarihinde tutuklandı. Diyarbakır E Tipi Cezaevinde kalmaktadır. Oğlum çok kötü durumdadır. Bir an önce tedavi altına alınması gerekmektedir. Oğlum bu hale getiren polislerden şikâyetçiyim. Derneğinizden bu konuda hukuki yardım talep ediyorum.”

17 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Azad Aktaş, şu beyanlarda bulundu: “ Ben bir süredir HDP Gençlik meclisi üyesiyim. Ben 10 Mayıs günü Mevlana Halit Mahallesi'nde E Tipi Cezaevinin yanındaki caddeden geçiyordum. Üç tane silahlı ve telsizli sivil polis yanıma geldi. Kimliğimi istediler. Kimliğimi verdim. ‘Seni gökte ararken yerde bulduk’ dediler. Beni aldılar. Saat 20.00 sularıydı. Ranger marka bir araca bindirdiler. Aracın içinde bir süre darp ettiler. Sırtıma, kafama sert darbelerle vuruyorlardı. Yumrukluyorlardı. Ağza alınmayacak hakaret ve küfür ettiler. Bir tanesi silahı belime dayadı. “Üç kişi öldürdüm, sen dördüncü olursun” dedi. Beni Çocuk Şubeye götürdüler ancak içeri girmeden “Reis seni bekliyor” diyerek kapıdan geri döndük. Sonra TEM şubeye götürdüler. Resmi bir gözaltı kaydı yapmadılar. Orada da hakaret ettiler. Dövdüler, yüzüme, kafama, sırtıma vurdular. “Ne biliyorsan anlat” diyorlardı. Ben bir şey bilmiyorum diyordum. Ben hiçbir şey söylemeden benim adıma bir ifade yazdılar. Yazdıklarını okumama izin vermeden imzalamamı istediler. İmzalamam dedim. Bunun üzerine “Sen yine dayak istiyorsun” dediler. Korktuğum için imzalamam dedim. Sonra “Savcılıkta bu ifadeyi inkâr edersen seni arar bulur, kafana

sıkırım” dedi. Sonra beni tekrar Çocuk Şubeye götürdüler. Oraya vardığımızda sabah ezanı okuyordu. Çocuk Şubede gözaltı kaydımı yaptılar. Beni iki gün Çocuk Şubede tuttular. Orada iki kez ifademi aldılar. Bana bazı fotoğraflar gösterdiler. Tanıyor musun dediler. Tanımıyorum dedim. “Bize yardımcı ol, bize bilgi getir, sana maddi manevi destek sunarız” diye ajanlık teklif ettiler. Pazartesi günü savcılığa çıkardılar. Savcılıkta ifadeyi nasıl aldıklarını anlattım ve reddettim. Beni adli kontrol şartı ile serbest bıraktılar. Serbest kaldıktan sonra, beni aldıkları gün evimin basılarak arandığını öğrendim. Evde bir şey bulamamışlar. Ertesi günü Alişan Karakolu’ndan babamı aradılar. Beni çağırdılar. Ben babam amcam ve ağabeyim birlikte gittik. Onları karşıda oturttu. “Azad ile işimiz var” dedi. Çocuk Şubede bana ajanlık teklif eden kişi bana tekrar “Gel bizimle çalış. Sana her türlü desteği sağlarız” dedi. Ben reddettim. Beni eve gönderdiler. Ertesi günü (Çarşamba) tekrar babamı aradılar. Telefonu aldım, ben konuştum. Aynı kişi beni onlarla çalışmam için çağırıyordu. Gelmeyeceğimi söyledim. Bunun üzerine, “Senin başın yanar, çok pişman olacaksın, göreceksin” dedi. Beni rahatsız etmeyin diyerek telefonu kapattım. O gün uzun bir süre Ranger marka araba evimizin tam karşısında bekledi. Ben ve ailem bundan tedirgin olduk. Bu yaşadıklarım ile ilgili derneğinizden destek bekliyorum.”

15 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır’ın merkez Kayapınar ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, ev sahibinin kendisini tanıtmaması ve kapıyı açmak için zaman istemesine rağmen giriş kapısının koçbaşıyla parçalandığı, o esnada kapıyı açmaya çalışan ev sahibi vücudunun çeşitli yerlerinden yaralandığı öğrenildi. “S.Ç.” adında birini aradığını söyleyen polisin, yanlışlık olduğunu anladıktan sonra “pardon” deyip evden ayrıldığı ve “Eve zarar verilmedi” şeklinde tutanak imzalattığı belirtildi.

24 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır’ın Bağlar ilçesi Oryıl semtinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Ersin Emsin isimli yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. Baskın sırasında, evde bulunan Emsin’in annesi 67 yaşında ve astım hastası Samya Emsin’in polis tarafından itilerek yere düşürüldüğü belirtildi.

2 Temmuz 2019 tarihinde Ağrı’nın Diyadin ilçesinde ilçe belediyesi’nin girişine kurulan polis kontrol noktasında belediyenin makam şoförü Mehmet Hayri Oruç ile polis arasında gerginlik çıktığı, duruma müdahale etmek isteyen Diyadin Belediye Eşbaşkanları Evren Demir ve Betül Yaşar ters kelepçelenerek ve yüzükoyun yere yatırılarak darp edildiği öğrenildi. Hastaneye kaldırılan Belediye Eşbaşkanı Evren Demir, olaya ilişkin şöyle dedi: “Şoförümüzü dövdüler. Biz de izin vermedik. Ardından da bizi dövdüler. Yere yatırıp ters kelepçeleyerek dövdüler.”

5 Temmuz 2019 tarihinde Şırnak’ın Beytüşşebap ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında gözaltına alınan 8 yurttaşın (Agit Durmuş, Aziz Aykut, Ramazan Aykut, Şaban Çokdoğan, Şükrü Güven, Ali Akdağ, Ekrem Yiğit, Selim Abi) darp edildikleri ve kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi. Yine ev baskınları sırasında, 17 yaşındaki S.Y. isimli çocuğun darp edildiği ve vücudunda morluklar oluştuğu öğrenildi

11 Temmuz 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan ve ismini vermek istemeyen başvuru, şu beyanlarda bulundu: “Arkadaşım X ile birlikte ... Mahallesinde dolaşırken etrafımızı polisler çevirdi. 21 Plakalı Beyaz Hyundai araç içinde dört kişi vardı. Bizler nereye gidiyorsak rahatsız ediyorlar ve bazen dövüyorlardı. Kendilerini polis olarak tanıtan bu şahısların ellerinde telsizler vardı ve silahlıydılar. Araçta iki kişi arkada

oturuyordu. Araçtan inen iki kişiden birisi uzun boylu, diğeri ise uzun boylu, kilolu ve sakallıydı. Bizi gördükleri yerde çevirerek ikamet ettiğimiz mahallemizde buralarda dolaşmayın diyerek tehdit ettiler. Küfür ve hakaretlerde bulunuyorlardı. Okulun bahçesinde bulunduğumuz esnada her tarafı gözetleyen güvenlik kameralarının önünde üç polis arabası gelip bizi aldı. Araçlardan biri Ford Ranger tipi bir araçtı. Okulun dışına çıkarıldık, yine sebepsiz yere bizi dövdüler. Kendimi güvende his etmediğimden dolayı ismim açıklanmadan bu olayın soruşturulmasını ve derneğinizden hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

11 Temmuz 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan ve ismini vermek istemeyen başvurucu, şu beyanlarda bulundu: “06 Temmuz 2019 tarihin ikamet ettiğim ... Mahallesinde bulunduğum bir esnada polisler tarafından çağrıldım. Daha sonra zırhlı bir araca bindirilerek başka bir yere götürüldüm. Beni götürdükleri yer yeni şehir stadyum civarıydı. 4 – 5 polis tarafından darp edildim. Küfür ve hakaretler ederek ağır biçimde dövüldüm. 3 Kişiydik daha sonra bize batılı illerin şivesi ve düzgün bir Türkçeyle uyuşturucu satışı yapıp yapmadığımızı sordular, biz hiçbir alakamızın olmadığını söyledik, o an için yapabileceğimiz hiçbir şey yoktu. Hastaneye gittim, fakat darp edilmeme rağmen rapor alamadım. Bu durumumu ailemle paylaştım. Kendimi güvende his etmediğim için ailemle birlikte derneğinize başvurmayı uygun gördüm. Kendimi güvende his etmediğimden dolayı ismim açıklanmadan bu olayın soruşturulmasını ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

11 Temmuz 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan ve ismini vermek istemeyen başvurucu, şu beyanlarda bulundu: “Yaklaşık üç ay önce ... Mahallesinde arkadaşım ile gezerken bir akrep tipi araç ile Ural tipi zırhlı araç yanımda durdu. Kimlik kontrolü yapmadan önce kimliğime bakar bakmaz bana “ajan olacaksın” diyerek 3-4 tokat vurdular. Sonra bana gel seni yemeğe götürelim dediler. Cebinde 50 TL var ise 5 bin 50 bin olur hayatını kurtarırsın dediler. Telefonumu zorla elimden alarak numaramı aldılar, bizle çalışacaksın, mahallede istihbarat vereceksin bize dediler. Olayın gerçekleştiği yer Petrol Lisesinin arkasındaki boş araziydi. Taleplerini kabul etmeyince kalaşnikof silahı alnıma dayayarak tehdit ve küfürler ettiler. Sonra beni yere yatırarak tekme, tokat ve silah dipçiliğiyle dövdüler. Toplamda beş kişiydiler ama tüm bu yaşananları iki kişi gerçekleştiriyordu. Sonra beni bıraktılar. Olaydan bir hafta sonra telefonuma “gel Kıra Dağına yemek yiyelim” diye mesaj yolladılar. Bende korkup telefonumu ve sim kartımı kırıp attım. Hayatımdan endişe etmekteyim. Hayatımdan endişe ettiğim için ismim açıklanmadan durumumun kamuoyunun bilgisine sunulmasını ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

11 Temmuz 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan ve ismini vermek istemeyen başvurucu, şu beyanlarda bulundu: “02. 07. 2019 tarihinde evime yakın olan ... Okulunun civarında yürürken beyaz bir Ford focus ve yanında siyah bir araç ile sorgusuz ve kendilerini tanıtmadan benimle beraber X ve Y adındaki arkadaşlarımı zorla araçlara bindirdiler. Benim bindiğim araçtaki kişiler kendilerini polis diye tanıttılar. Bana ajanlık teklif ettiler, para vereceklerini ev ve araba vereceklerini ayrıca senin arkanda olacağız dediler. Kimliğimin fotoğrafını çektiler. Beni yeni yapılan Şehir Stadyumunun civarına götürdüler. Bu esnada arabanın içinde ben dövdüler, tehdit ettiler, ajan olmazsan seni evinden alıp kaybederiz dediler. Telefon numaramı aldılar. O gün bırakıldıktan sonra telefonuma “okulun oradayız saat 3 te orda ol, bir kez daha uyarmayacağım ” şeklinde mesaj attılar. Hayatımdan endişe ettiğim için ismim açıklanmadan durumumun kamuoyunun bilgisine sunulmasını ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

12 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır Dicle ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, DBP Dicle İlçe Örgütü yöneticisi Recep Ateşmen'in gözaltına alındığı öğrenildi. Ateşmen'in, evin odalarından birine götürülerek polis tarafından darp edildiği belirtildi.

3 Ağustos 2019 tarihinde Dersim'de polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*Ahmet Kıt*) "Örgüte yardım" iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. Baskın esnasında, aile fertlerinin yere yatılarak başlarına silah dayandığı ve evin tüm eşyalarının dağıtıldığı belirtildi.

5 Ağustos 2019 tarihinde Batman'ın Hasankeyf ilçesinde 12 bin yıllık antik Hasankeyf kentinin kurtarılması için başlatılan nöbet eylemine katılan HDP Gençlik Meclisi üyesi 19 kişinin, polis tarafından söz konusu bölgede "toplu yürüyüş yapmanın yasak olduğu" gerekçesiyle darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan gençlerin, gözaltı merkezinde götürülene dek şiddet ve kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi.

9 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde sabah saatlerinden polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 3 yurttaşın (*Ev sahibi M. Emin Akgün, Akgün'ün 4 aylık hamile eşi Rabia Akgün ile evde misafir olarak bulunan ve ismi öğrenilemeyen bir kadın*) gözaltına alındığı öğrenildi. Yapılan baskında evin kapısının kırıldığı, kolluk kuvvetlerinin içeriye köpeklerle arama yaptığı ve evin tüm eşyalarının dağıtıldığı ve Emin Akgün'ün, 6-8 yaşlarında olan iki çocuğunun önünde darp edildiği kaydedildi.

19 Ağustos 2019 tarihinde Urfa'da 1 yurttaşın (*Mehmet Toprak*) evine polis tarafından düzenlenen baskında, Toprak'ın evde bulunmadığı için gözaltına alınmadığı, ancak Toprak'ın annesinin polis tarafından darp edildiği öğrenildi.

Diyarbakır, Mardin ve Van Büyükşehir Belediyelerine kayyım atanması ardından, **19 Ağustos 2019 tarihinde Van'da** gerçekleşen protestolar ve müdahale sırasında, Sanat Sokağı'ndaki bir kiraathaneye giren Fırat Koç isimli bir yurttaş, polisler tarafından kask, masa, cop ve tekmelerle feci şekilde darp edildi. Darp anlarının yurttaşlarca çekilen görüntüler kayıt alındığı ve sosyal medyada yayımlandığı görüldü. Polis şiddetine maruz kalan genç yurttaşın, "F-28 Organik Olmayan Psikotik Bozukluklar" olarak tanımlanan hastalıktan ötürü raporu bulunduğu öğrenildi.

19 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Fevziye Kolakan, şu beyanlarda bulundu: "*Bugün gece saat 01.00 civarında evimize polisler baskın yaptılar. Demir kapımıza silahla vurunca oğlum kapıyı açtı. Evde ben, eşim, Hasan, Hamit ve Mustafa adlı çocuklarım vardı. Bir anda evimize dolan polisler çocuklarımı yere yüzükoyun yatırdılar. Ben ne yapıyorsunuz deyince bir polis silahın namlusunu karnıma dayayıp beni iterek seni öldürürüm dedi. Polisler silahlarını çocuklarıma ve eşime de doğrulttular. Bize hakaret ve küfür ettiler. Hepinizi öldürürüz dediler. Evde yaklaşık üç saat boyunca arama yaptılar. Her birimizi ayrı odalarda tutup odalardan çıkmamıza izin vermediler. İki oğlumu da balkonda yüz üstünde saatlerce tuttular. Hareket etmelerine izin vermediler. Evimizi dağıtıp ayakkabıları ile girip evimizi kirlettiler. Çocuklarıma bağırıp hakaret edince tansiyonum yükseldi. Benim birçok hastalığım var. Başımıza her şey gelebilirdi. Oğlum Mustafa Kolakan'ı gözaltına aldılar. Oğlumdan henüz bir haber alamadık. Bize hakaret, küfür, tehdit ederek kötü muamelede bulunan polislerden davacı ve şikayetçiyim. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.*"

23 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Edip Çelik, şu beyanlarda bulundu: "22.08.2019 tarihinde gece saat 02.00 civarında kapı sesi ile uyandık.

Kapıyı kırarak içeriye girdiler. Evimizde o gece ben, eşim, 3 çocuğum ve oğlumun arkadaşı bir misafirimiz bulunuyordu. Bulduğumuz odalara girip, bizleri yere yatırıp başımıza silah dayadılar. Vücutumuza rast gele tekmeleyerek darp ettiler. Bizlere kötü muamele ve hakarete bulundular. Bize “hayatınız bitti”, oğluma da “sen öğrencisin artık okuma şansın yok” dediler. Oğlum Zana, polislerin görünce korktuğu için evden kaçmaya çalıştı. Ancak merdiven başında polis tarafından yakalandı. Yakalandıkları anda çocuğumu feci şekilde dövmeye başladılar. Çocuğumun sesleri, bütün bina sakinleri tarafından duyuluyordu. Kapıya çıkan birkaç komşumuz, tehdit edildi. Oğlum Zana gözaltına alındı. Eşim dışında evde bulunan herkese fiziki veya psikolojik şiddet uyguladılar. Bizi önce ayrı ayrı odalarda, daha sonra tek bir odada toplayarak şiddet uygulamaya devam ettiler. Ve bu durum tam 2,5 saat sürdü. Maruz kaldığım işkence sonucu vücudumun pek çok bölgesinden darp edildim. Bize vurduklarında çıplak elle vurmuyorlardı. Ellerinde vücuda değdiğinde şiddetli şekilde acı veren bir cisim vardı. Ama ne olduğunu anlayamadık. Daha sonra sabah doktora gidip, darp raporu aldım. Eve gelen polis sayısını bilmiyorum. Ama gittiklerinde, 6 zırhlı araç ve birkaç tana beyaz ranger tipi araçtı gördük. Daha sonra komşularımızdan aldığımız bilgilere göre, evimizi basan polis sayısı 50 civarındaymış. Bana ve aileme işkence ve kötü muamelede bulunan kolluk kuvvetlerinden şikayetçiyim. Derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum. **Ozan Çelik, ise şu beyanlarda bulundu:** Kapıyı kırarak içeriye giren polisler, bulunduğum odaya geldi. Beni yüzüstü yere yatırıp, daha sonra üzerimde gezinmeye başladılar. Tekme ve yumruklarla vuruyorlardı bana. Tehdit ve hakarete bulundular. Yarım saat maruz kaldığım şiddetten sonra, beni babam ve misafirim bulduğu odaya götürdüler. Burada hepimizi darp etmeye devam ettiler. Ben ve ailemin maruz kaldığı işkence ve kötü muamele nedeniyle, derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”

26 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Evin Yıldız, şu beyanlarda bulundu: “Ablam Leyla Yıldız Diyarbakır Kadın Cezaevinde bulunmaktadır. 15.08.2019 günü açık görüşe gittiğimde arama odasında infaz koruma memuru beni odada elleri ile aramaya başladı. Orada bu kıyafetler ile görüşe gidemezsin dedi. Bunun üzerine ben hep bu kıyafetler ile gidiyorum, kıyafetimde bir sorun yok dedim. Hatta başka bir memur kıyafette sorun yok diyerek beni onayladı. Bunun üzerine beni arayan memur bize hitaben “ o ayakkabıları çıkar, köpekler” diyerek hakaret etti. Arkadan saçlarıma uzandı ancak araya annem girince fiziki müdahalede bulunamadı. Bana daha sonradan öğrendiğime göre 1 aylık görüş yasağı cezası vermişler. Ancak bana tebliğ edilen herhangi bir yazı yoktur. Bu konuyla ilgili bugün savcılığa suç duyurusunda bulundum. Derneğinizden bana verildiği söylenen görüş yasağına itiraz etmem noktasında yardımcı olmasını istiyorum.”

2 Eylül 2019 tarihinde Bingöl’ün Uydükent Mahallesi’nde baba ve iki çocuğunun polis tarafından darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Edinilen bilgilere göre; Lokantada çalışan A.Ç. isimli genç, motosiklet ile sipariş dağıtırken “dur” ikazını duymadığı gerekçesiyle polisler tarafından takip edilerek durduruldu. Motosikleti durduran polisler, A.Ç.’ye hakarete bulunup bir süre darp etti. Kardeşinin darp edildiğini gören A.Ç.’nin ağabeyi polisleri engellemek isterken polislerin müdahalesine maruz uğradı. Polis, A.Ç. ve ağabeyini gözaltına almak istedi. İki çocuğunun polislerce darp edilip gözaltına alınmaya çalışıldığını gören baba da, olaya müdahale etmek istedi. Ancak baba da polisin şiddetine maruz kaldı. Sokak ortasında baba ve iki çocuğu yere yatırılıp, ters kelepçe takılarak gözaltına alındı. Olay, cep telefonuyla çevredekiler tarafından an be an kaydedildi.

2 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa’nın Haliliye ilçesi Devteşti Mahallesi’ndeki işyerinden 17 Ağustos gecesi motosikleti ile arkadaşı Sedat Demirer’i almaya giden Ramazan Çakmak, arkadaşını alıp işyerine

döndüğü esnada Salih Özcan Bulvarı mevkiinde peşlerine takılıp kendilerini durduran polisler tarafından darp edildikleri iddia edildi. Savcılığa suç duyurusunda bulunan Çakmak, konul ile ilgili şunları anlattı: “Polisler 3 kişiydi. Olay Devteşti Mahallesi’nde yaşandı. Ben arkadaşımı motorumla alıp dükkânıma götürecektim. O sıra yolda siren sesi geldi. Siren sesinden sonra ‘Sağa çek’ anonsunu duyduk. Biz de motoru hemen sağa çektik. O sıra biz kimlik falan sormalarını beklerken arabadan iner inmez, bizleri copla darp ettiler. Bize ters kelepçe yapıp dövmeye devam ettiler. Bir süre bizleri o halde bagaja koydular. Bagajda da bir süre dövdüler. Bunların hepsi olayın yaşandığı yerdeki güvenlik kamerasında da görülüyor. Şehir içinde dövdükten sonra bizi karakola falan da götürmediler. Dağa götürdüler. Orada bizi tehdit ettiler. Polisler hastaneye gidip darp raporu alıp almayacağımızı sordu. Ben de ‘Tabi ki hastaneye gideceğiz. Bir saattir bizi dövüyorsunuz’ dedim. O sıra orada bir polis de, ‘Arabanın arkasında uyuşturucu var. Onları ceplerine koyun. Bize de ‘niye dövdünüz’ diye sorarlarsa ‘üzerlerinde uyuşturucu yakaladık diye dövdük’ deriz” dedi. Ben de bizim hırsızlıkla uyuşturucuyla hiçbir alakamız yok dedim. Sonra bizim kelepçemizi söküp dağda bıraktılar. Biz de hastaneye gidip darp raporu aldık. 2 gün iş görmemezlik raporu aldık. Biz bu olayın peşini bırakmayacağız. Bizim başımıza gelen başkasının başına gelmesin. Polisten böyle bir şey beklemezdik.”

6 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Ağrı Patnos L Tipi Kapalı Cezaevi’nde bulunan oğlu Haydar Sever’i Çarşamba günü (4 Eylül) ziyaret eden annesi Kudret Sever’in, kendilerine çıplak arama dayatmasında bulunulduğunu söylediği öğrenildi.

9 Eylül 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Ekrem Değirmenci, şu beyanlarda bulundu: “26 Haziran 2019 tarihinde Batman Yeşiltepe mahallesinde bulunan ve işyeri olarak kullandığım Kahvehanemde akşam saat dokuz sularında otururken Mele Abdullah Timoki Parkından silah sesleri gelmeye başladı. Özellikle kadın ve çocukların yoğunlukta olduğu bir alanda sıkılan silah seslerinden insanların koşuşturduğuna tanık oldum. Ne olup bittiğini öğrenmek için parka doğru gittim. Parka vardığımda kalabalık bir polis kitlesinin ellerinde uzun namlulu silahlarla uyuşturucu kullanan gençlere yönelik bir operasyonun düzenlendiğini ve silahların bu yüzden sıkıldığını öğrendim. Polislere “sizin bu gece vakti bu kadar insanın huzurunu bozmaya hakkınız yoktur” diyerek uyarıda bulundum. Bir süreliğine alanı terk eden polisler yaklaşık yarım saat sonra tekrar geri döndüler. Önce kalabalığı hakaret ve küfürlerle dağıtan polisler kendilerine atılan bazı cisimlerden yeğenim Musa Değirmenci ile İşyerimin mülkiyet sahibi Şirin Acet’i sorumlu tutarak dövmeye başladılar. Ben de dışarı çıkıp sizin vatandaşa cadde ortasında işkence yapmaya hakkınız yoktur” diyerek uyarıda bulundum. Bu defa bana yönelen polisler beni de diğerleri gibi yere yatırarak dövmeye başladılar. Sonrasında üçümüzü alıp 10 Nisan karakoluna götürdüler. Karakolda verdiğimiz ifadede işkence gördüğümüz için polislerden şikayetçi olduğumuzu belirttik. Olayın olduğu günden beri bize her hangi bir bildirim yapılmamıştır. Mevcut durumumuzla ilgili sizlerden hukuki destek talebinde bulunuyorum.”

28 Eylül 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sezgin Ertem, şu beyanlarda bulundu: “4 -5 gün önce evimin iki sokak aşağısında TEM şube ait zırhlı bir aracın içine alındım. Zırhlı aracın içine alındığımda kendilerince benim artık adam olmayacağımı belirtip şiddete başladılar. Hakaretler ve ağza alınmayacak küfürler ettiler. Yumrukla, ellerinde bulunan demir sopa ve zincire benzer bir cisimle sert bir şekilde bana vurdular. Yine kafama dipçikle vurdular. Genelde sırtıma vurdular. Mahrem bölgeye tekme vurdular. Halen acıdığından dolayı lavaboya çıkmakta zorlanıyorum. Bu bir iki saat boyunca zırhlı araç içinde bana işkence ettiler. Zırhlı aracın içinde 4 kişi vardı. Şiddet yapan kişi kirli

sakallı sarı tenliydi, diğer iki kişiyi yüzlerini gözlük ve bezle kamuflaj yaptıklarından dolayı teşhis yapmam mümkün değil. Diğer kişi ise esmer tenli 1.85-1.90 boylarında iri biri, uzun sakallıydı. Şiddetin fazla olmasından dolayı kimin nerden vurduğunu, kim vurduğunu göremiyordum. Göğsüme tekme vurdularından dolayı nefesim kesilip aracın içerisinde yüzüstü düştüm. Uzun bir süre acıyı hissedemez olmuştum. Beni bir süre sonra tekrar aldıkları yer olan sokağa bırakıp tekrar görüşürüz diyerek ayrıldılar. Bu şiddetten sonra darp edildiğime dair fotoğrafları evimde çektim. Kokuğumdan dolayı hastaneye gitmeyip evimde kendi imkânlarımla tedavi olmaya çalıştım. Yaşanan bu şiddete dair fotoğrafları eşim Derneğimizin e mail adresi ile paylaşacaktır. Yukarıda ayrıntısıyla belirttiğim üzere uzun bir süredir Diyarbakır TEM şube polisleri tarafından sürekli işkenceye maruz kalıyorum ve beni ölümlle tehdit ediyorlar. Yaşananlarda dolayı söz konusu faillerden şikâyetçi olup hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

3 Ekim 2019 tarihinde Urfa'nın Siverek ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 1 yurttaşın (*Cengiz Sarıçiçek*) gözaltına alındığı öğrenildi. Baskın esnasında, kardeşlerinin gözaltına alınmasına itiraz eden ağabeyleri Mahmut ile Cihan Sarıçiçek'in jandarma tarafından darp edildikleri ve vücutlarında morluklar oluştuğu öğrenildi.

6 Ekim 2019 tarihinde Hakkari'de polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*Abdullah Kaya*) “Örgüte yardım ve yataklık ettiği” gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi. Evlerine yapılan polis operasyonu sırasında yaşadıklarını anlatan baba Şükrü Kaya, şunları belirtti: “Sabah namazından sonra birden bir gürültü ile irkildim. Polis olduğunu anladım ve kapıyı kırmamaları için hemen kapıyı açacağımı belirtememe rağmen durmadılar ve kapıyı kırarak göğsüme silah dayadılar.”

11 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ve Kızıltepe ilçelerinde yapılan ev baskınlarında, 5 HDP ve DBP'linin (*DBP PM Üyesi Yasemin Demirkaya, DBP Nusaybin İlçe Eşbaşkanı Celal Ata, HDP'li Nusaybin Belediye Meclis üyesi Nazım Kök, HDP Mardin İl yöneticisi Neda Alper, HDP çalışanı Erhan Muthu*) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan DBP Nusaybin İlçe Eşbaşkanı Celal Ata'nın, darp edildiği iddia edildi.

15 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek polis tarafından düzenlenen ev baskınında, kızı gözaltına alınan Cengiz Abiş isimli yurttaşın kafasına silah dayanarak “Sıkayım mı, sıkayım mı” şeklinde tehdit edildiği öğrenildi.

16 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Bağlar ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*Çimen Ülker*) sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Binanın giriş kapılarının kırılarak içeri girildiği baskın esnasında, Çimen Ülker'in polislerce tekmelenerek darp edildiği ve buna karşı çıkan anne Müşehher Ülker'in kafasına silah dayanarak “Sen sus, yoksa seni öldürürüz” ve “Seni boğarım kimsenin haberi olmaz” tehditlerine maruz kaldığı öğrenildi.

18 Ekim 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Ahmet Deniz, şu beyanlarda bulundu: “Ben 15/10/2019 günü yanımda bulunan İhsak DAĞ isimli sınıf arkadaşım ile birlikte öğrencisi olduğumuz Silvan Meslek Yüksek Okulundan Diyarbakır dönmek için belediyeye ait halk otobüsüne bindik. Otobüs içinde arkadaşım İshak ile hem muhabbet ediyor hem de şakalaşıyorduk. Diyarbakır şehir merkezine girdikten hemen sonra Dicle köprüsü üzerinde bulunan polis noktasında otobüs durdu. İçeriye giren polisler beni aşağıya indirdiler. Daha sonra polis noktasının arkasına götürüp bana saldırmaya

başladılar. Sayılarını hatırlamadığım polis memurları beni orada bulunan bir aracın kaportasına yüz üstü dayadı, beni yaklaşık 5 dakika boyunca dövdüler. Daha sonra beni ters kelepçeleyip gelen resmi bir polis ekibine teslim ettiler. Beni alan polis memurları toplu konut karakoluna götürdüler. İfademi alan polis memurları bana birkaç evrak imzalattılar ve daha sonra serbest bırakıldım. Başıma gelen bu olay ile ilgili darp raporu almak üzere Diyarbakır Selahattin Eyyübi devlet hastanesi acil bölümüne giderek muayene oldum. Orada bulunan doktor raporu bana veremeyeceğini ancak savcılık ve ya karakolun raporu alabileceğini söyledi. Ben yaşadığım bu olayın soruşturulması ve polis memurlarının cezalandırılması için derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

21 Ekim 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Satiye Ok, şu beyanlarda bulundu: *“Ben Diyarbakır’da ikamet ediyorum. İkamet ettiğim adreste 18 Ekim günü sabaha karşı saat 04.00 sularında gürültüyle uyandım. Kapımız hiç çalınmadan direk kırılmaya çalışılıyordu. Ne oluyor diyerek kapıyı açtık. Yüzleri maskeli özel hareket polisleri, ben ve evde bulunan iki ev arkadaşımı yere yatırıp ellerimizi arkada kelepçelediler. Yerdeyken beni darp ettiler, kafama bastılar, saçlarımı çektiler, kafama yumruk attılar. Sonra bizi ayrı odalara aldılar. Odada beni yüzüstü yere yatırdılar. Silah namlusu kafama doğrultulmuştu. Telefonumun kilidini açmamı istediler. Açmazsam parmağımı kıracaklarını söylediler. Parmağımı kırmaya çalıştılar. Yumrukladılar. Kafama vurdular. Sürekli vücuduma tekmelerle vuruyorlardı. Tecavüzle tehdit ettiler. Sözlü taciz ettiler. Yüzümle, saçlarımla oynadılar. İki saat boyunca, “Burda ne yapıyorsunuz? O.. mu yapıyorsunuz? O... lar. A... kodumun” gibi cinsiyetçi küfürler ettiler. Sonra ters kelepçe takarak salona götürdüler. Bu sırada evi dağıtıyorlardı. Salonda Beren Atıcı adlı arkadaşımın elleri plastik kelepçe ile bağlı şekilde başını bir battaniye ile dolayarak boğmaya çalışıyorlardı. Beren, “Bırakın beni nefes alamıyorum, boğuluyorum” diye bağırmaya çalışıyordu. O sırada kustu. Beren ile ilgili gözaltı kararı olmadığı halde o da hakaret ve işkenceye maruz kaldı. 2-3 gün ayağa kalkamadı. Saçlarımı keseceklerini söylediler. Ama kesmediler. Evi darmadağın ettiler. Arama bitince saat 06.00 gibi kafamızı duvara dayayıp evrak getirdiler. Evde hasar olmadığına dair imzalamamızı istediler. İmzalamadık. O sırada komşuyu şahit olarak getirdiklerini fark ettim. Plastik kelepçeyi o kadar sıkıştırdı ki kelepçe ellerimi kesti. Bizi gözaltına aldıklarında arkadaşım Beren gerekçesini sordu. “Siz biliyorsunuz” diye cevap verdi biri. Beni önce hastaneye sonra parmak izine götürdüler. Yolda da kötü muamele devam etti. Burada da sözlü taciz ve kötü muamele devam etti. Bunu protesto etmek için açlık grevine girdik. Ertesi gün savcılığa çıkardılar. Hakim adli kontrol şartı ile serbest bıraktı. Eve döndüğümde ev darmadağındı ve cüzdanımdan 100 Dolar ve 50 Euro alındığını fark ettim. Ayrıca Ziraat Bankası’na ait banka kartımı bulamadım. Maruz kaldığım bu insan hakları ihlalleri ile ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”*

21 Ekim 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Helin Yağmur Uci, şu beyanlarda bulundu: *“Ben Diyarbakır’da öğrenciyim. İkamet ettiğim adreste 18 Ekim günü sabaha karşı saat 04.00 sularında gürültüyle uyandım. Kapımız hiç çalınmadan direk kırılmaya çalışılıyordu. Ne oluyor diyerek kapıyı açtık. Yüzleri maskeli özel hareket polisleri, ben ve evde bulunan iki ev arkadaşımı yere yatırıp ellerimizi arkada kelepçelediler. Yerdeyken sırtıma bastılar. Sonra bizi ayrı odalara aldılar. Odada beni yüzüstü yere yatırdılar. Silah namlusunu kalçamın üzerinde gezdiriyorlardı. Telefonumun kilidini açmamı istediler. Ben o sırada kötü muameleyle maruz kalıyordum. Telefonu açamadım. Sonra yüzüme, karnıma ve belime postallarıyla vurmaya başladılar. Sonra ters kelepçe takarak salona götürdüler. Bu sırada evi dağıtıyorlardı. Salonda Beren Atıcı adlı arkadaşımın elleri plastik kelepçe ile bağlı şekilde başını bir battaniye ile dolayarak boğmaya çalışıyorlardı. Beren, “Bırakın beni nefes alamıyorum, boğuluyorum” diye bağırmaya çalışıyordu. Beni*

pencerenin önüne götürdüler, diğer ev arkadaşım Satiye Ok'u da salona getirdiler. Beren'i salondan çıkardılar. Salonda telefonu açmam için baskıları devam etti. "O... lar, a... kodumun" şeklinde hakaretler ediyorlardı. Saçlarım dağılmıştı. Bir tanesi yüzümü okşayarak saçlarımı kaldırdı, kendimi geri çektim. Bunun üzerine yakamdan tutarak kendine çekti, yüzünü açarak "Bu yüze iyi bak. Senin o güzel yüzünü mahvedeceğim" dedi. Bir tanesi, "Makas getirin saçlarını keselim" dedi. Bir tanesi, "Helin canım korktun mu? Korkma canım" diyordu. Sonra beni odaya aldılar. Kadın polis nezaretinde üstümü değiştirdim. Sonra erkek arkadaşımın dair rahatsız edici sorular sordular. Ellerimi ters kelepçele ile çok sıkı şekilde bağladılar. Ellerimin acıdığını söyledim. Umursamadılar. Arama sırasında onlara eşlik etmemize izin vermediler. Beren'e "Evde herhangi bir hasar var mı?" diye sordular. Evde hasar olmadığına dair bir belge imzalamamızı istediler. İmzalamadık. Arkadaşım Beren, "Arama kararınız var mı? Neden gözaltına alıyorsunuz?" diye sordu. "Siz biliyorsunuz" diye cevap verdi biri. Ellerim çok sıkı bağlı olduğu için ayakkabılarımı Beren giydirdi. Beni önce hastaneye sonra parmak izine götürdüler. Yolda da kötü muamele devam etti. Gözaltında çıplak arama dayatıldı. Kabul etmedim. Burada da tehditler ve kötü muamele devam etti. Bunu protesto etmek için açlık grevine girdik. Ertesi gün savcılığa çıkardılar. Hakim adli kontrol şartı ile serbest bıraktı. Eve döndüğümde ev darmadağındı ve cüzdanımdaki 220 TL'nin 200 TL'sini almışlardı. Ayrıca erkek arkadaşımın fotoğrafının olduğu flash bellek alınmıştı. Maruz kaldığım bu insan hakları ihlalleri ile ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.

30 Ekim 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Beren Atıcı, şu beyanlarda bulundu: "Ben belirtmiş olduğum adreste Satiye Ok ve Helin Yağmur ÜCİ ile birlikte İkamet ediyorum. 18 Ekim günü sabaha karşı saat 04.00 sularında büyük bir gürültüyle uyandım. Kapıya doğru gittiğimde yüzleri maskeli özel harekat polislerinin kapımızı kırdığını ve içeri girdiğini gördüm. Polisler bana silah doğrultup yere yatırdılar. O sırada diğer iki arkadaşım da evdeydi. Onları da aynı şekilde yere yatırdılar. Bize isimlerimizi sordular. İsimlerimizi söyledikten sonra benim dışımdaki iki kişi için geldiklerini anladım. Bu sırada benim telefonuma mesajlar geliyordu. Polislerden biri telefonumu getirip şifremi girmemi istedi. Ben de telefonu alıp panikle tamamen kapattım. Bunun üzerine beni darp etmeye başladılar. Daha sonra saçlarımdan sürükleyerek beni oturma odasına götürdü. İsrarla bana telefonumu açmamı söylediler. Ben de neden açmak istiyorsunuz diye sordum. Soruma cevap vermeyip sürekli küfür ve hakaret ettiler Ben kabul etmeyince beni tecavüz ile tehdit ettiler. Bu sırada belime karnıma tekme atıp bana çok ağır küfürler ettiler. Daha sonra üstüme çarşaf attılar ve bu şekilde darp ve hakaret etmeye devam ettiler. Üstümde çarşaf varken çılglık attığım için beni boğmaya kalktılar. Bu sırada ben nefessiz kaldım ve atak geçirdim. Ben kusmaya başlayınca çarşafı kaldırıp beni tekrardan odaya götürdüler. Bu sırada ellerim arkadan kelepçeli bir şekildeydi. Bu durum tahminimce 20-25 dakika kadar sürdü. Daha sonra içlerinden biri çantamı karıştırmış ve arkadaşımın ait olan o gün benim kullandığım 34 JF ile başlayan gri ford fiesta model aracın anahtarını buldular. Dışarıda park halinde bulunan aracı açıp içeri aradılar ve daha sonra bana hem ev ile ilgili hem de araç ile ilgili yapılan arama sonucunda herhangi bir zarar bulunmadığı ile ilgili evrak imzalatmak istediler. Ancak tuttukları tutanak okunmaya uygun olmadığı için ben imzadan imtina ettim. Ev arkadaşları olan Satiye OK ve Helin Yağmur ÜCİ'yi gözaltına alarak evden ayrıldılar. Ben yaşadığım bu işkence olayı nedeniyle yaklaşık 1 hafta boyunca yatmam gerekti. Bana işkence uygulayan ve hakaret eden kişiler hakkında şikayetçiyim. Derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum."

23 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Kayapınar ilçesinde polis tarafından sabah saatlerinde düzenlenen ev baskınında, 1 kişinin (Fekrat Kurt) gözaltına alındığı

öğrenildi. Baskın sırasında evin koçbaşı ile kırıldığı ve evden bulunanların yere yüzüstü yatırıldığı öğrenildi.

23 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinde bulunan bir kafeye polis tarafından baskında, 1 yurttaşın (*İbrahim Ay*) tekme, tokat ve silah dipçikleri ile darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

27 Kasım 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Fevziye Kolakan, şu beyanlarda bulundu: *“Ben halen (size bildirmiş olduğum) adreste eşim Fahri Kolakan ve 2 oğlumla (Hasan ve Mustafa) birlikte ikamet ederim. Eşim Fahri Kolakan 86 yaşında olup hastadır. Oğlum Mustafa ise cezaevinden bu yıl çıktı. Yukarıda belirtmiş olduğum ikametime bu gece (27.11.2019) yarısından sonra polis güçleri tarafından arama adı altında baskın yapıldı. Polisler evimin dış kapısını kararak içeri girdiler. Evin kapısının kırılması ile yaşanan sesten dolayı hepimiz uyandık. Evimiz üç odalıdır. Yaklaşık 15-20 kişilik yüzleri kapalı olan polisler ani şekilde odalara girerek bizleri yerden kaldırarak yüz üstü bizleri yere attı. Ben ve oğlum Mustafa aynı yerde yüz üstü yerde tutulduk. Hasan farklı yerde yüz üstü yerde tutulmuştu. Eşim ise yatağı üzerinde yüz üstü yerde bekletildi. Bu şekilde tüm oda, salon ve banyo gibi evin tüm eklentilerinde köpek eşliğinde arama yapıldı. Arama yapıldığı esnada polisler sinkaflı küfürler ve hakaretler ediyordu. Yaklaşık 2 saat boyunca evde köpek ile birlikte arama yapıldı. Arama neticesinde evden benim gördüğüm ve anladığım kadariyle duvarda asılı olan oğlumun çerçeveli fotoğrafına el koyup götürdüler. Bunun dışında ne tür eşya götürdüklerini bilmiyorum. İmamın ezan okumasından bir süre sonra ancak evden ayrıldılar. Arama sonrası oğlum Mustafa'yı gözaltına alıp götürdüler. Yaşanan arama neticesinde evin tüm eşyaları darmadağın ettiler, yine evin dıştan açılan çelik kapı ile içten açılan kapıyı kırdılar. Evin kapıları halen kırık vaziyette durmaktadır. Bununla birlikte arama sırasında yukarıda belirttiğim gibi polisler bize sinkaflı küfürler ile hakaretler ettiler. Arama devam ederken eşimin tuvalet ihtiyacının giderilmesine izin vermediler. Evde arama sırasında gezen köpek, dışkısı ve pisliği ile evimizi kirletti. Bu aramada oğlumun gözaltına alınmasından dolayı derin endişe ve üzüntü duymaktayım. Yaşananlar benim açımdan işkence ve kötü muameledir. Oğlum cezaevinden çıktıktan sonra üç defa evden bu şekilde alınıp gözaltına alınmaktadır. Oğlumun ceza infazı bitmiştir. Herhangi bir suçu bulunmamaktadır. Belirttiğim gibi yaşanan bu durumdan dolayı sorumlulardan şikâyetçiyim. Ben ve aileme kötü muamelede bulunan polisler hakkında suç duyurusunda bulunmanızı ve tarafıma hukuki destekte bulunmanızı talep ediyorum.”*

27 Kasım 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Metin Ekinci, şu beyanlarda bulundu: *“27 Kasım 2019 tarihinde anne ve babamın yaşadığı (size bildirmiş olduğum) adreste sabah 05.00'de 20'ye yakın özel hareket polisi baskın yaptı. Kapıyı kırmaya çalışırlarken annem Gazali Ekinci sesleri duyup kapıyı açmıştır Eve giren polisler annemi bir odaya kilitlemiş, daha sonra babam Abdulkadir Ekinci'yi evden almışlardır. Evin her tarafını aradıktan sonra babamı alıp götürmüşlerdir. Olaydan çok korkan annem sabah 08-08.30 sularında evime gelip durumu anlattı. Daha sonra evde yaptığımız incelemede evin her tarafının dağıtıldığını, süpürgeliklerinin kırıldığını gördüm. Yapılan aramada aileme ait olmayan 5 adet materyal bırakıldığını fark ettik. Özel hareket polisleri 2018 yılına ait Demokrasi ve Welat gazeteleri bırakıp sahte suç unsurları yaratmaya çalışmışlardır. Babamı götürdükten sonra onu nereye götürdüklerine ve ne için götürdüklerine dair herhangi bir bilgilendirme yapılmamıştır. Bu durum babamın can güvenliğiyle ilgili endişelenmemize yol açmıştır. Maruz kaldığımız bu durumun bertaraf edilmesi için derneğinizden destek talep etmekteyim.”*

4 Aralık 2019 tarihinde İHD Mardin Şubesine başvuruda bulunan Hatip Öncü, özetle; *Mardin Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltında iken işkence ve kötü muameleye maruz kaldığını belirterek hukuki destek talebinde bulunmuştur.*

6 Aralık 2019 tarihinde Ağrı'nın Tutak ilçesine bağlı Soğukpınar (Müşîyan) köyünde sabah saatlerinden yapılan operasyonda silahlı çatışma çıktığı ve çatışma sırasında 3 çocuk babası Murat Kaya isimli yurttaşın yaşamını yitirdiği öğrenildi. Köyde 10 yurttaşın gözaltına alındığı, Cemal Aksoy adında bir kişinin de yaralanıp Van Araştırma Hastanesi'ne kaldırıldığı öğrenildi. Operasyon sırasında askerler tarafından köylülere işkence edildiği belirtildi. Sosyal medya organlarında çeşitli hesaplardan yayınlanan fotoğraflarda askerlerin yurttaşlara kötü muamele bulunduğu görüldü. Çatışmada yaşamını yitiren Murat Kaya'nın kardeşi Mehzer Yalçın, olayla ilgili bir haber ajansında yaptığı açıklamada şunları belirtti: *"Panik olunca kaçmaya başladık (Köyde silah seslerinin yükseldiği sırada). Kardeşim o esnada olaya yakın bir yerdeydi. O da bizim gibi olayı merak edip ayağında terliklerle dışarı çıkmıştı. Bir diğer kardeşim Fettah Yalçın'ı gözaltına aldılar. Kardeşimin şu anda nerede tutulduğunu bilmiyoruz. Bize söylemiyorlar. Karakola gittiğimizde askerler bizi kovuyor. Köyde içinde kadınlarında olduğu onlarca kişiyi gözaltına aldılar. Olay sonrası köyde kadınlar erkekleri ve gençlerin hepsini okula topladılar. Daha sonra bizi bıraktılar. Onlarca köylüyü de gözaltına aldılar. Murat kardeşim suçsuzdu."*

6 Aralık 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Remzi Akkaya, şu beyanlarda bulundu: *"Sabah Saat 05.00 civarında evimizin kapısı hızla çalındı. Uykudan uyandık. Babam hemen kapıya yöneldi ve sonrada kapıyı açtı. Ben bulunduğum odadan dışarıyı çıktığım sırada kapı açıldı. Kapı açılır açılmaz bağırarak "Yat yere" dediler. İçeriye 10-15 civarında özel hareket polisi girdi. Yüzlerinde maske vardı. Silahların emniyetlerine dikkat ettim. Açık vaziyetteydi. Babam her ne kadar, ortamı sakinleştirici bir üslupta konuşmaya çalışıyorsa da, onlar sert tavırlarını sürdürerek "Yat yere yoksa sıkarız" şeklinde konuşmaya devam ediyordu. Babam, annem ve ben, yüzüstü yere uzandık. 10 dakika boyunca bu şekilde kalmaya zorlandık. TEM şube polisleri içeriye girince, özel hareket polisleri dışarı çıktı. Bizde yerden kalktık. Bizi salonda tutup, evimizde arama yapmaya başladılar. Bu arada alt komşumuz çağırılmıştı. Aramadan sonra, tutanak tutup babamı gözaltına aldılar. Gözaltı gerekçesini öğrenmek istedik. Bize konu hakkında bilgi verilmeyip, sadece "hakkında yakalama kararı var" denildi. Avukatımız gün içerisinde kendisiyle bir görüşmede bulundu. Şeker hastası, ancak ilaçları yanındadır. Durumu ve sağlığının iyi olduğunu söyledi. Babam, derneğinizin üyesidir. Yapılan ev baskınında yaşadığımız kötü muamelenin bilinmesini istedik. Bu amaçla başvuruda bulunduk."*

9 Aralık 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Ramazan Çiftçi, şu beyanlarda bulundu: *"08.12.2019 tarihinde sabah saat altı sıralarında köyümüze çok sayıda asker ve polis geldi. Yaklaşık 10 tane panzer ve zırhlı araç ile çok sayıda sivil araçla geldiler. Benim evim Recep ve İbrahim abimlerin evlerine çok yakındır. Bu sebeple sesleri duymam ile evden dışarı çıktım. İki abimin evine de aynı anda baskın yaptılar. Recep abim evde yoktu. Oğlu Lokman ve eşi Nuriye evdeydi. Asker ve polisler Recep abimin evlerinin kapısını kırarak içeri girdiler. Bu esnada yeğenim Lokman ve yengem Nuriye'yi itip kalktılar. Onları yere yatırıp tekme attılar. Yeğenim Lokman' a ters kelepçe taktılar. Evden çok fazla bağıriş sesi geliyordu. Polisler " baban PKK'ya yardım ediyor, her şeyi biliyorsun bize anlat." Diyorlardı. Yeğenim bilmiyorum dedikçe ona vurup küfür ediyorlardı. Sesler dışarı geliyordu. Diğer abimin evi de çok yakındı. İbrahim abimi, evlerinin önünde bulunan ahıra götürdüler. Orada çok fazla işkence ettiler. Abim sürekli bağıriyordu. Ben ahırın önünden ayrılmadığımda bir asker bana silah doğrultup git buradan sesine vururum diye tehdit etti."*

Ben de abime işkenceyi bırakın yoksa bir yere gitmem dedim. Ona rağmen abimi bırakmadılar. Abim yaklaşık 6 saat ahırda işkence gördü. Onu çıkartmadılar. Polislerin çoğunun üstünde tem yazılıydı. Köydeki insanlar evlerimize geldiler. Polis ve askerlerin işkencelerine tepki gösterdiler. Bu sayede onlar da işkenceyi bitirdiler. Abim Recep Hatay Dörtüol'da çalışıyordu. Onu da dün saat 10 civarında gözaltına aldılar. Yapılan bütün bu eylemler hukuka aykırıdır. Bize Neden böyle hakaret ve işkence yaptılar anlamadım. İki abim ve yeğenim Lokman şu an gözaltındalar. Sağlık durumlarından endişe ediyorum. Derneğinizden bu olayla ilgili gereken bütün işlemleri yapmasını ve suç duyurusunda bulunmasını talep ediyorum.”

20 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Sur Belediye Eşbaşkanı Filiz Buluttekin ve Cemal Özdemir ile Belediye Meclis Üyesi Yılmaz Eken'in gözaltına alındığı öğrenildi. Eş zamanlı olarak ilçe belediye binasına da baskın düzenlendiği ve binada arama yapıldığı öğrenildi. Sabah 05.30'da çalan kapıyı açmaları ile birlikte Belediye Eşbaşkanı Filiz Buluttekin, eşi ve oğlunun yere yatırıldığı ve kafalarına silah dayandığını belirtildi.

27 Aralık 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Erdem Yalçın, şu beyanlarda bulundu: “25 Kasım 2019 Çarşamba günü kardeşim Baver Yalçın (23) evimizin bulunduğu sokaktaki markette arkadaşı otururken narkotik ekipleri sokağa baskın yaptı. Polisler bir grup genci kovaladılar ardından olaylardan habersiz arkadaşıyla oturan kardeşime yöneldiler. Kardeşime ağır küfürler edip dövdüler. Yaklaşık 20 polis vardı. Çok feci şekilde polis şiddetine maruz kalan kardeşimin göğsüne elektrik şoku verdiler. Şoku verdikten sonra kardeşim kustu ve çığlıkları mahalleyi inletiyordu. Daha sonra kardeşimi Bağlar Karakoluna götürdüler (İstasyon Mahallesi). Orada da joplarla şiddet uygulamaya devam ettiler. Daha sonra Asker hastanesine kontrole götürmüşler ama kardeşim feci şekilde darp edilmesine rağmen darp bulgusuna rastlanmadığına dair rapor verilmiş. Kardeşime şiddet uygulayan polislerden biri kardeşimin şiddetine maruz kaldığı gerekçesiyle şikayetçi olmuş. Kardeşimin beyanına göre karakolda cebine küçük bir uyuşturucu koymuşlar ve sanırım o sebeple kardeşimi tutukladılar. Kardeşimin maruz kaldığı işkenceyi yapanlardan görevlerini kötüye kullandıkları için şikayetçiyim. Bu hususta derneğinizden destek talep etmekteyim. Ayrıca maruz kaldığımız durumun duyurulması için kişisel bilgilerimin saklanması şartıyla durumu basınla paylaşmanızı da talep etmekteyim ”

-Cezaevlerinde İşkence

3 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Van'ın Erciş ilçesinde 2015 yılında tutuklanan Hamdullah Aydemir adlı tutuklu 20 Aralık 2018'de Samsun Bafra T Tipi Kapalı Cezaevi'nden Diyarbakır 1 No'lu T Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edildi. Cezaevine sevk sırasında Elazığ'daki cezaevinde bir gece tutulduğunu belirten Aydemir, burada sabaha kadar sistematik işkenceye maruz kaldığını aktardı. Kardeşinin sevk edildiği hafta kendilerini aramamasından ötürü cezaevi yönetimiyle iletişime geçtiklerini ve avukatı aracılığıyla kardeşinin 4 gün sonra Diyarbakır 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edildiğini öğrendiğini belirten ağabeyi Mehmet Aydemir, 28 Aralık 2019 tarihinde yaptığı görüşmede kardeşinin işkenceye uğradığını söylediğini aktardı. Aydemir, kardeşinin görüşte kendisine şunları söylediğini kaydetti: "Elbiselerimi ve eşyalarımı bile almama müsaade etmeden kendileri gidip eşyalarımı getirip beni Diyarbakır'a gönderiler. Diyarbakır'a gitmek için yol üzerinde geceyi geçirmek için Elazığ'da bir cezaevine getirildim. Burada bana ne mezunu olduğumu sordular. Ben okuma yazmam olmadığını söyledim. Benim elime bir sepet verdiler iki dakika için komple soyun dediler. Ben soyunmayınca çıplak

aramaya karşı çıkınca dayatmaya başladılar. Ve bana ‘Sizin gibi adamlara ekmek vermemek lazım, sizin kafanıza sıkıp çöpe atmak lazım’ diyerek arkamdan küfür ettikten sonra bana saldırıp dövdüler. Daha sonra kameranın olmadığı bir odaya sürükleyerek götürdüler ve hepsi bir anda üzerime çullandı. Beni sabaha kadar sistematik bir şekilde dövdüler. Bu darp sonucu başımda ve kaburgalarımnda ciddi ağrılar olduğu için her on dakikada bir gelerek bana ‘Merak etme sana bir şey olmaz sen ve senin gibiler kolay kolay ölmez’ diyerek giydirdiler. Burasının hangi cezaevi olduğunu sorduğumda burası 2 No’lu T Tipi Elazığ Cezaevi diyerek güliyorlardı. Oysa ben 1 No’lu T Tipi Cezaevi’nin olduğunu biliyordum. Revir doktoruna bana yaptıklarını anlattım, nefes alamadığımı ve vücudumu düzeltemediğimi anlatırken, doktor ‘Belki de sen kendini duvarlara vurmuşsundur’ dedi. Ben de ‘Eğer kendimi duvara vursaydım yüzümde yırtıklar olurdu morlaşma olmazdı’ dedim. O da bana ‘Senin yaşın kadar doktorluk yaptım, sen sus ben ne yaptığımı biliyorum’ dedi. Darp raporunda ‘sadece biraz hırpalandığımı’ yazdı. Ardından beni emniyete götürdüler orada da ifade verdim. Diğer gün sabah Diyarbakır Cezaevine gelince oradaki revire gittim, revir doktoru bana darp raporu verdi ve ben de suç duyurusunda bulanarak davacı oldum.”

11 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa 2 No’lu T Kapalı Cezaevi’nden Rize Kalkandere L Tipi Kapalı Cezaevi’ne sevk edilen 3 siyasi mahpusun (Orhan Can, Kemal Yiğit, Murat Budabak) cezaevi girişinde darp edildiği öğrenildi. Mahpusların, cezaevi girişinde çıplak arama dayatmasını maruz kaldıkları ve bunu kabul etmedikleri için, darp edildikleri belirtildi.

KHK ile kapatılan DİHA Muhabiri İdris Sayılğan'ın “örgüt üyeliği” ve "örgüt propagandası yapmak" iddialarıyla yargılandığı davanın 6'ncı duruşması, **25 Ocak 2019 tarihinde Muş 2'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Mahkemede savunma yapan gazeteci Sayılğan, "Savunmamdan önce Trabzon Cezaevi'nden Patnos ve Muş cezaevine getirilirken girişte çıplak arama ve işkence gördüm. Mahkeme heyeti aracılığı ile suç duyurusunda bulunuyorum. 2015 yılında gazetecilik yapmaya başladım. Muş'ta 10 ay çalıştıktan sonra Van'a oradan Ağrı'ya geçtim. Muş ve Van'da çalışmalarımnda telefon dinleme takibi yapılmazken Ağrı'da iken hukuksuz bir şekilde telefonlarım dinlenildi. Telefon dinlemelerimle birlikte haber kaynaklarım deşifre edildi. Basın hukukunda bulunan haber kaynağının saklı kalma ilkesi hukuka aykırı bir şekilde çiğnenmiştir. İddianamede bana yönelik suçlamalar gerçeği yansıtmıyor. Gazetecilik faaliyetleri çerçevesinde yaptıklarımın suç sayılmasını kabul etmiyorum. Bundan dolayı beraatımı talep ediyorum" şeklinde konuştu. Ardından savunma yapan avukatları ise çıplak arama ve işkence ile ilgili suç duyurusunda bulundu. Avukatlar, müvekkilleri hakkında yönetilen suçlamalarla ilgili somut delil olmadığını söyleyerek, beraatını talep etti. Savunmaların ardından mahkeme heyeti karar vermek için duruşmaya kısa bir ara verdi. Aranın ardından kararını açıklayan mahkeme heyeti Sayılğan'a “örgüt üyeliği” ve "örgüt propagandası yapmak" iddialarıyla 8 yıl 3 ay hapis cezası verdi.

2 Şubat 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Van T Tipi Kapalı Cezaevi'nde (24 Ocak 2019 tarihinde) odaları değiştirilmek istenen ve buna karşı çıkan 16 siyasi mahpusun, 10'u kadın ve 3'ü erkek olmak üzere 13 infaz koruma memuru tarafından darp edildikleri öğrenildi. Darp edilen siyasi kadın mahpuslardan isimleri öğrenilenler şöyle: 72 yaşında olduğu belirtilen Sitê Gören, Lice Belediyesi Eşbaşkanı Rezan Zuğurlu Ataş, Medya Aslan, Medya Çınar, Mizgin Deniz, Rojda Tokçu, Ayfer Şahin, Şehriban Mamuk, Semra Arşiş, Ebru Şimşek.

2 Şubat 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Aziz OKAY iki yıldır suça sürüklenen çocuk kapsamında Batman M Tipi

kapalı Cezaevinde tutuluyordu. Leyla Güven'in başlatmış olduğu açlık grevine destek amacıyla birkaç arkadaşı ile beraber süreli-dönüşümlü açlık grevine başladılar. Açlık grevine başladıktan sonra avukatlara verdiği beyanlardan dolayı cezaevi idaresi oğlum üzerinde baskı kurmaya ve sürgün ile tehdit etmeye başladı. Kısa bir zaman önce özellikle Cezaevi müdürünün yoğun baskıları sonucu Elazığ Kampüs Cezaevine sürgün edildi. Sürgün gittiği Elazığ Cezaevinde çıplak aramayı ret ettiği için fiziki işkenceye maruz kaldığı, üzerinde psikolojik baskıyı yoğunlaştırmak için tek kişilik hücrede tutulduğu, hiçbir ihtiyacının karşılanmadığı bize gelen bilgiler arasındadır. Derneğinizden öncelikle oğlumun durumu ile ilgili daha geniş ve açıklayıcı bilgi edinilmesini, içinde bulunduğumuz ekonomik sıkıntılardan, anne ve babamın hastalıklarından dolayı oğlum ile görüş yapmada zorlandığımızı bu nedenler göz önünde bulundurularak oğlumun tekrar Batman Cezaevine geri getirilmesini ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

Tarsus Kampüs Cezaevi'nde bulunan 16 siyasi mahpusun **13 Şubat 2019 tarihinde** hiçbir gerekçe gösterilmeden **Maraş Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevi'ne** sevk edildiği öğrenildi. Mahpusların, götürüldükleri Maraş Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevi'nde çıplak aramaya zorlandıkları, ancak bunu reddettikleri için darp edildikleri öğrenildi. Sevk edilen tutukluların isimleri şöyle: *Hüseyin Erpolat, Fırat Turğay, Mehmet Ali Alan, Mehmet Şerif Dayan, Emanet Eneç (yüzde 92 raporlu), Roşhat Dilkiç (yüzde 40 raporlu), Azat Taş (yüzde 40 raporlu), Çağdaş Doğan (yüzde 80 raporlu. 31 Mart 2019'da koşullu salıverilecek), Vahdettin Çoban (6 Nisan 2019'da koşullu salıverilecek), İbrahim Halil Olçar, Ferit Çalan, Fehim İşbilir, Şiyar Say, Zeki Yıldırım, Kerem Er, Kamuran Altın.*

12 Mart 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa T Tipi Kapalı Cezaevi'nde kalan kadın tutuklulardan Semra Akan, Mezopotamya Ajansı'na (MA) gönderdiği mektup ile Mardin'den Urfa Cezaevi'ne sevk edilen 57 yaşındaki Zerga Açar isimli mahpusun işkence ve tehditlere maruz kaldığını anlattı. Mektupta şunlar belirtildi: *"28 Şubat tarihinde Mardin E Tipi Cezaevi'nden Urfa 2 No'lu T Tipi Cezaevi'ne sürgün edilen 57 yaşındaki Zerga Açar adlı anne sürgün edildikten sonra işkenceye maruz bırakıldı. Öncelikle parmak izi ve göz taraması yapıldığı esnada asker tarafından saçından çekilerek ve 'sen teröristsin vatan hainisin' denilerek hakarete ve şiddete uğramış. Daha sonra da girişte çıplak arama işkencesine maruz kalmış. Çıplak arama yapıldığı esnada yadê Zerga direnmiş ve kabul etmemiştir. Fakat Birsen K., Ruşen, Gulizer, Sıdika ve Büşra adlı kadın gardiyanlar, erkek gardiyanların gözü önünde yadêyi (Zerga Açar) yerlerde sürükleyip bütün kıyafetlerini yırtıp soymuşlardır. En son iç çamaşırları da parçalanarak soyulmuş ve bu gardiyanlar tarafından fiziki tacize de maruz bırakılmıştır. Daha sonra darp edilerek koğuşa getirilmiş. Bizler tepki gösterince 'bu kadının psikolojisi bozuk' denilerek iftira atmışlardır. İşkence yetmiyormuş gibi Zerga Açar'ın, gardiyanları darp ettiğini iddia ederek kendisine soruşturma açıldı. 11 gün hücre cezası verildi."*

14 Mart 2019 tarihinde İHD Dersim Şubesine başvuruda bulunan Özlem Toprak, Elazığ Kapalı Cezaevindeki kardeşinin işkence, psikolojik baskı, revire çıkarmama gibi işkence ve kötü muamelelere maruz bırakıldığını şeklinde beyanlarda bulunmuştur.

Kayseri Bünyan T Tipi Kapalı Cezaevi'nde 1 Mart'tan itibaren süresiz dönüşümsüz açlık grevine başlayan 7 siyasi mahpusun (*Aziz Yalçın, Özkan Kart, Ramazan Sebuktekin, Hacı Sincar, Ali Delabak, Ali Emirhani, Hikmet Çalakan*) **10 Mart 2019 tarihinde Maraş Türkoğlu T Tipi Kapalı Cezaevi'ne** sevk edildiği öğrenildi. Mahpusların, Maraş Cezaevi girişinde çıplak aramaya zorlandıkları, kabul etmemeleri üzerine gardiyanlar tarafından zor

kullanarak elbiselerinin çıkartıldığı ve darp edildiği, ardından da tek kişilik hücrelere konulduğu öğrenildi.

30 Mart 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Murat Okay şu beyanda bulundu: “Oğlum Aziz OKAY Elazığ 1 Nolu Kapalı ceza infaz kurumunda tutulmaktadır. Oğlum cezaevinden arayarak gözleri kapatılarak tek kişilik bir hücreye konulduğunu, işkenceye (kaba dayak atılmak suretiyle) maruz kaldığını söyledi. Uzun bir zamandır tek kişilik hücrede tutulmakta olup normal bir koğuşa idare tarafından gönderilmemektedir. Oğluma karşı cezaevi idaresi tarafından hem psikolojik hem de fiziksel saldırı yapılmaktadır. Oğlum İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesine durumunu anlatan bir mektup gönderdiğini ancak mektubun akıbetini bilmediğini aktardı. Bizde ailesi olarak çocuğumuzun can güvenliğinden endişe duymaktayız. Oğlum ile ilgili sağlıklı bilgilerin alınması ve hukuki desteğin sağlanmasını talep etmekteyim.”

30 Mart 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Sait Adlığ şu beyanda bulundu: “Kardeşim hayrettin Adlığ Elazığ Yüksek Güvenlikli 2 Nolu cezaevinde yaklaşık bir yıldır tutulmaktadır. Cezası kesinleştiğinden hükümlüdür. Beni telefonla arayarak “Günlük kaba dayak uygulaması, hakaret ve tehditlere maruz kaldıklarını” aramalarda mahkeme evrakları dahi yırtılmak suretiyle el konulduğunu söyledi. Bize gönderdiği mektup, kitap ve eşyalar idare tarafından bize iletilmemektedir. Keyfi disiplin soruşturmaları ve cezalara maruz kalmaktadır. Hukuksuz uygulamalara maruz kalan kardeşime işkence, kötü muamele ve keyfi uygulamaların sona erdirilmesi için hukuki destek talebinde bulunuyorum.”

10 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Gani Altuntaş, şu beyanlarda bulundu: “3 yıldır Elazığ 2 No’lu Kapalı Cezaevinde kalan oğlum Ferman Altuntaş’ı 8 Nisan 2019 tarihinde eşim ile birlikte ziyaret ettik. Oğlum, yaptığımız görüşmede Elazığ Cezaevi yönetimi ve gardiyanları tarafından sistematik kötü muameleye maruz kaldığını bildirmiştir. Yaklaşık 45 gündür açlık grevinde olan oğlum özellikle açlık grevine girdikten sonra, baskıların giderek arttığını söyledi. Bu gayri insani duruma artık katlanamayacağını söylemiştir. Gardiyanların belli rutinlerde açlık grevine girenlere ağır fiziksel şiddet uyguladığını, cezaevi yönetiminin keyfi hücre cezaları verdiğini belirtmiştir. Bu gayri insani ve hukuk dışı uygulamalara son vermek adına derneğimize başvurmamı istemiştir. Oğlumun ve Elazığ Cezaevindeki diğer mahpusların maruz kaldığı bu hukuk dışılığına son vermek adına gerekli işlemlerin yapılmasını talep etmekteyiz.”

16 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İbrahim Halil Kaplan, şu beyanlarda bulundu: “ Kardeşim Fatih Kaplan, 7 yıldır tutuklu bulunmakta. Önce Diyarbakır’daydı sonra sırasıyla Rize Kalkandere ve Kırıkkale F Tipi cezaevinde kaldı. Şu anda Kırıkkale de tutuklu. 18,5 yıl hapis cezası vermişlerdi kardeşime. Bildiği kadarıyla da onaylandı ceza. 13 Nisan 2019Cumartesi günü kardeşim Fatih eşi ile yaptığı telefon görüşmesinde “11 Nisan Perşembe günü bizi koğuştan çıkardılar arama yapılacak diye sonra gardiyanlar içeri girdi televizyon, buzdolabı ve mutfak araç gereçlerinin hepsini kırıp parçaladıktan sonra bizi tekrar içeri aldılar” demiştir. Biz ailesi olarak bu durumdan endişe duymaktayız ve gerekli tüm yasal yollara başvurulmasını istiyoruz.”

29 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İzzet Gökalp, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Cihan Gökalp Elazığ 2 Nolu Cezaevinde kalmaktadır. Oğlum 1 Mart 2019 tarihinden bu yana açlık grevinde. Kendisi ile 29.04.2019 tarihinde yapmış olduğumuz telefon görüşmesinde; 27 Nisan 2019 tarihinde gardiyanların koğuşlara girerek kendilerini darp ettiklerini söyledi. Kendilerinin başına bir şey gelirse sorumluların

gardiyanlar olduğunu belirtti. Bu kötü muameleden dolayı endişeliyiz. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ediyoruz.”

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerinin sona ermesi ardından, **26 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevi**'nde açlık grevindeki 6 tutuklunun, tedavi amacıyla Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne getirildiği ve hastane morg kapısında slogan attıkları gerekçesiyle askerler tarafından darp edildikleri öğrenildi.

29 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sevim Akkoç, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum **Mehmet Başkurt**, Antep L Tipi kapalı cezaevinde bulunmaktadır. Cezaevinde idareci ve gardiyanlardan kaynaklı birçok problem yaşanmaktadır. L tipi Cezaevinden çok sayıda siyasi mahpus H Tipi cezaevine nakledildi. Oğlumla beraber yedi siyasi mahkûm şu an L Tipi Cezaevinde. Oğlumla yaptığımız görüşmelerde, son dönemlerde cezaevinde baskıların çok arttığını, gardiyanlarının kendilerine küfür ve hakaretlerde bulduklarını, çok sayıda koğu baskını ve arama yaptıklarını söylemektedir. Ben de yaşımın ilerlemesinden ve birçok hastalığım olmasından dolayı Antep'e kadar gidip gelmekte çok sıkıntı yaşamaktayım. Hastalıklarım ile ilgili raporlarım da mevcuttur. Oğlumun Diyarbakır D veya T Tipi cezaevlerine, bu mümkün değilse Diyarbakır'a komşu şehirlerden birine naklinin yapılması hususunda derneğinizden hukuki yardım talep etmekteyim.”

10 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Turgut Bademkiran, şu beyanlarda bulundu: “Benim öz kardeşim olan **Ferit BADEMKIRAN**, yaklaşık 4 yıldır cezaevinde olup son 2 yıldır Elazığ 2 nolu kapalı cezaevinde tutulmaktadır. Kendisi ile en son dün ; (09.06.2019)Yapmış olduğumuz açık görüşte bize cezaevi idaresinin kendisine ve Seyithan YAMAN, Yakup AKKAN ve İbrahim ÖZDİL isimli mahpuslara yönelik fiziksel ve psikolojik saldırıda bulduklarını söyledi. Kardeşimin aktardığına göre cezaevi infaz koruma memurları arama adı altında buldukları odaları dağıttıklarını, kendilerine hakaret ettiklerini ve darp edildiklerini söyledi. Kardeşim özellikle cezaevinde bulunan ve ismini bilmediğim 2. Müdürün bu tarz uygulamalar için personele talimat verdiğini söyledi. Biz gerek kardeşimin gerekse diğer mahpusların tabi tutuldukları bu uygulamaların sona ermesi için derneğinizden destek talep ediyoruz.”

1 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Mardin E Tipi Kapalı Cezaevi'nde kalan Ersin Çiçek ve Heval Oral isimli tutukluların, girdikleri açlık grevi eyleminin sonlandırmasının ardından sağlık taraması için götürüldükleri revirden koğuşlarına geri getirildikleri sırada bir grup infaz koruma memuru tarafından darp edildiği öğrenildi.

2 Temmuz 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sadık Ay, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim (Abdulhadi Ay) iki yıldır Patnos L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. 10 yıldır tutuklu olan kardeşim hiçbir şekilde disiplin cezası dahi almamıştır. 26 Haziran 2019 tarihinde bir mahpus yakını açık görüşe gittiğinde yakınının anlattıklarından öğrendiğimize göre; kardeşimin koğuşuna gelen gardiyanlar ona imzalatması için bir belge vermişler. Kardeşim belgeyi kendi rızası ile yazmadığı için imzalamaktan kaçınınca beş gardiyan onu bir odaya alarak dövüp hakaret etmeye başlamışlar. Fiziksel ve sözel şiddete uğrayan kardeşimi gören mahpus arkadaşı Ayhan Demir, ne yapıyorsunuz, işkence suçunu işliyorsunuz, durun yapmayın şeklinde sözlerinden sonra Ayhan Demir adlı mahpusu da koğuşundan çıkartıp ona da fiziksel ve sözel şiddet uygulamışlar. Ben bu konuyla ilgili 26 Haziran 2019 tarihinde Dicle Savcılığına suç

duyurusunda bulundum. 27 Haziran 2019 tarihinde kardeşim tarafından bir faks aldık. Faksın içeriğinde kendisinin işkence gördüğünü, bir avukatın kendisini gelip görmesi gerektiğini yazmış. Biz de Patnos'ta bulunan Av. Yakup Yanık (0507 087 17 91) adlı avukatla görüşüp vekaletname çıkarttık. Avukat kardeşimin bir gözünün mor ve kapalı olduğunu, kafasından darbe aldığını, bir kaburgasının kırık olduğunu bizlere ilettiler. Ayrıca Derneğinizin müdahil olarak suç duyurusunda bulunmasını istemiş. Avukatı cezaevi yönetiminden kardeşimin darp cebir raporunu istemiş ancak ona bu raporu vermemişler. Biz de ailesi olarak Derneğinizden bu konuda yapması gereken hukuki yardımı yapmasını, sorumluların cezalandırılmasını ve kardeşimin sevkini başka bir cezaevine yapılmasını istiyoruz.”

5 Temmuz 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tutuklu bulunan Yakup Alphan'ın 4 Temmuz günü gardiyanlar tarafından darp edildiği ve ardından da tek kişilik hücreye konulduğu öğrenildi.

10 Temmuz 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İzzet Gökalp, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Cihan Gökalp Elazığ 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Kapalı cezaevinde kalmaktadır. Dün aile üyelerimizden bazıları açık görüş yapmak üzere cezaevine gidip kendisiyle görüştüler. Oğlum görüşmede kendilerine, cezaevi şartlarının çok kötü olduğunu, sık sık yasak kitap ve benzeri materyalin bulundurulduğu bahanesiyle gardiyanların baskın ve aramalar yaptığını, kendilerine hakaret ve küfürlerde bulduklarını, çoğu kez darp ettiklerini belirtmiştir. Bu hukuksuz uygulamalara karşı çıkanların hücrelere atıldıklarını belirtmiştir. Oğlum, cezaevi yönetimi ve gardiyanların bu tutumlarının keyfi olduğunu, tamamen mahpusları yıldırma amacı taşıdığını belirtmiştir. En son dün sabah saat 10.00 sıralarında benzer bir durum olduğunu ifade etmiştir. Tüm bu uygulamalara karşı cezaevi müdürü ve savcısının kayıtsız kaldığını söylemiştir. Mevcut durumdan kaynaklı oğlumun can güvenliğinden endişe etmekteyiz. Derneğinizden hukuki yardım talep etmekteyiz.”

12 Temmuz 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hafriye Topdemir, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum (Ogır Topdemir) 5 yıla yakın bir süredir cezaevindedir. Şu anda Elazığ 1 Nolu Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda bulunmaktadır. Dün oğlumun açık görüşü vardı. Kendisiyle görüştüğümüzde cezaevinde birçok sıkıntının olduğunu belirtti. Oğlum bana, “ 3 gün önce tek kişilik odada kalan bir mahpusa gardiyanlar tarafından saldırıldığını, buna diğer mahpusların tepki gösterdiğini, kendilerine de sürekli gardiyanlar tarafından sözlü ve fiziki saldırılara maruz kaldığını anlattı. Ayrıca günlük gazetelerin cezaevi yönetimi tarafından kendilerine verilmediğini aktardı. Arama adı altında odalarda ayakta sayımın dayatıldığını; buna tepki gösterdiklerinde gardiyanlar tarafından fiziki ve sözlü hareketlere maruz kaldıklarını belirtti. Oğlumun içerisinde bulunduğu bu durumdan kaygılıyız. Derneğinizden bu hususlarda hukuki destek talep ediyoruz.”

6 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İzzet Gökalp, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Cihan Gökalp Elazığ 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Kapalı cezaevinde kalmaktadır. 05.08.2019 günü bana telefon edip, bize saldırı oldu dedi. 4 koğuşa saldırı yapıldığını ve ağaçlarla darp edildiğini söyledi. Bunun üzerine bende insan hakları derneğine başvurup gerekli hukuki yardımı talep ediyorum. Oğlumun yaşamından endişeliyim. Bir an önce gereken yapılmalıdır.”

8 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Emin Bengi, şu beyanlarda bulundu: “Benim öz abim olan İlhan BENGİ yaklaşık 20 yıldır değişik

cezaevlerinde tutulmaktadır. Son 2 yıldır tutulduğu Elazığ 2 nolu kapalı cezaevinde sürekli bir şekilde baskı görmekte olan abim ile en son bugün 08/08/2019 günü telefon ile görüştük. Yaptığımız görüşmede Pazar günü tutuldukları odalara infaz koruma memurları tarafından topluca girildiğini ve memurların kendilerini darp ettiklerini söyledi. Abimin beyanına göre yaklaşık 25 mahpus bu darp sonucunda yaralandı. Biz abimin yaşamından ve sağlık durumundan endişe ediyoruz. Bu konu hakkında sizden hukuki destek talep ediyoruz. Darp uygulayan kişilerin tespit edilmesini ve hakkında suç duyurusunda bulunulmasını istiyoruz.”

8 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sadık Sözen, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim (Kasım Sözen) Elazığ Yüksek güvenlikli cezaevindedir. Bugün telefon görüşmesinde, 24 gardiyanın kardeşimle beraber 18 kişiyi sopalarla işkenceden geçirip darp ettiğini belirtmiştir. Hastaneden rapor aldıklarını söylemiş. Kaburgaları ciddi hasar aldığından gece uyuyamadığını söylemiş. Arkadaşları da çeşitli bölgelerden yaralanmıştır. Derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”

15 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Nezir Gülmez, şu beyanlarda bulundu: “14.08.2019 tarihinde Osmaniye T Tipi Kapalı CİK’da bulunan oğlum Mikail Gülmez ile bayram açık görüşü yaptım. Buldukları koşullara “arama” ve “sayım” bahaneleri ile gelen gardiyanlar, kötü muamele ve hakarete bulduklarını belirttiler. Gardiyanların “Buradasınız, bizim dediğimiz gibi davranacaksınız” gibi sözlerle tehdit edildiklerini söyledi. Sayımlarda, askeri içtima dayatmasında buldukları belirtti. Gardiyanların “bayramdan sonrada aynı şekilde muameleye etmeye devam edeceğiz” diyerek tehdit ettiklerini belirtti. Mahpus yakınları olarak, cezaevi müdürü ile bu konuda bir görüşme yaptık. Kötü muameleyi kabul etmediğimizi ve çocuklarımızın destekçisi olduğumuzu ifade ettik. Cezaevi müdürü de bize, böyle bir şeyin olmadığını söyledi. Derneğinizden hukuki yardım talebinde bulunuyorum.”

16 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Niyazi Saçal, şu beyanlarda bulundu: “15.08.2019 tarihinde Osmaniye T Tipi 2 Nolu CİK’da bulunan oğlum Süleyman Saçal ile açık görüş yaptım. Oğlum bana, 9 Ağustos tarihinden bu yana kötü muameleye maruz kaldıklarını ve adeta 12 Eylül dönemi uygulamalarının yaşatılmak istendiğini söyledi. 9 Ağustos tarihinde koşu gelen bir grup gardiyan tarafından, kendilerine ayakta sıralı bir şekilde sayım dayatmasında bulunulduğunu, ancak buna itiraz ettikleri için kötü muamele gördüklerini ve dövüldüklerini söyledi. Slogan attıklarını ve ardında yerlerde sürüklenmek suretiyle havalandırmaya çıkarıldıklarını ve burada feci bir şekilde dövüldüklerini söyledi. Dövüldükten sonra orada bırakıldıklarını, bazı arkadaşlarının saatlerce yerlerde kaldığını ve kalkamadığını söyledi. Ayrıca, bana tüm olan bitenlerin, personel tarafından el kamerası ile kayıt altına alındığını ve cezaevi müdürünün bilgisi dahilinde olduğunu söyledi. Oğlumun ve arkadaşlarının maruz kaldığı bu uygulamanın insanlık dışı ve yasalara aykırı olduğunu belirtmek istiyorum. Bu nedenle derneğinizden hukuki yardım talebinde bulunuyorum.”

17 Ağustos 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Emine Gezici, şu beyanlarda bulundu: “Ağabeyim Haşim Gezici 20 günü aşkın bir süre önce Batman M Tipi Cezaevinden Kahramanmaraş Türkoğlu L Tipi Cezaevine sevk edildi. Kendisiyle yaptığımız görüşmede; sevk esnasında çıplak aramanın, sayım esnasında esas duruşun dayatıldığını bu uygulamaları kabul etmediği için kaba dayığa maruz kaldığını ve işkence gördüğünü, Batman Cezaevinden Aldığı eşyalarının (dış fırçası, dış macunu, tırnak makası vb.) verilmediğini, üç gün hücre cezası aldığı için kantinden alış verişi yapmasına da kısıtlama getirildiğini aktardı. İHD Adana şubesinden bir grup avukatın abim ile bir görüşme

gerçekleştirdiklerini, yapılan bu görüşmede avukatların abimin vücudundaki dayak izlerine tanık oldukları bize gelen bilgiler arasındadır. Bizim en son gerçekleştirdiğimiz açık görüşmede ise yanı başımızda bekleyen gardiyanlar abimle görüşümüze sadece 25 dakika süre tanıdılar. Abimin durumuna ilişkin kamuoyunun oluşması için gerekli girişimlerin yapılmasını, sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunulmasını ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

19 Ağustos 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Behiye Karaağaç, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Mehmet Çelebi 17 Aydan beridir Cezaevinde hükümlü olarak yatmaktadır. Batman M Tipi cezaevinde yatmakta olan kardeşim yaklaşık 25 gün önce Kahramanmaraş Türkoğlu L Tipi Cezaevine sevk edildi. Sevk esnasında çıplak arama ve işkenceye maruz kaldığı götürüldüğü Kahramanmaraş Türkoğlu cezaevinde bir gün tek kişilik hücrede kaldıktan sonra koğuşa götürüldü. Cezaevi idaresi tarafından tutsaklara sistematik bir işkencenin uygulandığını bu baskı ve keyfi muameleleri kabul etmedikleri için kardeşimin kaldığı koğuştaki bütün mahpusların gardiyanlar tarafından dayaktan geçirildiği, bunun neticesinde kardeşimin kafasının üç yerden kırıldığı, kaburgalarının zedelendiği ve vücudunun muhtelif yerlerinde darp izlerinin mevcut olduğu bize gelen bilgiler arasındadır. Kardeşimin durumunun kamuoyunun bilgisine sunulmasını ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

22 Ağustos 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Şaziye Kayar, şu beyanlarda bulundu: “Eşim Vezir Kayar Aralık 2018 de Urfa T Tipi Cezaevinden Trabzon T Tipi Cezaevine sürgün edildi. Sevk esnasında 10 saatlik yolu 4 gün gibi uzun bir zaman dilimine yaydılar. Trabzon Cezaevine götürüldüğü gün fiziki saldırıya uğradığını öğrendik. Yoğun bir işkenceye maruz kaldığı için görüşmeye gitmemizi istemiyor. Çünkü Görüş gerçekleştirinceye kadar şiddet sistematik olarak artıyor ve ailelere zor durumlar yaşatılıyor. Mahpuslar görüş kabinine getirilinceye kadar çoraplarına varıncaya dek çıplak arama dayatılıyor. Avukat görüşünün bile zor gerçekleştirildiği bu cezaevinde düzgün yeme ve içme koşulları da yaratılmıyor. Eşime uygulanan bu baskıların son bulması için gereğinin yapılmasını ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

22 Ağustos 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Abdülkerim Yakut, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum İlhan Yakut iki buçuk yıldır cezaevinde yatmaktadır. Batman M Tipi Cezaevinde yatmakta olan oğlum yaklaşık bir ay önce Kahramanmaraş Türkoğlu L Tipi Cezaevine sevk edildi. Sevk esnasında oğlum çıplak aramaya ve işkenceye maruz kaldı. Bir gün tek kişilik hücrede kaldıktan sonra koğuşuna götürüldü. Cezaevi idaresi tarafından sistematik bir işkencenin uygulandığını, baskı ve keyfi muameleleri kabul etmedikleri için gardiyanlar tarafından fiziki şiddet uygulandı. Oğlumun yaşadığı bu uygulamalara karşı gereğinin yapılması için hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

22 Ağustos 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Saliha İmir, şu beyanlarda bulundu: “Eşim Salih İmir bir yıldan beri Batman M Tipi Cezaevinde hükümlü olarak yatıyordu. Yaklaşık bir ay önce Kahramanmaraş Türkoğlu Cezaevine sevk edildi. Sevk edildiği Türkoğlu Cezaevine girişi esnasında çıplak arama dayatıldı ve gardiyanlar tarafından kaba dayığa maruz kaldı. Beş gün tek hücrede kalan eşime uygulanan bu fiziki baskılardan dolayı uyurgezerlik durumuna düştü ve psikolojisi bozuldu. Eşimin yaşadığı bu uygulamaların son bulması ve gereğinin yapılması için hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

22 Ağustos 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Murat Okay, şu beyanlarda bulundu: *“Otuz ay kadar Batman M Tipi Cezaevinde tutuklu bulunan Oğlum Aziz Okay yedi ay önce Elazığ 1 numaralı yüksek güvenlikli cezaevine sevk edildi. Sevk esnasında ring aracının içinde darp edildi. Elazığ cezaevine götürüldüğünden beri tek kişilik hücrede tutulmaktadır. Kendisine bazı marşları zorla okutmak istediler, bilmediği için gardiyanlar tarafından darp edildi. Üçlü odalara verilmesi için birkaç kez dilekçe verdik ama bir sonuç alamadık. Tutuklu olmasına rağmen oğlum ağırlaştırılmış hüküm giyenlerle aynı şartlarda kalıyor. Yedi aydan beri yalnız tutulduğu için çeşitli rüyalar görüyor. Psikolojisi bozulmuş bir durumdadır. Oğlumun yaşadığı bu uygulamaların son bulması ve gereğinin yapılması için hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”*

22 Ağustos 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Nuri Yalçın, şu beyanlarda bulundu: *“On aydan beri Batman M Tipi Cezaevinde hükümlü olarak yatan oğlum Turgut Yalçın yaklaşık bir ay önce Kahramanmaraş Türkoğlu Cezaevine sevk edildi. Cezaevi girişinde kendisine çıplak arama dayatıldı. Bu uygulamayı kabul etmeyen oğlum şiddetli bir şekilde darp edildi. Cezaevinde kendilerine sistematik bir işkence uygulanıyor. Oğlum ile yaptığımız görüşme esnasında biz ailelere de gardiyanlar sert bir üslupla hakaretler yağdırdılar. Oğlumun yaşadığı bu uygulamaların son bulması ve gereğinin yapılması için hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”*

26 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Yaşa, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum (Mazlum Yaşa) üç yılı aşkın süredir Tokat T Tipi Kapalı Cezaevinde kalmaktadır. 26.08.2019 tarihinde annesi telefon ile yaptığı görüşmede; Cezaevinde kendilerine hakaret edildiğini, sürekli arama yapıldığını, aramalarda eşyaların dağıtıldığını, kendilerine fiziksel olarak da işkence yapıldığını, söylemiş. Bu konuda ailesi olarak endişeliyiz. Mümkün olursa derneğinizden bir avukatın gidip mahpusları ziyaret etmesini istiyorum. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ederiz.”*

26 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Recep Dair, şu beyanlarda bulundu: *“Ağabeyim Fırat Dari, üç yılı aşkın süredir Tokat T Tipi Kapalı Cezaevinde kalmaktadır. 26.08.2019 tarihinde telefon ile yaptığımız görüşmede; Cezaevinde kendilerine hakaret edildiğini, sürekli arama yapıldığını, aramalarda eşyaların dağıtıldığını, psikolojik olarak baskı altında olduklarını, sürekli olarak hücre cezası verildiğini ve iki hafta hücrede kaldığını kendilerine fiziksel olarak da işkence yapıldığını, söyledi. Bu konuda ailesi olarak endişeliyiz. Mümkün olursa derneğinizden bir avukatın gidip mahpusları ziyaret etmesini istiyorum. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ederiz.”*

5 Eylül 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine Tokat T Tipi Cezaevinde mektupla (26.08.2019 tarihli) başvuruda bulunan Hasan Ortaç, M. Emin Oğur, Şükrü Abdo, M. Serhat Güllü, Hüsnü Aşkan, Seyyit Oktay, Cebrail Vural, A. Celil Tekyaşar, Cemal Özgüç, M. Şirin Kaya, Hüsamettin Sevik, son zamanlarda herhangi bir zorluk çıkarmamıza rağmen cezaevi yönetiminin baskısı hat safhada. İdare biz mahpusların sayım esnasında ayağa kalkması için dayatmada bulunuyor. Bu uygulama 12 Eylül döneminden kalan askeri mantıkla yapılmak istenen bir eylemdir. Bu durum ulusal ve uluslararası hukuka göre insan onuruna aykırı bir eylemdir. Bu durumu kabullenmemiz mümkün değildir. Bu sebeple bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ederim.” şeklinde özet olarak beyanlarda bulunmuşlardır.

23 Eylül 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Aygül Arat, şu beyanlarda bulundu: *“Kardeşim Mehmet Şirin Arat Şubat 2016 tarihinde Sur'da 3 kişi ile*

birlikte gözaltına alındı. Şu Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde müebbet istemiyle yargılanıyor. Tutuklandıktan sonra bir yıl Diyarbakır D Tipi Cezaevi'nde kaldıktan sonra Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi'ne isteği dışında götürüldü. Osmaniye Cezaevi'nde yaklaşık iki yıldır kötü muameleye maruz kalıyor. Son aylarda özellikle ayakta sayım dayatması yapılıyor. Tutuklular genel olarak bu uygulamayı reddediyor. Geçen ay açık görüşte kollarında darp izleri fark ettik. Morluklar ve kanama izleri vardı. Bunun nedenini sorduğumuzda gardiyanların Saldırısına uğradıklarını söyledi. Onun anlatımına göre, sabah erken saatte Cezaevi Müdürü, Başgardiyan ve 30 kadar gardiyan aniden koğuşu basarak ayakta sayım yapılacağını söylüyor. O sırada bir gardiyan kamera görüntüsü alıyor. Tutuklular ayakta sayımı reddedince gardiyanlar coplarla rasgele saldırıyorlar. Kafalarına, kollarına ve vücutlarının çeşitli yerlerine aldıkları darbeler sonucu yaralanıyorlar. Cezaevi reviri bu yaralama ile ilgili bir işlem yapmıyor. Kardeşim bugün telefonla bizi aradı. Telefonda rahat konuşamıyordu. Sesinde tedirginlik vardı. Sadece "Diğer görüşteki gibi yine yaptılar. Konuşamıyorum. Avukatlar, milletvekilleri bir an önce buraya gelirse iyi olur" dedi. Bundan anlıyoruz ki yeni bir saldırıya uğradılar. Kardeşim ve diğer tutuklular ile ilgili endişeliyiz. Bir an önce onlara yönelik baskı ve saldırılara ilişkin yasal işlem yapılmasını istiyoruz. Bunun için derneğinizden hukuki destek istiyoruz."

3 Ekim 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sultan Değiş, şu beyanlarda bulundu: *"Eşim (Nimet Değiş) 27 yıl 3 aydır cezaevinde yatmaktadır. Bu yıllar içerisinde çeşitli cezaevlerine gönderildi. En son Bolu cezaevinden Maraş Türkoğlu'nda ki cezaevine gönderildi. Bolu cezaevinde çıplak aramaya izin vermediği için darp edilmişti. Yine Maraş cezaevine gönderildiğinde ise girişte aynı şekilde çıplak aramaya izin vermediği için darp edilmiştir. Bundan dolayı eşime hücre cezası verildi. Bugün (3 Ekim 2019) sabah telefonda konuştuğumuz zaman dün gardiyanlar tarafından başına, böbreğine, beline ve suratına darbe aldığını ve fiziksel şiddete maruz kaldığını ve revire götürülüp tedavi edilmediğini söyledi. Eşim belinden daha önce ameliyat olmuştu. Ameliyat olduğu yedende darbe aldığını söyledi. Eşim aynı zamanda farenjit, böbrek ve prostat hastasıdır. Bir diğer hususta geçen ay açık görüşe gittiğimizde ise gardiyanlar tarafından kötü muameleye maruz kaldık. Görüş esansından başımızdan ayrılmayıp görüşme yaparken bizi dinlediler. Oğlum ve kızım da cezaevinde ve benim Maddi durumum ve gelirim yoktur. Her zaman görüşe gidemiyorum. Bunun içinde eşimin Diyarbakır'a nakil edilmesini de istiyorum. Bu konuda derneğinizden yardım talep etmekteyim."*

Adana Kürkcüler F Tipi Kapalı Cezaevi'nde kalan 25 mahpusun, 10 Ekim 2019 tarihinde istekleri dışında Maraş Türkoğlu 1 No'lu L Tipi Kapalı Cezaevi'nde sevk edildikleri, sevk edildikleri cezaevi girişinde çıplak arama ve koğuşlarda ayakta sayım dayatmasını maruz kaldıkları ve bu uygulamalara itiraz ettikleri gerekçesiyle darp edildikleri öğrenildi.

10 Ekim 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehtap Metin, şu beyanlarda bulundu: *"Yeğenim Süleyman Deviren, Hilvan T1 Tipi Cezaevinde hükümlü bulunmaktadır. Yaklaşık üç buçuk yıldır cezaevinde. 7 Ekim 2019 tarihinde görüşüne gittim. Bana aşırı bir baskıya maruz kaldığını, askerlerin bir hafta içerisinde 3 defa koğuşlarını bastığını, tüm koğuşu yerle bir edip dağıttıklarını, tüm kitap, defter ve notlarına el koyduklarını, sürekli hakarete uğradıklarını, teröristler siz konuşmayın cümlelerine maruz kaldıklarını, sürekli jandarma ve gardiyanlar tarafından tahrik edilmeye çalışıldıklarını, kantinden alınan radyolarına el konulduğunu, spor saatinde koğuşların ayrı ayrı çıkarılmaya başladıklarını ve koğuşlardaki mahpusların birbirini görmesini engellediklerini, hasta mahpusların hastaneye sevk taleplerinin çok geç işleme alındığını, dilekçeyle talep etmelerine rağmen savcı ya da müdürle görüştürülmediklerini hatta dilekçelerine olumlu-olumsuz*

cevapta verilmediğini ve bu durumun basına yansıtması ile acilen bir heyetin kendilerini ziyaret etmelerini istediğini söyledi. Sizden hukuki olarak acil destek bekliyorum. Hukuki olarak ne yapılması lazımsa bir an önce yapmanızı talep ediyorum.”

15 Ekim 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Osman Kaya, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Methi KAYA, tam tarihini hatırlamamakla birlikte 2010 yılından beri cezaevinde kalmaktadır. Kendisi müebbet hapis cezasına çarptırılmıştır. Sırasıyla Diyarbakır, Amasya ve Elazığ Cezaevinde kalmıştır. Kardeşim yaklaşık 2,5 senedir Elazığ 2 Nolu Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalmaktadır. Kaldığı cezaevinde halen tek kişilik hücrede tutulmaktadır. Kendisi ile en son 1,5 sene önce açık görüş yaptım. Maddi imkânlarımızın yetersiz olmasından dolayı açık görüş için ziyaret etmem mümkün olmuyor. Ancak haftalık telefon görüşmesi ile kendisinden haber alabiliyorum. Kendisi ile bu sabah saat 09:30 - 10:00 civarında 10 dakikalık telefon görüşmesi yaptım. Telefon görüşmesinde kendisinin yaklaşık bir hafta önce cezaevi görevlileri/gardiyan tarafından darp edildiğini, işkenceye maruz kaldığını belirtti. Ani bir şekilde kaldığı odaya yaklaşık 10 kişilik gardiyanın kendisine saldırmaya geldiğini, yumruk ve tekmelerle darp edildiğini, kendisine hakaret ve küfürler edildiğini bana aktardı. Yaşanan darp ve işkenceden dolayı kaburgalarının kırıldığını veya zedelendiğini söyledi. Bu işkence sonrası kendisinin tedavi için herhangi bir hastaneye veya revire kaldırılmadığını anlattı. Hastane ve revire çıkmak için talep etmesine rağmen ısrarla götürülmediğini söyledi. İşkencenin acısından dolayı kaç gündür yemek yemediğini, halen de acı çektiğini bana aktardı. Kardeşimin daha önce de sağlık problemleri bulunmaktaydı. Bu işkencenin yaşanması sağlık problemlerini daha da fazla tetiklemektedir. Kardeşimin bu yaşadıkları işkence olup kaldığı cezaevinde keyfi muameleye tabi tutulmaktadır. Kardeşimle ilgili yaşadığı işkence vakasının soruşturulması için derneğinizin ilgili mercilere başvuru yapmasını, bize hukuki destekte bulunmanızı ve derneğiniz avukatlarının kendisini ziyaret etmesini talep ediyorum.”

21 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınıp tutuklanan Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eşbaşkanı Selçuk Mızraklı, Kayapınar Belediyesi Eşbaşkanı Keziban Yılmaz ve Kocaköy Belediyesi Eşbaşkanı Rojda Nazlıer’in buldukları cezaevinden **28 Ekim 2019 tarihinde** sürgün edildiği öğrenildi. Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevinde kalan Mızraklı, Kayseri Kapalı Cezaevine, Diyarbakır Kadın Kapalı Cezaevi’nde kalan Yılmaz ile Nazlıer ise Kayseri Kadın Kapalı Cezaevi’ne sevk edildi. Sevk edilen eşbaşkanların, 10 saat süren yol boyunca kelepçelerinin açılmadığı, mola verilmediği, ring aracının bölünmüş dar hücreleri nedeniyle belediye eşbaşkanlarının hareket etmekte zorlandığı öğrenildi.

18 Kasım 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Ümit Baltaş, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Veysi Baltaş üç yıldan beri Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde yatmaktadır. Kaldığı söz konusu cezaevinde yoğun bir baskı şiddet dayatılmakta ve sık sık işkenceye varacak şekilde uygulamalar yaşanmaktadır. Tüm yaşamları bir işkenceye dönüşmüştür. Ayakta sayım, zamansız sayımlar, sayımda provokasyon yaratma ve sözlü hakaretlerden dolayı açlık grevine başlamıştır. Oğlumun yaşadığı bu sorunlara bir an evvel çözüm bulunulmasını, sorunların ortadan kaldırılması için her türlü hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

=

2 Ocak 2020 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; 26 Aralık 2019 tarihinde Osmaniye 2 No’lu T Tipi Cezaevi’nden **Maraş** Türkoğlu 1 No’lu L Tipi Cezaevi sevk edilen Süleyman Saçal isimli mahpusun, cezaevi girişinde asker ve gardiyanlar tarafından kıyafetlerinin çıkartıldığı ve 15 dakika boyunca dövüldüğü öğrenildi.

-Kaçırma ve Ajanlık Tehdidi

2 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mustafa Hocaoğlu, şu beyanlarda bulundu: “HDP Diyarbakır üyesiyim. 6 Kasım 2018 tarihinde Yeniyol semtinde yanıma yanaşan beyaz renkli hafif ticari araçtan inen sivil giyimli polisler beni arabaya çekerek yeni stadyum çevresine götürdüler. Beni hangi gerekçeyle aldıklarını sorduğumda bana cevap vermediler. Yeni stadyum civarına geldiğimiz de bana “isim ver seni rahat bırakalım” dediler. Kimin ismini soruyorsunuz dediğimde “isim ver lan” diye bağırdılar. Orda beni ittirip baskı kurmaya çalıştılar. Ve daha sonra abradan indirip orada bıraktılar. HDP’nin çalışmalarına katıldığım ve 2 yıl önce ablamın iltica etmesinden dolayı üzerime geldiklerini ve beni ajanlaştırmak istediklerini düşünüyorum. Yaşanan olayın akabinde sürekli polisler tarafından takip ediliyorum. Beni stat tarafına götüren polislerin yüzlerini hatırlıyorum. Olay sonrası beni sürekli takip eden polislerin de eşkâlini verebilirim. Yaşadığım durumdan dolayı can güvenliği kaygısı yaşıyorum. Bu konuda sizden suç duyurusu bulunmam için hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

9 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Leyla Dağhan, şu beyanlarda bulundu: “ Ben 09.01.2019 tarihinde yukarıda belirtmiş olduğum ikametimden saat 12.30 civarında çıktıktan sonra 2 erkek şahıs ismimle bana hitap ederek beni durdurdular. Kim olduklarını sordum. Bu şahıslar bana “bizi hatırlamadın mı gözüaltına alındığında seninle görüşen polisleriz dediler. Bunun üzerine kendilerinden kimlik istedim. Başta kimliklerini göstermek istemediler. Israrcı olmam ile birlikte hızlı bir şekilde kimliğini bana doğru gösterip geri çekti. Sadece adının Zeki olduğunu okuyabildim. Diğer şahıs kimliğini ibraz etmedi. Bana kimliğini gösteren Zeki adında ki polis memuru, beyaz saçlı, top sakallı, hafif balıketli, 165-170 boylarında görürsem net bir şekilde teşhis edebileceğim bir kişiydi. Diğer şahıs ise 170-175 boylarında hafif siyah sakallı normal kilolu ve görürsem net bir şekilde teşhis edebileceğim bir kişiydi. Bu kişiler bana hitaben; sizinle bir yerde oturalım, yaptığımız çalışmalar hakkında konuşalım dediler. Bende onlara çalışma alanımın legal bir siyasi parti üyeliğinden ibaret olduğunu, onlarla konuşacak bir şeyim olmadığını, ifade vermem gerekiyorsa avukatım ile birlikte emniyette gelebileceğimi söyledim. Bunun üzerine bana, biz emniyette değil dışarıda konuşmak istiyoruz. Böyle davranmaya devam edersen seni tekrardan alacağız haberin olsun deyip yanımdan ayrıldılar. Ben anlatmaya çalıştığım durum nedeniyle ciddi anlamda endişe duymaya başladım. Başıma bir şey gelmesinden korkuyorum. Eşkâlini belirttiğim kişilerden şikâyetçiyim. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanız talep ediyorum.”

13 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hasan Yeni, şu beyanlarda bulundu: “08.02.2019 tarihinde saat 19.00 civarında 0537 987 49 51 numaralı cep telefonu numarası tarafından arandım. Diyarbakır’a gelecek yerli bir turist kafilesini gezdirmesi için iş teklifinde bulunuldu. Servis şoförü olduğum için bu teklifi kabul ettim. Beni arayan kişi ile ertesi gün (09.02.2019 tarihinde) Diyarbakır Forum AVM de bulunan Mado isimli cafede saat 12.00’de buluşmak üzere sözleştik. 9 Şubat günü saat 12.00 de Mado isimli kafeye gittim yukarıda belirtmiş olduğum numarayı aradım ve o sırada kafe içinde bulunan bir şahıs bana el kaldırdığını gördüm. O şahsın bulunduğu masaya gittim. El kaldıran şahsın oturmuş olduğu masada başka bir erkek şahısta vardı. Turist kafilesini neden alacağını sordum. Bu şahıslar ise otur biraz konuşmamız lazım diyerek, sandalyeye oturmamı istediler. Bu şahıslar; Dijvar isimli oğlumun nerde olduğunu sordular. Bu şahıslara kim olduklarını ve

neden oğlumu sorduklarını sordum. Söz konusu şahıslar polis olduklarını, Dijvar isimli oğlumun PKK'ye katıldığını bildiklerini, Berhudan isimli oğlumu da takip ettiklerini ve küçük oğlumun da yanlış işlerle uğraştığını bildiklerini, böyle giderse her iki oğlumun da sonunun iyi olmayacağını söylediler. Bu şahıslar servis şoförü olduğum için kırsal alanda yaşayan vatandaşların yanına rahat bir şekilde gidip gelme imkânım olduğunu, kendileri için kırsal alanda yaşayan kişilerden kimlerin örgüte sempati duyup yardım ettikleri ile ilgili bilgi vermemi istediler. Bu isteklerini yerine getirmem halinde hem çocuklarımlarımın hem de ailemin diğer bireylerinin güvenliğini sağlayıp, kendilerine maddi destek sunabileceklerini söylediler. Söz konusu şahıslar konuşmayı bitirirken yapılan bu konuşmadan kimsenin haberi olmamasını aksi takdirde ben ve ailemin başına gelebileceklerden kendilerinin sorumlu olmayacağını söyleyerek tehdit etmişlerdir. Beni telefon ile arayarak görüşme yerine çağırın ve onun yanında oturan kişileri görürsem teşhis edebileceğim durumdayım. Telefon ile arayan polis memuru 30 yaşlarında, uzun boylu ve kilolu, sarışın olan üzerinde gri kazak ve açık haki renk ceket olan erkek bir şahıstı. Diğer oturan şahıs ise 25-30 yaşlarında kirli sakallı, esmer tenli ve normal kilolu bir erkek şahıstır. Yukarıda ayrıntıları ile anlattığım olay nedeniyle ciddi anlamda endişe duymaktayım ve gerek kendim gerekse aile bireylerimin başına kötü bir şey gelmesinden korkmaktayım. Biz telefon numarasını bildirmiş olduğumuz polis memuru ve kendisi ile birlikte oturan diğer polis memurundan şikâyetçiyim. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

28 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Diyadin Gümüş, şu beyanlarda bulundu: “27 Şubat 2019 Bağışar Köprüsü yakınının da bulunan benzinlikten çıkarken hatırladığım kadarıyla 21 DT 261 plakalı araçta oturan biri durmam için el hareketi yaptı. Arabamı durdurduğumda sivil giyimli iki kişi polis kimliğini bana gösterdi. Ben kendi araçlarına bindirmek istediler. Ben araca bindim, aracı Kırklar Dağına doğru götürdüler. Araçta “çalışmalarımızda bize yardımcı ol, seni zengin ederiz.” dediler. Ben de kimseyi tanımıyorum, kimse ile ilişkim yok o yüzden size yardımcı olamam şeklinde cevap verdim. Daha sonra bu durumdan zarar göreceğimi söyleyerek beni ve ailemi tehdit ettiler. Ben söylenenleri kabul etmeyince hakaret ve tehdit ederek beni aldıkları yere geri getirdiler. Beni alıkoyan ve benimle bu konuşmaları yapan kişileri görmem veya seslerini duymam halinde teşhis edebilirim. Bu polis memurlarından biri 30 yaşlarında, sakallı, yeşil gözlü erkek bir şahıstı. Bu kişinin üzerine siyah bir montu vardı. Diğer şahıs ise 35 yaşlarında, sakallı ve beyaz saçlıydı. Bu kişiler bana Ankara'dan geldiklerini ve özel bir ekip olduklarını söylediler. Ben anlatmaya çalıştığım durum nedeniyle ciddi anlamda endişe duymaya başladım ve başıma bir şey gelmesinden korkuyorum. Araç plakasını belirtmiş olduğum ve teşhis edebileceğim kişilerin bana yönelik eylemlerinden dolayı bu kişilerden şikâyetçiyim.”

29 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Siverek ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, aynı aileye mensup 9 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **12 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 9 kişiden 5'inin (Çerko Mimkara, Xebat Mimkara, İlyas Korkmaz, Levent Korkmaz, Cemil Bazer) “Örgüt üyesi olmak”, “Örgütün eylem ve faaliyetlerine katılmak” ve “Örgüt propagandası yapmak” iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi. Gözaltına alınanlardan Çerko Mimkara'nın gözaltına alındığı sırada ve Urfa TEM Şube'de işkenceye maruz kaldığı, kardeşinin görüşüne giden ablası Evin Mimkara'ya ise polis tarafından ajanlık dayatıldığı iddia edildi.

22 Nisan 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa T Tipi Cezaevi Kampüsü T2 No'lu kısımda kalan hasta mahpus Zana Mazak'ın, ajanlık dayatmasına maruz kaldığı ve bu gerekçeyle açlık grevine başladığı öğrenildi. 24 yıldır cezaevinde olan Mazak, görüşüne giden ailesine yaşadığı bu durumu aktardı. Mazak,

görüşüne giden ailesine bu yönde bir talebi olmamasına rağmen 26 Nisan günü ‘hastaneye götürüleceği’ söylenerek koğuştan alınıp, Urfa Adliyesi’ne götürüldüğü anlatıldı. Mazak, adliyede görüştürüldüğü bir savcının ‘Bundan sonra bizimle çalışırsan seni rahat ettiririz’ diyerek kendisine ajanlık teklifinde bulunduğunu aktardı. **7 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Özkan Mazak, şu beyanlarda bulundu:** “Dayım Zana Mazak, 25 yıldır hükümlü olarak farklı cezaevlerinde kalmıştır. Yaklaşık 1 yıldır ise Urfa T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda kalmaktadır. Dayımın kronik kalp hastalığı, akciğer ve mide rahatsızlıkları vardır. Dayım, cezaevi idaresi tarafından rutin olarak hastaneye götürülüyordu. Dayımın dün (06.05.2019) tarihinde açık görüşü vardı. Dayım açık görüşte bize; ‘yaklaşık 10 gün önce beni hastaneye götürecekler diyerek cezaevinden çıkardılar. Ancak beni hastaneye değil; adliyeye götürdüler. Adliyede savcıyla görüştürdüler. Savcılıkta bana, cezaevinde kalan diğer tutuklu/hükümlüler ile ilgili bilgi vermem yönünde baskı yaptılar; bana ajanlık teklif ettiler. Savcılık bana, sen dışarı çıkmak istiyorsan bize bazı bilgiler ver dedi. Ben bunu kabul etmeyip; tepki gösterdim. Savcı bana git cezaevinde geber dedi. Daha sonra beni tekrar cezaevine geri gönderdiler’ dedi. Daha sonra kendilerine 1 ay disiplin cezası verildiğini dayım bize aktardı. Dayım, savcı hakkında suç duyurusunda bulunduğunu ancak henüz bir netice alamadığını aktardı. Dayım yaşanan bu hukuksuzluğu protesto etmek için 10 gündür açlık grevine başladı. Dayım bizlere, her an başka cezaevine nakledilebileceğini belirtti. Bunun gerekçesi olarak da yaşanan hukuksuzluklarla ilgili suç duyurusunda bulunmasını gerekçe göstermektedir. Dayımın anlattığı durumlarla ilgili derneğinizden gerekli girişimlerde bulunulmasını talep ediyoruz; dayımın durumundan endişeliyiz, gereken yasal işlemlerin başlatılmasını talep ederiz.”

17 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Azad Aktaş, şu beyanlarda bulundu: “ Ben bir süredir HDP Gençlik meclisi üyesiyim. Ben 10 Mayıs günü Mevlana Halit Mahallesi’nde E Tipi Cezaevinin yanındaki caddeden geçiyordum. Üç tane silahlı ve telsizli sivil polis yanıma geldi. Kimliğimi istediler. Kimliğimi verdim. ‘Seni gökte ararken yerde bulduk’ dediler. Beni aldılar. Saat 20.00 sularıydı. Ranger marka bir araca bindirdiler. Aracın içinde bir süre darp ettiler. Sırtıma, kafama sert darbelerle vuruyorlardı. Yumrukluyorlardı. Ağza alınmayacak hakaret ve küfür ettiler. Bir tanesi silahı belime dayadı. “Üç kişi öldürdüm, sen dördüncü olursun” dedi. Beni Çocuk Şubeye götürdüler ancak içeri girmeden “Reis seni bekliyor” diyerek kapıdan geri döndük. Sonra TEM şubeye götürdüler. Resmi bir gözaltı kaydı yapmadılar. Orada da hakaret ettiler. Dövdüler, yüzüme, kafama, sırtıma vurdular. “Ne biliyorsan anlat” diyorlardı. Ben bir şey bilmiyorum diyordum. Ben hiçbir şey söylemeden benim adıma bir ifade yazdılar. Yazdıklarını okumama izin vermeden imzalamamı istediler. İmzalamam dedim. Bunun üzerine “Sen yine dayak istiyorsun” dediler. Korktuğum için imzaladım. Sonra “Savcılıkta bu ifadeyi inkâr edersen seni arar bulur, kafana sıkırım” dedi. Sonra beni tekrar Çocuk Şubeye götürdüler. Oraya vardığımızda sabah ezanı okuyordu. Çocuk Şubede gözaltı kaydımı yaptılar. Beni iki gün Çocuk Şubede tuttular. Orada iki kez ifademi aldılar. Bana bazı fotoğraflar gösterdiler. Tanıyor musun dediler. Tanımıyorum dedim. “Bize yardımcı ol, bize bilgi getir, sana maddi manevi destek sunarız” diye ajanlık teklif ettiler. Pazartesi günü savcılığa çıkardılar. Savcılıkta ifadeyi nasıl aldıklarını anlattım ve reddettim. Beni adli kontrol şartı ile serbest bıraktılar. Serbest kaldıktan sonra, beni aldıkları gün evimin basılarak arandığını öğrendim. Evde bir şey bulamamışlar. Ertesi günü Alişan Karakolu’ndan babamı aradılar. Beni çağırdılar. Ben babam amcam ve ağabeyim birlikte gittik. Onları karşıda oturttu. “Azad ile işimiz var” dedi. Çocuk Şubede bana ajanlık teklif eden kişi bana tekrar “Gel bizimle çalış. Sana her türlü desteği sağlarız” dedi. Ben reddettim. Beni eve gönderdiler. Ertesi günü (Çarşamba) tekrar babamı aradılar. Telefonu aldım, ben konuştum. Aynı kişi beni onlarla çalışmam için çağırıyordu. Gelmeyeceğimi söyledim. Bunun üzerine, “Senin başın yanar, çok pişman

olacaksın, göreceksin” dedi. Beni rahatsız etmeyin diyerek telefonu kapattım. O gün uzun bir süre Ranger marka araba evimizin tam karşısında bekledi. Ben ve ailem bundan tedirgin olduk. Bu yaşadıklarım ile ilgili derneğinizden destek bekliyorum.”

17 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Nazım Öcal, şu beyanlarda bulundu: “Yaklaşık bir ay önce Diyarbakır ili Kuruçeşme semtinde Kuzey Irak’tan dönerken binmiş olduğum Can Diyarbakır isimli firmaya ait otobüsten indikten sonra 2-3 adet renger model aracın da bulunduğu polisler tarafından gözaltına alındım. Daha sonra Diyarbakır TEM şube müdürlüğüne götürüldüm. Gözaltına alındığımda saat gece yarısı 00.00’idi. Sabaha karşı saat 04.00 ‘de ifadem alındıktan sonra serbest bırakıldım. Polis memurları gözaltına alınmamdan sonra üstümü ve çantamı çok ince bir şekilde aradılar ancak bir şey bulamadılar. Daha sonra yanıma iki polis memuru geldi ve bana ‘bizimle çalış’ dedi. Ben de inşaatçı olduğumu bu konuda yapabileceğim bir şey varsa, çalışabileceğimi söyledim. Onlar bana ‘hayır mesleğinle ilgili değil yaptıklarınla ilgili bizimle çalış’ dedi. Ben de onlara legal bir siyasi partide ilçe yöneticisi olduğumu, bütün faaliyetlerimin açık ve meşru olduğunu anlattım. Bunun üzerine bana ‘ başka bir zaman dışarıda çay içelim seninle, sohbet edelim’ dediler ben de ilçe binasına buyurun gelin çay içelim dedim. Daha sonra bana Reşat TAŞKIRAN isimli benim gibi DBP Bağlar İlçe Yöneticisi olan arkadaşım hakkında beyanda bulunmamı istediler. Ben Reşat benim aile dostum ve çalışma arkadaşımı dedim. Onların bana sunduğu hiçbir teklifi kabul etmeyince sinirlendiler ve bana ‘bir gün ansızın senin karşına çıkacağız ve ne olduğun bile anlamayacaksın’ dediler. Daha sonra beni serbest bıraktılar. Ramazan Bayramının 2. Gününü arkadaşım Reşat TAŞKIRAN ile birlikte Diyarbakır’ dan çıkıp önce Hatay’a oradan İzmir’e tatile gittik. Dönüş yolunda bizi bir aracın takip ettiğini fark ettik. Her şehir değiştirdiğimizde farklı plakalı bir araç bizi takip ediyordu. Uşak ilinden Diyarbakır’a kadar bu şekilde geldik. Bizi takip eden kişilerin polis olduğunu düşünüyoruz. Son olarak bugün ofis semtinde iken yine beyaz renkli Toyota marka 21 GC 183 plakalı aracın beni takip ettiğini fark ettim. Aracıma binerek bağlar ilçesine gittim. Aracımdan indiğim sırada aynı araba yanımdan geçti ve ileride ışıkta durdu. Arabanın yanına gittiğimde içinde 2 kişi olduğunu gördüm ve onlara neden beni takip ettiklerini sordum. Bana beni takip etmediklerini söylediler biraz daha konuştuktan sonra bu şahıslar araç ile olay yerinden ayrıldılar. Ben yaşadığım bu olay nedeniyle çok tedirginim ve başıma bir şey gelmesinden endişe duyuyorum. Derneğinizden hukuksal destek talep ediyorum.”

11 Temmuz 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan ve ismini vermek istemeyen başvuru, şu beyanlarda bulundu: “Yaklaşık üç ay önce ... Mahallesinde arkadaşım ile gezerken bir akrep tipi araç ile Ural tipi zırhlı araç yanımda durdu. Kimlik kontrolü yapmadan önce kimliğime bakar bakmaz bana “ajan olacaksın” diyerek 3-4 tokat vurdular. Sonra bana gel seni yemeğe götürelim dediler. Cebinde 50 TL var ise 5 bin 50 bin olur hayatını kurtarırın dediler. Telefonumu zorla elimden alarak numaramı aldılar, bizle çalışacaksın, mahallede istihbarat vereceksin bize dediler. Olayın gerçekleştiği yer Petrol Lisesinin arkasındaki boş araziydi. Taleplerini kabul etmeyince kalaşnikof silahı alınma dayayarak tehdit ve küfürler ettiler. Sonra beni yere yatırarak tekme, tokat ve silah dipçiliğiyle dövdüler. Toplamda beş kişiydiler ama tüm bu yaşananları iki kişi gerçekleştiriyordu. Sonra beni bıraktılar. Olaydan bir hafta sonra telefonuma “gel Kırda Dağına yemek yiyelim” diye mesaj yolladılar. Bende korkup telefonumu ve sim kartımı kırıp attım. Hayatımdan endişe etmekteyim. Hayatımdan endişe ettiğim için ismim açıklanmadan durumumun kamuoyunun bilgisine sunulmasını ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

11 Temmuz 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan ve ismini vermek istemeyen başvurucu, şu beyanlarda bulundu: “02. 07. 2019 tarihinde evime yakın olan ... Okulunun civarında yürürken beyaz bir Ford focus ve yanında siyah bir araç ile sorgusuz ve kendilerini tanıtmadan benimle beraber X ve Y adındaki arkadaşlarımı zorla araçlara bindirdiler. Benim bindiğim araçtaki kişiler kendilerini polis diye tanıttılar. Bana ajanlık teklif ettiler, para vereceklerini ev ve araba vereceklerini ayrıca senin arkanda olacağız dediler. Kimliğimin fotoğrafını çektiler. Beni yeni yapılan Şehir Stadyumun civarına götürdüler. Bu esnada arabanın içinde ben dövüldüm, tehdit ettiler, ajan olmazsan seni evinden alıp kaybederiz dediler. Telefon numaramı aldılar. O gün bırakıldıktan sonra telefonuma “okulun oradayız saat 3 te orda ol, bir kez daha uyardım” şeklinde mesaj attılar. Hayatımdan endişe ettiğim için ismim açıklanmadan durumumun kamuoyunun bilgisine sunulmasını ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

16 Eylül 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Zeliha Balin, şu beyanlarda bulundu: “Ben Yeni Yaşam Gazete dağıtımcısıyım. Diyarbakır İli Kayapınar İlçesi Huzurevleri mahallesinde yaklaşık 25 yıldır ailem ile birlikte yaşıyorum. 13 Temmuz 2019 tarihinde oturduğum mahallede yaşayan R.K. isimli kadının oğlu A.K. kaybolmuş. Bu konuyla ilgili aynı gün içerisinde R.K. polis karakoluna giderek oğlunun kaybolduğu ile ilgili beyanda bulunmuş. 14 Temmuz 2019 tarihinde R.K. ile birlikte tanımadığım 3 kişi evimin bulunduğu sokakta bana “ oğlumu sen dağa gönderdin; oğlumu nasıl dağa gönderdiysen öyle geri getir” diyerek saldırdılar. R.K.’nin elinde bıçak bulunuyordu. O sırada babam evde bulunuyordu; ben komşulardan birini gördüm ve hemen babamı çağırmasını söyledim. Ben daha sonra oradan uzaklaşarak eve gittim. 15 Temmuz 2019 tarihinde ben evden ekmek almak için binadan çıkarken, binanın önünde R.K. ile birlikte adını bilmediğim bir kadın beni tutmaya çalıştılar. R.K. da o anda 155 polis hattını arayarak; “ teröristi yakaladık, komiserim yetişin kaçmak üzere” dedi. Bu telefon görüşmesinden yaklaşık 10 dakika sonra bir polis aracı bulunduğum evin önüne geldi. Evimin önüne gelen ekip Terörle Mücadele ekibi idi. Polis aracında 4 kişi bulunuyordu. Araçtan iner inmez bir polis memuru silahın dipçliğini bana vurmaya çalıştı. O anda babam araya girerek bana zarar gelmesini önledi. Bana silahın dipçigi ile vurmaya çalışan polis 1.70 boylarında, kel, esmer ve beyaz çelik yelekli biri idi. Araçta bu polisten başka polis aracında oturan amir diye hitap ettikleri biri vardı. Bu kişi 50 yaşlarında, açık esmer tenli, gözlüklü ve kıvr saçlı biri idi. Polis amiri, araçta bulunan bir başka polise “bunu ergani yoluna götürün; kafasına sıkın” dedi. Diğer polisleri tam olarak hatırlamıyorum. Polis ekipleri saat 16.15 sıralarında beni siyah renkli plakasını bilmediğim ranger marka araca bindirerek huzurevleri karakoluna götürdüler. Huzurevleri karakolunda yaklaşık yarım saat tutulduktan sonra beni Ergani yoluna götürdüler. Araçta giderken, Amirleri bana “kafana sıkayım mı” gibi söylemlerde bulundu. Yolda giderken sinkaflı küfürler ederek kolumu büktüler. 1 saat 10 dakika kadar bir süre geçtikten sonra beni Selahattini Eyyübi devlet hastanesine götürdüler. Beni hastane içerisine sokmadan; bir polis memuru araçtan inerek hastaneden rapor alıp döndü. Hastanede herhangi bir doktora gösterilmedim; darp cebir raporunu kendileri hastaneden aldı. Hastaneden sonra beni Terörle Mücadele Şube müdürlüğüne götürdüler. TEM şube de toplamda 6 gün gözaltında kaldım. Gözaltı süresince hakaretlere maruz kaldım. Bir polis memuru bana gözaltındayken tokat attı ancak yüzünü tam olarak hatırlamıyorum. Ben gerek gözaltına alındığım süreçte gerekse de gözaltında uğramış olduğum kötü muameleyi protesto etmek için; polislerin getirmiş olduğu hiçbir şeyi almadım. Benim hakkımda bu nedenler tutanak tuttular; ancak ben tutanağı imzalamadım. Gözaltı süresinin 3. Gününde 3 kişi nezarethaneye geldiler. Bu kişiler benimle sohbet edeceklerini söyledi. Ben bunu kabul etmedim. Yasal olmayan yollarla ifade alma yöntemi olarak değerlendirdiğim için bu taleplerini kabul etmedim. Bana “ biz senin kim olduğunu biliyoruz; nerde ne yaptığını biliyoruz, biz polis değiliz” dediler.

Polislerden biri bana “ benim adım emre, eğer sen burada rahat konuşamıyorsan; bir kafede oturup seninle konuşabiliriz” dedi. Ben bunu reddedince, bana “ kararını değiştirirsen nezarethanede bulunan polise emre bey ile konuşmak istediğini söyle, hangi saat olursa olsun gelirim” dedi. Bana, “ siz bana yardımcı olursanız biz de sana hem maddi hem de manevi olarak yardımcı oluruz” dedi. Tam giderlerken bana dönerek tekrar “ iyi düşün, taşın” dedi. Ben bunları tekrar reddedince bana “ her türlü ağır cezayı alman için uğraşacağız” dediler. 20 Temmuz 2019 tarihinde TEM şube müdürlüğündeki ifademden ardından; 21 Temmuz 2019 tarihinde savcılık ifadesi için beni Diyarbakır Adliyesine getirdiler. Savcılık ifadesinin ardından tutuklanma istemiyle Sulh Ceza Hâkimliği’ne çıkarıldım. Sulh Ceza Hâkimliği adli kontrol şartıyla beni serbest bıraktı. Derneğinizden yukarıda açıkladığım konularla ilgili hukuki destek talep ederim. Başıma herhangi bir şey gelirse sorumluları beni yersiz yere şikayet eden R.K. ve ailesi ile beni gözaltında tehdit eden polislerdir.”

3 Ekim 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hasan Yeni, şu beyanlarda bulundu: *“Rojhat’tan büyük iki oğlum 2014 yılından beridir evden ayrılmış ve şu an nerde olduklarını bilmiyorum. 2018 yılında eve bir tebligat geldi ve tebligatta oğullarımın yakalandığını sonra serbest bırakıldıklarını ancak mahkemeye ifadeye vermeye gelmeleri yazıyordu. Defalarca polisler kapımıza geldi hatta eşim Menice YENİ emniyete çağrılıp bu yüzden ifadesi de alındı. Her defasında oğullarımın nere olduklarını bilmediğimi söylesem de ne tebligat gönderimi bitti ne de polislerin sürekli kapıya gelmesi sona erdi. Kayyum atamasından önce emniyetten olduğunu söyleyen birkaç kişi beni zorla bir araca bindirerek Forum AVM civarında bir yere götürerek ajanlık teklif ettiler ben kabul etmeyince de tehdit ettiler. “Teklifimizi kabul etmezsen yanında olan oğullarında zarar görür” dediler. Ben yine de kabul etmedim. Yaklaşık bir buçuk ay önce gözaltına alındım ve 5 gün gözaltında kaldım. Gerekece olarak da eylem yapacağımı söylediler. Sonra hiçbir şey demeden bıraktılar beni. Valilikte servis şoförüydüm beni oradan da çıkardılar. Bugün sabaha karşı saat 04:30 sularında oğlum Rojhat’ın evine baskın düzenlemişler. Kapısını kırıp evini dağıtmışlar. Oğluma “diğer kardeşlerin nerede bize getir” demişler. Oğlumda bilmediğini söyleyince hakaret etmişler. Sonra gitmişler. Polisler sürekli bize “oğlunuzu yakaladık sonra bıraktık” deyip duruyor. Madem yakalanmıştı bana o dönem haber verseydiler o zaman haber vermedilerse şimdi bizden ne istiyorlar anlamıyorum. Oğullarımdan haberim yok polis baskınlarından dolayı birçok defa ev değiştirdik. Huzurumuz kalmadı. Yasal olarak ne yapılması lazımsa yapılsın. Derneğinizden hukuki olarak destek istiyorum.”*

21 Ekim 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Cihan Olgaç, şu beyanlarda bulundu: *“Ben HDP Yenişehir İlçe Örgütü Gençlik Meclisi’nin gönüllü çalışanıyım. Dün (21 Ekim 2019) saat 16.00 sularında Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi’ne tedavi amaçlı gitmiştim. Hastane girişinde polis olduklarını söyleyen sivil giyimli 2 kişi kimliğimi istedi. Polis olduğunuzu nerden bileyim dedim. Bana polis kimliklerini gösterdiler. Birinin adı Mahmut, birinin Metin idi. Sonra beni hastane bahçesinde bekleyen beyaz renk Clio marka bir arabanın içine aldılar. Araba şehre doğru hareket etti. Seyir halinde iken bana sorular sordular. Bana “Hüsamettin Tanrıkulu’nu tanıyor musun?” Diye sordu. Eskiden arkadaş olduğumu söyledim. “Şu an Van’da terör faaliyeti yürütüyor. Onun ipini çekeceğim” dedi. “Sadun Tutmaz’ı tanıyor musun?” diye sordu. Normal bir selamım var dedim. “Murat Yumlu’yu tanıyor musun?” diye sordu. Beraber maçlara giderdik dedim. “Veysel Dağ’ı tanıyor musun?” diye sordu. Onu görmüyorum. Pek tanımıyorum dedim. Bana “Sokakta herhangi bir şey görersen bize söyler misin?” diye sordu. Ben korkudan evet dedim. Amedspor Direniş Taraftar Derneği’ni sordu. O dernekle bir bağlantım yok dedim. “Oranın altından girer. Üstünden çıkarım. Gerekirse dinamit koyacağım” dedi. “Diyarbakır’da bir daha el yapımı bomba attırmayacağım” dedi. İki üç gün sonra tekrar görüşeceğiz” dedi. Cep*

telefonu ile fotoğrafımı çektiler. Ben bu olaydan dolayı tedirgin oldum. Derneğinizden hukuki destek istiyorum.”

30 Ekim 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Yıldız Elma, şu beyanlarda bulundu: “Kışları Silvan’da, yazları ise Lice’nin Yalımlı köyünde ikamet ediyoruz. Orda tarlamız var, ekip biçiyoruz. Geçen kış 15 Kasım’da gözaltına alındım. Gözaltında olduğum dönemde bana ajanlık teklif edildi. Ben gözaltına alınmadan 20 gün önce de oğlum Ferhat Elma gözaltına alınmıştı. O’na da baskı ile ajanlık teklif edilmişti. O’na “Bizimle çalışmazsan anneni alırsız” demişlerdi. Oğlumun yaşadığı bu olaydan 20 gün sonra beni aldılar. Yardım yataklık yaptığım iddiasıyla tutuklandım. Diyarbakır Kadın Cezaevi’nde 5 ay tutuklu kaldım. Sonra tahliye oldum. O dosyadan 6 yıl 4 ay ceza aldım. Dosya temyize gönderildi. Şimdi de diğer çocuklarım aynı baskılara maruz kalıyorlar. Aile olarak endişe içindeyiz. Derneğinizden hukuki destek istiyoruz.”

14 Kasım 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mervan Dünder, şu beyanlarda bulundu: “13 Kasım saat 20.00 sularında yukarıda adresini belirttiğim evimin önünde otobüsten inerken durağa yaklaşık 2 metre mesafede ‘BEYAZ HONDA CIVIC’ aracın önünde silahlı ve elinde telsiz olan 2 kişi arkamdan isimle seslendi. Gözaltı için karakola götürüleceğimi ifade ettiler. Bende kendilerinin kim olduğunu, ne yapmak istediklerini sorduğumda, aracın şoför koltuğunda oturan 3. Şahıs araçtan inerek araca zorla bindirmeye çalıştılar. Araca binmemek için direndiğim sırada bu şekilde gözaltı yapılamayacağını, avukatım ve ailemin bilgisi dâhilinde olmasını gerektiğini ifade etmeye çalışırken, zor kullanmaya devam ettiler. Bunun illegal bir gözaltı olduğunu anlamam ile birlikte yüksek sesle aileme seslendim. Bağırdım. Bunu duyan bina kapıcısı ve çevredeki birkaç vatandaş olayı anlamak ve sorgulamak için yanımıza geldiler. Onlara da kendilerini polis olarak tanıttılar. Cüzdanından çıkardığı ve 2018 yılında iptal ettirilen kırmızı polis tanıtım kartını gösterdiler. Gözaltına alınacağımı yanıma gelen vatandaşlar da söylediler. Halkın bu tarz gözaltı yapılamayacağını, eğer bu yönlü bir karar varsa ekiplerin gelip işlem yapmasını, benimde aile ve avukat refakatında işlem yapılması gerektiğini dile getirdiklerinde kimliği belirsiz şahıslardan biri silahını (normal tabanca) doğrultarak (eşkâlini ifademde verdim) gerekirse yatırır, götürürüz. Bizi uğraştırma arabaya bin diye ısrar ediyordu. Çevredekilerin tepkisinin büyümesi ve benimde ellerinden kurtulup önce aile ve avukatı daha sonra 155 i aradığını gören şahıslar panik içerisinde araçlarına koştular. Bizde arkasından aracın plakasını alıp fotoğraf çekmeye çalıştık ama sadece (34 BGE 775) plakayı alabildik. Yaklaşık 15 dk. sonra olay yerine zırhlı araç eşliğinde ekip geldi. Olayı kendilerine ifa ettim. Plakayı sordurduklarında böyle bir araca ait plaka bulunmadığını ifade ederek olayı geçiştirmeye çalıştılar. İsrarlarım sonrası daha fazla detay öğrenip, suç duyurursa bulunmak için Huzur polis karakoluna yönlendirdiler. Onlar ayrıldıktan 2 dk. Sonra İbrahim Halil Çavdar adlı gördü tanığına ait araç ile yanımızda başka bir tanıkla birlikte huzur polis karakoluna gittik. Orada da olayı bu şekilde anlattıktan sonra işlem yapan polisler, olayı adli vaka olarak değerlendirme çabalarına girdiler. Biz olayın vahameti üzerinde durunca, plaka ve polis kimlik kartı olarak gösterilen kartların sahte olduğunu söylediler. Plakanın da başka bir araca ait olduğunu muhtemelen de sahte olduğunu ifade ettiler. Olay sırasında kısmı darptan dolayı hastaneye rapor almaya gidip, döndüğümüzde mevcut karakol polisleri dışında başka bir ekip geldiğini gördük. Ekipte olayı adli vaka olarak değerlendirmek istedi. Biz ısrarla olay üzeri kapatılmasın, görüntülere veya kayıtlara ulaşılsın istedik. Olayı ciddiye almaya başladılar. Daha sonra hem beni hem tanıkların ifadesini alıp işlemleri bitirdiler.”

26 Aralık 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Veli Barut, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Burhan yaklaşık 4 yıldır Tekirdağ F Tipi 1 No’lu kapalı

cezaevinde bulunmaktadır. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası almıştır. Tekirdağ'a gönderilince sürekli psikolojik baskı ve ajanlaştırma yapılmaya çalışılmaktadır. Telefon görüşmelerimizde kardeşim bu durumları sürekli anlatmaktadır. Bizlere "sürekli konuşun, isim verin, istediğin yere seni göndeririz, rahatlık veririz" vb. diye baskılar yapılmaktadır. Bizler de karşı geldikçe kötü muameleye maruz kalmaktayız. Aynı zamanda aileler olarak ziyarete gidince kötü muameleye maruz kalmaktayız. Kardeşim ve biz bu ajanlaştırma durumunu kabul etmiyoruz. Bunun için derneğinizden gerekli hukuki desteği beklemekteyiz."

-Tehdit Edilenler

26 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Dilan Çiçekli, şu beyanlarda bulundu: "19 Ağustos 2015 tarihinde evimize kar maskeli uzun namlulu kişiler tarafından baskın oldu. Evdeki tüm eşyaları arayıp dağıttılar. Bize çok çirkin sözler söylediler. Ağabeyim Emrah'ı sordular. Ancak kendisi evde yoktu. Babamı yere yatırıp, plastik kelepçe taktılar. Darp edip gözaltına aldılar. Daha sonra tutuklayıp, Kırıkkale cezaevine gönderdiler. Orada 7 ay kaldıktan sonra tahliye edildi. Tutuksuz yargılanmasına devam edildi. Tahliye edildikten sonra tekrar polis baskısı başladı. Komşularımıza ve oturduğumuz mahalledeki esnafa babamı soruyorlardı. Polis araçları sürekli evimizi gözliyordu. Babam, yurtdışına gitti. Devam eden duruşmalarda, babama 13 yıl 6 ay hapis cezası verildi. Bu nedenle polisler yeniden babamı ve ağabeyimi sormaya devam ettiler. Annem, babamın yurtdışında olduğunu kendilerine söylemesine rağmen sürekli gelmeye devam ettiler. Ve bizi tehdit etmeye de devam ettiler. "Anneme siz ve kızlarınız evde teksiniz gecede geliriz" dediler. Annemde bu baskılardan dolayı kız kardeşimi alıp yurt dışına gitti. Ben ve ağabeyim kaldık. Ağabeyim de belediyenin konservatuarında çalıştığı için onu da sık sık soruyorlar. Ağabeyim bu yüzden şehir dışında çalışmak zorunda kaldı. Polisler sürekli evimize gelip soru soruyorlar. Korkuyorum o yüzden evde kalamıyorum. Yaşadığımız polis baskısı hem ailemizin fizik olarak dağılmasına, hem de psikolojik açıdan yıpranmamıza yol açmıştır. Bütün bu nedenlerden dolayı sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum."

24 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Yunus Bekçi, şu beyanlarda bulundu: " Ben 2015 yılı şubat ayında YPG'ye katılmak için Suriye ülkesine gittim. 2.5 yıl YPG içerisinde kaldıktan sonra 2017 yılı eylül ayında Türkiye'ye dönmek için Habur sınır kapısına geldim. Sınırdan geçtikten sonra polis memurları beni gözaltına aldı ve yaklaşık 3 ay tutuklu kaldıktan sonra tahliye edildim. Bu olay ile ilgili Diyarbakır 8. Ağır ceza mahkemesinde süren bir davam vardır. Tahliye olduktan sonra hatırladığım kadarıyla 4 defa polisler tarafından gözaltına alındım. Bu gözaltıların hiçbirinde tutuklanmadım. Zaten yukarıda söz ettiğim dosya kapsamında hakkımda adli kontrol tedbiri uygulanmakta olup cumartesi günleri karakola imza atmaya gitmekteyim. Tahliye olduğum günden beridir polisler sürekli olarak beni ve ailemi rahatsız etmektedir. Yaklaşık 6ay önce Diyarbakır Selahattin Eyyübi Devlet hastanesinde yatmakta olan öz amcam olan Resul BEKÇİ'nin refakatçisi olduğum bir gün 2 tane sivil giyimli polis memuru beni hastanenin bulunduğu yerdeki kafeteryaya götürdü ve bana 'Silvan'da ne olup biterse gelip bize anlatacağın yoksa senin için iyi olmaz' diyerek tehdit ettiler. Ben de kendilerine örgüt ile herhangi bir bağımın kalmadığını, kendilerine verebilecek bir bilgiye sahip olmadığımı söyledim. Bu olaydan sonra 15 Şubat 2019 tarihinde tekrar gözaltına alındım ve yine bana Silvan'da yaşanan örgütsel faaliyetler konusunda benden bilgi istediklerini söylediler. Ben de yine kendilerine bu konuda görgüm ve bilgim olmadığını söyledim. Son olarak 1 ay içerisinde 2 defa yukarıda adresini vermiş olduğum evimiz polis tarafından basılarak kapıları kırılmış ve arama yapılmıştır. Ben

bu aramalar sırasında evde değildim. Ailemin bana haber vermesi üzerine annem ile birlikte Silvan cumhuriyet savcılığına giderek hakkımda bir arama kararı olup olmadığını sordum savcılıkta görevli bulunan polis memuru Silvan TEM şube müdürlüğü ile telefonda görüştüğümde sonra hakkımda herhangi bir arama kararı olmadığını söyledi. Bu olaydan sonra evimiz bir kere daha basıldı. Bu seferde babam Mehmet Salih BEKÇİ 19.04.2019 tarihinde Silvan TEM müdürlüğüne giderek beni neden aradıklarını sordu. Babama da bana söyledikleri gibi hakkımda herhangi bir arama veya yakalama kararı olmadığı söylendi. Ben yukarıda ayrıntılı olarak anlattığım olaylar nedeniyle çok huzursuzum ve düzenli bir işe girip çalışmıyorum. Bu durumun ortadan kaldırılması için derneğinizden hukuki yardım talep etmekteyim.

17 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Reşat Taşkıran, şu beyanlarda bulundu: *“Ben Reşat TAŞKİRAN Demokratik Bölgeler Partisi(DBP) Bağlar ilçe yöneticisiyim. Arkadaşım Nazım ÖCAL, bundan yaklaşık 1 ay önce Irak’tan Türkiye’ye döndü. Nazım bana; Türkiye’ye döndüğü gün kendisini kolluk görevlileri olarak tanıtan kişilerce 3-4 saat tutulduğunu, bu 3-4 saat içerisinde kendisine bazı sorular sorulduğunu aktardı. Bu sorular içerisinde, benimle ilgili de bazı sorular sormuşlar. Daha sonra arkadaşşıma, sen ve Reşat’ı ziyaret ederiz demişler. Ben bu olayla ilgili herhangi bir işlem yapmadım; normal yaşantıma devam ettim. Bu ramazan bayramında, Nazım ile birlikte Hatay’ın Erzin ilçesine bayram ziyaretine gittik. Biz Hatay Erzin’de 2 gün kaldıktan sonra İzmir’e hem gezi hem de arkadaşlarımızı görmek için yola çıktık. İzmir iline varana dek biz bir şey fark etmedik; ancak biz dönüşte hangi ile girdiysek plakası ve modeli farklı araçlarla takip edildiğimizi fark ettik. Ancak araçların plakalarını alamadık; bu nedenle suç duyurusunda bulunamadık. Ancak bugün Demokratik Bölgeler Partisi Bağlar ilçe binasından ofis semtine giderken; Toyota Corolla marka 21 GC 183 plakalı aracın bizi takip ettiğini fark ettik. Ofis semtinde Ayhan Durağı civarında bulunan Mardin kebab evine gittim; amcaoğlum İstanbul’dan geldiği için onunla buluştuk. Biz Mardin kebab evinde iken, bahsettiğim plakalı araç da bizi bekliyordu. Biz Mardin kebab evinden çıktıktan sonra, aynı plakalı aracın bizi takibe devam ettiğini gördük. Demokratik Bölgeler Partisi Bağlar ilçe binasına kadar takip edildik. Aracımızı park ederken; bahsettiğim plakalı araç Sento caddesi üzerinde trafik ışıklarında durdu. Biz yaya olarak araca yaklaştık ve bizi neden takip ettiklerini sorduk. Ben bu soruyu sorunca karşılık olarak ; “biz sizi takip etmiyoruz; biz esnafız, inşaat işi yapıyoruz” dediler. Biz de onlara, madem esnafsınız neden bizi takip ediyorsunuz diye tekrar soru sorduk. Onlar da bize, “biz polis değiliz, sizi takip etmiyoruz” dediler. Ben onlara, plakanızı alacağım ve suç duyurusunda bulunacağım dedim. Onlar da kendi plakanızı verin dediler. Bende karşılık olarak, zaten bizi takip ediyorsunuz; plakamızı biliyorsunuz dedim. Ondan sonra, trafik sıkışınca araç hareket etti. Biz de ilçe binamıza geri döndük. Ben sürekli beni takip ve taciz eden kamu görevlilerinden şikâyetçiyim. Gerekli hukuki girişimlerde bulunulmasını talep ederim.”*

4 Temmuz 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Biçen, şu beyanlarda bulundu: *Ben Mehmet BİÇEN, Diyarbakır’ın Silvan ilçesinde yaşıyorum. Annem geçen sene yaşamını yitirdi; babam sağdır, 8 kardeşiz. Ben, Dicle üniversitesi Eğitim Fakültesi son sınıf öğrencisiyim. Aynı zamanda Adalet Yüksek Okulu 2. Sınıf öğrencisi olarak eğitim yaşamımı sürdürmekteyim. 28 Ekim 2018 tarihinde abim Sebahattin BİÇEN’i gözaltına almak için eve baskın düzenlediler. O sırada bende evde bulunuyordum. Abimi gözaltına alıyor iken; kolluk mensupları bana “akıllı olun, Türk gibi yaşayın; akıllı olmazsanız sonunuz abiniz gibi olur, cezaevinde sürünürsünüz” gibi şeyler söylediler. O sırada abim yerde yüzükoyun yatıyordu. Evde arama sırasında, bana cezaevinden arkadaşımın gönderdiği mektubu polisler buldu. Bunun üzerine bana “mektupta devrimci selam ve sevgiler yazıyor,*

bak görüyorsun sen de onlardan birisin, kendine dikkat et; onun onlar gibi olur” dediler. Ayrıca bize dönüp sizin aileniz terör örgütü ile irtibatlıdır; sen onlara benzersen onun cezaevi olur dediler. Daha sonra abimi evden çıkartarak TEM şube müdürlüğüne götürdüler. Bu olaydan sonra, sürekli takip edildiğimi düşünüyorum. Zira muhtarımız bana sürekli; kolluk kuvvetlerinin benimle ilgili sorular sorduğunu aktardı. Kolluk kuvvetleri muhtara; Mehmet BİÇEN örgüte yakın mı? gibi sorular sormuş. Kendimi bu durumlardan kaynaklı psikolojik olarak tehdit altında hissediyorum. Şu an da Empati Psikiyatri Dalı Merkezi'nde tedavi görüyorum. Her gün saat 04.00'te uyanıyorum; abimi de o saatlerde gözaltına almışlardı. Sürekli kendimi ceza ve soruşturma tehdidi altında hissediyorum. Cezaevinde bulunan abimi bile ziyaret ederken; tedirginlik yaşıyorum. Başıma bir şey gelirse kolluk kuvvetleri bu durumdan sorumludur. Derneğinizden bu hususlarla ilgili hukuki ve psikolojik destek talep ediyorum.”

6 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan H.K, şu beyanlarda bulundu: *“2008 yılında sivil giyimli polis olduklarını söyleyen ama kimlik göstermeyen 3 kişi (ikisi uzun boylu esmer ve diğeri onlara göre daha kısa ve kumral) evimizin kapısını çalarak, eşimin kaybolan amcasının kızının abisi ile olan isim benzerliği nedeniyle sorduklarını belirttiler. Bizde tekrar rahatsız edilmemek için adres değiştirdik. Yeni taşındığımız adrese de geldiler. Polis olduklarını söyleyen ama kimlik göstermeyen iki kişi (biri top sakallı orta boylu diğeri daha iri yapılı ve kirli sakallı) tekrar eşimi sordular. Ellerindeki telefonda bir görüntü göstererek eşimi teşhis etmemi istediler ve bu görüntü eşime ait bir kilisede çekilmişti. Sorduklarında evet eşimdir dedim ve biz tekrar bu durumdan rahatsız olup adres değiştirdik. Ancak yeni gittiğimiz, yani üçüncü adrese tekrar gelip güvenlikçiden eşimin bu adreste olup olmadığını sordular. Üçüncü adres şu an oturduğumuz adres, ben bu durumu eşime söylemedim. Bu durumda eşimin, çocuklarımın ve benim hayatım güvende olmadığını düşünerek insan hakları derneğine gelip başvuruda bulunmak istedim, gerekli hukuki yardımı talep ediyorum.”*

15 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Muhterem Bayar, şu beyanlarda bulundu: *“Emrah Çiçekli benim öz ablamın oğlu olur. Babası politik gerekçelerle kaç defa tutuklandı. Şu an yurt dışında bulunmaktadır. Çocukları ise burada yaşamaktadırlar. Babasından kaynaklı, polisler birkaç defa ailenin ikamet adresine baskın düzenleyip yeğenim Emrah'ı sordular. Defalarca, aile üyelerine küçük çocuklarına kadar yeğenim Emrah'ı sormuşlardır. Polisler daha sonraki süreçte Emrah'ı fiziki olarak takip etmeye başlamışlardır. Bu takip halen sürmektedir. Yeğenim takip edildiği için kendi evine ve bizim eve dahi gelememektedir. Kolluk, yurt dışında olan babasına ulaşamadığından yeğenim üzerinde baskı oluşturmaktadır. Onun üzerinden babasına ulaşmaya çalıştıklarını düşünmekteyiz. Yeğenim üzerinde ciddi bir tehdit durumu söz konusudur. Can güvenliğinden endişe etmekteyiz. Derneğinizden hukuki yardım istiyoruz.”*

21 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan ve ismini vermek istemeyen bir başvurucu, şu beyanlarda bulundu: *“19 Ağustos 2019 tarihinde 03.00'te eşimi sormak üzere polisler geldi. Eşimin evde olmadığını ve şehir dışında olduğunu söyledim. Buna rağmen saat 04.00'e kadar evimi aradılar. Daha sonra 19. Ağustos saat 15.45'te 0412 241 50 00 numaralı telefonda arandım. Telefonla arayan kişi Diyarbakır Emniyeti Terörle Mücadele Şubesinden aradığını söyledi. İsmi sormama rağmen ismini ve ünvanını söylemedi. Eşimin Başsavcılığa gelip imza vermesi gerektiğini söyledi. Ben de eşimden haberdar olmadığını söyledim. 20 Ağustos tarihinde 18.32'de yine aynı numara tarafından arandım telefonda kişi aynı kişiydi yine eşimi sordu bildiğim kadarıyla Mardin'de olduğunu ve yeğenini askere götüreceğini söyleyince "Eşin Diyarbakır'da*

yakalanırsa seni de gözaltına alırım, evini basar evini dağıtırım, senin için de, çocukların için de iyi olmaz, bunun bedelini ödersin, Senin hakkında da eşinin yerini bildiğin halde söylemediğin için suç duyurusunda bulunuyorum" diye konuştu. Kamu görevlisinin görevini kötüye kullanarak bu denli tehditler savurması can güvenliği endişesi taşıyama sebep olmaktadır. Üç tane çocuğum da bu olaylardan oldukça kötü etkilenmiştir, ruhsal açıdan örselelenmişlerdir. Bize bu denli tehditler savuran kişilerin bizlere zarar vermemesi, can güvenliğimizin sağlanması ve görevlerini kötüye kullandıkları için haklarında gerekli soruşturmanın başlatılmasını talep etmekteyim. Bu hususta derneğinizden destek talep ediyorum”

3 Ekim 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Evin Can, şu beyanlarda bulundu: “4 Eylül 2019 Tarihinde Seyahat ettiğim araç Şanlıurfa İli Hilvan İlçesinin Girişinde bulunan kontrol noktasında, rutin arama var denilerek polisler tarafından durduruldu. Bizi araçtan indiren polisler üstümü aramak istediler. Bende erkek polislere “şayet kadın polisiniz yoksa üstümü aratmam” dedim. Çantamın içini açmamı istediler ben tekrar “özelimdir” diyerek buna da müsaade etmedim. Bu defa telefonuma el koymaya kalkıştılar “savcılık izni olmadan siz telefonuma da bakamazsınız” diyerek tepkimi dile getirdim. Sergilediğim bu tavrım hoşlarına gitmediğinden dolayı aileme haber verilmeden polislerce bir araca bindirilerek karakola götürüldüm. Karakolda fiziki müdahale ve sözlü tacize maruz kaldım. Gece saat 01.00 sıralarında aileme haber verildi. Gözaltına alındığımı duyan babam, annem ve avukatım sabahın erken saatinde karakola geldiler. Beni önce jandarma birliğine götüren polisler ardından da akşama doğru savcının karşısına çıkardılar. Savcılıkta verdiğim ifadeden sonra yurt dışına çıkış yasağıyla beraber denetimli serbestlik şartıyla bırakıldım. Eve döndükten yaklaşık iki hafta sonra kendilerini polis olarak tanıtan iki şahıs tarafından zorla bir araca bindirilerek tehdit edildim. Bu tehditleri benimle sınırlı kalmayarak benim üzerimden ailemi de tehdit etmeye başladılar. Can güvenliğimden endişe duymaktayım. Yaşadığım bu olaylar nedeniyle savcılığa suç duyurusunda bulunmak istiyorum. Bu sebeple derneğinizden hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

4 Kasım 2019 tarihinde İHD Antep Şubesine başvuruda bulunan Meral Şahin, şu beyanlarda bulundu: “13 yıldır İsa Şahin ile evliyim. 3 çocuğum var. Eşim HDP ve DBP'de siyasi parti çalışmaları yaparken 2 yıl 6 ay ceza aldı. Cezaevinden çıkınca 14 ay önce kocam kayboldu. Yurtdışına çıktığını öğrendim. Eşim evden ayrıldıktan sonra periyodik olarak sürekli emniyet bizi rahatsız etmeye başladı. Gerek benim evim, gerek kayınbabamın evi sürekli basılıp arama yapılıyor. Özellikle 4-12 yaşları arasında bulunan çocuklarım korkup rahatsız oluyor. Çocuklarım psikolojik olarak etkileniyorlar. Bugüne kadar yapılan baskın ve aramalarda ne eşimi, ne de herhangi bir suç unsuruna rastlanmadığı halde baskın ve aramalara devam ediliyor. Derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”

22 Kasım 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Yusuf Sökmen, şu beyanlarda bulundu: “Ben Yenişehir Belediyesi Meclis Üyesiyim. 25/09/2019 tarihinde Facebook adlı internet sitesinde bulunan AY YILDIZ isimli sayfa fotoğrafım paylaşarak Diyarbakır Büyükşehir Belediyesine atanan kayyumu protesto eden grubu benim organize ettiğim, oraya oturmaya gelen kadınları zorla oraya getirdiğim ve terör faaliyeti yürüttüğümü iddia etmiştir. Ben bu konu ile ilgili Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda buldum söz konusu soruşturma halen derdesttir. Benimle ilgili yapılan bu haberler ve benim suç duyurusunda bulunmamdan sonra sürekli bir şekilde tehdit telefonları almaya başladım. Beni telefon ile arayıp tehdit eden kişiler seslerden anladığım kadarıyla farklı kişilerdir. Yine arayan numaralar da genellikle farklı numaralardır. Arayan kişiler bana

öncelikle yaptığın şeyler yanına kalmayacak deyip akabinde çok ağır küfürler ediyorlar. Bu konu hakkında derneğinizden hukuki yardım talep etmekteyim.”

7 Aralık 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Devrim Nadir Özen, şu beyanlarda bulundu: *Ben şu anda yaşadığı (size bildirmiş olduğum) adreste ikamet etmekteyim. Hukuk Fakültesi 3. Sınıf öğrencisiyim. Dün gece saat 23.00-24.00 civarında evime yakın olan Karanfil Kız Apartında kalan kız arkadaşım M.'i bırakıp eve doğru gittim. Ben gittikten sonra Karanfil Kız Apart Yönetimi, M.'i yönetime çağırıp Apart'ın önünde onunla yürümemin ve orada durup sohbet etmemizin “mahalle”yi rahatsız ettiğini, apart bekçisine bazı şahısların “bir daha olursa linç ederiz, günlerini gösteririz.” demişler. Daha sonra M. bekçinin diğer apart sakinlerine asılsız, ipe sarmaz iftiralarda bulunduğunu öğreniyor. Sonra M. beni arayıp kendisi de bekçi ile konuşmak için aşağı inmiş. Ben de beni aradığından dolayı oraya gittim. Bekçi konuşma esnasında M.'in üstüne yürümüş. Sonrasında bekçi kapıdan beni görüp dışarı çıktı. Yanına gidip kendisine “başkalarına söylediklerinizi bana da söyleyin bir de ben duyayım” dedim. Tehdit edenlerin isimlerini vermesini, vermezse kendilerinden şikâyetçi olacağımı söyledim. Kendisi “bana gel o zaman” dedi. Beni 20 metre ötede duran yaklaşık 25 kişilik bir grubun yanına götürdü. Bunlar çember sakallı, takkeli, 20-30 arası kişilerdi. Bunlar etrafımı sardılar. Bu arada gruptan birkaç kişi bana “Burası bizim mahallemiz, burada böyle şeyler olmaz. Siz öğrencilerin hepsi ahlaksızsınız. Fuhuş yaparsınız. Adiler, şerefsizler” gibi hakaretler ettiler. Büyükleri olduğunu düşündüğüm beş kişi beni kolumdan tutup o grubun biraz uzağına götürdüler. Aralarından ikisi “biz sizi gördük, bundan sonra buraya birlikte gelmeyeceksiniz. Gelirseniz bu sefer uyardığımız. Elimizle düzeltiriz, sizi adam ederiz.” dediler. Ben sonra oradan uzaklaştım. Kız arkadaşımın yanına gittim. Dışarıdaydı. Ağlıyordu. Korkmuştu. Kendisine sakin olmasını ve yukarı çıkmasını söyledim. Ben gittikten sonra bekçi kız arkadaşımın sırtına dokunup “hadi canım” gibi tacizvari hareket etmiş. Kız arkadaşım “bana dokunamazsın” diye bağırınca o gruptan bir şahıs kız arkadaşımın “isterse sana dokunur, sana dokunan dokunmuş” deyip imalı hakaretlerde bulunmuş. Yaşananlardan dolayı kendim ve kız arkadaşımın hayatından endişe duymaktayım. Yukarıda ayrıntısı ile anlattığım üzere bana ve arkadaşımın hakaret ve tehditlerde bulunan şahıslarda şikâyetçiyim. Derneğinizden bu konuda hukuki destekte bulunmasını talep ediyorum.”*

25 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'da Kaçakçılık ve Organize Suçlar (KOM) ekibi tarafından gözaltına alınan B.Y.'nin işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. Bir haber ajansında konu ile ilgili röportaj veren B.Y.'nin avukatı Berivan Turan, müvekkiline gözaltı aracında ve sonrasında işkencenin yapıldığını, müvekkilinin ailesinin buna tanık olduğunu belirtti. Gözaltı işlemleri sonrası KOM Şube'ye giden Turan, müvekkilleriyle görüşmelerine izin verilmediğini ve görüşme için ısrar edince stajyer avukat Ö.İ.'nin bir polis memuru tarafından "Senin kafanı cama gömerim" şeklinde tehdit edildiği söyledi.

-Toplumsal Gösterilerde Güvenlik Güçlerinin Müdahalesinde Şiddete Maruz Kalanlar

Tecridin kaldırılması talebiyle açlık grevi eyleminde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek amacıyla **20 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'da** E Tipi Kapalı Cezaevi önünde protesto eyleminde bulunan DAKAP üyesi kadınlara polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahalede, 10 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **13 Şubat 2019 tarihinde**

Van'da Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde bir araya gelerek Diyarbakır'a yürümek isteyen milletvekili ve belediye eşbaşkanlarına, polis tarafından izin verilmediği ve il binasının bahçesinde bulunan kitleye tazyikli su ve plastik mermilerle müdahalede bulunulduğu öğrenildi. Müdahale sırasında 2 yurttaşın (*Servet Aktaş, Halit Karalar*) plastik mermilerle yaralandığı öğrenildi. 3 yurttaşın ise gözaltına alındığı öğrenildi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **14 Şubat 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde** Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde biraraya gelen milletvekillerine Valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek polis tarafından izin verilmedi. Müdahaleye maruz kalan milletvekillerinden HDP Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın copla dövüldüğü, HDP Mardin Milletvekili Pero DüNDAR'ın ise parmağından yaralandığı öğrenildi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **14 Şubat 2019 tarihinde Muş'tan** Diyarbakır'a yürümek isteyen HDP milletvekilleri Şevin Coşkun ve Mensur Işık'a polisler tarafından izin verilmedi. Yaşanan kısa süreli tartışmanın ardından milletvekillerinin danışmanları İnan Demir ve Elif Uras'ın yaka paça gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan danışmanlardan Uras'ın bileğinde ve elinde çizikler, yine gözaltı esnasında polisler tarafından kafası eğilirken kalkanlara değerek dudağında patlama meydana geldiği öğrenildi. Vekil danışmanları Emniyet'te alınan ifadelerinin ardından götürüldükleri Muş Devlet Hastanesi'nde yapılan muayenelerinin ardından serbest bırakıldı.

20 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesi Ofis Sema Sokağı'nda bir araya gelen 14 kadının, PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın üzerindeki tecridin kaldırılması amacıyla 133 gündür açlık grevinde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek amacıyla "durma eylemi" yaptığı, polisin eyleme müdahalede bulunduğu ve 14 kadının darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

25 Mart 2019 tarihinde Mardin E Kapalı Cezaevinde tecrit uygulamalarını protesto etmek amacıyla yaşamına son veren Medya Çınar isimli mahpusun, Mardin Devlet Hastanesi morguna getirilen cenazesi için bekleyişe geçen gruba polis tarafından müdahale edildiği ve 2 yurttaşın darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

17 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP İl Örgütü tarafından Koşu yolu Parki'nde düzenlenen kitlesel basın açıklamasına, polis tarafından tazyikli su ve coplarla müdahalede bulundu. PKK Lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecrit ile YSK'nın KHK'li eşbaşkanlara mazbata verilmemesine ilişkin yapılan açıklamaya yönelik gerçekleşen müdahale sırasında, HDP'li Milletvekili Remziye Tosun tazyikli suyun çarpması sonucu yaralandığı ve HDP'li Milletvekili Musa Farisoğulları'nın da darp edilerek yaralandığı öğrenildi. Müdahale sırasında polislerce yere yatılarak darp edilen bir kişi gözaltına alındı. Hastanede tedavi altına alınan vekillerden Tosun'a 30 günlük ve Farisoğulları'na ise 10 günlük iş göremez raporu verildiği öğrenildi.

17 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Aysel Tufan, şu beyanlarda bulundu: "24 Nisan günü D tipi cezaevine görüş için gittim. Çocuklarımız açlık grevinde oldukları için iyi değiller. Diğer anneler ile görüşten çıkınca D Tipi Cezaevinde yanında oturmaya başladık. Polisler yanımıza geldi. Neden burada oturduğumuzu sordular. Bizde çocuklarımızın durumunun kötü olduğunu artık dayanamadığımızı söyledik. Basını

bizden uzak tuttular. Daha sonra kalkmamız için müdahale ettiler. Bizde kakmayacağız dedik. Daha sonra bizi kaldırmak isteyince ve bizi yerlerde sürüklediler. Cezaevinden minibüs getirdiler. Biz içeri girmedik. Fiziksel şiddete uyguladılar. Ellerimizi, kollarımızı tutular, tülbentlerimiz dağıldı. Zorla arabanın içerisine bindirdiler. Aynı zamanda sürekli hakaret ve küfür ettiler. Amirleri de vurun bunlara diye emir verdi ve ben bu cümleleri duydum. Basını bırakmadıkları için sürüklenme görüntülerimizi tam olarak alamadılar. Otobüsün içerisinde toplam 10 anneydik. Daha sonra 4 kişi -2'si kadın 2'si erkek- bana saldırılar. Başımı koltuğun altına koymaya çalıştılar. Kalp hastasıyım. Ben bu yüzden çok kötü oldum. Omzuma ve sırtıma vurdular. Diğer kadınlar şoförü durdurdu. Daha sonra şoför aşağı indi. Polis amirleri bana şiddet uygulayan polisleri aşağı inmesini söyledi. Öylece bıraktılar beni. Ayakkabımın biri bile yoktu. Bizde düşüncelerimizi ifade etmek için sesimizi yükselttik. Sonra bizi hat boyunda barış annelerinin yanına vaziyetsiz bir şekilde ve hakaret ederek indirdiler. Daha sonra oradaki insanlar beni hastaneye kaldırdı. Ben hastanedeyken polisler aradı. Bana seni vuranın polis olduğunu nerden biliyorsun şeklinde cümleler sarf etti. Size vermiş olduğum raporda darp ile ilgili bilgiler bulunmaktadır. Hala eklem ağrılarım devam etmektedir. Ben bu şiddeti asla kabul etmiyorum. Barışçıl bir eylem yapmak isterken bir anne olarak bu şiddete maruz bırakıldım. Çocuklarımızın talepleri karşılansın ve bu zulüm bitsin istiyorum. 6 aydır bizim çocuklarımız eriyor. Ve tüm çocuklarımızın üzerinden tecrit kaldırılmasını istiyorum. Bu yaşanan zulüm ve şiddetten şikâyetçiyim. Derneğinizin bu konuda gerekeni yapmasını istiyorum.”

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **2 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından izin verilmediği öğrenildi. Açıklama yapmakta ısrar eden mahpus annelerine polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve bir mahpus annesinin kadının çekiştirilmek suretiyle parktan dışarı çıkarıldığı esnada darp edildiği öğrenildi. Müdahale sırasında HDP Gençlik Meclisi üyesi Ümit Akbıyık'ın darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü TEM Şubesi'ne götürülen Akbıyık'ın alınana ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

3 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Aysel Tufan, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Aziz Tufan, yaklaşık 2,5 yıldır Oğlum 01.03.2019 tarihinden bu yana “Leyla güven tarafından 08.11.2018 tarihinden başlatılan açlık grevi eylemi daha sonra cezaevlerinde bulunan mahpusların da katılımıyla kitlesel hale dönüştü. Bizim de cezaevinde bulunan çocuklarımız Leyla GÜVEN’ den sonra değişik zamanlarda açlık grevine başladılar. Biz çocuklarımızın zaten kötü olan cezaevi koşullarına ve taleplerinin ne olduğunun kamuoyunca bilinmesi için 03.05.2019 ve 05.05.2019 tarihlerinde Koşuyolu Parkı içerisinde 1 saatlik bir oturma eylemi yapmak istedik. Ancak parka girdiğimiz andan itibaren polisler etrafımızı çevirip bizi parktan dışarı çıkarmak için gruplara ayırdılar. Daha sonra da her birimizi yerlerde sürükleyip çok ağır hakaretler ettiler. Bu durumda bile onlarla diyalog kurmaya çalıştık ancak hiçbir şekilde bizi dinlemediler. Çok ağır bir şekilde darp edildik. Tek bir talebimiz var o da çocuklarımızın hayatlarını kaybetmeden açlık grevleri ve ölüm oruçlarının bitirilmesini sağlayacak adımların atılmasıdır. Bütün bunlardan kaynaklı sizden destek talep ediyoruz.”*

3 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sülhiye Saruhan, şu beyanlarda bulundu: *“Dün saat 12.00 sularında Koşuyolu parkında açlık grevine giren çocuklarımız için oturma eylemi yapma kararı aldık. “Leyla güven tarafından 08.11.2018 tarihinden başlatılan açlık grevi eylemi daha sonra cezaevlerinde bulunan mahpusların da katılımıyla kitlesel hale dönüştü. Bizim de cezaevinde bulunan çocuklarımız Leyla GÜVEN’*

den sonra değişik zamanlarda açlık grevine başladılar. Biz çocuklarımızın zaten kötü olan cezaevi koşullarına ve taleplerinin ne olduğunun kamuoyunca bilinmesi için 03.05.2019 ve 05.05.2019 tarihlerinde Koşuyolu Parkı içerisinde 1 saatlik bir oturma eylemi yapmak istedik. Ancak parka girdiğimiz andan itibaren polisler etrafımızı çevirip bizi parktan dışarı çıkarmak için gruplara ayırdılar. Daha sonra da her birimizi yerlerde sürükleyip çok ağır hakaretler ettiler. Bu durumda bile onlarla diyalog kurmaya çalıştık ancak hiçbir şekilde bizi dinlemediler. Çok ağır bir şekilde darp edildik. Tek bir talebimiz var o da çocuklarımızın hayatlarını kaybetmeden açlık grevleri ve ölüm oruçlarının bitirilmesini sağlayacak adımların atılmasıdır. Bütün bunlardan kaynaklı sizden destek talep ediyoruz.”

3 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Remziye Alan, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Mazlum Alan, 2011 yılından beri tutukludur. Oğluma 150 yıl hapis cezası verildi. Oğlum 1 Mart tarihinden beri açlık grevindedir. 2 Mayıs saat 13.00 sularında Koşuyolu parkında açlık grevine giren çocuklarımız için oturma eylemi yapma kararı aldık. “Leyla güven tarafından 08.11.2018 tarihinden başlatılan açlık grevi eylemi daha sonra cezaevlerinde bulunan mahpusların da katılmasıyla kitlesel hale dönüştü. Bizim de cezaevinde bulunan çocuklarımız Leyla GÜVEN’ den sonra değişik zamanlarda açlık grevine başladılar. Biz çocuklarımızın zaten kötü olan cezaevi koşullarına ve taleplerinin ne olduğunun kamuoyunca bilinmesi için 03.05.2019 ve 05.05.2019 tarihlerinde Koşuyolu Parkı içerisinde 1 saatlik bir oturma eylemi yapmak istedik. Ancak parka girdiğimiz andan itibaren polisler etrafımızı çevirip bizi parktan dışarı çıkarmak için gruplara ayırdılar. Daha sonra da her birimizi yerlerde sürükleyip çok ağır hakaretler ettiler. Bu durumda bile onlarla diyalog kurmaya çalıştık ancak hiçbir şekilde bizi dinlemediler. Çok ağır bir şekilde darp edildik. Tek bir talebimiz var o da çocuklarımızın hayatlarını kaybetmeden açlık grevleri ve ölüm oruçlarının bitirilmesini sağlayacak adımların atılmasıdır. Bütün bunlardan kaynaklı sizden destek talep ediyoruz.”

3 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Fatma Turgay, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Ferhat Turgay Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi 4. Sınıf öğrencisiyken tutuklandı. 4 yıldır tutukludur. Oğlum 38 yıl ceza aldı. Oğlum 1 Mart tarihinden beri açlık grevindedir. 30 Nisan itibariyle de ölüm orucuna başladı. 2 Mayıs saat 13.00 sularında Koşuyolu parkında açlık grevine giren çocuklarımız için oturma eylemi yapma kararı aldık. “Leyla güven tarafından 08.11.2018 tarihinden başlatılan açlık grevi eylemi daha sonra cezaevlerinde bulunan mahpusların da katılmasıyla kitlesel hale dönüştü. Bizim de cezaevinde bulunan çocuklarımız Leyla GÜVEN’ den sonra değişik zamanlarda açlık grevine başladılar. Biz çocuklarımızın zaten kötü olan cezaevi koşullarına ve taleplerinin ne olduğunun kamuoyunca bilinmesi için 03.05.2019 ve 05.05.2019 tarihlerinde Koşuyolu Parkı içerisinde 1 saatlik bir oturma eylemi yapmak istedik. Ancak parka girdiğimiz andan itibaren polisler etrafımızı çevirip bizi parktan dışarı çıkarmak için gruplara ayırdılar. Daha sonra da her birimizi yerlerde sürükleyip çok ağır hakaretler ettiler. Bu durumda bile onlarla diyalog kurmaya çalıştık ancak hiçbir şekilde bizi dinlemediler. Çok ağır bir şekilde darp edildik. Tek bir talebimiz var o da çocuklarımızın hayatlarını kaybetmeden açlık grevleri ve ölüm oruçlarının bitirilmesini sağlayacak adımların atılmasıdır. Bütün bunlardan kaynaklı sizden destek talep ediyoruz.”

3 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hatun Yıldız, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Ferhat Yıldız 4 yıldır Gaziantep H Tipi Cezaevi’nde tutuklu. Oğlum 1 Mart 2019 tarihinde itibaren cezaevlerinde tecridin kaldırılması amacıyla açlık grevinde. Açlık grevlerinin sona ermesi, çocuklarımızın sesini duyurmak için yaptığımız her eylemde polis şiddeti, darp, hakaret ve insanlık dışı muamele ile karşı karşıya kalıyoruz.

Çocuklarımız yasaların uygulanmasını istiyor. Yasadışı bir şey talep etmiyor. Buna karşı bunca zorbalık neden? Neden bize bu kadar yoğun bir şiddet ile saldırıyorlar. Çocuklarımız insani bir şey istiyor. Biz barış istiyoruz. Barış istemek suç değil ki. En son dün (2 Mayıs) Koşuyolu parkında 1 saatlik sessiz oturma eylemi yapmak istedik. Ancak parka girdiğimiz gibi etrafımız sarıldı. Bizim bir araya gelmemize bile izin vermediler. Graplara ayırdılar. Ortada kalan anneler arada ezildi, sürüklendi. Sizin hiç vicdanınız yok mu? diye sorduk. 'Size vicdan yok. Size hiçbir şey yok. Size yaşama hakkı bile yok' dediler. Sizin anneniz yok mu? diye sorduk. 'Bizim annelerimiz hanımlar evde oturuyorlar. Siz sokaklardasınız. Anne değilsiniz' şeklinde ifadeler kullandılar. Çocuklarımızın arkasındayız. Onların ölmesine izin vermeyeceğiz. Ne yaparlarsa yapsınlar kararlıyız. Barış istemek suçsa o suçu işliyoruz. Çocuklarımızın taleplerinin kabul edilerek, açlık grevlerinin sonlanmasını istiyoruz. Bu konuda derneğinizden destek talep ediyoruz."

3 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Aysel Ateş, şu beyanlarda bulundu: "Oğlum Mehmet Veysel Ateş, 5 yıldır cezaevinde. Şu an Diyarbakır T1 Ceza İnfaz Kurumu'ndadır. Oğlum Mehmet Veysel Ateş, 1 Mart 2019'dan beri açlık grevinde. Oğlumun durumu giderek ağırlaşıyor. Sağlık durumu ile ilgili çok endişe içindeyim. Her gün farklı sağlık sorunları yaşıyor. Geçen hafta bu duruma dikkat çekmek için 10 anne ile birlikte cezaevi önünde basın açıklaması yapmak istedik. Polis kalkanlarla etrafımızı sardı. Açıklama yapmamıza izin vermeyeceklerini söylediler. Bunun üzerine kadın polislere seslendim. 'Ben bir anneyim. Çocuğum ölüyor. Eğer sen de bir kadınsan beni anlarsın. Biz savunmasız sesimizi duyurmaya çalışıyoruz. Tek isteğimiz bu' dedim. Onlar da izin vermeyeceklerini şiddet kullanacaklarını söylediler. Bizleri yerlerde sürükleyerek, tartaklayarak zorla otobüse bindirler. Otobüste sesimiz kısılana kadar bağırdık. Sesimizi duyurmaya çalıştık. Ben anneyim. Barış istiyorum diye bağırdım. Kimse bizi dinlemedi. Ayrıca son görüş sırasında arama yapan kadın gardiyanlar onur kırıcı şekilde davrandı. Daha önce böyle davranmıyorlardı. Taciz ederek üst araması yapıyorlar. Bunu kabul etmiyorum. Kimse onur kırıcı şekilde üst araması yapamaz. Ben bir anneyim ve çocuğumun açlık grevinde ölmesini istemiyorum. Ben hiçbir annenin yüreğinin yanmasını istemiyorum. Sesimizi duyurmaya çalışınca polis şiddeti ile karşı karşıya kalıyorum. Bununla ilgili derneğinizden destek bekliyorum."

4 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Nurten Gül, şu beyanlarda bulundu: "Oğlum Muhammed Gül, yaklaşık 4 yıldır Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevinde tutulmaktadır. Oğlum 01.03.2019 tarihinden bu yana "Leyla güven tarafından 08.11.2018 tarihinden başlatılan açlık grevi eylemi daha sonra cezaevlerinde bulunan mahpusların da katılımıyla kitlesel hale dönüştü. Bizim de cezaevinde bulunan çocuklarımız Leyla GÜVEN' den sonra değişik zamanlarda açlık grevine başladılar. Biz çocuklarımızın zaten kötü olan cezaevi koşullarına ve taleplerinin ne olduğunun kamuoyunca bilinmesi için 03.05.2019 ve 05.05.2019 tarihlerinde Koşuyolu Parkı içerisinde 1 saatlik bir oturma eylemi yapmak istedik. Ancak parka girdiğimiz andan itibaren polisler etrafımızı çevirip bizi parktan dışarı çıkarmak için graplara ayırdılar. Daha sonra da her birimizi yerlerde sürükleyip çok ağır hakaretler ettiler. Bu durumda bile onlarla diyalog kurmaya çalıştık ancak hiçbir şekilde bizi dinlemediler. Çok ağır bir şekilde darp edildik. Tek bir talebimiz var o da çocuklarımızın hayatlarını kaybetmeden açlık grevleri ve ölüm oruçlarının bitirilmesini sağlayacak adımların atılmasıdır. Bütün bunlardan kaynaklı sizden destek talep ediyoruz."

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla toplumsal gösteri hakkını kullanan mahpus annelerine yönelik polis şiddetini protesto etmek isteyen ve **4 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır Ofis AZC Plaza önünde açıklamada bulunmak isteyen**

KESK Diyarbakır Şubeler Platformu Üyeleri'ne polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 26 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **5 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve 5'i tutuklu anneleri olmak üzere 7 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **5 Mayıs 2019 tarihinde Van'da** Sanat Sokağı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve 3 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Müdahalede, TUAYDER Van Şube Eşbaşkanı Önder Soğukbulak'ın başına aldığı darbe sonucu yaralandığı ve ambulansla hastaneye götürüldüğü öğrenildi.

6 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Rabia Ateş, şu beyanlarda bulundu: *“Ben Koşuyolu Parkında bulunan seyyar tezgâhtan bir şeyler aldım. Daha sonra dinlenmek için ve hava da güzel olunca Koşuyolu Parkında oturdum. Birkaç dakika kaldırımda oturduktan sonra çok sayıda polis oturan kadınlara yönelik buradan kalkın dediler. Ben de neden kalkacağımı sorup burada dinleniyorum kalkmam, burası park herkes burada oturabilir dedim. Ben kalkmamak için direnince beni yerden sürüklediler. Ben de çocuklarımız açlık grevindeler kimse ölmesin diye biz buradayız. Beni çocuğum ölüyor dedim. Bu sefer şiddetle beni ayağa kaldırmak için bir kadın polis bileğimi büktü. İnanılmaz bir acıyla ben ayağa kalktım. Kafamı da aşağı doğru tutup konuşmamı engellediler. Kafama da vurdular. Çok sayıda polis olduğu için her biri bir yerime vurdu. Ben daha sonrasını hatırlamıyorum. Başlangıçta araba yoktu. Bizi o vaziyette tuttular. Daha sonra araba gelince zorla arabaya koydular. Saat 11.30 dan 16.30'a kadar biz beş kadını tüm Diyarbakır'ı araba ile gezdirdiler. Bize gözaltı işlemi yapmadılar. Hastaneye götürüp darp- cebir raporu dahi aldırmadılar. Bir parkta otururken bunların nasıl başımıza geldiğini anlamıyorum. Biz yasadışı bir şey yapmadık. Bize yaşatılan bu muameleden dolayı şikâyetçiyim ve bu konuda derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”*

6 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Yaşar Akboğa, şu beyanlarda bulundu: *“Ben Koşuyolu Parkında bulunan seyyar tezgâhtan bir şeyler aldım. Daha sonra dinlenmek için Koşuyolu Parkında oturdum. Çok sayıda polis oturan kadınlara yönelik buradan kalkın dediler. Ben de neden kalkacağımı sorup burada dinleniyorum kalkmam dedim. Çok uzun zaman geçmeden birkaç dakika içinde polisler bize saldırmaya başladılar. Kadın polis benim kolumdan tutup büktü. Beni o şekilde ayağa kaldırdılar. Ayakta iken erkek bir polis yüzüme vurdu. Arabaya bindirirken de sırtıma, omzuma, belime tekme ve tokatlarla saldırmaya devam ettiler. Saat 11.30 dan 16.45'e kadar biz beş kadını tüm Diyarbakır'ı araba ile gezdirdiler. Bize gözaltı işlemi yapmadılar. Hastaneye götürüp darp- cebir raporu dahi aldırmadılar. Ben yukarıda anlattığım durum nedeniyle derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”*

6 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hayriye Türkekul, şu beyanlarda bulundu: *“Ben açlık grevinde olan çocuklarım için ölümler olmaması için Koşuyolu Parkında oturdum. Birkaç dakika kaldırımda oturduktan sonra çok sayıda polis oturan kadınlara yönelik buradan kalkın dediler. Ben de neden kalkacağımı sorup burada dinleniyorum kalkmam, burası park herkes burada oturabilir dedim. Beni ayağa kaldırmak için bir kadın polis bileğimi büktü. Kafamı da aşağı doğru tutup konuşmamı engellediler. Kafama da su şişesi ile vurdular. Çok sayıda polis olduğu için her biri bir*

yerime vurdu. Bizi araba gelince zorla arabaya koydular. Bana çok fazla hakaret ettiler. Araç içerisinde de bana saldırdılar. Saat 11.30 dan 16.45'e kadar biz beş kadını tüm Diyarbakır'ı araba ile gezdirdiler. Bize gözaltı işlemi yapmadılar. Hastaneye götürüp darp-cebir raporu dahi aldırmadılar. Bir parkta otururken bunların nasıl başımıza geldiğini anlamıyorum. Biz yasadışı bir şey yapmadık. Ben yukarıda anlattığım durum nedeniyle derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **7 Mayıs 2019 tarihinde Batman'da** Batman M Tipi Cezaevi önünde basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği ve polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahalede sırasında 19 kişinin gözaltına alındığı ve gözaltına alınan yurttaşlardan Yaşar Yalçın'ın polis aracına bindirildiği sırada ters kelepçe takılmasına itiraz etmesi sonrası darp edildiği öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **13 Mayıs 2019 tarihinde Batman'da** Atatürk Park'ında basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, izin verilmediği ve polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahalede sırasında 11 kişinin gözaltına alındığı ve HDP Milletvekili Feleknaş Uca'nın polis kalkanlarıyla darp edildiği ve özel bir hastanede yapılan muayenenin ardından kolunun alçıya alındığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **15 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde** Demokrasi Parkı'nda oturma eyleminde bulunan mahpus yakınlarına polis tarafından biber gazıyla müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahaleye tepki gösteren Galip Kaymaz (35) isimli bir yurttaşın, polis tarafından darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

18 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hazal Yıldırım, şu beyanlarda bulundu: “Yaklaşık 10 yıldır oğlum **Mehmet Yıldırım** cezaevinde bulunmaktadır. Leyla GÜVEN'in Abdullah ÖCALAN üzerindeki tecridin kaldırılması için başlattığı ve yaklaşık 4 aydır oğlum Mehmet'in de bu greve destek verdiğini bildiğimden ve bu açlık grevlerinin sona ermesi için anneler olarak yaptığımız oturma eyleminde 16.05.2019 tarihinde bulunduğumuz Koşuyolu parkı Batıkent bakan tarafında oturma eylemindeyken polisler bize saldırıp kaba güç kullanıp ve beni çekiştirip gözaltına aldılar. Beni yerlerde sürüklediler, botlarıyla dizlerime vurdular canımda morarmalar oluştu, beni çekiştiren polislerden biri uzun boylu 55-60 yaşlarındaydı iki kadın polis gördüm ve başka poliste vardı kalabalıktı o yüzden tam olarak simalarını hatırlamıyorum, beni arabaya bindirip istasyon tarafına götürmeye başladılar. Yoldayken birine telefon geldi ve geri döndüler beni aldıkları yere yakın bir yere bıraktılar ve bana bir daha bu eyleme gitme dediler, bende onlara ben savaş için gelmiyorum barış için geliyorum oğlum cezaevinde açlık grevinde onun için geliyorum. Bu tecrit kaldırılсын onun için geliyorum dedim, beni bıraktıklarından sonra tekrar oturma yerine geçtim ve daha sonra HDP il binasına gittik. Oradan çıkıp eve gittiğimde polis beni tekrar takip edip kimliğimi isteyip soru sormaya başladı, adın ne baba adın anne adın adresini ver şeklinde sorular sordular. Bize ve tüm annelere yapılan bu hakaretleri kabul etmediğimizi bilmelerini istedik, bu nedenle insan hakları derneğine geldim, bu polislerden şikâyetçiyim insan hakları derneği olarak suç duyurusunda bulunmanızı ve gerekli hukuki yardımı talep ediyorum.”

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **25 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde** Demokrasi Parkı'nda oturma eyleminde bulunan

mahpus yakınlarına polis tarafından müdahalede bulunulduğu öğrenildi. Müdahale sırasında mahpus annesi olan Necla Özer'in darp edildiği öğrenildi.

30 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Bahriye Tekin, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Agit TEKİN, 4 yıldır hapis hanededir. Şu anda Tarsus Cezaevinde kalmaktadır. Oğlum, Leyla GÜVEN'in Abdullah ÖCALAN üzerindeki tecridin kaldırılması için başlattığı açlık grevine destek olmak ve yine aynı taleple 1 Mart'ta açlık grevine başlamıştı. Açlık grevlerinin sona ermesi için gerekli girişimlerde bulunulmasını sağlamak için ben ve diğer mahpus aileleri çeşitli etkinlikler gerçekleştirdik. 15.03.2019 tarihinde yine aynı kapsamda, Diyarbakır D Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda bir açıklama yapmak istedik. Amacımız açlık grevcilerinin taleplerini duyurmak ve açlık grevlerinin herhangi bir yaşam kaybı olmadan sonlandırılmasını dillendirmek idi. Polis bizlere “sizin burada ne işiniz var dedi”. Biz de onlara “çocuklarımız açlık grevinde onun için buradayız” dedik. Onlar bizlere “siz buradan gidin” dedi ve ardından birçok polis etrafımızı çevirdi. Daha sonra belediye otobüsünü getirdiler. Erkek polisler elimizi, kadın polislerde ayaklarımızdan tutarak bizi otobüsün içine attılar. Biz otobüs şoförüne bizi indir dedik. Bunun üzerine otobüs durduruldu. Polisler otobüs şoförüne tepki gösterdi; bu otobüsü süreceksin dedi. Daha sonra otobüsün arkası ve önünde polis araçları ile bizi şehir içine getirdiler. Diyarbakır şehir merkezinde Koşuyolu parkının yakınında bulunan ORYIL PETROL'de bizi otobüsten indirdiler. Çoğumuzun ayağında ayakkabı yoktu. Bizi araçlara zorla bindirirlerken ayakkabılarımız çıkmıştı. Bizi 3-4 saat orada tuttular. Kalkanlarla etrafımızı çevirdiler. Bir süre sonra bizi bıraktılar. Eve gittikten sonra vücudumu kontrol ettim ve birçok yerinde morluklar fark ettim. Beni araca bindirirlerken kolumu çok büktüler; ayrıca elim şişmişti. Yaşanan bu hukuksuzluklar nedeniyle derneğimize geldim; sorumlular hakkında yasal işlem başlatılmasını talep ediyorum.”

Tarihi Hasankeyf ilçesinin sular altında bırakılmak istenmesine karşı HDP Batman Gençlik Meclisi üyeleri tarafından **12 Haziran 2019 tarihinde Batman'ın Hasankeyf ilçesinde** yapılmak istenen basın açıklamasına izin vermeyen polis, gaz bombası ve plastik mermilerle müdahalede bulundu. Müdahalede sırasında, 32 kişi yerlerde sürüklenerek ve darp edilerek gözaltına alındı. Ayrıca, haber takibinde bulunan 1 gazetecinin de (Sonya Bayık) gözaltına alındığı öğrenildi. 33 kişinin, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Berfin Can, şu beyanlarda bulundu: “Ben 12.06.2019 günü Hasankeyf'in sular altında kalmaması için basın açıklaması yapmak üzere Hasankeyf ilçesine gittik. HDP Hasankeyf İlçe Binası önünde yapmak istediğimiz basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polis, hiçbir uyarı yapmadan ilçe binası önünde bekleyenlere saldırdı. Cop, biber gazı, plastik mermi kullanarak saldırdılar. Bizi yerde sürükleyerek zorla polis araçlarına bindirdiler. Aracın içinde de gaz sıkıldılar. Biber gazından dolayı gözümüzü açamıyorduk. Saldırı sırasında koluma ve sırtıma cop, sırtıma ve bileğime plastik mermi isabet etti. Bundan dolayı yaralandım. Saatlerce aracın içinde hakaretlere ve biber gazına maruz kaldık. Polisin getirdiği doktor bizi aracın içinde muayene etmek istedi. Avukatlar buna itiraz edince Hasankeyf Devlet Hastanesi'ne götürerek darp raporu düzenlendi. Bu saldırı nedeniyle sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bununla ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Erol Daşdelen, şu beyanlarda bulundu: “Ben 12.06.2019 günü Hasankeyf'in sular altında kalmaması için basın açıklaması yapmak üzere Hasankeyf ilçesine gittik. HDP Hasankeyf İlçe Binası önünde

yapmak istediğimiz basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polis, hiçbir uyarı yapmadan ilçe binası önünde bekleyenlere saldırdı. Cop, biber gazı, plastik mermi kullanarak saldırdılar. Bizi yerde sürükleyerek zorla polis araçlarına bindirdiler. Aracın içinde de gaz sıktılar. Biber gazından dolayı gözümüzü açamıyorduk. Saldırı sırasında kafama ve sırtıma plastik mermi isabet etti. Beni tekmelediler. Kafamı yumrukladılar. Başıma cop darbeleri geldi. Bundan dolayı yaralandım. Saatlerce aracın içinde hakaretlere ve biber gazına maruz kaldık. Polisin getirdiği doktor bizi aracın içinde muayene etmek istedi. Avukatlar buna itiraz edince Hasankeyf Devlet Hastanesi'ne götürerek darp raporu düzenlendi. Bu saldırı nedeniyle sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bununla ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hüsamettin Tanırkulu, şu beyanlarda bulundu: “Ben 12.06.2019 günü Hasankeyf’in sular altında kalmaması için basın açıklaması yapmak üzere Hasankeyf ilçesine gittik. HDP Hasankeyf İlçe Binası önünde yapmak istediğimiz basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polis, hiçbir uyarı yapmadan ilçe binası önünde bekleyenlere saldırdı. Cop, biber gazı, plastik mermi kullanarak saldırdılar. Bizi yerde sürükleyerek zorla polis araçlarına bindirdiler. Aracın içinde de gaz sıktılar. Biber gazından dolayı gözümüzü açamıyorduk. Saldırı sırasında kafama ve sol omzuma plastik mermi isabet etti. Koluma cop darbesi geldi. Beni tekmelediler. Bundan dolayı yaralandım. Saatlerce aracın içinde hakaretlere ve biber gazına maruz kaldık. Polisin getirdiği doktor bizi aracın içinde muayene etmek istedi. Buna itiraz edince Hasankeyf Devlet Hastanesi'ne götürerek darp raporu düzenlendi. Bu saldırı nedeniyle sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bununla ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Lokman Bozkur, şu beyanlarda bulundu: “Ben 11.06.2019 günü Hasankeyf’in sular altında kalmaması için basın açıklaması yapmak üzere Hasankeyf ilçesine gittik. HDP Hasankeyf İlçe Binası önünde yapmak istediğimiz basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polis, hiçbir uyarı yapmadan ilçe binası önünde bekleyenlere saldırdı. Cop, biber gazı, plastik mermi kullanarak saldırdılar. Bizi yerde sürükleyerek zorla polis araçlarına bindirdiler. Aracın içinde de gaz sıktılar. Gözümüzü açamadık. Kafama ve koluma plastik mermi isabet etti. Bundan dolayı yaralandım. Saatlerce aracın içinde hakaretlere ve biber gazına maruz kaldık. Polisin getirdiği doktor bizi aracın içinde muayene etmek istedi. Avukatlar buna itiraz edince Hasankeyf Devlet Hastanesi'ne götürerek darp raporu düzenlendi. Bu saldırı nedeniyle sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bununla ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Merve Öztep, şu beyanlarda bulundu: “Ben 12.06.2019 günü Hasankeyf’in sular altında kalmaması için basın açıklaması yapmak üzere Hasankeyf ilçesine gittik. HDP Hasankeyf İlçe Binası önünde yapmak istediğimiz basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polis, hiçbir uyarı yapmadan ilçe binası önünde bekleyenlere saldırdı. Cop, biber gazı, plastik mermi kullanarak saldırdılar. Bizi yerde sürükleyerek ve saçımdan çekerek zorla polis araçlarına bindirdiler. Aracın içinde de gaz sıktılar. Biber gazından dolayı gözümüzü açamıyorduk. Saldırı sırasında çeneme, koluma, sırtıma, kalçama ve baldırıma plastik mermi isabet etti. Bundan dolayı yaralandım. Saatlerce aracın içinde hakaretlere ve biber gazına maruz kaldık. Polisin getirdiği doktor bizi aracın içinde muayene etmek istedi. Avukatlar buna itiraz edince Hasankeyf Devlet Hastanesi'ne götürerek darp raporu düzenlendi. Bu saldırı nedeniyle sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bununla ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Osman Demir, şu beyanlarda bulundu: “ Ben 12.06.2019 günü Hasankeyf’in sular altında kalmaması için basın açıklaması yapmak üzere Hasankeyf ilçesine gittik. HDP Hasankeyf İlçe Binası önünde yapmak istediğimiz basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polis, hiçbir uyarı yapmadan ilçe binası önünde bekleyenlere saldırdı. Cop, biber gazı, plastik mermi kullanarak saldırdılar. Saldırı sırasında polis plastik mermi silahını kafama vurdu. Bundan dolayı yaralandım. Saldırı sırasında ilçe binasının camları kırılmıştı. Bizi zorla almaya çalışırken bu camlar elimi kesti. Elim çok kanadı. Bizi yerde sürükleyerek zorla polis araçlarına bindirdiler. Aracın içinde de gaz sıktılar. Biber gazından dolayı gözümüzü açamıyorduk. Saatlerce aracın içinde hakaretlere ve biber gazına maruz kaldık. Polisin getirdiği doktor bizi aracın içinde muayene etmek istedi. Avukatlar buna itiraz edince Hasankeyf Devlet Hastanesi’ne götürerek darp raporu düzenlendi. Bu saldırı nedeniyle sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bununla ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Ömer Almaç, şu beyanlarda bulundu: “Ben 12.06.2019 günü Hasankeyf’in sular altında kalmaması için basın açıklaması yapmak üzere Hasankeyf ilçesine gittik. HDP Hasankeyf İlçe Binası önünde yapmak istediğimiz basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polis, hiçbir uyarı yapmadan ilçe binası önünde bekleyenlere saldırdı. Cop, biber gazı, plastik mermi kullanarak saldırdılar. Bizi yerde sürükleyerek zorla polis araçlarına bindirdiler. Aracın içinde de gaz sıktılar. Biber gazından dolayı gözümüzü açamıyorduk. Saldırı sırasında kafama ve sırtıma plastik mermi isabet etti. Kafam kırıldı. Bundan dolayı yaralandım. Saatlerce aracın içinde hakaretlere ve biber gazına maruz kaldık. Polisin getirdiği doktor bizi aracın içinde muayene etmek istedi. Avukatlar buna itiraz edince Hasankeyf Devlet Hastanesi’ne götürerek darp raporu düzenlendi. Bu saldırı nedeniyle sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bununla ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Semanur Can, şu beyanlarda bulundu: “Ben 12.06.2019 günü Hasankeyf’in sular altında kalmaması için basın açıklaması yapmak üzere Hasankeyf ilçesine gittik. HDP Hasankeyf İlçe Binası önünde yapmak istediğimiz basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polis, hiçbir uyarı yapmadan ilçe binası önünde bekleyenlere saldırdı. Cop, biber gazı, plastik mermi kullanarak saldırdılar. Bizi yerde sürükleyerek ve saçımın çekerek zorla polis araçlarına bindirdiler. Aracın içinde de gaz sıktılar. Biber gazından dolayı gözümüzü açamıyorduk. Saldırı sırasında sırtıma, kalçama ve baldırıma plastik mermi isabet etti. Bundan dolayı yaralandım. Saatlerce aracın içinde hakaretlere ve biber gazına maruz kaldık. Polisin getirdiği doktor bizi aracın içinde muayene etmek istedi. Avukatlar buna itiraz edince Hasankeyf Devlet Hastanesi’ne götürerek darp raporu düzenlendi. Bu saldırı nedeniyle sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bununla ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Ferhat Kalkan, şu beyanlarda bulundu: “12 Haziran 2019 tarihinde Batman’ın Hasankeyf ilçesinde, tarihi yapıların sular altında kalmaması için bir basın açıklaması yapmak istedik. 35 kişilik grup olarak basın açıklamasının yapıldığı bölgeye ulaştığımızda, etrafımız polis ablukasına alındı. Yüzlerce polis vardı. Dışarıda yapmamız yönünde uyarıldık. Bizde kendi parti binamızın (HDP Hasankeyf ilçe binası) önünde açıklama yapmak istediğimizi söyledik. Açıklamayı yaptığımız sırada, polis bize jop, plastik mermi ve gaz bombalarıyla müdahalede bulundu. Müdahaleden fiziki olarak etkilendiğimiz için, korunmak amacıyla ilçe binamızın içerisine girdik. Parti binasının içersine plastik mermi ve gaz bombaları sıkıldı. Plastik

mermilerin bazıları arkadaşlarımıza isabet etti ve yaralandılar. Polislerde ardımızdan ilçe binasına girdi. Herhangi bir mukavemet olmamasına rağmen, ben ve arkadaşlarım polis tarafından yerlerde sürüklenerek ilçe binasından dışarıya çıkarıldık. İntikam alırcasına, biz tekme ve yumruklarda darp edildik. Vücudumuzun her yerinde yara bere oluştu. Darp edildiğimize yönelik görüntüler var, orada bize ne şekilde darp edildiği zaten görülmüyor. Polis otobüsüne bindirildik. Otobüs tamamen doluydu. İçeride olduğumuz sırada biber gazı sıkıldı. Bazı arkadaşlarımız baygınlık geçirdi. Üzerimizdeki gaz kokusu ve yüksek hava sıcaklığına rağmen, otobüsün içerisinde 7-8 saat bekletildik. Otobüste onur kırıcı söylemlere de (küfür etme, bağırma) maruz kaldık. Muayene amacıyla hastaneye götürüldük. Otobüsten hiç indirilmeden muayene edilmemiz için, polis tarafından doktora söylendi. Doktor bunu yapmak istedi, ancak biz buna izin vermedik. Daha sonra tek tek doktor odasında muayene edildik. Odada 3-4 civarında polis vardı. Vücudumuzda belirgin izler olmasına rağmen, doktor darp raporu vermedi bize. Daha sonra İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldük. Burada tamamlanan işlemlerimizin ardından serbest bırakıldık. Müdahale sırasında bizi darp eden kolluk görevlilerinden şikâyetçiyim. Yine, hasta muayene kriterlerinin dışında bizleri muayene etmek isteyen ve darp edilmemize rağmen bize rapor vermeyen, hastane doktorundan da şikâyetçiyim. Bu hususta derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Özgür Ülke, şu beyanlarda bulundu: “12 Haziran 2019 tarihinde Batman’ın Hasankeyf ilçesinde, tarihi yapıların sular altında kalmaması için bir basın açıklaması yapmak istedik. 35 kişilik grup olarak basın açıklamasının yapıldığı bölgeye ulaştığımızda, etrafımız polis ablukasına alındı. Yüzlerce polis vardı. Dışarıda yapmamız yönünde uyarıldık. Bizde kendi parti binamızın (HDP Hasankeyf ilçe binası) önünde açıklama yapmak istediğimizi söyledik. Açıklamayı yaptığımız sırada, polis bize jop, plastik mermi ve gaz bombalarıyla müdahalede bulundu. Müdahaleden fiziki olarak etkilendiğimiz için, korunmak amacıyla ilçe binamızın içerisine girdik. Parti binasının içersine plastik mermi ve gaz bombaları sıkıldı. Plastik mermilerin bazıları arkadaşlarımıza isabet etti ve yaralandılar. Polislerde ardımızdan ilçe binasına girdi. Herhangi bir mukavemet olmamasına rağmen, ben ve arkadaşlarım polis tarafından yerlerde sürüklenerek ilçe binasından dışarıya çıkarıldık. Polis otobüsüne bindirildik. Otobüs tamamen doluydu. İçeride olduğumuz sırada biber gazı sıkıldı. Bazı arkadaşlarımız baygınlık geçirdi. Otobüste onur kırıcı söylemlere de (küfür etme, bağırma) maruz kaldık. Muayene amacıyla hastaneye götürüldük. Otobüsten hiç indirilmeden muayene edilmemiz için, polis tarafından doktora söylendi. Doktor bunu yapmak istedi, ancak biz buna izin vermedik. Daha sonra tek tek doktor odasında muayene edildik. Odada 3-4 civarında polis vardı. Vücudumuzda belirgin izler olmasına rağmen, doktor darp raporu vermedi bize. Daha sonra İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldük. Burada tamamlanan işlemlerimizin ardından serbest bırakıldık. Müdahale sırasında bize darp eden kolluk görevlilerinden şikâyetçiyim. Yine, hasta muayene kriterlerinin dışında bizleri muayene etmek isteyen ve darp edilmemize rağmen bize rapor vermeyen, hastane doktorundan da şikâyetçiyim. Bu hususta derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

8 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'da "Savaşa hayır, demokraside buluşalım" sloganıyla yapılan eylemin polis tarafından engellendiği, bu sırada HDP Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın ve 2 milletvekili danışmanının polis tarafından gözaltına alındığı ve bir süre sonra serbest bırakıldığı öğrenildi. HDP Milletvekilli Saliha Aydeniz'in ise polis tarafından darp edildiği öğrenildi.

16 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Yenişehir ilçesinde HDP Gençlik Meclisi'nin “Bağımlı olma, özgür ol” sloganıyla Sümerpark'ta yapmak istediği şölenin,

Valilik tarafından “güvenlik” gerekçe gösterilerek engellendiği ve gençlere polis tarafından plastik mermilerle müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahalede, 1 kişinin (*HDP Gençlik Meclisi üyesi Ümit Akbıyık*) yaralandığı öğrenildi.

Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Adnan Selçuk Mızraklı'nın görevden alınmasının ve yerine Diyarbakır Valisi Hasan Basri Güzeloğlu'nun kayyım olarak atanmasını protesto etmek amacıyla **20 Ağustos 2019 tarihinde** belediye binasından önünde toplanan yurttaşlara, polis tarafından tazyikli su, cop ve biber gazıyla müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında HDP Milletvekili Ayşa Acar Başaran'ın yaralandığı öğrenildi.

Mardin Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Ahmet Türk'ün görevden alınmasının ve yerine Mardin Valisi Mustafa Yaman'nın kayyım olarak atanmasını protesto etmek amacıyla **20 Ağustos 2019 tarihinde** belediye binasına yürümek isteyen yurttaşlara, polis tarafından tazyikli su ve biber gazlarıyla müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında ismi öğrenilemeyen 1 yurttaşın yaralandığı öğrenildi. HDP'li milletvekilleri Tülay Hatimoğlu, Serpil Kemalbay ve Pero Dünder'inde yaralandığı ve hastaneye kaldırılarak tedavi altına alındığı öğrenildi.

Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Adnan Selçuk Mızraklı'nın görevden alınmasının ve yerine Diyarbakır Valisi Hasan Basri Güzeloğlu'nun kayyım olarak atanmasını protesto etmek amacıyla **20 Ağustos 2019 tarihinde** HDP Diyarbakır İl binasının önünde oturma eylemi ile protesto etmek isteyen gruba, il binasını abluka altına alan çevik kuvvet polisleri tarafından müdahalede bulunuldu. Aralarından milletvekillerinin de bulunduğu grubun il binasından dışarı çıkmasını izin vermeyen polisin, grubun ısrar etmesi üzerine coplarla ve kalkanlarla müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahale sırasında Gülistan Kılıç Koçyiğit ve Semra Güzel'in yaralandığı ve ambulansla hastaneye kaldırıldığı öğrenildi.

Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Adnan Selçuk Mızraklı'nın görevden alınmasının ve yerine Diyarbakır Valisi Hasan Basri Güzeloğlu'nun kayyım olarak atanmasını protesto etmek amacıyla **21 Ağustos 2019 tarihinde** belediye binası önünde toplanan, daha sonra buradan ayrılarak Ofis Semtine doğru yürüyüşe geçen gruba, polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında HDP Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun baygınlık geçirdi. Müdahalede 10 kişi darp edilerek gözaltına alındı. Yürüyüşü takip eden gazeteciler Lezgin Akdeniz, Beritan Canözer ve Hayati Yıldız'ın da polisin müdahalesine maruz kalarak darp edildiği öğrenildi. Belediye binası önünden Sur ilçesi doğru yürüyüşe geçen bir başka gruba da, polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 5 kişi gözaltına alındı.

26 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hatun Yıldız, şu beyanlarda bulundu: “21 Ağustos 2019 günü işlerim olduğu için Belediye önüne geldim. Lise Caddesine geldiğimde yolların kapalı olduğunu gördüm. Basın açıklaması vardı. Ne olduğunu öğrenmek için açıklamayı izledim. Açıklama bittikten sonra çıkıştan ofise doğru yürüdüm. Yollar kapalı olduğu için zaten tek bir açık yol vardı. Dolayısıyla epey kalabalık bir şekilde Ofis/ Ekinciler caddesine gelmiş olduk. Bir anda polisler "alın alın" şeklinde bağırarak bizleri yakalamaya başladılar. Yakalama esnasında iki erkek polis beni yakaladı. Hemen kollarımı arkadan ters kelepçe yaptılar. Kelepçeyi çok sıktıkları için kolumda morarma izleri mevcut. Bu esnada sırtıma ve bacaklarıma yumruk ve tekme ile vurdular. "Lağım fareleri, fahişeler, " şeklinde ağır küfürler ettiler. Polis aracına götürdüler. Aracın içinde hakaret ve küfürler devam etti. Arabanın içinde diğer yakalanan erkek şahısları da çok kötü bir şekilde dövüyorlardı. Hakaret ve küfür ediyorlardı. Tem şubede bize psikolojik olarak

baskı yaptılar. Bizimle dalga geçerek konuşuyorlardı. Hastaneye gitmek istedik ancak hastaneye bizi götürmeyip doktoru şubeye getirdiler. Ona da darp izlerimi gösterdim. Doktor rapora darp izlerimi yazdı ben gördüm. Derneğinizden bu konuda hukuki yardım talep ediyorum.”

30 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Fırat Akdeniz, şu beyanlarda bulundu: *“Belediye kayyım atamasını protesto etmek amacıyla 20 Ağustos 2019 tarihinde, Lise Caddesinde bulunduğumuz sırada polis tarafından tazyikli su, biber gazı, jop ve TOMA’larla müdahaleye maruz kaldık. Müdahale sırasında, vücudumuzun çeşitli yerlerinden yaralandık. Polis, tahammülsüz ve saldırgandı. Demokratik hakkımızı kullanırken, polisin müdahalesine maruz kaldık. Polis müdahalesinde maruz kaldığımız şiddet sonucu vücudumuzda oluşan darp izleri için, Türkiye İnsan Hakları Vakfı’na (TİHV) başvuruda bulunarak raporlaştırılmasını talep ettik. Muayene edildik, tıbbi rapor hazırlandı. Sonraki gün, yani 21 Ağustos 2019 tarihinde Lise Caddesinde kayyım atamasına ilişkin düzenlenen protesto gösterisinin ardından, gruplar halinde Ofis semtine doğru yürüdük. Burada Postahane sokağı olarak bilinen yerde, güvenlik şubeye bağlı polisler tarafından müdahaleye maruz kaldım. Beni yüzüstü sırtı üstü yatırmaya çalıştılar, ama yapamadılar. Bu esnada yüzümü yumrukla vurdular. Burnumda 10 dakika boyunca kanama oldu. (TEM Şubeye götürülene kadarda bu devam etti. TEM Şubede tesadüfen bulunan bir doktor, bana tampon tedavisinde bulunmak istediğini belirtti, ancak polis bu öneriyi reddetti.) Tekrardan kaldırdılar beni. Kendimi serbest halde bulduğum bir anda, güvenlik şube müdürüne doğru yürüyerek tepki gösterdim. Sonra tekrar yere yatırılıp, bana ters kelepçe yapıldı. Yüzüme atılan bir tekme, gözüme denk geldi ve gözümden hafif şekilde yaralandım. Vücuduma tekme ile vurmaya devam ettiler. Kendimi kaybettim. Bana sonrasında ne şekilde ve neyle vurduklarını tam olarak hatırlamıyorum. Beni daha sonra polis dinlenme aracının içerisinde koydular. Burada ters kelepçeli ve ayağım bağdaş haldeyken, dizimin üzerine basarak yaralanmama yol açtılar. Yüzüme ve boynuma vurmaya devam ettiler ve bu 2 dakika boyunca devam etti. Daha sonra o araçtan çıkarılıp ekip arabasına konuldum. Arabanın içerisinde benimle birlikte 7-8 kişide daha gözaltına alınanlar vardı. Buradan TEM Şubeye götürülene dek, arabanın içerisinde bulunan 3-4 polis tarafından hakaret ve kötü muameleye maruz kaldık. TEM Şubede bulunduğum süre içerisinde, maruz kaldığım şiddet sonucu yaralı olmama rağmen, buna ilişkin bir prosedür uygulanmadı ve doktor tarafından muayene edilmedim. Gözaltında kişileri rutin olarak muayene eden doktor tarafından muayene edilmek istendim, ancak ben bunu reddettim ve hastanede muayene olma talebinde bulundum. Daha sonra çok sayıda başvuru ve ısrarım sonucu, aynı gün gece saatlerinde hastaneye götürüldüm. Burada bulunan doktor, şikayetlerimi dikkate almadan muayene yaptı ve bir rapor hazırladı. Raporda ne yazıldığını henüz görmedim. Daha sonra tekrar gözaltına götürüldüm. 4 gün boyunca kaldım ve bu süre içerisinde hiçbir şekilde tedavi edilmedim. Bana gözaltına alındığım sırada işkence ve kötü muamele eden ve eğer teşhis etme imkanı verilirse tanıyabileceğim kolluk görevlilerinden şikayetçiyim. Aynı zamanda İHD Diyarbakır Şubesi üyesiyim. Hukuki yardım talebinde bulunuyorum.”*

30 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Bahar Polat, şu beyanlarda bulundu: *“Belediyeye kayyım atandığı gün (19 Ağustos 2019), ne olduğunu anlamak için Lise Caddesinde bulunduğumuz sırada polis tarafından kalkanlarla bölgeden uzaklaştırılmak istendik. Orada bulunan yaşlı ve gençlere sert müdahalelerde bulunuldu. Müdahaleye maruz kalan bir genci, müdahaleden kurtarmaya çalıştım. Bu sırada elime ne ile vurulduğunu bilmediğim bir cisimle, ellerim sırt bölgesinden yaralandım. Ellerimde kanama başladığında, yaralandığımı fark ettim. Yardım ettiğim gencin ise burnu kırılmıştı. Oradan uzaklaşamadık ve bir apartman girişinde sıkıştırıldık. Daha sonra TOMA’lardan tazyikli*

suyla müdahaleye maruz kaldık. Suyun basıncıyla, yere düşen ve yaralananlar olduk. Birkaç TOMA aracı aynı anda su sıktığı için, düşenlere yardım edemiyorduk. Bulduğumuz yere sıkışmış olmamıza ve müdahale devam ediyor olmasına rağmen, bize ‘Çocuklar ve yaşlılar gruptan ayrılın’ şeklinde polis tarafından anons yapılıyordu. İkinci günde de (20 Ağustos 2019) Lise caddesinde Saat 11.00 gibi sert müdahalelerde bulunuldu. İlk güne göre ve ablukanın yoğunluğu nedeniyle müdahalenin şiddeti çok fazlaydı. Tazyikli su ve biber gazıyla müdahale ediliyordu. Müdahale sırasında bize küfürler ediyorlardı. Ellerindeki coplar gösterilerek, dövülmekle tehdit ediliyorduk. Bulduğumuz yer bina girişi olduğu için, sıkışmıştık. Bu nedenle yardım alarak 3-4 metrelik duvara tırmanıp, üzerinden atlamak zorunda bırakıldık. Atlamadan kaynaklı, ayak tabanları ve sol ayağında incinme meydana geldi. Müdahale ile gruplar halinde ofise doğru yürümeye zorlandık. Anıt Park civarında, TOMA ile tazyikli suya maruz kaldık. Valilik binasını koruyan ağır silahlı kolluk mensupları ve müdahale eden kolluk kuvvetleri arasında sıkıştık. Gruplar, sokak aralarına dağıldı ve burada polis müdahaleleri oldu. Demokratik protesto hakkımı kullandığım sırada müdahalede bulunarak darp eden ve eğer teşhis etme imkanı verilirse tanıyabileceğim kolluk görevlilerinden kolluk kuvvetlerinden şikayetçiyim. Derneğinizden hukuki yardım talebinde bulunuyorum.”

30 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Erkan Keskin, şu beyanlarda bulundu: *“Belediye kayyım atamasını protesto etmek amacıyla 20 Ağustos 2019 tarihinde, Lise Caddesinde bulunduğumuz sırada polis tarafından tazyikli su, biber gazı, jop ve TOMA’larla müdahaleye maruz kaldık. Müdahale sırasında, vücudumuzun çeşitli yerlerinden yaralandık. Polis, tahammülsüz ve saldırgandı. Demokratik hakkımızı kullanırken, polisin müdahalesine maruz kaldık. Polis müdahalesinde maruz kaldığımız şiddet sonucu vücudumuzda oluşan darp izleri için, Türkiye İnsan Hakları Vakfı’na (TİHV) başvuruda bulunarak raporlaştırılmasını talep ettik. Muayene edildik, tıbbi rapor hazırlandı. Sonraki gün, yani 21 Ağustos 2019 tarihinde Lise Caddesinde kayyım atamasına ilişkin düzenlenen protesto gösterisinin ardından, gruplar halinde Ofis semtine doğru yürüdük. Burada Postahane sokağı olarak bilinen yerde, güvenlik şubeye bağlı polisler tarafından müdahaleye maruz kaldım. Güvenlik Şube Müdürünün hedef göstermesiyle kolluk kuvvetleri tarafından jop, tekme ve yumruklarla darp edilerek gözaltına alındım. Etkisiz halde olduğum için vücuduma gelen darbelere karşı kendimi koruyamadım. Omuz, boyun, sırt ve kollarımda morarma ve kızarıklıklar oluştu. Daha sonra gözaltına aracına bindirildim. Gözaltı aracında polislerin saldırısı sürdü, kafa ve sırt bölgelerime yumrukla darbeler aldım. Yüzüme isabet eden bir yumruk darbesinde burnum kırıldı. Gözaltında bana ve benimle birlikte gözaltına alınan 7 kadın arkadaşıyla birlikte, gözaltı aracına kötü muameleye maruz kaldık. Plastik kelepçeler sıkıldığı için, el bileğimde yara ve ekimozlar oluştu. Buradan TEM Şubeye götürülene dek, polisler tarafından hakaret ve kötü muameleye maruz kaldık. Darp edilmem nedeniyle sağlık sorunu yaşamama rağmen, doktor muayenesi yapılmadı. Gözaltında kişileri rutin olarak muayene eden ve Eğitim Araştırma Hastanesinin acilinde çalıştığını bana söyleyen doktor tarafından muayene edilmek istendim, ancak ben bunu reddettim ve hastanede muayene olma talebinde bulundum. Aynı gün gece saatlerinde hastaneye götürüldüm. Doktor tarafından muayene edildikten sonra, tekrar gözaltına götürüldüm. 4 gün gözaltına kaldım. Bu süre içerisinde fiziki bir müdahaleye maruz kalmadım, ama aşağılayıcı söylemlere ve psikolojik şiddete maruz kaldım. Derneğinizden hukuki yardım talebinde bulunuyorum.”*

18 Eylül 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Aysel Tufan, şu beyanlarda bulundu: *“17 Eylül 2019 tarihinde 11 beyaz tülbentli anne ile Barışın gelmesini, çözümün olması, savaşın bitmesi ve çocuklarımızın serbest kalmasını istediğimiz için ve*

çözüm yerinin AKP il binası olduğunu düşündüğümüz için gittik. İl binasının kapısının önünde oturduk. Bir partili bizim yanımıza geldi. Bize neden geldiğimizi sordu. Biz de amacımızı anlattık. Bize bir yetkili gelsin görüşelim dedik. Bu kişi Bize buradan gidin kalkın dedi. Biz kalkmadık. Hemen ardından polisler yanımıza geldiler. Önce niçin geldiniz diye sordular. Biz barış için buradayız ve çocuklarımızı istiyoruz diye cevap verdik. Polisler bize çocuklarınızı istiyorsanız gidin HDP'nin önüne dediler. Biz de çözüm yeri AKP'dir o yüzden HDP'nin önüne gitmedik. Bu arada Polisler il binasında bulunan güvenlikçilere neden bu kadınları buraya soktunuz, siz burada neye yarıyorsunuz şeklinde sözler söyleyerek kartlarını ellerinden aldılar. Daha sonra bize buradan kalkacaksınız dediler. Biz kalkmıyoruz, yetkililer gelsin onlarla görüşeceğiz, çocuklarımızı istiyoruz dedikten sonra polisler bize saldırmaya başladılar. Zorla yerden kaldırmaya çalıştılar. Yerden kalkmayınca bizi yerlerde sürüklediler. Aramızda 85 yaşında anne de vardı o bile yerde sürüklediler. Benim saçımı çektiler. Boğazım sıkarak tuttu. Beni kollarımdan ve ayaklarımdan tutarak beni zorla polis aracına soktular. Araçta da saçımı çekip boğazımı tuttular. Bileklerimi çok sıkı bir şekilde kelepçe taktılar. Çok sıkı taktıkları için bileklerim acıdı iz kaldı. Bize yönelik siz şerefsizsiniz, burada ne işiniz var, siz anne olsaydınız HDP'nin önüne giderdiniz, sizi Selahattin Demirtaş kurtarsın, Sizin çocuklarınızın leşlerini sizin önüne atacağız, sizin kollarınızı ve ayaklarınızı kıracağız, gidin leşlerinizi toplayın şeklinde çok ağır sözler söylediler. Biz 9 saat emniyette kaldık. Bizi Emniyete götürmeden önce ve serbest bırakılınca Selahattin Eyyubi Devlet Hastanesine götürdüler. (Askeri Hastane demektir.) Hastanede doktora görüldüğümde şikayetlerimi söyledim. Polisler öncesinde doktorla görüştüler. Raporda doktorun ne yazıp yazmadığını görmedim. Biz doktor gerçeği yazmadığını düşündüğümüz için bir saat hastanede oturduk. Bize yapılan bu eylemlerden şikayetçiyim. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ederim. Suç duyurusunda bulunmak istiyorum. Bu başvurunun dernek arşivinde kalmasını istiyorum.”

18 Eylül 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Nazime Yürek, şu beyanlarda bulundu: “Dün (17.09.2019) saat 11.00 sularında Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) Diyarbakır il binası önünde Barış Anneleri, Cumartesi Anneleri ve Beyaz Tülbentli anneler olarak barış talebimizi dile getirmek üzere bir ziyaret gerçekleştirdik. Binanın içine girdik ve sorumlu biriyle görüşmek istediğimizi söyledik. Daha sonra gelen biri güvenlikçilere neden bunları içeri aldınız diye kızdı. Daha sonra bir kaç güvenlikçi çıkmamızı istedi. Bizler de sorumlu biriyle görüşmeyene kadar çıkmayacağımızı belirttik. Daha sonra Çevik Kuvvet Polislerine haber verildi. Tahminen 11.30'da sayamayacağım kadar polis geldi ve bizlerin etrafını sardı ve direkt bizlere saldırdılar. 11 kişiydik hepimize saldırdılar. Benim boğazımı sıkıp yere yattırdılar. Daha sonra ayaklarıyla göğsüme bastırdılar. Yakın zamanda bastıkları yerden bir ameliyat geçirdiğimi oraya basmamalarını söylediysem de devam ettiler. Daha sonra tekmelerle ve yumruklarla saldırdılar. Vücudumun her tarafında morluklar meydana geldi. Biri kazağımı sokmaya çalışırken biri etiğimi çıkarmaya çalışıyordu. Aynı zamanda başka birileri de yumruklamaya ve tekmelemeye devam ediyordu. Bir müddet fiziksel şiddete maruz kaldıktan sonra bizleri ekip otosuna attılar. Orada da bir müddet şiddet görmeye devam ettik. Daha sonra bizleri Diyarbakır İl emniyet Müdürlüğüne götürüp gözaltına aldılar. Oradan da Diyarbakır Askeri Hastanesine götürdüler. Doktor neyiniz var diye sordu darp edildik diyince çok ilgilenmedi. Daha sonra serbest bırakıldık. Barış talebimizi İktidar Partisinin il binasında dile getirdik diye kolluk kuvvetleri görevlerini kötüye kullanarak bizlere şiddet uyguladı. Görevini kötüye kullanan kişiler ve parti yetkililerinin bu konuda yargılanmalarını talep etmekteyim. Bu hususta derneğinizin desteğine ihtiyaç duyuyorum”

İçişleri Bakanlığı talimatıyla HDP'li belediyelere atanan kayyumlara karşı **Diyarbakır'da** başlatılan ve Lise Caddesi'nde 54 gündür süren Demokrasi Nöbeti eyleminin, **10 Ekim 2019**

tarhinde Valilik kararıyla (3-17 Ekim tarihlerini kapsayan eylem etkinlik yasağı) yasaklandığını öğrenildi. Yapılmak istenen eyleme, polis tarafından izin verilmediği öğrenildi. **12 Ekim 2019 tarihinde** Lise Caddesi'nde yapılmak istenen eylemin polis tarafından müdahalede bulunduğu ve müdahale sırasında adliye binasına gitmek isteyen HDP'li vekil Saliha Aydeniz'in darp edildiği öğrenildi.

16 Kasım 2019 tarihinde HDP Urfa İl Örgütü, Suruç Belediyesi Eşbaşkanı Hatice Çevik'in gözaltına alınmasının ardından yerine kayyum atanmasını protesto etmek amacıyla partinin ilçe binasından belediye binasına doğru yürüyüş gerçekleştirdi. Aralarında HDP Milletvekili, partililer ve yurttaşların bulunduğu gruba, polis bir süre sonra müdahalede bulundu. Müdahalede sırasında 5 HDP'linin (HDP İl Eşbaşkanları Emine Çetiner ve Mikail Gözek, Belediye Meclis üyesi Fatma Taş Ekmez, Suruç Belediye Başkan Yardımcısı Nahide Kılıç, İl Örgütü yöneticisi Ferit Tamga) darpedilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Sur Belediye Eşbaşkanı Filiz Buluttekin ve Cemal Özdemir ile Belediye Meclis Üyesi Yılmaz Eken'in gözaltına alındığı öğrenildi. Eş zamanlı olarak ilçe belediye binasına da baskın düzenlendiği ve binada arama yapıldığı öğrenildi. Belediye binasına yapılan baskından sonra HDP Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun, belediye meclis üyeleri, belediye çalışanları ile halk, belediye önünde toplandı. Belediye binasına gitmek isteyen HDP'li vekil Remziye Tosun, meclis üyeleri ile polisler arasında arbede yaşandı. Yaşanan gerginlik esnasında polisler, Tosun ve meclis üyelerini darp etti. Belediye önünde toplanılmasına izin verilemeyen grup, belediye binasından uzaklaştırıldı.

KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE GÜVENLİĞİNE YÖNELİK İHLALLER

Gözaltına Alınanlar – Tutuklananlar- Ev Baskınları

4 Ocak 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde düğünlerde sahne alan 9 müzisyenin gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Ocak 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 9 kişiden 2'sinin (Mehmet Yol, Alican Temel) "Örgüt propagandası yaptıkları" iddiasıyla tutuklandığı, 7 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

6 Ocak 2019 tarihinde Urfa'nın Bozova ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilen 3 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Ocak 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişiden 2'sinin (Müslüm Bayram, Faruk Pişkin) "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

7 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 6'sı çocuk 10 yurttaşın gözaltına alınarak, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. *Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinde İlçe Emniyet Müdürlüğü, Et ve Süt Kurumu ve bir market ile birlikte 4 ayrı yere, 3 Ocak gece saatlerinde el yapımı patlayıcılarla saldırılar düzenlenmişti. Saldırılarla ilgili başlatılan soruşturma kapsamında polis kent merkezinde birçok adrese baskınlar düzenledi. Saldırıların olduğu 3 Ocak gecesi de 5 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.*

7 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır Merkez Sur ilçesinde HDP İlçe binasına polis tarafından düzenlenen baskında, 2 HDP'linin (Sur ilçe Başkanı Mehmet Ali Altunkaynak,

Murat Kılıç) gözaltına alındığı ve emniyette alınan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldıkları öğrenildi.

8 Ocak 2019 tarihinde Urfa'nın Birecik ilçesi Bağlarbaşı Mahallesi'nde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınında, 2 yurttaşın (*65 yaşındaki Sabri Ataş ve 67 yaşındaki eşi Bessey Ataş*) gözaltına alındığı öğrenildi.

8 Ocak 2019 tarihinde Antep kent merkezinde 2 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **10 Ocak 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 yurttaşın "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

11 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Gençlik Meclisi tarafından düzenlenecek olan etkinlik için çağrı bildirisi dağıtan 4 HDP'li genç yurttaşın, polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'ne götürülen ve burada alınan ifadelerinin ardından serbest bırakılan gençler hakkında, "Kabahatler Kanunu" kapsamında cezai işlem uygulayacağını belirtti.

11 Ocak 2019 tarihinde hakkında gözaltı kararı bulunan HDP Urfa İl Eşbaşkanı Aliye Kızıldamar, ifade vermek için gittiği **Urfa** Adliyesi'nde, tamamlanan ifade işlemlerinin ardından "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

Açlık grevinde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'in duruma dikkat çekmek amacıyla **13 Ocak 2019 tarihinde Batman'da** Gülistan Caddesinde bir araya gelerek yürüyüşe geçen kitleye polis tarafından müdahalede bulundu. Müdahale sırasında HDP'nin Batman Belediyesi Eşbaşkanı Adayı Sabri Özdemir'in polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

13 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Sur ilçesinde 'Serê Sale' etkinliğinde bulunan HDP Gençlik Meclisi üyelerinin, polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan 8 kişinin (*HDP Sur İlçe Eşbaşkanı Sevim Coşkun ile HDP Gençlik Meclisi üyeleri Canan Oğul, Havva Bilbik, Mustafa Suat Şenci, Şefika Yürük, Berxwedan Yeni, Murat Kılıç, Mustafa Şimşek*) emniyetteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

13 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Hazro ilçesi Çiftlibahçe mahallesinde 11 eve düzenlenen baskınlarda, aynı aileye mensup 1'i çocuk 6 yurttaşın (*Hasan Tekin ve oğlu Yahya Tekin, Mülkiye Tekin, Rukiye Tekin, Fevziye Tekin ve Mülkiye Tekin'in 2 yaşındaki çocuğu R.T.*) gözaltına alındığı öğrenildi. **16 Ocak 2019 tarihinde** edinilen bilgilere göre; Hasan Tekin ve oğlu Yahya Tekin'in haklarında kesinleşmiş hapis cezası bulunduğu gerekçesiyle tutuklandığı, diğerlerinin ise serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Ocak 2019 tarihinde Van'ın Erciş ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 20 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **16 Ocak 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 20 kişiden 13'ünün tanık beyanları doğrultusunda "Örgüte yardım ve yataklık" ve " Örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

16 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesine bağlı 5 Nisan Mahallesi'nde bir kiraathanede polis tarafından düzenlenen baskında, 1 yurttaşın (*Süleyman Avcı*) gözaltına alındığı öğrenildi. Avcı'nın gözaltına alınması sonrası aynı mahallede bulunan aile evine de düzenlenen baskında, 1 yurttaşın daha (*Süleyman Avcı'nın kardeşi Cihan Avcı*) gözaltına

alındığı öğrenildi. İki kardeşin, haklarında ihbar olduğu gerekçesiyle gözaltına alındıkları belirtildi.

16 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde polis tarafından GBT kontrolü yapılan 1 yurttaşın (*Mehmet Güneşli*) daha sonra gözaltına alındığı öğrenildi.

17 Ocak 2019 tarihinde Erzurum'un Karaçoban ilçesinde HDP belediye eşbaşkanlığı aday adayı Yavuz Karabudak'ın, hakkında "Örgüt propagandası" gerekçesiyle kesinleşen bir yıllık cezası nedeniyle tutuklandığı öğrenildi.

17 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Hazro ilçesinde Hakan Toptaş isimli yurttaşın, kıraathanede çay içtiği sırada polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

19 Ocak 2019 tarihinde Van'ın Erciş ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 10 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **22 Ocak 2019 tarihinde** Erçiş İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 10 kişiden 4'ünün (*Reşit Güler, Salih Güler, Yaşar Şengül, Şevket Koska*) "yardım ve yataklık" iddiasıyla tutuklandığı, diğer 6 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

Tecridin kaldırılması talebiyle açlık grevi eyleminde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek amacıyla **20 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'da** E Tipi Kapalı Cezaevi önünde protesto eyleminde bulunan DAKAP üyesi kadınlara polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahalede, 10 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *SES Diyarbakır Eşbaşkanı Gönül Adıbelli, Gurbet Özel, Gülistan Ekte, Narin Gezgör, Bahar Karakaş Uluğ, Ceylan Aslan, Rozerin Çatak, Adalet Kaya*. Gözaltına alınanların, İl Emniyet Müdürlüğü'ndeki ifade işlemlerinin ardından gece saatlerinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

21 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Batıkent semtinde bulunan Avedik Park'ta oturan 2 gazetecinin (*Jinnews Muhabirleri Beritan Canözer ve Beritan Elyakut*) ve yanlarında bulunan 1 yurttaşın (*Hevidar Ödüngit*) polis tarafından gözaltına alındığı ve ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldıkları öğrenildi.

Mardin Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen bir soruşturma kapsamında **21 Ocak 2019 tarihinde Mardin'in Derik ve Kızıltepe ilçelerinde** düzenlenen eş zamanlı ev baskınlarında, 10 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Aralarında yerlerine kayyım atanan 4 köy muhtarlarının da bulunduğu öğrenilen 10 kişinin, **25 Ocak 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildikleri adliyede serbest bırakıldığı öğrenildi.

22 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır Merkez Yenişehir ilçesinde HDP İlçe binasına, "Zindan direnişini büyütelim" yazılı pankartın bina ön cephesine asıldığı gerekçesiyle polis tarafından baskın düzenlendiği öğrenildi. Pankartın polis tarafından indirildiği baskında, HDP İlçe Eşbaşkanı Vahap Günaydın ile ilçe yöneticisi Arzu Candan'ın gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

23 Ocak 2019 tarihinde Urfa'nın merkez ve Bozova ilçesinde polis ve askerler tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 yurttaşın (*Uğur Yıldırım, Mustafa Yıldırım, Civan Roj Tüysüz*) sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

23 Ocak 2019 tarihinde **Antep**'te polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 7 yurttaşın sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi. **28 Ocak 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişiden 6'sının sosyal medya paylaşımlarıyla "örgüt propagandası" yaptıkları iddiasıyla tutuklandığı ve 1 kişinin ise adli kontrol şartı ile serbest bırakıldığı öğrenildi.

23 Ocak 2019 tarihinde **Urfa'nın Halfeti ilçesinde** okuma yazması olmayan ve aynı zamanda işitme-konuşma engelli 1 yurttaşın (*Hışman Dilsiz*) sosyal medya aracılığıyla "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla gözaltına alındığı ve sevk edildiği adliyede adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

25 Ocak 2019 tarihinde **Diyarbakır'da** HDP Gençlik Meclisi üyesi Çeko Mimkara isimli gencin, polis tarafından gözaltına alındığı ve emniyette alınan ifadesinin ardından daha sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

27 Ocak 2019 tarihinde **Diyarbakır'da** evine yapılan baskınla gözaltına alınan Ş.H. isimli kadının, **1 Şubat 2019 tarihinde** emniyette ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede, 2007 yılında kentte gerçekleştiği belirtilen bir korsan gösteriye katıldığı suçlamasıyla ve "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

28 Ocak 2019 tarihinde **Van'ın Erciş ilçesinde** polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2 avukatın (*Bayram Çiçek, Barış Hezer*) gözaltına alındığı öğrenildi. Jandarmadaki ifadelerinin ardından Erciş Adliye'sine getirilen avukatların serbest bırakıldığı öğrenildi.

28 Ocak 2019 tarihinde **Şırnak'ın Cizre ilçesinde** HDP Gençlik Meclisi üyesi Çeko Mimkara isimli gencin, polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

29 Ocak 2019 tarihinde **Şırnak merkez ve ilçelerinde** polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, aralarında HDP ve DBP'li kadın siyasetçilerinde bulunduğu 22 kadının gözaltınla alındığı öğrenildi. **30-31 Ocak 2019 tarihinde** emniyetteki ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 22 kadının, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

Şırnak merkezli soruşturma kapsamından **29 Ocak 2019 tarihinde** **Van'da** gözaltına alınan 8 aylık hamile Ayfer Şahin Bilici, Şırnak savcılığına SEGBİS'le bağlanarak ifade verdikten sonra serbest bırakıldı.

29 Ocak 2019 tarihinde **Urfa'da** polis tarafından düzenlene ev baskınında, 1 yurttaşın (*HDP çalışanı Veysi Kaplan*) gözaltına alındığı öğrenildi. Emniyetteki ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Kaplan'ın sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek tutuklandığı öğrenildi.

29 Ocak 2019 tarihinde **Sürt** Cumhuriyet Başsavcılığı'nca yürütülen bir soruşturma kapsamında İl Jandarma Komutanlığı'na bağlı askerlerin, **Şirvan ilçesinde** 7 ayrı eve düzenlendiği baskınlarda, 5 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi.

30 Ocak 2019 tarihinde **Urfa'nın Viranşehir ilçesinde** düzenlenen ev ve iş yeri baskınlarında, 11 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **31 Ocak 2019 tarihinde** Viranşehir İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kişinin, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

30 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Silvan, Kulp ve Hani ilçelerinde düzenlenen askeri operasyon sırasında, 37 eve askerler tarafından baskın düzenlendiği ve GBT kontrolü yapıldığı öğrenildi. Baskınlarda, **Kulp ilçesinde** H.A. isimli yurttaşın “örgüt propagandası” yaptığı gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi.

5 Şubat 2019 tarihinde Urfa'nın Ceylanpınar ilçesinde HDP'nin seçim bürosu açılışında HDP Belediye Eş Başkan adayı Narin Gezgör'ün yaptığı konuşmada PKK Lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecride değinmesi üzerine polisin açılışa gaz bombası ile müdahale ettiği öğrenildi. Müdahale sonrasında Narin Gezgör'ün gözaltına alınarak Urfa İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü bildirildi. **7 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Gezgör'ün yurt dışı yasağı konularak serbest bırakıldığı öğrenildi.

7 Şubat 2019 tarihinde Mardin'de Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma kapsamında polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 13 HDP ve DBP'linin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların bazılarının isimleri şöyle: *HDP Mardin İl Eşbaşkanı Ali Sincar ve Eylem Amak, HDP İl yöneticileri Abidin Unay, Adil Başaran, Halil Yağan, Şehmuz Çalkan ve Hüseyin Alper, DBP PM üyesi Beritan Önen, Ferhat Kalkan, Abdülbari Akalan, Vedat Abukan, Musa Binbir ile Kahraman Samaras.* Mahkemeye sevk edilen 12 kişi adli kontrol uygulaması konularak, serbest bırakıldı. **18 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 13 kişiden 12'sinin adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı, HDP İl Eş Başkanı Ali Sincar'ın ise “Örgüt Propagandası Yapmak” suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

7 Şubat 2019 tarihinde Adıyaman'ın Çelikhán ilçesine bağlı Pınarbaşı Beldesinde düzenlenen ev baskınında 1 yurttaşın (*HDP eski yöneticisi Birsén Tunç Sirke*) gözaltına alındığı öğrenildi.

8 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır'ın merkez Bağlar ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*Sedrettin Aslan*) gözaltına alındığı öğrenildi.

8 Şubat 2019 tarihinde Siirt'in Kurtalan ilçesine bağlı Çeltikbaşı ve civar köylerde askerler tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 14 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **12 Şubat 2019 tarihinde** İl Jandarma Komutanlığı'nda tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 14 kişiden 11'i adli kontrol şartıyla serbest bırakılırken, 3 yurttaşın ise (*Enver Özüş, Burhan Özüş, Veysi Ceylan*) “örgüt üyesi olmak” ve “örgüte yardım etmek” iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

8 Şubat 2019 tarihinde Muş'un Bulanık ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, aralarında HDP Bulanık İlçe Eşbaşkanı Alparslan Özer'in de bulunduğu 7 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. **14 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişiden 4'ü serbest bırakılırken, aralarında HDP İlçe Başkanı Özer'in de bulunduğu 3 kişinin "örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

Mardin Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturma kapsamında **8 Şubat 2019 tarihinde Mardin'de** polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 10 HDP'linin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *HDP Mardin İl Eşbaşkanı Ali Sincar, HDP İl yöneticileri Abidin Unay, Adil Başaran, Halil Yağan, Şehmuz Çalkan, Hüseyin Alper, DBP PM üyesi Beritan Önen, Vedat Abukan, Musa Binbir, Kahraman Samaras.*

11 Şubat 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesi kırsal mahallelerinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 9 yurttaşın sosyal medya paylaşımları yaptıkları gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi. **14 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 9 kişiden 6'sı adli kontrol şartıyla serbest bırakılırken, 3 kişinin ise (*Fevzi Cin, Necmettin Çüçen, Rıdvan Tanırgan*) "Örgüt propagandası" yaptıkları iddiasıyla tutuklandıkları öğrenildi.

12 Şubat 2019 tarihinde Malatya'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 yurttaşın (*HDP üyesi Ali Gelgeç, Ali Gürbüz ile soyadı öğrenilemeyen Müslüm adında bir kişi*) gözaltına alındığı öğrenildi.

12 Şubat 2019 tarihinde Siirt'te polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 HDP'li yurttaşın (*HDP Bilgi İşlem Sorumlusu Cemal Turhan, partinin Yerel Yönetimler Proje Sorumlusu Eşref Tekin ile ismi öğrenilemeyen bir kişi*) gözaltına alındığı öğrenildi. **15 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişinin serbest bırakıldığı öğrenildi.

12 Şubat 2019 tarihinde Ağrı'da HDP İl binası önünde, HDP Ağrı Belediye Eş Başkanı Yeliz Karaaslan'ın, hakkında gözaltı kararı olduğu gerekçesiyle polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. **15 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Karaaslan'ın "örgüt propagandası" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

13 Şubat 2019 tarihinde Hakkari'de aralarında HDP İl Eşbaşkanı Sinan Kaya ve Çukurca Belediyesi Eşbaşkanı Adayı Ebubekir Kanar'ın da bulunduğu 9 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *Sinan Kaya, Ebubekir Kanar, Emine Armut, Emin Ertuş, Kenan Kaya, Süleyman Kanat, Cuma Ertunç, Mehmet Tahir Taş, Hasan Engin.* **15 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 9 kişiden 8'i serbest bırakılırken, HDP Hakkari İl Eş Başkanı Sinan Kaya'nın "Örgüt propagandası yapmak" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

13 Şubat 2019 tarihinde Bingöl'de polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, aralarında HDP'lilerin bulunduğu 5 yurttaşın (*Mehmet Bahçadurmuş, Yunus Bulut, Serkan Kaya, Kani Solmaz, Kani Tunç*) gözaltına alındığı öğrenildi.

13 Şubat 2019 tarihinde Malatya'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 9 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların Malatya Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturma kapsamında ve "örgüt propagandası yapmak" suçlamasıyla gözaltına alındığı öğrenildi.

13 Şubat 2019 tarihinde Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 1'i çocuk 8 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların sosyal medya paylaşımları nedeniyle gözaltına alındıkları belirtildi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **13 Şubat 2019 tarihinde Van'dan** Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde biraraya gelerek Diyarbakır'a yürümek isteyen milletvekili ve belediye eşbaşkanlarına, polis tarafından izin verilmediği ve il binasının bahçesinde bulunan kitleye tazyikli su ve plastik mermilerle müdahalede bulunulduğu öğrenildi. Müdahale sırasında 3 yurttaşın ise gözaltına alındığı öğrenildi.

13 Şubat 2019 tarihinde Ağrı merkez, Doğubayazıt, Patnos, Tutak, Diyadin, Taşlıçay, Hamur ve Eleşkirt ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2014-201 yıllarında yaptıkları sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 55 yurttaşın gözaltına alındığı ve dosyada gizlilik kararı olduğu öğrenildi.

13 Şubat 2019 tarihinde Iğdır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 10 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler şöyle: *Erol Kızılay, Murat Eker, Mahmut Kalkan, Şerafettin Kızılay, Adem Açılan, Ruhat Karadeniz, Ferhat Taşdemir.*

14 Şubat 2019 tarihinde Van'ın Erçiş ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 7 yurttaşın (*Abdurrahman Fidan, Şirin Sakur, Muhtilla Dağ, Bülent Zılanlı, Harun Yıldız, Eda Umaç, Seyithan Telek*) gözaltına alındığı öğrenildi.

14 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 8 yurttaşın (*Avukat Gulan Çağın Kaleli, HDP Kayapınar İlçe Örgütü yöneticisi Muhsin Acar ve Bilgi İşlem Çalışanı Yusuf Gündüz, Türkan Uzan Afşin, Vesile Uzan, Halime Uzan, Mesut Yıldız, Arzu Candan*) gözaltına alındığı öğrenildi. **16 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından 8 kişiden 6'sının serbest bırakıldığı, 2 kişinin ise (*Yusuf Gündüz, Muhsin Acar*) sorgusunun devam ettiği öğrenildi.

14 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP İl Yöneticisi Sait Demir'in evine polis tarafından baskın düzenlendiği, ancak baskında kimsenin gözaltına alınmadığı öğrenildi.

14 Şubat 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesinde 1 yurttaşın (*Şoreş Saltıkalp*) polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **14 Şubat 2019 tarihinde Muş'tan** Diyarbakır'a yürümek isteyen HDP milletvekilleri Şevin Coşkun ve Mensur Işık'a polisler tarafından izin verilmedi. Yaşanan kısa süreli tartışmanın ardından milletvekillerinin danışmanları İnan Demir ve Elif Uras'ın yaka paça gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan danışmanlardan Uras'ın bileğinde ve elinde çizikler, yine gözaltı esnasında polisler tarafından kafası eğilirken kalkanlara değerek dudağında patlama meydana geldiği öğrenildi. Vekil danışmanları Emniyet'te alınan ifadelerinin ardından götürüldükleri Muş Devlet Hastanesi'nde yapılan muayenelerinin ardından serbest bırakıldı.

15 Şubat 2019 tarihinde Van'ın İpekyolu ilçesine bağlı Hacıbekir mahallesinde, yaşları 11-17 arasında değişen 11 çocuğun gözaltına alındığı öğrenildi. **18 Şubat 2019 tarihinde** tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen ve "Örgüt lehine propaganda yapmak" suçlamasıyla ifade ifadesi alınan çocukların tamamının serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Şubat 2019 tarihinde Urfa'nın Bozova ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP Eşbaşkanı Ömer Yıldırım'ın gözaltına alındığı öğrenildi. **16 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Yıldırım'ın yaptığı sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek ve "Örgüt propagandası" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

15 Şubat 2019 tarihinde Erzurum'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 yurttaşın (*Berivan Demirkaya, Sabahat Kaya, Münevver Yazıcı*) 2014 yılında yapmış oldukları sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındıkları öğrenildi.

15 Şubat 2019 tarihinde Şırnak ve ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 24 yurttaşın sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi. İsimleri öğrenilenler şunlar: **Merkez'de Feyaz Deniz, Cizre'de Fatma Durmuş, Şoreş Akmak, Mehmet Emin Tunç, Silopi'de Sabriye Yağan, Abdullaziz Arsu, Davut Ayaz, Uludere'de Ali Ürek, Bedran Ürek, Veli Babat, Halit Çevik, Beytüşşebap'ta Süleyman Adıyaman, Kemal Adıyaman, Umut Aykut, Rıdvan Dursun, Ferhat Cin.**

15 Şubat 2019 tarihinde Erzurum'un Karayazı ilçesinde 1 yurttaşın (*Abdullah Oran-65 yaş*) gözaltına alındığı ve hakkında "Yardım ve yataklık" iddiasıyla açılan davadan verilen 3 yıl 1 ay 15 günlük cezasının Yargıtay tarafından onandığı gerekçesiyle tutuklandığı öğrenildi.

16 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Gençlik Meclisi üyesi Ümit Ak isimli gencin, akşam saatlerinde polis tarafından gözaltına alındığı ve ifadesi alındıktan sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

19 Şubat 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında 3 yurttaşın (*Besna Sakman-Yaş 55, Abdullah Mete-Yaş 66, Abdullah Eren-Yaş 66*) "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi.

19 Şubat 2019 tarihinde Şırnak'ta DBP Şırnak İl Eşbaşkanı Ayşe Altay'ın, tutuklu akrabasıyla görüşmek için gittiği Şırnak T Tipi Kapalı Cezaevi'nde gözaltına alındığı öğrenildi. Bir süre önce de gözaltına alındıktan sonra serbest bırakıldığı öğrenilen Altay'ın, savcılığın itirazı üzerine tutuklandığı "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı belirtildi.

24 Şubat 2019 tarihinde Bitlis merkez, Tatvan ve Norşin ilçelerinde düzenlenen ev baskınlarında 11 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. 26 Şubat 2019 tarihinde emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kişiden 4'ünün (*HDP Tatvan Belediye Eşbaşkanı aday Serap Çakmak'ın eşi Malgır Çakmak, Cahit Kaçan, İsa Erkoç ve isimi öğrenilmeyen bir kişi*) "Örgüte üye olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

24 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır Valiliği tarafından yapılan yazılı açıklamaya göre; Diyarbakır İl Jandarma Komutanlığı ve TEM Şube Müdürlüğüne yürütülen operasyonda İzmir, Çanakkale ve İstanbul'da gözaltına alınan S.D, B.B ve M.K adlı kişilerin **Diyarbakır'a** getirildiği ve mahkemeye sevk edildiği ifade edildi. Açıklamada, S.D ve M.K'nin "örgüte üye olmak" iddiasıyla tutuklandığı, B.B adlı kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı aktarıldı.

25 Şubat 2019 tarihinde Urfa'nın Halfeti ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 65 yaşındaki Yusuf Eraslan isimli yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **27 Şubat 2019 tarihinde** Urfa TEM şubede tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Eraslan'ın "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

26 Şubat 2019 tarihinde Cizre-İdil karayolu üzerindeki bir polis kontrol noktasında durdurulan 1 yurttaşın (*Cahide Encü*) 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla gözaltına alındığı ve aynı gün içinde savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi. *Gözaltına*

alınan Cahide Encü'nün, Roboski Katliamı'nda yaşamını yitiren Cemal Encü'nün ablası olduğu belirtildi.

27 Şubat 2019 tarihinde hakkında gözaltı kararı olduğu öğrenilen Hakkı Polat isimli yurttaşın, yaşadığı İzmir'de gözaltına alınarak **Urfa TEM Şube'ye** getirildiği öğrenildi.

27 ve 28 Şubat 2019 tarihlerinde Erzurum'un Tekman ilçesinde polis tarafından düzenlenen eş zamanlı ev baskınlarında, 15 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. 15 kişiden 5'inin Erzurum TEM'de, 2'sinin Yenişehir Karakolu'nda, 4'ünün Gürcükapı Karakolu'nda ve 4'ünün de Gölbaşı Karakolu'na götürüldüğü öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *Şenol Süvarioğlu, Ferhat Gül, Suat Kanmaz, Abdullah Kanmaz, Özhan Seyhan, Önder Uzun, Zekariya Kaldır, Çengiz Kaldır, Ahmet Sayan, Murat İba, Vahdettin İba, Budak Koçak, Selami Çavuş, Engin Gürhan, Erdal Akkuş.* **1 Mart 2019 tarihinde** İl Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 15 kişiden 5'inin (*Zekariya Kaldır, Cengiz Kaldır, Vahdettin İba, Murat İba, Budak Koçak*) "örgüt üyesi olmak" ve "Kobani eylemlerine katıldıkları" iddialarıyla tutukladığı öğrenildi.

3 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından HDP İl binasında düzenlenen baskında, aralarından HDP Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın da bulunduğu bir grubun başlattığı açlık grevi eylemine müdahale edildiği ve müdahale sonrasında grevde bulunan 5 kişinin (*HDP üyeleri Salih Cansever, İsmet Yıldız, Sevican Yaşar, Salih Tekin, Bilal Özgezer*) gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 5 kişinin 3'ünün savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldığı ve 2'sinin ise sevk edildikleri nöbetçi mahkemeye tarafından, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

5 Mart 2019 tarihinde Muş'un Malazgirt ilçesine bağlı Adaksu köyünde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 25 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltın gerekçesi öğrenilemeyen yurttaşların İlçe Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğü öğrenildi. **9 Mart 2019 tarihinde** Malazgirt Jandarma İlçe Komutanlığı'nda dünkü ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 25 yurttaştan 11'inin "örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi. Tutuklanan yurttaşların isimleri şöyle: *Kamuran Barış, Abdulsamet Barışan, Fahrettin Demirel, Cesim İvak, Sait Özdemir, Sedat Babur, Ahmet Üngün, İsmet Uzundemir, Zeydin Yaşlı, Hikmet Subaşı, Burhan Gönül.*

5 Mart 2019 tarihinde Mardin'de açlık grevi eylemlerine destek ve dikkat çekmek amacıyla HDP Mardin il örgütünün tarafından E Tipi Kapalı Cezaevi önünde yapılan açıklamasının ardından 3 kadın yurttaşın (*Birhat Yalçın, Fikriye Yalçın, Ruken Ayav*) slogan attıkları gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişinin serbest bırakıldığı öğrenildi.

6 Mart 2019 tarihinde Bingöl'de polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*HDP Üyesi Zelal Morsünbül*) sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

6 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinin kırsal mahallerinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 9 yurttaşın gözaltına alındıkları öğrenildi. **7 Mart 2019 tarihinde** Jandarma Karakolu'nda tamamlanan ifade işlemlerinin ardından Urfa Adliyesi'ne sevk edilen 9 kişiden 4'ünün (*Deniz Ulumasan, İbrahim Halil Kudin, Şeyhmus*

Egemen, Hıışman Cin) "Devlet büyüklerine hakaret etmek" ve "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

6 Mart 2019 tarihinde Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesinde yaptığı bir konuşmadan dolayı, HDP PM Üyesi Zelal Yerlikaya'nın gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Mart 2019 tarihinde** Ağrı İl Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Yerlikaya'nın sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek, "Örgüt propagandası" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

6 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesine bağlı Berçem mahallesinde, HDP'nin gerçekleştirdiği seçim bürosu açılışının ardından, yaşları 12 ila 16 arasında değişen 7 çocuğun slogan atmak ve izin eylemde bulunmak suçlamasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Mart 2019 tarihinde** İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 çocuğun, savcılık ifadesi ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

6 Mart 2019 tarihinde Dersim'de polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 4 kişinin (*MA Muhabiri Semra Turan, Akpazar Belde Belediyesi eski Başkanı Fadime Çetinkaya, HDP eski İl Yöneticisi Hıdır Oduncu, DBP İl Yöneticisi Haskar Aytaç*) gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Mart 2019 tarihinde** İl Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 4 kişinin, "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla alınan ifadelerinin ardından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

6 Mart 2019 tarihinde Bitlis'in Güroymak (Norşin) ilçesinde gerçekleşen seçim büro açılışında, slogan attıkları için gerekçesiyle 2 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Mart 2019 tarihinde** emniyetteki ifade işlemlerinin ardından savcılığın sevk edilen 2 kişinin, savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

7 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Bozova ilçesi kırsal mahallerinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 3 yurttaşın (*Şevket Taş, Gafari Aslan, Emin Taş*) gözaltına alındığı öğrenildi.

7 Mart 2019 tarihinde Bitlis'in Ahlat ilçesinde HDP afişleri astıkları sırada 6 HDP'li yurttaşın (*Mesut Günbay, Erhan Günbay, Ziver Günbay, Semseddin Günbay, Cevdet Günbay ile ismi öğrenilmeyen bir kişi*) polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

8 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından HDP İl binasında düzenlenen baskında, 3'ü HDP'li Milletvekili (*Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ, Van Milletvekilleri Tayyip Temel ve Murat Sarısaç*) 10 kişilik grubun başlattığı açlık grevi eylemine müdahalede bulunduğu öğrenildi. Parti binasının kapı ve giriş camlarının kırılarak içeri girildiği baskın esnasında, milletvekilleri dışında grevde yer alan 7 kişinin (*Parti üyeleri; Salih Cansever, İsmet Yıldız, Sevican Yaşar, Salih Tekin, Bilal Özgezer, Abdulhalik Kurt, Yusuf Ateş*) gözaltına alındığı öğrenildi. **11 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişiden 3'ü serbest bırakılırken, 4'ünün ise (*Sevican Yaşar, İsmet Yıldız, Salih Tekin, Bilal Özgezer*) "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

8 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Derik ilçesinde bulunan HDP seçim bürosuna polis tarafından düzenlenen baskında, 2 yurttaşın (*Abdulsamet Gür, Vedat Ekinci*) gözaltına alındığı öğrenildi.

8 Mart 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 14 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **11 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 14 kişiden 7'sinin "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı, diğerlerinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi. Tutuklananların isimleri şöyle: *Ağit Malgaz, Mehmet Türel, Ahmet Kaya, Abdurrahman Çakır, Süleyman Çağdavul, Salih Kalkan, Mehmet Baki İdiğ'in*.

9 Mart 2019 tarihinde Muş'un Varto ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 11 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **13 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kişiden 3'ünün (*Şerafettin Öztürk, oğlu İsmet Öztürk, Mehmet Ertas*) "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

10 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde HDP tarafından düzenlenen mitingde konuşan DTK Divan Kurulu Üyesi Selim Sadak'ın, miting ardından yaptığı konuşma gerekçe gösterilerek polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. **11 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Sadak'ın "Örgüt propagandası yapmak" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

12 Mart 2019 tarihinde Siirt'in Eruh ilçesi ve bağlı köylerde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 6 yurttaşın (*Tahir Tuğrul, Mehmet Emin Elçi, Aydın Ete, Mehmet Zeki Erdemci, Nimet Dayan, Osman Aydın*) gözaltına alındığı öğrenildi.

13-15 Mart 2019 tarihlerinde Urfa'nın merkez ve ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medya paylaşımları aracılığıyla "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla 11 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **16 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kişiden 6'sının "örgüt propagandası" iddiasıyla tutuklandığı, 5 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

14 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından HDP İl binasında düzenlenen baskında, 3'ü HDP'li Milletvekili (*Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ, Van Milletvekilleri Tayyip Temel ve Murat Sarısaç*) 6 kişilik grubun başlattığı açlık grevi eylemine müdahalede bulunduğu öğrenildi. Baskında, milletvekilleri dışında grevde yer alan 3 kişinin (*Parti üyeleri; Salih Cansever, Abdulhalik Kurt, Yusuf Ateş*) gözaltına alındığı öğrenildi. **17 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişiden Yusuf Ateş'in "Örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla tutuklandığı, Cansever ve Kurt'un ev hapsi verilerek serbest bırakıldığı öğrenildi.

14 Mart 2019 tarihinde Erzurum'un Tekman ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 HDP'li yurttaşın (*Mehtap Demirkaya, Abdulhadin Eser, Tarık Polat*) gözaltına alındığı öğrenildi. **15 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişiden Eser ve Polat adli kontrol şartıyla serbest bırakılırken, Demirkaya'nın ise sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek ve "Örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

14 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Artuklu ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3'ü çocuk 8 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. Açlık greviden bulunan HDP Hakkâri Milletvekili Leyla Güven için slogan attıkları iddiasıyla gözaltına alınanların, emniyette alınan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Mart 2019 tarihinde Ağrı'nın Tutak ilçesinde gözaltına alınan HDP çalışanı Özgür Öztürk isimli yurttaşın, çıkarıldığı mahkemece tutuklandığı öğrenildi.

16 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'da özel bir televizyon kanalında yayımlanan "O Ses Türkiye" yarışmasında bu sene birinci olan Ferat Üngür isimli yurttaşın, sosyal medya üzerinden "Örgüt propagandası" yaptığı iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi.

17 Mart 2019 tarihinde Iğdır'ın Tuzluca ve Aralık ilçesinde düzenlenen ev baskınlarında, 15 kişinin gözaltına alınarak, Iğdır İl Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğü öğrenildi. Gözaltı alınanların isimleri şöyle: *HDP yöneticileri Kemal Kum, Nuri İrkin, Ahmet Karaca, Abdullah Tosun, Neşe Gül Can, Alican Celayir, Mehmet Sıddık Kırang ve Halis Güney.* **28 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 15 kişiden 9'unun (*DBP Iğdır İl Eşbaşkanı Şemam Kalkan, Selami Çekim, Abdullah Tosun, Tarzan Güner, Aynur Timur, Nuri İrkin, Kemal Turan, Yener Akaslan, Halis Güney*) "örgüt üyesi" oldukları iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

17 Mart 2019 tarihinde Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesinde HDP tarafından düzenlenen mitingde sahne alan ses sanatçısı Kadir Çat'ın miting sonrası gözaltına alındığı ve tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adli kontrol şartı ile serbest bırakıldığını öğrenildi.

18 Mart 2019 tarihinde Adıyaman'ın Çelikhhan ilçesi ve ilçeye bağlı Pınarbaşı (Bulam) Beldesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 7 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *Pınarbaşı Belediyesi Eşbaşkanı Adayı Hüseyin Uzun, Turan Uzun, Efkan Sucu, Mehmet Öztörün, Şerif Yumrutepe, Ertan Çalışkan, Hüseyin Düz.* **22 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevke edilen 7 kişinin, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığını öğrenildi.

18 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın merkez Karaköprü ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Ahmet Bozan Doğantürk isimli yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi.

18 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Ceylanpınar ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınında, Mehmet Ali Memiş isimli yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi.

18 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Mehmet Doğantürk isimli yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi.

Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde tecrit uygulamalarını protesto etmek amacıyla yaşamına son veren Zülküf Gezen isimli mahpusun, **Diyarbakır Merkez Bağlar ilçesi Yeniköy Mezarlığı'nda** bulunan kabrini **18 Mart 2019 tarihinde** ziyaret etmek üzere gitmek isteyen kitleye polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 10 yurttaşın, gözaltına alındığı öğrenildi.

19 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Haliliye ilçesinde HDP seçim bürosu açılışına katılan 3 kişinin (*Yerel sanatçı Hozan Serwan, Mustafa Yavusus, Mehmet Tosun*) gözaltına alındığı öğrenildi. 23 Mart 2019 tarihinde emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından Urfa Adliyesine sevk edilen 3 kişinin "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

19 Mart 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde DBP İlçe Eşbaşkanı Selahattin Kolanç'ın ifade vermek üzere gittiği İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltına alındığı öğrenildi.

19 Mart 2019 tarihinde Mardin ve ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında 19 HDP ve DBP'linin gözaltına alındığı öğrenildi. Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan bir soruşturma kapsamında gözaltına alınanlardan bazıları şunlar: *HDP/PM üyesi Semire Kut, HDP yöneticisi Musa Binbir, Cemal Veske, Mehmet Salih Azizoğlu, TJA aktivisti Aysel Erol, DBP İl Eşbaşkanı Leyla Bozkurt, HDP Nusaybin İlçe Eşbaşkanı Samiye Demir, HDP eski yöneticileri Beşir Şahin, Murat Şimdi, Orhan Memiş.*

19 Mart 2019 tarihinde Adıyaman'ın Kahta ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2 kişinin (*Gazeteci Hacı Yusuf Topaloğlu ve Şiyar Tanık*) gözaltına alındığı öğrenildi. Aynı gün emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 kişinin "yurt dışı yasağı" konularak serbest bırakıldığı öğrenildi.

19 Mart 2019 tarihinde Malatya'nın Doğanşehir ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 yurttaşın (*Kazım Işık, Hayri Yıldırım, Hasım Avşar*) sosyal medya paylaşımlarında "Örgüt propagandası" yaptıkları iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Van merkez ve ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, *İHD Van Şube Sekreteri Fevzi Çelenk*'in de aralarında bulunduğu 26 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. **26 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 26 kişiden 11'inin "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. Tutuklananların isimleri şöyle: *Çetin Uyar, Faysal Parlak, Bazi Aslan, Hakan Demir, İbrahim İrmak, Medine Tufan, Mesut Erzengin, Abdulsettar Güneş, Ramazan Duman, Gürsel Yamaç, Mehmet Ali Sönmez.*

20 Mart 2019 tarihinde Bitlis merkez ve ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 8 yurttaşın (*HDP İl Yöneticisi Maruf Kartal, Suat Altun, Yüksel Ozan, Mehmet Salih Türk, Cemal Türk, Fesih Gürbüz, Mehmet Şerif Aslan, Necati ?.*) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan 8 kişiden 3'ünün (*Maruf Kartal, Kartal, Yüksel Ozan, Enver Yavuz*) "Örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Şırnak merkez ve ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 9 yurttaşın (*Murat Kabul, Abdullah Güngen, Rahmet Bayar, Cahide Zeybek, Serdar Şengül, Osman Şen, Rıdvan Paksoy, Mehmet Yaman, Zeydan Şengül*) gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ve Dargeçit ilçelerinde düzenlenen ev baskınlarında, 7 yurttaşın (*Nesim Keleş, İhsan Demir, Ali Alan, Yusuf Aslan, Sabri Aslan, Mürşit Aslan*) gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesinde Ömer Akpolat isimli yurttaşın, kimlik kontrolü sırasında gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Muş'un Bulanık ilçesine bağlı Yemişen köyünde düzenlenen ev baskınlarında, HDP'li 3 yurttaşın (*Cevdet Yaşar, İhsan Keklik, soyadı öğrenilmeyen Atilla*) gözaltına alındığı öğrenildi. **22 Mart 2019 tarihinde** emniyetteki ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişinin, "Örgüt üyesi olmak" ve "Örgüt propagandası yapmak" gerekçesiyle tutuklandığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Urfa merkez ve ilçelerinde polis ve jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 14 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **21 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 14 kişiden 12'si adli serbest bırakılırken, 2 yurttaşın (*Suphi Akça, Ercan Akbaş*) sosyal medya paylaşımlarıyla "Örgüt propagandası" yaptıkları iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Birecik ilçesinde gözaltına alınarak Urfa Adliyesi'ne götürülen ve ismi öğrenilemeyen 1 genç yurttaşın, sosyal medya paylaşımlarıyla "Örgüt propagandası" yaptığı iddiasıyla tutuklandığı belirtildi.

Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde tecrit uygulamalarını protesto etmek amacıyla yaşamına son veren Gezen isimli mahpusun, **Diyarbakır'da** kurulan taziyesini **20 Mart 2019 tarihinde** ziyaret eden Norveç'ten gelen heyet üyeleri (*Marie Sorhaug, Mads Opheim, Beth Hartmann, Astrid Melmeim*) taziye ziyareti ardından polislerce durdurularak gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Hakkari kent merkezinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2 genç yurttaşın (*Pervin Aksaç, Oktay Durgun*) gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde İlçe Stadyumu'nda kutlanacak Newroz alanına pankart asan HDP ve DBP'li 4 yöneticinin (*HDP ilçe yöneticileri Mehmet Emin Seven, Derya Özdemir ve DBP yöneticileri Nurettin Atsız, Seracettin*) polis tarafından gözaltına alındıkları öğrenildi. **22 Mart 2019 tarihinde** 4 kişiden 2'si emniyetteki ifadelerinin ardından, diğer 2'sinin ise savcılık ifadesi ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Batman'da Reşit Erden isimli yurttaşın evine düzenlenen polis tarafından baskınında, 7 yurttaşın (*Baba Reşit ile çocukları Halil, Mahsum, Adil, Sonya, Emine Erden ile evde misafir olarak bulunan HDP Gençlik Meclisi üyesi Mehmet Yıldırım*) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların, **22 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildikleri adliyede serbest bırakıldığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesi Ofis Sementi Sanat Sokağı'nda bir araya gelen 14 kadının, PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın üzerindeki tecridin kaldırılması amacıyla 133 gündür açlık grevinde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek amacıyla "durma eylemi" yaptığı, polisin eyleme müdahalede bulunduğu ve 14 kadının darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: DBP İl Eşbaşkanı Rewşen Karademir, HDP Yenişehir İlçe Eşbaşkanı Demet Özkaran, HDP Sur İlçe Eşbaşkanı Sevim Coşkun, HDP PM Üyesi Nevriye Çur, Safiye Akdağ, Remziye Sızıcı, Ronda Bat, Halime Akyol, Leyla İnal, Ayten Aytin, Ayfer Bakır. **24 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kadına ev hapsi verilerek serbest bırakıldığı, ancak ev hapsinin gerekçesinin açıklanmadığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Mardin E Tipi Kapalı Cezaevi önünde haber takibinde bulunan MA Muhabiri Ahmet Kanbal ve Jinnews Muhabiri Rojda Aydın'ın polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. Gazetecilerin, götürüldükleri Mardin Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

Urfa'da gözaltına alınan 38 kişinin tamamlanan ifade işlemlerinin ardından **20 Mart 2019 tarihinde** adliyeye sevk edildiği, sosyal medya aracılığı ile "Örgüt propagandası" yaptıkları

iddiasıyla ifadeleri alınan 38 kişiden 13'ünün tutuklandığı ve 25 kişinin de adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

21 Mart 2019 tarihinde Dersim'de Vali ve Belediye Kayyumu olan Tuncay Sonel'in elini sıkmadıkları gerekçesiyle 2 genç yurttaşın (*Doğan Can Sarıtaş, Ali Haydar Baran*) gözaltına alındığı ve götürüldükleri Tunceli Emniyet Müdürlüğü'nde alınan ifadelerinin ardından serbest bırakıldıkları öğrenildi.

21 Mart 2019 tarihinde Ağrı'da stadyumun arkasındaki alanda yapılan Newroz kutlaması sonrasında 40 yurttaşın gözaltına alındığı ve götürüldükleri İl Emniyet Müdürlüğü'nde **22 Mart 2019 tarihinde** tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldıkları öğrenildi.

21 Mart 2019 tarihinde Batman'da yapılan Newroz kutlamasından 3'ü çocuk 32 yurttaşın gözaltına alındığı ve **23 Mart 2019 tarihinde** tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildikleri adliyede serbest bırakıldıkları öğrenildi.

21 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'da Newroz kutlamaları sonrası 110 kişinin, polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanlardan çocuk ve yaşlıların **22 Mart 2019 tarihinde**, geriye kalanların ise **23 ve 24 Mart 2019 tarihlerinde** gruplar halinde emniyet müdürlüğünde ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

22 Mart 2019 tarihinde Bitlis'in Ahlat ilçesi Ovakışla Beldesi'nde de gözaltına alınan Muhammet Mehdi Turan isimli yurttaşın, "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

22 Mart 2019 tarihinde Mardin'de 2 kişinin (*HDP PM üyesi Nesrin Çeçen, DBP PM üyesi Koçer Sason*) gözaltına alındığı öğrenildi.

23 Mart 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 7 kişinin (*Cizre eski Belediye Başkanı Aydın Budak, HDP İlçe Örgütü yöneticisi Hüseyin Yiğit, Ali Akdeniz, Abdurrahim Ugan, Nezir Akengin, Abdullah Sungur, Mustafa Çömlek*) gözaltına alındığı öğrenildi. **25 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişinin serbest bırakıldığı öğrenildi.

24 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Artuklu ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Yeni Yaşam gazetesi çalışanı Mizgin Sırnaç'ın gözaltına alındığı öğrenildi.

24 Mart 2019 tarihinde Mardin'de HDP Meclis Üyesi Berat Kıran'ın, Mardin Cumhuriyet Başsavcılığınca başlatılan bir soruşturma kapsamında gözaltına alındığı öğrenildi.

25 Mart 2019 tarihinde Mardin E Kapalı Cezaevinde tecrit uygulamalarını protesto etmek amacıyla yaşamına son veren Medya Çınar isimli mahpusun, Mardin Devlet Hastanesi morguna getirilen cenazesi için bekleyişe geçen gruba polis tarafından müdahale edildiği ve 3 yurttaşın darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

25 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde hapisanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine destek amacıyla yapılan yürüyüşe polis tarafından gerçekleşen müdahalede 2 genç yurttaşın (*Leyla Yiğit, Hamza ?*) gözaltına alındığı öğrenildi.

26 Mart 2019 tarihinde Van'ın Çatak ilçesinde düzenlenen ev baskınlarında, 24 kişinin (HDP Çatak İlçe Yöneticisi *Senar Balka*, *Meran Kaplan*, *Nihat Babur*, *Attar Ertaş*, *Rakip Babur*, *Abdurrahman Semo*, *Ali Büge*) gözaltına alındığı ve İlçe Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğü öğrenildi. **29 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 24 kişiden 14'ünün "örgüte yardım ve yataklık yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. Tutuklananların isimleri şöyle: *Nihat Babur*, *Attar Ertaş*, *Meran Kaplan*, *Tajdin Balka*, *Özgür Örek*, *Celalettin Örek*, *Fahrettin Örek*, *Kasım Başkurt*, *Abdurrahman Semo*, *Mehmet Şirin Tuci*, *Hikmet Tomay*, *Cemal Tomak*, *İskender Tafur*, *İsmail Can*.

26 Mart 2019 tarihinde Siirt'in Eruh ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2 yurttaşın (*Mızbağ Yıldız*, *Cengiz Güneş*) gözaltına alındığı öğrenildi.

26 Mart 2019 tarihinde Muş'un Malazgirt ilçesinde polislerce durdurulan HDP seçim otobüsünde bulunan 5 kişinin (*İhsan Coşkun*, *Emin Turan*, *Kemal Çetin*, *soyadı öğrenilmeyen Sinan* ve *ismi öğrenilmeyen bir kişi*) çalınan müziklerle "Örgüt propagandası" yaptıkları iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi.

27 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Savur ilçesinde polis tarafından düzenlenen eş zamanlı baskınlarında, 10 yurttaşın (*Mahsum Denктаş*, *Mahmut Durmaz*, *Mehmet Zırar Güneş*, *Yılmaz Saydut*, *Naci Eşiyok*, *Zümret Yıldırım*, *Hanife Uygur*, *Yusuf Sözen*, *Halit Ceylan* ve *ismi öğrenilemeyen bir kişi*) gözaltına alındığı öğrenildi.

27 Mart 2019 tarihinde Bitlis'te HDP tarafından organize edilen seçim etkinliğine katılan ses sanatçısı *Pınar Aydınlar*'ın, sahnede söylediği şarkılar gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı ve emniyette alınan ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

29 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP'li 9 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **30 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından 9 kişiden 8'nin serbest bırakıldığı, adliyeye sevk edilen bir yurttaşın ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

29 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Siverek ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, aynı aileye mensup 9 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **12 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 9 kişiden 5'inin (*Çerko Mimkara*, *Xebat Mimkara*, *İlyas Korkmaz*, *Levent Korkmaz*, *Cemil Bazer*) "Örgüt üyesi olmak", "Örgütün eylem ve faaliyetlerine katılmak" ve "Örgüt propagandası yapmak" iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi.

Türkiye'deki yerel seçimleri izlemek amacıyla **31 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Hani ilçesinde** bulunan İtalyan bir heyette yer alan 2 kişinin (*Sonia Helene Rosset* ve *Noemi Colombo*) polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

2 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde Seydo Turgut isimli yazarın, polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

3 Nisan 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde MA muhabiri *Ahmet Kanbal*'ın polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. "Askeri kanuna muhalefet" iddiasıyla hakkında vermediği bir ifadesi bulunduğu gerekçesiyle gözaltına alınan gazeteci *Kanbal*, Nusaybin 1'inci Asliye Ceza Hakimliği'ndeki ifadesinin ardından serbest bırakıldı.

3 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın Halfeti ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 13 kişi yurttaşın gözaltına alınarak, Göklü Jandarma Karakolu'na götürüldüğü öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *Bekir Öztürk, Nurettin Karadaş, Sami Bozkurt, Kazım Balaban, Azad Polat, Seyhan Bayram, Hacı Yalçinkaya, Osman Yalçinkaya, Hasari Baysöz, Hakkı Keskin, Hüseyin Mavigök, Kadir Çolak, Abdullah Uzun.* **5 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevke edilen 13 kişinin, serbest bırakıldığı öğrenildi.

3 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın Birecik ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 9 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *HDP Birecik İlçe Eşbaşkanı Dilan Taş, partinin eski ilçe eşbaşkanı İbrahim Yeşiltepe, Halil Genç, Halil Sarıkaya, Abdulcelil Arıcı, Şevket Çetinkaya, Mustafa Karadağ, Mikail Kılıç, Bülent Karayılan.* **5 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevke edilen 9 kişinin, serbest bırakıldığı öğrenildi.

3 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın Hilvan ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP İlçe Eşbaşkanı Mehmet Oğur gözaltına alındığı ve **5 Nisan 2019 tarihinde** savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

4 Nisan 2019 tarihinde Kars'ın Kağızman ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, HDP Kağızman İlçe Eşbaşkanı Yaşar Özlü'nün gözaltına alındığı öğrenildi.

4 Nisan 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde Dicle Mahallesi'ne gelen DEDAŞ çalışanları ile mahalle sakinleri arasında çıkan tartışmaya müdahale eden polisin, aynı aileye mensup 3 yurttaşı (*Hüseyin İ., Mizgin İ. ve Selahattin İ.*) darp ederek gözaltına aldığı öğrenildi.

5 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 14 yurttaşın gözaltına alınarak Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

5 Nisan 2019 tarihinde Van'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında, gazeteci Oktay Candemir'in gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Candemir'in adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

5 Nisan 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesinde düzenlenen ev baskınlarında, 5 kişinin (*HDP İlçe Eşbakanı Fatma Gündüz, Behiye Nayır, Hanım Kaya, Emine Özek, Cemile Alyanak*) gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişiden (*Fatma Gündüz, Emine Özek, Cemile Alyanak*) Fatma Gündüz'ün "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. **9 Nisan 2019 tarihlerinden** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 kişinin (*Behiye Nayır, Hanım Kaya*) ise ev hapsine alınarak, elektronik kelepçe takılmasına karar verildiği öğrenildi.

5 Nisan 2019 tarihinde Van'ın Erciş ilçesinde 3 kişinin (*DBP İlçe Yöneticisi Recep Önal, Mekan Beder, Hakan Bozdağ*) dolaşmak için gittikleri Van Gölü kıyısında fotoğraf çektikleri sırada yanlarına gelen polislerce "Özel Harekat'ın alanında fotoğraf çektiniz" denilerek ve darp edilerek gözaltına alındıkları öğrenildi. 3 kişi götürüldükleri Özel Harekat Polislerine ait

bir binada işkenceye maruz kaldığı öğrenildi. **6 Nisan 2019 tarihinde** adliyeye sevk edilen 3 kişinin “adli kontrol şartı” ile serbest bırakıldığı öğrenildi. *Gözaltında alınan her üç kişinin gözaltında işkenceye maruz kaldığına dair haberi, fotoğrafları ile servis eden Mezopotamya Ajansı'nın (MA) haberini alıntılarla paylaşan “habererciş.com” isimli haber sitesinin yöneticisi gazeteci Sercan Akbaş da, gece saatlerinde evi basılarak gözaltına alındı. "Halkı kin ve nefrete teşvik etmek" iddiasıyla gözaltına alınan Akbaş, alınan savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldı.*

8 Nisan 2019 tarihinde Muş'un Malazgirt ilçesine bağlı Yeniköy ve Hancağız köyünde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 7 yurttaşın (*Erdal Yıldız, Muhsin Yıldız, Rahmi Coşkun, Halife Çetin, İbrahim Çetin, Ercan Çetin, Rıza Kaya*) gözaltına alınarak İlçe Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğü öğrenildi. **10 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişinin, serbest bırakıldığı öğrenildi.

10 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde polis ve jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 8 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **11 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 8 kişinin, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldıkları öğrenildi.

11 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP-MYK Üyesi Hülya Ertaş'ın polis tarafından, hakkında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına alındığı ve İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

11 Nisan 2019 tarihinde Ağrı'nın Patnos ilçesinde polis tarafından düzenlenen iş yeri baskınında, Patnos Belediyesi Meclis Üyesi HDP'li Erdal Altay'ın gözaltına alındığı öğrenildi. **14 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Altay'ın, hakkında "Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek" iddiasıyla açılan davadan kesinleşmiş 3 yıl 1 ay 15 gün cezası olduğu gerekçesiyle tutuklandığı öğrenildi.

12 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 1 çocuk 6 yurttaşın (*Barış Savur, Muhsin Acar, Burak Ergin, Ahmet Bilim, Muhammed Yıldız ve 17 yaşındaki C.A.Y*) gözaltına alındığı öğrenildi. **13 Nisan 2019 tarihinde**, 6 kişiden 3'ünün (*C.A.Y., Ahmet Bilim, Muhammed Yıldız*) emniyetteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

12 Nisan 2019 tarihinde Van'ın Çaldıran ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 yurttaşın (*Caner Demir, Özer Temel ve ismi öğrenilmeyen bir kişi*) gözaltına alınarak, İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. 3 kişinin, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

17 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'da Silvan ilçesi DBP İlçe Eşbaşkanı Amine Gündüz'ün gözaltına alındığı öğrenildi. Hakkında "örgüte yardım etmek" iddiasıyla açılan verilen hapis cezası hükmünün onaylanmış olması nedeniyle tutuklandığı öğrenildi.

17 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP İl Örgütü tarafından Koşu yolu Parkı'nda düzenlenen kitlesel basın açıklamasına tazyikli su ve coplarla müdahalede bulunan polisin, müdahale sırasında 1 yurttaş darp ederek gözaltına aldığı öğrenildi.

Bir Show programına telefonla bağlanarak “Çocuklar ölmesin” dediği için yargılanan ve aldığı 1 yıl 3 aylık hapis cezasının infazı iki kez ertelenen öğretmen Ayşe Çelik’in, **17 Nisan 2019 tarihinde** tutuklandığı öğrenildi.

18 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın merkez Haliliye ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 1 yurttaşın (*Rohat Aktaş*) gözaltına alınarak, Urfa İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

20 Nisan 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesinde hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek için açıklama yapmak isteyen Barış Anneleri üyelerine, polis tarafından müdahalede bulunuldu. Annelerin polislerce yerde sürüklendiği müdahalede, 5 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

23 Nisan 2019 tarihinde Batman'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında 3 yurttaşın (*Halit Ergin ve ismi öğrenilemeyen 2 yurttaş*) gözaltına alındığı öğrenildi.

23 Nisan 2019 tarihinde Batman'da mahpus anneleri tarafından, hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla düzenlenen gösteriye polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve müdahalede 23 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler şunlar: *Hidayet Tiryaki, Şükran Sincar, Misal Tosun, Sultan Azboy, Sabiha Ekinci, Sedef Özdemir, Suphiye Doğan, Emine Uğur, Kaside Levent, Nurhan Zeyrek, Hamide Büyüktop, Fatime Yiğitalp, Vasife Bal, Sedef Özdemir.* 23 kişinin, aynı gün tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

23 Nisan 2019 tarihinde Bingöl kent merkezi ve Solhan ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 4'ü Solhan ilçesinde olmak üzere HDP Gençlik Meclisi üyesi 9 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Solhan'da gözaltına alınan 4 kişinin, **23 Nisan 2019 tarihinde** ilçe emniyet müdürlüğünde ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

23 Nisan 2019 tarihinde Bingöl'de HDP'li Haydar Güleyan'ın “Örgüt propagandası yapmak” iddiasıyla verilen 10 aylık hapis cezasının kesinleşmesi gerekçesiyle tutuklandığı öğrenildi.

24 Nisan 2019 tarihinde Antep'in İslahiye ilçesine bağlı Boğaziçi mahallesinde sosyal medya hesaplarındaki paylaşımlar gerekçe gösterilerek jandarma tarafından gözaltına alınan A.Y. isimli Danimarka vatandaşının, çıkarıldığı mahkemece “örgüt propagandası yapmak” iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

Maraş/Pazarcık Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma kapsamında **24 Nisan 2019 tarihinde** çeşitli kentlerde düzenlenen ev baskınlarında 7 kişinin (*DBP Seyhan İlçe Eşbaşkanı Berivan Gökalp, HDP Genel Merkez çalışanı Vedat Pekgenç, HDP üyesi Veli Uzun, Sanatçı Mecit Özlük ile Bahar Bozkurt, M.G. ve B. B.*) gözaltına alındığı öğrenildi. Pazarcık İlçe Jandarma Komutanlığı'na götürülen ve alınan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişisi, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

25 Nisan 2019 tarihinde Batman merkez ve Kozluk ilçesindeki köylerde askerler tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 8 yurttaşın (*Serkan Altan, Nasır Barlık, Aydın Arutürk, Zeki ?*) gözaltına alındığı öğrenildi. **30 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 8 kişiden 3'ünün (*Serkan Altan, Mehmet Zeki Bulut, Sadullah Karabaş*) “Örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüte bilerek ve isteyerek yardım

etmek” iddiasıyla tutuklandığı, diğer 5 kişinin ise “Adli kontrol şartıyla” serbest bırakıldığı öğrenildi.

27 Nisan 2019 tarihinde Siirt’in Kurtalan ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 6 yurttaşın gözaltı alındığı öğrenildi. Emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 6 kişiden 3’ünün (*Hakan Selam, Ramazan Olam, Ali Oğuz*) haklarında kesinleşmiş hapis cezaları bulunduğu gerekçesiyle tutuklandığı öğrenildi.

28 Nisan 2019 tarihinde Batman’da Atatürk Bulvarı Basın Kavşağı’nda, hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla insan zinciri eylemi yaparak ve yolu trafiğe kapattıkları gerekçesiyle, polis tarafından düzenlenen ve baskınlarında, HDP Gençlik Meclis Üyesi 8 kişi gözaltına alındı. **2 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 8 kişiden 6’sı (*Bejnu Mintaş, Handan Kurnaz, Dijvar Yüce, Barış Dalmış, Rengin Can, Eda Mirzaoğlu*) “örgüt üyesi” oldukları iddiasıyla tutuklandığı ve 2 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi. Olayla ilgili **7 Mayıs 2019 tarihinde** gözaltına alınan ve emniyetteki işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 çocuğun (*W.K.-15 yaş, M.Ş.Ç- 17 yaş*) "Örgüt üyesi olmak" ve "Örgüt propagandası yapmak" ve "trafik akışını engelleme” gerekçeleriyle tutuklandığı öğrenildi.

29 Nisan 2019 tarihinde Antep’te polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 26 yurttaşın (*Ü.D, A.D, M.A, Ö.T, E.D, G.Y, R.A, E.Ö, Z.T, M.T, V.A, A.K, D.B, H.K, S.Ö, S.E, D.B, F.N, E.A, E.Ü, F.S.*) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesinin 21 Mart 2019 tarihinde düzenlenen Antep Newroz kutlamalarına ilişkin görüntü çözümlerinde çalan bir şarkı eşliğinde slogan atmak olduğu belirtildi. **30 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 21 kişinin, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

30 Nisan 2019 tarihinde Şırnak’ta polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*Şırnak Devlet Hastanesi çalışanı Halit Erkuş*) gözaltına alınarak, İl Emniyet Müdürlüğü’ne götürüldüğü öğrenildi.

30 Nisan 2019 tarihinde Batman’da mahpus yakınları tarafından, hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla düzenlenen protesto gösterisine polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahalede HDP İl Eşbaşkan Vekilleri Gülcemal Erdiç ve İkrâm İrgi, İl Yöneticisi Mahir Bekleviş ve ismi öğrenilemeyen 22 tutuklu yakınının gözaltına alındığı öğrenildi. 25 kişinin, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

30 Nisan 2019 tarihinde Van’da mahpus yakınları tarafından, hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla düzenlenen protesto gösterisine polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahalede, 15 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. **2 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 15 kişinin, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **2 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır’da** Koşuyolu Parkı’nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından izin verilmediği, daha sonra gerçekleşen polis müdahalesinde HDP Gençlik Meclisi üyesi Ümit Akbıyık’ın darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü TEM Şubesi’ne götürülen Akbıyık’ın alınana ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

3 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde durakta araç bekleyen 2 kadın yurttaşın (*Züleyha Çalman ve misafiri Zeynep Kiyar*) polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. “Örgüt üyeliği” suçlamalarıyla gözaltına alındığı öğrenilen 2 kadın yurttaşın, **8 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildikleri adliyede, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldıkları öğrenildi.

3 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak'ın Uludere ilçesi Şenoba Beldesinde düzenlenen ev baskınında, HDP İl Eşbaşkanı Zeynep Unat'ın sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı ve sevk edildiği adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

3 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'da Urfa Adliyesi'nde haber takibi yaptığı sırada gözaltına alınan MA stajyer muhabiri Barış Polat'ın, **5 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla toplumsal gösteri hakkını kullanan mahpus annelerine yönelik polis şiddetini protesto etmek isteyen ve **4 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır Ofis AZC Plaza** önünde açıklamada bulunmak isteyen KESK Diyarbakır Şubeler Platformu Üyeleri'ne polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 26 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınana KESK Üyelerinin, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **5 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve 5'i tutuklu anneleri olmak üzere 7 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Bir süre polis aracında bekletilen 7 kişinin, daha sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **5 Mayıs 2019 tarihinde Van'da** Sanat Sokağı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve 4 kişinin (*Gazeteci Oktay Candemir, Serdar Çevik, Ömer Ertaş, Mahmut DüNDAR*) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların, emniyetteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

7 Mayıs 2019 tarihinde Iğdır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Iğdır Belediyesi eski Eşbaşkanı Murat Yikit'in gözaltına alındığı ve Iğdır Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğü öğrenildi. *Yikit'in 2015 yılında Ağrı'nın Patnos ilçesinde yapılan canlı kalkan eylemine katıldığı gerekçesiyle hakkında yürütülen soruşturma kapsamında gözaltına alındığı öğrenildi.*

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **7 Mayıs 2019 tarihinde Batman'da** Batman M Tipi Cezaevi önünde basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği ve polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahalede sırasında 19 kişinin gözaltına alındığı ve gözaltına alınan yurttaşlardan Yaşar Yalçın'ın polis aracına bindirildiği sırada ters kelepçe takılmasına itiraz etmesi sonrası darp edildiği öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *Gözaltına alınan kişilerin isimleri şöyle: HDP İl Eş Başkanvekili İkrım İrgi, HDP İl Eşbaşkan Yardımcısı Mahir Bekleviş , Avukat Zedan Ekmen, Kadriye Ocakçı, Veysi Aslan,*

Nihat Akın, Adil Erin, Salih Bayat, Yavuz Çelik, Yaşar Yalçın, Perişan Kaymaz, Hava Işık, Hava Can, Sümeyra Erol, Mekiye Sağlam, Hadi Bahadır, Misal Tosun, Ülmiye Aratemur ve Halim Çetinkaya."

8 Mayıs 2019 tarihinde Mardin'in Mazıdağı ilçesindeki Karataş (Şemika) kırsal mahallesinde, Eti Bakır Maden İşletmelerine bağlı ekipler Kocakent (Tezne) kırsal mahallesinde köylülerin ekili arazilerine yol çalışması yapmak için girdiği ve köylülerin bu duruma tepki gösterdiği öğrenildi. Bölgeye gelen jandarma ekiplerinin köylülere gazla müdahalede bulunduğu ve 4 yurttaşı darp ederek gözaltına aldığı öğrenildi.

9 Mayıs 2019 tarihinde Van'da tecrit uygulamalarının sonlandırılması amacıyla HDP Van İl binasında devam eden açlık grevi eylemi nedeniyle, il binasına polis tarafından baskın düzenlendi. Baskında açlık grevinde bulunan 4 yurttaşın (*Miyaser Aslan, Berfin Aslan, Zozan Bor, Oktay Narinçitan*) gözaltına alındığı öğrenildi.

9 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü TEM Şube Müdürlüğü tarafından telefonla aranan 2 çocuğun (*H.T., R.K.*) sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle haklarında açılan soruşturma kapsamında ifadeye çağrıldığı öğrenildi. Gittikleri TEM Şube Müdürlüğü'nde gözaltına alındıkları çocukların, Çocuk Şube Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

11 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınında, HDP Urfa eski il eşbaşkanı Mehmet Vural'ın gözaltına alındığı, ardından da götürüldüğü adliyede tutuklandığı öğrenildi. *Vural'ın, 28 Aralık 2011 tarihinde Şırnak'ın Uludere ilçesi Roboski köyünde TSK uçaklarının bombardımanı sonucu çoğu çocuk 34 kişinin öldürülmesi olayını protesto açıklamasına katıldığı gerekçesiyle aldığı 5 yıl 2 ay hapis cezası nedeniyle tutuklandığı öğrenildi.*

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **13 Mayıs 2019 tarihinde Batman'da** Atatürk Park'ında basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, izin verilmediği ve polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahalede sırasında 11 kişinin gözaltına alındığı ve HDP Milletvekili Feleknaş Uca'nın polis kalkanlarıyla darp edildiği ve özel bir hastanede yapılan muayenenin ardından kolunun alçıya alındığı öğrenildi. **15 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kişinin, savcılık ifadelerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

14 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesi kırsal mahallelerinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medya paylaşımları aracılığı ile "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla 13 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **16 Mayıs 2019 tarihinde** tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 13 kişiden 4'ünün (*R.A., H.C., E.T. ve F.Ç.*) sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek ve "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı, 9 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da Ofis Semtinde esnaf ziyaretinde bulunan *HDP Yenişehir İlçe Eşbaşkanı Vahap Günay ile parti üyeleri Diyadin Noyan, Şaban Turhan ve Abdo Öner'in* polis tarafından, "Şikayet var" gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi.

16 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 yurttaşın (*Suruç Belediye Meclis Üyesi Abdurrezak Karak, Ömer Orçin ve ismi öğrenilemeyen 1 kişi*) gözaltına alındığı öğrenildi.

16 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesi polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla 7 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **16 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Bağlar ilçesinde** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak üzere Batıkent Kavşağı'nda bir araya gelen mahpus annelerine, polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahale sırasında, mahpus annelerinden Hazal Yıldırım'ın darp edilerek gözaltına alındığı ve bir süre sonra ise serbest bırakıldığı öğrenildi.

17 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 1 yurttaşın (*KHK ile ihraç edilen SES Üyesi ebe Süreyya Reşitoğlu Çiftçi*) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi öğrenilemeyen Çiftçi'nin, 7 aylık hamile olduğu belirtildi. Gözaltına alındıktan sonra Adıyaman'a götürülen Çiftçi'nin, **20 Mayıs 2019 tarihinde** İl Jandarma Komutanlığı'ndaki işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

17 Mayıs 2019 tarihinde Iğdır'da Jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 kişinin (*Gazeteci İdris Demirel ile HDP'li Kemal Çakmak ve Deniz Kaynar*) gözaltına alındığı öğrenildi.

18 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Halfeti ilçesine bağlı Dergili Mahallesi'nde çıkan çatışmada, 1 polisin (*komiser yardımcısı*) yaşamını yitirdiği ve 2 polisin de yaralandığı öğrenildi. Çatışmada, 2 HPG militanın yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşanan çatışmanın ardından, **Halfeti ve Bozova ilçelerine** bağlı köylerde polis ve askerler tarafından düzenlenen operasyonlarda, 3'ü çocuk 51 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. Gözaltında bulunan 3 çocuğun (*S.A-Yaş 14, F.A-Yaş 17, M. A-Yaş 13*) ve 19 yurttaşın **22 Mayıs 2019 tarihinde** sevk edildikleri adliyede, serbest bırakıldıkları öğrenildi. 1 yurttaşın (*Abdullah Çiftçi*) sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek ve "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. **29 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 28 kişiden 13'ünün "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. Tutuklanan 13 kişinin isimleri şöyle: *Celal Ercan, Celal Yıldırım, Cindi Zincirkıran, Mehmet Alakuş, Zeki Alakuş, Besravi Atmaca, Fahrettin Alakuş, Fatma Alakuş, Mustafa Kahraman, Ömer Gül, Vakas Kılıç, Gazelay Alakuş, Mehmet Salih Yıldız.*

21 Mayıs 2019 tarihinde Van'ın Çaldıran ilçesinde polis ve jandarma tarafından düzenlenen eş zamanlı ev baskınlarında, 15 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. 31 Mart seçimlerinde ilçe belediye eşbaşkanı olarak seçilen ve KHK'li olduğu gerekçesiyle mazbatasını verilmeyen HDP'li Leyla Atsak'ın da aralarında olduğu gözaltına alınan 15 kişinin isimleri şöyle. *Leyla Atsak, Hülya Darak, Hacı Darak, Salih Candeğer, Şeref Temel, Kerem Koç, Zeynel Abidin Keleş, Mehmet Siddık Moraner, Süleyman Kaya, Fevzi Kaya, Halil Koç, Naci Utaş, Nuri Kızılaslan, Mustafa Kaya, Hakan Taş.* **24 Mayıs 2019 tarihinde** jandarma da alınan ifadelerinin ardından serbest bırakılırken 9 kişi serbest bırakılırken, Van adliyesine sevk edilen 6 kişi de "Örgüt Propagandası yaptıkları" gerekçesiyle tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

21 Mayıs 2019 tarihinde Batman'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 6 kişinin (*DBP İl Eşbaşkanı Şükrü Tapkan, Rojda Sürücü, Mahmut Sürücü, Süreyye Demirkılıç, Abdulbari Karğaç, Şirin Çelik*) gözaltına alındığı öğrenildi. **24 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 6 kişiden 3'ünün (*DBP Batman İl Eş Başkanı Şükrü Tapkan, Abdulbari Karğaç, Şirin Çelik*) "Örgüte üye olmak", "Örgüt adına faaliyet yürütme" iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi.

22 Mayıs 2019 tarihinde Siirt'in Eruh ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2 yurttaşın (*Sinan Özer, Abdullah Oktay*) gözaltına alındığı öğrenildi. Sosyal medya hesaplarındaki paylaşımlarda "örgüt propagandası" yapmakla suçlanan 2 kişinin, **23 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildikleri adliyede, savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **22 Mayıs 2019 tarihinde Van'da** Milli Egemenlik Caddesi'nde bulunan Park'ta bir araya gelerek basın açıklamasında yapmak isteyen mahpus yakınlarına, polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunulduğu öğrenildi. Müdahale sırasında 4 kişinin (*DBP İl Eşbaşkanı Ökkeş Kava, il yöneticileri Seyit Kılıç, Selahattin Genco ve ismi öğrenilemeyen bir kişi*) gözaltına alındığı öğrenildi.

22 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak ve ilçelerinde düzenlenen ev baskınlarında, 5 yurttaşın (*Kumçatı Belediyesi eski Eşbaşkanı Mehmet Demir, Veli Encu, HDP çalışanı Mazlum Güzel, Salih Kerçin, Şehmus Kerçin*) gözaltına alındığı öğrenildi. **24 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 5 kişiden 1'nin (*Salih Kerçin*) serbest bırakıldığı, diğer 4 kişinin ise "örgüt üyesi" olmak iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

22 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Bozova ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 8 yurttaşın (*Ömer Gül, Mehmet Yıldırım, Vakkas Kılıç, Abdullah Polat, Mahmut Pehlivan, Besravi Atmaca, Sait Çiftçi, Kadir Çiftçi*) gözaltına alınarak Urfa TEM Şubeye götürüldüğü öğrenildi.

24 Mayıs 2019 tarihinde Siirt'in Eruh ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2 yurttaşın (*Harun Mutlu ve Hakan Demir*) "Örgüte yardım etmek" iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. **27 Mayıs 2019 tarihinde** tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 yurttaşın serbest bırakıldığı öğrenildi.

29 Mayıs 2019 tarihinde Dersim'in Pertek ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP Üyesi 4 yurttaşın (*Cafer ve Suat Karakuş kardeşler ile Yılmaz Erol ve soy ismi öğrenilemeyen Veysel isimli bir kişi*) "örgüte yardım ettikleri" iddiasıyla gözaltına alınarak, Dersim İl Emniyet Müdürlüğüne götürüldüğü öğrenildi.

31 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Sur ilçesinde askerler tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 kişinin (*B.A.*) gözaltına alındığı öğrenildi. İl Jandarma Komutanlığında tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen B.A.'nın "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

3 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'da Gazeteci Nurcan Baysal'ın gözaltına alındığı ve Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede savcılık ifadesi ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

8 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesi Cumboğazı yolunda yapılan yol araması ve kimlik kontrolü sırasında, 1 yurttaşın (Ö.K.) yurttaş gözetimine alındığı öğrenildi. Lice'den Diyarbakır İl Jandarma Komutanlığına getirilen Ö.K.'nin, ardından da sevk edildiği adliyede "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

Eruh Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturma kapsamında, **11 Haziran 2019 tarihinde Siirt merkez ile Eruh ve Pervari ilçeleri, Antalya'nın Kepez ve Alanya ilçeleri, Mersin merkez ile Akdeniz ve Toroslar ilçeleri, Batman, Van'ın İpekyolu ilçesi ile İstanbul'un Gaziosmanpaşa ilçesinde** eş zamanlı birçok eve düzenlenen baskınlarda 33 yurttaşın gözetimine alındığı öğrenildi. (Sadece Eruh ilçesinde 16 yurttaşın gözetimine alındığı belirtildi.) **14 Haziran 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin adliyeye sevk edilen 4 kişinin, savcılık ifadesi ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

Tarihi Hasankeyf ilçesinin sular altında bırakılmak istenmesine karşı HDP Batman Gençlik Meclisi üyeleri tarafından **12 Haziran 2019 tarihinde Batman'ın Hasankeyf ilçesinde** yapılmak istenen basın açıklamasına izin vermeyen polis, gaz bombası ve plastik mermilerle müdahalede bulundu. Müdahalede sırasında, 32 kişi yerlerde sürüklenerek ve darp edilerek gözetimine alındı. Ayrıca, haber takibinde bulunan 1 gazetecinin de (Sonya Bayık) gözetimine alındığı öğrenildi. 33 kişinin, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

13 Haziran 2019 tarihinde Urfa'nın Birecik, Halfeti, Hilvan ve Suruç ilçelerinde jandarma ve polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medya hesaplarından yaptıkları paylaşımlar gerekçe gösterilerek 13 yurttaşın gözetimine alınarak, İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. **14 Haziran 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 13 kişiden 5'nin sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle ve "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

15 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın merkez Kayapınar ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, ev sahibinin kendisini tanıtmaması ve kapıyı açmak için zaman istemesine rağmen giriş kapısının koçbaşıyla parçalandığı, o esnada kapıyı açmaya çalışan ev sahibi vücudunun çeşitli yerlerinden yaralandığı öğrenildi. "S.Ç." adında birini aradığını söyleyen polisin, yanlışlık olduğunu anladıktan sonra "pardon" deyip evden ayrıldığı ve "Eve zarar verilmedi" şeklinde tutanak imzalattığı belirtildi.

17 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında, DBP Diyarbakır İl Örgütü yöneticisi Cemal Alkan'ın gözetimine alındığı ve sonraki günlerde çıkarıldığı mahkemece "Örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

19 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 78'ler Derneği Diyarbakır Şubesi Başkanı Gani Alkan'ın gözetimine alındığı öğrenildi.

19 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinde düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (İ.B.) gözetimine alındığı ve İlçe Jandarma Komutanlığı'nda tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

19 Haziran 2019 tarihinde Erzurum'un Karayazı ilçesi girişinde bulunan polis kontrol noktasında yapılan kimlik kontrolü sırasında, DBP MYK Üyesi Rasim Çelik'in gözaltında alındığı öğrenildi.

21 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Gençlik Meclisi Üyesi 2 kişinin (*Hatice Büşra Kuyun, Hüsamettin Tanrıkulu*) polis tarafından yapılanGBT taraması ardından gözaltına alındığı öğrenildi.

22 Haziran 2019 tarihinde Mardin'in Artuklu ilçesindeGBT taraması yapılan ve isimleri öğrenilemeyen 4 genç yurttaşın, "eylem hazırlığında oldukları ve örgüt üyesi oldukları" iddiasıyla ve "ihbar" olduğu ileri sürülerek polis tarafından gözaltına alındıkları ve İl Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldıkları öğrenildi.

24 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesi Oryıl semtinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Ersin Emsin isimli yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi.

24 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesi polis tarafından düzenlenen ev baskınında, DBP Diyarbakır İl Yöneticisi Hayri Etyemez'in gözaltına alındığı ve sonraki günlerde çıkarıldığı mahkemece "Örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

25 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Gençlik Meclisi üyesi Ümit Akbıyık'ın polis tarafından gözaltına alınarak, İl Emniyet Müdürlüğü TEM Şube'ye götürüldüğü öğrenildi.

26 Haziran 2019 tarihinde Kars'ın Digor ve Selim ilçelerine bağlı köylerde düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 6 yurttaşın gözaltına alınarak, Kars TEM Şubeye götürüldüğü öğrenildi. **28 Haziran 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 6 kişinin, adli kontrolle serbest bırakıldığı öğrenildi.

27 Haziran 2019 tarihinde Urfa'nın Ceylanpınar ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1'i çocuk 8 kişinin (*HDP'li Belediye Meclis Üyesi Dilan Ablay, baba Muhlis Ablay anne Sevim Ablay, Baran Ablay, N.Z.A-Yaş 15, Mehmet Sadık Şimşek, Kays Işık, Ali Oral, Burhan Acar*) gözaltına alındığı öğrenildi. "Örgüte bilerek ve isteyerek yardım yataklık etmek" suçlamasıyla gözaltına alındıkları öğrenilen 7 kişinin İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. Emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından 1 kişi serbest bırakılırken, **8 Temmuz 2019 tarihinde** adliyeye sevk edilen 7 kişiden 4'ünün (*Kays Işık, Muhlis Ablay, Ali Oral, Mehmet Sadık Şimşek*) "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

27 Haziran 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 8 yurttaşın gözaltına alınarak İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

28 Haziran 2019 tarihinde Şırnak'ın Uludere ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 kişinin (*HDP Uludere İlçe Eşbaşkanı Feride Ender, Asya Üren, İdris Ürün*) gözaltına alındığı öğrenildi. İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişinin, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

5 Temmuz 2019 tarihinde Şırnak'ın Beytüşşebap ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 8 yurttaşın (*Agit Durmuş, Aziz Aykut, Ramazan Aykut, Şaban Çokdoğan, Şükrü Güven, Ali Akdağ, Ekrem Yiğit, Selim Abi*) darp edilerek gözaltına alındığı ve 2 yurttaşın (*Ramazan Aykut, Aziz Aykut*) aynı gün serbest bırakıldığı öğrenildi. **8 Temmuz 2019 tarihinde** İlçe Emniyet Müdürlüğü'ndeki tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 6 kişiden 3'ünün (*Ali Akdağ, Şaban Çokdoğan, Agit Durmuş*) tutuklandığı öğrenildi.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturma kapsamında, **5 Temmuz 2019 tarihinde Urfa'da** polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 yurttaşın (Ferit Ak, Salih Şahin, İzzet Arğın) gözaltına alındığı ve Ankara'ya götürüldüğü öğrenildi. Gözaltına alınan 3 kişinin, **11 Temmuz 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen ve "Örgüte yardım ve yataklık etmek" iddiasıyla alınan ifadelerinin ardından 1 kişinin tutuklandığı (*Ferit Ak*) tutuklandığı, diğer iki kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

6 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde askerler tarafından düzenlenen ev baskında, 1 yurttaşın (Ş.Ö.) gözaltına alındığı ve İlçe Jandarma Komutanlığı'nda tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede "Örgüt üyesi olmak" ve "Örgüte yardım etmek" iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi.

7 Temmuz 2019 tarihinde Urfa'nın Ceylanpınar ilçesinde 1 yurttaşın (*Sedat Aydın*) sokakta yürüdüğü sırada polis tarafından gözaltına alındığı ve Urfa Emniyet Müdürlüğü TEM Şubesi'ne götürüldüğü öğrenildi.

7 Temmuz 2019 tarihinde Dersim'in Pertek, Hozat, Ovacık ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 5 kişinin (*HDP'li İl Genel Meclis Üyesi Mithat Kayan, Hüseyin Oktay Can, Serdar Çelik, Murat Yıldız, Ulaş Öz*) gözaltına alındığı öğrenildi. **17 Temmuz 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 5 kişinin, "Örgüte yardım ve yataklık etmek" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

8 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'da "Savaşa hayır, demokraside buluşalım" sloganıyla yapılan eylemin polis tarafından engellendiği, bu sırada HDP Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın ve 2 milletvekili danışmanının polis tarafından gözaltına alındığı ve bir süre sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

9 Temmuz 2019 tarihinde Malatya'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 yurttaşın (*PSAKD Malatya Şube Başkanı Latife Ulutaş ve eşi İbrahim Ulutaş, Hasan Kaya*) gözaltına alındığı öğrenildi.

9 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı kırsal mahallerde başlatılan askeri operasyon sırasında, Yaprak (Tütê) Mahallesi'nde de ekili arazilerin çıkan yangına müdahale etmek isteyen köylülerden Mehmet Kapan ve oğlu Mehmet Ali Kapan'ın gözaltına alındığı öğrenildi.

10 Temmuz 2019 tarihinde Şırnak'ın Uludere ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 kişi (*Uludere önceki dönem Belediye Eşbaşkanı Yunus Ürek, önceki dönem belediye meclis üyesi olan Abdullah Ürek, Cevher Paksoy*) gözaltına alındığı öğrenildi. Aynı gün, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişinin, savcılık sorgularının ardından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

11 Temmuz 2019 tarihinde Erzurum'un Karayazı ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, aralarında Karayazı Belediye Eşbaşkanının da bulunduğu 10 kişinin gözaltına alınarak, Erzurum TEM Şubeye götürüldüğü öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *Karayazı Belediye Eşbaşkanı Burhanettin Şahin, Meclis üyeleri Yüksel Kişin, Erdal Bayram, Mahmut Çimendağ, Büyükşehir Belediyesi Meclis üyesi Mehmet Latif Karakuş, HDP yöneticileri Nuri Kandemir ve Namet Yılmaz, belediye eski meclis üyesi Erdem Kaya ile Cemil Oran ve Erol Mahçup.* **16 Temmuz 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından 10 kişiden 7'si serbest bırakılırken, adliyeye sevk edilen 3 kişi de (*Karayazı Belediyesi eşbaşkanı Burhanettin Şahin, HDP Büyükşehir Belediyesi Meclis üyesi Mehmet Latif Karakuş, Karayazı Belediyesi meclis üyesi Mahmut Çimendağ*) serbest bırakıldı.

11 Temmuz 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçe merkezi Dört Yol mevkiinde devriye gezen bekçilere yönelik gerçekleştirilen saldırıda, 4 bekçinin yaralandığı öğrenildi. Saldırının ardından, bölge çaplı operasyon yapıldı. **12 Temmuz 2019 tarihinde** polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 9 kişinin (*Gökhan Erkul, Diyar Acet, Nurullah Kurami, Mustafa Ekren, Diyar Ölmez, Hakim Eksen ve ismi öğrenilemeyen 3 kişi*) gözaltına alındığı öğrenildi. **13 Temmuz 2019 tarihinde** İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 9 kişinin, savcılık ifadelerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

12 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır Dicle ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, DBP Dicle İlçe Örgütü yöneticisi Recep Ateşmen'in gözaltına alındığı öğrenildi.

12 Temmuz 2019 tarihinde Siirt merkez ve Kurtalan ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, DTK ve DBP Üyesi 10 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. **13 Temmuz 2019 tarihinde** İl Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 10 kişinin 'yurtdışı yasağı' konularak serbest bırakıldığı öğrenildi. Gözaltına alınıp serbest bırakılanların isimleri şöyle: *Zeki deniz, Hikmet Danış (70), Kıymet Mut (32), Emine Şen, A. Gaffur Kubilay (55), Adnan Kutluk, Sait Sak (60), Caner Batur, Gülcan Beştas, Fetullah Gökçe.*

13 Temmuz 2019 tarihinde Mardin'de Mezopotamya Ajansı (MA) muhabiri Ahmet Kanbal'ın polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. **15 Temmuz 2019 tarihinde** İl Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen ve sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla alınan ifadelerinin ardından 'adli kontrol' ve 'yurt dışı yasağı' konularak serbest bırakıldığı öğrenildi.

17 Temmuz 2019 tarihinde Kars'ın Kağızman ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, HDP İlçe Eşbaşkanı Yaşar Özlü'nün gözaltına alındığı öğrenildi. **18 Temmuz 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Özlü'nün "Örgüte üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

17 Temmuz 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesine bağlı Kuruköy (*Xerabê Bava*) kırsal mahallesinde "ihbar" olduğu iddiasıyla düzenlenen ev baskınlarında, 4 yurttaşın (*Sabri Görgün, Abdulvahap Zengin, Ferhan Bayhan, Zahir Doğan*) "Örgüte yardım etmek" gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi. **19 Temmuz 2019 tarihinde** Mardin Emniyet Müdürlüğü TEM şubede tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 4 kişinin, 'adli kontrol' şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

19 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde ifadesi alınacağı iddiasıyla Lice Jandarma Karakoluna çağrılan Ferit Aytek adlı kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

22 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesi kırsalında düzenlenen askeri operasyon sırasında düzenlenen ev baskınlarında, “örgüte yardım” ettikleri iddiasıyla çoğu akraba olan 5 kişinin (*Ahmet Erdak, Halil Erdak, Mehmet Ekinci, Süleyman Evran, Hakan Akdoğan*) gözaltına alındığı öğrenildi. **23 Temmuz 2019 tarihinde** Lice Jandarma Karakolunda tamamlanan ifade işlemlerinin ardından 2 kişinin serbest bırakıldığı öğrenildi. **25 Temmuz 2019 tarihinde** ifadeleri alınan 2 kişinin daha serbest bırakıldığı öğrenildi.

22 Temmuz 2019 tarihinde Bingöl kent merkezinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 11 kişinin (*Mehmet Zeki Ergül, Erdal Evren, Mehmet Özdemir, Ahmet Erdoğan, Asiye Ülker Kılıç, Asif Yanılmaz, Özkan Candan, Hatice Kavran, Halime Aksoy, Emine Kaya, Hayriye Sarı*) gözaltına alınarak Bingöl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. **23 Temmuz 2019 tarihinde** 11 kişiden 4'ü emniyet işlemlerinin ardından serbest bırakılırken, adliyeye sevk edilen 7 kişinin ise serbest bırakıldığı öğrenildi.

23 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde askerler tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2 kişinin (*C.T., F.A.*) gözaltına alındığı öğrenildi. Lice İlçe Jandarma Komutanlığındaki işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 kişinin, “örgüt üyesi olmak” iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

23 Temmuz 2019 tarihinde Kars'ta polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, aralarından İHD Şube Başkanı Güldane Kılıç ve HDP üyelerinin de bulunduğu 12 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. **23 Temmuz 2019 tarihinde** 12 kişiden 6'sı emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildikleri adliyede, 6 kişiden 5'i serbest bırakılırken 1 kişinin ise (*Adem Yıldırım*) “Örgüt üyesi olmak” iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. **30 Temmuz 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 6 kişiden 2'sinin (İHD Şube Başkanı Güldane Kılıç ve HDP Merkez İlçe Yöneticisi Nuriye Erkmek) "örgüt üyeliği" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

23 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Bağlar Belediyesi Meclis Üyesi Nursel Örmek'in gözaltına alındığı öğrenildi.

24 Temmuz 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde Belediye Eş Başkanı Ferhat Kut'un da bulunduğu 6 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Aynı soruşturma kapsamında **Diyarbakır'da** düzenlenen polis baskınında Bismil Belediyesi Eşbaşkanı Gülşen Özer'in gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *Nusaybin Belediye Eşbaşkanı Ferhat Kut, Bismil Belediye Eşbaşkanı Gülşen Özer, HDP PM Üyesi Alaattin Semir Zuğurlu, DBP Mardin İl Eşbaşkanları Leyla Bozkurt ve Şehmus Sun, Nusaybin Belediye Meclis üyesi Mehmet Emin Alkan ve Sedat Ay.* **30 Temmuz 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişiden 4'ünün (*Alaattin Semir Zuğurlu, Sedat Ay, DBP Mardin İl eşbaşkanları Şehmus Sun ve Leyla Bozkurt*) tutuklandığı öğrenildi.

27 Temmuz 2019 tarihinde Antep'te HDP Gençlik Meclisi tarafından “Bağımlı olma, özgür ol” kampanyası kapsamında bildiri dağıtmak isteyen HDP Gençlik Meclisi üyesi 15 gencin, polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. Partili gençlere bildiri dağıttıkları sırada eşlik eden HDP İl Örgütü yöneticileri Bahri Yarış, Nesibe Çınar, Halil Kılıç ve Müslüm Şahinsoy'un da polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

30 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Çınar ilçesine bağlı Yaprakbaşı Mahallesinde yapılan askeri operasyon sırasında, 4 kişinin (*Mehmet Ruhi Bakır, Şemsettin Sunyar, Halil Değer, Ekrem Değer*) gözaltına alındığı öğrenildi. **2 Ağustos 2019 tarihinde** Çınar İlçe Jandarma Komutanlığı'nda tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 4 kişiden 1'inin (*Mehmet Ruhi Bakır*) tutuklandığı, diğerlerinin ise serbest bırakıldığı öğrenildi.

2 Ağustos 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 4 sağlık görevlisinin (*Doktor Nesim S., hemşirler Şahin E., Abdullah K., Ahmet T.*) gözaltına alındığı öğrenildi. **5 Ağustos 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 4 sağlık görevlisinin "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. *Mahkemenin, 4 kişinin 2015 yılında ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında 10 yaşındaki bir çocuğu tedavi ettiklerine dair görüntülerde yer almasını suçlama konusu yapıldığı öğrenildi.*

2 Ağustos 2019 tarihinde Ağrı'nın Patnos ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Patnos Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma kapsamında 7 HDP'linin (*Belediye Meclis Üyesi Mehmet Şahin Savcı ve İlçe yöneticileri Orhan Tutak, Ömer Yavuz, Fatih Dilmaç, Musa Uygur, Melek Kartal, Mehmet Emin Savcı*) gözaltına alındığı öğrenildi. **5 Ağustos 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişiden 6'sının tutuklandığı ve Mehmet Emin Savcı isimli yurttaşın adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

2 Ağustos 2019 tarihinde Hakkari'de polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Hakkari eski İl Eşbaşkanı Rahmi Kurt'un gözaltına alındığı öğrenildi. "Örgüt üyeliği" iddiasıyla açılan davada verilen 6 yıl 3 hapis cezasının yargıtayca onanması üzerine gözaltına alındığı öğrenilen Kurt'un, çıkarıldığı mahkemede hakkında verilen hüküm yüzüne okunarak tutuklandığı öğrenildi.

2 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır'da 1 yurttaşın (*Celal Birtane*) denetimli serbestlik kapsamında imza vermek amacıyla gittiği Yenişehir Polis Karakolu'na gözaltına alındığı öğrenildi. Dicle Cumhuriyet Savcılığı'nın talimatıyla gözaltına alınan Birtane'nin Dicle Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

3 Ağustos 2019 tarihinde Dersim'de polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*Ahmet Kit*) "Örgüte yardım" iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. Baskın esnasında, aile fertlerinin yere yatılarak başlarına silah dayandığı ve evin tüm eşyalarının dağıtıldığı belirtildi.

4 Ağustos 2019 tarihinde Mardin girişinde yapılan GBT uygulamasında, HDP Mardin İl Eşbaşkanı Eylem Amak'ın gözaltına alındığı öğrenildi. **5 Ağustos 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Amak'ın "örgüt üyesi olmak" alınan ifadelerinin ardından Sulh Ceza Hakimliği'nce "adli kontrol" şartı ile serbest bırakıldığı öğrenildi.

5 Ağustos 2019 tarihinde Urfa'nın Birecik ilçesi TOKİ Konutları ve Söğürtlen mahallerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2 yurttaşın (*Mehmet Korkmaz, Orhan Çalışmaz*) gözaltına alındığı öğrenildi. Adliyeye sevk edilen 2 yurttaşın, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sosyal medya hesaplarında yaptıkları paylaşımlarda "Örgüt propagandası yaptıkları" ve "Cumhurbaşkanına hakaret ettikleri" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

5 Ağustos 2019 tarihinde Batman'ın Hasankeyf ilçesinde 12 bin yıllık antik Hasankeyf kentinin kurtarılması için başlatılan nöbet eylemine katılan HDP Gençlik Meclisi üyesi 19 kişinin, polis tarafından söz konusu bölgede “toplu yürüyüş yapmanın yasak olduğu” gerekçesiyle darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

5 Ağustos 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde Belediye Meclis Üyesi Samiye Demir, ifade vermek için gittiği İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltına alındı.

6 Ağustos 2019 tarihinde Bitlis merkez ve Tatvan ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 4 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. **9 Ağustos 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 4 kişiden 3'ünün (*HDP İl Genel Meclisi Üyesi Medeni Yalçınkaya, HDP Tatvan İlçe Eşbaşkanı Burak Ballıoğlu, Özgür Akbay*) tutuklandığı, 1 kişinin ise (*İHD Bitlis Şube Sekreteri Engin Başar*) adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

7 Ağustos 2019 tarihinde Batman'ın Hasankeyf ilçesinde yapılmak istenen Ilısu Barajını protesto etmek amacıyla nöbet eylem başlatmak amacıyla, ilçeye doğru yürüyüşe geçecek HDP'li kitleye jandarma tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 14 kişi darp edilerek gözaltına alındığı ve emniyette alınan ifadelerinin ardından geç saatte serbest bırakıldığı öğrenildi.

8 Ağustos 2019 tarihinde Iğdır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medyada "Örgüt propagandası" yaptıkları gerekçesiyle aralarında Iğdır Belediye Meclisi Üyesi Bülent Baydar'ın da bulunduğu 6 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

9 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde sabah saatlerinden polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 3 yurttaşın (*Ev sahibi M. Emin Akgün, Akgün'ün 4 aylık hamile eşi Rabia Akgün ile evde misafir olarak bulunan ve ismi öğrenilemeyen bir kadın*) gözaltına alındığı öğrenildi. **13 Ağustos 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişinin "Örgüt üyeliği" ve "Örgüte yardım etmek" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

9 Ağustos 2019 tarihinde Muş'ta polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP İl Eşbaşkanları Ferhat Çakı ve Muhlise Karagüzel ile Kudbettin Çelik isimli yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. Ev baskınlarının ardından da, HDP İl binasına baskın düzenlendiği öğrenildi. **10 Ağustos 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Eşbaşkanların “örgüte üyesi” oldukları iddiasıyla tutuklandığı, diğer yurttaşın ise serbest bırakıldığı öğrenildi.

Antep'te sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla gözaltına alınan 6 kişi, **9 Ağustos 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edildi. 6 kişiden 2'sinin (M.D. ile Ş.Y.) tutuklandığı, diğerlerinin ise (A.Ş., U.K., T.Ç., C.K.) adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

15-18 Ağustos 2019 tarihinde Mardin'in Merkez Artuklu ile Savur, Kızıltepe, Nusaybin ve Dargeçit ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 15 HDP Üyesinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltında alınan 17 kişinin isimleri şöyle: *İrfan Yakut, Yusuf Abukan, Abdülbari Akalan, Hatip Öncü, Hamza Ağırman, Abdülkadir Taptı, Faysal Taş, Zeynep Sevlü, Ayşe Sevlü, Erhan Mutlu, Nezir Saraç, Salih Sarıkaya, Abdullah Çalhan, Maşuk Ayaz, Barış Belge, Mehmet Demir, Hatice Büşra Koyun.* Gözaltına alınanların **23**

Ağustos 2019 tarihinde emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Ağustos 2019 tarihinde Şırnak'ın İdil ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 4 kişinin (*İdil Belediyesi Meclis Üyeleri Mehmet Eraslan ve Hatice Kaya ile Vahap Özel, İdil Yalçın*) gözaltına alındığı öğrenildi. Kent merkezinde ise ismi öğrenilemeyen 2 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Meclis üyelerinin (*Hatice Kaya, Mehmet Erarlan*) emniyet ifadeleri ardından serbest bırakıldığı öğrenildi. Diğer 2 kişinin ise, bir gün sonra emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Ağustos 2019 tarihinde Şırnak'ta polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 5 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sek 5 kişiden 2'sinin (*Abdulaziz Beyter, Hüseyin Çiftçi*) "Örgüt üyesi olmak" iddiası ile tutukladığı, 3 kişinin ise adli kontrol şartı ile serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Ağustos 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP Cizre İlçe Eşbaşkanı Güler Tunç'un sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek ve "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. Emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Tunç'un adli kontrolü şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Ağustos 2019 tarihinde Siirt'te polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 10 kişinin (*HDP üyeleri Musa Atabay, Ramazan Taşçı, Muhyettin Taşçı, M. Can Nas, Musa Dayan ve ismi öğrenilemeyen 5 kişi*) gözaltına alındığı öğrenildi.

17 Ağustos 2019 tarihinde Urfa'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, "örgüt propagandası" yaptıkları gerekçesiyle 7 kişinin (*Mahmut Tatal, Bilal Çay, Mahmut Yaşar, Arif Kaplan, Mahmut Polat, İbrahim Şimşek, Hüseyin Tanğat*) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltındaki 7 kişinin, **27 Ağustos 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildikleri adliyede serbest bırakıldığı öğrenildi.

18 Ağustos 2019 tarihinde Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü bir soruşturma kapsamında kent merkezi ile İdil ve Beytüşşebap ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 14 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanlardan 13 kişinin emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı, adliyeye sevk edilen 1 kişinin ise (*Yahya İdin*) kesinleşmiş cezası olması nedeniyle tutuklandığı öğrenildi.

İçişleri Bakanlığı tarafından Diyarbakır, Mardin ve Van Büyükşehir Belediyelerine kayyım atanması ardından, **19 Ağustos 2019 tarihinde** HDP üye, yönetici ve belediye meclis üyelerine yönelik 29 kentte polis tarafından ev ve iş yerlerine düzenlenen baskınlarda, 418 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. İçişleri Bakanlığı tarafından açıklama şöyle denildi: "Diyarbakır, Mardin ve Van illeri başta olmak üzere toplam 29 ilde PKK/KCK Terör Örgütüne yönelik 418 şahıs yakalanarak gözaltına alındı Yakalamaya dönük operasyonlar devam etmektedir." **Diyarbakır'da** 84 kişinin, **Dersim'de** 4 kişinin, Erzurum 12 kişinin, Bitlis/Ahlat'ta 8 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Diyarbakır'da gözaltına alınan 84 kişinin, **23-26 Ağustos 2019 tarihlerinde** emniyet ve adliyedeki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

19 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Bahri Birtane, şu beyanlarda bulundu: "Ben Bahri BİRTANE, eşim 9 aydır Elazığ Kadın Kapalı

Hapishanesinde bulunmaktadır. Eşim tutuklandığında Halkların Demokratik Partisi(HDP) Kars Milletvekili idi. 19.08.2019 tarihinde saat 02.30 sıralarında polisler tarafından evimize baskın yapıldı. Evde ben ve iki oğlum bulunuyordu. Kapılar polisler tarafından çalındı ve ben kapıyı açtım. Kapıyı açtığımda polis memurları bana “Mülkiye BİRTANE”nin evi mi diye sorular sordu. Bende, “evet burası Mülkiye BİRTANE’nin evi ve bende eşiyim; ancak eşim 9 aydır cezaevinde” dedim. Daha sonra polisler evde arama yapacaklarını söylediler ve evimizi aradılar. Arama yaklaşık 15-20 dakika sürdü ve ardından polisler evden ayrıldılar.”

19 Ağustos 2019 tarihinde Urfa’da 1 yurttaşın (Mehmet Toprak) evine polis tarafından düzenlenen baskında, Toprak’ın evde bulunmadığı için gözaltına alınmadığı, ancak Toprak’ın annesinin polis tarafından darp edildiği öğrenildi.

20 Ağustos 2019 tarihinde Antep’in merkez ilçelerine bağlı mahallelerde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 6 yurttaşın (Ali Kıran, Ömer Sungur ve isimleri öğrenilemeyen 4 kişi) “örgüt üyesi olmak” ve “örgüt propagandası yapmak” iddialarıyla gözaltına alındığı öğrenildi.

Mardin Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Ahmet Türk’ün görevden alınmasının ve yerine Mardin Valisi Mustafa Yaman’ının kayyım olarak atanmasını protesto etmek amacıyla **20 Ağustos 2019 tarihinde** belediye binasına yürümek isteyen yurttaşlara, polis tarafından tazyikli su ve biber gazlarıyla müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 2 yurttaşın (Hamza Ete, Mehmet Ete) ve olaylara görüntülemek isteyen 5 gazetecinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gazetecilerin isimleri şöyle: Mezopotamya Ajansı Muhabirleri Ahmet Kanbal ve Mehmet Şah Oruç, Jinnews muhabiri Rojda Aydın ile gazeteciler Nurcan Yalçın ve Halime Parlak. **21 Ağustos 2019 tarihinde** yapılan protesto gösterilerinde ise 4 yurttaşın (Hakan Koç, Serhat Ekmez, Filiz Derin, Fethullah Aslan) gözaltına alındığı öğrenildi. 5 gazetecinin, **26 Ağustos 2019 tarihinde** İl Emniyet Müdürlüğü’nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldıkları öğrenildi.

Van Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Bedia Özgökçe Ertan’ın görevden alınmasının ve yerine Van Valisi Mehmet Emin Bilmez’in kayyım olarak atanmasını protesto etmek amacıyla **20 Ağustos 2019 tarihinde** yürümek isteyen yurttaşlara, polis tarafından tazyikli su, cop ve göz yaşartıcı gazla müdahalede bulunuldu. Gün boyu devam eden protesto ve müdahaleler sırasında 38 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Nizam Arzık, şu beyanlarda bulundu: “20.08.2019 tarihinde Kozluk ilçe eş başkanımız Nuran Altan gözaltına alınmıştır. Kendisinden haber alamadığımız için derneğinizden hukuki yardım talep etmeyiz.”

20 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mustafa Sönük, şu beyanlarda bulundu: “20.08.2019 tarihinde öğlen vakitlerinde kızım (Gülistan Sönük) Kozluk’ta Gözaltına alınmıştır. Bekirhan Beldesi Belediye eş başkanıdır. Kendisinden haber alamadığım için derneğinizden hukuki yardım talep etmekteyim.”

20 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır’da kayyım protestolarını takip eden gazeteci Yelda Özbek’in gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır'da kayyım protestolarına katıldığı ileri sürülerek 4 yurttaşın (*Fesih Balbay, Yaşar Akboğa, Veli Eren, Berfin Can*) polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

21 Ağustos 2019 tarihinde Van'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 4 belediye çalışanın (*Tüm-Bel Sen Van Şube Eşbaşkanı Şükrü Kaçıcı, Van Büyükşehir Belediyesi çalışanları Çimen Ümit, Cahit Duran, Veysel Engin*) gözaltına alındığı öğrenildi.

Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Adnan Selçuk Mızraklı'nın görevden alınmasının ve yerine Diyarbakır Valisi Hasan Basri Güzeloğlu'nun kayyım olarak atanmasını protesto etmek amacıyla **21 Ağustos 2019 tarihinde** belediye binası önünde toplanan, daha sonra buradan ayrılarak Ofis Semtine doğru yürüyüşe geçen gruba, polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında HDP Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun baygınlık geçirdi. Müdahalede 10 kişi darp edilerek gözaltına alındı. Belediye binası önünden Sur ilçesi doğru yürüyüşe geçen bir başka gruba da, polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 5 kişi gözaltına alındı.

Urfa'da bir haftadır polis ve jandarma tarafından düzenlenen operasyonlarda gözaltına alınanlardan 15 kişinin, **21 Ağustos 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edildiği ve 15 kişiden 10'unun tutuklandığı, 5 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

22 Ağustos 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen 4 ayrı ev baskınında, 3 yurttaşın gözaltına alınarak, Jandarma İlçe Komutanlığına götürüldüğü öğrenildi.

22 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır merkez Kayapınar ilçesinde sabah saatlerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*Zana Çelik*) darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Baskında evin kapısı kırılarak içeri girildiği ve aile fertlerinin darp edildiği öğrenildi. **NOT:** *Aile bireyleri 23 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunarak, maruz kaldıkları şiddet ve kötü muamele nedeniyle hukuki destek talebinde bulunmuştur.*

23 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinde akşam saatlerinde polis tarafından durdurulan kimlik kontrolü yapılan HDP Gençlik Meclisi üyesi Barış Koyun'un ve hakkında arama kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi.

Van Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Bedia Özgökçe Ertan'ın görevden alınmasının ve yerine Van Valisi Mehmet Emin Bilmez'in kayyım olarak atanmasını protesto etmek amacıyla **25 Ağustos 2019 tarihinde** HDP İl binasından Maraş Caddesine doğru yürümek isteyen yurttaşlara, polis tarafından biber gazı ile müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 6 kişinin (*EMEP Van İl Temsilcisi Hayrettin Alan, Seyit Kılıç, Hasan Güven, Kemal Yıldırım, Göksel Altuni, İbrahim Genç*) gözaltına alındığı öğrenildi. 6 kişinin akşam saatlerinde emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

25 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, HDP İl Örgütü binasında kapı önünde oturma eylemi yapan ve partinin camlarını kıran bir kadını uyararak partili yöneticiler Mehmet Seyit Demir, Edip Binbir, Sevim Akdağ ve Hülya Ertaş hakkında gözaltı kararı çıkardığı öğrenildi. Karar üzerine gözaltına alınan parti yöneticilerinin, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nde ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

26 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır'dan Mardin'e HDP Gençlik Meclisi üyesi Ümit Akbıyık'ın kent girişinde hakkında ihbar olduğu gerekçesiyle gözaltına alındığı ve Mardin İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

26 Ağustos 2019 tarihinde Bingöl'de sabah saatlerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*Zeynep Yurtsever-Yaş 50*) gözaltına alındığı öğrenildi. Hakkında ihbar olduğu gerekçesiyle gözaltına alınan Yurtsever'in Bingöl İl Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

27 Ağustos 2019 tarihinde bir soruşturma kapsamında ifade vermek üzere **Diyarbakır** Adliyesi'ne giden Büyükşehir Belediyesi HDP Meclis Grubu Sözcüsü Halime Bayram'ın hakkında gözaltı kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi. **28 Ağustos 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Bayram'ın adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

26 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır'da hakkında başlatılan soruşturmaya dair bilgi almak üzere Diyarbakır Adliyesi'ne giden DEP eski Milletvekili Selim Sadak'ın gözaltına alındığı öğrenildi. **27 Ağustos 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Sadak'ın 'yurtdışı yasağı' getirilerek serbest bırakıldığı öğrenildi.

27 Ağustos 2019 tarihinde Urfa'nın Bozova ilçesine bağlı Koçhisar Mahallesi'nde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınında, kardeş olan 2 yurttaşın (*Dilan Zencirkıran, İpek Zencirkıran*) ikisi de henüz 4 aylık olan bebekleri ile birlikte "örgüte yardım ve yataklık" suçlamasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. **28 Ağustos 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından bebekleriyle birlikte adliyeye sevk edilen Zencirkıran kardeşlerin, serbest bırakıldığı öğrenildi.

28 Ağustos 2019 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesine bağlı kırsal mahallelerde sabah saatlerinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 6 kişinin (*Nuho Ceyran, Osman Akgün, Ahmet Dağtekin, Halil Demir, Kadir Samur, Mehmet Samur*) gözaltına alınarak Urfa İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

28 Ağustos 2019 tarihinde Urfa'nın Bozova ilçesinde sabah saatlerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, kardeş olan 2 yurttaşın (*Osman Kılıç, Mehmet Kılıç*) gözaltına alındığı öğrenildi.

28 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Yenişehir ilçesi Lise Caddesinde düzenlenen kayyım protestosu eylemi sonrasında 1 yurttaşın (*SGDF Üyesi Sedat Türülü*) polis tarafından gözaltına alındığı ve Diyarbakır İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

29 Ağustos 2019 tarihinde Ağrı'nın Taşlıçay ilçesinde sabah saatlerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 4 yurttaşın (*Ahmet Kaya, İlhan Budak, Musa Taşdemir, Berhem Işık*) gözaltına alınarak, Ağrı İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. İl Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 4 kişinin "Örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

29 Ağustos 2019 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesine sabah saatlerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 kişinin (*HDP'li belediye meclis üyeleri Fatma Taş Ekmez ve Suphi Koçyiğit ile parti yöneticisi Vahit Akgün*) gözaltına alındığı öğrenildi.

30 Ağustos 2019 tarihinde Antep'te HDP Antep Gençlik Meclisi üyesi Ramazan Kuas'ın, parti il binasına gittiği sırada polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

26 Ağustos 2019 tarihinde Urfa kent merkezi ve ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, "örgüt üyeliği" iddiasıyla aralarında HDP yöneticilerinin de bulunduğu 16 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. 5 kişi emniyette alınan ifadelerinin ardından serbest bırakılırken, **6 Eylül 2019 tarihinde** emniyetteki ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kişinin de adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

3 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır'da DTK Eşbaşkanlık Divanı üyesi Mekiye Güzel'in hakkında yürütülen bir soruşturma kapsamında ifade vermek üzere gittiği Diyarbakır Adliyesi'nde gözaltına alındığı öğrenildi. **4 Eylül 2019 tarihinde** Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'ne tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen ve "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla alınan ifadelerinin ardından "adli kontrol şartı ve yurt dışı yasağı" konularak serbest bırakıldığı öğrenildi.

3 Eylül 2019 tarihinde Mardin'in Derik ilçesinden Mazıdağı'na giden 3 kişinin yol kontrol noktasında gözaltına alınarak, Mardin Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

HDP'li Belediyelere kayyım atanmasını protesto etmek amacıyla **3 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır Merkez Bağlar ilçesi** Turgut Özal Bulvarı'nda insan zinciri oluşturarak yolu trafiğe kapatan 7 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *Lice Belediyesi Eşbaşkanları Tarık Mercan ve Ruken Yılmaz ile Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Meclis üyeleri Sevim Çoşkun ve Şehriban Zuğurlu, Leyla Karakeçi, Cezayir Çaytaş, Ceylan Çelik.* Gözaltına alınan 7 kişinin, **6 Eylül 2019 tarihinde** emniyet müdürlüğünde tamamlanan ifade işlemlerinin serbest bırakıldığı öğrenildi.

5 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde Jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2 kişinin (*Serhat Kurt, Ramazan Demir*) gözaltına alındığı öğrenildi. **6 Eylül 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edilen 2 kişinin "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

6 Eylül 2019 tarihinde Ağrı'nın bağlı Patnos ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 10 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. **8 Eylül 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 10 kişiden 9'unun 2014'te yürütülen dosya kapsamında "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. Tutuklananların isimleri şöyle: (*HDP Patnos eski İlçe Başkanı Seyit Battalcan, Muğdat Koçak, Ozan Kaya, Emrah Kaya, Nihat Keleş, Özcan Koçak, İzzet dursun ve ismi öğrenilmeyen 2 kişi.*)

10 Eylül 2019 tarihinde Van merkez ve 8 ilçesinde, polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP ve DTK üyelerinin de aralarından bulunduğu 21 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *HDP Van İl Eşbaşkanı Yadişen Karabulak, HDP Özalp İlçe Eşbaşkanı Burhan Atmaca, HDP Gürpınar ilçe eşbaşkanı Bahattin Yavuz, Nesibe Akdağ, Hasan Güven, Seyit Kılıç, Abdullah Keleş, Dilan Yıldız, Fikret Doğan, Mehmet Sait Karabıyık, Vahyeddin Uca, İbrahim Sungur, Şefik Ummaz, Ertuğrul Korkmaz, Esra Babur, Ahmet Karadeniz, Mehmet Rahim Pekür, İhsan Yenigün, Necmettin Acar, Mustafa Özcan, Hamza Özkan.* **14 Eylül 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 21 kişiden 6'sının (*HDP Van İl Eşbaşkanı Yadişen Karabulak,*

HDP İl yöneticisi Nesibe Akdağ, Seyit Kılıç, İbrahim Sungur, Fikret Doğan, Dilan Yıldız) “Örgüt üyeliği” ve “Örgüt propagandası” suçlamalarıyla tutuklandığı öğrenildi.

10 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır’ın Dicle ilçesi Kurşunlu (Pirejman) köyünde düzenlenen askeri operasyon sırasında, kahvehane ve evlerde yapılan aramaların ardından köy sakini olduğu öğrenilen 2 kişin (*Sıdika Akkum, Hüseyin Olgaç*) gözaltına alındığı öğrenildi. **13 Eylül 2019 tarihinde** Dicle Emniyet Müdürlüğü’nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 kişinin “örgüte yardım yataklık” iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

12 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır’ın Kulp ilçesi Ağaçkorur köyü mevkiinde bir aracın geçişi sırasında meydana gelen patlamada 3’ü köy korucusu 7 kişinin yaşamını yitirdiği ve 10 kişinin de yaralandığı öğrenildi. **13 Eylül 2019 tarihinde** patlamayla ilişkili olduğu iddiasıyla Kulp Belediyesi Eşbaşkanı Mehmet Fatih Taş, HDP Kulp İlçe Eşbaşkanı Abidin Karaman ile Kulp Belediyesi Fen İşleri Müdürü Şener Aktaş’ın gözaltına alındığı öğrenildi. **16 Eylül 2019 tarihinde** Kulp Belediye Eşbaşkanı Fatma Ay ile belediye başkan adaylığı reddedilen Mehmet Emin Ay’ın da gözaltına alındığı öğrenildi. Emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından Kulp ilçe adliyesine sevk edilen 5 kişinin “*suçun vasfı, soruşturmanın sürüyor oluşu, yeni delillerin elde edilme ihtimali, kuvvetli suç şüphesi gerekçesi ve suçtan kurtulmaya yönelik savunma yaptıkları*” iddiasıyla tutuklandıkları öğrenildi. **11 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesinde** görülen duruşmada, eşbaşkanlar Fatma Ay ile Mehmet Fatih Taş ve diğer sanıklar Şener Aktaş, Emin Ay, Abidin Karaman’ın tahliyesine karar verildiği öğrenildi.

14 Eylül 2019 tarihinde Muş’un Bulanık ilçesine bağlı Arakonak (Odunçor) köyüne kurulmak istenen taş ocağına tepki gösteren köylülere, jandarma tarafından gerçekleştirilen müdahalede 2 kişinin yaralandığı ve 15 köylünün gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların, İlçe Jandarma Karakolu’ndaki işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

17 Eylül 2019 tarihinde Erzurum’un Karayazı ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 7 kişinin (*Karayazı Belediyesi Eşbaşkanı Melike Göksu, Serdar Göksu, Serkan Göksu, Erol Göksu, Emel Turan, Erdal Bayram, Ferit Kaya*) gözaltına alındığı öğrenildi. Aynı gün emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişiden 6’sı serbest bırakılırken, Karayazı Belediyesi Eşbaşkanı Melike Göksu’nun, hakkında kesinleşmiş cezası olduğu gerekçesiyle tutuklandığı öğrenildi. *31 Mart seçimlerinde Karayazı ilçesinde yüzde 61,83 oy alan Göksu, Karayazı belediye meclis üyesiyken, “Örgüt üyesi olmak” iddiasıyla 10 Temmuz 2017’de tutuklandı. 5 ay tutuklu kaldıktan sonra tahliye olan Göksu, yargılandığı Erzurum 2’nci Ağır Ceza Mahkemesi’nde 22 Aralık 2017’de 7 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırıldı. Dava ardından Yargıtay’a taşındı.*

17 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır’da AKP Diyarbakır İl Başkanlığı önünde “Anneler barış istiyor” pankartı açarak oturma eylemi yapmak isteyen Barış Anneleri Meclisi Üyelerinden 5’inin (*Nazime Yürek, Aklime Hanas, Aysel Tufan, Sultan Aksoy ile soy ismi öğrenilemeyen Vahide isimli anne*) gözaltına alındığı öğrenildi. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Güvenlik Şube’ye götürülen annelerin, emniyetteki işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

17 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır’da HDP Urfa Milletvekili Nusrettin Maçın’in danışmanı Serhat Atsız’ın polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

23 Eylül 2019 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medya hesaplarında yapılan paylaşımlar gerekçe gösterilerek 3 kişinin (*HDP Suruç İlçe Örgütü Yöneticisi Hamit Bali, Osman Fidan ve ismi öğrenilemeyen 1 kişi*) gözaltına alınarak, Urfa İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü öğrenildi.

23 Eylül 2019 tarihinde çocuklarının dağa gönderildiğini iddia ederek HDP Diyarbakır İl Örgütü binası önünde bekleyen ailelerin tehdit edildikleri yönünde şikayeti üzerine, 68 yaşındaki Mehmet Nesih Güleç isimli yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'ndeki ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Güleç'in adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

24 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Dicle ilçesi Kocaalan Mahallesi'nde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 kişinin (*Kocaalan Mahalle Muhtarı Mustafa Kılıç, Mustafa Sert, Nasır Sert*) gözaltına alındığı ve Dicle İlçe Jandarma Karakolu'na götürüldüğü öğrenildi. **25 Eylül 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişinin, savcılık işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

27 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Hani ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınında, kanser hastası Ayla Seyitoğlu isimli kadının gözaltına alındığı öğrenildi.

27 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen baskınında, 2 kişinin (*HDP Diyarbakır il yöneticisi Şeyhmus Şenyiğit ve soyadı öğrenilemeyen Yılmaz isimli yurttaş*) gözaltına alınarak İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. Lice İlçe Jandarma Komutanlığı'nda götürülen ve **30 Eylül 2019 tarihinde** tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 kişinin "Örgüt üyesi olmak" gerekçesiyle tutuklandığı ve Diyarbakır D Tipi Cezaevi'ne gönderildiği öğrenildi.

28 Eylül 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ile Derik ilçeleri arasında bulunan tarım arazilerinde çıkan çatışmalar sırasında, sulama işçisi Eşref Çağur isimli yurttaşın Jandarma Özel Harekat ekipleri tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. **6 Ekim 2019 tarihinde** Mardin Jandarma Komutanlığı'nda tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Çağur'un "Yardım ve yataklık yapma" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

29 Eylül 2019 tarihinde Dersim'de polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, aralarında HDP Dersim İl Eşbaşkanları Hıdır Çiçek ile Özlem Toprak'ında bulunduğu 8 HDP'linin gözaltına alındığı öğrenildi. Hakkında gözaltı kararı olan HDP PM üyesi Ferhat Yıldız'ın da evinin polis tarafından baskına uğradığı öğrenildi. **30 Eylül 2019 tarihinde** aracıyla seyir halinde olan İHD Dersim Şube Başkanı Gürbüz Solmaz'ın da polis tarafından durdurulduğu ve yapılan kimlik kontrolünün ardından gözaltına alındığı öğrenildi. **1 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 5 kişinin (*HDP İl Eşbaşkanları Hıdır Çiçek ve Özlem Toprak, HDP yöneticileri Yunus Aras, Belediye Meclis üyesi Nurgül Yalay, İHD Dersim Şube Başkanı Gürbüz Solmaz*) adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi. **2 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 4 kişinin (*Cemile Ataş, Erdal Ekici, Özge Hoşoğlu, Cihan Amaç*) adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

30 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Diyarbakır il yöneticisi Ali İhsan Karahan'ın parti binasından çıkış yaptığı sırada, polis tarafından gözaltına alındığı ve İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

30 Eylül 2019 tarihinde Mardin'in Artuklu ilçesine bağlı İstasyon Mahallesi'nde sabah saatlerinde özel hareket polisleri tarafından düzenlenen ev baskınında HPG militanı Ferhat Şimdi'nin yakalanmamak için yaşamına son verdiği ileri sürüldü. Baskında, 4'ü çocuk 15 kişinin gözaltına alındığı ve İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. Gözaltına alınan çocuk ve kadınların serbest bırakıldığı, 5 kişinin ise gözaltında tutulmaya devam edildiği öğrenildi.

1 Ekim 2019 tarihinde Dersim'in Mazgirt ilçesinde 3 kişinin (*EMEP ilçe yöneticisi Pakize Aydın, HDP ilçe yöneticisi Celal Aydın, Ali Nezip, Zeki Can*) polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. **3 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 kişinin (*Zeki Can, Ali Nezip İncelik*) "Örgüte yardım etmek" gerekçesiyle tutuklandığı öğrenildi.

1 Ekim 2019 tarihinde Bingöl merkez ile Karlıova ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 11 kişinin "örgüte yardım etmek" iddiasıyla gözaltına alınarak Bingöl İl Emniyet Müdürlüğü Tem Şubesi'ne götürüldüğü öğrenildi. **2 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kişinin "yurt dışına çıkma yasağı" ve "haftanın bir günü imza atma" tedbiriyle serbest bırakıldığı öğrenildi.

3 Ekim 2019 tarihinde Dersim'de HDP PM üyesi Ferhat Yıldız'ın kent girişindeki kontrol noktasında gözaltına alındığı öğrenildi.

3 Ekim 2019 tarihinde Urfa'nın Siverek ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 1 yurttaşın (*Cengiz Sariçiçek*) gözaltına alındığı öğrenildi. Baskın esnasında, kardeşlerinin gözaltına alınmasına itiraz eden ağabeyleri Mahmut ile Cihan Sariçiçek'in jandarma tarafından darp edildikleri ve vücutlarında morluklar oluştuğu öğrenildi.

4 Ekim 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, düğünlerde Kürtçe şarkı seslendiren 7 kişinin (*Ahmet Sar, Memduh Sar, Aslan Akmuş, Ünal Ayneli ile soy isimleri öğrenilemeyen Kerim, Kenan, Doğan isimli yurttaşlar*) gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Ekim 2019 tarihinde** emniyetteki işlemlerin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişinin, "Örgüt propagandası yapmak" iddiası ile tutuklandığı öğrenildi.

5 Ekim 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçe Belediyesi tarafından 5-6 Ekim tarihleri arasında gerçekleştirilecek olan 'Mem û Zîn Gençlik Kültür ve Sanat Festivali'ne katılmak üzere çeşitli kentlerden gelen 21 genç yurttaşın kent otogarında gözaltına alınarak İlçe Emniyet Müdürlüğü TEM Şube'ye götürüldükleri öğrenildi.

5 Ekim 2019 tarihinde Şırnak merkez ve Uludere ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 8 kişinin "örgüt üyesi olmak" ve "örgüt propagandası yapmak" suçlamasının gözaltına alındığı öğrenildi. **8 Ekim 2019 tarihinde** emniyetteki işlemlerin ardından adliyeye sevk edilen 8 kişinin savcılık ifadelerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

5 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ve Yenişehir ilçelerinde, görevden alınan HDP'li belediye başkanlarının iadesi için imza kampanyası çalışması yapan 12 HDP'linin gözaltına alındığı ve **6 Ekim 2019 tarihinde** İl Emniyet Müdürlüğü'ndeki tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

5 Ekim 2019 tarihinde Van'ın Edremit ilçesinde HDP Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın durdurulan aracında bulunan 3 HDP PM Üyesinin (*Kadriye Özgüç, Yunus Durdu, Rojhat Yaşari*) polis tarafından gözaltına alındığı ve **6 Ekim 2019 tarihinde** emniyetteki işlemlerin ardından serbest bırakıldıkları öğrenildi.

6 Ekim 2019 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında 1 kişinin (*Suruç Belediye Meclis üyesi Ahmet Örçin*) gözaltına alındığı öğrenildi.

6 Ekim 2019 tarihinde Hakkari'de polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*Abdullah Kaya*) “Örgüte yardım ve yataklık ettiği” gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi.

6 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'ın merkez Kayapınar ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP Kayapınar İlçe Örgütü Eşbaşkanı Kadri Akkaya'nın da aralarında bulunduğu 16 kişinin, sosyal medya hesaplarında yapmış olduğu paylaşımlar gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Ekim 2019 tarihinde** Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nde tutulan 16 kişinin, ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

7 Ekim 2019 tarihinde Dersim'de polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 9 kişinin (*HDP eski İl Eşbaşkanı Murat Polat, HDP yöneticileri Balaban Turgut, Cemal Güngörmüş, DBP eski yöneticisi Celal Aydın, İl Genel Meclis üyesi Mehmet Ali Yazır, SMF yöneticisi Mustafa Ataç, Özcan Ateş, Feride Kıt, Berivan Kıt Güngörmüş*) gözaltına alındığı öğrenildi.

7 Ekim 2019 tarihinde HDP Grup toplantısına katılmak amacıyla Diyarbakır'dan Ankara'ya gitmek üzere yola çıkan Barış Anneleri Meclisi Üyelerinin **Urfa'nın Birecik ilçesinde** polis tarafından durdurulduğu ve Barış Annesi Nazife Yiğit'in gözaltına alındığı öğrenildi.

10 Ekim 2019 tarihinde Urfa kent merkezi ve ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 54 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. **20 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 54 kişiden 24'ü serbest bırakılırken, 30 kişinin ise “Örgüt üyesi olmak” iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

9 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da görevden alınan HDP'li belediye başkanlarının iadesi için imza kampanyası çalışması yapan 4 HDP'linin (*Mehmet Zeki Bağcık, Nihal Yanık, Semiha Demir, Halis Altın*) gözaltına alındığı ve İl Emniyet Müdürlüğü'ndeki tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

10-11 Ekim 2019 tarihlerinde Mardin merkez ile ilçelerinde polis tarafından düzenlenen eş zamanlı ev baskınlarında 23 HDP'linin gözaltına alınarak Mardin İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. **21 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 19 kişiden HDP İl yöneticisi Abidin Unay “Örgüt üyesi olmak” iddiası ile tutuklanırken, 18 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi. **22 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 4 kişiden 2'sinin (*HDP Gençlik Meclisi üyeleri Hatice Büşra Kuyun ve Hamza Ağırman*) "örgütü üyesi" oldukları iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

İçişleri Bakanlığı talimatıyla HDP'li belediyelere atanan kayyumlara karşı **Diyarbakır'da** başlatılan ve Lise Caddesi'nde 53 gündür süren Demokrasi Nöbeti eylemlerinin, **10 Ekim 2019 tarihinde** Valilik kararıyla yasaklandığını öğrenildi. Bunun üzerine açıklama yapmak üzere HDP Diyarbakır İl Binası önüne gelen kitleye polis tarafından tazyikli su ve coplarla müdahalede bulunuldu. Müdahalede 26 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan

26 kişinin isimleri şöyle: *HDP Diyarbakır İl Eşbaşkanı Zeyyat Ceylan, ESP Genel Başkan Yardımcısı Beycan Taşkiran, Lice Belediye Eşbaşkanı Ruken Yılmaz, Kocaköy Belediye Eşbaşkanı Kasım Pervane, HDP İl Eşbaşkan yardımcısı M. Sayit Demir, HDP Bağlar İlçe Eşbaşkanı Fatma Kavmaz, HDP'li Belediye Meclis üyeleri Ceylan Aslan ve Nevriye Çur, HDP İl Yönetici Halef Caruş, HDP PM üyesi Şahin Tanrıkulu, HDP Ergani İlçe Eşbaşkanı Zülküf Birgül, HDP Hani ilçe Yönetici İbrahim Kaya, HDP ilçe yöneticisi Tahsin Donat, HDP üyeleri A. Bahri Bavlat, Emine Kaya, Zeki Kanay, Mahmut Azarak, Yunus Özdemir, Muhammed Erkiş, Hüseyin Aytekin, Yusuf Andan, Yusuf Ziya Yavuz, Arzu Kızılkaya, Şirin Aslan. 12 Ekim 2019 tarihinde emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 26 kişiden 25'i yurtdışı yasağı ve adli kontrol tedbirleri uygulanarak serbest bırakılırken, 1 kişiye (*HDP Bağlar İlçe Eşbaşkanı Fatma Kavmaz ve HDP PM üyesi Şahin Tanrıverdi*) "örgüt propagandası yapmak" gerekçesiyle ev hapsi verildiği öğrenildi.*

10 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da Jinnews Muhabiri Beritan Canözer'in evine, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek polis tarafından baskın düzenlendiği öğrenildi. Canözer'in bulunmadığı evde arama yapan polislerin, bazı dergi, fotoğraf ve gazetelere el koydu öğrenildi.

11 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bismil ilçesi Belediye Eşbaşkanları Gülşen Özer ve Orhan Ayaz'ın polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. Sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek belediye binasında gözaltına alınan eşbaşkanların, sevk edildikleri adliyede savcılık ifadesi ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

11 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Kürdistan Özgürlük Partisi (PAK) MYK Üyesi Vahit Aba'nın, gözaltına alınarak İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. **12 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Aba'ya "Örgüt propagandası yapmak" suçlamasıyla ev hapsi verildiği öğrenildi.

11 Ekim 2019 tarihinde Bingöl'de polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 10 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **15 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 10 kişiden 3'ünün (*Serhat Atsız, Niyazi Azak, Muhittin Sav*) "Örgüt propagandası" yaptıkları iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

12 Ekim 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medyada paylaşımları gerekçe gösterilerek 5 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. 5 kişinin **14 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

12 Ekim 2019 tarihinde Urfa'nın Akçakale ilçesinde Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik başlatılan operasyonu takip eden Dubai merkezli Al Arabiya televizyonu muhabiri Zidan Zanklo'nun gözaltına alındığı öğrenildi.

13 Ekim 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ve Silopi ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 kişinin (*Silopi Belediye Meclis üyesi Fehime Saruhan ile 70'li yaşlarda oldukları öğrenilen Hacı ve İbrahim kardeşler*) gözaltına alındığı öğrenildi. **14 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişiden 1'inin (*Belediye Meclis üyesi Fehime Saruhan*) "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

14 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 1'i çocuk 9 kişinin (*HDP MYK üyesi Hülya Ertaş, Mazlum Kardaş, Berivan Abiş, Mahmut Usal, Mehmet Asala, Murat Okçu, Muhsin Acar, Barış Savur, C.A.Y.-Yaş 17*) gözaltına alındığı öğrenildi. Aynı gün emniyette tamamlanan işlemlerin ardından "Örgüt propagandası yapmak" suçlamasıyla adliyeye sevk edilen 9 kişiden 4'ünün (*Berivan Abiş, Mahmut Usal, Mehmet Asala, Murat Okçu*) yurt dışı yasağı ve adli kontrol tedbirleriyle serbest bırakıldığı öğrenildi. **16 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan işlemlerin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişiden 1'inin (*C.A.Y.-Yaş 17*) "örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

14 Ekim 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde, HDP Cizre İlçe Örgütü tarafından Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik başlatılan operasyona ilişkin yapılan istenen basın açıklamasına polis tarafından valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği ve dışarı çıkıp açıklama yapmak isteyen gruba darp edilerek müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahale sırasında 3 kişinin (*HDP Şırnak İl Eş Başkanı Zeynep Unat, HDP PM Üyesi Nurettin Turgut, HDP Şırnak Milletvekili Nural İmir'in danışmanı Emin Küni*) gözaltına alındığı öğrenildi. 3 kişinin, emniyette tamamlanan işlemlerin ardından sevk edildikleri adliyede serbest bırakıldığı öğrenildi.

14 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 4 yurttaşın (*öğretmenler S.İ. ve H.B. ile esnafılar M.A. ve F.A.*) gözaltına alınarak, İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. **16 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 4 kişinin "adli kontrol uygulanması" ve "yurtdışı çıkış yasağı" konularak serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Ekim 2019 tarihinde Hakkari ve Yüksekova ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Hakkari Belediye Eşbaşkanı Cihan Karaman ile Yüksekova Belediyesi Eşbaşkanları Remziye Yaşar ve İrfan Sarı'nın gözaltına alındığı öğrenildi. **17 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Eş başkanların (*Hakkari Belediyesi Eşbaşkanı Cihan Karaman, Yüksekova Belediyesi Eşbaşkanları Remziye Yaşar ve İrfan Sarı*) "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

15 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin İlçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Belediye Eşbaşkanı Semire Nergiz ve Ferhat Kut'un gözaltına alındığı öğrenildi. Nusaybin Belediye Meclis üyesi Mehmet Emin Alkan'ın da polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. **17 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Eşbaşkanların (*Nusaybin Belediye Eşbaşkanları Semire Nergiz ve Ferhat Kut*) "örgüt üyesi olmak" iddiası ile tutuklandığı öğrenildi. Belediye Meclis Üyesi Mehmet Emin Alkan'ın ise savcılık işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Ekim 2019 tarihinde Van'ın Erciş ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, İlçe Belediyesi Eşbaşkanların da aralarında bulunduğu 8 kişinin (*İlçe Belediyesi Eşbaşkanların Yıldız Çetin ve Bayram Çiçek, Meclis üyesi Erhan Akbaş, İlçe Eşbaşkanları Hicran Kandemir ve Şakir Asıl, Baran Karaca*) gözaltına alındığı öğrenildi. **22 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Erciş Belediye Eşbaşkanı Yıldız Çetin "örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklanırken, diğer Eşbaşkan Bayram Çiçek'in ise "adli kontrol şartıyla" serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Ekim 2019 tarihinde Malatya'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 kişinin (*EMEP İl Başkanı Kemal Gültekin, EMEP il yöneticisi Beyhan Bali, HDP Akçadağ ilçe Eşbaşkanı Sezgin Yaylagül*) gözaltına alındığı öğrenildi.

16 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Kürdistan Komünist Partisi (KKP) Genel Başkanı Sinan Çiftiyürek'in gözaltına alındığı öğrenildi. Kuzey ve Doğru Suriye'ye yönelik sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı belirtilen Çiftiyürek'in 75 yaşında ve sağlık sorunları bulunduğu öğrenildi. **17 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Çiftiyürek'in adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

16 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Bağlar ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*Çimen Ülker*) sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi. **17 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından "Örgüt propagandası" iddiasıyla adliyeye sevk edilen Ülker'in "yurt dışı yasağı" şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

16 Ekim 2019 tarihinde Erzincan'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP eski İl Eşbaşkanı Ayhan Pakan'ın gözaltına alınarak, İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

18 Ekim 2019 tarihinde Van'da HDP 7'nci kuruluş yıl dönümü dolayısıyla yapılmak istenen yürüyüşe polis tarafından müdahale edildiği ve 7 HDP'linin (HDP PM Üyesi Yunus Durdu, parti yöneticileri Kerem Kaçmaz, Neslihan Şedal ve ismi öğrenilemeyen 4 kişi) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan 7 kişi hakkında, 2911 sayılı "Toplantı ve gösteri yürüyüşü kanununa muhalefet etmek" gerekçesiyle işlem yapıldığı ve daha serbest bırakıldıkları öğrenildi.

18 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da sabah saatlerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında 5 kişinin (*Satiye Ok, Helin Yağmur Uci, Sedat Türülü, Osman Demir, Barış Erişen*) darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

18 Ekim 2019 tarihinde Urfa'nın Birecik ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, HDP Birecik İlçe Eşbaşkanı Ömer Karadağ'ın gözaltına alındığı öğrenildi. Sosyal medya hesabından yapılan paylaşımlar gerekçe gösterilerek "Örgüt Propagandası" yapmak iddiasıyla gözaltına alınan Karadağ'ın, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede adli kontrol şartı ile serbest bırakıldığı öğrenildi.

19 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da aktivist Nurcan Baysal'ın evine, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek polis tarafından baskın düzenlendiği öğrenildi. Yurt dışında bulunan Baysal'ın evine düzenlenen baskında, evde arama yapıldığı belirtildi.

21 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nca yürütülen bir soruşturma kapsamında İçişleri Bakanlığı kararıyla görevinden uzaklaştırılan ve yerine kayyum atanan Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eşbaşkanı Selçuk Mızraklı, Kayapınar Belediyesi Eşbaşkanı Keziban Yılmaz, Bismil Belediyesi Eşbaşkanı Orhan Ayaz ve Kocaköy Belediyesi Eşbaşkanı Rojda Nazlier'in polis ve jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarıyla gözaltına alındığı öğrenildi. Soruşturma kapsamında Kocaköy Belediyesi Muhasebe Birimi Sorumlusu Mehmet Burhan ve İmar İşleri'nden sorumlu Hamdullah Aras'ında gözaltına alındığı öğrenildi. **22 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade

işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Başkanı Selçuk Mızraklı, Kayapınar Belediye Başkanı Keziban Yılmaz ve Kocaköy Belediye Başkanı Rojda Nazlier'in "Örgüt üyesi olmak" ve "Örgüt propagandası yapmak" suçlamalarıyla tutuklandıkları, ve Bismil Belediye Eşbaşkanı Orhan Ayaz'ın ise adli kontrol tedbiriyile serbest bırakıldığı öğrenildi.

21 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Derik ilçesi kırsalında operasyona çıkan askerler ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada, 1 askerin yaşamını yitirdiği öğrenildi. Çıkan çatışmanın ardından Mardin Valiliği tarafından, Derik ilçesine kırsalında bulunan 4 mahallede (*Çataltepe /Erbate, Adak/Simaqî, Doğançı/Bizdoxan, Develi/(Kotê)*) ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Yasak kapsamında bulunan Çataltepe mahallesinde askerler tarafından düzenlenen ev baskınlarında 12 yurttaşın (*Yusuf Temel ve oğlu Şeyhmus Temel, Abdurrahman Temel, İbrahim Temel, Mahmut Temel, Seyit Savcı, Bedirhan Savcı, Enver Demli, M. Nezir Demli, Tahir Adal, Mehmet Bilgen ve Mehmet Sıddık Aksak*) darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Yasağın, aynı gün sona erdiği duyuruldu. **30 Ekim 2019 tarihinde** İl Jandarma Komutanlığı'nda tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 12 kişiden 1'inin (*Yusuf Temel-Yaş 70*) "örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla tutuklandığı ve 11 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

22 Ekim 2019 tarihinde Bitlis'in Tatvan ilçesinde sabah saatlerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Tatvan Belediyesi'nin 4 HDP'linin (*Ahmet Barut, Suat Karahan, Lezgin Bingöl, Halit Açar*) "Örgüt propagandası" iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. **24 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 4 HDP'linin adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

22 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Mazıdağı ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, HDP'li Mazıdağı İlçe Eşbaşkanı Mesut Ürün'ün gözaltına alındığı öğrenildi. Ürün'ün emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

23 Ekim 2019 tarihinde Malatya'nın Hekimhan ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınında, 2 HDP'linin (*HDP İlçe Eşbaşkanı Muharrem Özbey, HDP Arguvan İlçe üyesi Aziz Polat*) sosyal medya hesaplarından yaptıkları paylaşımlar gerekçe gösterilerek, "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. **24 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 HDP'liden Özbey'in adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı, Polat'ın ise tutuklandığı öğrenildi.

23 Ekim 2019 tarihinde Muş'ta polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 3 HDP'linin (*HDP İl Eşbaşkanı Murat Balkaya ile HDP Gençlik Meclisi üyesi Nafiye Bal, Üniversite öğrencisi Şeyma Orhan*) gözaltına alındığı öğrenildi. **25 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişiden 2'sinin (Murat Balkaya ve Nafiye Bal) "Örgüt propagandası" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. Diğer 1 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

24 Ekim 2019 tarihinde Batman'da HDP PM Üyesi Reber Varhan'ın sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi. **26 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Varhan'ın adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

28 Ekim 2019 tarihinde Şırnak kent merkezinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 yurttaşın (*Abdulselam Baysal, Zahide Barınç, Elmas Külter*) gözaltına alındığı öğrenildi.

29 Ekim 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre Belediyesi Eşbaşkanı Mehmet Zırığ'ın hakkındaki soruşturmalar gerekçe gösterilerek İçişleri Bakanlığı tarafından görevinden alındığı ve yerine ilçe kaymakamı Davut Sinanoğlu'nun kayyım olarak atandığı öğrenildi. Kararı protesto etmek amacıyla HDP İlçe Örgütü binası önünde toplanan kitleye polis tarafından gaz bombalarıyla müdahalede bulunduğu ve 4 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **30 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 4 yurttaşın serbest bırakıldığı öğrenildi.

Diyarbakır'ın Silvan ve Hani ilçeleri sınırında kalan dağlık ve kırsal bölgelerde, 26 Ekim günü özel birliklerin katılımıyla askeri operasyon başlatıldı. Bölgedeki mahalle ve mezralarda bulunan düzenlenen ev baskınlarında 5 kişinin (M.G., Y.Z., S.M., M.T., M.Y.) gözaltına alınarak, İl Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğü öğrenildi.

31 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesi Karahasan Mahallesi'ne bağlı mezrada düzenlenen askeri operasyon sırasında, 2 yurttaşın (*Ahmet Erdak, Mehmet Erdak*) gözaltına alındığı öğrenildi. Lice Jandarma Karakolu'na götürülen yurttaşların, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildikleri adliyede serbest bırakıldıkları öğrenildi.

1 Kasım 2019 tarihinde Van merkez ve ilçeleri Tuşba, İpekyolu ve Edremit'te sabah saatlerinde polis tarafından düzenlenen eş zamanlı ev baskınlarında, aralarından Saray Belediyesi Eşbaşkanı Caziye Duman'ın da bulunduğu 15 kadın siyasetçinin gözaltına alındığı öğrenildi. **4 Kasım 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliye sevk edilen 15 kadından 2'sinin (*Kebire Budakbeyoğlu Karakaray, Mukaddes Karakoç*) "Örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklandığı ve diğer 13 kadının ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

1 Kasım 2019 tarihinde Kars'ın Kağızman ve Digor ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Digor ilçesine bağlı Dağpınar Beldesi belediyesi başkanlığını kazanan ancak KHK'lı olduğu gerekçesiyle mazbatasını verilmeyen Abubekir Erkmen, Kağızman Belediyesi eski Başkanı Mehmet Alkan'ın da aralarında bulunduğu 9 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. **8 Kasım 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliye sevk edilen 9 kişiden 2'sinin (*Selahattin Deniz, Mühittin Sayın*) tutuklandığı ve diğer 7 kişinin adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

2 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde 3 kişinin gözaltına alındığı (*Hani Belediye Meclis Üyesi Gülistan Atag, HDP'li eski belediye meclis üyeleri A.T. ve E.A.*) gözaltına alındığı öğrenildi. **3 Aralık 2019 tarihinde** İlçe Jandarma Karakolu'nda tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişiden 1'nin (*Gülistan Atag*) "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı, diğerlerinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

3 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'ın merkez Bağlar İlçesine polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 3 yurttaşın (*Bağlar Belediyesi Meclis üyesi Yusuf Ziya Yavuz, Leyla Akgül, Hatun Yıldız*) gözaltına alındığı öğrenildi. **3 Aralık 2019 tarihinde** emniyet ifadelerinin tamamlanması ardından adliyeye sevk edilen 3 kişiden 2'sinin (*Yusuf Ziya Yavuz, Leyla*

Akgül) "görevi yaptırmamak için direnme" ve "örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek" suçlarıyla tutuklandığı, diğer 1 kişinin ise serbest bırakıldığı öğrenildi.

7 Kasım 2019 tarihinde Şırnak'ın Beytüşşebap ilçesi merkezi ve bağlı köylerde düzenlenen ev baskınlarında, aralarından HDP İlçe Eşbaşkanı Şaban Cin'in de bulunduğu 20 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. 2015 yılında kentte yapılan bir cenaze törenine katıldıklarına ilişkin soruların yöneltildiği gözaltındaki 20 kişinin, jandarma karakolda tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

8 Kasım 2019 tarihinde Van'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, İpekyolu Belediyesi Eşbaşkanları Azim Yacan ve Şehsade Kurt'un gözaltına alındığı öğrenildi. **11 Kasım 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Yacan ve Kurt'un "Örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası" iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi.

8 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'da sabah saatlerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 7 kişinin (*HDP İl Yöneticisi Mehmet Yalçın, Yenişehir Belediyesi Meclis Üyesi Alaattin Zuğurlu, Kayapınar Belediyesi Meclis üyeleri Hikmet Altuğ ve Songül Dağ Kapancı, Ergani Belediyesi Meclis Üyesi Sevican Yaşar, Kenan Canpolat Aysel Tufan*) gözaltına alındığı öğrenildi. Aynı gün emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişinin serbest bırakıldığı öğrenildi.

8 Kasım 2019 tarihinde Ağrı'da bir kafede oturan HDP Gençlik Meclisi üyesi Nurullah Özgün isimli yurttaşın, polisin GBT sorgulaması sonrasında "İfaden var" denilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

9 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'da sabah saatlerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 4 kişinin (*Sur Belediyesi Meclis üyesi Halime Akyol, Bağlar Belediyesi Meclis üyesi Hividar Bozkuş, Sipan Tosun, Zeki Arşimet*) gözaltına alındığı öğrenildi. **11 Kasım 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 4 kişiden 2'sinin (*Hilmi Akyol ve Hividar Bozkuş*) "polise mukavemet etmek" iddiasıyla tutuklandığı, diğerlerinin ise adli kontrol tedbiriyle serbest bırakıldığı öğrenildi.

11 Kasım 2019 tarihinde Antep'in merkez Şahinbey ve Şhitkamil ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, aralarında İHD Antep Şube Başkanı Ahmet Hartavi, HDP ve DBP'li yöneticilerinde bulunduğu 54 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. **24 Kasım 2019 tarihinde Antep Valiliği tarafından yapılan şöyle denildi:** "Cumhuriyet Başsavcılığı koordinesinde İl Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğümüz tarafından PKK/KCK-TM örgütlenmesine yönelik, operasyon gerçekleştirilmiştir. Yapılan operasyonda cezaevi iç-dış koordinasyonu yapılanması, kadın alan yapılanması, mali ve ekonomik alan yapılanması, ideolojik alan yapılanması ve örgütün gençliğin faaliyetleri ile ilgili istismar yapılanması içerisinde eylem ve faaliyetlerde buldukları uzun süreli yapılan teknik çalışmalar sonucunda tespit edilmiştir. HDP ve DBP İl eş başkanlarının aralarında bulunduğu toplam (57) şüpheli şahsın yakalanmasına yönelik Gaziantep merkezli (8) ilde 14.11.2019 günü eş zamanlı olarak operasyon yapılmış, (54) şüpheli yakalanmıştır. Adli makamlara sevk edilen şüphelilerden (29) şahsa adli kontrol kararı verilmiş olup, aralarında HDP ve DBP il/ilçe eş başkanlarının bulunduğu toplam (25) şahıs ise tutuklanmıştır." **30 Kasım 2019 tarihinde** Antep Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından gözaltına alınan 10 kişinin adli kontrol şartı ile serbest bırakılmalarına itiraz edildi. Yapılan itirazın kabul edilmesi üzerine yeniden gözaltına alınan 10 kişinin (*HDP Antep İl Örgütü Eşbaşkanı Sultan Bayındır, İl Örgütü Yöneticisi Mustafa Tunç, PM Üyesi Ömer Faruk Koç ile Şefik Sondu, Durri*

Kaygusuz, Fadile Dikici, Cumali Taşçı, Ramazan Kuas, Azime Bali, Müslüm Özkan) çıkarıldıkları mahkemece tutuklandığı öğrenildi.

13 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'da sabah saatlerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ve Lice Belediyesi Meclis üyesi Şehriban Zuğurlu'nun gözaltına alındığı öğrenildi. **14 Kasım 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Zuğurlu'nun "Polise mukavemet", "Örgüte yardım etmek" ve "Örgüt propagandası yapmak" suçlamalarıyla tutuklandığı öğrenildi.

13 Kasım 2019 tarihinde Batman'da HDP Kadın Meclisi üyeleri tarafından, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü etkinlikleri kapsamında kadın cinayetlerine dikkat çekmek için Sanat Sokağı'nda yapılmak istenen basın açıklaması izin verilmediği öğrenildi. Bunun üzerine parti binasına doğru yürüyen kadınları polis tarafından müdahalede bulunuldu ve 10 kadının gözaltına alındığı öğrenildi.

14 Kasım 2019 tarihinde Maraş'ın Elbistan ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında 8 kişinin (*HDP Elbistan İlçe Örgütü yöneticileri Ali Kısa, Elif Kısa, Halil Hoşoğlu, Bekir Kara, Hatun Bark, İbrahim Mayır, Dilek Bekir, Mehmet Dilekçi*) gözaltına alındığı öğrenildi.

Hakkında yürütülen bir soruşturma nedeniyle Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na ifadesine başvurulmak üzere Diyarbakır Adliyesi'ne çağrılan Diyarbakır merkez Kayapınar İlçe Belediyesi Meclis Üyesi Emel Arslan'ın **14 Kasım 2019 tarihinde** gittiği adliyede, "Polise mukavemet" ve "Örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek" suçlamalarıyla tutuklandığı öğrenildi.

15 Kasım 2019 tarihinde Mardin'de polis tarafından düzenlenen ev baskınları sonucunda, Savur Belediyesi Eşbaşkanı Gülistan Öncü, Mazıdağı Belediyesi Eşbaşkanı Nalan Özaydın ve Derik Belediyesi Eşbaşkanı Mülkiye Esmez'in gözaltına alındığı öğrenildi. Eşbaşkanların yanı sıra Derik Belediyesi çalışanları Müslime Özbahçeci, Hediye Güneş, Burhan Temel ve Feyzullah Erol'un da gözaltına alındıkları öğrenildi. **26 Kasım 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen belediyelerin eşbaşkanlarının (*Gülistan Öncü, Nalan Özaydın, Mülkiye Esmez*) TCK 314/2 maddesince "Örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. Derik Belediyesi çalışanı 4 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Kasım 2019 tarihinde Urfa'nın Suruç Belediyesi Eşbaşkanı Hatice Çevik'in sabah saatlerinde polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. **20 Kasım 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Çevik'in "örgüt üyesi olmak" ve "örgüt propagandası yapmak" iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi.

15 Kasım 2019 tarihinde Mardin'de Mezopotamya Ajansı (MA) muhabiri Ömer Akın'ın İstanbul Cumhuriyet Savcılığı tarafından hakkında başlatılan bir soruşturma kapsamında polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. Akın'ın savcılık ifadesi ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Kasım 2019 tarihinde Mardin'in Dargeçit ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 10 kişinin (*Mustafa Aslan, Halil Bozkurt, Celal Doğan, Yusuf Akın, Fasiha Kar, Mahmut Kaya, Hüsamettin Kaya, Bedri Günbey, Lokman Kaya, Mehmet Siddik*) gözaltına alındığı öğrenildi. **21 Kasım 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade

işlemlerinin ardından adliye sevk edilen 10 kişinin adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

16 Kasım 2019 tarihinde HDP Urfa İl Örgütü, Suruç Belediyesi Eşbaşkanı Hatice Çevik'in gözaltına alınmasının ardından yerine kayyum atanmasını protesto etmek amacıyla partinin ilçe binasından belediye binasına doğru yürüyüş gerçekleştirdi. Aralarında HDP Milletvekili, partililer ve yurttaşların bulunduğu gruba, polis bir süre sonra müdahalede bulundu. Müdahalede sırasında 5 HDP'linin (*HDP İl Eşbaşkanları Emine Çetiner ve Mikail Gözek, Belediye Meclis üyesi Fatma Taş Ekmez, Suruç Belediye Başkan Yardımcısı Nahide Kılıç, İl Örgütü yöneticisi Ferit Tamga*) darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

19 Kasım 2019 tarihinde HDP Urfa il yöneticisi Hidayet Düğer'in "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla hakkında açılan davada verilen 7 yıl 6 ay hapis cezasının Yargıtay tarafından onanması üzerine, partinin il binasından çıktığı sırada gözaltın alındığı öğrenildi. Cezasının yaklaşık 3 yılını tutukluluk süresinde dolduran Düğer'in kalan cezanın infazı için getirildiği Urfa Adliyesi'nde tutuklandığı öğrenildi.

19 Kasım 2019 tarihinde Ağrı kent merkezinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 kişinin (*HDP eski İl Eşbaşkanı Naile Barış, Belediye meclis üyesi Ceren Barış, HDP üyesi Hamit Taşdemir*) gözaltına alındığı öğrenildi.

22 Kasım 2019 tarihinde Erzurum'un Karayazı ilçesine bağlı Ulucanalar köyüne sabah saatlerinde jandarma tarafından düzenlenen baskında, 8 kişinin (*Tufan Yılmaz, Sedi Yılmaz, Nimet Yılmaz, Gıyasettin Sönmez, Mahfuz Sönmez, Şemsettin Bülbül, Abdülkerim Bülbül, Salih Kartal*) gözaltına alındığı öğrenildi. İlçe Jandarma Komutanlığı'nda tamamlanan ifade işlemlerinin ardından geç saatlerde adliyeye sevk edilen 8 kişinin serbest bırakıldığı öğrenildi.

23 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Kayapınar ilçesinde polis tarafından sabah saatlerinde düzenlenen ev baskınında, 1 kişinin (*Fekrat Kurt*) gözaltına alındığı öğrenildi.

23 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinde bulunan bir kafeye polis tarafından baskında, 1 yurttaşın (*İbrahim Ay*) tekme, tokat ve silah dipçikleri ile darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

26 Kasım 2019 tarihinde Van'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 20 genç yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **29 Kasım 2019 tarihinde** İl Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 20 kişiden 5'inin (*İzzet Işık, Nihat Işık, Hazar Dayan, Harun Boğa, Ferhat Arslanboğa*) "Örgüt propagandası yapmak" ve "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı, diğerlerinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

26 Kasım 2019 tarihinde Ağrı'nın Taşlıçay ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında 6 kişi gözaltına alındığı ve 6 kişiden HDP eski ilçe eşbaşkanı Erdal Aslan'ın tutuklandığı öğrenildi.

26 Kasım 2019 tarihinde Muş'ta polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2 HDP'linin gözaltına alındığı öğrenildi. **27 Kasım 2019 tarihinde** Muş İl Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 kişiden 1'inin (*HDP Muş*

eski İl Genel Meclisi Üyesi Ömer Altay) "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı, diğer kişinin ise (*HDP Muş Merkez İlçe yöneticisi Cuma Çakır*) adli kontrol şartı ile serbest bırakıldığı öğrenildi.

27 Kasım 2019 tarihinde Muş'ta polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 1 kişinin (*DBP'li eski İl Genel Meclisi Üyesi Ümit Sakık*) gözaltına alındığı ve **28 Kasım 2019 tarihinde** Muş İl Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin sevk edildiği adliyede "Örgüt propagandası yapmak" ve "Örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

28 Kasım 2019 tarihinde Muş havaalanında, Muş Belediyesi'nin HDP'li Meclis Üyesi Faruk Demir'in gözaltına alındığı öğrenildi.

27 Kasım 2019 tarihinde Ağrı merkez, Doğubayazıt, Tutak ve Taşlıçay ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 11 HDP'linin gözaltına alındığı öğrenildi. **28 Kasım 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kişiden 5'inin "örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklandığı, 6 kişinin ise adli kontrol şartı ile serbest bırakıldığı öğrenildi. Tutuklananların isimleri şöyle: *HDP il yöneticileri Kazım Aslan ve Celal Kürkçü, HDP Doğubayazıt ilçe yöneticisi Faruk Sevkan, Taşlıçay eski ilçe Eşbaşkanı Elif Aslan, Tutak ilçesinde HDP eski İl Encümeni İrfan Aslan.*

27 Kasım 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*İrfan Erdem*) sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek ve "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi.

27 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 12 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *DBP Eş Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Şirin Tunç, Kayapınar Belediyesi Meclis Üyesi Songül Dağ Kapancı, DBP eski il Eşbaşkanı Zeki Baran, Bismil Belediyesi Meclis Üyesi Rıdvan Ezer, Abdulfettah Çiçek, Eğitim Sen Diyarbakır 1 No'lu Şube Eşbaşkanı Hatice Efe, DBP Bağlar ilçe yöneticisi Tahir Gül ve isimleri öğrenilemeyen 5 kişi.* **28 Kasım 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 12 kişiden 4'ünün savcılık tarafından, 8 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi. 12 kişinin parti ve sendikal çalışmalar gerekçe gösterilerek gözaltına alındıkları öğrenildi.

27 Kasım 2019 tarihinde Adıyaman'ın Kahta ilçesinde KHK ile kapatılan DİHA Muhabiri Hacı Yusuf Topaloğlu'nun hakkında açılan bir soruşturma kapsamında gözaltına alındığı öğrenildi. **5 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Topaloğlu'nun "gizli tanık" beyanıyla ve "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

27 Kasım 2019 tarihinde Siirt'te polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 11 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **1 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 yurttaşın, savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

27 Kasım 2019 tarihinde Batman'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, DTK, HDP ve DBP yöneticisi ve üyelerinin de bulunduğu 30 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **2 Aralık 2019 tarihinde** gözaltında bulunan 30 kişiden 10 kişinin emniyet ifadelerinin tamamlanması ardından adliyeye sevk edildiği, 10 kişiden 7'sinin (*Ayşe Adlığ Acar, Elif Koyuncu, Halime Çetinkaya, Mehmet Emin Özek, Mehmet Yaşar, Mehmet Yıldırım, Serdar*

Öztekin) "örgüt üyesi olmamak ile birlikte örgüt adına suç işleme" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. **3 Aralık 2019 tarihinde** emniyet ifadelerinin tamamlanması ardından adliyeye sevk edilen 7 kişiden 5'inin (*HDP eski İl Eşbaşkanı Fatma Kapalıgöz, Seyithan Tatar, Veysi Aslan, Sadrettin Yılmaz, DBP Merkez ilçe Eşbaşkanı Mehmet Salih Turmuş*) "örgüt üyesi" olmak suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi. **4 Aralık 2019 tarihinde** emniyet ifadelerinin tamamlanması ardından adliyeye sevk edilen 13 kişiden 7'sinin (*Adil Erin, Derya Arslan, Kemal Bilir, Yazar Mehmet Faysal Özdemir, Yaşar Kırca, Seyithan Mintaş, Şükrü Baytar*) "Örgüt üyesi olma" iddiasıyla tutuklandıkları öğrenildi.

27 Kasım 2019 tarihinde Mardin merkez ve Kızıltepe ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP Meclis Üyesi 7 genç yurttaşın (*Elif İnan, Mizgin Sırnaç, Azat Akansel, Sultan Irmak, Özgür Ermiş, Hatip Öncü, Hilal ?*) gözaltına alındığı öğrenildi. "Suç oluşturma şüphesi" üzerine gözaltına alınan ve **28 Kasım 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 yurttaşın serbest bırakıldığı öğrenildi.

28 Kasım 2019 tarihinde Muş'un Malazgirt ilçesindeki polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Malazgirt Belediyesi Meclis Üyesi Sema Tekin'in gözaltına alındığı öğrenildi.

29 Kasım 2019 tarihinde Şırnak'ın İdil ilçesinde polis kontrol noktasında 1 yurttaşın (*Mervan Dündar*) gözaltına alındığı ve soruşturma dosyası Hakkari'de denilerek Hakkari Emniyet Müdürlüğü TEM şubeye götürüldüğü öğrenildi. **3 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Dündar'ın, gizli tanık beyanlarıyla "örgüte yardım yataklık" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

29 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 7 kişinin (*N.S., B.S., Ç.K., A.Ç., Y.U., İ.U., Y.S.*) "6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanuna Muhalefet Etmek" suçlamasıyla gözaltında alındığı öğrenildi. 7 kişinin, **30 Kasım 2019 tarihinde** Diyarbakır İl Jandarma Komutanlığında tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

29 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Yenişehir ilçesi Ofis Sempti'nde polisin trafikte yol verme konusunda tartıştığı 8 kişiyi darp ederek gözaltına aldığı öğrenildi. Yurttaşların darp edildiği anların, çevredeki yurttaşlar tarafından görüntülediği belirtildi.

2 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Sur ilçesinde sabah saatlerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 2 kardeşin (*Mazlum Çiçek, Mahir Çiçek*) darp edilerek gözaltına alınarak, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. Baskın esnasında, 2 kardeş dışında tüm aile bireylerinin banyoda zorla tutulduğu ve tüm eşyaları dağıtıldığı belirtildi.

3 Aralık 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde sabah saatlerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 1 yurttaşın (*Remzi Çağlı*) gözaltına alındığı öğrenildi. 2014 yılının 6-8 Ekim günlerindeki Kobane eylemleri nedeniyle yargılandığı davada 2 yıl 6 ay hapis cezası verilen Çağlı'nın cezasının İstinaf Mahkemesi tarafından onanması nedeni ile gözaltına alındığı, **5 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edildiği adliyede ise tutuklandığı öğrenildi.

Maraş'ın Elbistan ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 HDP'linin (*HDP Elbistan İlçe Örgütü yöneticileri Elif Kısa, Ali Kısa, Bekir Kara*) gözaltına alındığı

öğrenildi. **4 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 yöneticinin de “gizli tanık” ifadeleriyle tutuklandığı öğrenildi. Aile avukatının yetkili mercilere yaptığı itiraz üzerine Elif Kısa tahliye talebinin reddedildiği, ancak eşi Ali Kısa’nın ise **6 Aralık 2019 tarihinde** serbest bırakıldığı öğrenildi.

5 Aralık 2019 tarihinde Muş'ta polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP’li 2 İl Genel Meclis Üyesinin (*Mehmet Demir, Mehmet Şakir Tuğrul*) gözaltına alındığı öğrenildi. **6 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Demir ve Tuğrul’un, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

5 Aralık 2019 tarihinde Van’da HDP yönetiminde bulunan Muradiye Belediyesi Eşbaşkanları Leyla Balkan ve Yılmaz Şalan, Özalp Belediyesi Eşbaşkanları Dilan Örenci ve Yakup Almaç ile Başkale Belediyesi Eşbaşkanı Erkan Acar’ın sabah saatlerinde polis tarafından evlerine düzenlenen baskın sonucunda, "Örgüt üyeliği" ve "Örgüt propagandası" iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. **9 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen eşbaşkanlardan Muradiye Belediyesi Eşbaşkanı Yılmaz Şalan, Özalp Belediyesi eşbaşkanları Dilan Örenci ve Yakup Almaç tutuklanırken, Başkale Belediyesi Eşbaşkanı Erkan Acar ve Muradiye Belediyesi Eşbaşkanı Leyla Balkan’ın adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

5 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır’ın Merkez Bağlar ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, görevden uzaklaştırılarak yerine kayyum atanan HDP’li Bağlar Belediyesi Meclis Üyesi Naşide Buluttekin Can’ın gözaltına alındığı öğrenildi.

6 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır’da sabah saatlerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP’li 8 kişinin (*HDP Sur İlçe Eşbaşkanı Zülfikar Odabaşı, HDP Diyarbakır il yöneticisi Mehmet Sait Demir, HDP Diyarbakır eski il yöneticisi Mehmet Nesim Gültekin, Naşide Buluttekin Can, Arif Akay ve ismi öğrenilemeyen 3 kişi*) gözaltına alındığı öğrenildi. **11 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 8 kişiden 2’sinin (*Mehmet Sait Demir, Mehmet Nesim Gültekin*) “Örgüt üyesi olmak” iddiasıyla tutuklandığı ve diğer 6 kişinin ise adli kontrol tedbiriyle serbest bırakıldığı öğrenildi.

6 Aralık 2019 tarihinde Ağrı’nın Patnos ilçesinde sabah saatlerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP’li 7 kişinin (*HDP İlçe Eşbaşkanı Ahmet Ege, İl Genel Meclis Üyesi Kutbettin Özgün ile parti üyeleri Kadir Ege, Naim Durak, Cemil Can, Atilla Dursun ve Cevdet Can*) gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişiden 2’sinin (*Atilla Dursun, Cevdet Can*) “örgüte yardım etmek” iddiasıyla tutuklanırken, 5 kişinin ise serbest bırakıldığı öğrenildi.

6 Aralık 2019 tarihinde Ağrı’nın Tutak ilçesine bağlı Soğukpınar (Mûşîyan) köyünde sabah saatlerinden yapılan operasyonda silahlı çatışma çıktığı ve çatışma sırasında 3 çocuk babası Murat Kaya isimli yurttaşın yaşamını yitirdiği öğrenildi. Köyde 9 yurttaşın (*Hanım Aksoy, Alican Aksoy, Kemal Aksoy, Ahmet Aksoy, Cemal Aksoy, Fikret Çetin, Mehmet Siddik Çetin, Zozan Mihyettin, Birgül Çetin*) dün savcılığa çıkarıldı. Savcılık ifadeleri alınan köylülerden Hanım Aksoy, Cemal Aksoy, Ahmet Aksoy ve Fikret Çetin) gözaltına alındığı, Cemal Aksoy adında bir kişinin de yaralanıp Van Araştırma Hastanesi’ne kaldırıldığı öğrenildi. **10 Aralık 2019 tarihinde** çatışmada yaşamını yitiren Murat Kaya’nın kardeşleri Maksut ve Fettah Yalçın’ın düzenlenen baskında gözaltına alındığı ve bir gün sonra alınan

ifadelerinin ardından serbest bırakıldıkları öğrenildi. **12 Aralık 2019 tarihinde** İl Jandarma Komutanlığı'nda tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 9 kişiden 2'sinin (*Cemal Aksoy, Fikret Çetin*) “Örgüte yardım ve yataklık” iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

8 Aralık 2019 tarihinde Dersim’de gözaltına alınan sanatçı Yılmaz Çelik’in **10 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede “örgüt üyeliği” ve “örgüt propagandası yapmak” iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

8 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır’ın Çınar ile Bağlar ve Kayapınar ilçelerine bağlı köylerde sabah saatlerinde Diyarbakır İl Jandarma Komutanlığı ekiplerince düzenlenen baskınlarda, 1’i çocuk 24 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **19 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 23 kişiden 2’si serbest bırakılırken, 21 kişinin “örgüt üyesi olmak”, “örgüte yardım etmek”, “patlayıcı madde bulundurmak” iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi. Tutuklanan isimleri şöyle: *Abdulkadir Eken, Botan Eken, Hogır Eken, Fırat Çiftçi, İsmet Akar, İsmet Yıldız, Yasin Çiftçi, Abdulkadir Yağar, Ahmet Derse, Ahmet Doğan, Mahmut Bırak, Mehmet Akyüz, Zeki Güçlü, Vahdettin Aktaş, Fatih Güçlü, Hakan Yıldız, Salih Dönmez, İbrahim Çiftçi, Lokman Çiftçi, Nahit Toprak, Recep Çiftçi.*

11 Aralık 2019 tarihinde Mardin merkez ve ilçelerinde sabah saatlerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 11 kişinin (*HDP Mardin İl Eşbaşkanı Salih Kuday ile parti üyeleri Neda Alper, Abdullah Akikol, Aysel Erol, SES eski şube yöneticisi Emel Oran, BES eski şube Başkanı Mustafa Benli, Mardin Tabip Odası Başkanı Dr. Derya Etem*) gözaltına alındığı öğrenildi. **13 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen ve aralarından Tabip Odası Eşbaşkanı Derya Etem’in de bulunduğu 5 kişinin serbest bırakıldığı öğrenildi.

11 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır’ın merkez Bağlar ve Kayapınar ile Dicle, Lice, Hani ve Kocaköy ilçelerinde 29 ayrı adrese İl Jandarma Komutanlığı’na bağlı özel birlikler tarafından sabah saatlerinde düzenlenen baskınlarda, 17 kişinin “örgüte yardım” ettikleri iddiasıyla gözaltına alınarak Diyarbakır İl Jandarma Komutanlığı’na götürüldüğü öğrenildi.

11 Aralık 2019 tarihinde Ağrı’da polis tarafından düzenlenen operasyonda, 3 kişinin (*HDP Doğubayazıt İlçe Eşbaşkanı Abdullah Ekelek, Gazeteci Aziz Oruç, Muhammet İkrım Müftüoğlu*) gözaltına alındığı öğrenildi. **13 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 kişinin (*Abdullah Ekelek, Muhammet İkrım Müftüoğlu*) "Örgüte yardım ve yataklık etmek" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. Gazeteci Aziz Oruç’un dosyasına ‘gizlilik’ kararı ve ‘avukat kısıtlılığı’ kararı getirildiği öğrenildi. **18 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Oruç’un "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

İçişleri bakanlığı tarafından 4 Kasım’da görevinden alınarak yerine kayyum atanan Kızıltepe Belediyesi Eşbaşkanı Nilüfer Elik Yılmaz ile Belediye Eşbaşkan Yardımcısı Dilber Sulhan’ın **12 Aralık 2019 tarihinde Mardin’de** polis tarafından düzenlenen ev baskınında gözaltına alındığı öğrenildi. **13 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Eşbaşkan Nilüfer Elik Yılmaz’ın “ Örgüt üyeliği” suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

12 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinde düzenlenen baskınlarda, 12 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

12 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'ın polis tarafından düzenlenen ev baskınında, HDP Gençlik Meclisi üyesi Sevim Akdağ'ın gözaltına alındığı öğrenildi. Akdağ'ın hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma kapsamında gözaltına alındığı belirtildi.

13 Aralık 2019 tarihinde Van'dan Ağrı'ya giderken **Hamur ilçesinde** polis kontrol noktasında, HDP Gençlik Meclisi Üyesi Nurullah Üzgün'ün otobüsten indirilip gözaltına alındığı ve ardından tutuklandığı öğrenildi.

13 Aralık 2019 tarihinde Ağrı'nın Patnos ilçesine bağlı köylere askerler tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 9 kişinin gözaltına alınarak İlçe Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğü öğrenildi.

İçişleri Bakanlığı'nın kararıyla 2016 yılında görevden uzaklaştırılarak yerine kayyum atanan DBP Suruç Belediyesi Eşbaşkanı Halil Akbaş'ın **14 Aralık 2019 tarihinde Urfa'da** "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla açılan soruşturma kapsamında gözaltına alındığı ve Urfa Emniyet Müdürlüğü TEM Şubesi'ne götürüldüğü öğrenildi.

16 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP PM Üyesi Zeynep Boğa'nın polis tarafından gözaltına alındığı ve emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

17 Aralık 2019 tarihinde Muş'ta polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, "Örgüte üye olma" ve "Örgüt propagandası yapma" iddiasıyla ilçe belediyelerin eş başkanlarının (*Varto Belediyesi eşbaşkanları Ülkü Karaaslan ve Mahmut Yalçın, Bulanık Belediye eşbaşkanları Eylem Saruca ve Adnan Topçu, Eretepe Belde Belediye Başkanı Dilaver Kesik*) gözaltına alındığı öğrenildi. **18 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen eşbaşkanlardan Bulanık Belediyesi Eşbaşkanı Eylem Saruca, Eretepe Belde Belediye Başkanı Dilaver Kesik ve Varto Belediyesi Eşbaşkanı Mahmut Yalçın'nın adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı, Bulanık Belediyesi Eşbaşkanı Adnan Topçu ve Varto Belediyesi Eşbaşkanı Ülkü Karaaslan tutuklandığı öğrenildi.

17 Aralık 2019 tarihinde Malatya'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 11 kadın siyasetçinin (*HDP eski İl Eşbaşkanı Fatma Alataş, DBP Yeşilyurt eski İl Eşbaşkanı Reyhan Bakır, HDP il yöneticisi Zeynep Doğan, ESP eski il başkanı Ayşe Işık, PSKD yöneticileri Sayime Tuncel, Hatice Zengin, HDP üyeleri Sevgi Çınar, Gule Doğan, Reyhan Bakır, Betül Kurnaz Kılıç, Hatun Aydın*) gözaltına alındığı öğrenildi. **18 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kadından 5'inin serbest bırakıldığı öğrenildi. **19 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 6 kadın daha serbest bırakıldı.

Mardin'in Mazıdağı ilçesine bağlı Konur (Şêb) ve **Derik ilçesine** bağlı Çayköy (Şêb a Jer) kırsal mahallelerinde, **17 Aralık 2019 tarihinde** operasyon yapılacağı gerekçesiyle sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Gece saatlerinden başlayan yasağın, aynı gün akşam saatlerinde sona erdiği duyuruldu. Operasyon ardından, Çayköy'e askerler tarafından düzenlenen baskında 8 kişinin (*Sercan Dölek, Vedat Belgin, Halil Belgin, Nezir Demir, Bedrettin Özge, Aydın Özborak, Sinan Danış, Ahmet Yapıcı*) gözaltına alındığı öğrenildi. **24**

Aralık 2019 tarihinde İl Jandarma Komutanlığı'nda tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliye sevk edilen 8 kişinin adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

20 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Sur Belediye Eşbaşkanı Filiz Buluttekin ve Cemal Özdemir ile Belediye Meclis Üyesi Yılmaz Eken'in gözaltına alındığı öğrenildi. **23 Aralık 2019 tarihinde** Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü TEM Şubesi'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliye sevk edilen Belediye Eşbaşkanları Buluttekin ve Özdemir'in "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. Belediye Meclis Üyesi Eken'in ise, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

24 Aralık 2019 tarihinde Mardin'de DBP Mardin İl Eşbaşkanı Hasibe Mengirkaon'un hakkında başlatılan bir soruşturma kapsamında ifade vermek için gittiği il Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltına alındığı öğrenildi. **27 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliye sevk edilen Mengirkaon'un "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

24 Aralık 2019 tarihinde Siirt'in Pervari ilçesi Doğan köyüne bağlı Karamık (Umyanis) mezrasına askerler tarafından düzenlenen baskında, 3'ü çocuk 19 kişinin "Örgüt propagandası yapmak" ve "Örgüte eleman kazandırmak" iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanlar arasında kanser hastası ve 70 yaşında olduğu öğrenilen Ahmet Tunç isimli yurttaşında bulunduğu belirtildi. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler şunlar: A.B., L.B., D.T. isimli çocuklar ile Hazal Külter, Kasım Külter, Sadık Tekne, Zeynep Tekne, Mustafa Kapar, Emine Kapar, Salih Tunç, Sadık Kaplan, Serhat Kapar, Kadriye Kapar.

27 Aralık 2019 tarihinde Urfa'nın Birecik ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (HDP İl Genel Meclis eski üyesi Bozan Karayılan) gözaltına alındığı öğrenildi. Suruç Cumhuriyet Savcılığı'nın yürüttüğü soruşturma çerçevesinde **28 Aralık 2019 tarihinde** Suruç Adliyesi'ne çıkarılan Karayılan'ın "Örgüt üyesi" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

-Yasaklanan Etkinlikler

Kürt sanatçı Mem Ararat'ın 31 Temmuz 2019 tarihinde **Van'da** vereceği konserin valilik tarafından yasaklandığı duyuruldu. **23 Temmuz 2019 tarihinde** Valilik açıklamasında şöyle denildi: "Mem Ararat isimli sanatçının katılımıyla konser düzenleme talebi 13/07/2019 tarihinden itibaren geçerli 27/07/2019 tarihi de geçerli olmak üzere 15 gün süre ile Van ili coğrafi sınırları içerisinde, kamu kurum ve kuruluşları organizesinde gerekli emniyet tedbirleri alınmak üzere Valilik makamına bilgi verilerek yapılacak resmi kutlamalar ve diğer etkinlikler hariç olmak üzere; gerçek ve tüzel kişilerce açık alanlarda düzenlenecek her türlü yürüyüş, toplantı ve etkinlikler... Valilik makamının 12/07/2019 tarih ve 575 oluru ile alınan yasaklama kararı gereği uygun görülmemiştir."

26 Temmuz 2019 tarihinde Tunceli Valiliği tarafından yapılan açıklamada, Munzur Kültür ve Doğa Festivali'nde kapsamında yapılması planlanan "Cumartesi Anneleri" belgeselinin gösterimi ve LGBT Kavram Atölyesi etkinliklerinin yasaklandığı duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: "Kamu esenliğinin ve genel asayişin devamının sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi genel sağlığın ve ahlakın vatandaşların can ve mal güvenliğinin korunması

amacıyla 2911 sayılı Kanun'un 17. Maddesinde belirtilen vali ve kaymakam milli güvenlik kamu düzeni suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacı ile belirli bir toplantıyı bir aşmamak üzere erteleyebilir veya suç işleneceğine dair açık ve yakın tehlike mevcut olması halinde yasaklayabilir hükmü ve 5442 sayılı il idaresi kanununun 11/C maddesi doğrultusunda suç işlenmesinin önlenmesi, kamu güvenliğinin, kamu düzeninin, genel sağlığın veya ahlakın yada başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacı ile sınırlama getirebileceği hükmüne bağlanmıştır. Bu kapsamda her türlü Cumartesi Anneleri ve LGBTİ eylemleri yasaklanması uygundur.”

Mardin'in Nusaybin ilçe Belediyesi tarafından **28 Temmuz 2019 tarihinde** Mitanni Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilmek istenilen açık hava konseri etkinliğine, İlçe Kaymakamlığı engel tarafından, konserde sahne alacak sanatçılar hakkında kimi davaların olduğu ve tertip komitesi ile sanatçı bilgilerinin yapılan başvuruda yer almamasını gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi.

Mardin'in HDP'li Derik Belediyesi, **9 Eylül 2019 tarihinde** günü yeni hizmet binasının açılış töreninde gerçekleştirmek istediği Mehmet Atlı konseri ve stand-up gösterisi için İlçe Kaymakamlığı'na bir süre önce bildirimde bulunduğu, ancak Kaymakamlığın Valiliğin 30 günlük yasaklama kararını gerekçe göstererek, söz konusu konser ve gösteriye izin vermediği öğrenildi.

23 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Kürt sanatçı Mem Ararat'ın **Van'da** 31 Temmuz'da vereceği konserin valilik tarafından yasaklandığı duyuruldu. Valilik gerekçesinde şunlara yer verildi: "*Mem Ararat isimli sanatçının katılımıyla konser düzenleme talebi 13/07/2019 tarihinden itibaren geçerli 27/07/2019 tarihi de geçerli olmak üzere 15 gün süre ile Van ili coğrafi sınırları içerisinde, kamu kurum ve kuruluşları organizesinde gerekli emniyet tedbirleri alınmak üzerine Valilik makamına bilgi verilerek yapılacak resmi kutlamalar ve diğer etkinlikler hariç olmak üzere; gerçek ve tüzel kişilerce açık alanlarda düzenlenecek her türlü yürüyüş, toplantı ve etkinlikler... Valilik makamının 12/07/2019 tarih ve 575 oluru ile alınan yasaklama kararı gereği uygun görülmemiştir.*"

26 Eylül 2019 tarihinde Van'ın Özalp ilçesinde yapılması planlanan ve sanatçılar Serhat Karakaş ile Zozan Özbey'in katıldığı konserin Kaymakamlık tarafından "güvenlik" gerekçesiyle yasaklandığı, gerekçenin ise Valiliğin her 15 günde bir aldığı yasak kararı olduğu belirtildi.

27 Eylül 2019 tarihinde Van'ın Saray ilçesinde yapılması planlanan sanatçı Kadir Çat katıldığı konserin Kaymakamlık tarafından "güvenlik" gerekçesiyle yasaklandığı, gerekçenin ise Valiliğin her 15 günde bir aldığı yasak kararı olduğu belirtildi.

Şırnak'ın Cizre ilçe Belediyesi tarafından **5-6 Ekim tarihleri** arasında gerçekleştirilecek olan 'Mem û Zîn Gençlik Kültür ve Sanat Festivali'nin, Valilik tarafından bir süre önce kentteki eylem ve etkinliklere getirilen 15 günlük yasak kararını gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi.

12 Ekim 2019 tarihinde Antep'te EMEP tarafından düzenlenmek istenen "10 Ekim katliamının 4. yılında Emek ve Demokrasi" panelinin valilik tarafından yasaklandığı öğrenildi.

Mardin'in Derik Belediyesi tarafından **25-27 Ekim tarihleri** arasında düzenlenmek istenilen "Zeytin Festivali"nin İlçe Kaymakamlığı'nca 22 Ekim 2019 tarihinde yasaklandığı öğrenildi. HDP'li belediye tarafından "Zeytin ağacı barış ağacıdır" ve "Barış ağacında buluşuyoruz" sloganıyla düzenlenmek istenilen festivale getirilen yasağa, Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik başlatılan askeri operasyonun gerekçe gösterildiği belirtildi.

-Toplatılan ve Yasaklanan Yayınlar

7 Mart 2019 tarihinde Siirt'te HDP tarafından kentin birçok noktasına bulunan billboardlara asılan ve üzerinde "*Azadî bi xwerevebirinê dest pê dike (Özgürlük kendini yönetmekle başlar)*" ve "*Ya me ye (Bizimdir)*" yazılı afişlerin, savcılık kararıyla polis tarafından toplatıldığı öğrenildi.

7 Mart 2019 tarihinde Ağrı merkez ve Bitlis'in Tatvan ilçesinde HDP tarafından kentin birçok noktasına bulunan billboardlara asılan ve üzerinde "*Azadî bi xwerevebirinê dest pê dike (Özgürlük kendini yönetmekle başlar)*" ve "*Ya me ye (Bizimdir)*" yazılı afişlerin, savcılık kararıyla polis tarafından toplatıldığı öğrenildi.

10 Mart 2019 tarihinde Muş'un Varto ilçesinde HDP tarafından kentin birçok noktasına bulunan billboardlara asılan ve üzerinde "*Azadî bi xwerevebirinê dest pê dike (Özgürlük kendini yönetmekle başlar)*" ve "*Ya me ye (Bizimdir)*" yazılı afişlerin, savcılık kararıyla polis tarafından toplatıldığı öğrenildi.

10 Mart 2019 tarihinde Iğdır'da HDP tarafından kentin birçok noktasına bulunan billboardlara (50 billboard) asılan ve üzerinde "*Azadî bi xwerevebirinê dest pê dike (Özgürlük kendini yönetmekle başlar)*" ve "*Ya me ye (Bizimdir)*" yazılı afişlerin, savcılık kararıyla polis tarafından toplatıldığı öğrenildi.

14 Mart 2019 tarihinde Urfa'da savcılığın talebi üzerine Urfa 2'nci Sulh Ceza Hâkimliği tarafından, kentin birçok noktasına bulunan billboardlara asılan ve üzerinde "Savaşa karşı barış" anlamına gelen "Li Dijî Şer Aşitî" yazılı afişlerin, TMK'nin 7'nci maddesinin ihlal edildiği gerekçe gösterilerek el konulması kararı verildiği ve karar üzerine afişlerin polis tarafından toplatıldığı öğrenildi.

HDP tarafından hazırlanan "Kayyım Raporu" hakkında toplatma kararı verildiği öğrenildi. Siirt Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından **14 Mart 2019 tarihinde** "Terörle Mücadele Kanunu" nun 7/2'inci maddesi kapsamında "Örgüt propagandası yapmak" iddiası ile başlatılan soruşturma kapsamında, Siirt Sulh Ceza Hakimliği'nin aynı gün "talebi uygun" bularak, toplatma kararı verdiği öğrenildi. İlgili karar kapsamında raporun basımı, satışı ve dağıtımının da yasaklandığı, tüm baskılarının toplatılarak el konulması kararı verildiği belirtildi.

15 Mart 2019 tarihinde Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talebi doğrultusunda, Dersim Devrimci Güç Birliği bileşenlerinden olan Partizan'ın isminin bulunduğu bayrak ve afişler hakkında toplatılma kararı çıkarıldığı öğrenildi. Tunceli Sulh Ceza Mahkemesi'nin verdiği kararda şöyle denildi: "*Seçim irtibat bürolarında asılmak suretiyle afişe edilen kırmızı zemin üzerine sarı renkte 'PARTİZAN' ibaresi olan afiş/pankartın örgütün 3713 sayılı TMK'nun 7. Maddesi kapsamında terör örgütünün şiddet içeren amaçlarını meşru gösterdiği, bu amaçları övdüğü ve bu suretle propaganda nitelikli olduğu anlaşılma ile asılmış olan bu pankart ve afişlerin tamamına el konulmasına ve toplatılmasına karar verilmiştir.*"

5 Eylül 2019 tarihinde HDP'li belediyelere kayyum atamalarını protesto etmek amacıyla "İrademe dokunma" pankartının asıldığı SES Diyarbakır Şubesi ve Eğitim SEN 1 No'lu Şubesine polisler tarafından baskın düzenlendi. Savcılık kararı ile sendika binalarına asılan pankartların indirilerek el konulduğu öğrenildi.

7 Eylül 2019 tarihinde Batman'da HDP Batman İl Örgütü polis tarafından baskın düzenlendiği ve baskında kayyum uygulamalarının protesto etmek ve dağıtmak amacıyla basılan bildiri ve stickerlara savcılık kararı ile el konulduğu öğrenildi. "suç unsuru" oluşturduğu gerekçesiyle el konulan bildiri ve stickerlar da "Susmuyoruz, sinmiyoruz, itaat etmiyoruz", "Kayyum darbedir", "Merdîn, Wan, Amed Berxwedan Jiyane" yazılarının yer aldığı ve sayıca 7 bin sticker ve 10 bin bildiri olduğu öğrenildi.

19 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Avesta Yayınları'ndan 2002 yılında çıkan Andrew Collins'in "Meleklerin Küllerinden Günahkar Bir Irkın Yasaklanmış Mirası" isimli kitabı yasaklandı. Karar, Kars Sulh Ceza Hakimliği tarafından 26 Ağustos 2019'da alındı.

20 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Kars T Tipi Cezaevi'nde bulunan Savaş Sönmez isimli mahpusa gönderilen "Toprağın Şarkısı" isimli kitaba cezaevi yönetimi tarafından el konulduğu ve "PKK/KCK kapsamında" olabileceği gerekçesiyle Kars İl Emniyet Müdürlüğü'ne incelenmesi için gönderildi. Kars Sulh Ceza Mahkemesi, yapılan incelemenin ardından "Toprağın Şarkısı" kitabını yasakladı. Kararda, "Kitapta PKK-KCK'nin terör örgütünün nihai hedefi olarak bilinen ve ülkemiz topraklarının bir kısmını içerisine alarak çizilen sözde Kürdistan ülkesinin tarih öncesine dayandırdığı, dolayısıyla günümüz itibarıyla PKK/KCK terör örgütünün ve yandaşlarının verdiği mücadelenin haklılığından bahsedildiği.. bu haliyle terör örgütü propagandasını yapmak suçunun işlendiği anlaşılacakla söz konusu kitapların toplatılmalarına, dağıtımlarının ve satışa sunulmalarının yasaklanmasına karar verilmiştir" denildi.

Van 1'inci Sulh Ceza Hakimliği, Halkların Demokratik Partisi (HDP) Kadın Meclisi tarafından 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü dolayısıyla hazırladığı Kürtçe ve Türkçe "Erkek ve devlet şiddetine karşı isyandayız" başlıklı broşürler hakkında toplatma kararı aldı. **14 Kasım 2019 tarihinde** alınan kararda, "5187 sayılı Basın Kanunu'nun 25/2-3 Maddesi ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 7/2-5 Maddesi gereğince ülke genelinde dağıtım ve satışının yasaklanması ile dağıtılmış nüshalara el konulmasına (toplatılmasına) karar verilmiştir" denildi.

[Düşüncelerini ifade Edenlere Karşı Açılan Soruşturmalar](#)

1 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır Barosu eski başkan ve yönetim kurulu üyeleri hakkında Türk Ceza Kanunu'nun "Türk milletini, devletini, kurumlarını alenen aşağılama" fiilini düzenleyen 301'inci maddesi kapsamında soruşturma başlatıldı. BİMER yapılan şikâyet üzerine, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talebiyle Adalet Bakanlığı, *Diyarbakır Barosu eski Başkanı Ahmet Özmen, Yönetim Kurulu üyeleri Mahsum Batı, Nurşin Uysal, Cihan Ülsen, Sertaç Buluttekin, Muhammet Neşet Girasun, Serhat Eren, İmran Gökdere, Velat Alan, Ahmet Dağ ve Nahit Eren* hakkında soruşturma açılmasına izin verdi.

Mardin İl Örgütü'nü tarafından **11 Şubat 2019 tarihinde Nusaybin ilçesinde** parti ilçe binası önünde davul, zılgıt ve alkışlar eşliğinde aday tanıtım etkinliği yapıldı. Aynı gün etkinliğe katılan 30 HDP'li yurttaş hakkında Nusaybin Cumhuriyet Savcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

Açlık grevinde olan HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek için yapılan çeşitli kentlerde başlayan yürüyüşe **13 Şubat 2019 tarihinde Van'da** katılan ve polis müdahalesiyle karşılaşan HDP Diyarbakır Milletvekili Saliha Aydeniz hakkında, Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından "Görevi yaptırmamak için direnme" ve "Basit kasten yaralama" gerekçeleriyle soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

18 Nisan 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Mardin Cumhuriyet Savcılığı tarafından, Mezopotamya Ajansı (MA) Mardin muhabiri Ahmet Kanbal hakkında sosyal medyada paylaşımları gerekçe gösterilerek "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

8 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; **Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı,** Ramazan Bayramı arifesinde Yeniköy Mezarlığı'nda mezarlık ziyaretinde bulunan Halkların Demokratik Partisi (HDP) İl Eşbaşkanları Hülya Alökmen Uyanık ve Zeyyat Ceylan'ın da aralarında olduğu 12 kişi hakkında soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Haklarında soruşturma açılanların, ifadeleri alınmak üzere İl Emniyet Müdürlüğü TEM Şube Müdürlüğü'ne çağrıldığı öğrenildi. Haklarında soruşturma açılanlar şöyle; *HDP İl Eşbaşkanları Hülya Alökmen Uyanık ve Zeyyat Ceylan, partinin il yöneticileri Mehmet Bakır, Abdullah Arkan, Sait Demir, Ali İhsan Karahan, Vahap Günay, Ali Atman, Yüksel Elmas, Basit Bat, Nurettin Bakan, Kemal Baran, Murat Kılıç, İrfan Soner.*

12 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; 2016 yılında 675 sayılı KHK ile kapatılan Azadiya Welat gazetesinin imtiyaz sahibi ve Yazı İşleri Müdürünün de aralarından bulunduğu muhabir ve çalışanlardan oluşan 26 kişi hakkında, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığınca "örgüt propagandası" ve "örgüt üyeliği" suçlamalarıyla soruşturma başlatıldı. Haklarında soruşturma açılanların Diyarbakır TEM Şube Müdürlüğüne çağırılarak ifadelerinin alındığı öğrenildi. Haklarından soruşturma açılanların isimleri şöyle: *Azadiya Welat gazetesi İmtiyaz Sahibi Ramazan Ölçen, Yazı İşleri Müdürü İsmail Çoban. Gazeteciler; Bişar Durgut, Emrah Kelekçiler, Mehmet Çetin Altun, Melek Bozan, Rojhat Bilmez, Zafer Tüzün, Zeynel Abidin Bulut. Gazetenin çalışanları; Elfesiye Baran, Ferit Köylüoğlu, Metin Gül, Yıldırım Temel, Hamza Biçer, Cihan İpek, Hacı Yusuf Topaloğlu, Serdar Kale, Özkan Özbayhan, Seydoş Dayan, Welat Yalçın, Welat Öztekin, Mehmet Emin Kaya, Sadık Araz, Harun Aydın, Mehmet Şah Aydemir ve Mehmet Selim Azçalışan.*

16 Temmuz 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; **Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde** HDP Bismil İlçe Örgütü ile Bismil Belediyesi Meclis üyeleri arasında oynanan halı saha futbol müsabakasında "Kürdistan" yazılı formayı giydiği için, HDP Bismil İlçe Eşbaşkanı Refai Baran hakkında "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla soruşturma başlatıldı.

31 Temmuz 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; **Şırnak'ın Cizre ilçesinde** 3 Haziran 2019 tarihinde Ramazan Bayramı öncesi mezarlık ziyaretinde bulunan HDP İlçe Eşbaşkanı Güler Tunç ve DBP İlçe Eşbaşkanı Selahattin Kolanç'ın da aralarında bulunduğu yönetici ve üyeler hakkında soruşturma başlatıldığı

öğrenildi. "Suçu ve suçluyu övmek" iddiasıyla başlatılan soruşturma kapsamında HDP ve DBP'li eşbaşkanların, İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne çağrılarak ifadeleri alındığı öğrenildi. Konuya dair bilgi veren HDP İlçe Eşbaşkanı Güler Tunç, mezarını ziyaret ettiği kişiler arasında 2015 ile 2016 yılları arasında kentte ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında öldürülen eşi Orhan ve kayınbiraderi Mehmet Tunç'un da bulunduğunu ifade etti.

4 Eylül 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı Mülkiye Müfettişliği tarafından, Mardin Büyükşehir Belediyesi Eşbaşkanı Ahmet Türk hakkında "eşbaşkanlık" gerekçesiyle soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Türk'e tebliğ edilen soruşturma kapsamında savunmasının istendiği belirtildi.

HDP Diyarbakır il ve ilçe örgütleri hakkında, **8 Eylül 2019 tarihinde** Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Başsavcılık, tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "*Ulusal ve yerel basın yayın organlarında, çocuklarının PKK terör örgütünün elinden kurtarılmasıyla ilgili oturma eylemi yapan ailelerin terör örgütü yandaşları tarafından, eylemlerini bitirmeleri için tehdit edildikleri ve çocuklarını kandırarak terör örgütüne HDP'lilerin götürdüğü şeklinde çıkan haberlerle ilgili olarak kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla aşağıdaki açıklamanın yapılması gereği duyulmuştur. Bilindiği üzere PKK terör örgütü tarafından çocukları kaçırılan ailelerin HDP Diyarbakır İl Binası önündeki oturma eylemleri Hacire Akar'la başlamış ve akabinde 15 ailenin daha katılımıyla büyüyerek devam etmiştir. Bu süreçte ailelere ülke kamuoyundan yoğun destek verenler olduğu gibi, örgüte müzahir kişiler ve örgüt yanlıları tarafından da çeşitli taciz ve tehditler edilmeye başlanmıştır. Bununla ilgili olarak Emniyet birimlerine, bütün oturma eylemi yapan ailelerin korunması için tedbir alınması yönünde talimat yazılmış, aileleri tehdit eden kimliği belirlenmeye çalışılan kişilerle ve çocuklarının kandırılarak PKK terör örgütüne katılmasını sağladıkları iddia edilen HDP il ve ilçe yöneticileriyle ilgili adli soruşturmalar başlatılmıştır.*"

10 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; HDP Kadın Meclisi tarafından **3 Eylül 2019 tarihinde Van** merkezde Dabbaoğlu Parkı'nda, belediyelere kayyım atamalarını protesto etmek amacıyla yapılan yürüyüşe, Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Soruşturma kapsamında ifadeye çağrılanlar şöyle: *Van Büyükşehir Belediyesi Eşbaşkanı Bedia Özgökçe, Erciş Belediye Eşbaşkanı Yıldız Çetin, KHK'li olduğu gerekçesiyle mazbatası verilmeyen Tuşba Belediye Eşbaşkanı Ayşe Minaz, İpekyolu Belediye Eş başkanı Şehzade Kurt, Muradiye Belediye Eşbaşkanı Leyla Balkan, Saray Belediye Eşbaşkanı Caziye Duman, yine KHK'li olduğu gerekçesiyle mazbatası verilmeyen Hakkâri Belediye Eşbaşkanı Seher Kadiroğlu Atas, HDP Van İl Eş başkanı Yadişen Karabulak.*

12 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; İçişleri Bakanlığı tarafından görevinden alınan ve yerine kayyım atanan Van Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Bedia Özgökçe Ertan hakkında, İçişleri Bakanlığı Mülkiye Müfettişleri tarafından idari soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Soruşturmanın "belediye çalışanlarının yerlerinin değiştirilmesi, eşbaşkanlık sistemi, bazı belediyelere ayrımcılık yapılması ve çalışanların başka sendikaya zorlanması" iddialarıyla başlatıldığı belirtildi.

12 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından gazeteci Oktay Candemir hakkında, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek ve "Cumhurbaşkanının hakaret etmek" iddiasıyla soruşturma açıldığı öğrenildi.

25 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; HDP Diyarbakır İl binasından kuru temizlemeye götürülürken, bina önünde oturma eylemi yapan ailelerin tepkisine yol açan battaniyelere ilişkin soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Soruşturma kapsamında HDP'li 2 yönetici (*HDP Bağlar İlçe Eşbaşkanı Mehmet Atlıhan, Yusuf Ziya Yavuz*) ve 1 kuru temizleme çalışanın ifadesinin alındığı öğrenildi.

16 Ekim 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alınarak yerine kayyım atanan Mardin Büyükşehir Belediyesi Eşbaşkanı Ahmet Türk hakkında, 2018 yılında katıldığı Diyarbakır Newroz kutlamasında yaptığı konuşma gerekçe gösterilerek ve "Örgüt propagandası yapmak" suçlamasıyla Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

19 Ekim 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; **Ağrı'nın** Patnos Belediye Eşbaşkanları Müşerref Geçer ve Emrah Kılıç hakkında Patnos Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından, parti çalışmaları gerekçe gösterilerek soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

23 Ekim 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; **Şırnak'ın** HDP'li Cizre Belediye Eşbaşkanı Mehmet Zırığ hakkında, "örgüt propagandası yapmak", "toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefet" ve "hakaret" iddialarıyla 3 ayrı soruşturma açıldığı öğrenildi. Eşbaşkan Zırığ'ın İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı Güvenlik Büro Amirliği'ne giderek, söz konusu soruşturmalara dair ifade verdiği belirtildi.

15 Kasım 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Mezopotamya Ajansı (MA) Mardin muhabiri Ahmet Kanbal hakkında, kayyım atandıktan sonra Mardin Büyükşehir Belediyesi'nde işe alınan kişilere dair yaptığı haberler gerekçe gösterilerek iki ayrı soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

7 Aralık 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Görevden alınıp yerine kayyum atanan Cizre Belediye Eşbaşkanı Mehmet Zırığ hakkında, Cizre Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından "Cumhurbaşkanına hakaret" iddiasıyla soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Cizre Adliyesi'ne giderek ifade veren Zırığ hakkında açılan soruşturmanın, yerine kayyım atanması sonrasında verdiği bir röportajda kullandığı "Diktatör refleksi" deyimini gerekçe gösterilerek açıldığı öğrenildi.

[Düşüncelerini ifade Edenlere Karşı Açılan davalar](#)

3 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığınca HDP Diyarbakır eski Milletvekili Sibel Yiğitalp hakkında yürütülen soruşturma sonucunda 16 eylem ve açıklama gerekçe gösterilerek 4 ayrı suçtan iddianame hazırlandı. İddianame, Diyarbakır 5'inci Ağır Ceza Mahkemesince kabul edildi. İddianamede, Yiğitalp'in milletvekilliği döneminde katıldığı cenaze törenleri, toplantı, basın açıklaması ve mitinglerde yaptığı konuşmalar suçlama konusu yapıldı. İddianamede, Yargıtay 16'ncı Ceza Dairesi'nin yerleşik içtihatlarından da anlaşılacağı üzere Yiğitalp'in çeşitlilik, süreklilik ve yoğunluk gösteren eylem ve faaliyetlerinin "örgüt üyeliği" boyutuna ulaştığı savunuldu. Açılan davanın, Yiğitalp'in hakkında daha önce "örgüte üye olmak", "örgüt propagandası yapmak", "kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahsız katılarak ihtar rağmen kendiliğinden dağılmamak", "halkı kanunlara uymamaya tahrik" ve "görevi yaptırmamak için direnmek" iddiasıyla 11 yıldan 28 yıla kadar hapis cezası istemiyle açılan

davayla birleştirilmesi talep edildi. Birleştirme talebiyle hazırlanan iddianamede, "örgüte üye olmak", "örgüt propagandası yapmak", "kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahsız katılarak ihtara rağmen kendiliğinden dağılmama" ile "halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik etmek" iddialarından Yiğitalp'in 10 yıldan 26 yıla kadar hapisle cezalandırılması talep edildi.

3 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; 9 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır merkezli 9 ilde başlatılan operasyon kapsamında gözaltına alınan 142 kişi arasında bulunan DTK Eşbaşkanlık Divan Üyesi Hilmi Aydoğdu hakkında "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla iddianame hazırlandı. İddianame, Diyarbakır 9'uncu Ağır Ceza Mahkemesi (ACM) tarafından kabul edildi. İddianamede, Ezel, Hafız, Cesur Yürek, Sabır, Uzay ve Yıldız kod adlı gizli tanıkların beyanlarına yer verildi. Gizli tanıklar beyanlarında, DTK bünyesinde çalıştığını belirttikleri Aydoğdu'nun "KCK bünyesinde gizli toplantılara katıldığını" öne sürdü. İddianamede, gizli tanık beyanları, basın açıklamaları, DTK bünyesinde faaliyet yürütmesi, yurtdışı çıkış-giriş kayıtları tüm dosya kapsamında değerlendirildiğinde Aydoğdu'nun "örgütün hiyerarşik yapısına dahil olarak faaliyet yürütmek suretiyle üzerine atılı örgütüne üye olma suçunu işlediği" ve 7.5 ila 15 yıl arasında değişen hapis cezası ile cezalandırılması talep edildi.

7 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Azadiya Welat Gazetesi İmtiyaz Sahibi Ramazan Ölçen hakkında "örgüt üyeliği" iddiasıyla hazırlanan iddianamenin, Diyarbakır 11'inci Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildiği öğrenildi. Bakanlar Kurulu'nun 30 Ekim 2016'da çıkarılan 675 sayılı KHK ile kapatılan gazetenin imtiyaz sahibi Ölçen hakkında hazırlanan iddianamede, Ölçen'e "yasal görünüm altında örgütün amaç ve hedefleri doğrultusunda hareket etmek" suçlaması yöneltildi. İddianamede, 7,5 ile 15 yıl arasında değişen hapis cezası ile cezalandırılması istenmesiyle birlikte, Ölçen'in bazı haklardan mahrum bırakılması, mahkumiyet durumunda ve gözaltına alınmasından itibaren tüm yargılama giderinin kendisinden tahsil edilmesi talep edildi.

9 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nca yürütülen soruşturması kapsamında 24 Kasım 2018 tarihinde Dersim'de gözaltına alınan ve savcılık ifadesinin ardından serbest bırakılan Yönetmen Kazım Öz hakkında, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nca hazırlanan iddianame, 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nce kabul edildi. İddianamede, Kazım Öz hakkında "silahlı terör örgütüne üye olmak" suçundan 7 yıl 6 aydan 15 yıla kadar hapis cezası istendi.

26 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; **Diyarbakır'da** 17 Mayıs 2017'de OHAL uygulamaları ve KHK'yla kamudaki ihraçlara ilişkin yapmak istedikleri basın açıklamasına izin verilmeyerek yaka paça gözaltına alınan 32 Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) üyesi hakkında dava açıldı. "OHAL kanununa muhalefet etmek", "2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefet etmek", "polise mukavemet ve darp" iddiasıyla açılan davanın ilk duruşması, **26 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır 11'inci Asliye Ceza Mahkemesinde** görüldü. Haklarında dava açılan bir kısım KESK üyesi ve avukatlarının katıldığı duruşmada, darp edildiklerini iddia eden 3 polisten 2'si de müdahil olarak hazır bulundu. KESK üyeleri, haklarındaki suçlamaları reddederek, beraatlarını talep etti. Duruşma, dosyadaki eksikliklerin giderilmesi için ertelendi.

Diyarbakır'da görülen KCK ana davasında duruşma salonunu izinsiz terk etmek suretiyle "görevlerini kötüye kullanmak" suçlamasıyla Diyarbakır Baro Başkanı Cihan Aydın'ında aralarında bulunduğu 38'i Diyarbakır Barosu'na kayıtlı 41 avukat hakkında, her biri için ayrı ayrı 6 ay ile 2 yıl arasında değişen hapis cezası istemiyle dava açıldı. **6 Şubat 2019 tarihinde**

Diyarbakır 12. Ağır Ceza Mahkemesinde görülen davanın ilk duruşmasında, yapılan Savunmaların ardından mahkeme heyeti, suçun manevi unsurlarının oluşmaması ve suç kastı bulunmadığı gerekçesiyle savunması alınan 39 avukatın beraatına, savunması alınmayan 2 avukatın dosyasının ayrılmasına karar verdi.

15 Şubat 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından sanatçı Ferhat Tunç hakkında yürütülen bir soruşturma kapsamında "örgüt üyesi olmak" ve "örgüt propagandası yapmak" iddialarıyla 8 yıl 6 aydan 20 yıla kadar hapis cezası talebiyle dava açıldığı öğrenildi. Diyarbakır 5'inci Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilen iddianamede Tunç, farklı tarihlerdeki gerçekleştirilen ve iddianamede "suç örgütü" olarak tarif edilen DTK'nın toplantılarına katılmak ve yapmış olduğu sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek suçlanıyor.

11 Mart 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır merkezli 9 Ekim 2018 tarihinde yürütülen operasyonda gözaltına alınan ve serbest bırakılan HDP'nin Artuklu Belediye Eşbaşkan Adayı Prof. Dr. Nurettin Turgay hakkında yürütülen soruşturmanın tamamlandığı belirtildi. Demokratik İslam Kongresi'nde (DİK) yürüttüğü faaliyetlerin suç olarak değerlendirdiği iddianamenin 9'uncu Ağır Ceza Mahkemesince kabul edildiği ve Turgay hakkında, "örgüte üye olmak" gerekçesiyle 7 yıl 6 aydan 15 yıla kadar hapis cezası istendiği öğrenildi.

20 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından, Gazeteci Hakkı Boltan hakkında 2016 yılında açılan soruşturmanın tamamlandığı ve hazırlanan iddianamenin Diyarbakır 12'nci Asliye Ceza Mahkemesi'nce kabul edildiği öğrenildi. 2016 yılında yapmış olduğu bir basın açıklamasından dolayı başlatılan soruşturmanın tamamlandığı ve iddianamede "Cumhurbaşkanına hakaret" ve "Kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret" suçlamalarından bulunulduğu öğrenildi.

26 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; 24 Ekim 2016 tarihinde Diyarbakır Yeniköy Mezarlığı'nda PKK militanlarına ait cenazelerin defin töreninde bulunan HDP eski milletvekilleri Ziya Pir ve Sibel Yiğitalp hakkında dava açıldığı öğrenildi. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından "görevi yaptırmamak için direnme" ve "hakaret" suçlamalarıyla tamamlanan iddianamenin, Diyarbakır 12'nci Asliye Ceza Mahkemesince kabul edildiği belirtildi.

3 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; KHK ile 2016'da kapatılan Azadiya Welat gazetesinin Batman eski temsilcisi Deniz Kılıç hakkında sosyal medya hesabındaki paylaşımlar gerekçe gösterilerek soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Soruşturma kapsamında Mayıs ayında gözaltına alınan ve sevk edildiği adliyede adli kontrol şartıyla serbest bırakılan Kılıç hakkında iddianame hazırlandığı ve Kılıç'a ait olduğu belirtilen facebook hesabında 2014 ve 2015 yıllarına ait 7 paylaşımında "örgüt propagandası" yapıldığı ileri sürülerek "örgüt propagandası" yaptığı gerekçesiyle, hakkında 5 yıla kadar hapis cezası istendiği öğrenildi.

3 Ekim 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Şırnak'ın Uludere ilçesine bağlı Roboski köyünde 28 Aralık 2011 tarihinde savaş uçakları bombardımanı hayatını kaybeden 34 kişi için, 28 Aralık 2015 tarihinde yapılan anmada açılan pankartlar ve kimi flamaları gerekçe göstererek 36 kişi hakkında "örgüt propagandası" suçlamasıyla dava açıldı. Haklarında dava açılanların isimleri şöyle: *Ayaz Encu, Aysel Encu,*

Berivan Encu, Cahide Encu, Cihan Encu, Fadile Tosun, Hanım Encu, Heybet Encu, Muhsin Aykut, Selcan Encu, Semire Encü, Sevcan Encu, Sözdar Encü, Tufan Saydam, Meral Geylani, Yannis Vasilis Yaylalı.

5 Kasım 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre: Görevden alınmasının ardından itirafçı Hicra Berna Ayverdi'nin verdiği ifadeyle tutuklanan Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Selçuk Mızraklı hakkında "örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla yürütülen soruşturma tamamlanarak dava açıldı. 7 yıl 6 ay ile 15 yıl arası değişen hapis istemiyle Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 3 sayfadan oluşan iddianamesinin bir buçuk sayfası, Hicran Berna Ayverdi'nin aleyhteki ifadesine, diğer bir buçuk sayfada ise Mızraklı'nın katıldığı eylem ve etkinlikler sıralanarak ceza istemine yer verildi. Diyarbakır 11'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nce kabul edilen iddianame, Mızraklı'nın tutuksuz yargılandığı dava dosyası ile birleştirilmesi talebiyle Diyarbakır 9'uncu Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildi.

7 Kasım 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre: 21 Ekim 2019 tarihinde yapılan görevden uzaklaştırılarak tutuklanan Diyarbakır'ın Kocaköy İlçe Belediyesi Eşbaşkanı Rojda Nazlıer hakkında yürütülen soruşturmanın tamamlandığı ve 7 yıl 6 ay ile 15 yıl arası değişen hapis istemiyle iddianame hazırlandığı öğrenildi. Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilen iddianamede, 2 açık bir gizli tanığın Nazlıer aleyhine verdiği ifadelerin bulunduğu belirtildi.

3 Aralık 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre: Diyarbakır Barosu eski Başkanı Ahmet Özmen ile Yönetim Kurulu üyesi 10 avukat hakkında, Ermeni soykırımına ilişkin 24 Nisan tarihinde 2015 yayımlanan "Ermeni halkının dinmeyen büyük acısını paylaşıyoruz" başlıklı bildiri nedeniyle "Halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik etmek" ve "TBMM'yi aşağılamak" suçlamasıyla dava açıldığı öğrenildi.

11 Aralık 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre: PKK Lideri Abdullah Öcalan'a uygulanan tecride son verilmesi talebiyle cezaevlerinde 2018 yılının Kasım ayında başlayıp 2019'un Mayıs ayında sonlandırılan açlık grevi eylemini sürdürenlerin ailelerine destek için **Van'da** 13 Mayıs'ta yapılmak istenen açıklamaya katıldığı gerekçesiyle Avukat Ekin Yeter hakkında, Van 7'nci Asliye Ceza Mahkemesi tarafından "Kanuna aykırı gösteri ve yürüyüş düzenleme ve yönetme" iddiasıyla dava açıldığı öğrenildi.

11 Aralık 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre: **Van'da** 8 Kasım'da gözaltına alınıp yerlerine kayyum atanan ve 11 Kasım'da tutuklanan İpekyolu Belediyesi Eşbaşkanları Azim Yacan ve Şehsade Kurt hakkında Van Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü soruşturma sonucunda hazırlanan iddianame tamamlandı. "Örgüte üye olma", "Örgüt propagandası yapmak" ve "Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa Muhalefet " iddialarıyla Van 7'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açıldığı öğrenildi.

[Düşüncelerini ifade Edenlere Verilen Cezalar](#)

Yaptığı haberlerden dolayı hakkında "örgüt üyeliği" iddiasıyla dava açılan gazeteci İdris Yılmaz'ın tutuklu yargılandığı davanın 2'nci duruşması, **3 Ocak 2019 tarihinde Van 5'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Yılmaz, duruşmaya tutuklu bulunduğu Elazığ 1 No'lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nden Ses ve Görüntülü Bilişim Sistemi (SEGBİS) ile aracılığıyla katıldı. Duruşmaya, Yılmaz'ın ailesi ve avukatı katıldı. Yılmaz yaptığı savunmasında, "Haberlerim nedeniyle bir çok kez hedef gösterildim, tehditler aldım. Bana

'seni dört duvar arasında çürüteceğiz' dediler" diyerek bu dava ile kendisinin yanı sıra gazetecilik mesleğinin de hedef alındığını söyledi. Yılmaz'ın sözü mahkeme başkanı tarafından sık sık kesildi. SEGBİS siteminde yaşanan aksaklıklar nedeniyle Yılmaz'ın sesi de çok iyi duyulamadı. İlk duruşmada yaşanan aksaklıkları hatırlatan avukatlar, Yılmaz'ın mahkeme önünde savunma yapmasını, tanığın da ifadesinin mahkeme önünde alınmasını talep etti. Tüm talepleri reddeden mahkeme heyeti, Yılmaz'a "örgüt üyeliği" iddiasıyla 6 yıl, 3 ay hapis cezası verdi.

KHK ile kapatılan DİHA Muhabiri İdris Sayılğan'ın "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası yapmak" iddialarıyla yargılandığı davanın 6'ncı duruşması, **25 Ocak 2019 tarihinde Muş 2'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Mahkemede savunma yapan gazeteci Sayılğan, *"Savunmamdan önce Trabzon Cezaevi'nden Patnos ve Muş cezaevine getirilirken girişte çıplak arama ve işkence gördüm. Mahkeme heyeti aracılığı ile suç duyurusunda bulunuyorum. 2015 yılında gazetecilik yapmaya başladım. Muş'ta 10 ay çalıştıktan sonra Van'a oradan Ağrı'ya geçtim. Muş ve Van'da çalışmalarında telefon dinleme takibi yapılmazken Ağrı'da iken hukuksuz bir şekilde telefonlarım dinlendi. Telefon dinlemelerimle birlikte haber kaynaklarım deşifre edildi. Basın hukukunda bulunan haber kaynağının saklı kalma ilkesi hukuka aykırı bir şekilde çiğnenmiştir. İddianamede bana yönelik suçlamalar gerçeği yansıtmıyor. Gazetecilik faaliyetleri çerçevesinde yaptıklarımın suç sayılmasını kabul etmiyorum. Bundan dolayı beraatımı talep ediyorum"* şeklinde konuştu. Ardından savunma yapan avukatları ise çıplak arama ve işkence ile ilgili suç duyurusunda bulundu. Avukatlar, müvekkilleri hakkında yönetilen suçlamalarla ilgili somut delil olmadığını söyleyerek, beraatını talep etti. Savunmaların ardından mahkeme heyeti karar vermek için duruşmaya kısa bir ara verdi. Aranın ardından kararını açıklayan mahkeme heyeti Sayılğan'a "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası yapmak" iddialarıyla 8 yıl 3 ay hapis cezası verdi.

Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nca yürütülen soruşturma kapsamında 2016 yılının Ekim ayında tutuklanan Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Gültan Kışanak ile aynı yılın Kasım ayında tutuklanan DBP Eş Genel Başkanı Sebahat Tuncel'in yargılandığı davanın 12'nci duruşması, **1 Şubat 2019 tarihinde Malatya 1'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Duruşma öğlen arasından sonra Kışanak'ın savunması ile devam etti. Kışanak, resmi yazışmalarının örgütsel doküman olarak lanse edildiğine dikkat çekerken, "Eğer yapılan tüm hizmetler örgütsel doküman olarak veriliyorsa insanın 'bu örgüt iyi işler yapıyor' diyesi geliyor" diyerek üzerine atılan hiç bir suçu kabul etmediğini söyledi. Kışanak'ın ve avukatlarının savunması ardından duruşmaya verilen aranın ardından kararını açıklayan mahkeme Kışanak'a "örgüte üye olmak"tan 11 yıl 3 ay, "örgüt propagandası"ndan 3 yıl, Tuncel'e ise "örgüte üye olmak"tan 9 yıl 9 ay, "örgüt propagandası" yapmaktan 5 yıl 3 ay hapis cezası verdi.

Urfa'da 4 Nisan 2013 tarihinde PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın doğum günü etkinliklerine katıldıkları için "Örgüt propagandası yapmak" ve "Gösteri yürüyüş kanununa muhalefet etmek" iddiasıyla haklarında dava açılan 64 kişinin duruşması, **6 Şubat 2019 tarihinde Urfa 6'ncı Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. 64 kişiden 12 sinin dosyası ayrılırken, 2 kişinin dosyası vefat gerekçesi ile düşürüldü. Avukatların yaptığı savunmadan sonra kararını açıklayan mahkeme heyeti, 50 kişiye "Örgüt propagandası yapmak" suçlamasından beraat kararı verirken, her birine ayrı ayrı "Gösteri ve yürüyüş kanununa muhalefet etmek" suçlamasından 1 yıl 6 ay hapis cezası verdi ve 50 kişiden 40'nın cezalarının ertelenmesine yer olmadığına, 10 sanığın ise cezalarının ertelenmesine hükmetti.

HDP Mardin eski Milletvekili Gülser Yıldırım'a verilen 7 yıl 6 ay hapis cezasının Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi tarafından bozulmasının ardından yeniden başlayan yargılamanın 4'üncü duruşması, **8 Şubat 2019 tarihinde Mardin 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Avukatların hazır bulunduğu duruşmada, Yıldırım'ın sağlık problemleri nedeniyle katılamadığı öğrenildi. Yapılan savunmaların ardından kararını açıklayan mahkeme heyeti, Yıldırım hakkında 7 yıl 6 ay hapis cezası ve tutukluluk halinin devamına karar verdi.

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde sokağı çıkma yasağını ilan edilmesiyle kurulan polis barikatı önünde biriken kalabalık arasında bulunması nedeniyle HDP Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier hakkında 3 ayrı suçlamayla açılan davanın karar duruşması, **14 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır 8'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Mahkeme, Taşçier'e, "örgüt propagandası yapmak"tan beraatına, "örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek"ten 5 yıl, "2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanuna muhalefet etmek"ten ise 1 yıl hapis cezası verdi. Mahkeme, daha sonra indirimine giderek hapis cezasını toplam 3 yıl 10 ay şeklinde düzenledi.

14 Şubat 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; HDP Dersim Milletvekili Alican Önlü'ye "örgüt propagandası yapmak" suçundan 1 yıl 6 ay hapis cezası verildiği öğrenildi. *Önlü'nün 4 Eylül 2015'te Dersim merkezdeki Şehit Nahit Bulut Polis Merkezi Amirliği'ne yönelik saldırıda yaralanan bir HPG militanını ambulansa taşıdığı ve hastaneye götürdüğü iddiasıyla yargılanıyordu.*

Yaptığı sosyal medya paylaşımları nedeniyle Gazeteci Özgür Paksoy hakkında "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla **Şırnak 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde** açılan davanın 3'üncü duruşması, **15 Şubat 2018 tarihinde** görüldü. SEGBİS ile duruşmaya katılan Paksoy, yaptığı savunmasında üzerine atılı suçlamaları reddederek, beraatını talep etti. Duruşmada savunma yapan Paksoy'un avukatı Resul Temur da, müvekkiline isnat edilen suçlamaların "düşünce ve ifade özgürlüğü kapsamında" değerlendirilmesi gereken filler olduğunu belirterek, beraatını istedi. Esas hakkındaki mütalaasını açıklayan iddia makamı, "Örgüt propagandası yapmak" suçuna dair koşulların kendisi yönünden oluştuğunu belirttiği Paksoy'un Terörle Mücadele Kanunu'nun (TMK) 7/2 maddesi kapsamında cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme, iddia makamının esas hakkındaki mütalaasına karşı esas hakkında savunma yapmak üzere ek süre talebinde bulunan Avukat Temur'un talebi reddetti. Paksoy'a sosyal medya paylaşımlarında birden çok "Örgüt propagandası yaptığı" gerekçesiyle 3 yıl 1 ay 15 gün hapis cezası verilmesine karar veren Mahkeme, cezanın ertelenmesi talebini de reddetti.

HDP eski Eş Genel Başkanı ve Van eski Milletvekili Figen Yükdag hakkında Cumhurbaşkanı hakaretten dolayı açılan davanın karar duruşması, **26 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır 13. Asliye Ceza Mahkemesinde** görüldü. Mahkeme, Yükdag'a Cumhurbaşkanı hakaret etmekten 1 yıl 6 ay hapis cezası verdi.

HDP Şırnak eski Milletvekili Aycan İrmez hakkında, Şırnak'ın Silopi ilçesinde geçtiğimiz yıllarda ilan edilen sokağa çıkma yasakları sırasında yaptığı bazı açıklamalar gerekçe gösterilerek, "halkı kin ve düşmanlığa tahrik" iddiasıyla açılan davanın 6'ıncı duruşması, **5 Mart 2019 tarihinde Şırnak Asliye Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Mahkeme, İrmez'e 1 yıl 6 ay hapis cezası verdi. Avukatların karara itiraz edeceği öğrenildi.

Dersim Belediye Eşbaşkanı Nurhayat Altun hakkında "örgüt yöneticisi olmak" iddiasıyla açılan davanın 11'inci duruşması **18 Mart 2019 tarihinde Tunceli 1'inci Ağır Ceza**

Mahkemesi'nde görüldü. Kocaeli Kandıra 1 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevi'nde bulunan Altun, SEGBİS sistemi ile duruşmaya katıldı. Duruşmada avukat Reyhan Yalçındağ, Levent Kanat, Fatma Kalsen ve Mesut Beştaş hazır bulundu. Duruşmada ilk olarak söz alan Nurhayat Altun, 2 yıldan fazladır hukuksuz bir şekilde cezaevinde tutulduğunu belirterek, yargılanmasının hukuki değil siyasi olduğunu söyledi. Altun, yürüttüğü çalışma ve katıldığı tüm etkinliklerin parti çalışmaları olduğunu ve bunun da suç teşkil etmediğini vurgulayarak, yaptığı her şeyin kamuoyuna açık olduğunu aktardı. Avukatların da yaptığı savunmaların ardından kararı açıklayan mahkeme heyeti, Altun'a "örgüt üyeliğinden" 10 yıl hapis cezası verdi.

HDP Urfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, "2911 sayılı gösteri ve yürüyüş kanununa muhalefet etmek" iddiasıyla yargılandığı davanın duruşması, **20 Mart 2019 tarihinde Urfa 6'ncı Ağır Ceza Mahkemesi**'nde görüldü. Halfeti Belediyesi'nin 8 Mart 2016 tarihinde açtığı Sara Kadın Merkezi'nin etkinliğine katıldığı gerekçesiyle yargılanan Sürücü, duruşmaya katılmadı. Sürücü'nün avukatlarının hazır bulunduğu duruşmada, iddia makamı mütalaasında ceza talebini yineledi. Avukatları, Sürücü'nün milletvekili olduğunu belirterek yargılamanın durdurulmasını istedi. Verilen kısa aradan sonra mahkeme heyeti, Sürücü'ye 1 yıl 8 ay 15 gün hapis cezası verdi. Cezayı ertelemeyen mahkeme, istinaf yolunu açık bıraktı.

20 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesi Ofis Semt Sokağı'nda bir araya gelen 14 kadının, PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın üzerindeki tecridin kaldırılması amacıyla 133 gündür açlık grevinde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek amacıyla "durma eylemi" yaptığı, polisin eyleme müdahalede bulunduğu ve 14 kadının darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: DBP İl Eşbaşkanı Rewşen Karademir, HDP Yenişehir İlçe Eşbaşkanı Demet Özkaran, HDP Sur İlçe Eşbaşkanı Sevim Coşkun, HDP PM Üyesi Nevriye Çur, Safiye Akdağ, Remziye Sızıcı, Ronda Bat, Halime Akyol, Leyla İnal, Ayten Aytin, Ayfer Bakır. **24 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kadına ev hapsi verilerek serbest bırakıldığı, ancak ev hapsinin gerekçesinin açıklanmadığı öğrenildi.

Mezopotamya Ajansı (MA) Muhabiri Lezgin Akdeniz hakkında "örgüt üyeliği" ve "zincirleme örgüt propagandası" iddiasıyla açılan davanın ilk duruşması, **27 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır 9'uncu Ağır Ceza Mahkemesi**'nde görüldü. Duruşmada gazeteci Akdeniz ile avukatı Resul Tamur hazır bulundu. İddianamenin okunması ardından savunma yapan Akdeniz, iddianamede yer alan suçlamaları kabul etmediğini dile getirerek beratinı istedi. Akdeniz'in avukatı Resul Tamur ise gizli tanık beyanının altında herhangi bir imza bulunmadığını ifade ederek, gizli tanığın tüm gazeteciler hakkında aynı beyanda bulunduğunu kaydetti. Mahkeme heyeti, gazeteci Akdeniz hakkında "örgüt üyesi olmak" suçlamasında mahkumiyet için yeterli ve kesin delil elde edilmediği için beraatına karar verdi. Facebook beğeni ve paylaşımlarında "örgüt propagandası" yaptığı gerekçesiyle Akdeniz'e 1 yıl 3 ay hapis cezası vererek 5 yıl süreyle hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verdi.

Evrensel Gazetesi Dersim muhabiri Kemal Özer hakkında "örgüt üyeliği" iddiasıyla açılan davanın duruşması, **27 Mart 2019 tarihinde Tunceli 1. Ağır Ceza Mahkemesinde** görüldü. Özer'in katılmadığı duruşmada, avukatlar hazır bulundu. Avukatlar, müvekkilleri Özer'in gazeteci olduğunu, isnat edilen suçu işlemediğini belirterek, beraat talebinde bulundu. Mahkeme heyeti, "örgüt üyeliği" gerekçesiyle gazeteci Özer'e 6 yıl 3 ay hapis cezası verdi.

TSK'nın 20 Ocak 2018 tarihinde başlattığı Suriye kenti Efrîn'e yönelik operasyona dair, İHD Genel Merkezi'nin açıklamasını Malatya'da okuyan İHD Şube Yöneticisi Mehmet Tuncel hakkında, "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla açılan davanın karar duruşması, **8 Mayıs 2019 tarihinde Malatya 2'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Açıklamanın içeriğinin barış olduğunu, İHD Genel Merkez açıklaması olduğunu kendisi de insan hakları savunucu olarak savaşa karşı barışı savunduğunu ifade eden Tuncel, beraatını talep etti. Avukatı da müvekkilinin ifadelerine katıldığını belirterek beraatını istedi. Mahkeme heyeti, Mehmet Tuncel'e "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla 6 yıl 3 ay hapis cezası verdi.

2016 yılının Mart ayından bu yana tutuklu bulunan Mardin Dargeçit eski Belediye Eşbaşkanı Zeynep Sipçik'in, 7 kişi ile birlikte yargılandığı davanın karar duruşması, **17 Mayıs 2019 tarihinde Van 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Sipçik'in katılmadığı dava duruşmasında mahkeme heyeti, kararını açıkladı. Mahkeme, gizli tanık beyanlarına dayanılarak Sipçik'e "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla 13 yıl 6 ay hapis cezası verdi. Davanın diğer tutuklu sanıklarından Garibe Gezer ve Davut Demir'e birçok suçlamadan "ağırlaştırılmış müebbet" ile 20'şer yıl hapis cezaları veren mahkeme heyeti, sanıkların tutukluluklarının devamına hükmetti. Tutuksuz sanıklardan Sait Akdoğan'a 10 yıl 6 ay, Yasin Demir'e 11 yıl 3 ay hapis cezası veren mahkeme, diğer iki sanık hakkında ise beraat kararı verdi.

Muş Malazgirt Belediyesi eski eşbaşkanları Halis Coşkun ve Memnune Söylemez'in, yargılandığı davanın karar duruşması, **27 Mayıs 2019 tarihinde Muş 2'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. 2016 yılının Kasım ayından bu yana tutuklu olan eşbaşkanların "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla yargılandıkları duruşmaya Patnos L Tipi Kapalı Cezaevi'nde SEGBİS aracılığıyla katıldı. Coşkun ve Söylemez'in avukatları da mahkemede hazırda bulundu. Kimlik tespiti ardından konuşan Coşkun ve Söylemez tahliye talebinde bulundu. Mahkeme, Coşkun'a 12 yıl, Söylemez'e ise 8 yıl 6 ay ceza verdi.

Malatya'nın Doğanşehir ilçesinin HDP'li İlçe Eşbaşkanı Memet Aydın'ın "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuksuz yargılandığı dava, **13 Haziran 2019 tarihinde Malatya 2'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Aydın'ın katılmadığı duruşmada avukatı hazır bulundu. Savcı, mahkeme heyetine sunduğu mütalasında Aydın'ın "Örgüt propagandası yapmak"tan cezalandırılmasını istedi. Müvekkili hakkındaki mütaalaya karşı savunma yapan Aydıner'in avukatı ise, suçlandığı etkinliklerin siyasi bir partinin çalışmaları olduğunu, bu sebeple suçlanamayacağını belirterek müvekkili için beraat talebinde bulundu. Taleplerin alınmasının ardından kısa bir ara veren mahkeme heyeti, Aydın'e "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla 1 yıl 6 ay hapis cezası verdi.

14 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Siirt'in Baykan ilçesinde Vezir Emeç isimli kişi sosyal medya hesabında "Benzini boş verin dünyanın en pahalı Cumhurbaşkanı bizde" cümlesini paylaştığı gerekçesiyle "Cumhurbaşkanına hakaret" iddiasıyla hakkında Siirt Emniyet Müdürlüğü tarafından soruşturma başlatıldı. Baykan Asliye Ceza Mahkemesi tarafından aynı soruşturma kapsamında açılan davada Emeç'e 2 yıl 4 ay hapis cezası verildi.

Yönetmenliğini yaptıkları 'Bakur (Kuzey)' isimli belgesel nedeniyle Çayan Demirel ve Ertuğrul Mavioğlu hakkında "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla 5 yıla kadar hapis istemiyle açılan davanın 7'nci duruşması, **18 Temmuz 2019 tarihinde Batman 2'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Mavioğlu ve Demirel'in katılmadığı duruşmaya, avukatları da mazeret bildirerek katılmadı. Kimsenin katılmadığı duruşmada kararını açıklayan mahkeme, Mavioğlu ve Demirel hakkında, "Örgüt propagandası yapmak" suçlamasından ayrı

ayrı 4'er yıl 6'şar ay hapis cezası verdi. Mahkeme ayrıca Mavioğlu ve Demirel hakkında yurtdışına çıkış yasağı da getirdi.

Sur Belediyesi Eşbaşkanı Filiz Buluttekin hakkında HDP Diyarbakır eşbaşkanıyken 7 Ocak 2018 tarihinde düzenlenen Yerel Kadın Konferansı'nda Kürtçe yaptığı konuşma gerekçe gösterilerek "Örgüt propagandası" iddiasıyla açılan davanın 4'üncü duruşması, **17 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır 11'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Duruşmaya, Buluttekin katılmazken, avukatı Sertaç Buluttekin de mahkemeye mazeret bildirdi. Av. Buluttekin'in verdiği mazeret dilekçesi mahkeme heyeti tarafından sanık savunmasının alınmış olması ve dosyanın geldiği aşama gerekçe gösterilerek reddedildi. İddia makamı, önceki celsede Buluttekin'in "Örgüt propagandası yapmak"tan cezalandırılması yönündeki mütalaasını yineledi. Buluttekin'in "örgüt propagandası yapmak" suçunu işlediğine kanaat getiren mahkeme heyeti, Buluttekin'e TMK'nin 7/2 maddesi gereğince 10 ay hapis cezası verdi. Buluttekin'in daha önce bir suçtan mahkumiyetinin bulunmamasını göz önünde bulunduran mahkeme heyeti, hapis cezasını 5 yıl süreyle erteleyerek hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verdi.

22 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Van'da yaşayan Burhan Borak adlı yurttaş hakkında, 2014 yılında sosyal medyada yaptığı 7 paylaşım nedeniyle "Cumhurbaşkanı'na hakaret" davası açıldığı öğrenildi. **Van 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi'nde** görülen davada Borak'ın yaptığı her bir paylaşım için 1 yıl 9 ay olmak üzere toplam 12 yıl 3 ay ceza verildiği ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması ile cezanın ertelenmesi hükümlerinin uygulamadığı öğrenildi.

23 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Tunceli Valiliği tarafından, HDP'li belediyelere kayyım atamalarını protesto amacıyla yapılan oturma eylemlerine katılan 10'u aşkın yurttaş, valilikçe alınmış yasak kararı gerekçe gösterilerek Kabahatler Kanunu uyarınca 320'şer TL para cezası kesildiği öğrenildi. Cezanın yurttaşlara tebliği edildiği öğrenildi.

11 Nisan 2016 tarihinden bu yana Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tutuklu olan ve KHK'yla kapatılan DİHA Muhabiri Ziya Ataman'ın da aralarında bulunduğu 10'u tutuklu toplam 21 kişinin yargılandığı davanın 12'nci duruşması, **24 Eylül 2019 tarihinde Şırnak 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Ardından kararını açıklayan mahkeme heyeti, gazeteci Ataman hakkında "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla toplamda 14 yıl 3 ay hapis cezası verdi. Mahkeme, Ataman'ın tutukluluk halinin devamına karar verdi. Öte yandan, aynı dosyada yer alan 6 tutuklu hakkında beraat kararı verilirken, diğer tutuklular hakkında çeşitli maddelerden cezalar verildi.

HDP Hakkari İl Eşbaşkanı Sinan Kaya'nın "örgüt propagandası", "örgüte yardım ve yataklık" ve "polise mukavemet" iddiasıyla yargılandığı davanın karar duruşması, **17 Ekim 2019 tarihinde Hakkari 1'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Avukatıyla birlikte duruşmada hazır bulunan Kaya, Kürtçe yaptığı savunmayla hakkındaki iddiaların asılsız olduğunu belirterek beraatını talep etti. Avukat savunmalarının ardından kararını veren mahkeme Kaya'ya "Örgüt propagandası" ve "Örgüte yardım ve yataklık yapmak" suçlamalarıyla 9 yıl 6 ay, "Polise mukavemet" suçu işlediği iddiasıyla 10 ay olmak üzere toplam 10 yıl 4 ay hapis cezası verdi.

8 Kasım 2019 tarihinde Van 4'üncü Asliye Ceza Mahkemesi'nde Adnan Bilen'in yargılandığı duruşmada, sosyal medya hesaplarından yaptığı paylaşımlarla 'Cumhurbaşkanına

hakaret' suçunu işlediği iddiasıyla 7 bin TL para cezası verildiği ve mahkeme giderleri olan 2 bin 725 TL'nin Bilen'den alınmasına karar verildiği öğrenildi.

21 Kasım 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre: Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde avukatlık yapan Harika Günay Karataş'ın sosyal medya hesaplarında "örgüt propagandası" yaptığı iddiasıyla yargılandığı davada 3 yıl 1 ay 15 gün hapis cezası aldığı öğrenildi.

KHK kapatılan Azadiya Welat Gazetesi Batman eski temsilcisi Deniz Kılıç hakkında 2014-2015 yılları arasında sosyal medyada yaptığı haber paylaşımlarında "örgüt propagandası" yaptığı iddiasıyla 5 yıla kadar hapis istemiyle açılan davanın ilk duruşması, **28 Kasım 2019 tarihinde Batman 2'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek "Zincirleme örgüt propagandası yapmak" suçundan cezalandırılmasını talep edilen Kılıç'a mahkeme heyeti tarafından "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla 3 yıl, 1 ay, 15 gün hapis cezası verildiği öğrenildi.

Malatya'da 27 Kasım 2018 tarihinde "Örgüt üyesi" oldukları iddiasıyla gözaltına alınan HDP Malatya eski İl Eşbaşkanı Özcan Ağdaş, DBP İl Eşbaşkanı Nermin Tuncel, İHD Malatya Şubesi Eşbaşkanı Gönül Öztürkoğlu, HDP Battalgazi İlçe Eşbaşkanı Ahmet Aksu, HDP Yeşilyurt İlçe Eşbaşkanı Aziz Doğan, HDP eski il yöneticisi Hasan Karvar ve parti üyesi Ahmet Turan Sertkaya hakkında açılan davanın karar duruşması, **18 Aralık 2019 tarihinde Malatya 5'inci Ağır Ceza Mahkemesinde** görüldü. Mahkeme heyeti siyasi parti ve dernek faaliyetleri nedeni ile Aziz Doğan ve Ahmet Aksu'ya 1'er yıl 8 ay hapis cezası vererek cezayı erteledi. İHD Şube Başkanı Gönül Öztürkoğlu, Nermin Tuncel, Özcan Ağdaş ve Hasan Karvar'a "Örgüt üyesi olmak" iddiası ile 6'şar yıl 3 ay hapis cezası veren mahkeme heyeti, Ahmet Turan Sertkaya'ya ise beraat verdi. **DAVA ÖZETİ:** 30 Kasım günü adliyeye çıkarılan 7 kişiden Savcılık sorguları yapılan isimlerden Hasan Karvar, "adli kontrol şartı" ile serbest bırakılırken, diğer 6 isim ise "örgüt üyesi" oldukları iddiasıyla tutuklanmıştı. Ara duruşmalarda Ahmet Aksu ve Hasan Karvar tahliye edilirken, 22 Şubat'ta görülen ilk duruşmada da tutuklu sanıklardan Nermin Tuncel ve Özcan Ağdaş şartlı tahliye edilmiş, İHD Şube Başkanı Gönül Öztürkoğlu ve HDP Yeşilyurt ilçe eşbaşkanı Aziz Doğan'ın tutukluluğuna devam kararı verilmişti. 22 Mart'ta görülen 2'nci duruşmada da her iki yönetici adli kontrol tedbirleri uygulanarak tahliye edilmişti.

ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Baskına veya Saldırıya Uğrayan Siyasi Parti, Sendika, Dernek ve Kültür Kurumu

- Siyasi Parti

5 Ocak 2019 tarihinde Mardin'de HDP İl binasına akşam saatlerinde polisler baskın düzenlediği öğrenildi. Açlık grevinde olan HDP Hakkari Milletvekili ve DTK Eşbaşkanı Leyla Güven'le ilgili basılan stickerları toplamak için baskında bulunduğu öğrenildi.

7 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır Merkez Sur ilçesinde HDP İlçe binasına, açlık grevinde bulunan HDP Hakkari Milletvekili ve DTK Eşbaşkanı Leyla Güven'in fotoğrafının bina cephesine asıldığı gerekçesiyle polis tarafından baskın düzenlendiği öğrenildi.

22 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır Merkez Yenişehir ilçesinde HDP İlçe binasına, "Zindan direnişini büyütelim" yazılı pankartın bina ön cephesine asıldığı gerekçesiyle polis

tarafından baskın düzenlendiği öğrenildi. Pankartın polis tarafından indirildiği baskında, 2 HDP'linin gözaltın alındığı öğrenildi.

3 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından HDP İl binasında düzenlenen baskında, aralarından HDP Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın da bulunduğu bir grubun başlattığı açlık grevi eyleminde müdahale edildiği ve müdahale sonrasında grevde bulunan 5 kişinin (*HDP üyeleri Salih Cansever, İsmet Yıldız, Sevican Yaşar, Salih Tekin, Bilal Özgezer*) gözaltına alındığı öğrenildi. Yine baskın esnasında, "Leyla Güven haklıdır, tecrit son bulmalıdır", "Tecrit insanlık suçudur, siyasi tutsaklara özgürlük" gibi Türkçe ve Kürtçe yazılı pankartlara el konulduğu belirtildi. **4 Mart 2019 tarihinde Ankara'nın Beypazarı ilçesinde** bir otelde düzenlenen partisinin aday tanıtım toplantısına katılan İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, il binasına polis tarafından düzenlenen baskın ve gözaltına alınanlara ilişkin yaptığı açıklamada "*Bir vilayette (Diyarbakır) kendi partileri (HDP) içinde açlık grevi yapacaklarmış. Emniyet güçlerimize yarım saat içinde onları oradan alın dedim. Demin telefon geldi. Aldılar*" şeklinde konuştuğu öğrenildi.

8 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından HDP İl binasında düzenlenen baskında, 3'ü HDP'li Milletvekili (Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ, Van Milletvekilleri Tayyip Temel ve Murat Sarısaç) 10 kişilik grubun başlattığı açlık grevi eylemine müdahalede bulunduğu öğrenildi. Parti binasının kapı ve giriş camlarının kırılarak içeri girildiği baskın esnasında, milletvekilleri dışında grevde yer alan 7 kişinin (*Parti üyeleri; Salih Cansever, İsmet Yıldız, Sevican Yaşar, Salih Tekin, Bilal Özgezer, Abdulhalik Kurt, Yusuf Atas*) gözaltına alındığı öğrenildi. Müdahale sırasında, kalkan zoruyla çembere alınan Mardin Milletvekili Pero DüNDAR'ın elinden yaralandı, Van Milletvekilleri Tayyip Temel ve Murat Sarısaç ile Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın tekmelenerek darp edildiği öğrenildi.

15 Mart 2019 tarihinde Siirt merkezde bulunan HDP seçim irtibat bürosunun motosikletli kişiler tarafından 6 el silahla ateş edilerek saldırıda bulunulduğu öğrenildi. Saldırıda ile ilgili polis tarafından gözaltına alınan bir saldırganın, emniyetteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

23 Nisan 2019 tarihinde Bingöl'de sabah saatlerinde HDP İl Binasına polis tarafından baskın düzenlendi. Arama yapan polis, partinin birçok evrakına el koyarak, binadan ayrıldı.

9 Mayıs 2019 tarihinde Van'da tecrit uygulamalarının sonlandırılması amacıyla HDP Van İl binasında devam eden açlık grevi eylemi nedeniyle, il binasına polis tarafından baskın düzenlendi.

19 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Kayapınar ilçesinde bulunan AKP Kayapınar İlçe Başkanlığı binasına, bir grup tarafından EYP ve havai fişeklerle saldırıda bulunulduğu öğrenildi. Parti binasına atılan EYP'lerden birinin patladığı, diğerinin ise patlamadığı öğrenildi. Saldırı sırasında bina önünde nöbet tutan polislerin ateşle karşılık verdiği belirtildi.

9 Ağustos 2019 tarihinde Muş'ta polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP İl Eşbaşkanları Ferhat Çakı ve Muhlise Karagüzel'in gözaltına alındığı öğrenildi. Ev baskınlarının ardından da, HDP İl binasına baskın düzenlendiği öğrenildi.

7 Eylül 2019 tarihinde Batman'da HDP Batman İl Örgütüne polis tarafından baskın düzenlendiği ve baskında kayyım uygulamalarını protesto etmek ve dağıtmak amacıyla basılan bildirilere- stickerlara savcılık kararı ile el konulduğu öğrenildi.

27 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP İl Binası önünde çocuklarının “dağa kaçırıldığı” iddiasıyla oturma eyleminde bulunan ailelerin, oturma eyleminde buldukları sırada HDP İl Binasına girmeye çalıştığı, engellenmeleri üzerine ise slogan atarak parti binasına şişe ve taşlarla saldırıda bulunduğu öğrenildi. Güvenlik amacıyla olay yerinde bulunan polisin, binaya saldırıda bulunanlara müdahale etmediği öğrenildi.

9 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP İl Binası önünde çocuklarının “dağa kaçırıldığı” iddiasıyla oturma eyleminde bulunan ailelerin oturma eyleminde buldukları sırada, Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik operasyonun başlatıldığından açıklanması ardından parti binasına çeşitli cisimlerle saldırıda bulunduğu ve güvenlik amacıyla olay yerinde bulunan polisin, binaya saldırıda bulunanlara müdahale etmediği öğrenildi.

14 Kasım 2019 tarihinde Antep'te HDP'nin Antep merkez ile Şahinbey ve Şehitkamil ilçe binalarına polis tarafından baskın düzenlendiği, baskında binalarda arama yapıldığı ve çok sayıda evraka el konulduğu öğrenildi.

17 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde HDP Kulp ilçe binasına, kimliği belirsiz kişi veya kişilerce taşlı saldırıda bulunulduğu öğrenildi. **19 Aralık 2019 tarihinde** akşam saatlerinde ilçe binasının ikinci kez saldırıya uğradığı öğrenildi. Kimliği belirsiz kişi ya da kişiler tarafından gerçekleştirilen taşlı saldırıda binanın camları kırıldığı ve maddi hasarın meydana geldiği öğrenildi.

20 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Sur Belediye Eşbaşkanı Filiz Buluttekin ve Cemal Özdemir ile Belediye Meclis Üyesi Yılmaz Eken'in gözaltına alındığı öğrenildi. Eş zamanlı olarak ilçe belediye binasına da baskın düzenlendiği ve binada arama yapıldığı öğrenildi.

- Seçim bürosu

1 Şubat 2019 tarihinde Van'da Saat 02.30 civarında, HDP'nin park halindeki seçim otobüsüne kimliği belirsiz kişi veya kişilerce saldırı düzenlendi. Saldırıda, camları kırılan otobüsün "Ya Me Ye" yazılı bölümüne bozkurt işareti ve MHP yazılamalarının yapıldığı belirtildi.

8 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Derik ilçesinde bulunan HDP seçim bürosuna polis tarafından düzenlenen baskında, 2 yurttaşın (*Abdülşamet Gür, Vedat Ekinci*) gözaltına alındığı ve açlık grevi eyleminde bulunan HDP Milletvekili Leyla Güven'in fotoğraflarına el konulduğu öğrenildi.

28 Mart 2019 tarihinde Siirt merkezde bulunan merkezi seçim bürosunun, gece saat 22.30'da polisler tarafından örgüt propagandası yapıldığı gerekçesiyle basıldığı öğrenildi.

- Sendika

5 Eylül 2019 tarihinde HDP'li belediyelere kayyum atamalarını protesto etmek amacıyla “İrademe dokunma” pankartının asıldığı SES Diyarbakır Şubesi ve Eğitim SEN 1 No'lu

Şubesine polisler tarafından baskın düzenlendi. Savcılık kararı ile sendika binalarına asılan pankartların indirilerek el konulduğu öğrenildi.

15 Ekim 2019 tarihinde Hakkari'de KESK Hakkari Şubesine, şahıs araması gerekçesiyle ve kapısı kırılmak suretiyle baskın düzenlendiği öğrenildi.

-Belediye Binası

19 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Adnan Selçuk Mızraklı, **Mardin** Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Ahmet Türk ve **Van** Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Bedia Özgökçe Ertan İçişleri Bakanlığı tarafından görevlerinden uzaklaştırıldı. Görevden alınan belediye başkanlarının yerine kent valilerinin kayyım olarak atanması ardından, belediye binalarına polis tarafından baskın düzenlendiği ve arama yapıldığı öğrenildi.

15 Ekim 2019 tarihinde Hakkari belediye binasına özel hareket polisleri tarafından baskın düzenlendiği ve belediye binasında arama yapıldığı öğrenildi.

21 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nca yürütülen bir soruşturma Diyarbakır, Kayapınar, Bismil ve Kocaköy belediye başkanlarının gözaltına alınması ardından, Kayapınar ve Bismil Belediyelerinde polis tarafından arama yapıldığı öğrenildi.

KAPATILAN / KAPATILMAK İSTENEN KURUM VE KURULUŞLAR

-Siyasi Parti

22 Şubat 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Mehmet Akarca tarafından Afyon'da bir otelde düzenlenen Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı 2018 yılı değerlendirme toplantısının açılış konuşmasında, 4 Kürt partisi hakkında kapatma davası açıldığını söyledi. Akarca, Türkiye Kürdistan Partisi, Kürdistan Sosyalist Partisi, Kürdistan Özgürlük Partisi ve Kürdistan Komünist Partisi hakkında "Anayasa'ya aykırı faaliyetler" gerekçesiyle kapatma davası açıldığını duyurdu. Akarca, şunları söyledi: "Şu anda Anayasa'ya aykırı faaliyetleri tespit edilen programları itibarıyla 4 siyasi parti hakkında Anayasa Mahkemesine kapatma davası açılmış bulunmaktadır. Bunlar Türkiye Kürdistan Partisi, Kürdistan Sosyalist Partisi, Kürdistan Özgürlük Partisi ve Kürdistan Komünist Partisi adı altında faaliyet gösteren partilerdir. Yine bu çalışmalarımız kapsamında 18 siyasi parti hakkında kongrelerini zamanında yapmadıkları, yasal gerekliliklere uymadıkları için kendiliğinden dağılma hali ve hukuki varlığının sona erdiğinin tespiti için Anayasa Mahkemesine dava açılmış, 9 siyasi parti hakkında hukuki varlığına karar verilmiş, 5 siyasi parti hakkında da tüzük ihtar başvurusunda bulunulmuştur."

TOPLANTI ve GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Güvenlik Güçleri Tarafından Müdahale Edilen Toplantı ve Gösteriler

Açlık grevinde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'in duruma dikkat çekmek amacıyla **12 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'da** aralarında milletvekillerinin de bulunduğu kitle HDP İl binasından E Tipi Cezaevine doğru yürüyüşe geçti. Yürüyüşü izin vermeyen polis, kitleye müdahalede bulundu.

Açlık grevinde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'in duruma dikkat çekmek amacıyla **13 Ocak 2019 tarihinde Batman'da** Gülistan Caddesinde bir araya gelerek yürüyüşe geçen kitleye polis tarafından müdahalede bulundu. Müdahale sırasında HDP'nin Batman Belediyesi Eşbaşkan Adayı Sabri Özdemir'in polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

Tecridin kaldırılması talebiyle açlık grevi eyleminde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek amacıyla **20 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'da** E Tipi Kapalı Cezaevi önünde protesto eyleminde bulunan DAKAP üyesi kadınlara polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahalede, 10 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

Açlık grevinde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'in duruma dikkat çekmek amacıyla **31 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'da** aralarında milletvekillerinin de bulunduğu kitle, Güven'in evinin önündü yürüyüş düzenlendi. Yürüyüşü izin vermeyen polis, kitleye tazyikli su ile müdahalede bulundu.

5 Şubat 2019 tarihinde Urfa'nın Ceylanpınar ilçesinde HDP'nin seçim bürosu açılışında HDP Belediye Eş Başkan adayı Narin Gezgör'ün yaptığı konuşmada PKK Lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecride değinmesi üzerine polisin açılışa gaz bombası ile müdahale ettiği öğrenildi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **13 Şubat 2019 tarihinde Van'da** Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde biraraya gelerek Diyarbakır'a yürümek isteyen milletvekili ve belediye eşbaşkanlarına, polis tarafından izin verilmediği ve il binasının bahçesinde bulunan kitleye tazyikli su ve plastik mermilerle müdahalede bulunulduğu öğrenildi. Müdahale sırasında 2 yurttaşın (Servet Aktaş, Halit Karalar) plastik mermilerle yaralandığı öğrenildi. 3 yurttaşın ise gözaltına alındığı öğrenildi.

Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde tecrit uygulamalarını protesto etmek amacıyla yaşamına son veren Gezen isimli mahpusun, **Diyarbakır Merkez Bağlar ilçesi Yeniköy Mezarlığı'nda** bulunan kabrini **18 Mart 2019 tarihinde** ziyaret etmek üzere gitmek isteyen kitleye polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 10 yurttaşın, gözaltına alındığı öğrenildi.

19 Mart 2019 tarihinde Mardin ve ilçelerinde, Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan bir soruşturma kapsamında polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 19 HDP ve DBP'nin gözaltına alındığı öğrenildi. Bu durumu protesto etmek amacıyla Karayolları Parkı'nda yapılmak istenen basın açıklamasına tarafından izin verilmedi. Aralarında HDP'li

milletvekillerinin olduğu HDP'lilerin parka gelişi sırasında, polisler il binası önündeki kitleye biber gazı ile müdahalede bulundu.

20 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesi Ofis Sema Sokağı'nda bir araya gelen 14 kadının, PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın üzerindeki tecridin kaldırılması amacıyla 133 gündür açlık grevinde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek amacıyla "durma eylemi" yaptığı, polisin eyleme müdahalede bulunduğu ve 14 kadının darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

25 Mart 2019 tarihinde Mardin E Kapalı Cezaevinde tecrit uygulamalarını protesto etmek amacıyla yaşamına son veren Medya Çınar isimli mahpusun, Mardin Devlet Hastanesi morguna getirilen cenazesi için bekleyişe geçen gruba polis tarafından müdahale edildiği ve 3 yurttaşın darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

31 Mart 2019 tarihinde Batman'da yerel seçimleri HDP'nin kazanması ardından, kutlamalarla belediye binasına doğru yürüyen yurttaşlara, polis tarafından biber gazları ve plastik mermilerle müdahalede bulunulduğu öğrenildi.

12 Nisan 2019 tarihinde Van'da KHK'li olduğu gerekçesiyle mazbataları verilmeyen Edremit Belediye eşbaşkanlarının, belediye binası önünde yapmak istedikleri açıklama ve oturma eylemine polis tarafından müdahale edilerek izin verilmedi.

17 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP İl Örgütü tarafından Koşu yolu Parkı'nda düzenlenen kitlesel basın açıklamasına, polis tarafından tazyikli su ve coplarla müdahalede bulundu. PKK Lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecrit ile YSK'nın KHK'li eşbaşkanlara mazbata verilmemesine ilişkin yapılan açıklamaya yönelik gerçekleşen müdahale sırasında, HDP'li Milletvekili Remziye Tosun tazyikli suyun çarpması sonucu yaralandığı ve HDP'li Milletvekili Musa Farisoğulları'nın da darp edilerek yaralandığı öğrenildi. Müdahale sırasında polislerce yere yatılarak darp edilen bir kişi gözaltına alındı.

20 Nisan 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesinde hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek için açıklama yapmak isteyen Barış Anneleri üyelerine, polis tarafından müdahalede bulunuldu. Annelerin polislerce yerde sürüklendiği müdahalede, 5 kişinin gözaltına alındı.

23 Nisan 2019 tarihinde Batman'da mahpus anneleri tarafından, hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla düzenlenen gösteriye polis tarafından müdahalede bulunuldu.

24 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'da mahpus anneleri tarafından, hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla Diyarbakır D Tipi Cezaevi önünde düzenlenen gösteriye polis tarafından müdahalede bulunuldu.

30 Nisan 2019 tarihinde Batman'da mahpus yakınları tarafından, hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla düzenlenen protesto gösterisine polis tarafından müdahalede bulunuldu.

30 Nisan 2019 tarihinde Van'da mahpus yakınları tarafından, hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla düzenlenen protesto gösterisine polis tarafından müdahalede bulunuldu.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **2 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından izin verilmediği öğrenildi. Açıklama yapmakta ısrar eden mahpus annelerine polis tarafından müdahalede bulunduğu ve bir mahpus annesinin kadının çekiştirilmek suretiyle parktan dışarı çıkarıldığı esnada darp edildiği öğrenildi. Müdahale sırasında HDP Gençlik Meclisi üyesi Ümit Akbıyık'ın darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü TEM Şubesi'ne götürülen Akbıyık'ın alınana ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla toplumsal gösteri hakkını kullanan mahpus annelerine yönelik polis şiddetini protesto etmek isteyen ve **4 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır Ofis AZC Plaza** önünde açıklamada bulunmak isteyen KESK Diyarbakır Şubeler Platformu Üyeleri'ne polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 26 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **5 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve 5'i tutuklu anneleri olmak üzere 7 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **5 Mayıs 2019 tarihinde Van'da** Sanat Sokağı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve 3 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **7 Mayıs 2019 tarihinde Batman'da** Batman M Tipi Cezaevi önünde basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği ve polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahalede sırasında 19 kişinin gözaltına alındığı ve gözaltına alınan yurttaşlardan Yaşar Yalçın'ın polis aracına bindirildiği sırada ters kelepçe takılmasına itiraz etmesi sonrası darp edildiği öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **10 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda oturma eylemi yapmak isteyen mahpus annelerine izin verilmediği, bunun üzerine yürüyüşe geçen mahpus annelerine tazyikli su ile müdahalede bulunulduğu öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **13 Mayıs 2019 tarihinde Batman'da** Atatürk Park'ında basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, izin verilmediği ve polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahalede sırasında 11 kişinin gözaltına alındığı ve HDP Milletvekili Feleknas Uca'nın polis kalkanlarıyla darp edildiği ve özel bir hastanede yapılan muayenenin ardından kolunun alçıya alındığı öğrenildi.

15 Mayıs 2019 tarihinde Ağrı'nın Patnos ilçesinde Patnos L Tipi Kapalı Cezaevi önünde açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla bir araya gelen ve basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, Kaymakamlığı'nın yasak kararı gerekçe gösterilerek jandarma tarafından izin verilmediği tazyikli su ile müdahalede bulunulduğu öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **15 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde** Demokrasi Parkı'nda oturma eyleminde bulunan mahpus yakınlarına polis tarafından biber gazıyla müdahalede bulunulduğu öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **16 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Bağlar ilçesinde** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak üzere Batıkent Kavşağı'nda bir araya gelen mahpus annelerine, polis tarafından müdahalede bulunulduğu öğrenildi. Müdahale sırasında, mahpus annelerinden Hazal Yıldırım'ın darp edilerek gözaltına alındığı ve bir sonra ise serbest bırakıldığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **16 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesinde** HDP İlçe Örgütü binasında bir araya gelerek basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunulduğu öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **22 Mayıs 2019 tarihinde Van'da** Milli Egemenlik Caddesi'nde bulunan Park'ta bir araya gelerek basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunulduğu öğrenildi. Müdahale sırasında 4 kişinin (*DBP İl Eşbaşkanı Ökkeş Kava, il yöneticileri Seyit Kılıç, Selahattin Genco ve ismi öğrenilemeyen bir kişi*) gözaltına alındığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **25 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde** Demokrasi Parkı'nda oturma eyleminde bulunan mahpus yakınlarına polis tarafından müdahalede bulunulduğu öğrenildi. Müdahale sırasında mahpus annesi olan Necla Özer'in darp edildiği öğrenildi.

Tarihi Hasankeyf ilçesinin sular altında bırakılmak istenmesine karşı HDP Batman Gençlik Meclisi üyeleri tarafından **12 Haziran 2019 tarihinde Batman'ın Hasankeyf ilçesinde** yapılmak istenen basın açıklamasına izin vermeyen polis, gaz bombası ve plastik mermilerle müdahalede bulundu. Müdahalede sırasında, 32 kişi yerlerde sürüklenerek ve darp edilerek gözaltına alındı. Ayrıca, haber takibinde bulunan 1 gazetecinin de (*Sonya Bayık*) gözaltına alındığı öğrenildi. 33 kişinin, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

16 Temmuz 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Yenişehir ilçesinde HDP Gençlik Meclisi'nin "Bağımlı olma, özgür ol" sloganıyla Sümerpark'ta yapmak istediği şölenin, Valilik tarafından "güvenlik" gerekçe gösterilerek engellendiği ve gençlere polis tarafından plastik mermilerle müdahalede bulunulduğu öğrenildi.

7 Ağustos 2019 tarihinde Batman'ın Hasankeyf ilçesinde yapılmak istenen İlsu Barajını protesto etmek amacıyla nöbet eylem başlatmak amacıyla, ilçeye doğru yürüyüşe geçecek HDP'li kitleye jandarma tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 14 kişi darp edilerek gözaltına alındığı ve emniyette alınan ifadelerinin ardından geç saatte serbest bırakıldığı öğrenildi.

19 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Adnan Selçuk Mızraklı'nın görevden alınmasının ve yerine Diyarbakır Valisi Hasan Basri Güzeloğlu'nun kayyım olarak atanması ardından, belediye binasının bulunduğu Elazığ Caddesi üzerinde

toplanarak protesto gösterisinden bulunmak isteyen yurttaşlara polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunduğu öğrenildi.

Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Adnan Selçuk Mızraklı'nın görevden alınmasının ve yerine Diyarbakır Valisi Hasan Basri Güzeloğlu'nun kayyım olarak atanmasını protesto etmek amacıyla **20 Ağustos 2019 tarihinde** belediye binasından önünde toplanan yurttaşlara, polis tarafından tazyikli su, cop ve biber gazıyla müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında HDP Milletvekili Ayşa Acar Başaran'ın yaralandığı öğrenildi.

Mardin Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Ahmet Türk'ün görevden alınmasının ve yerine Mardin Valisi Mustafa Yaman'ın kayyım olarak atanmasını protesto etmek amacıyla **20 Ağustos 2019 tarihinde** belediye binasına yürümek isteyen yurttaşlara, polis tarafından tazyikli su ve biber gazlarıyla müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında ismi öğrenilemeyen 1 yurttaşın yaralandığı öğrenildi. HDP'li milletvekilleri Tülay Hatimoğlu, Serpil Kemalbay ve Pero Dünder'ında yaralandığı ve hastaneye kaldırılarak tedavi altına alındığı öğrenildi.

Van Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Bedia Özgökçe Ertan'ın görevden alınmasının ve yerine Van Valisi Mehmet Emin Bilmez'in kayyım olarak atanmasını protesto etmek amacıyla **20 Ağustos 2019 tarihinde** yürümek isteyen yurttaşlara, polis tarafından tazyikli su, cop ve göz yaşartıcı gazla müdahalede bulunuldu.

Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Adnan Selçuk Mızraklı'nın görevden alınmasının ve yerine Diyarbakır Valisi Hasan Basri Güzeloğlu'nun kayyım olarak atanmasını protesto etmek amacıyla **20 Ağustos 2019 tarihinde** HDP Diyarbakır İl binasının önünde oturma eylemi ile protesto etmek isteyen gruba, il binasını abluka altına alan çevik kuvvet polisleri tarafından müdahalede bulunuldu. Aralarından milletvekillerinin de bulunduğu grubun il binasından dışarı çıkmasını izin vermeyen polisin, grubun ısrar etmesi üzerine coplarla ve kalkanlarla müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahale sırasında Gülistan Kılıç Koçyiğit ve Semra Güzel'in yaralandığı ve ambulansla hastaneye kaldırıldığı öğrenildi.

Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Adnan Selçuk Mızraklı'nın görevden alınmasının ve yerine Diyarbakır Valisi Hasan Basri Güzeloğlu'nun kayyım olarak atanmasını protesto etmek amacıyla **20 Ağustos 2019 tarihinde** Yenişehir ilçesindeki Anıt Park civarından yürüyüşe geçen gruba, polis tarafından gaz bombalarıyla müdahalede bulunuldu.

Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Adnan Selçuk Mızraklı'nın görevden alınmasının ve yerine Diyarbakır Valisi Hasan Basri Güzeloğlu'nun kayyım olarak atanmasını protesto etmek amacıyla **21 Ağustos 2019 tarihinde** belediye binası önünde toplanan, daha sonra buradan ayrılarak Ofis Semtine doğru yürüyüşe geçen gruba, polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında HDP Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun baygınlık geçirdi. Müdahalede 10 kişi darp edilerek gözaltına alındı. Yürüyüşü takip eden gazeteciler Lezgin Akdeniz, Beritan Canözer ve Hayati Yıldız'ın da polisin müdahalesine maruz kalarak darp edildiği öğrenildi. Belediye binası önünden Sur ilçesi doğru yürüyüşe geçen bir başka gruba da, polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 5 kişi gözaltına alındı.

Van Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Bedia Özgökçe Ertan'ın görevden alınmasının ve yerine Van Valisi Mehmet Emin Bilmez'in kayyım olarak atanmasını protesto etmek amacıyla **23**

Ağustos 2019 tarihinde Kültür Sarayı'ndan Maraş Caddesine doğru yürümek isteyen yurttaşlara, polis tarafından gaz bombaları ile müdahalede bulunuldu.

Van Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Bedia Özgökçe Ertan'ın görevden alınmasının ve yerine Van Valisi Mehmet Emin Bilmez'in kayyım olarak atanmasını protesto etmek amacıyla **25 Ağustos 2019 tarihinde** HDP İl binasından Maraş Caddesine doğru yürümek isteyen yurttaşlara, polis tarafından biber gazı ile müdahalede bulunuldu.

9 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bismil İlçesi Seyrantepe Mahallesi'nde DEDAŞ ekiplerinin elektriği kesmesi itiraz bulunan yurttaşlara, polisin biber gazı ile müdahalede bulunduğu öğrenildi. *5 bin nüfuslu mahallede 3 bine yakın yurttaş elektriksiz bırakıldığı öğrenildi.*

14 Eylül 2019 tarihinde Muş'un Bulanık ilçesine bağlı Arakonak (Odunçor) köyüne kurulmak istenen taş ocağına tepki gösteren köylülere, jandarma tarafından gerçekleştirilen müdahalede 2 kişinin yaralandı ve 15 köylünün gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların, İlçe Jandarma Karakolu'ndaki işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

İçişleri Bakanlığı talimatıyla HDP'li belediyelere atanan kayyumlara karşı **Diyarbakır'da** başlatılan ve Lise Caddesi'nde 54 gündür süren Demokrasi Nöbeti eyleminin, **10 Ekim 2019 tarihinde** Valilik kararıyla *(3-17 Ekim tarihlerini kapsayan eylem etkinlik yasağı)* yasaklandığını öğrenildi. Yapılmak istenen eyleme, polis tarafından izin verilmediği öğrenildi. Bunun üzerine açıklama yapmak üzere HDP Diyarbakır İl Binası önüne gelen kitleye polis tarafından tazyikli su ve coplarla müdahalede bulunuldu. Müdahalede 26 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

İçişleri Bakanlığı talimatıyla HDP'li belediyelere atanan kayyumlara karşı **Diyarbakır'da** başlatılan ve Lise Caddesi'nde 54 gündür süren Demokrasi Nöbeti eyleminin, **10 Ekim 2019 tarihinde** Valilik kararıyla *(3-17 Ekim tarihlerini kapsayan eylem etkinlik yasağı)* yasaklandığını öğrenildi. Yapılmak istenen eyleme, polis tarafından izin verilmediği öğrenildi. **12 Ekim 2019 tarihinde** Lise Caddesi'nde yapılmak istenen eylemin polis tarafından müdahalede bulunduğu ve müdahale sırasında adliye binasına gitmek isteyen HDP'li vekil Saliha Aydeniz'in darp edildiği öğrenildi.

14 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Diyarbakır İl Örgütü tarafından, parti binası önünde Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik başlatılan operasyona ilişkin yapılan istenen basın açıklamasına polis tarafından valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği ve dışarı çıkıp açıklama yapmak isteyen gruba biber gazı ve coplarla müdahalede bulunduğu öğrenildi.

14 Ekim 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde, HDP Cizre İlçe Örgütü tarafından Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik başlatılan operasyona ilişkin yapılan istenen basın açıklamasına polis tarafından valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği ve dışarı çıkıp açıklama yapmak isteyen gruba darp edilerek müdahalede bulunduğu öğrenildi.

15 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Bağlar İlçe Örgütü tarafından, parti binası önünde Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik başlatılan operasyona ilişkin yapılan istenen basın açıklamasına polis tarafından valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği ve dışarı çıkıp açıklama yapmak isteyen gruba biber gazı müdahalede bulunduğu öğrenildi.

15 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Kayapınar İlçe Örgütü tarafından, parti binası önünde Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik başlatılan operasyona ilişkin yapılan istenen basın açıklamasına polis tarafından valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği ve dışarı çıkıp açıklama yapmak isteyen gruba kalkanlarla müdahalede bulunduğu öğrenildi.

17 Ekim 2019 tarihinde Van'da HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli'nin gelişini duyurmak amacıyla basın açıklaması yapan HDP'lilere polis tarafından izin verilmediği, il binasının önüne çıkan milletvekilleri tarafından açıklama yapmakta ısrar edilmesi üzerine polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi.

18 Ekim 2019 tarihinde Van'da HDP 7'nci kuruluş yıl dönümü dolayısıyla yapılmak istenen yürüyüşe polis tarafından müdahale edildiği ve 7 HDP'linin (HDP PM Üyesi Yunus Durdu, parti yöneticileri Kerem Kaçmaz, Neslihan Şedal ve ismi öğrenilemeyen 4 kişi) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan 7 kişi hakkında, 2911 sayılı "Toplantı ve gösteri yürüyüşü kanununa muhalefet etmek" gerekçesiyle işlem yapıldığı ve daha serbest bırakıldıkları öğrenildi.

21 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da Kayapınar Belediyesi Eşbaşkanı Keziban Yılmaz'ın gözaltına alınmasını protesto etmek isteyen ve aralarında HDP Diyarbakır Milletvekillerinin de bulunduğu grubun belediyenin hizmet binası önünde toplanarak yapmak istediği açıklamaya polis tarafından izin verilmediği, gruba kalkanlarla müdahalede bulunduğu öğrenildi.

21 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da Bismil Belediyesi Eşbaşkanı Orhan Ayaz'ın gözaltına alınmasını protesto etmek isteyen ve aralarında HDP Diyarbakır Milletvekillerinin de bulunduğu grubun belediyenin hizmet binası önünde toplanarak yapmak istediği açıklamaya polis tarafından izin verilmediği, gruba biber gazı ve kalkanlarla müdahalede bulunduğu öğrenildi.

13 Kasım 2019 tarihinde Batman'da HDP Kadın Meclisi üyeleri tarafından, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü etkinlikleri kapsamında kadın cinayetlerine dikkat çekmek için Sanat Sokağı'nda yapılmak istenen basın açıklaması izin verilmediği öğrenildi. Bunun üzerine parti binasına doğru yürüyen kadınları polis tarafından müdahalede bulunuldu ve 10 kadının gözaltına alındığı öğrenildi.

16 Kasım 2019 tarihinde HDP Urfa İl Örgütü, Suruç Belediyesi Eşbaşkanı Hatice Çevik'in gözaltına alınmasının ardından yerine kayyum atanmasını protesto etmek amacıyla partinin ilçe binasından belediye binasına doğru yürüyüş gerçekleştirdi. Aralarında HDP Milletvekili, partililer ve yurttaşların bulunduğu gruba, polis bir süre sonra müdahalede bulundu. Müdahalede sırasında 5 HDP'linin (*HDP İl Eşbaşkanları Emine Çetiner ve Mikail Gözek, Belediye Meclis üyesi Fatma Taş Ekmez, Suruç Belediye Başkan Yardımcısı Nahide Kılıç, İl Örgütü yöneticisi Ferit Tamga*) darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

26 Kasım 2019 tarihinde Batman'ın Beşiri ilçesine bağlı Bilek (Bolinde) DEDAŞ görevlilerinin jandarma ekipleri ile birlikte yapmak istedikleri denetime tepki gösteren köylülere plastik mermi, biber gazı ve copla müdahalede bulunulduğu ve kimi köylülerin müdahale sırasında yaralandığı öğrenildi.

Ertelenen, Yasaklanan Toplantı ve Gösteriler

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **13 Şubat 2019 tarihinde Van'da** Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde biraraya gelerek Diyarbakır'a yürümek isteyen milletvekili ve belediye eşbaşkanlarına, polis tarafından izin verilmediği ve il binasının bahçesinde bulunan kitleye tazyikli su ve plastik mermilerle müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahale sırasında 2 yurttaşın (Servet Aktaş, Halit Karalar) plastik mermilerle yaralandığı öğrenildi. 3 yurttaşın ise gözaltına alındığı öğrenildi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **13 Şubat 2019 tarihinde Şırnak'tan** Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde biraraya gelen milletvekillerine Valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek polis tarafından izin verilmedi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **13 Şubat 2019 tarihinde Antep'ten** Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde biraraya gelen milletvekillerine Valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek polis tarafından izin verilmedi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **13 Şubat 2019 tarihinde Urfa'dan** Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde biraraya gelen milletvekillerine Valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek polis tarafından izin verilmedi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **14 Şubat 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde** Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde biraraya gelen milletvekillerine Valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek polis tarafından izin verilmedi. Müdahaleye maruz kalan milletvekillerinden HDP Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın copla dövüldüğü, HDP Mardin Milletvekili Pero Dünder'in ise parmağından yaralandığı öğrenildi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla HDP milletvekillerinin "100. Gününde Leyla'ya, Tecridi Kırmaya" sloganıyla Hakkari, Van, Kars, Iğdır, Bitlis, Ağrı, Muş, Şırnak, Mardin, Siirt, Batman, Dersim, Bingöl, Antep ve Urfa kentleri olmak üzere 7 ayrı koldan başlatılan yürüyüşlerin son durağı olan **Diyarbakır'da 15 Şubat 2019 tarihinde** bir araya gelen milletvekillerinin yürüyüşüne polis tarafından izin verilmedi. Leyla Güven'in evine doğru yürümeye hazırlandıkları sırada HDP'lilerin yanına gelen polis amirleri, Diyarbakır Valiliği'nin aldığı karar doğrultusunda yürüyüşe izin verilmeyeceğini belirtti.

6 Mart 2019 tarihinde Siirt'in Baykan ilçesinde 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü kapsamında karanfil dağıtan HDP'lilerin yürüyüşü, Sanat Sokağı girişinde bulunan çevik kuvvet polisleri tarafından engellendiği ve valilik tarafından sokağa giriş yasağının bulunduğu belirtildi.

3 Nisan 2019 tarihinde Van Valiliği, PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın doğum günü olan 4 Nisan gerekçesiyle kentte toplantı, gösteri yürüyüşü ve basın açıklaması gibi eylemlerin 15 gün süreyle yasaklandığını duyurdu.

31 Mart 2019 yerel seçimlerinde resmi olmayan sonuçlara göre HDP'nin seçimleri kazandığı **Iğdır'da 4 Nisan 2019 tarihinde** Iğdır Valisi tarafından yapılan açıklamada, kentte yapılacak olan toplantı, gösteri yürüyüşü ve basın açıklaması gibi eylemlerin 15 gün süreyle yasaklandığını duyuruldu.

Kars Valiliği tarafından 8 Nisan 2019 tarihinde yapılan açıklamada, 12 gün boyunca kentteki tüm eylem ve etkinliklerin yasaklandığı duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: *"31 Mart 2019 Pazar günü yapılan Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimleri sonrası bazı kesimler tarafından seçim sonuçlarına gölge düşürmek, ilimizde kaos ortamı yaratmak, karşıt görüşlü grupları karşı karşıya getirmek ve gruplar arasında kavga, şiddet ortamı vb. ortamlar yaratmak amacıyla provokatif eylem, kanunsuz gösteri ve yürüyüş düzenleme, açık ve kapalı yer toplantıları düzenleme, yasadışı slogan atma, pankart açma, stant açma, sokak etkinliği, sokak şenliği vb. eylem ve etkinlikler düzenleyebilecekleri şeklinde istihbari bilgiler elde edilmiştir."*

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **2 Mayıs 2019 tarihinde Batman'da** Gülistan Caddesi'nde "insan zinciri" oluşturmak isteyen mahpus yakınlarına, valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi. Emniyet yetkilileriyle yapılan görüşmelerden sonuç çıkmayınca HDP il binası önünde açıklamada bulunuldu.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **6 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine, polis tarafından parka girişlerine engel olunduğu ve açıklama yapılmasına izin verilmediği öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **7 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine, polis tarafından parka girişlerine engel olunduğu ve açıklama yapılmasına izin verilmediği öğrenildi. Bunun üzerine mahpus yakınlarının, kaldırımında yarım saat oturma eylemi yaparak yasağı protesto ettiği öğrenildi.

Mardin Valiliği tarafından yapılan açıklamada; 31 Aralık 2019 tarihine (yılsonuna kadar) kadar il sınırları içerisinde yapılması planlanan tüm eylem ve etkinliklerin mülki idare amirinin iznine bağladı duyuruldu. Söz konusu uygulama, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11'inci Maddesi'ne dayandırıldığı belirtildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **10 Mayıs 2019 tarihinde Batman'da** Atatürk Parkı'nda "insan zinciri" oluşturmak isteyen mahpus yakınları ve yurttaşlara, valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi. Eyleme izin verilmemesi üzerine grup parktan ayrıldı.

Siirt Valiliği tarafından yapılan açıklamada; hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla yapılması planlanan eylem ve etkinliklerin "örgüt propagandası"na dönüşeceği gerekçesiyle, her türlü eylem ve etkinliğin il genelinde açık alanlarda 9 Mayıs-23 Mayıs 2019 tarihleri arasında yasaklandığı duyuruldu. Söz konusu uygulama, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11'inci Maddesi'ne dayandırıldığı belirtildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **11 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda oturma eylemi yapmak isteyen mahpus annelerine izin verilmediği öğrenildi.

Hakkari Valiliği tarafından yapılan açıklamada; daha önce ilan edilen kentteki eylem ve etkinlik yasağının 1 ay daha uzatıldığı duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: "*Valilik ve Kaymakamlık makamlarının uygun göreceği etkinlikler hariç olmak üzere, Hakkari İl sınırları içerisinde (İl Merkezi, Dış İlçelerinde ve Jandarma Sorumluluk Bölgeleri dahil) 19/05/2019 tarihi saat: 00.00'dan 17/06/2019 tarihi saat: 23.59'a kadar otuz (30) gün süre ile meydan, cadde, sokak, yol, park gibi umuma açık alanlarda miting, açık yer toplantıları, gösteri yürüyüşleri, oturma eylemi, açlık grevi, çadır kurma, basın açıklamaları, stant açma vb. türdeki eylem ve etkinliklerin yapılmasının yasaklanması kararı alınmıştır.*" Yasağın **18 Haziran 2019 tarihinde** 1 ay süreyle uzatıldığı duyuruldu.

Antep Valiliği tarafından yapılan açıklamada; kentteki tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: "Genel asayiş ve kamu düzenin korunması amacıyla 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/c maddesi gereğince **23 Mayıs 2019-06 Haziran 2019 tarihleri arasında** açık alanlarda yapılacak 'Açık yer toplantısı, basın açıklaması, stant kurma, imza kampanyası, bildiri dağıtma, pankart asma, çadır kurma, oturma eylemi, ayırt edici önlük ve yekek giyme vb.' etkinlikler İl genelinde Valiliğimizce yasaklanmıştır.

20 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Muş'ta KESK Muş Şubeler Platformu ile Muş Barosu'nun Türkiye Barış Vakfı kurucularının katılımıyla kentte düzenlemek istediği "Zor zamanlarda barış açısını savunmak" adlı panele, Muş Valiliği tarafından "uygun görülmemiştir" denilerek izin verilmediği öğrenildi.

Batman Valiliği, **15 Temmuz–29 Temmuz 2019 tarihleri arasında**, resmi kamu kurum ve kuruluşların resmi toplantı tören, şenlik, karşılama, stant açma, uğurlama etkinlikleri dışında tüm etkinliklerin "izne bağlandığını" açıkladı. Valilik tarafından yapılan açıklamada, "*Milli güvenliğin sağlanması, kamu düzeni ve güvenliğinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, temel hak ve özgürlükler ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin ve genel asayişin korunması ile şiddet olaylarının yaygınlaşmasının önlenmesi*" nedeniyle karar alındığı belirtildi.

15 Temmuz 2016'da yaşanan darbe girişiminin ardından ilan edilen Olağanüstü Hal (OHAL) gerekçe gösterilerek 21 Kasım 2016 tarihinde Van'da ilk eylem ve etkinlik yasağı kararı alındı. Üç valinin değiştiği kentte tam 979 gündür bazen bir aylık, bazen de 15 günlük yasaklama kararı alınıyor. Valilik tarafından yapılan açıklamayla kentte 15 günlük yasak ilan edilerek 979 gündür devam eden yasak yeniden uzatıldı.

Van Valiliği tarafından yapılan açıklamada, **28 Temmuz 2019- 11 Ağustos 2019 tarihleri arasında** yapılacak olan her türlü gösteri, yürüyüş, miting, toplantı, çadır kurma, oturma eylemi gibi etkinliklerin yasaklandığı bildirildi. Valilik açıklamasında şöyle denildi: "*Anayasamızda ve kanunlarda öngörülen sınırlandırma ve yasaklama şartlarını doğrudan ve açıkça oluşturduğu değerlendirilen eylemler ile saldırı planlarını bertaraf etmek, vatandaşlarımızın can ve mal güvenliklerini sağlamak, terör örgütlerinin planlarını bertaraf etmek, milli güvenliğin sağlanması, kamu düzeni ve güvenliğinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, temel hak ve özgürlükler ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin ve genel asayişin korunması ile şiddet olaylarının yaygınlaşmasının önlenmesi amacıyla 28/07/2019 tarihinden itibaren geçerli 11/08/2019 tarihi de dahil olmak üzere 15 gün süre ile Van İli coğrafi*

sınırları içerisinde, açık alanlarda düzenlenecek her türlü yürüyüş, toplantı ve toplanmalar, basın açıklaması, oturma eylemi, stant açma vb. her türlü eylem ve etkinlikler 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/A-C maddeleri ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 17. maddesine istinaden yasaklanmıştır."

28 Temmuz 2019 tarihinde Batman'ın Hasankeyf ilçesinde HDP Gençlik Meclisi'nin tarafından, 12 bin yıllık antik kent Hasankeyf'in sular altında bırakacak İlsu Barajı'nın yapımının durdurulması için başlatılmak istediği "çadır nöbeti"ne jandarma tarafından izin verilmediği öğrenildi.

30 Temmuz 2019 tarihinde Van İpekyolu İlçesinde bulunan Nuda Kültür Merkez'inde "Değişim ve Özgürlük İçin Sende Ayağa Kalk" sloganıyla Tevera Jinen Azad'ın (TJA) tarafından yapılmak istenen toplantıya polis tarafından izin verilmediği öğrenildi.

Şırnak'ta tüm eylem ve etkinliklerin, 15 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Şırnak Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "15 Ağustos 2019 günü Siirt/Eruh ve Hakkari/Şemdinli ilçelerinde PKK/KCK terör örgütünün ilk silahlı eylemlerinin yıldönümleri olması sebebiyle ve son dönemde gerçekleştirilen başarılı operasyonlar neticesinde eylem kapasitesi oldukça düşen terör örgütü ve örgüte müzahir şahıslarca milli birlik, bütünlük ve kardeşliğimizin pekiştiği 11-14 Ağustos 2019 tarihlerinde kutlanacak olan Kurban Bayramı, öncesi ve sonrası da dahil olmak üzere provokatif amaçlı eylem ve etkinliklerin düzenlenebileceği, yasal olarak başlayan toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin amacı dışına çıkarak şiddet içerikli eylemlere dönüşebileceği, karşıt görüşlü şahıs veya kurumlarca düzenlenmesi muhtemel etkinliklerin provoke edilerek ilimizdeki mevcut huzur ve güven ortamının bozulabileceği değerlendirilmiştir. Milli güvenliğin sağlanması, kamu düzeni ve güvenliği korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, temel hak ve özgürlükler ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin ve genel asayişin korunması, genel trafik ve yolcu güvenliğinin sağlanması, şiddet olaylarının meydana gelmesi ve yaygınlaşmasının önlenmesi ve yaşanabilecek her türlü olumsuz bir durumun önüne geçilebilmesi amacıyla; Anayasamızda ve kanunlarda öngörülen sınırlandırma ve yasaklama şartlarını doğrudan ve açıkça oluşturduğu değerlendirilen eylemlerin gerçekleştirilmesi durumunda meydana gelebilecek istenmeyen olayların engellenebilmesi, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/C maddesine ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 17. maddesine istinaden mahalli idari organlarının, kamu kurumlarının, kamuya yararlı derneklerin, üniversitenin ve herhalde valilik ve kaymakamlık makamlarının uygun göreceği etkinlikler hariç olmak üzere, **08.08.2019 tarihinden itibaren 15 (onbeş) gün süre ile yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda yapılması muhtemel her türlü toplantı ve gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, miting, çadır kurma, imza kampanyası, stant açma, oturma eylemi, mezar başı anma, kitlesel cenaze namazı vb. etkinliklerin Şırnak il merkezimiz ve ilçeler dahil olmak üzere, tüm il sınırları içerisinde yasaklanmıştır."**

Mardin'de tüm eylem ve etkinliklerin, 30 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Mardin Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "... 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamı dışında kalan kurum ve kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşlarının kendi binalarında ve kendi personel ve üyelerine yönelik yapacağı toplantı, tören, karşılama, uğurlama gibi resmi nitelikteki etkinlikler hariç olmak üzere; İlimiz sınırları içerisinde her türlü kapalı ve açık yer toplantıları ile gösteri yürüyüşleri, kurum ve kuruluşun kendi binası dışında yapacakları basın açıklaması, çadır kurma, stant açma, oturma eylemi, anma töreni, şenlik, konser, eğlence, oyun temsil, gösteri ve benzeri türdeki tüm eylem ve etkinlikler ile ticari kimliği bulunan özel hukuk tüzel kişilerinin ticari faaliyetleri hariç olmak

üzere el ilanı, broşür ve benzeri dağıtılması, afiş, pankart asılması, vb etkinliklerin **19.08.2019 tarihinden itibaren 30 (otuz) gün süre ile Mardin İl merkezimiz ve ilçeler dahil olmak üzere, tüm il sınırları içerisinde (coğrafi alan). Kamuoyuna saygı ile duyurulur.**”

22 Ağustos 2019 tarihinde Antep Valiliği tarafından yapılan açıklamada, kentteki tüm eylem ve etkinliklerin, 30 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu.

Şırnak'ta tüm eylem ve etkinliklerin, 15 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Şırnak Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: “İçişleri Bakanlığı tarafından, 19.08.2019 tarihinde Diyarbakır, Mardin ve Van Büyükşehir Belediye başkanlarının, yürütülen adli ve idari soruşturmalar sonucunda, terör örgütleri ile iltisak-irtibatı olan, terör örgütlerine destek verdikleri yönünde tespit ve deliller bulunduğu Anayasanın 127'nci maddesi ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 47'nci maddesine istinaden görevden uzaklaştırılarak yerlerine 45'nci maddesi uyarınca belediye başkan vekillerinin görevlendirildiği duyurulmuştur.İlimiz sınırları içerisinde farklı kesimler arasında çatışma çıkmasının önlenmesi, milli birlik ve beraberliğimizi zedeleyici mevcut dengeyi bozacak eylemlerin önüne geçilebilmesi, milli güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, cumhuriyetin nitelikleri, devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi ve istenmeyen olayların yaşanmaması amaçlanmaktadır. Bu sebeple 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/C maddesi ile 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 17. maddesi gereğince Diyarbakır, Van ve Mardin Büyükşehir Belediye başkanlarının görevden alınmalarını protesto etmek amacıyla açık alanda gerçekleştirilecek yürüyüş, basın açıklaması, mezarbaşı anma, oturma eylemi, stand açma, çadır kurma, bildiri dağıtma, protesto vb. eylem ve etkinliklerin, belirtilen konuların devamı niteliğindeki her türlü eylem ve etkinliklerin Şırnak il sınırları içerisinde (il merkezi, ilçeler ve jandarma sorumluluk bölgeleri dâhil) **23/08/2019 günü saat: 00.01'den 06/09/2019 günü saat: 24.00'e kadar (15) onbeş gün süre ile yasaklanmıştır.**”

Van'da tüm eylem ve etkinliklerin, 15 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Van Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "Anayasamızda ve kanunlarda öngörülen sınırlandırma ve yasaklama şartlarını doğrudan ve açıkça oluşturduğu değerlendirilen eylemler ile saldırı olaylarının önüne geçmek, vatandaşlarımızın can ve mal güvenliklerini sağlamak, terör örgütlerinin planlarını bertaraf etmek, milli güvenliğin sağlanması, kamu düzeni ve güvenliğinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, temel hak ve özgürlükler ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin ve genel asayişin korunması ile şiddet olaylarının yaygınlaşmasının önlenmesi amacıyla **27/08/2019 tarihinden geçerli 10/09/2019 tarihi de dahil olmak üzere (15) gün süre ile Van İli coğrafi sınırları içerisinde, açık alanlarda düzenlenecek gösteri yürüyüşü, açık hava toplantısı, basın açıklaması, oturma eylemi, stant açma vb. her türlü eylem ve etkinlikler yasaklanmıştır.**"

1 Eylül 2019 tarihinde Dünya Barış Günü nedeniyle İHD Gaziantep Şubesi tarafından açık alanda yapılmak istenen basın açıklamasına Valilik tarafından "uygun görülmemiştir" denilerek izin verilmediği öğrenildi.

1 Eylül 2019 tarihinde Batman'da Batman Demokrasi Platformu tarafından Gülistan Caddesi'nde düzenlenmek istenen “1 Eylül Dünya Barış Günü şöleni”ne Valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi.

1 Eylül 2019 tarihinde Batman'da İHD Batman Şubesi'nin "1 Eylül Dünya Barış Günü" dolayısıyla şube binasının önünde yapmak istediği açıklamaya Valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmedi. Açıklama dernek binasında yapıldı.

2 Eylül 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından Diyarbakır Büyükşehir Belediyesine kayyum atanması protesto etmek amacıyla, **Diyarbakır'ın Merkez Yenişehir ilçesindeki** Sanat Sokağı'nda eylem yapmak isteyen ve aralarında HDP Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un da bulunduğu gruba, polis tarafından izin verilmedi.

4 Eylül 2019 tarihinde Tunceli Valiliği tarafından, HDP'li belediyelere yönelik kayyum atamalarını protesto etmek amacıyla yapılan eylem ve etkinlikler gerekçe gösterilerek, kentte 1 ay boyunca eylem ve etkinliklerin yasaklandığı duyuruldu. Kentte valilik ve kaymakamlık makamlarının uygun göreceği etkinliklerin haricinde açık alanda gerçekleştirilecek her türlü eylem ve etkinliklerin 30 gün süreyle yasaklandığı belirtildi.

Van'da tüm eylem ve etkinliklerin, 15 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Van Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "*Anayasamızda ve kanunlarda öngörülen sınırlandırma ve yasaklama şartlarını doğrudan ve açıkça oluşturduğu değerlendirilen eylemler ile saldırı olaylarının önüne geçmek, vatandaşlarımızın can ve mal güvenliklerini sağlamak, terör örgütlerinin planlarını bertaraf etmek, milli güvenliğin sağlanması, kamu düzeni ve güvenliğinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, temel hak ve özgürlükler ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin ve genel asayişin korunması ile şiddet olaylarının yaygınlaşmasının önlenmesi amacıyla 11/09/2019 tarihinden geçerli 25/09/2019 tarihi de dahil olmak üzere (15) gün süre ile Van İli coğrafi sınırları içerisinde, açık alanlarda düzenlenecek gösteri yürüyüşü, açık hava toplantısı, basın açıklaması, oturma eylemi, stant açma vb. her türlü eylem ve etkinlikler yasaklanmıştır.*"

17 Eylül 2019 tarihinde Hakkari Valiliği tarafından, HDP'li belediyelere yönelik kayyum atamalarını protesto etmek amacıyla yapılan eylem ve etkinlikler gerekçe gösterilerek, kentte 1 ay boyunca eylem ve etkinliklerin yasaklandığı duyuruldu.

18 Eylül 2019 tarihinde Mardin Valiliği tarafından, HDP'li belediyelere yönelik kayyum atamalarını protesto etmek amacıyla yapılan eylem ve etkinlikler gerekçe gösterilerek, kentte 1 ay boyunca eylem ve etkinliklerin yasaklandığı duyuruldu.

20 Eylül 2019 tarihinde Muş Valiliği tarafından, kentteki eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: "*2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 19'uncu ve 22'nci maddeleri ile 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu 11'inci maddesi (A) fıkrası hükümleri kapsamında; Valilik Makamının uygun göreceği etkinlikler ile kamu kurum ve kuruluşlarının düzenleyeceği, resmi bayram, resmi anma günleri, resmi tören ve kutlamalar ile bu kurumların gelenek ve göreneklere göre yapacakları programlar, spor faaliyetleri ile bilimsel, ticari ve ekonomik amaçlarla yapılan etkinlik ve toplantılar hariç olmak üzere ilimiz mülki sınırları içerisinde (Polis ve Jandarma Sorumluluk Alanının Tamamı) tüm toplantı ve gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, açık veya kapalı yer toplantısı ile protesto eylemi, miting, çadır kurma, oturma eylemi, stant açma, açlık grevi, anma töreni, afiş, pankart ve poster asma, el ilanı ve bildiri dağıtma, imza masası açma, meşale yakma ve taşıma, konferans vb. tüm etkinlikler 20.09.2019 günü saat 00.01 ile 04.10.2019 günü saat 23.59 'a kadar 15 (onbeş) gün süreyle yasaklanmıştır.*"

20 Eylül 2019 tarihinde Urfa Valiliği tarafından, kentteki eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasaklandığını duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: "Valilik ile kaymakamlık makamlarının uygun göreceği etkinlikler hariç olmak üzere 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesi ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17. maddesine istinaden yapılması muhtemel her türlü toplanma, yürüyüş, basın açıklaması, açlık grevi, oturma eylemi, miting, çadır kurma, bildiri dağıtma, afiş asma, yazılama, kuşlama ve benzeri türdeki tüm açık alanlardaki etkinlikler, 20 Eylül 2019 saat 00.00'dan 4 Ekim 2019 saat 23.59'a kadar 15 gün süreyle il merkezi ve ilçelerimiz dahil olmak üzere Şanlıurfa coğrafi sınırları içerisinde yasaklanmıştır."

25 Eylül 2019 tarihinde Van Valiliği tarafından, kentteki eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasaklandığını duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: "Anayasamızda ve kanunlarda öngörülen sınırlandırma ve yasaklama şartlarını doğrudan ve açıkça oluşturduğu değerlendirilen eylemler ile saldırı olaylarının önüne geçmek, vatandaşlarımızın can ve mal güvenliklerini sağlamak, terör örgütlerinin planlarını bertaraf etmek, milli güvenliğin sağlanması, kamu düzeni ve güvenliğinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, temel hak ve özgürlükler ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin ve genel asayişin korunması ile şiddet olaylarının yaygınlaşmasının önlenmesi amacıyla 26 Eylül 2019 tarihinden geçerli 10 Ekim 2019 tarihi de dahil olmak üzere 15 gün süre ile Van ili coğrafi sınırları içerisinde, açık alanlarda düzenlenecek gösteri yürüyüşü, açık hava toplantısı, basın açıklaması, oturma eylemi, stant açma vb. her türlü eylem ve etkinlikler yasaklanmıştır."

Hasankeyf Kaymakamlığı tarafından yapılan açıklamada, **26 Eylül 2019 ile 10 Ekim 2019 tarihleri arasında Batman'ın Hasankeyf ilçesinde** yapılacak eylem ve etkinliklerin izne bağlandığı duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: "İlçemiz dâhilinde 'açık kapalı yer toplantısı, gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, çadır kurma, stant açma el ilanı ve benzeri' eylem etkinlikleri 26.09.2019-10.10.2019 tarihleri arasında, gerçekleştirilmesi izin şartına bağlanılan her türlü toplantı ve etkinliğin huzur ve güven ortamını bozmaya teşebbüs edecek şahıslar ile işlenmesi muhtemel suçların tespitine yönelik kamera vb. araçlarla kayıt altına alınabilecektir."

27 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır Valiliği tarafından, AKP Diyarbakır İl Başkanlığı önünde oturma eylemi yapmak isteyen 3 kişiye, eylemin siyasi parti faaliyetini engelleyeceğinden Anayasa'nın 68'inci Maddesi'ne göre suç olduğu cevabının verildiği öğrenildi. Eyleme izin verilmeyeceği, eylemin yapılması durumunda müdahale edileceği, sorumlular hakkında adli ve idari işlem başlatılacağı aktarıldığı kaydedildi. **Olayın özeti:** Ağabeyi Ahmet K. 26 Ağustos 2016'da Hakkari'nin Dağlıca bölgesindeki bir saldırıda yaşamını yitiren Yasin K., "Şehit yakınlarına için kamu kurumlarında ayrılan istihdam kadrosuna yerleştirilmediği" için; İsmail D. ve Fırat E. ise kayyum Cumali Atilla döneminde Diyarbakır Su ve Kanalizasyon İşleri Genel Müdürlüğü'nde 5 Kasım 2017'da işe alınıp 9 Kasım 2017'de işten çıkarılmaları nedeniyle AKP Diyarbakır İl Binası önünde oturma eylemi yapmak için Diyarbakır Valiliğine izin için başvuruda bulundu. **İzin talebiyle yapılan başvurulara cevaben verilen Valilik yazısı şu şekilde:** "İlimiz Yenişehir ilçesi Elazığ Bulvarı üzerinde bulunan AK Parti Diyarbakır İl Teşkilatı il binasında 'İşçi Kıyımları ve Duyarsızlık' konulu etkinlik düzenlemek istediğiniz bildirilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 68. Maddesinde siyasi partiler demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları olarak belirtilmiş, Türk Ceza Kanunu ve diğer kanunlarda siyasi partilerin faaliyetlerinin engellenmesi suç olarak tanımlanmış karşılığında yaptırımlar açıkça belirlenmiştir. Söz konusu etkinliğinizin siyasi parti binası önünde düzenlemek istediğinizden, siyasi parti binasına giriş-çıkışları ve siyasi partiye ait faaliyetleri

doğrudan ya da dolaylı olarak engelleneceği ayrıca vatandaşların günlük yaşamını aşırı ve katlanılmaz ölçüde zora sokacağı, kamu düzenini zedeleyici görüntüleri topluma yansıtılarak karşıt gruplar arasında çatışma oluşturmaya dönük provokatif olaylara sebebiyet verilebileceği ve önü alınamaz menfur olaylara neden olabileceği, terör örgütüne muzahir grup ve şahıslarca etkinliğe müdahil olunarak amacından saptırılmaya, terör örgütlerinin propagandasına dönüştürülmeye çalışılabileceği değerlendirilmiştir."

28 Eylül 2019 tarihinde Urfa'da 'Urfa İl Kadın Platformu' tarafından "Kadın cinayetleri ve çocuk istismarı" sloganı ile yapılmak istenen yürüyüşün, valilik kararı ile yasaklandığı öğrenildi.

1 Ekim 2019 tarihinde Mardin'de Şahmaran Kadın Platformu tarafından "Kadın cinayetleri, İstismar ve Tecavüze Karşı Duyarlılık" sloganıyla yapmak yapılmak istenen yürüyüşe, Artuklu Kaymakamlığı tarafından izin verilmediği öğrenildi. Mardin Valiliğinin kentte almış olduğu yasak kararı gerekçe gösterilen Kaymakamlık yazısı şekilde: "(...) 'Etkinliklerin 18/09/2019 tarihinden itibaren 30 (otuz) gün süre ile Mardin İl Merkezimiz ile ilçeler dahil olmak üzere tüm il sınırları içerisinde (coğrafi alan) yasaklanmıştır.' Denilmiştir. Bundan dolayı ilgi (a) dilekçe ile yapılması planlanan etkinlik Kaymakamlığımızca uygun görülmemiştir" denildi.

Şırnak'ta tüm eylem ve etkinliklerin, 15 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Şırnak Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "...mahalli idari organlarının, kamu kurumlarının, kamuya yararlı derneklerin, üniversitenin ve Valilik ve Kaymakamlık makamlarının uygun göreceği etkinlikler hariç olmak üzere, yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda yapılması muhtemel her türlü açık yer toplantıları ile gösteri yürüyüşleri, kurum ve kuruluşların kendi binası dışında yapacakları basın açıklaması, oturma eylemi, miting, çadır kurma, imza kampanyası, stant açma, kitlesel cenaze merasimi, anma töreni, şenlik, konser, eğlence, oyun temsili, gösteri vb. türdeki tüm eylem ve etkinlikler ile ticari kimliği bulunan özel hukuk tüzel kişilerinin ticari faaliyetleri hariç olmak üzere; el ilanı, broşür vb. dağıtılması, afiş ve pankart asılması vb. etkinlikler Şırnak İl merkezi ve ilçeler dâhil olmak üzere, tüm il sınırları içerisinde **01.10.2019 tarihinden itibaren 15 gün süreyle yasaklanmıştır.**"

6 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Yenişehir ilçesi Sanat Sokağı'nda, görevden alınan HDP'li belediye başkanlarının iadesi için başlatılan imza kampanyası çalışmalarına Valilik yasağı gerekçe gösterilerek polis tarafından izin verilmediği öğrenildi.

İçişleri Bakanlığı talimatıyla HDP'li belediyelere atanan kayyumlara karşı **Diyarbakır'da** başlatılan ve Lise Caddesi'nde 54 gündür süren Demokrasi Nöbeti eyleminin, **10 Ekim 2019 tarihinde** Valilik kararıyla (3-17 Ekim tarihlerini kapsayan eylem etkinlik yasağı) yasaklandığını öğrenildi. Yapılmak istenen eyleme, polis tarafından izin verilmediği öğrenildi. Eylemin sonraki günlerde de (11, 12,13 Ekim tarihlerinde) yapılmak istenmesine rağmen izin verilmediği öğrenildi.

İçişleri Bakanlığı talimatıyla HDP'li belediyelere atanan kayyumlara karşı **Van'da** başlatılan ve 54 gündür süren Demokrasi Nöbeti eylemine, **11 Ekim 2019 tarihinde** polis tarafından Valilik kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi.

15 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Yenişehir İlçe Örgütü tarafından, parti binası önünde Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik başlatılan operasyona ilişkin yapılmak istenen

basın açıklamasına polis tarafından valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi.

15 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Sur İlçe Örgütü tarafından, parti binası önünde Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik başlatılan operasyona ilişkin yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi.

15 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Silvan İlçe Örgütü tarafından, parti binası önünde Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik başlatılan operasyona ilişkin yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi.

Hakkari'de tüm eylem ve etkinliklerin, 30 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Hakkari Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: *"Cumhuriyetin temel nitelikleri, devletin ülkesi ve milletin bölünmez bütünlüğü ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin engellenmemesi, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması, meydana gelebilecek olası bir provokasyonun engellenebilmesi ve yaşanması muhtemel toplumsal olayların önlenmesi amacıyla; 2911 Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17. ve 19 Maddeleri ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11. Maddesi hükümleri gereğince; valilik ve kaymakamlık makamlarının uygun göreceği etkinlikler hariç olmak üzere, Hakkari il sınırları içerisinde (il merkezi, dış ilçeler, polis ve jandarma sorumluluk bölgelerinin tamamı) 16 Ekim 2019 tarihi saat 00.00'dan 14 Kasım 2019 tarihi saat 23.59'a kadar 30 gün süre ile meydan, cadde, sokak, yol, park gibi umuma açık alanlarda miting, açık yer toplantıları, gösteri yürüyüşleri, oturma eylemi, açlık grevi, çadır kurma, basın açıklamaları, stant açma, konser, şenlik, meşale yakma, el ilanı/bildiri dağıtma vb. türdeki eylem ve etkinliklerin yapılmasının yasaklanması kararı alınmıştır."*

16 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Yenişehir İlçe Örgütü tarafından, parti binası önünde Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik başlatılan operasyona ilişkin yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi. Partililerin binadan çıkışlarına izin verilmemesi üzerine, basın açıklaması binanın penceresinde megafonla yapıldı.

16 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Kayapınar ilçesinde bulunun Ceylan Karavil Alışveriş Merkezi önünde, Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik başlatılan operasyona ilişkin HDP'liler tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına, polis tarafından valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi. Bunun üzerine bir süre bekleyen HDP'liler eylemlerini "Savaşa hayır" sloganları atarak sonlandırdı.

Mardin'de tüm eylem ve etkinliklerin, 30 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Mardin Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: *"...2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamı dışında kalan kurum ve kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşlarının kendi binalarında ve kendi personel ve üyelerine yönelik yapacağı toplantı, tören, karşılama, uğurlama gibi resmi nitelikteki etkinlikler hariç olmak üzere; İlimiz sınırları içerisinde her türlü kapalı ve açık yer toplantıları ile gösteri yürüyüşleri, kurum ve kuruluşun kendi binası dışında yapacakları basın açıklaması, çadır kurma, stant açma, oturma eylemi, anma töreni, şenlik, konser, eğlence, oyun temsil, gösteri ve benzeri türdeki tüm eylem ve etkinlikler ile ticari kimliği bulunan özel hukuk tüzel kişilerinin ticari faaliyetleri hariç olmak üzere el ilanı, broşür ve benzeri dağıtılması, afiş, pankart asılması, vb etkinliklerin*

17.10.2019 tarihinden itibaren 30 (otuz) gün süre ile Mardin İl merkezimiz ve ilçeler dahil olmak üzere, tüm il sınırları içerisinde (coğrafi alan) yasaklanmıştır."

Dersim'de tüm eylem ve etkinliklerin, 30 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Valilik tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: *"İlimizde sağlanan huzur ve güven ortamının devam etmesi için; İlimizde sınırları içerisinde (Polis ve Jandarma Sorumluluk Alanının Tamamı) tüm toplantı ve gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, açık veya kapalı yer toplantısı ile protesto eylemi, miting, çadır kurma, oturma eylemi, stant açma, açlık grevi, anma töreni, afiş, pankart ve poster asma, el ilanı ve bildiri dağıtma, imza masası açma, meşale yakma ve taşıma, konferans vb. tüm etkinliklerin 18/10/2019 günü saat 00.01 ile 16/11/2019 günü saat 23.59 'a kadar 30 (otuz) gün süreyle yasaklanmıştır."*

21 Ekim 2019 tarihinde Urfa Valiliği tarafından, kentteki eylem ve etkinliklerin 30 gün süreyle yasaklandığını duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: *"Valilik ile Kaymakamlık makamlarının uygun göreceği etkinlikler hariç olmak üzere, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11. maddesi ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 19. maddesine istinaden yapılması muhtemel her türlü imza kampanyası, toplanma, yürüyüş, basın açıklaması, açlık grevi, oturma eylemi, miting, çadır kurma, bildiri dağıtma, afiş asma, yazılama ve benzeri türdeki tüm açık alanlardaki etkinlikler diğer illerden katılımlarla birlikte, 20 Ekim 2019 ile 18 Kasım 2019 tarihleri arasında 30 gün süreyle, il merkezi ve ilçelerimiz dâhil olmak üzere Şanlıurfa coğrafi sınırları içerisinde yasaklanmıştır."*

Batman'da eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle izne bağlandığı duyuruldu. Valilik tarafından yapılan açıklamasında, **28 Ekim ile 11 Kasım tarihleri** arasında düzenlenecek, "açık kapalı yer toplantısı, gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, çadır kurma, stand açma, el ilanı vb." eylem ve etkinliklerin izne bağlandığı belirtildi.

Van'da eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Van Valiliği tarafından yapılan yazılı açıklamada, açık alanlarda düzenlenecek gösteri yürüyüşü, açık hava toplantısı, basın açıklaması, oturma eylemi ve stant açma gibi her türlü eylem ve etkinliklerin 15 gün boyunca yasaklandığı belirtildi.

İğdır'da eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. İğdır Valiliği tarafından yapılan yazılı açıklamada şöyle denildi: *"2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamında yapılacak olan açık ve kapalı alanlarda düzenlenecek olan her türlü toplantı, yürüyüş, miting, etkinlik, sokak etkinliği, sokak şenliği, sokak eğlencesi, konser, müzik dinletisi, şölen, eğlence, basın açıklaması, stant açma, tüm toplantı ve toplanmalar, oturma eylemi, vb. her türlü eylem ve etkinliklerin 25.10.2019 tarihinden geçerli olmak üzere on beş (15) gün süreyle yasaklanmıştır."*

Muş'ta kentteki tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle (**4 Kasım günü saat 00.01'de başlayıp 18 Kasım günü saat 23.59'a kadar**) yasaklandığı, valilik tarafından yapılan açıklamayla duyuruldu.

Van'da tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Van'da Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: *"Anayasamızda ve kanunlarda öngörülen sınırlandırma ve yasaklama şartlarını doğrudan ve açıkça oluşturduğu değerlendirilen eylemler ile saldırı olaylarının önüne geçmek, vatandaşlarımızın can ve mal güvenliklerini sağlamak, terör örgütlerinin planlarını bertaraf etmek, milli güvenliğin sağlanması, kamu düzeni ve güvenliğinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, temel hak ve özgürlükler ile*

başkalarının hak ve özgürlüklerinin ve genel asayişin korunması ile şiddet olaylarının yaygınlaşmasının önlenmesi amacıyla 10/11/2019 tarihinden geçerli 24/11/2019 tarihi de dahil olmak üzere (15) gün süre ile Van İli coğrafi sınırları içerisinde, açık alanlarda düzenlenecek gösteri yürüyüşü, açık hava toplantısı, basın açıklaması, oturma eylemi, stant açma, imza kampanyası, anket, çadır kurma, bildiri dağıtma vb. her türlü eylem ve etkinlikler yasaklanmıştır."

Dersim'de tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasakladığı duyuruldu. Dersim Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "Söz konusu atamalar ile görevden uzaklaştırmaları protesto etmek amacıyla terör örgütü güdümünde faaliyet gösteren oluşum ve örgüt üst yönetiminin talimatları doğrultusunda sosyal medya platformlarından toplanma çağrıları ile ülke genelde ve ilimizde yürüyüş, oturma eylemi, basın açıklaması, imza kampanyası ve benzeri yasa dışı etkinlikler düzenleme sureti ile konunun gündemde tutulmaya çalışıldığı değerlendirilmek ile birlikte ilimiz mülki sınırları içerisinde basın açıklaması açık veya kapalı yer toplantısı ile protesto eylemi, miting çadır kurma, oturma eylemi, stand açma, açlık grevi, anma töreni, afiş, pankart ve poster asma, el ilanı ve bildiri dağıtma, imza masası açma, meşale yakma ve taşıma, konferans ve benzeri tüm etkinliklerin **13.11.2019 günü saat 00.01 ile 27.11.2019 günü saat 23:59'a kadar 15 gün süreyle yasaklanmıştır."**

Hakkari'de tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasakladığı duyuruldu. Hakkari Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "2911 Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17. ve 19. maddeleri ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11. maddesi hükümleri gereğince Valilik ve Kaymakamlık makamlarının uygun göreceği etkinlikler hariç olmak üzere, Hakkari il sınırları içerisinde (il merkezi, dış ilçelerinde ve jandarma sorumluluk bölgeleri dahil)**15 Kasım 2019 tarihi saat:00.00'dan 29 Kasım 2019 tarihi saat:23.59'a kadar otuz (15) gün süre ile meydan, cadde, sokak, yol, park gibi umuma açık alanlarda Miting, Açık Yer Toplantıları, Gösteri Yürüyüşleri, Oturma Eylemi, Açlık Grevi, Çadır Kurma, Basın Açıklamaları, Stant Açma türdeki eylem ve etkinliklerin yapılmasının yasaklanması kararı alınmıştır."**

Şırnak'ta tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasakladığı duyuruldu. Şırnak Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "Milli güvenliğin sağlanması, kamu düzeni ve güvenliğinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, temel hak ve özgürlükler ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin ve genel asayişin korunması, genel trafik ve yolcu güvenliğinin sağlanması, şiddet olaylarının meydana gelmesinin önlenmesi ve yaşanabilecek her türlü olumsuz bir durumun önüne geçilebilmesi amacıyla; 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesine ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17'nci maddesine istinaden Valilik ve Kaymakamlık makamlarının uygun göreceği etkinlikler hariç olmak üzere, yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda; yapılması muhtemel her türlü açık yer toplantıları ile gösteri yürüyüşleri, kurum ve kuruluşların kendi binası dışında yapacakları basın açıklaması, oturma eylemi, miting, çadır kurma, imza kampanyası, stant açma, kitlesel cenaze merasimi, anma töreni, şenlik, konser, eğlence, oyun temsili, gösteri ve benzeri türdeki tüm eylem ve etkinlikler ile ticari kimliği bulunan özel hukuk tüzel kişilerinin ticari faaliyetleri hariç olmak üzere; el ilanı, broşür vb. dağıtılması, afiş ve pankart asılması vb. etkinlikler Şırnak il merkezi ve ilçeler dahil olmak üzere, tüm il sınırları içerisinde **15 Kasım 2019 tarihinden itibaren 15 gün süreyle yasaklanmıştır."**

Mardin'de tüm eylem ve etkinliklerin 30 gün süreyle yasakladığı duyuruldu. Mardin Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamı dışında kalan kurum ve kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşlarının kendi

*binalarında ve kendi personel ve üyelerine yönelik yapacağı toplantı, tören, karşılama, uğurlama gibi resmi nitelikteki etkinlikler hariç olmak üzere, ilimiz sınırları içerisinde her türlü kapalı ve açık yer toplantıları ile gösteri yürüyüşleri, kurum ve kuruluşun kendi binası dışında yapacakları basın açıklaması, çadır kurma, stant açma, oturma eylemi, anma töreni, şenlik, konser, eğlence, oyun temsil, gösteri ve benzeri türdeki tüm eylem ve etkinlikler ile ticari kimliği bulunan özel hukuk tüzel kişilerinin ticari faaliyetleri hariç olmak üzere el ilanı, broşür ve benzeri dağıtılması, afiş, pankart asılması, etkinliklerin **16 Kasım 2019 tarihinden itibaren 30 gün süre ile** Mardin il sınırları dahilinde il merkezi ve ilçeler dahil yasaklanmıştır."*

Urfa'da tüm eylem ve etkinliklerin 30 gün süreyle yasakladığı duyuruldu. Urfa Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "*Valilik ile Kaymakamlık makamlarının uygun göreceği etkinlikler hariç olmak üzere, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11. maddesi ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 19. maddesine istinaden yapılması muhtemel her türlü imza kampanyası, toplanma, yürüyüş, basın açıklaması, açlık grevi, oturma eylemi, miting, çadır kurma, bildiri dağıtma, afiş asma, yazılama ve benzeri türdeki tüm açık alanlardaki etkinliklerin diğer illerden katılımlarla birlikte, **19 Kasım 2019 ile 19 Aralık 2019 tarihlerinde 30 gün süreyle** il merkezi ve ilçelerimiz dahil olmak üzere Şanlıurfa coğrafi sınırları içerisinde yasaklanmıştır."*

Ağrı'da tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasakladığı duyuruldu. Ağrı Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "*5442 Sayılı İller İdaresi kanununun 11/A ve 11/C maddeleri ile 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamı dışında kalan ve mezkur kanun hükümleri çerçevesinde; Valilik Makamının uygun göreceği etkinlikler ile kamu kurum ve kuruluşlarının düzenleyeceği, resmi bayram, resmi anma günleri, resmi tören ve kutlamalar ile bu kurumların gelenek ve göreneklere göre yapılacak programlar, spor faaliyetleri ile bilimsel, ticari ve ekonomik amaçlarla yapılan etkinlik ve toplantılar hariç olmak üzere ilimiz sınırları içerisinde her türlü kapalı ve açık yer toplantıları ile gösteri yürüyüşleri, kamu kurum ve kuruluşun kendi binası dışında yapacakları basın açıklaması, çadır kurma, stant açma, oturma eylemi, anma töreni, şenlik, konser, eğlence, oyun temsili gösteri, broşür, bildiri dağıtım ve benzeri türdeki tüm etkinlikler ile ticari kimliği bulunan özel hukuk tüzel kişilerin ticari faaliyetleri hariç olmak üzere, el ilanı, broşür ve benzeri dağıtılması, afiş, pankart azalması vb. etkinliklerin **22 Kasım 2019 tarihinden itibaren 15 (On beş) gün süre ile** Ağrı İl merkezimiz ve ilçeler dahil olmak üzere tüm il sınırları içerisinde yasaklanmıştır."*

Van'da tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasakladığı duyuruldu. Van Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "*Anayasamızda ve kanunlarda öngörülen sınırlandırma ve yasaklama şartlarını doğrudan ve açıkça oluşturduğu değerlendirilen eylemler ile saldırı olaylarının önüne geçmek, vatandaşlarımızın can ve mal güvenliklerini sağlamak, terör örgütlerinin planlarını bertaraf etmek, milli güvenliğin sağlanması, kamu düzeni ve güvenliğinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, temel hak ve özgürlükler ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin ve genel asayişin korunması ile şiddet olaylarının yaygınlaşmasının önlenmesi amacıyla **25/11/2019 tarihinden geçerli 09/12/2019 tarihi de dahil olmak üzere (15) gün süre ile** Van İli coğrafi sınırları içerisinde, açık alanlarda düzenlenecek gösteri yürüyüşü, açık hava toplantısı, basın açıklaması, oturma eylemi, stant açma, imza kampanyası, anket, çadır kurma, bildiri dağıtım vb. her türlü eylem ve etkinlikler yasaklanmıştır."*

Hakkari'de tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasakladığı duyuruldu. Hakkari Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "2911 Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17. ve 19. maddeleri ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11. maddesi hükümleri gereğince Valilik ve Kaymakamlık makamlarının uygun göreceği etkinlikler hariç olmak üzere, Hakkari il sınırları içerisinde (il merkezi, dış ilçelerinde ve jandarma sorumluluk bölgeleri dahil) **30 Kasım 2019 tarihi saat:00.00'dan 14 Aralık 2019 tarihi saat:23.59'a kadar otuz (15) gün süre ile** meydan, cadde, sokak, yol, park gibi umuma açık alanlarda Miting, Açık Yer Toplantıları, Gösteri Yürüyüşleri, Oturma Eylemi, Açlık Grevi, Çadır Kurma, Basın Açıklamaları, Stant Açma türdeki eylem ve etkinliklerin yapılmasının yasaklanması kararı alınmıştır."

Antep'te tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasakladığı duyuruldu. Antep Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "İlimiz genelinde, genel asayiş ve kamu düzeninin korunması amacıyla 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/c maddesi ve 2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununun 17. maddesi gereğince **30 Kasım 2019 tarihinden geçerli (15) gün süreyle** "İlimiz genelinde gerçekleştirilebilecek, (sivil toplum kuruluşlarının kendi binalarında, kendi personel ve üyelerine yönelik yapacağı toplantılar ile Devlet Kurum ve Kuruluşlarının program ve etkinlikleri, resmi bayram, resmi anma günleri, resmi tören ve kutlamalar ile gelenek ve göreneklere göre yapılacak programlar, spor faaliyetleri ile bilimsel, ticari ekonomik amaçlarla yapılan toplantılar hariç olmak üzere) açık yer toplantıları, park ve bahçelerde yapılacak olan kurumlar dışında yapılacak olan etkinlikler, toplantı yürüyüş, basın açıklaması, açlık grevi, oturma eylemi, stand açma, çadır kurma, pankart açma, meşale yakma ve taşıma simgeleyici ve ayırt edici özellikte bulunan giysiler, el ilanı, bildiri dağıtma, protesto, konferans, panel vb. eylem ve etkinlikler, İl genelinde 30.11.2019 tarih ve 2391 sayılı olur ile valiliğimizce yasaklanmıştır."

Van'da yapılması planlanan tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Van Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "Anayasamızda ve kanunlarda öngörülen sınırlandırma ve yasaklama şartlarını doğrudan ve açıkça oluşturduğu değerlendirilen eylemler ile saldırı olaylarının önüne geçmek, vatandaşlarımızın can ve mal güvenliklerini sağlamak, terör örgütlerinin planlarını bertaraf etmek, milli güvenliğin sağlanması, kamu düzeni ve güvenliğinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, temel hak ve özgürlükler ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin ve genel asayişin korunması ile şiddet olaylarının yaygınlaşmasının önlenmesi amacıyla **10/12/2019 tarihinden geçerli 24/12/2019 tarihi de dahil olmak üzere (15) gün süre ile Van İli coğrafi sınırları içerisinde, açık alanlarda düzenlenecek gösteri yürüyüşü, açık hava toplantısı, basın açıklaması, oturma eylemi ve anket yapılması, çadır ve stant kurulması/açılması, imza kampanyası düzenlenmesi, bildiri, broşür ve el ilanı dağıtılması vb. her türlü eylem ve etkinlikler yasaklanmıştır."**

Batman'da yapılması planlanan tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasaklandığı ve Valilik iznine bağlandığı duyuruldu. Batman Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "İlimizde milli güvenliğin sağlanması, kamu düzeni ve güvenliğinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, temel hak ve özgürlükler ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin ve genel asayişin korunması ile şiddet olaylarının yaygınlaşmasının önlenmesi amacıyla ilimiz merkezinde 12.12.2019-26.12.2019 tarihleri arasında resmi kamu kurum ve kuruluşlarının yapacağı resmi toplantı, tören, şenlik, karşılama, stant açma, uğurlama gibi etkinlikler hariç olmak üzere; 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamındaki her türlü miting, kapalı ve açık yer toplantıları ile gösteri yürüyüşlerinin, basın açıklaması, çadır kurma, stant açma, oturma eylemi, anma töreni vb. türdeki eylem ve etkinlikler ile 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu Ek-1. maddesi kapsamındaki oyun, temsil ve çeşitli

şekillerdeki gösteri ve etkinliklerin, ticari kimliği bulunan özel hukuk tüzel kişilerinin ticari faaliyetleri hariç olmak üzere el ilanı dağıtılmasının ve pankart/afiş asılmasının mülki idare amirinin İZİNİNE BAĞLANMASINI, İlimizde bulunan Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu çevresindeki alanlarda 'açık/ kapalı yer toplantısı, gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, çadır kurma, stant açma, el ilanı vb.' eylem etkinliklerin, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamındaki 17. ve 22. Maddesine istinaden **12.12.2019-26.12.2019 tarihleri** arasında YASAKLANMASINI, Gerçekleştirilmesi izin şartına bağlanılan her türlü toplantı ve etkinliğin huzur ve güven ortamını bozmaya teşebbüs edecek şahıslar ile işlenmesi muhtemel suçların tespitine yönelik izletilmesini ve kamera vb. araçlarla kayıt altına alınabilmesi kararı alınmıştır.”

Özgürlük İçin Hukukçular Derneği'nin (ÖHD) **13 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır merkez Bağlar ilçesi** Koşuyolu Parkı İnsan Hakları Anıtı önünde yapmak istediği "insan hak ihlalleri" açıklamasına, "açık alanda Valiliğin aldığı eylem, etkinlik yasağı" gerekçe göstererek polis tarafından izin verilmedi. 10.30'da yapılması planlanan açıklama için yapılan izin başvurusuna Valilik tarafından şu şekilde yanıt verildi: "İlgili (b) sayılı yasaklama kararı ile Diyarbakır il merkezi ve jandarma sorumluluk bölgeleri dahil tüm coğrafi alanı kapsayacak şekilde, konu ve amaç gözetilmeksizin gerçekleştirilmek istenecek her türlü yürüyüş, basın açıklaması, açlık grevi, oturma eylemi, stant/çadır kurma bildiri dağıtma vb. eylem ve etkinlikler 13.12.2019 günü saat 00.01'den 27.12.2019 günü saat 23.59'a kadar 15 günlük süre zarfı içerisinde yasaklanmıştır."

Hakkari'de yapılması planlanan tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Hakkari Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "2911 Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17. ve 19. maddeleri ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11. maddesi hükümleri gereğince Valilik ve Kaymakamlık makamlarının uygun göreceği etkinlikler hariç olmak üzere, Hakkari il sınırları içerisinde (il merkezi, dış ilçelerinde ve jandarma sorumluluk bölgeleri dahil) **15 Aralık 2019 tarihi saat 00.00'dan 29 Aralık 2019 tarihi saat:23.59'a kadar** otuz (15) gün süre ile meydan, cadde, sokak, yol, park gibi umuma açık alanlarda Miting, Açık Yer Toplantıları, Gösteri Yürüyüşleri, Oturma Eylemi, Açlık Grevi, Çadır Kurma, Basın Açıklamaları, Stant Açma türdeki eylem ve etkinliklerin yapılmasının yasaklanması kararı alınmıştır."

Mardin'de yapılması planlanan tüm eylem ve etkinliklerin 30 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Mardin Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamı dışında kalan kurum ve kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşlarının kendi binalarında ve kendi personel ve üyelerine yönelik yapacağı toplantı, tören, karşılama, uğurlama gibi resmi nitelikteki etkinlikler hariç olmak üzere; İlimiz sınırları içerisinde her türlü kapalı ve açık yer toplantıları ile gösteri yürüyüşleri, kurum ve kuruluşun kendi binası dışında yapacakları basın açıklaması, çadır kurma, stant açma, oturma eylemi, anma töreni, şenlik, konser, eğlence, oyun temsil, gösteri ve benzeri türdeki tüm eylem ve etkinlikler ile ticari kimliği bulunan özel hukuk tüzel kişilerinin ticari faaliyetleri hariç olmak üzere el ilanı, broşür ve benzeri dağıtılması, afiş, pankart asılması, vb. etkinliklerin **16.12.2019 tarihinden itibaren 30 (otuz) gün süre ile Mardin İl sınırları dahilinde (İl merkezi ve ilçeler dahil) yasaklanmıştır."**

Urfa'da yapılması planlanan tüm eylem ve etkinliklerin 30 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Urfa Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "Valilik ve Kaymakamlık makamlarının uygun göreceği etkinlikler hariç olmak üzere, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11. maddesi ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun

19. maddesine istinaden yapılması muhtemel her türlü imza kampanyası, toplanma, yürüyüş, basın açıklaması, açlık grevi, oturma eylemi, miting, çadır kurma, bildiri dağıtma, afiş asma, yazılama ve benzeri türdeki tüm açık alanlardaki etkinlikler diğer illerden katılımlarla birlikte, **19 Aralık 2019 ile 17 Ocak 2020 tarihleri arasında 30 gün süreyle**, il merkezi ve ilçelerimiz dâhil olmak üzere Şanlıurfa coğrafi sınırları içerisinde yasaklanmıştır.”

Van'da yapılması planlanan tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Van Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: “Anayasamızda ve kanunlarda öngörülen sınırlandırma ve yasaklama şartlarını doğrudan ve açıkça oluşturduğu değerlendirilen eylemler ile saldırı olaylarının önüne geçmek, vatandaşlarımızın can ve mal güvenliklerini sağlamak, terör örgütlerinin planlarını bertaraf etmek ve bu bağlamda, milli güvenliğin sağlanması, kamu düzeni ve güvenliğinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, temel hak ve özgürlükler ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin ve genel asayişin devamının temini ile şiddet olaylarının yaygınlaşmasının önlenmesi amacıyla; **25/12/2019 tarihinden geçerli 08/01/2020 tarihi de dahil olmak üzere (15) gün süre ile Van İli coğrafi sınırları içerisinde açık alanlarda düzenlenecek gösteri yürüyüşü, açık hava toplantısı, basın açıklaması, oturma eylemi ve anket yapılması, çadır ve stand kurulması/açılması, imza kampanyası düzenlenmesi, bildiri, broşür ve el ilanı dağıtılması yasaklanmıştır.**”

Antep'te Suriye sınır hattı boyunca ve sınırın gerisinde bulunan 4 karakolun da içerisinde yer aldığı 48 farklı alanın 15 gün süre ile “Özel güvenlik bölgesi” olarak ilan edildiği duyuruldu. Antep Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: “Hududun gerisinde yer alan, Türkyurdu Hudut Karakolu, Karkamış Hudut Karakolu, Köprübatı Hudut Karakolu, Fuat Oğuzcan Hudut Karakolu bölgeleri içerisinde 48 farklı alanda **01 Ocak 2020 Çarşamba günü saat 00.00'da başlayıp, 15 Ocak 2020 Ocak günü saat 23.59'da bitecek şekilde (15) gün süre ile** Valiliğimizce Özel Güvenlik Bölgesi ilan edilmesine karar verilmiştir. Buna göre 01 Ocak 2020- 15 Ocak 2020 tarihleri arasında Özel Güvenlik Bölgesi ilan edilen yerlerde her türlü araç ve insan giriş-çıkışının kontrolü, gerektiğinde yasaklanması ve gerekli güvenlik tedbirlerinin alınması İl Jandarma Komutanlığı ve İl Emniyet Müdürlüğü'nce yapılacaktır.”

CEZAEVLERİNDE YAŞANAN İHLALLER

Sevk Uygulamaları

11 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa 2 No'lu T Kapalı Cezaevi'nden Rize Kalkandere L Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edilen 3 siyasi mahpusun (*Orhan Can, Kemal Yiğit, Murat Budabak*) cezaevi girişinde darp edildiği öğrenildi. Mahpusların, cezaevi girişinde çıplak arama dayatmasını maruz kaldıkları ve bunu kabul etmedikleri için, darp edildikleri belirtildi.

Tarsus Kampüs Cezaevi'nde bulunan 16 siyasi mahpusun **13 Şubat 2019 tarihinde** hiçbir gerekçe gösterilmeden **Maraş Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevi'ne** sevk edildiği öğrenildi. Mahpusların, götürüldükleri Maraş Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevi'nde çıplak aramaya zorlandıkları, ancak bunu reddettikleri için darp edildikleri öğrenildi. Sevk edilen tutukluların isimleri şöyle: *Hüseyin Erpolat, Fırat Turğay, Mehmet Ali Alan, Mehmet Şerif Dayan, Emanet Eneç (yüzde 92 raporlu), Roşhat Dilkiç (yüzde 40 raporlu), Azat Taş (yüzde 40 raporlu), Çağdaş Doğan (yüzde 80 raporlu. 31 Mart 2019'da koşullu salıverilecek), Vahdettin Çoban (6 Nisan 2019'da koşullu salıverilecek), İbrahim Halil Olçar, Ferit Çalan, Fehim İşbilir, Şiyar Say, Zeki Yıldırım, Kerem Er, Kamuran Altın.*

20 Şubat 2019 tarihinde Antep L Tipi Cezaevinde bulunan 16 siyasi mahpusun, gerekçe gösterilmeden **Antep H Tipi Cezaevi'ne** sevk edildiği öğrenildi. Sevk edilenler arasında açlık grevinde bulunan 4 siyasi mahpusunda olduğu öğrenildi. Sevk edilen 16 tutuklunun isimleri şöyle: *Abdullah Kurt, Uğur Coşar, Şaban Yener, Selahattin Yaşar, Ahmet Yaralı, Sedat Avşar, Hasan Başaran, Abdullah Bilen, Mehmet Öner, Salih Gökalp, Mehmet Eksin, Ahmet Gören, Ömer Levent, Şehmuz Hatipoğlu, Ömer Güner ve Halis Çiçek.*

20 Mart 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre: **Ağrı/Patnos L Tipi Kapalı Cezaevi'nde** bulunan 4 siyasi kadın mahpusun (*Jiyan Ekşi, Hividar Dilşah Dilan Aydın, Dilan Barin*) hiçbir gerekçe gösterilmeden farklı cezaevlerine sevk edildikleri öğrenildi.

22 Nisan 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde bulunan ve 5 Ocak 2019 tarihinden itibaren açlık grevi eyleminde bulunan Selman Büyüktop isimli mahpusun, kendi isteği dışında aynı kampüste bulunan Urfa 1 Nolu T Tipi Cezaevi'ne sevk edildiği öğrenildi.

31 Temmuz 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre: Tarsus 3 No'lu T Tipi Cezaevi'nde bulunan 6 siyasi mahpusun (*Ahmet Nas, Ercan Daşkesen, Veysi Altan, Şifa Erdoğan, Rıdvan Kaya, Suat Okur*) **19 Temmuz 2019 tarihinde** sevk edildikleri Maraş Türkoğlu 1 No'lu L Tipi'nde işkence ve kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi.

7 Ağustos 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre: Mardin Cezaevinde bulunan HDP ve DBP'li siyasetçilerin, Diyarbakır Cezaevi'ne sevk edildikleri öğrenildi. DBP Mardin İl Eşbaşkanı Leyla Bozkurt'un **Diyarbakır T Tipi Kadın Kapalı Cezaevine** sevk edildiği öğrenilirken, DBP Mardin İl Eşbaşkanı Şehmus Sun, HDP Parti Meclisi üyeleri Alaattin Semir Zurgurli ve Sedat Ay, HDP Mardin İl Eşbaşkanı Ali Sincar'ın ise **Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevine** sevk edildiği öğrenildi.

20 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; **Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde** 12 Eylül 2019 tarihinde meydana gelen ve 7 kişinin öldüğü patlama soruşturmasında "şüpheli" olarak tutuklanan 5 kişinin (*Kulp Belediyesi Eşbaşkanı Mehmet Fatih Taş ve Fatma Ay, Kulp Belediye Fen İşleri Müdürü Şener Aktaş, HDP İlçe Eş Başkanı Abidin Karaman, Mehmet Emin Ay*) Osmaniye T Tipi Cezaevi'ne sevk edildiği öğrenildi.

10 Ekim 2019 tarihinde Adana Kürkçüler F Tipi Kapalı Cezaevi'nde kalan 28 mahpusun, istekleri dışında Maraş Türkoğlu 1 No'lu L Tipi Kapalı Cezaevi sevk edildikleri ve cezaevi girişinde çıplak arama ve ayakta sayım dayatmalarına maruz kaldıkları, mahpusların reddetmesi üzerine ise darp edildikleri öğrenildi.

Mardin E Tipi Kapalı Cezaevi'nden bulunan Nusaybin Belediyesi Eşbaşkanları Nusaybin Belediye Eşbaşkanları Semire Nergiz ve Ferhat Kut'un **21 Ekim 2019 tarihinde Elazığ T Tipi Kapalı Cezaevi'ne** sevk edildikleri öğrenildi. **NE OLMUŞTU?** 15 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin İlçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Belediye Eşbaşkanı Semire Nergiz ve Ferhat Kut'un gözaltına alındığı öğrenildi. 17 Ekim 2019 tarihinde emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Eşbaşkanların (*Nusaybin Belediye Eşbaşkanları Semire Nergiz ve Ferhat Kut*) "örgüt üyesi

olmak" iddiası ile tutuklandığı öğrenildi. 18 Ekim 2019 tarihinde görevden alınan Eşbaşkan Semire Nergiz'in yerine, ilçe kaymakamı Mehmet Balık kayyum olarak atandı.

21 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınıp tutuklanan Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eşbaşkanı Selçuk Mızraklı, Kayapınar Belediyesi Eşbaşkanı Keziban Yılmaz ve Kocaköy Belediyesi Eşbaşkanı Rojda Nazlıer'in buldukları cezaevinden **28 Ekim 2019 tarihinde** sürgün edildiği öğrenildi. Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevinde kalan Mızraklı, Kayseri Kapalı Cezaevine, Diyarbakır Kadın Kapalı Cezaevi'nde kalan Yılmaz ile Nazlıer ise Kayseri Kadın Kapalı Cezaevi'ne sevk edildi.

17 Eylül 2019 tarihinde 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası' suçlaması ile tutuklanan Hakkari Belediye Eşbaşkanı Cihan Karaman ile Yüksekova Belediye Eşbaşkanları Remziye Yaşar ve İrfan Sarı'nın, **5 Kasım 2019 tarihinde Van'dan Elazığ 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'ne** sevk edildiği öğrenildi. **27 Kasım 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre;** Elazığ 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'ne bulunan Karaman ve Sarı'nın sevk edildikleri tarihten itibaren tek kişilik hücrelerde tutuldukları öğrenildi.

Van'da 8 Kasım günü gözaltına alınıp, yerlerine kayyum atanan ve 11 Kasım'da "örgüt üyesi olmak" ve "örgüt propagandası" iddiasıyla tutuklanarak Van T Tipi Cezaevi'ne konulan İpekyolu Belediyesi Eşbaşkanları Azim Yacan ve Şehsade Kurt'un, **30 Kasım 2019 tarihinde** Erzurum'da bulunan cezaevlerine sevk edildiği öğrenildi. Eşbaşkanlardan Şehzade Kurt'un Erzurum E Tipi Kapalı Cezaevi'ne, diğer Eşbaşkan Azim Yacan'ın ise Erzurum H Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edildiği öğrenilirken, gerçekleşen sevk işleminin "güvenlik" gerekçesiyle ailelere haber verilmediği belirtildi.

Urfa'nın Suruç ilçesinde 15 Kasım'da evine yapılan baskında gözaltına alındıktan sonra yerine kayyum atanan Suruç Belediyesi Eşbaşkanı Hatice Çevik'in **3 Aralık 2019 tarihinde** tutuklu bulunduğu Urfa T Tipi Kapalı Cezaevi'nden Tarsus Kadın Kapalı Cezaevi'ne sevk edildiği öğrenildi.

11 Aralık 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; **Van'da** 15 Ekim'de gözaltına alınarak 22 Ekim'de tutuklanan yerine kayyum atanan Erciş Belediye Eşbaşkanı Yıldız Çetin'in tutuklu bulunduğu **Van T Tipi Kadın Kapalı Cezaevi'nden** ailesine ve avukatına haber verilmeden **Osmaniye T Tipi Kapalı Cezaevi'ne** sürgün edildiği öğrenildi.

21 Aralık 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; 13 Ocak 2017 tarihinden bu yana tutuklu bulunan ve "Devletin birlik ve bütünlüğünü bozmak" iddiasıyla yargılanan Nusaybin eski Belediye Eşbaşkanı Sara Kaya'nın tutuklu bulunduğu Van T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'ndan Tarsus T Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edildiği öğrenildi.

23 Aralık 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Görevinden alınarak 4 Kasım 2019 tarihinde yerine kayyum atanan ve 15 Aralık günü tutuklanarak Mardin E Tipi Kapalı Cezaevi'ne konulan Kızıltepe Belediyesi HDP'li Eşbaşkanı Nilüfer Elik Yılmaz'ın Tarsus T Tipi Kadın Kapalı Cezaevi'ne sevk edildiği öğrenildi.

26 Aralık 2019 tarihinde yerine kayyum atanan Varto Belediye Eşbaşkanı Ülkü Karaaslan'ın bulunduğu Muş E Tipi Cezaevi'nden Osmaniye 1 No'lu T Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edildiği öğrenildi.

29 Aralık 2019 tarihinde yerine kayyum atanan Bulanık Belediye Eşbaşkanı Adnan Topçu'nun bulunduğu Muş E Tipi Kapalı Cezaevi'ne konulan Maraş Türkoğlu L Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edildiği öğrenildi.

İçişleri Bakanlığı tarafından görevlerinden alınıp 23 Aralık 2019 tarihinde tutuklanan Sur Belediyesi Eşbaşkanları Filiz Buluttekin ve Cemal Özdemir'in **30 Aralık 2019 tarihinde** Erzurum'a sevk edildiği öğrenildi. Diyarbakır Kadın Kapalı Cezaevi'nde bulunan Buluttekin'in Erzurum E Tipi Kadın Kapalı Cezaevi'ne ve Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevi'nde bulunan Özdemir'in ise Erzurum H Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edildiği belirtildi.

Sağlık Hakkı İhlali

7 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Şükran Aydoğan, şu beyanlarda bulundu: *“Kardeşim Merve Aydoğan, yaklaşık 5 aydır Kayseri Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunmaktadır. Kardeşim uzun zamandır “çölyak hastası olup %99 oranında” sağlık raporu vardır. Bilindiği gibi bu hastalık özel bakım ve tedavi gerekmektedir. Beslenme özel diyetle devam etmelidir. Ancak kardeşimle görüştüğümde kendisine diyet yiyecek verilmediği gibi glutenli yiyecek yemeye zorlandığı ve bu durum da hastalığının kötüye doğru götürüldüğünü, rutin kontrollerinin yapılmadığını bize ilettili. Kardeşimin tedavisinin yapılmasını ve hastalıkla ilgili diyet yiyeceklerinin verildiğini bildiğimiz Bakırköy Kapalı Kadın Cezaevine naklinin yapılmasını istiyoruz. Bu duruma ilişkin gerekli girişimlerde bulunularak kendisi ve idare ile görüşülmesini istiyorum. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”*

7 Ocak 2019 tarihinde İHD Van Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Kaplan, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Kadir Kaplan, milletvekili Sayın Leyla Güven'e destek amaçlı girdiği açlık grevi nedeniyle hem tek kişilik hücreye konuldu, hem de haftalık rutin telefon görüşmeleri yasaklandı. Kendisinin bize tek kişilik hücreden yazmış olduğu fakstan haberdar olduk. Daha öncede yapılan keyfi uygulamalar oldu. Hastaneye götürülünce kelepçeli götürülmeler olduğu için, uzun zamandır hastaneye götürülmedi. Hem sağlık sorunları hem de tek kişilik hücreye atılmaları ve de girdiği açlık grevinden dolayı endişe duyuyoruz. Bu yapılanların hukuki olmadığını ve yapılanın insani olmadığını daha öncede kendilerine belirttiler ve cezaevi müdürleri, “biz devletiz, biz istediğimizi yaparız, istediğiniz yere şikayet edin” denilmiştir. Biz daha öncede belirtmemize rağmen, bir şey olmadı. En kısa zamanda bu mağduriyetlerinin giderilmesini istiyoruz. Derneğinizden insani ve hukuki yardım talep ediyoruz.”*

9 Ocak 2019 tarihinde Elazığ T Tipi Kapalı Cezaevinden İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İhsan Dönmüş, şu beyanlarda bulundu: *“Ben farklı tarihlerde birden fazla faks gönderdim. Ancak cezaevi idaresi tarafından size gönderilmediğini öğrendim. Ben uzun zamandır cezaevinde kalmaktayım. Bu süreç içinde birçok hastalığa yakalandım. Bunların başında kafatasımdaki kemik kırığından dolayı baş ağrısı oluşmaktadır. Keyfi olarak doktorların yazdığı ilaçları cezaevi idaresi vermiyor. Ayrıca bel ve boyun ağrılarım da artmış olup yine bana doktor tarafından yazılan ilaçlar verilmiyor. Cezaevi idaresinin bu hukuki olmayan davranışlarına karşılık olarak yazdığım mektuplar fakslanmıyor. Gerekçe ise*

mektupların sakıncalı olmasıdır. Cezaevi idaresi hastalıklarımın ciddiyetinin dikkatte almadıklarından dolayı sağlığım gittikçe daha da kötü oluyor. Tedavimin tam olarak yapılması için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

21 Ocak 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Mahsum DURMAZ şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Ramazan Durmaz 2009 yılında katıldığı bir etkinlikte başından aldığı gaz fişegi sonucu ağır yaralandı. Gaz fişeginden aldığı darbeden dolayı başında ciddi rahatsızlık yaşamakta ve bu rahatsızlığı halen devam etmektedir, devamında 2010 yılında Diyarbakır Dicle Üniversitesinde Matematik dalı eğitimi alan kardeşim gözaltına alındı ve tutuklandı. Yargılandığı davadan 18 yıl ceza aldı. Bir süre Diyarbakır Cezaevinde kaldıktan sonra sırasıyla Şanlıurfa, Adıyaman, Gaziantep, Osmaniye akabinde de Tekirdağ cezaevlerine sürgün edildi. Yaklaşık 20 gün önce Tekirdağ Cezaevinden Silivri Cezaevine sürgün edilen kardeşim bu cezaevinde de 10 gün yattıktan sonra en son Metris cezaevine sürgün edildi. Şu anda da tek kişilik hücrede yalnız yatmaktadır. Bu denli olumsuz koşullarda yaşayan kardeşim başındaki rahatsızlığa ilaveten iki böbreği de iflas etmiş bulunmaktadır. İHD'nin hasta tutsaklar listesinde bulunan kardeşim haftanın üç günü diyalize bağlanarak yaşamını idame ettiriyor. Derneğinizden kardeşimin tedavisinin daha sağlıklı bir ortamda yapılabilmesi için bölge cezaevlerinden birisine sevkinin ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

29 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Derya Irmak, şu beyanlarda bulundu: “ Ben yaklaşık 45 gündür Diyarbakır E Tipi Kapalı Cezaevinde tutuklu olarak bulunmaktayım. Cezaevinde birçok hukuksuzluklar yaşanmaktadır. Bunların başında 12 kişi bulunduğumuz koğuşlarda sayının 36 kişiye çıkmasıdır. Yer sıkıntısı olduğundan dolayı mahpuslar yer yatağında yatmak zorunda kalıyorlar. Tuvalet kapısının önünde bile yatmak zorunda kalıyoruz. Bulduğumuz koğuşta 6 çocuklu anne bulunmaktadır. Mikrop kapmalarından kaynaklı sürekli revire gitmek zorunda kalıyorlar. İlaç kullanmamıza rağmen hiçbir iyileşme görülüyor. Ayrıca ısınma sorunumuz da mevcuttur. Sayımız fazla olduğundan duş alma sıkıntıları da yaşıyoruz. Kantinden alışveriş yapıyoruz ancak fiyatlarda fazla oluyor. Ayrıca sayı çokluğundan dolayı kitap bile okuma şansımız olmuyor. Cezaevi koşullarından kaynaklı birçok kadın psikolojik olarak sıkıntılar yaşıyor. Bütün bu konulardan dolayı cezaevi koşullarının değişmesi yönünde sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

29 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hamdiye İpek, şu beyanlarda bulundu: “Ben 11 gündür Diyarbakır E Tipi Kapalı Cezaevinde kalıyorum. Cezaevinde birçok hukuksuzluklar yaşanmaktadır. Bunların başında 12 kişi bulunduğumuz koğuşlarda sayının 36 kişiye çıkmasıdır. Yer sıkıntısı olduğundan dolayı mahpuslar yer yatağında yatmak zorunda kalıyorlar. Tuvalet kapısının önünde bile yatmak zorunda kalıyoruz. Bulduğumuz koğuşta 6 çocuklu anne bulunmaktadır. Mikrop kapmalarından kaynaklı sürekli revire gitmek zorunda kalıyorlar. İlaç kullanmamıza rağmen hiçbir iyileşme görülüyor. Ayrıca ısınma sorunumuz da mevcuttur. Sayımız fazla olduğundan duş alma sıkıntıları da yaşıyoruz. Kantinden alışveriş yapıyoruz ancak fiyatlarda fazla oluyor. Ayrıca sayı çokluğundan dolayı kitap bile okuma şansımız olmuyor. Cezaevi koşullarından kaynaklı birçok kadın psikolojik olarak sıkıntılar yaşıyor. Bütün bu konulardan dolayı cezaevi koşullarının değişmesi yönünde sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

1 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hidayet Çapkın, şu beyanlarda bulundu: “ Ağabeyim olan Nevzat Çapkın, 20 gün önce Şanlıurfa Kapalı Cezaevinden Trabzon Beşikdüzü Kapalı Cezaevine sevk edildi. Kendisiyle telefonda

yaptığımız görüşmede bize Cezaevine gidebilmek için üç gün boyunca ring aracında kaldıklarını yolculuktan kaynaklı durumunun çok kötü olduğunu, açık görüşe gelmememiz gerektiğini, söyledi. Ayrıca ağabeyimin kronik hastalıkları, nefes darlığı, hipertansiyon rahatsızlığı ve bacağında lif kopma durumu vardır. Tüm bunlardan dolayı ağabeyimin sağlık durumundan endişe etmekteyiz. Bu nedenle derneğinizden hukuki yardım talep ediyoruz.”

8 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Zından Altan, şu beyanlarda bulundu: “ Şu an devam eden sağlık sorunlarım hakkında sizleri bilgilendirmek istiyorum. Yaklaşık 9 yıldır ter bezlerimin iyi çalışmamasından dolayı vücudumun farklı yerlerinde deri altı iltihaplanması meydana gelmektedir. Hastalığım 2016 yılından bu yana artarak devam etmektedir. Şanlıurfa 1 Nolu T Tipi Cezaevinde kaldığım sırada ameliyat olmuşum. Ancak tam olarak iyileşmeden, isteğim dışında Trabzon E Tipi Kapalı Cezaevine sevk edildim. Şu an ilaç tedavisi görmekteyim. Hastalığım gün geçtikçe kötüleşmektedir. Tekrar ameliyat olma durumum bulunmaktadır Bu konuda derneğinizden hukuki destek istiyoruz”

14 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hayriye Tekin, şu beyanlarda bulundu: “ 12.02.2019 tarihinde Diyarbakır D Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda hükümlü olan kardeşim **Halis Tekin’in** kapalı görüşüne gittim. Kardeşim hastadır. Cezaevi şartları kötü olduğu için tam olarak tedavisi yapılamıyor. Tedavi süresince ilaçları da verilmiyor. Özellikle kullanması gereken ilaç KONDRONİN-S ilacı verilmesi gerekiyor. Bu ilaç verilmediği için sağlığı kötüye gidiyor. Ailesi olarak, biz bu durumdan endişeleniyoruz. Kardeşimin bir an önce sağlığına kavuşması için, tedavisinin tam yapılması ve düzenli ilaç kullanması için cezaevi idaresinin duyarlılık göstermesini istiyoruz. Bu konuda derneğinizden hukuki destek istiyoruz.”

27 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Ümrân Avcı, şu beyanlarda bulundu: “ Öz dayım olan Mehmet Ali KAYADAĞ, yaklaşık 27 yıldır Türkiye’nin çeşitli cezaevlerinde tutulmaktadır. Son 2 aydır İzmir 1 Nolu Kapalı Cezaevinde bulunan dayımın çok ciddi anlamda sağlık problemleri bulunmaktadır. İzmir’den önce bulunduğu Balıkesir Kepsüt L Tipi Kapalı Cezaevinde kendisi yapmış olduğumuz görüşlerde sürekli birilerinin onu öldüreceğini, suikasta uğramaktan korktuğunu ve kendisine zorla ilaç verildiğini söylüyordu. Bu hususları belirten bir dilekçe ile Adalet Bakanlığına dayımın ailesine yakın bir cezaevinde sevk edilmesi talebimizi iletmemize rağmen başvurumuza herhangi bir cevap verilmedi. Kepsüt Cezaevi psikologu ile telefonda yapmış olduğumuz görüşmede bize dayımın şizofreni hastası olduğunu ve tedavisi için kendisine ilaç verildiği söylendi. Dayım ile en son 2 ay önce annem görüşme yaptı ve annemin aktardığına göre dayım ayakta dahi duramaz bir halde ve çok gerginmiş, sohbet sırasında sürekli küfür ediyormuş. Biz dayımın bu durumundan dolayı çok endişeliyiz ve derneğinizden dayımın tedavisinin hastane ortamında yapılması için hukuki talepte bulunuyoruz.”

4 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Şerafettin Yaşa, şu beyanlarda bulundu: “ Kardeşim Fethi Yaşa, yaklaşık 7 yıldır Amasya Cezaevinde kalmaktadır. Aynı cezaevinde bulunan Ağabeyim Seyfettin Yaşa ile 2 Mart 2019 tarihinde telefonda yaptığım görüşmede; 1 Mart 2019 tarihinden bu yana Fethi yaşa ile birlikte 6 kişinin süresiz-dönüşümsüz açlık grevine girdiğini, idarenin greve giren kişileri tekli hücrelere aldığını, kendilerine su ve vitamin gibi açlık grevinde alınması gereken şeylerin verilemediğini, kantinden kendi imkânları ile aldıkları eşyaların ellerinden alındığını söyledi. Bütün bunlardan kaynaklı olarak sizden hukuki destek sunmanız talep ediyoruz.”

7 Mart 2019 tarihinde İHD Van Şubesine başvuruda bulunan Abdulkadir Nas, tutuklu bulunduğu Van T Tipi Kapalı CİK'daki hak ihlallerinden bahsetmiştir. Anlatımlara göre ihlaller şu şekildedir: Hastane sevklerinin geciktirilmesi, yanlış tedavi uygulanması ve ilaçların karşılanmaması.

15 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Şafii hayme, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Mehmet Hayme, 2015 yılından beri Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. 1 Mart 2019 tarihinde 90 kişi ile birlikte açlık grevine girdiğini söyledi. 15 Mart 2019 tarihinde telefonla yaptığımız görüşmede, talep etmelerine rağmen kendilerine henüz B1 vitamini verilmediğini söyledi. Oğlumun hayati tehlikesi olmasından korkuyorum. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”

16 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Sevik, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Hüsamettin Sevik, 6 yıldır Tokat T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. Oğlumla 11 Mart 2019 tarihinde telefonla yaptığım görüşmede; kendisinin 1 Mart 2019 tarihinde, aynı cezaevinde bulunan dört kişinin ise 5 Ocak 2019 tarihinde süresiz dönüşümsüz açlık grevine başladığını söyledi. Grevin başında sağlıkçıların odalara gelerek sağlık kontrollerini yaptıklarını; ancak son günlerde sağlıkçılar kendilerine sağlık kontrollerinin artık revirde yapılacağını söylemişler. Ancak revir ve koğuş arasında yaklaşık bir kilometre kadar mesafe bulunduğundan açlık grevine giren ilk grubun (70. günü aştıklarından) bu mesafeyi yürümesinin mümkün olmadığını bana söyledi. Bu olaydan sonra mahpuslar kontrollere gidememişler. Bu durum onlar açısından eziyet haline gelmiştir. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”

18 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Saime Ateş Mesutoğlu, şu beyanlarda bulundu: “ Eşim Şerif Mesutoğlu, şuanda Siverek T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. Eşim 13 Mart'ta ölüm orucuna başladı. Hiçbir şekilde vitamin takviyesi yapılmamaktadır. Su dahi hiçbir sıvı almıyor. Eşimin böbreklerinde, gözlerinde ve beyne giden damarlarında hasar oluşmuştur. Eşimin hayatının çok ciddi riskler taşıdığını biliyorum. Geç olmadan eşimle görüşmek ve ikna etmek istiyorum. Derneğinizin, eşimle yüz yüze görüşmem konusunda bana yardımcı olmanızı ve hukuki anlamda destek sunmanızı talep ediyorum.”

22 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Zeliha Arslanoğlu, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Murat Arslanoğlu, 1996 yılı Ağustos ayından beridir cezaevinde kalmaktadır. Yaklaşık 1 yıl önce oğlumun naklini Karaman'dan Patnos cezaevine verdiler. 3 yıl önce 2 defa Karaman'da ameliyat oldu. Bu süreçte felç geçirdi. Yaklaşık 2 yıl yatalak bir halde kaldı. Arkadaşları koğuşta kendisine baktı. 3. Ameliyatını da yaklaşık 2 yıl önce oldu. Sonra biraz daha iyi oldu. Ancak Patnos cezaevinde yeni olması sebebiyle doktor bulunmamakta olup, oğlumun tedavisi durmuş bulunmaktadır. Patnos Devlet Hastanesinde Genel Cerrahi olmadığı için yine tedavisi yapılamadı. 1 Mart 2019 tarihinden bu yana da açlık grevine girdi. Sağlık durumu kötüye gitmekte ve tedavi görmemektedir. Oğlumun sevki için defalarca başvuruda bulunmamıza rağmen sonuç alamadık. Son görüşmemizde vücudunda yaralar çıktığını söyledi. Oğlumun biran önce tedaviye başlaması gerekmekte olup, gerekli tüm yasal işlemlerinin başlatılmasını talep ediyorum.”

22 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sabiha Polat, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Erdal Polat, 12 yıldır cezaevinde bulunmaktadır. Şuanda İzmir cezaevinde kalmaktadır. 6 yıl kırsalda kaldıktan sonra yaralandı. Şuan sağ kolu sakattır. Vücudunun çeşitli yerlerinde de yaralar ve şarapnel parçaları bulunmaktadır.

Oğlum yakalandıktan sonra çeşitli yerlere dilekçe verdim. Ameliyat olması gerektiğini anlattım. Ameliyatı İzmir’de olmalı denilerek Diyarbakır’dan Bandırmaya gönderildi. Bandırma da 3 yıl kaldıktan sonra ameliyatı için yeniden durumu anlattım. Benden yol masrafı vermem halinde İzmir’e götürebileceklerini söylediler. Masrafı yatırdım ancak yine ameliyat olmadı. Oğlum yaklaşık 3 aydır açlık grevindedir. Buca Kırıklar Cezaevinde bulunan oğlum açlık grevine girdiği süreç boyunca hiçbir şekilde doktor kontrolünün olmadığını ve durumunun hızlıca kötüye gittiğini söyledi. Hatta şuan kemikleri battığı için oturamayacak durumda olduğunu hatta uyuyamadığını söyledi. Biran önce doktor kontrolü gerekli takviyelerin, vitaminlerin verilmesi için gerekli başvuruların yapılmasını talep ediyorum.”

5 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Kutbettin Kurt, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Abdullah KURT, şu anda Gaziantep H Tipi Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. Kendisi ile en 02.03.2019 tarihinde açık görüş yaptık. Bu görüşmede bize; 68 gündür süresiz ve dönüşümsüz açlık grevine girdiğini, taleplerin Abdullah ÖCALAN üzerindeki tecridin kaldırılması olduğunu söyledi. Oğlum açlık grevine girdiği için cezaevi idaresinden B1 vitamini talep ettiklerini ancak bu vitaminin kendilerine vermediğini belirtti. Oğlumun sağlık ve güvenliğinden endişe etmekteyiz ve tabii tutulduğu bu haksız uygulamanın çözülmesi için derneğinizden hukuki yardım talep ediyoruz.”*

19 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Aygül Arat, şu beyanlarda bulundu: *“ 2017 yılından beri Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan kardeşim **Mehmet Şirin Arat**, 1 Mart 2019 tarihinden bu yana açlık grevindedir. Koğuşta 16 kişi kalıyorlar ve bu kişilerden birkaç kişi dışında mahpuslar açlık grevinde. Kardeşim bana alınması gereken gıdalar yönünden sıkıntı yaşadıklarını aktardı. Alınması gereken besinlerin miktarları konusunda bilgi eksikliklerinin olduğunu belirtti. Kardeşim bana vitaminlerin eksik verildiğini söyledi. Memurların tavırlarının saldırgan ve tahrik edici olduğunu söyledi. Bütün mahpusların ciddi şekilde kilo verdiklerini, yorgunluk ve halsizlik yaşadıklarını aktardı. Bu sebeplerle mahpusların durumu ile yakından ilgilenip bize bilgi verecek avukatların gidip mahpusları görmesini istiyorum. Ayrıca mahpusların talepleri hukuki ve insani olduğunu düşünüyoruz. Bu sebeplerle mahpusların taleplerine cevap verilerek ölümlerin olmaması için Adalet Bakanlığına gerekli adımların atılması için talepte bulunuyoruz. Açlık grevcilerinin talepleri kabul edilerek açlık grevlerinin sonlandırılması için derneğinizden yardım istiyoruz.”*

22 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Şeyhmus Şanlı, şu beyanlarda bulundu: *“Kardeşim Yılmaz ŞANLI, yaklaşık 9 aydır Tokat T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. Kendisi ile en 3 hafta önce açık görüş yaptık. Bu görüşmede bize; açlık grevinde olduğunu, taleplerin Abdullah ÖCALAN üzerindeki tecridin kaldırılması olduğunu söyledi. Kardeşim açlık grevine girdiği için cezaevi idaresinden vitamin ve kantin ihtiyaçları talepleri olduğunu ancak idarenin buna olumsuz cevap verdiğini belirtti. Ayrıca açlık grevine girdiği için koğuşunun değiştirilerek tek kişilik hücreye alındığını söyledi. Kardeşimin sağlık ve güvenliğinden endişe etmekteyiz ve tabii tutulduğu bu haksız uygulamanın çözülmesi için derneğinizden hukuki yardım talep ediyoruz.”*

22 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Medine Sonyacı, şu beyanlarda bulundu: *“Eşim Necmettin Sonyacı, 2 yıl 4 aydır Elazığ cezaevinde. Eşimde karaciğer, siroz, diyabet, damar tıkanıklığı, fitik gibi birçok hastalık bulunmaktadır. Çok ciddi bir tedaviye ihtiyaç duymakta fakat Cezaevinde kendisine sağlık hizmetleri gerektiği ölçüde sunulmamaktadır. Eşim kendi ihtiyaçlarını karşılayamamakta, cezaevindeki koğuş*

arkadaşlarının bakımına muhtaç bir durumdadır. Cezaevi yönetimine ben ve eşim bu konuyla alakalı defalarca dilekçeler sunduk, fakat ne olumlu bir adım atıldı ne de herhangi bir cevap verildi. Eşim Elazığ cezaevine sevk edilmeden önce Diyarbakır D tipi kapalı ceza infaz kurumunda 7 ay kaldı. O süreçte Dicle üniversitesi hastanesinde tedavisi yapılıyordu ve görece daha iyi sağlık hizmetleri sunuluyordu. Eşimin kendi ihtiyaçlarını karşılayacak durumda olmaması nedeniyle mümkünse tahliye edilmesini, bu durum mümkün değilse daha iyi sağlık hizmetlerinden faydalanabilmesi ve bize yakın olabilmesi için Diyarbakır'a sevkinin yapılmasını istiyoruz. Derneğinizden bu konuda hukuki yardım talep ediyoruz.”

2 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hebat Turcan, şu beyanlarda bulundu: “Benim öz babam olan **Mehmet TURCAN**, yaklaşık 25 yıldır Türkiye'nin çeşitli cezaevlerinde tutulmaktadır. Son 1 yıldır ise Diyarbakır T 1 Nolu kapalı cezaevinde bulunmaktadır. Babamın uzun yıllardır cezaevinde bulunmasından dolayı kronik hale gelen rahatsızlıkları vardır. Yaklaşık 1,5 ay önce babam felç geçirdi ve sağ kolunu kullanamaz haldedir. Bugün babam ile yapmış olduğum kapalı görüşte bana kendisine göndermiş olduğum radyonun ve kolunun güçlenmesi için kullanması gereken plastik bir topun verilmediğini öğrendim. Ayrıca babam ile birlikte kalan Fırat ERTUNÇ isimli mahpusun 120 gündür açlık grevinde olduğunu ve kendisine vitamin verilmediğini, kantinden talep edilen eşyaların da sağlanmadığını söyledi. Babam bana Fırat isimli mahpusun çok ciddi kilo kaybı yaşadığını ve görme problemi olduğunu söyledi ve derneğimize başvuru yapmamı istedi. Ben yukarıda anlattığım durum nedeniyle derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

6 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Zahide Kaya, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum **Aziz Kaya**, 8 Ekim 2018 tarihinde 3 yıl 1 ay 15 gün olan hapis cezasının kesinleşmesinden sonra tutuklandı. Yaklaşık 2 aydır oğluma bağırsak kanseri teşhisi konmuştur. Oğlumun rahatsızlığı ciddi boyuttadır. Geçen hafta günü fenalaştığı için acil servise kaldırılmıştır. Bana kendisinin tedavi için Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesine yapıldığını söyledi. Ayrıca oğlumun gözünde retina bozukluğu vardır. Uzun zamandır bu rahatsızlığı bulunmaktadır. Hatta bu yüzden oğlum okulu bırakmak zorunda kaldı. Bu haliyle oğlumun cezaevinde kalması mümkün değildir. Tahliye edilerek tedavisinin dışarıdan devam etmesini istiyorum. Bu konuda derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

11 Mayıs 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Afiye SAVAŞ şu beyanda bulundu: “Kardeşim Berivan Bitmen 4 yıldan beri Kayseri Cezaevinde hükümlü olarak yatmaktadır. Leyla Güven'in başlatmış olduğu açlık grevine destek amacıyla 5 Ocak 2019 tarihinden beri açlık grevini sürdürmektedir. Uzun bir zamandır sürdürdüğü açlık grevine bağlı olarak aşırı kilo kaybı yaşayan kardeşimin belinde bulunan platinin bulunduğu bölgeye batma meydana getirdiğinden dolayı kendisine ciddi rahatsızlık vermektedir. Yaşamsal olarak kritik bir aşamaya gelen kardeşimin durumundan endişe duymaktayız. Yukarıda belirttiğim sebeplerden dolayı kardeşimin durumu için duyarlılık gösterilmesini ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerinin sona ermesi ardından, **26 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevi'nde** açlık grevindeki 21 tutuklunun, tedavi amacıyla Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürüldüğü ve yatağa kelepçeye bağlı olarak tedavi edildikleri öğrenildi.

18 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Gül Cevizli, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim **Umut Savaş Koçyiğit** ile ilgili daha önce derneğimize

birçok konuda başvurularda bulunmuştuk. Kardeşim daha önce açlık grevindeydi. Açlık grevinin bitmesinden sonra; en son geçen Cuma kendisiyle telefonla görüşüm. Telefonda bana, “açlık greviden sonra hiç hastaneye götürülmediklerini, sadece doktorun gelip ayakta muayene ettiğini; tahlillerin yapıldığını ancak sonuçlarının bildirilmediğini, tahlil sonucuna göre tedavi uygulanmadığını, herhangi bir ilacın verilmediğini, açlık grevi sonrası diyet programı uygulanmadığını, ailenin gönderdiği takviye besinlerin (mamalar) verilmediğini” anlattı. Ayrıca açlık grevi sonlandıktan sonra, diyete uygun besinlerin verilmediğini; ağır ve baharatlı, lapa şeklinde besinlerin kendilerine verildiğini söyledi. Açlık grevi sona erdikten sonra kantinin 1 hafta kapalı kaldığını belirtti. Herhangi bir şekilde alışveriş yapamamışlar. Biz aile olarak kardeşimin sağlık durumundan endişeliyiz. Gerekli girişimlerde bulunulmasını talep ederiz.”

18 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Asiye Yayaevi, şu beyanlarda bulundu: “*Oğlum Numan YAYEVİ, 3 yıla yakın bir süredir cezaevindedir. Şu an Erzincan T Tipi Kapalı Ceza infaz kurumunda kalmaktadır. Oğlum, daha önce açlık grevindeydi. Geçen cumartesi günü kendisiyle telefonda görüştük. Telefonda bana, açlık grevi bittikten sonra kendisinin hastaneye götürüldüğünü; orada kendisine iğne vurulduğunu söyledi. İğne vurulduktan sonra baygınlık geçirdiğini; uyandıktan sonra ise kendisinin tekrar cezaevine geri götürüldüğünü aktardı. Oğlum kendisine herhangi bir tedavi uygulanmadığını; diyet programı yapılmadığını belirtti. Açlık grevi bittikten sonra kendilerine çok ağır yemekler verildiğini söyledi. Ayrıca, oğlum göğsünün çok ağrıdığını ve sırt bölgesinde de birçok ağrılar olduğunu belirtti. Oğlum yürümekte de zorlandığını belirtti. İlaçlar veriliyor ancak ne için verildiğini bilmediğini; herhangi bir iyileşme olmadığını aktardı. Oğlumun sağlığı ile ilgili tedirginlik yaşıyoruz. Bu hususlarda gerekli girişimlerde bulunmanızı istiyoruz.”*

18 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sedat Çelik, şu beyanlarda bulundu: “*Oğlum Ozan ÇELİK, yaklaşık 8 yıldır cezaevindedir. Şu anda Erzincan T Tipi Kapalı Ceza İnfaz kurumunda bulunmaktadır. Oğlum, daha önce açlık grevindeydi. Geçen cumartesi kendisiyle telefonda görüştüm. Telefonda bana birçok sağlık problemi yaşadığını aktardı. Oğlum, boğazından kan geldiğini; midesi ile ilgili sürekli problem yaşadığını aktardı. Ayrıca oğlum bana kalp sıkışması olduğunu belirtti. Oğlum şu anda Hepatit B hastasıdır. Oğlum, açlık grevi bittikten sonra kendisine herhangi bir tedavi uygulanmadığını; sadece revirde kendisinden kan alındığını söyledi. Açlık grevi sonrası herhangi bir diyet programının kendilerine uygulanmadığını; çok ağır yemeklerin verildiğini söyledi. Örnek olarak kuru fasulye ve bulgurun hemen açlık grevi sonlandıktan sonra kendilerine verildiğini aktardı. Oğlumla daha önce 10 Haziran 2019 tarihinde açık görüşte konuşma fırsatı buldum; bizimle görüşmeye gelirken yürümekte zorlanıyordu. Oğlumla ilgili gerekli tedavi sürecinin işletilmesi için derneğinizden gerekli girişimlerde bulunulmasını talep ederiz.”*

19 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Kudusiye Eryılmaz, şu beyanlarda bulundu: “*Eşim daha önce de yaşanan sıkıntılarla ilgili başvuruda bulunmuştu. Oğlum Yakup ERYILMAZ, Ağrı Patnos L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda kalmaktadır. Yaklaşık 2 yıldır orda yatmaktadır. 12.06.2019 tarihinde ben, eşi ve babası ile açık görüşe ziyarete gittik. Ben ona dokunduğumda ateşinin çok yüksek olduğunu anladım. Ateşinin neden bu kadar yüksek olduğunu sorduğumda cezaevi koşullarından kaynaklı olduğunu söyledi. Oğlum 1 Mart 2019 tarihinde açlık grevine girmişti. Grev bittikten sonra cezaevi idaresi tarafından hastaneye sevk edilmemiş, sadece kan örneği alınmış mahpuslardan. Tedavilerinin yapılmadığını söyledi. Her gün koğuştta arama*

yapılıyormuş ve gece geç saatlerde de arama yapılıyor. Açlık grevlerinin bitimi nedeniyle bizlere uygun yiyecekler getirilmiyor. Kantinde de bize göre yiyecek getirilmiyor. Oğlumda varis hastalığı olduğu için tedavi yapılması için idareye başvuru yapmasına rağmen hastaneye sevki yapılmıyor. Tedavi için 3 aydan fazladır bekliyor. Bana bunları oğlum aktardı. Ben oğlumun hayatından endişe ediyorum. Oğlumun Tedavisinin düzenli olarak yapılmasını istiyorum. Derneğinizden bir heyetin cezaevini ziyaret ederek oğlumla görüşülmesini istiyorum. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”

19 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İnayet Ok, şu beyanlarda bulundu: “Abim Abdülaziz OK, 1993 yılından bu yana cezaevindedir. Şu an da Ağrı İlinde bulunan Patnos L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalmaktadır. Geçen hafta abimin açık görüşü vardı. Onunla açık görüşte konuşması fırsatım oldu; abim bana cezaevindeki sorunlardan bahsetti. Cezaevinde revir sorunu olduğunu; cezaevinde bir doktorun bulunduğunu, hastaneye göndermek konusunda doktor ve cezaevi idaresinin engel çıkardığını belirtti. Cezaevinde çıkan yemeklerin kötü olduğunu; aç olmasalar yemeklerin yenilecek gibi olmadığını söyledi. Abimin mide ve diş rahatsızlığı vardır. Tedavi olmak için defalarca talepte bulunması rağmen bir türlü sonuç alamadığını belirtti. Cezaevinde musluklardan akan suyun kirli olduğunu; bu suyu içen mahpusların rahatsız olduğunu söyledi. Ben bu durumla ilgili daha önce de cezaevi müdürü ile görüştüğümde; su da toprak kokusu olduğunu, kendilerinin de bu suyu kullandığını ve su da herhangi bir sıkıntı olmadığını belirtti. Ancak mahpusların bu sudan kaynaklı mide rahatsızlıkları yaşadığını kardeşim bana aktardı. Bu hususlarda derneğinizden hukuki destek talep ediyoruz.”

20 Haziran 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Nuhat İnatçı şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Gemgin Durak 12 yıldır hükümlü olarak Balıkesir Cezaevinde yatmaktadır. Uzun zamandan beri kardeşim sağlığı ile ilgili ciddi problemler yaşamaktadır. Yaşadığı problemlerin başında; kalp kapakçığında büyüme, kalp damarlarında stent bulunmakta, hipertansiyon, daha evvel geçirmiş olduğu operasyondan dolayı diz kapağında şiddetli ağrılar, 93 günlük açlık grevinin vermiş olduğu tahribattan dolayı da kısmi yüz felci bulunmaktadır. Bu kadar ciddi sağlık sorunları yaşayan kardeşim cezaevi idaresine dilekçe ile başvuru yapmış olmasına rağmen tedavisi engellenmektedir. Kardeşimin tedavisinin düzenli bir şekilde bir an önce yapılabilmesi için gerekli girişimlerde bulunulmasını ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

4 Temmuz 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Şükriye Bozdağ, şu beyanlarda bulundu: “03.07.2019 tarihinde Patnos L tipi ceza evine oğlum (Mehmet Bozdağ) ziyaret gittim. Oğlumla yaptığım konuşmada ceza evinde yaşanan hak ihlalleri ile ilgili bize aktarımlarda bulundu. Cezaevinde gardiyanların keyfi olarak gece koşullara haftada iki üç defa baskın yaptıklarını, mahpuslara ait kişisel eşyalarına el konulduklarını belirtti. Bunun yanında kitaplara, gazetelere, kitle iletişim araçlarına el konulduğunu. Bu yaşanan hukuksuz uygulamaların cezaevi yönetiminin keyfi uygulamaları olduğunu belirtti. 162 gün açlık görevinde kaldığını ve açlık görevini sonlandırdıktan sonra tedavinin olması gerektiği şeklinde yapılmadığını ve kısmi görme bozukluğunu yaşadığını belirtti. Bunun yanında mide rahatsızlığı da yaşadığını belirtti. Mahpuslara verilen yemeklerinin sağlıksız ve hijyeniksiz olduğunu belirtti. İçme sularında kanalizasyon suyunun karışıldığını ve su da pis kokularının geldiğini bize aktardı. Kantinde ise istediğimiz yaşam malzemelerine erişemiyoruz. Bu da ceza evi yönetiminin ihtiyaç malzemelerine erişme kolaylığımızın önüne geçmesi için uyguladığı bir sistematik bir yöntemdir. Ayrıca ceza evi yönetimi (müdürü) tarafında oluşturulan özel bir ekip sürekli mahpusların koşullarına baskın yaptığını ve mahpusları kışkırtıcı eylemlerde bulduklarını belirtti. Yaşanan bu

hukuksuz uygulamaların bi an önce giderilmesi, için gerekli yerlere başvuruların yapılması ve ceza evi yönetimi hakkında yaptığı bu hukuksuz uygulamalar için suç duyurusunda bulunmak istiyoruz.”

09 Temmuz 2019 tarihinde İHD Antep şubesine başvuruda bulunan Mahmut Aycan; *Osmaniye T-2 cezaevinde 8. koğuştta yatan yeğeni Ahmet Aycan'ın tedavisinin yapılmadığı, istediği eşya ve kitapların verilmediği, berberin ihtiyaç duyulduğu zaman gönderilmediği, aynı koğuştta yatan hasta arkadaşlarının ilaçlarının 15-20 gün sonra temin edebildiklerini iddia etmektedir. Aksaklıklara sebep olan yetkililer hakkında soruşturma açılması için yetkililerin harekete geçmesini talep etmektedir.*

19 Temmuz 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Ayşe Satar, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum (Mehmet Satar) 06.12.2014 tarihinde taş attığı iddiasıyla gözaltına alındı. İki ay kadar tutuklu kaldıktan sonra tahliye oldu. Sonra Diyarbakır 7. Ağır Ceza mahkemesi oğluma 4 yıl 2 ay hapis cezası verdi. Ceza onaylandı. İki yıl evvel tekrar infaz için yakalandı. Şu an serbest bırakılmasına 7 ay var. Oğlum Diyarbakır cezaevindeyken yaklaşık 2 ay evvel Elazığ ruh ve sinir hastalıkları hastanesine götürülmüş. Ben bu durumu açık görüşe gittiğimde öğrendim. Bana oğlumun ne zaman ve ne gerekçeyle hastaneye götürüldüğüne dair hiçbir bilgi daha evvel verilmedi. Bunun üzerine bende hastaneyi aradım ancak hastanede hiçbir şekilde ne için getirildiğini demediği gibi oğlumun görmeme de izin vermedi. Oğlum 20 gün hastanede kaldıktan sonra 18 günde Elazığ cezaevinde kalmış. Ben bir defa Elazığ'a görüşe gittim. Görüşe gittiğimde oğlum bana “anne beni hastaneye yatırdılar 20 gün hastanede kaldım ne için hastaneye göturdüler bilmiyorum 20 gün bir odada yalnız bıraktılar tedavi için yanıma gelen hiçbir doktor görmedim anne ben çok hastayım ayakta duramıyorum” dedi. Bunun üzerine bende Diyarbakır'a gelince Elazığ Cezaevini aradım ve oğlumun Diyarbakır'a göndermeleri için yalvardım telefonda konuştuğum gardiyan yardımcı olacağını söyledi. Sonra oğlum Diyarbakır Cezaevine geldi. 16 Temmuz Salı günü oğlumun görüşüne gittiğimde oğlum ayakta duramıyordu iki arkadaşı koluna girmişti. Neden böyle olduğunu sorduğumda ise “anne konuşmaya gücüm yok dilimi hareket ettiremiyorum her yerim ağrıyor oturup kalkamıyorum bana beton iğnesi yaptılar” dedi. Ne için yaptılar dediğimde ise “bilmiyorum iki üç kişi odaya girdi zorla iğneyi kalçamdan yaptılar” dedi. Niye istemiyorum demedin dediğimde ise kendisinin rızasının alınmadan yapıldığını söyledi. Görüş bitince de yine gardiyan yardımıyla koğuşuna götürüldü. Oğlum cezaevine girmeden evvel hiçbir sağlık sorunu yoktu. Görüşlerine gittiğimde de normaldi. Ama birden bire neden bunlar yaşatıldı oğluma bilmiyorum. Beton iğnesi nedir neden oğluma yapıldı kimse bir açıklama yapmadı bana. Bugün yani 19.07.2019 tarihinde avukat aracılığıyla oğlumun tedavisini yaptığı söylenen doktora ulaştım. Ne olduğunu sorduğumda ise bana oğlumda disosiyatif kimlik bozukluğu ve psikoz teşhisi konulduğu söylendi. Beton iğnesi nedir niye yapıyor oğluma diye sorduğumuzda ise doktor böyle bir iğne vermediğini tedavisinde iğneyle ilgili bir süreç olmadığını belirtti. Ancak oğlum her ay bir defa bu iğneden yapılacağını söyledi. Tüm bu yaşananlarla ilgili sorumlu herkesten şikâyetçiyim. Gerekli yasal sürecin başlatılmasını ve bu süreçte hukuki olarak bana destek olmanızı istiyorum.”*

31 Temmuz 2019 tarihinde İHD Antep şubesine başvuruda bulunan Anzılha Öztürk; *Gaziantep L tipi cezaevinde yatan oğlu Nejdet Öztürk'ün 7 ay önce bu cezaevine nakledildiğini bu cezaevinde içme ve kullanma suyunun bulunmadığını, su ihtiyacının mahpuslar tarafından para ile satın alınarak karşılandığını iddia etmektedir. Cezaevinde su sorununun çözülmesini talep etmektedir.*

6 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mülkiye Dursun, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim (Semire Direkçi) 22 yıldır cezaevinde kalmaktadır. Elazığ Siirt Batman ve son olarak şu an Diyarbakır E tipi cezaevinde kalmaktadır. Ancak sağlık sorunları olduğundan dolayı daha önce 4 ameliyat geçirdi. Son olarak Diyarbakır Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nde bağırsak ameliyatı oldu. Yaklaşık üç ay kaldığı hastaneden taburcu edilerek tekrar E tipi cezaevine gönderildi. Kardeşimin bağırsakları dışarda ve cezaevi şartlarında kalması mümkün değil, yaşamından endişeliyiz o nedenle kardeşimi ya hastane ya da evde tedavi etmemiz için insan hakları derneğinden gerekli hukuki yardımı talep ediyorum.”

8 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Ali İhsan Kaya, şu beyanlarda bulundu: “Abim (Aziz Kaya) Diyarbakır D Tipi kapalı cezaevinde kalmaktadır. Kendisiyle alakalı daha önce başvuru yapmıştı. Ben de gerekli girişimleri hızlandırmak için, onunla alakalı raporları getirdim. Abimin ciddi hayati tehlikesi bulunmaktadır. İvedi şekilde hukuki destek talep etmekteyiz.”

19 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Ayşe Güler, şu beyanlarda bulundu: “Babam Siddık Güler yaklaşık 10 ay önce Gaziantep L Tipi Kapalı Cezaevinden İskenderun T Tipi Kapalı Cezaevine gönderilmiştir. Babamla 17 Ağustos 2019 tarihinde yaptığımız açık görüşte babamın tekerlekli sandalye ile görüşe geldiğini, zayıfladığını ve çok kötü görüldüğüne tanık olduk. Babam 80 yaşında olup kalbinden anjiyo ameliyatı geçirdi. Ayrıca iltihaplı eklem romatizması, yüksek tansiyon hastalığı bulunmaktadır. Babam tek başına hayatını idame ettirecek durumda değildir. Ayrıca babam sadece bir kez hastaneye götürülmüştür. Hastaneye götürülürken babamın boynuna “her zaman kaçırılabilir” şeklinde bir kart takılmıştır. Babamın hastalıklarının çok olmasına rağmen hastaneye götürülmeyip revire götürüyorlar. Bu durumu da kabul etmemiz mümkün değil. Babam ayağa kalkacak bir durum da değildir. Bu sebeplerle öncelikle babamın tahliyesini istiyoruz. Annem Hasina Güler’in 70 yaşında olması ve mide rahatsızlığı ile birlikte dizlerinin ağrısından kaynaklı uzun yola gidip gelememektedir. Bu sebeple eğer babam tahliye olmazsa Diyarbakır ilinde bulunan cezaevine naklinin yapılmasını istiyoruz. Ayrıca avukatın gidip babamı ziyaret etmesini istiyorum. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ederiz.”

28 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Perişan Bayram, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Emrah Bayram iki yıldır Patnos Cezaevi’nde hükümlü olarak kalıyor. Uzun bir süredir Patnos Cezaevi’nde tutuklu ve hükümlülere yönelik kötü muamele yapılıyor. Oğlum en son 27.08.2019 günü beni telefonla aradı. Telefonda cezaevinde yaşadığı kötü muameleye ilişkin beni bilgilendirdi. Gardiyanların koşulları aniden basarak arama yaptığı ve arama sırasında koşulları dağıttığını, bu aramalar sırasında gardiyanların kendilerine hakaret ettiğini söyledi. Oğlum Emrah Bayram temizlik ve hijyen konularında da sorun yaşadıklarını su ve yemeklerin çok kötü olduğunu anlattı. Oğlumun dediğine göre, son günlerde kendilerine verilen yemeklerde sık sık sinek, hamam böceği çıkıyor. Bu yüzden de verilen yemekleri yiyemiyorlar. Yine uzun bir süredir su ile ilgili sıkıntıları devam ediyor. Oğlum dün telefonda bana, “Burada koşullar çok kötü. Yakında buradan birimiz cenazesini çıkarsa şaşırmayın” dedi. Ben bir anne olarak oğlumun kaldığı cezaevi koşulları ile ilgili çok endişeliyim. Sağlıkları tehlikede. Beslenme koşulları çok kötü. Her gün hakaret ve tehditlere maruz kalıyorlar. Oğlumun dediğine göre, bu kötü muamele bizzat Ahmet adındaki cezaevi müdürünün talimatı ile yapılıyor. Derneğinizden bu sorunlara çözüm bulunması için destek istiyorum.”

4 Eylül 2019 tarihinde İHD Mardin Şubesine başvuruda bulunan Ayşe Erol, özetle; *Tarsus T1 kapalı cezaevinde olan kardeşinin sağlık sorunları olduğu ve tedavisinin yapılması talebiyle hukuki destek talebinde bulunmuştur.*

2 Ekim 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Şeyhmus Başkan, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Şeyhdavut Başkan, yaklaşık 10 yıldan fazladır cezaevinde kalmaktadır. Şu anda kendisi Kayseri 1 Nolu Kapalı Cezaevinde kalıyor. Kendisi 3 arkadaşıyla birlikte hücrede kalmaktadır. En son 6 ay evvel kaldığı cezaevine açık görüş için gitmiştim. Ayda bir açık görüş olmasına rağmen kendisi ile bir görüşme yapmam mümkün olmadı. Yine Kurban Bayramında da ziyaret edemedim. Hem cezaevinin ikametimizden uzak olması hem de sağlık problemlerimizden dolayı ziyaret edemedik. Safra kesesinden dolayı 9 ay evvel ameliyat oldum. Ayrıca Elazığ Ruh ve Sinir Hastanesinde depresyon ve anksiyete bozukluğu tedavisi nedeniyle 11 gün boyunca hastanede kaldım. Bununla birlikte Ankara Dış Kapı Eğitim ve Araştırma Hastanesinde sağlık problemlerimden dolayı uzun bir süre kaldım. Halen bu rahatsızlıklardan dolayı ilaç tedavisi görmekteyim. Annesi Eyham BAŞKAN Safra Kesesinden ve boğazındaki Guatr Hastalığından dolayı ameliyat oldu. Buna ilişkin raporlarımızı defalarca yazışma yoluyla Adalet Bakanlığına göndermemize rağmen Oğlumun yakın bir cezaevine nakledilmesi için gerekli herhangi adım atılmadığı gibi bize ulaşan bir cevapları da olmadı. Yine oğlumun Depresyon rahatsızlığı, cilt hastalığı, bulunmaktadır. Yüzde 44 oranında engelli sağlık raporu bulunmaktadır. Oğlumun daha iyi bir tedavi ile kendisinin iyi hissedebilmesi için en yakın bir cezaevine nakledilmesini talep ediyorum. Yukarıda belirttiğim gibi sağlık problemlerim ve oğlumun kaldığı cezaevinin uzak olması ile maddi durumunun yetersizliğinden dolayı oğlumu ziyaret edemiyorum. Oğlumun Diyarbakır, Mardin ve Şanlıurfa'daki herhangi bir cezaevine nakledilmesini istiyorum. Buna ilişkin nakil ile ilgili masrafları kendim karşılamayı kabul ediyorum.”*

16 Ekim 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Ali Adsız, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Musa Adsız, 2 yıla yakın bir süredir Elazığ 1 Nolu Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda hükümlü olarak kalmaktadır. Oğlumun psikolojik sorunları ve mide rahatsızlıkları bulunmaktadır. Oğlum bugün (16.10.2019) telefonla kızımı aramış ve cezaevinde yaşadığı hak ihlalleri ile ilgili bir şeyler anlatmıştır. Oğlum, eylül ayında cezaevinde 20 gardiyan tarafından fiziki ve psikolojik şiddete maruz kaldığını; devamlı tehdit edildiğini söylemiş. Oğlum, yine Eylül ayında süngerli odada 1 gün tutulduğunu ve domuz bağı yöntemiyle orada işkenceye maruz kaldığını da aktardı. Oğlumun mide rahatsızlığı olmasına rağmen, kendisine tedavi uygulanmadığını ve dâhiliye bölümüne sevkinin yapılmadığını aktarmıştır. Oğlum, mide rahatsızlığını belirtmesine rağmen kendisinin psikiyatri bölümüne sevk edildiğini söylemektedir. Oğluma hastalıklarının tedavisi ile ilgili ilaçlar verilmiyor; durumu geçiştirmek için farklı ilaçlar veriliyor. Oğlum, sürekli baskı ve şiddete maruz kalabileceğini yine bugünkü telefon görüşmesinde söylemiştir. Oğlum telefonda ayrıca bu uygulamalara tepki olarak 25.09.2019 tarihinden beri açlık grevine başladığını söylemiştir. Oğlum, kendisine yönelik baskı ve şiddetin son bulması ve tedavisinin yapılmasına dek açlık grevini sürdüreceğini belirtmektedir. Bugünkü telefon görüşmesinde; kızım Mizgin'e “ beni kurtarın cezaevi yönetimi tarafından intihara sürükleniyorum” demiş. Oğlumun anlattıkları durumun tarafınızca dikkate alınması ile gerekli hukuki girişimlerde bulunulmasını talep ediyoruz. Oğlumun sağlığından endişe duyuyoruz. Bir an önce bir heyetin durumun tespiti için Elazığ cezaevine gitmesini istiyoruz.”*

1 Aralık 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; **Ağrı Patnos L Tipi Kapalı Cezaevi'nde** bulunan Vedat Kalın isimli mahpusun, ailesiyle yaptığı telefon görüşmesinde, cezaevinde suyun kirli olmasından kaynaklı kendisiyle birlikte

birçok tutuklunun cildinde yaralar oluştuğunu ve bunun dış rahatsızlıklarına neden olduğunu söylediği öğrenildi. Kalın'ın telefon görüşmesinde şu aktarımlarda bulunduğu öğrenildi: “Patnos Cezaevi bir bataklığın üzerine inşa edildiği için şebeke suyu yok. Sondajla kuyulardan su çıkarılıyor ve arıtılmadığı için su kimyasallarla dolu. Aynı zamanda petrol atıkları gibi maddeler var içinde. Elimizi yüzümü yıkadığımızda mazot kokusu ve yağ kokusuyla karşılaşıyoruz. Sıcak su zaten yok. Aynı zamanda şuan çok kötü dış rahatsızlıkları var. En çokta rahatsız eden dış hastalığı. Cildimin muhtemel yerlerinde yaralar var ve bu giderek artıyor. Defalarca dilekçe vermeme rağmen sevim yapılmadı. Herhangi bir neden gösterilmeden hastaneye gitme talebim reddediliyor. Buradaki hemen hemen bütün arkadaşlarda bu cilt rahatsızlığı var. Keyfi olarak doktora çıkarmıyorlar. Yaşadığımız sıkıntı bu.”

12 Aralık 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Bitlis E Tipi Kapalı Cezaevi'nde bulunan 45 yaşındaki hasta mahpus Hüseyin Güdücü'nün tedavisinin yapılmadığı ve ilaçlarının kendisine verilmediği öğrenildi. Güdücü'nün karaciğerinin farklı bölgelerinde 3 hemonjiom (Bir tür tümör çeşidi olan) bulunduğu belirtildi.

Aile Görüşü Engellenenler

20 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Tuba Yılmaz, şu beyanlarda bulundu: “ 26.10.2018 tarihinde tutuklandım. Patnos L Tipi Kapalı Cezaevinde kaldım. 07.03.2019 tarihinde tahliye oldum. Ben cezaevinde bulunduğum zaman aralığında maruz kaldığım kötü muamele ve cezaevi koşulları ile ilgili başvuruda bulunmak istedim. Ben cezaevine girişte üzerimde Kürtçe şarkı sözünün yer aldığı ve bir gazete haberinin yer aldığı belge ile tutuklandım. Bu 5 aylık süreç içinde yasal olan iç görüş hakkım tanınmadı. Kardeşim Mahsum Yılmaz da benimle aynı cezaevindeydi. Onunla olan iç görüş hakkım için dilekçe yazmama rağmen bana idare tarafından hiçbir cevap verilmedi. Ben tahliye olduktan sonra kardeşimi ziyaret için gittiğimde gardiyan bana o süreçte görüş yaptırılmama sebebi olarak 1 yıl görüş yasağım olduğu için yaptırılmadığını söylediler. Bunu bana tahliye olduktan sonra söylediler. Ben cezaevindeyken herhangi bir disiplin cezası almamama rağmen bana neden bu cezanın verildiğini bilmiyorum. O süreçte haftalık revir hakkımız tanınmıyordu. Ben her hafta revire çıkmak için dilekçe yazmama rağmen 5 ayda 2 defa revire çıkabildim. Ani gelişen hastalık olduğunda da müdahale edilmiyordu. Ben bir defasında yere düşüp başımı çarpmama rağmen beni revire çıkarmadılar. 2 gün başım şişik ve kusuyordum. Buna benzer birçok olay yaşıyordum. Kargolarımız verilmiyordu ve verildiğinde de 2 ayı buluyordu. Orada açlık grevindeki mahpusların sağlık kontrolleri düzenli yapılmıyordu. Grevde olan kişilere karbonat verilmiyordu. Diğer sıvı içeceklerde meyve suyu yeterli miktarda verilmiyordu. Biz mahpuslara her davranışımız için tutanak tutuluyordu. Biz cezaevi idaresi ile ilgili yaptığımız suç duyurusu ve cezaevi koşullarının düzeltilmesi için idareye yaptığımız dilekçeler cevap verilmiyordu. Diğer dilekçelerimiz işleme konulmuyordu. Olduğum koğuştta 9 aylık ikiz bebelere oyun-kreş odasını kullanma hakkı her vardiyadaki gardiyanın tutumuna göre ya daha az süre ile kullandırılıyordu. Bütün bunlardan kaynaklı olarak bir heyetin cezaevini ziyaret etmesini talep ediyorum.”

1 Ağustos 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Emine Yıldırım, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Halil Yıldırım yatmakta olduğu Tekirdağ Cezaevinden 2018 yılında tahliye edildi. Yaklaşık iki ay sonra ihbar üzerine tekrar tutuklanıp Batman M Tipi cezaevine konuldu. Dokuz ayı aşkın bir süredir Batman M Tipi cezaevinde yatmaktadır. Oğlum ile yaptığım görüşmelerde infaz koruma memurları başımdaki eşarbi bahane ederek

oğlum ile görüşmeme engel çıkarmaya başladılar. En son 30 Temmuz 2019 tarihinde oğlum ile gerçekleştirmek istediğim görüşmeyi engelleyip hakkımda tutanak tutarak bir yıla kadar beni bu haktan mahrum ettiklerini beyan ettiler. Eşim hayatta değil, abisi oğlum görüşmeyi ancak ben sağlayabiliyorum. Derneğinizden söz konusu durumuma çözüm getirilmesini ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

26 Eylül 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Ahmet Candemir, şu beyanlarda bulundu: *“Ağabeyim Mehmet Candemir yaklaşık iki yıldır tutuklu olarak Bayburt Cezaevinde Yatmaktadır. 25 Eylül 2019 Tarihinde açık görüş günü münasebetiyle ağabeyimi ziyaret için Bayburt Cezaevine gittim. Kendisine bir miktar para ile birlikte yanımda götürdüğüm kendisine ait mahkeme tutanağını da gardiyanlara teslim ettim. Ben salonda ağabeyimi beklerken yanıma gelen gardiyanlar kendisinin görüşe çıkmayacağını bildirdiler. Bütün ısrarlarımıza rağmen neden görüşe çıkmayacağı konusunda hiçbir açıklamada bulunmadılar. Bu durum ile ilgili Cezaevi müdürüyle görüşme talebimde ret edilince, ağabeyimin avukatını telefon ile arayıp yaşanan bu olayı kendisine ilettim. Maalesef avukatına da durumu ilgili hiçbir bilgi verilmedi. Kendisinden hiçbir şekilde haber alamadığımızdan dolayı hayatından endişe duymaktayız. Derneğinizden ağabeyimin durumuna ilişkin bilgi alınabilmesi için gerekli araştırmaların yapılmasını ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”*

29 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Maraş'taki Türkoğlu 1 No'lu L Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan Murat Avcı'nın babası Abdürrahim Avcı'ya (50) bir yıl görüş yasağı verildiği öğrenildi. Türkoğlu 1 No'lu İnfaz Koruma Müdürlüğü tarafından “Ceza İnfaz Kurumunun Düzen ve Güvenliğini Bozmak” iddiası ile verilen görüş yasağına itiraz eden Abdürrahim Avcı'nın, aldığı cezanın 6 Eylül'de oğluyula yaptığı açık görüşün bitiminde kendisine elini uzatan Serhat isimli bir mahpusun elinin sıkığı gerekçesiyle verildiği öğrenildi.

Haberleşme vb. Hakları Engellenenler

9 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Salih Can, şu beyanlarda bulundu: *“ Kardeşim Orhan Can, Rize L Tipi Kapalı Cezaevinde kalmaktadır. Uzun zamandır kardeşimden haber alamıyoruz. Sağlık durumunu merak ediyorum. Can güvenliğinden endişe ediyorum. Kardeşim ile ilgili haber almanız için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”*

25 Şubat 2019 tarihinde İHD Van Şubesine başvuruda bulunan Hamide YÜKSEL ve Rojbin KIRDAR, buldukları Erzurum Oltu T Tipi CİK'daki hak ihlallerinden bahsetmiştir. *Anlatımlara göre ihlaller şu şekildedir: Kitap, dergi yayın organlarının verilmemesi veya geciktirilmesi, kelepçeli tedaviye zorlanma.*

30 Mart 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Sait Adlığ şu beyanda bulundu: *“Kardeşim hayrettin Adlığ Elazığ Yüksek Güvenlikli 2 Nolu cezaevinde yaklaşık bir yıldır tutulmaktadır. Cezası kesinleştiğinden hükümlüdür. Beni telefonla arayarak “Günlük kaba dayak uygulaması, hakaret ve tehditlere maruz kaldıklarını” aramalarda mahkeme evrakları dahi yırtılmak suretiyle el konulduğunu söyledi. Bize gönderdiği mektup, kitap ve eşyalar idare tarafından bize iletilmemektedir. Keyfi disiplin soruşturmaları ve cezalara maruz kalmaktadır. Hukuksuz uygulamalara maruz kalan kardeşime işkence, kötü muamele ve keyfi uygulamaların sona erdirilmesi için hukuki destek talebinde bulunuyorum.”*

18 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Yunus Arzuman, şu beyanlarda bulundu: “18.05.2019 tarihinde telefon ile derneğimize ulaşan Yunus ARZUMAN, şu beyanlarda bulunmuştur; Oğlum Hamza ARZUMAN şu anda Gümüşhane T Tipi Kapalı cezaevinde kalmaktadır. Kendisi yaklaşık 2 yıldır bu cezaevinde kalmaktadır. Kendisi ile 3 ay önce bir açık görüş yaptık ve kendisi cezaevinde çeşitli sıkıntılar yaşadıklarını aktardı. Kendisi ile 4 aydır telefon görüşmemiz olmamış. 4 ay 10 gündür açlık grevindedir. Kendisi ile birlikte aynı koğuştta 2 arkadaşı daha açlık grevinde bulunmaktadır. Bunlar Reşit İlhan ve Halil ÜSTEK adlı arkadaşlarıdır. Yaklaşık bir ay önce bir mektubu bize ulaştı ve cezaevi idaresince bilerek kendisi ve arkadaşlarının telefon görüşüne çıkartılmadığını yazmıştı. Derneğinizden hukuki destek talep ediyorum, oğlumun daha yakın bir yere nakledilmesini istiyorum, maddi imkânsızlıklar ve kaldığı yerin uzak olması görüşe gitmemize engel çıkartmaktadır.”

27 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Emine Koçyiğit, şu beyanlarda bulundu: “Yaklaşık bir hafta önce, Rize L Tipi Kapalı Ceza İnfaz kurumunda bulunan kardeşim Umut Savaş Koçyiğit ile telefonla yaptığımız görüşmede, bize açlık grevi eylemleri devam ederken koşullarına ve odalarına baskınlar yapıldığını, eşyalarına, radyolarına el konulduğunu, böylelikle hiçbir şekilde dışarıdan haber alamamalarının sağlandığını belirtmiştir. Kendi aralarındaki iletişimi bile sonlandırmak zorunda kaldıklarını ifade etmiştir. Hala eşyaları iade edilmemiş olup; dışarı ile hiçbir irtibatları kalmamıştır. İdare personelinin keyfi uygulamalarından dolayı cezaevine yaptığımız açık görüşte fotoğraf çekimine dahi izin verilmemiş ve verilmemektedir. Derneğinizden bu insanlık dışı uygulamaların son bulması için hukuki yardım talep ediyoruz.”

12 Temmuz 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hafriye Topdemir, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum (Ogür Topdemir) 5 yıla yakın bir süredir cezaevindedir. Şu anda Elazığ 1 Nolu Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda bulunmaktadır. Dün oğlumun açık görüşü vardı. Kendisiyle görüştüğümüzde cezaevinde birçok sıkıntının olduğunu belirtti. Oğlum bana, “ 3 gün önce tek kişilik odada kalan bir mahpusa gardiyanlar tarafından saldırıldığını, buna diğer mahpusların tepki gösterdiğini, kendilerine de sürekli gardiyanlar tarafından sözlü ve fiziki saldırılara maruz kaldığını anlattı. Ayrıca günlük gazetelerin cezaevi yönetimi tarafından kendilerine verilmediğini aktardı. Arama adı altında odalarda ayakta sayımın dayatıldığını; buna tepki gösterdiklerinde gardiyanlar tarafından fiziki ve sözlü hareketlere maruz kaldıklarını belirtti. Oğlumun içerisinde bulunduğu bu durumdan kaygılıyız. Derneğinizden bu hususlarda hukuki destek talep ediyoruz.”

Haklarında Soruşturma Açılanlar

Kars T Tipi 1 No'lu Kapalı Cezaevi C-5 koğuşunda bulunan 12 siyasi mahpusa, 14 Ocak 2019 tarihinde avlularında yaptığı kardan insana sol eli ile zafer işareti yaptıkları gerekçesiyle haklarında soruşturma başlatıldığı ve soruşturma kapsamında 12 mahpusa 12 gün hücre cezası verildiği öğrenildi.

Disiplin Cezası Verilenler

10 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Elazığ Yüksek Güvenlikli 2 Nolu Cezaevi'nde kalan Mustafa Geylan isimli siyasi mahpusa, yanında bulundurduğu bazı gazete kupürü ve fotoğraflar gerekçe gösterilerek 15 gün hücre cezası verildiği öğrenildi. Aynı şekilde Ahmet Okkan isimli siyasi mahpusa da, cezaevi

idaresinden onaylı alınan mühürlü kitaplar gerekçe gösterilerek 5 gün hücre cezası verildiği öğrenildi.

Kars T Tipi 1 No'lu Kapalı Cezaevi C-5 koğuşunda bulunan 12 siyasi mahpusa, **14 Ocak 2019 tarihinde** avlularında yaptığı kardan insana sol eli ile zafer işareti yaptırdıkları gerekçesiyle haklarında disiplin soruşturması başlatıldığı ve soruşturma kapsamında 12 mahpusa 12 gün hücre cezası verildiği öğrenildi. Hücre cezası verilen tutukluların isimleri şöyle: *Emrah Duman, Murat Çiçek, Vezir Barış, İbrahim Can, Yusuf Aktar, Seyhan Yıldırım, Barış Ulaş Çakmak, İzzet Polat, Ramazan Altın, Ferhat Çakmak, Tuncer Ömeroğlu, Abdullah Kaya.*

18 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Zekiye Karadağ, şu beyanlarda bulundu: *“Kız kardeşim Remziye Karadağ, 5 yıldır çeşitli cezaevlerinde tutulmaktadır. Şuanda Elazığ T Tipi Cezaevinde olan kardeşim ile en son yapmış olduğum telefon görüşmesinde bize 45 gün açlık grevinde kaldığını bu nedenle cezaevi yönetiminin kendisine 1 hafta hücre cezası verdiğini söyledi. Hücre cezasından sonra da kendisini başka bir cezaevine sevk edeceklerini söyledi. Normalde bugün kardeşimin telefon ile görüşme hakkı var. Ancak bizi aramadı. Açlık grevinde olduğu dönemde cezaevi yönetimi ve infaz koruma memurlarının çok yoğun bir şekilde baskı yaptığını söyledi. Ben kardeşimin sağlığından ve can güvenliğinden endişe ediyorum. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanız talep ediyorum.”*

12 Mart 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa T Tipi Kapalı Cezaevi'nde kalan kadın tutuklulardan Semra Akan, Mezopotamya Ajansı'na (MA) gönderdiği mektup ile Mardin'den Urfa Cezaevi'ne sevk edilen 57 yaşındaki Zerga Açar isimli mahpusun işkence ve tehditlere maruz kaldığını anlattı. Mektupta şunlar belirtildi: *“28 Şubat tarihinde Mardin E Tipi Cezaevi'nden Urfa 2 No'lu T Tipi Cezaevi'ne sürgün edilen 57 yaşındaki Zerga Açar adlı anne sürgün edildikten sonra işkenceye maruz bırakıldı. Öncelikle parmak izi ve göz taraması yapıldığı esnada asker tarafından saçından çekilerek ve 'sen teröristsin vatan hainisin' denilerek hakarete ve şiddete uğramış. Daha sonra da girişte çıplak arama işkencesine maruz kalmış. Çıplak arama yapıldığı esnada yadê Zerga direnmiş ve kabul etmemiştir. Fakat Birsen K., Ruşen, Gulizer, Sıdika ve Büşra adlı kadın gardiyanlar, erkek gardiyanların gözü önünde yadêyi (Zerga Açar) yerlerde sürükleyip bütün kıyafetlerini yırtıp soymuşlardır. En son iç çamaşırları da parçalanarak soyulmuş ve bu gardiyanlar tarafından fiziki tacize de maruz bırakılmıştır. Daha sonra darp edilerek koğuşa getirilmiş. Bizler tepki gösterince 'bu kadının psikolojisi bozuk' denilerek iftira atmışlardır. İşkence yetmiyormuş gibi Zerga Açar'ın, gardiyanları darp ettiğini iddia ederek kendisine soruşturma açıldı. 11 gün hücre cezası verildi.”*

28 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda ortak yaşam alanları, banyo ve tuvaletlerin bulunduğu kısımları gözetleyen kameraların tutukluların tarafından kırıldığı gerekçesiyle, cezaevi idaresi tarafından 4 siyasi mahpusa (*Hacer Karaoğlan, Elif Akdemir, Derya Aslan, Evin Kaya*) ayrı ayrı 11 günlük hücre cezaları verildiği öğrenildi.

Elazığ 1 No'lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nde kalan Mehdi Boz isimli mahpusa, kaldığı koğuşta arama yapan gardiyanlara eşyalarını dağıttıkları için itiraz ettiği gerekçesiyle, cezaevi idaresince hakkında başlatılan inceleme sonucunda 11 gün hücre cezası verildiği öğrenildi.

Tecrit ve İzolasyon

8 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Fadile Güçlü, şu beyanlarda bulundu: “*Vasisi olduğum Mehmet Sabri Yakut ile yapmış olduğum görüşmede bana kendisi ve M. Emin Seyrek isimli başka bir mahpusun Trabzon E Tipi Kapalı Cezaevinde tek kişilik hücrede tutulduklarını, tutuldukları yerin 3 bodrum kat olduğunu, infaz memurlarının sürekli olarak kendilerine psikolojik/fiziksel şiddet uyguladıklarını ve kötü muameleye tabi tutulduklarını belirtti. Ben vasisi olarak Mehmet Sabri Yakut’un can güvenliği olmadığı endişesi yaşıyorum. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.*”

12 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Van Yüksel Güvenlikli Cezaevi’nde 16 Aralık 2018 tarihinden bu yana süresiz dönüşsüz açlık grevinde bulunan Bahtiyar Kemal Hasan isimli mahpusun, gerekçe gösterilmeden tek kişilik hücreye konulduğu öğrenildi.

2 Şubat 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan şu beyanlarda bulundu: “*Oğlum Aziz OKAY iki yıldır suça sürüklenen çocuk kapsamında Batman M Tipi kapalı Cezaevinde tutuluyordu. Leyla Güven’in başlatmış olduğu açlık grevine destek amacıyla birkaç arkadaşı ile beraber süreli-dönüşümlü açlık grevine başladılar. Açlık grevine başladıktan sonra avukatlara verdiği beyanlardan dolayı cezaevi idaresi oğlum üzerinde baskı kurmaya ve sürgün ile tehdit etmeye başladı. Kısa bir zaman önce özellikle Cezaevi müdürünün yoğun baskıları sonucu Elazığ Kampüs Cezaevine sürgün edildi. Sürgün gittiği Elazığ Cezaevinde çıplak aramayı ret ettiği için fiziki işkenceye maruz kaldığı, üzerinde psikolojik baskıyı yoğunlaştırmak için tek kişilik hücrede tutulduğu, hiçbir ihtiyacının karşılanmadığı bize gelen bilgiler arasındadır. Derneğinizden öncelikle oğlumun durumu ile ilgili daha geniş ve açıklayıcı bilgi edinilmesini, içinde bulunduğumuz ekonomik sıkıntılardan, anne ve babamın hastalıklarından dolayı oğlum ile görüş yapmada zorlandığımızı bu nedenler göz önünde bulundurularak oğlumun tekrar Batman Cezaevine geri getirilmesini ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.*”

9 Şubat 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Ruken Varol şu beyanlarda bulundu: “*Ağabeyim Kahraman Varol 4 aydır tutuklu bulunduğu Batman M tipi cezaevinden 05.02.2019 tarihinde yaptığımız kapalı görüşten sonra akşam Erzurum kapalı Cezaevine sürgün edildi. 08.02.2019 Tarihinde telefonla yaptığımız görüşmede tek başına bir odada kaldığını ve kıyafetlerinin verilmediğini belirtti. Ağabeyim Kahraman Varol henüz hükümlü değil, buna rağmen sürgün edilmiş olması, gittiği yerde tek başına tecride maruz kalmış olması bizi kaygılandırmaktadır. Yaşam konusunda cezaeviyle yaptığım telefon görüşümde bu durum hakkında herhangi bir bilginin verilemeyeceğini bunun Adalet Bakanlığında gelen bir emir sonucunun uygulanmakta olduğunu, yapabilecek bir şey olmadığını öğrendim. Derneğinizden en kısa zamanda Erzurum’ da bir hukukçunun Kahraman Varol görüşüp tarafımıza bilgi verilmesini talep ediyorum.*”

5 Mart 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; İmralı hapisanesinde bulunan Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin kaldırılması amacıyla Van Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi’nde açlık grevinde (80 gündür) olan Bahtiyar Hasan Kemal isimli mahpusun, açlık grevi eyleminde bulunduğu gerekçesiyle tek kişilik hücreye konulduğu öğrenildi. Açlık grevine başladıktan sonra ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası kesinleştiği gerekçesiyle hücreye alınan Kemal’in yanına refakatçi verilmediği de öğrenildi.

Kayseri Bünyan T Tipi Kapalı Cezaevi'nde 1 Mart'tan itibaren süresiz dönüşümsüz açlık grevine başlayan 7 siyasi mahpusun (*Aziz Yalçın, Özkan Kart, Ramazan Sebuktekin, Hacı Sincar, Ali Delabak, Ali Emirhani, Hikmet Çalakan*) **10 Mart 2019 tarihinde Maraş Türkoğlu T Tipi Kapalı Cezaevi'ne** sevk edildiği öğrenildi. Mahpusların, Maraş Cezaevi girişinde çıplak aramaya zorlandıkları, kabul etmemeleri üzerine gardiyanlar tarafından zor kullanarak elbiselerinin çıkartıldığı ve darp edildiği, ardından da tek kişilik hücrelere konulduğu öğrenildi.

30 Mart 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Murat Okay şu beyanda bulundu: “Oğlum Aziz OKAY Elazığ 1 Nolu Kapalı ceza infaz kurumunda tutulmaktadır. Oğlum cezaevinden arayarak gözleri kapatılarak tek kişilik bir hücreye konulduğunu, işkenceye (kaba dayak atılmak suretiyle) maruz kaldığını söyledi. Uzun bir zamandır tek kişilik hücrede tutulmakta olup normal bir koşu idare tarafından gönderilmemektedir. Oğluma karşı cezaevi idaresi tarafından hem psikolojik hem de fiziksel saldırı yapılmaktadır. Oğlum İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesine durumunu anlatan bir mektup gönderdiğini ancak mektubun akıbetini bilmediğini aktardı. Bizde ailesi olarak çocuğumuzun can güvenliğinden endişe duymaktayız. Oğlum ile ilgili sağlıklı bilgilerin alınması ve hukuki desteğin sağlanmasını talep etmekteyim.”

10 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Gani Altuntaş, şu beyanlarda bulundu: “3 yıldır Elazığ 2 No’lu Kapalı Cezaevinde kalan oğlum Ferman Altuntaş’ı 8 Nisan 2019 tarihinde eşim ile birlikte ziyaret ettik. Oğlum, yaptığımız görüşmede Elazığ Cezaevi yönetimi ve gardiyanları tarafından sistematik kötü muameleye maruz kaldığını bildirmiştir. Yaklaşık 45 gündür açlık grevinde olan oğlum özellikle açlık grevine girdikten sonra, baskıların giderek arttığını söyledi. Bu gayri insani duruma artık katlanamayacağını söylemiştir. Gardiyanların belli rutinlerde açlık grevine girenlere ağır fiziksel şiddet uyguladığını, cezaevi yönetiminin keyfi hücre cezaları verdiğini belirtmiştir. Bu gayri insani ve hukuk dışı uygulamalara son vermek adına derneğimize başvurmamı istemiştir. Oğlumun ve Elazığ Cezaevindeki diğer mahpusların maruz kaldığı bu hukuk dışılığına son vermek adına gerekli işlemlerin yapılmasını talep etmekteyiz.”

25 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Abdurrahman Güven, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Abdullah Güven, yaklaşık 22 yıldır Türkiye’nin çeşitli cezaevlerinde tutulmaktadır. Şuanda ise Karaman M Tipi Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. Kendisi ile en son “ ay önce telefon ile görüştük. Bu görüşmede bize; 01.03.2019 tarihinden bu yana süresiz dönüşümsüz açlık grevine girdiğini, taleplerin Abdullah ÖCALAN üzerindeki tecridin kaldırılması olduğunu söyledi. Oğlum açlık grevine girdiği için cezaevi idaresi tarafından hücre cezası ile cezalandırıldığını söyledi. Oğlumun sağlık ve güvenliğinden endişe etmekteyiz. Ayrıca tabi tutulduğu bu haksız uygulamanın çözümlenmesi için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

15 Mayıs 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Elazığ 2 No’lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi’nde bulunan ve tecrit uygulamalarının sona erdirilmesi talebiyle açlık grevi eylemini sürdüren 15 siyasi mahpusun hücrelere konulduğu öğrenildi.

10 Temmuz 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Akkan, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Yakup AKKAN 3 yılı aşkın bir süredir cezaevindedir. Şu anda Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda

kalmaktadır. Kardeşim, tutuklu olduğu halde cezaevinde tekli odada kalmaktadır. Buna yapılan bütün itirazlarımız reddedildi. Kardeşim bugün cezaevinden telefonla bizleri aradı. Telefonda bana; “ **Bir hafta önce gardiyanların odasına girdiğini, kendisini darp ettiklerini; odadan çıkarılarak tek kişilik hücreye konulduğunu**” aktardı. Kardeşim bu konular hakkında suç duyurusunda bulunmuş ancak bizler ailesi olarak durumdan kaygılıyız; derneğinizden hukuki yardım talep ediyoruz.”

16 Temmuz 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Remziye Al, şu beyanlarda bulundu: “Ablam Gülistan AL 2017 yılı Mayıs ayında Adana’da gözaltına alındı. Ablam 15 gün gözaltında kaldıktan sonra çıkarıldığı mahkemeye tutuklanarak Osmaniye T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’na konuldu. Ablam Gülistan AL Osmaniye T Tipi Kapalı Ceza infaz kurumunda 1 yıla yakın bir süre kaldı. Osmaniye T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda iken telefon görüşünde sürekli kendisine baskı yapıldığını; kendisiyle birlikte 4 kişinin de baskı ve tehditlere maruz kaldığını söylüyordu. Biz bu konuyla ilgili olarak suç duyurusunda bulunduk; bu suç duyurularımız sonucunda ablam Gülistan AL Antep D Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’na konuldu. Bu cezaevinde 15 gün kaldıktan sonra; Antep L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’na sevki yapıldı. Ablam şu anda da Antep L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda bulunmaktadır. Bu cezaevinde de ablamın aktardığına göre kendisine sürekli baskı ve tehditler oluyormuş. Bu hususlarla ilgili olarak gardiyanlar hakkında suç duyurusunda da bulunduğunu bizlere aktardı. Ablam Antep L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’na getirildiğinde odada 2 kişi kalıyorlardı; ancak kısa bir süre sonra tek başına bir koşu kalmaya zorlandı. Halen de tek kişilik koşu kalmaktadır. Defalarca bu hususta hem biz ailesi hem de kendisi dilekçeler yazdı ancak bir sonuç alamadık. Ablamın tek başına bir koşu kalması psikolojisi üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır. Ablamın durumundan endişeliyiz. Derneğinizden gerekli hukuki girişimlerde bulunulmasını talep ederiz.”

17 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Elazığ T Tipi Cezaevi’nde bulunan 3 mahpusun (Beyar Uğurlu, Celil Keskin, Mehmet Dursun) tek kişilik odada kalamayacakları yönündeki doktor raporları bulunmasına rağmen hücreye konuldukları öğrenildi.

4 Kasım 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre: Samsun Bafra T Tipi Kapalı Cezaevi’nden duruşma için getirildiği Mardin E Tipi Kapalı Cezaevi’nde yaptığı bir telefon görüşmesi gerekçe gösterilerek, Erkan Benli isimli mahpusa 12 gün hücre cezası verildiği öğrenildi. Söz konusu telefon görüşmesinde Benli’nin, daha önceden idareye ismini vermediği biri ile konuşmasının tespit edildiği ileri sürüldü.

17 Eylül 2019 tarihinde ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘örgüt propagandası’ suçlaması ile tutuklanan Hakkari Belediye Eşbaşkanı Cihan Karaman ile Yüksekova Belediye Eşbaşkanları Remziye Yaşar ve İrfan Sarı’nın, **5 Kasım 2019 tarihinde Van’dan Elazığ 2 No’lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi’ne** sevk edildiği öğrenildi. **27 Kasım 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre;** Elazığ 2 No’lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi’ne bulunan Karaman ve Sarı’nın sevk edildikleri tarihten itibaren tek kişilik hücrelerde tutuldukları öğrenildi.

18 Kasım 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Nizam Saçal, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Süleyman SAÇAL 2015 yılından bu yana Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda kalmaktadır. Oğlum ile 16.11.2019 tarihinde yaptığım telefon görüşmesinde bana 4 gündür açlık grevinde olduğunu söyledi. Açlık grevi gerekçesi olarak da sürekli kendilerine ayakta sayımın dayatıldığını, hastaneye götürülürken kendisine

ve diğer mahpuslara kelepçe takıldığını ve orada bu şekilde tedaviye zorlandığını aktardı. Bunlar dışında bahanelerle idare tarafından kendilerine birçok kez hücre cezası verildiğini aktardı. Şuan da kendisine 15 günlük hücre cezası verildiğini telefon görüşmesinde bana anlattı. Oğlum bana, ayda 3-4 gün kendisine ve diğer mahpuslara hücre cezası verildiğini ve bu durumun artık keyfi bir uygulamaya dönüştüğünü aktardı. Telefon görüşmesinde, oğlum bana cezaevindeki haksız ve hukuksuz uygulamaları reddettikleri için kendisine ve diğer mahpuslara gardiyan ve askerler tarafından kötü muamelede bulunduğunu söyledi. Ben daha önce de oğlumun Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda yaşadığı kötü muamelelere ilişkin derneğimize başvuruda bulunmuştum. Sürekli bir hale gelen bu uygulamalara karşı derneğinizden gerekli hukuki girişimlerde bulunulmasını talep ediyorum.”

Cezaevlerinde Diğer İhlaller

7 Ocak 2019 tarihinde İHD Van Şubesine başvuruda bulunan Hasan Özyiğit, şu beyanlarda bulundu: “Cezaevinde bulunan babam Ramazan Özyiğit’in, hastalığından dolayı Batman, Mardin ve Diyarbakır’a sevk talebinde bulundu. Derneğinizden hukuki yardım talebinde bulunuyorum.”

7 Ocak 2019 tarihinde Batman M Tipi Cezaevinden mektupla İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Azat BAYRAM, Salih İLMİN, Adnan ERDEM, Eşref ACAR, Mazlum BAYLAN, Aziz OKAY, Abdurrahman KAYA, Hadi BELGE, Cevzet ASLAN, Mehmet Emin ERDİNÇ şu beyanlarda bulunmuştur: “2013 Newroz unda Sayın Öcalan’ın Kürt sorununun çözümüne ilişkin yayınladığı mesajı yeni bir dönemi başlatmıştı. Mesajda Sayın Öcalan’ın Kürt ve Türk halklarının kadim kardeşliğine dikkat çekmiş ülkenin toplumsal barışına hizmet edecek çözümün kendi öz dinamikleriyle gerçekleşme olasılığını mümkün görerek kendine düşen sorumluluğu alarak nihai ve kalıcı çözüm için rolünü oynayacağını belirtmiştir. Sayın Öcalan’ın çözüm konusunda yegane ve tek aktör olduğunu herkes kabul ediyor, fakat mevcut hükümetin tekçi ve saldırgan anlayışı sürecin bitirilmesine neden olmuştur. Ülkemiz yeniden çatışmalı bir ortamın ve yıkımın içine sürüklenmiştir. Sayın Öcalan üzerindeki ağırlaştırılmış tecrit bu dönemden sonra başladı, ne aile nede avukat görüşleri yapılamadı. Çözumsuzlüğü dayatan bu politikalar sorunları ağırlaştırmaktadır. Toplumsal barışın sağlanması konusunda kaybedecek vaktimiz kalmadı. Çaba sahibi olan Sayın Öcalan’ın devreye girmesi için öncelikle ağır tecrit koşullarının ortadan kaldırılması gerekir. Bu vesileyle bulunduğum koşulda demokratik hakkımı kullanarak vicdani ve ahlaki sorumluluğum gereği olarak hür irademle Sayın Öcalan üzerindeki ağır tecrit koşullarının düzeltilmesi için 10 günlük dönüşümlü açlık grevine başladığımı bildiriyorum. Gereği bilgimize sunulur.”

9 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Bedriye Kılıç, şu beyanlarda bulundu: “ Dayımın oğlu olan Zeki Nas, şuanda Diyarbakır T 2 Nolu Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. 08.01.2019 tarihinde yapmış olduğumuz açık görüşte bana; cezaevinde sıcak su ve ısınma probleminin kış başından beridir devam ettiğini, sıcak suyun 2 günde bir verildiğini söyledi. Mahpuslara verilen yemeklerin yetersiz olduğunu, görüşe gelen ziyaretçilerin çok ince aramaya tabi tutulduğunu, aramada geçen sürenin görüş süresinden gittiğini belirtti. Kuzenimin belirtmiş olduğu hak ihlallerinin ortadan kaldırılması için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

23 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Ali Tekmir, şu beyanlarda bulundu: “ Eşim Yasin Güngör, 2017 Ocak ayından beri hükümlü

olarak cezaevinde kalmaktadır. Eşim 29 gündür süresiz-dönüşümsüz açlık grevinde bulunmaktadır. Bu konuyla ilgili daha önce de başvurularım oldu. Elazığ 2 Nolu Cezaevinde 4 kişi eşim gibi açlık grevindedirler. Eşimde bu süreçte 11 kilo kaybetmişti. Sadece şekerli su ve tuzlu limonlu su veriliyor. Meyve suyunu kantinden kendileri alıyor. Vitamin alıyorlar. Bunun dışında herhangi bir şey vermiyorlar. Tansiyonları çok düşüktür. Nabız ölçümünü alan kişiler dalga geçerek “bugün de ölmediniz” diyorlarmış. Cengaver isimli hükümlünün tansiyonu 8-4 olduğunu söylediler. Mahpusların durumu oldukça kötüdür. Ayrıca Ahmet Tekin adında tutuklu tek başına kalıyor. Diğer tutuklular Yasin Güngör, Serkan Eren ve Cengaver Aytul aynı odalarda kalıyor. Gardiyanlar kötü durumda olan bu kişilerin odalarına baskın yapıp eşyalarını dağıtıyorlar. Ayrıca gardiyanlar yemek getirerek kapıyı çalıp yemeği göstererek kötü muamelede bulunuyorlar. Bu konuda hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

25 Ocak 2019 tarihinde Batman M Tipi Cezaevinden mektupla İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Halil Yıldırım, Maşuk Çelik, Rıdvan Demir, Kahraman Varol, Mehmet Acar şu beyanlarda bulunmuştur: “2013 Newroz unda Sayın Öcalan’ın Kürt sorunun çözümüne ilişkin yayınladığı mesajı yeni bir dönemi başlatmıştı. Mesajda Sayın Öcalan’ın Kürt ve Türk halklarının kadim kardeşliğine dikkat çekmiş ülkenin toplumsal barışına hizmet edecek çözümün kendi öz dinamikleriyle gerçekleşme olasılığını mümkün görerek kendine düşen sorumluluğu alarak nihai ve kalıcı çözüm için rolünü oynayacağını belirtmiştir. Sayın Öcalan’ın çözüm konusunda yegane ve tek aktör olduğunu herkes kabul ediyor, fakat mevcut hükümetin tekçi ve saldırgan anlayışı sürecin bitirilmesine neden olmuştur. Ülkemiz yeniden çatışmalı bir ortamın ve yıkımın içine sürüklenmiştir. Sayın Öcalan üzerindeki ağırlaştırılmış tecrit bu dönemden sonra başladı, ne aile nede avukat görüşleri yapılamadı. Çözumsuzlüğü dayatan bu politikalar sorunları ağırlaştırmaktadır. Toplumsal barışın sağlanması konusunda kaybedecek vaktimiz kalmadı. Çaba sahibi olan Sayın Öcalan’ın devreye girmesi için öncelikle ağır tecrit koşullarının ortadan kaldırılması gerekir. Bu vesileyle bulunduğum koşulda demokratik hakkımı kullanarak vicdani ve ahlaki sorumluluğum gereği olarak hür irademle Sayın Öcalan üzerindeki ağır tecrit koşullarının düzeltilmesi için 10 günlük dönüşümlü açlık grevine başladığımı bildiriyorum. Gereği bilginize sunulur.”

1 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Gül Cevizli, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Umut Savaş Koçyiğit, yaklaşık 4,5 yıldır cezaevinde tutulmaktadır. Kardeşim şuanda Rize Kalkandere Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. Bugün sabah saatlerinde kardeşimin babam ile yaptığı telefon görüşmesinde şu sıkıntılardan söz etti. “Cezaevi şartlarının çok kötü olduğunu, cezaevi idaresi tarafından baskı uygulandığını belirtti. Acilen bir avukatın kendisiyle görüşmek üzere cezaevine gelmesini istedi. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

4 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Saciye Dolan, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Agit Dolan, 1 yıldır Giresun E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalmaktadır. 02.02.2019 tarihinde oğlumla yaptığım telefon görüşmesinde sorun yaşadıklarından bahsetti. Sürekli olarak arama yapıldığını söyledi. Ancak 21.01.2019 tarihinde yapılan aramada da adeta bir baskın gibi olduğunu eşyalarımızı dağıtarak el konulduklarını, ortamın tahrik edildiğini söyledi. Yine revire çıkarken cezaevinin verdiği kimliğin takılması için baskı yapıldığını söyledi. Ayrıca benim ekonomik durumum olmadığından dolayı Giresun’a gidemiyorum. En son Ekim ayında gidebildim. Zor durumdayız. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

6 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Deniz Tekin, şu beyanlarda bulundu: “Kuzenim olan Orhan Tekin, 22.01.2019 tarihinde bize gönderdiği mektupta cezaevindeki kötü koşulları yazmıştı. Öncelikle kendi sağlığı ile ilgili şunları söyledi. “Yaklaşık 6 aydır vücudum da çok aşırı kaşıntı başlamış ve kaşıntıdan tahriş olmuş. 2 kere bundan kaynaklı revire gittim. Fakat ısrarlarıma rağmen hastaneye sevkimi yapmadılar. Burada hastaneye gidebilmek için ölmek üzere olmam lazım, yoksa gidemiyoruz. Verdikleri ilaçlarda fayda etmedi. Hatta son verilen ilacı kullandım kaşıntı daha da fazla oldu. Bireysel temizliğe de dikkat ediyorum. Ama ben bu durumun buranın suyundan kaynaklı olduğunu düşünüyorum. Buradaki su lağım gibi kokuyor. Cezaevinde açlık grevinde olan arkadaşlarının olduğunu söyledi. Sağlık durumlarının iyi olmadığını belirtti. Kuzenimin can güvenliği ve sağlık durumundan endişe ediyorum. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

11 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Nedret Yaşar, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum olan Uğur Ahmet Yaşar, Adana Kürkcüler F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde kalmaktadır. Dün (10.02.2019) oğlumun telefon görüşmesi olacaktı. Ancak aramadı. Oğluma disiplin cezası verildiğinden şüphelenmekteyim. Oğlumun can güvenliğinden ve sağlığından endişe ediyorum. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum”

12 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sevinç Güzelses, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Hatip Güzelses, 2018 yılının Ağustos ayında uyuşturucu madde bulundurma suçlamasıyla tutuklanıp Silivri Cezaevine konuldu. Yargılama sonucunda 12 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Dün (11.02.2019) itibariyle Bartın Kapalı Cezaevine gönderildi. Ben Diyarbakır’da yaşıyorum. Maddi sıkıntılar nedeniyle oğlumun görüşüne gidemiyorum. Ayrıca sağlık sorunlarım var. Düzenli olarak tedavi görüyorum. Bu mağduriyetimin giderilmesi için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

14 Şubat 2019 tarihinde Batman M Tipi Cezaevinden mektupla İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Haşim GEZİCİ, Ali KAYA, Ferhat AYDIN, Hayrettin NOYAN, Yunus AKIN, Murat Okay şu beyanlarda bulunmuştur: “2013 Newroz unda Sayın Öcalan’ın Kürt sorununun çözümüne ilişkin yayınladığı mesajı yeni bir dönemi başlatmıştı. Mesajda Sayın Öcalan’ın Kürt ve Türk halklarının kadim kardeşliğine dikkat çekmiş ülkenin toplumsal barışına hizmet edecek çözümün kendi öz dinamikleriyle gerçekleşme olasılığını mümkün görerek kendine düşen sorumluluğu alarak nihai ve kalıcı çözüm için rolünü oynayacağını belirtmiştir. Sayın Öcalan’ın çözüm konusunda yegane ve tek aktör olduğunu herkes kabul ediyor, fakat mevcut hükümetin tekçi ve saldırgan anlayışı sürecin bitirilmesine neden olmuştur. Ülkemiz yeniden çatışmalı bir ortamın ve yıkımın içine sürüklenmiştir. Sayın Öcalan üzerindeki ağırlaştırılmış tecrit bu dönemden sonra başladı, ne aile nede avukat görüşleri yapılamadı. Çözumsuzlüğü dayatan bu politikalar sorunları ağırlaştırmaktadır. Toplumsal barışın sağlanması konusunda kaybedecek vaktimiz kalmadı. Çaba sahibi olan Sayın Öcalan’ın devreye girmesi için öncelikle ağır tecrit koşullarının ortadan kaldırılması gerekir. Bu vesileyle bulunduğum koşulda demokratik hakkımı kullanarak vicdani ve ahlaki sorumluluğum gereği olarak hür irademle Sayın Öcalan üzerindeki ağır tecrit koşullarının düzeltilmesi için 10 günlük dönüşümlü açlık grevine başladığımı bildiriyorum. Gereği bilgilerinize sunulur.”

18 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İslam Çınar, şu beyanlarda bulundu: “ Ağabeyim olan İlhami Çınar, 27 Kasım 2018 tarihinde Engin Ulugana adında bir arkadaşıyla birlikte 10 günlük süreli dönüşümlü açlık grevine

girmişlerdi, daha sonra o grevi sonlandırdılar. Ağabeyim ve 2 arkadaşı ile tekrardan açlık grevine başlayacağını söyledi. 25 Ocak 2019 tarihinden beri süresiz dönüşümsüz açlık grevini sürdürmektedirler. Ağabeyim bir heyetin cezaevine gelmesini talep etmektedir. Durum çok acildir. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

21 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Gurbet Elitaş, şu beyanlarda bulundu: “ Babam Mehmet Nezir Altay, yaklaşık 26 aydır cezaevinde tutuklu olarak kalmaktadır. Şuanda Diyarbakır E Tipi Kapalı Cezaevinde cezasını infaz etmektedir. Babam cezaevine girmeden önce sağlık sorunları vardı. Ancak cezaevine girdikten sonra tedavileri tam olarak yapılmadığı için ve aksatıldığından dolayı sağlık sorunları ciddi bir hal aldı. Hastalıkları kalın bağırsak kanseri, hemoroit, astım, eklem romatizma bulunmaktadır. Tedavi olduğu Diyarbakır Araştırma Hastanesi onkoloji doktoru tarafından bu şartlar altında cezaevinde kalamaz raporu verilmesine rağmen halen cezaevinde tutulmaktadır. Babamın tam teşekküllü bir hastanede tedavi edilmesini istiyorum. Babamın biran önce tedavi edilmesi ve sağlığına kavuşabilmesi için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

22 Şubat 2019 tarihinde Batman M Tipi Cezaevinden mektupla İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Çekdar BALTA, Bilal SARI, İrfan BEYAZİT, Turgut YALÇIN, İlhan YAKUT şu beyanlarda bulunmuştur: “2013 Newroz unda Sayın Öcalan’ın Kürt sorunun çözümüne ilişkin yayınladığı mesajı yeni bir dönemi başlatmıştı. Mesajda Sayın Öcalan’ın Kürt ve Türk halklarının kadim kardeşliğine dikkat çekmiş ülkenin toplumsal barışına hizmet edecek çözümün kendi öz dinamikleriyle gerçekleşme olasılığını mümkün görerek kendine düşen sorumluluğu alarak nihai ve kalıcı çözüm için rolünü oynayacağını belirtmiştir. Sayın Öcalan’ın çözüm konusunda yegane ve tek aktör olduğunu herkes kabul ediyor, fakat mevcut hükümetin tekçi ve saldırgan anlayışı sürecin bitirilmesine neden olmuştur. Ülkemiz yeniden çatışmalı bir ortamın ve yıkımın içine sürüklenmiştir. Sayın Öcalan üzerindeki ağırlaştırılmış tecrit bu dönemden sonra başladı, ne aile nede avukat görüşleri yapılamadı. Çözümsüzlüğü dayatan bu politikalar sorunları ağırlaştırmaktadır. Toplumsal barışın sağlanması konusunda kaybedecek vaktimiz kalmadı. Çaba sahibi olan Sayın Öcalan’ın devreye girmesi için öncelikle ağır tecrit koşullarının ortadan kaldırılması gerekir. Bu vesileyle bulunduğum koşulda demokratik hakkımı kullanarak vicdani ve ahlaki sorumluluğum gereği olarak hür irademle Sayın Öcalan üzerindeki ağır tecrit koşullarının düzeltilmesi için 10 günlük dönüşümlü açlık grevine başladığımı bildiriyorum. Gereği bilginize sunulur.”

25 Şubat 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan M. Şafii DENİZHAN şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Veysi DENİZHAN 2 yıl iki aydan beri hükümlü olarak Tarsus T 1 Tipi kapalı Cezaevinde yatmaktadır. Yaklaşık 40 günden beridir Leyla GÜVEN’İN başlatmış olduğu açlık grevine destek amacıyla süresiz, dönüşümsüz açlık grevini sürdürmektedir. Cezaevlerinde ölümlerin yaşanmaması için açlık grevinde bulunan mahpusların taleplerinin karşılanması adına tarafınızca kamuoyunun oluşturulmasını ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

6 Mart 2019 tarihinde Batman M Tipi Cezaevinden mektupla İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan İsmail Eraslan, Mevlüt Gür, Aydın Avcı, Abdurrahman Bozkurt, Mehmet Tahir Ölmez, şu beyanlarda bulunmuştur: “2013 Newroz unda Sayın Öcalan’ın Kürt sorunun çözümüne ilişkin yayınladığı mesajı yeni bir dönemi başlatmıştı. Mesajda Sayın Öcalan’ın Kürt ve Türk halklarının kadim kardeşliğine dikkat çekmiş ülkenin toplumsal barışına hizmet edecek çözümün kendi öz dinamikleriyle gerçekleşme olasılığını mümkün görerek kendine düşen sorumluluğu alarak nihai ve kalıcı çözüm için rolünü oynayacağını

belirtmiştir. Sayın Öcalan'ın çözüm konusunda yegane ve tek aktör olduğunu herkes kabul ediyor, fakat mevcut hükümetin tekçi ve saldırgan anlayışı sürecin bitirilmesine neden olmuştur. Ülkemiz yeniden çatışmalı bir ortamın ve yıkımın içine sürüklenmiştir. Sayın Öcalan üzerindeki ağırlaştırılmış tecrit bu dönemden sonra başladı, ne aile nede avukat görüşleri yapılamadı. Çözumsuzlüğü dayatan bu politikalar sorunları ağırlaştırmaktadır. Toplumsal barışın sağlanması konusunda kaybedecek vaktimiz kalmadı. Çaba sahibi olan Sayın Öcalan'ın devreye girmesi için öncelikle ağır tecrit koşullarının ortadan kaldırılması gerekir. Bu vesileyle bulunduğum koşulda demokratik hakkımı kullanarak vicdani ve ahlaki sorumluluğum gereği olarak hür irademle Sayın Öcalan üzerindeki ağır tecrit koşullarının düzeltilmesi için 10 günlük dönüşümlü açlık grevine başladığımı bildiriyorum. Gereği bilginize sunulur.”

6 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Abdulsemet Gül, şu beyanlarda bulundu: “ *Oğlum Muhammed Gül, 21 yaşındadır, 4 yıldır Diyarbakır D tipi kapalı cezaevinde bulunmaktadır. Dün kendisiyle yaptığımız açık görüşte onun 01.03.2019 tarihinde süresiz dönüşümsüz açlık grevine başladığını bize söyledi. Halsiz görünüyordu. Onun koğuşunda onunla aşağı yukarı aynı yaşlarda 7 gencin daha süresiz dönüşümsüz açlık grevlerine başladıklarını öğrendik. Oğlumun sağlık durumundan endişe etmekteyiz. Konuyla alakalı derneğinizin yapacağı basın açıklamalarına biz de katılmak istemekteyiz. Çocuğumuza ve grevdeki diğer insanlara herhangi bir zarar gelmeden, taleplerin yerine getirilerek açlık grevlerinin sonlandırılması hususunda derneğinizden ivedi olarak yardım talep etmekteyiz.”*

13 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Şeyhmus Başkan, şu beyanlarda bulundu: “ *Oğlum Şehdavit BAŞKAN, yaklaşık 10 yıldır cezaevinde kalmakta,son iki yıldır Kayseri Bünyan T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalmaktadır. Oğlum Açlık grevine giren mahpuslar arasındadır. Açlık grevine girdikleri günden bu yana havalandırmaya çıkmaları keyfi olarak kısıtlanmış durumdadır. Bu durum oğlumu oldukça kötü etkilemektedir. Havalandırma hakkının elinden alınmasının yanı sıra açlık grevine girdikten sonra cezaevi yönetimi tarafından oğluma yönelik baskılar da artmış durumda. Bugün telefonla görüştüğümde artık bu duruma katlanamadığını ve maruz kaldığı bu gayri insani duruma son vermek adına derneğimize başvurmak istediğini söyledi. Oğlumun maruz kaldığı bu durumların son bulması adına gerekli girişimde bulunmak adına Adalet Bakanlığı ve Cezaevi Yönetimiyle görüşmenizi, Kayseri Bünyan T Tipi Kapalı C.İ.K de açlık grevinde bulunan mahpuslara yönelik uygulanan bu gayri insani durumu gözlemlemek ve belgelemek adına cezaevine bir ziyarette bulunmanızı talep ederim.”*

15 Mart 2019 tarihinde Batman M Tipi Cezaevinden mektupla İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Lazgin Ekinci, Maşuk Çelik, Abdullah Mut, Mehmet Emin Erdinç ile Rıdvan Demir adlı Mahpuslar şu beyanlarda bulunmuşlardır: “*2013 Newroz unda Sayın Öcalan'ın Kürt sorunun çözümüne ilişkin yayınladığı mesajı yeni bir dönemi başlatmıştı. Mesajda Sayın Öcalan'ın Kürt ve Türk halklarının kadim kardeşliğine dikkat çekmiş ülkenin toplumsal barışına hizmet edecek çözümün kendi öz dinamikleriyle gerçekleşme olasılığını mümkün görerek kendine düşen sorumluluğu alarak nihai ve kalıcı çözüm için rolünü oynayacağını belirtmiştir. Sayın Öcalan'ın çözüm konusunda yegane ve tek aktör olduğunu herkes kabul ediyor, fakat mevcut hükümetin tekçi ve saldırgan anlayışı sürecin bitirilmesine neden olmuştur. Ülkemiz yeniden çatışmalı bir ortamın ve yıkımın içine sürüklenmiştir. Sayın Öcalan üzerindeki ağırlaştırılmış tecrit bu dönemden sonra başladı, ne aile nede avukat görüşleri yapılamadı. Çözumsuzlüğü dayatan bu politikalar sorunları ağırlaştırmaktadır. Toplumsal barışın sağlanması konusunda kaybedecek vaktimiz kalmadı.*

Çaba sahibi olan Sayın Öcalan'ın devreye girmesi için öncelikle ağır tecrit koşullarının ortadan kaldırılması gerekir. Bu vesileyle bulunduğum koşulda demokratik hakkımı kullanarak vicdani ve ahlaki sorumluluğum gereği olarak hür irademle Sayın Öcalan üzerindeki ağır tecrit koşullarının düzeltilmesi için 10 günlük dönüşümlü açlık grevine başladığımı bildiriyorum. Gereği bilginize sunulur."

16 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Tektaş, şu beyanlarda bulundu: *"Oğlum Şervan Tektaş, ile 06.03.2019 tarihinde yaptığımız açık görüşte, 1 Mart 2019 tarihinden itibaren Patnos Cezaevinde bulunan 161 mahpusun süresiz dönüşümsüz açlık grevine başladığını söyledi. Oğlum çok yorgun ve bitkin gördüm. Ayrıca oğlum bana infaz koruma memurlarının tavırlarının sıkıntılı olduğunu, mahpusların karşısında çay ve sigara içtiklerini, kendilerine hakaret ettiklerini söyledi. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum."*

22 Mart 2019 tarihinde İHD Dersim Şubesine başvuruda bulunan Şerife Kılıç, Elazığ 1 No'lu Cezaevi C-8 koğuştta açlık grevi yapan oğlu Barış Kılıç'ın sağlık durumuyla ilgili bilgi alamadıklarını ve endişe duyduklarını belirtmişlerdir.

25 Mart 2019 tarihinde Batman M Tipi Cezaevinden mektupla İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan toplu başvuruda bulunan Lazgin Ekinci, Maşuk Çelik, Mehmet Emin Erdinç, Rıdvan Demir, Ali Kaya, Ferhat Aydın, Mehmet Çelebi, Haşim Gezici, Bilal Sarı, İrfan Beyazıt, Mehmet Tahir Ölmez, Ahmet Öztekin, Abdulaziz Adlığ, Aydın Avcı, Orhan Doru, Turgut Yalçın, Arafat Aksu, Abdurrahman Kaya, İlyan Yakut, Hayrettin Noyan, İsmail Eraslan, Eşref Acar, Çekdar Balta, Halil Yıldırım, Mehmet Acar, Salih İmir, Mazlum Tekin, Yunus Akın, Cevzet Aslan, Mevlüt Gür, Süleyman Tuncer ile Hadi Belge adlı Mahpuslar şu beyanlarda bulunmuşlardır: *"Ülkemizde uzun yıllardır devam etmekte olan ve çözüme kavuşturulamayan Kürt sorunu var olan tüm sorunların temelinde yatan nedendir. Bizler temel evrensel insani değerleri göz önünde bulundurarak bu sorunun çözümü için Avrupa Birliği'nin ön gördüğü çözüm yollarının denenmesi, 2013 yılında yürütülen çözüm sürecine geri dönülmesi gerekmektedir. Bu talep milyonlarca insan tarafından benimsemiş olup, ahlaki olmakla beraber hukuka aykırıda değildir. Çözümün önünde en büyük engel olan tecritin Sayın Abdullah Öcalan'ın üzerinden kaldırılması, kalıcı çözümün, barışın ve toplumsal birlikteliğin sağlanması talebiyle Leyla Güven'in başlatmış olduğu süresiz-dönüşümsüz açlık grevinin toplumsal duyarlılık yaratacağına inandığım için bu gün itibariyle bende süresiz- dönüşümsüz açlık grevine başladığımı bildiriyorum. Gereği bilginize sunulur."*

2 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Onur Dünder-Davut Sönmez-Feyat Takan, şu beyanlarda bulundu: *"İmralı Cezaevinde tutulan Abdullah Öcalan üzerinde bulunan tecrit ve izolasyonun kaldırılması amacıyla 25.03.2019 tarihi itibariyle açlık grevine girdiğimizi bildirmek istiyoruz. Öcalan'ın infaz kanunundan doğan ve bütün hükümlülerin kullanabildiği haklarını kullanabilmesi için gerekli koşullar oluşuncaya kadar açlık grevini sürdüreceğiz. Bu taleplerimizi gerekli yerlere iletmenizi talep ediyoruz."*

8 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mahsum Yaşasın, şu beyanlarda bulundu: *"Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde bulunan oğlum Mesut Yaşasın, 70 günü aşkındır açlık grevinde. Daha önce odada 3 kişi kalıyordu. Bir hafta önce cezaevi müdürü ile görüşmüş. Görüşmede 110 gündür açlık grevinde olan 6 arkadaşının 3'er kişi olarak kaldığını, bu arkadaşlarının artık tek başlarına ihtiyaçlarını karşılamayacak"*

duruma geldiklerini, açlık grevinden dolayı sağlık durumlarının ağırlaştığını belirterek, bu arkadaşlarının yanına refakatçi verilmesini istemiş. Cezaevi müdürü, oğlumun bu insani talebini yerine getirmeyi reddederek, oğlumu tekli odaya atmış. Açlık grevindakilere insanlık dışı muamele yapılıyor. Bu insanlık dışı uygulamalara son verilmesi ve açlık grevlerinin talepleri kabul edilerek sonlandırılması için derneğinizden yardım istiyoruz.”

10 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Gazal Üstüntaş, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Tugay ÜSTÜNTAŞ, 2011 yılından bu yana Türkiye'nin çeşitli cezaevlerinde tutulmaktadır. Şu anda ise Amasya E Tipi Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. Kendisi ile en son 2 yıl önce görüştim. O günden sonra bize görüşe gelmemizi söyledi. Gerekçe olarak da; cezaevinde yaşanan hak ihlalleri ve mahpus yakınlarının görüşlere gelip gittikleri zaman kendilerine uygulanan kötü muameleyi gösterdi. Oğlum 01.03.2019 tarihinden bu yana süresiz ve dönüşümsüz açlık grevine girmiş bulunmaktadır. Talepleri Abdullah ÖCALAN üzerindeki tecridin kaldırılmasıdır. Telefon ile konuştuğumuzda açlık grevine giren 3 kişi olduklarını her cezaevi idaresinin her 3'ünü ayrı ayrı hücrelere aldığını söyledi. Oğlumun sağlık ve güvenliğinden endişe etmekteyiz ve tabii tutulduğu bu haksız uygulamanın çözülmesi için derneğinizden hukuki yardım talep ediyoruz.”*

11 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Asiye Seyhan, şu beyanlarda bulundu: *“Benim öz kardeşim olan Ardıl ÇEŞME, yaklaşık 25 yıldır Türkiye'nin çeşitli cezaevlerinde tutulmaktadır. Son 7 yıldır Gebze M Tipi Kapalı Kadın Cezaevinde bulunan kardeşim 1 Mart 2019 tarihinden bu yana Abdullah ÖCALAN üzerindeki tecridin kaldırılması amacıyla süresiz dönüşümsüz açlık grevine başlamıştır. Kardeşimin ve diğer mahpusların talebi Abdullah ÖCALAN'nın diğer hükümlüler gibi aile ve avukat görüş hakkının sağlanmasına yöneliktir. En son kardeşim ile 02.04.2019 tarihinde yaptığımız açık görüş ile konuştuk. Kardeşimin fiziksel olarak çok zayıf olduğunu ve kilo kaybı yaşadığını fark ettim. Kardeşim açlık grevine giren mahpuslara dönük cezaevi idaresinin kötü uygulamaları olduğunu, sürekli olarak arama adı altında koğuşlarına girildiğini ve kitapları dâhil özel eşyalarına el konulduğunu belirtti. Ben kardeşimin sağlık durumunun kötüleşmesinden dolayı kaygılıyım ve bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep etmekteyiz.”*

17 Nisan 2019 tarihinde İHD Dersim Şubesine başvuruda bulunan Cihan Kasun, şu beyanda bulundu: *“Abim Nihat KASUN Elazığ Yüksek Güvenlikli 2 Nolu Cezaevinde açlık grevindedir. Abimin ve açlık grevindeki diğer mahpusların taleplerinin kabul edilmesi barışçıl yollarla çözüme kavuşturulması noktasında gerekli girişimlerinin yapılması ve İHD'nin cezaevi komisyonlarının bu mahpuslarla görüşmesini talep ediyorum.”*

19 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Remziye Efe, şu beyanlarda bulundu: *“Kardeşim Mustafa PAMUK, 5 yıldır cezaevinde bulunmaktadır. Şu anda Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda kalmaktadır. Kardeşim 1 Mart'tan bu yana açlık grevindedir. Ailesi olarak kardeşimin durumundan endişeliyiz. Kardeşimin bir gözü görmüyordu; açlık grevine başladıktan sonra durumu daha da kötü oldu. Ayrıca sol el bileği kesik durumdadır. Bizler ailesi olarak kardeşim ve diğer mahpusların taleplerinin karşılanmasını istiyoruz. Tecrit uygulamalarının bir an önce sona erdirilmesi ile açlık grevlerinin sonlandırılmasını istiyoruz. Bu konuda derneğinizden gerekli girişimlerde bulunulmasını talep ediyoruz.”*

22 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Gazal Üstüntaş, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Tugay Üstüntaş, 2 Haziran 2011 yılında gözaltına alındı bir gün sonrada tutuklandı. Yaklaşık 2 yıl Diyarbakır D Tipi Cezaevinde tutuklu kaldıktan*

sonra yargılama neticesinde 18 yıl ceza aldı. Daha sonra ise Amasya E Tipi Cezaevine nakledildi. Son 5 yıldır Amasya cezaevinde. Yaklaşık 2 yıl önce oğlumun ziyaretine gittim. Ancak cezaevinde yaşanan ihlaller, tutuklulara yapılan eziyetler, cezaevi yönetiminin tavrı nedeniyle bir daha oğlum görüşe çıkmadı. Çünkü her görüş öncesi görüşçülere yönelik hakaretler ve uygunsuz tavırlar, görüş sonrası tutuklulara yönelik cezaevi yönetimi ve gardiyanların hakaret, eziyet ve tavırları bu kararı almalarına sebep oldu. Oğlum 1 Mart 2019 tarihinde diğer 2 mahpusla beraber açlık grevine girdi ve her biri bir hücrede tutuluyor şu an. 2 yıldır oğlumla biz görüşemiyoruz bunun yanı sıra avukat görüşü de hiç olmadı. Oğlumun ne halde olduğunu, sağlığının nasıl olduğunu bilmiyorum. Açlık grevine girildiğinin bilindiğinden bile emin değilim. Tek bildiğim 53 gündür havalandırmaya dahi çıkarılmadığıdır. Bu sebeple biz oğlumu görmesi için bir avukatın yanına gitmesini ve yaşanan ihlallerle ilgili gerekli tüm yasal yollara başvurulmasını istiyoruz.”

25 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sezen Kayıhan Dere, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Şafii Kayıhan, 60 günü aşkındır ağır Patnos L tipi cezaevinde açlık grevindedir. Açlık grevine giren mahpusların taleplerinin meşru ve hukuki bir zemini vardır. Bu taleplerin karşılanmasını, ölümlerin olmamasını ve açlık grevlerinin bitirilmesini istiyoruz. Kardeşim çok fazla kilo verdiği için şuan ailecek çok endişeliyiz. Ne durumda olduğu tam olarak bilmiyoruz. Kardeşim daha önce de üç kez açlık grevine girmişti. Açlık grevindeki mahpusların ailelerinin eylemlerinden de haberdar olmak istiyorum. Bu konuda derneğinizden yardım talebinde bulunuyorum.”

6 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Şükran Bayram, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Remzi Bayram, 03.12.1999 tarihinde Batman da yakalandı. O tarihten bu yana hala cezaevindedir. Şu an Siverek T Tipi Kapalı Cezaevinde kalmaktadır. Kardeşimin yargılaması Devlet Güvenlik Mahkemesinde yapılmıştı. O tarihlerde bütün sanıklara yapılan haksızlık ve hukuksuzluk kardeşime de uygulandı. Askeri hakimlerin olması, avukatların eşliğinde ifadelerin alınmaması, işkence ve kötü muamele uygulamalarının olması o dönemin hukuksuzluğunun göstergesidir. Bu yüzden son dönemde AİHM içtihatları doğrultusunda tahliyeler başlamıştır. Biz de kardeşimin yeniden yargılanması ve tahliye edilmesini istiyoruz. Ayrıca kardeşimin iltihaplı eklem romatizması (ankilozanspondilit) ve kemik erimesinden kaynaklı cezaevinde kalması sakıncalıdır. Bir an önce tahliye edilmesi gerekir. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”

8 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hazal Yıldırım, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Mehmet YILDIRIM, yaklaşık 10 yıldır cezaevinde kalmaktadır. Şu anda Samsun Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda kalmaktadır. Oğlum 3 aydır açlık grevindedir. 7 Mayıs 2019 tarihinde oğlumun kapalı görüşü vardı. Onunla görüştüğümde bana, 14 kilo verdiğini ve durumunun kötü olduğunu söyledi. Ayrıca kendisiyle birlikte kalan diğer mahpusların da artık meyve suyu gibi açlık grevi süresince almaları gereken şeyleri dahi alamadığını belirtmiştir. Ben annesi olarak oğlumun durumundan endişeliyim. Bir an önce açlık grevi eylemcilerinin taleplerinin incelenmesini istiyorum. Bu nedenle derneğinizden oğlumun talebi ile ilgili devlet kuruluşlarına yazışmaların yapılmasını talep ederim. Derneğinizden hukuki destek talep ederim.”

9 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Suzan Aşkın, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Zekeriya Aşkın, Kayseri Bünyan T2 Kapalı cezaevinde 1 Mart tarihinden beridir süresiz dönüşümsüz açlık grevindedir. Oğlumla iki gün önce açık görüş yaptık. Durumu çok kötüydü. Konuşurken çok zorlanıyordu, ağzı titriyordu, kekeliyordu, dudakları morarmıştı. Gözlerine kan dolmuştu. Uyuyamadığını söylüyordu.

Yoğun baş ağrısı, mide bulantısı, baş dönmesi çektiğini anlattı. Elleri çok soğuktu ve ellerinde alerjiden kaynaklanmış gibi tahrişler vardı. Çok fazla kilo vermişti. Bize söylemedi ama gördüğüm kadarıyla 12-13 kilo kaybetmişti. Elleri çok soğuktu, bundan kaynaklı çok fazla titremesi vardı. Artık sıvı almak istemediğini, sıvı aldığı anda midesinin bulandığını söyledi. Oğlumla alakalı çok endişeliyiz. Derneğinize bize hukuki yardım sağlamasını talep ediyorum.”

9 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Perişan Geylan, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Sami Geylan, Kayseri Bünyan T2 Kapalı cezaevinde 1 Mart tarihinden beridir süresiz dönüşümsüz açlık grevindedir. Oğlumla iki gün önce açık görüş yaptık. Durumu çok kötüydü. Gözleri kanla dolmuştu, vücudu çok soğumuştü. Çok aşırı kilo kaybetmişti, çok takatsizleştiğinden o konuşurken çoğu kez sesini duymuyordum, yanımda yazı yazmaya yeltendiğinde elinin güçlü bir biçimde kalem dahi tutamadığını gördüm. Sağlığı konusunda durumunu bana anlatmıyordu fakat sağlık durumu çok kötü bir durumdaydı. Oğlumla alakalı çok endişeliyiz. Derneğinize bize hukuki yardım sağlamasını talep ediyorum.”*

9 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Garip Pehlivan, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Mesut Pehlivan, Kayseri Bünyan T2 Kapalı cezaevinde 1 Mart tarihinden beridir süresiz dönüşümsüz açlık grevindedir. Oğlumla iki gün önce açık görüş yaptık. Durumu çok kötüydü. Konuşurken çok zorlanıyordu, dudakları morarmıştı. Gözlerine kan dolmuştu. Uyuyamadığını söylüyordu. Yoğun baş ağrısı, mide bulantısı, baş dönmesi çektiğini anlattı. Elleri çok soğuktu ve ellerinde alerjiden kaynaklanmış gibi tahrişler vardı. 15-16 kilo vermişti. Oğlumla alakalı çok endişeliyiz. Derneğinize bize hukuki yardım sağlamasını talep ediyorum.”*

20 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sefer Göreñ, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Sedat Göreñ, 1995 yılında yargılandığı siyasi dava sonucunda 30 yıl hapis cezası aldı. Oğlumla aynı dönemde haklarında yüksek cezalar verilen birçok mahpusun, o dönemki hukuka aykırı uygulamalardan kaynaklı yargılamalarının yenilenme taleplerinin kabul edildiğini biliyorum. Dolayısıyla aynı şartları taşıyan oğlum hakkında da yargılamanın yeniden yapılması konusunda derneğinize hukuki yardım talep ediyorum.”*

12 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Yusuf Altaş, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Serdar ALTAŞ, Urfa T1 Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalmaktadır. Yaklaşık olarak 4 yıldır cezaevinde kalmaktadır, Urfa cezaevinde ise yaklaşık 3 yıl yatmaktadır. 10.06.2019 tarihinde açık görüş sebebiyle onu cezaevinde ziyaret ettik. Oğlum 1 Martta açlık grevine girmişti ve şu an açlık grevinde değildir. Oğlumun bize aktardığına göre; cezaevi idaresi tarafından radyolarına el konulmuş. Sıcak ve soğuk suda sürekli kesilme oluyor ve 5 saate kadar su kesintisi yaşıyor. Cezaevi idaresi tarafından su kesintilerinin gerekçesi olarak yapı çalışması gösterilmektedir. Oğlum ve diğer mahpusların sohbet hakları kısıtlanmış ve sohbeta çıkamıyorlar. Ben yukarıda anlattığım durum nedeniyle derneğinize gerekli girişimlerde bulunmanızı ve hukuki destek de bulunmanızı talep ediyorum.”*

16 Temmuz 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sultan Yaşa, şu beyanlarda bulundu: *“Yaklaşık 28 yıl önce eşim (Seyfettin Yaşa) tutuklandı. Bugüne kadar birçok cezaevine nakledildi. Son olarak Amasya cezaevine nakledildi. Amasya cezaevinde şu an toplamda 7 siyasi mahkum bulunmaktadır. Daha önce defalarca cezaevine*

eşimin ve eşimin erkek kardeşi yani kayınının görüşüne gittim. Hiçbir sorun yaşamadım. Kayınım adı Fethi YAŞA'dır. Ancak açlık grevlerinden sonra cezaevi idaresinin tavrı tamamen değişti ve bizlere karşı tavırları çok sert bir hal aldı. Son olarak 5 Temmuz 2019 tarihinde görüşe ben, kızım ve eşimin ablasının iki kızı gittik. Normalde görüşe gittiğimizde eşim ve kayınının beraber görüşe getirilirdi. Çünkü ikisinin görüş saati aynı. Ancak bu defa getirilmedi. Gerekçesinin sorduğumuzda ise biz böyle karar verdik cevabını aldık. 13 saat yol gittikten sonra 45 dakikalık görüş hakkımızı bölerek kullanmak zorunda kaldık.. 25 dakika eşimle 20 dakika kayınımla görüşebildik. Yine görüş için içeri girdiğimizde kızımın kalp sorunu olduğuna dair evrakları sunmamıza rağmen kızım defalarca x-ray cihazından geçirildi. Sürekli cezaevi personeli tarafından da bizlere bağırıldı, azar işittik, ayağımdaki terlik defalarca çıkarıldı.”

19 Ağustos 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Behiye Sevim, şu beyanlarda bulundu: “Benim öz oğlum olan Özgür SEVİM yaklaşık 3 yıl önce tutuklanarak Tokat Cezaevine götürüldü. Yaklaşık 6 aydır Trabzon Beşikdüzü cezaevinde tutulmaktadır. En son 05/08/2019 günü oğlum ile açık görüşte bir araya geldik. Açık görüş için bizi tek kişilik bir odaya aldılar ve görüşme boyunca 4 gardiyan bizi izledi. Oğlum bu duruma tepki gösterdi ve görüşmenin baş başa olması gerektiğini söyledi. Bunun üzerine gardiyanlar talimatın bu şekilde olduğunu ya bunu kabul etmesini ya da görüşmeyi sonlandırmasını gerektiğini söyledi. Görüşmemiz sırasında gardiyanlar sürekli olarak bizi rahatsız edip görüşmeyi bitirmemizi istedi. Görüşme sırasında oğlum bir kitap yazdığını ve kitap içeriğinde devlet olgusunu eleştirdiğini söyledi. Yazdığı bu yazılar nedeniyle gardiyanların oğlumun ölümü ile tehdit ettiklerini oğlum bize aktardı. Ben oğlumun hayatından endişe ediyorum başına bir şey gelmesi halinde bundan tüm yetkililer sorumludur. Bahsettiğim durum nedeniyle Derneğinizden ivedi olarak hukuki yardım talep ediyoruz.”

6 Eylül 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Nasrettin Bingöl, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Hüseyin, Ağrı İbrahim ÇEÇEN Üniversitesinde PDR öğrencisi olup mezun olmasına 3 ay kalmıştı. Tahir ELÇİ katledildiğinde onun için Ağrı da yapılan anma yürüyüşüne katıldığı iddiasıyla tutuklandı yargılandı ve neticede 7 yıl 6 ay hapis cezası verildi. 2 yıl Ağrı cezaevinde kaldıktan sonra Gümüşhane Cezaevine sevk edildi. İlk Gümüşhane'ye sevk edildiğinde 1 ay hücrede bıraktılar oğlumun. 2 yıldır da Gümüşhane cezaevinde ve hasta. Gümüşhane cezaevine gittikten sonra başlayan açlık grevine girenlerden biri de oğlumdu. 115 gün açlık grevinde kaldı. Önce açlık grevine girdiği için oğlum ve diğer mahpusların koşullarını dağıttılar. Daha sonra eziyet etmeye başlamışlar oğluma. Sürekli aşağılamaya hor görmeye başlamışlar. “Cezaevi ortamını siz bozdunuz” deyip ihtiyaçlarına yönelik tüm talepleri ret etmişler. Hatta oğlum tıraş makinesi istemiş ancak verilmemiş ve en son tırnak makasıyla saçını sakalını azda olsa kesmek zorunda kalmıştır. Son olarak oğlumla 4 Eylül 2019 tarihinde telefon görüşmesi yaptım. Telefonda rahatça konuşamadı ama bana cezaevinde bulunan adını bilmediği şişman kırmızı saçlı bir komutanın kendisine kafayı takmış olduğunu söyledi. İlk olarak 22 Temmuzda hastaneye götürülürken aynı komutanın hakaretlerine maruz kalmış daha sonra ise 3 Eylülde hastaneye götürülürken yine aynı cezaevi komutanı tarafından kelepçeli bir vaziyette bekletilmiş ve oğluma dönüp hazır ol vaziyetinde beklemesini emretmiştir. Oğlumda bunun üzerine komutana “ben senin askerin değilim bana asker muamelesi yapamazsın” deyince komutan daha çok bağırarak ve “esas duruşta bekleyeceksin” demiştir. Oğlum son olarak bana “burada başıma bir şey gelirse sorumlusu bu şişman kırmızı saçlı komutandır haberiniz olsun” dedi. Oğlum hasta ve tedavi görüyor ancak bize ne için tedavi gördüğünü demedi. Oğlumun hayatından endişe duyuyorum. Dernek olarak sizden acilen hukuki destek bekliyorum. Ne yapılması gerekiyorsa yapmaya hazırım ve yapmanızı istiyorum.”

16 Eylül 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Aysel Ateş, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum (Mehmet Veysel Ateş) Diyarbakır T1 cezaevinde bulunmaktadır. Kendilerine kitaplarının verilmediğini, yemeklerin yetersiz olduğunu, giysilerinin verilmediğini, mektuplarının engellendiğini, geceleri gürültü çıkarılıp uyandırıldıklarını, havalandırmadan yeterince faydalanamadıklarını, kantin fiyatlarının yüksek olduğunu belirtmiştir. Cezaevi koşullarının düzeltilmesi için derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”

16 Eylül 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sülhiye Saruhan, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum (Mahsun Saruhun) Diyarbakır T1 cezaevinde bulunmaktadır. Kendilerine kitaplarının verilmediğini, yemeklerin yetersiz olduğunu, giysilerinin verilmediğini, mektuplarının engellendiğini, geceleri gürültü çıkarılıp uyandırıldıklarını, havalandırmadan yeterince faydalanamadıklarını, kantin fiyatlarının yüksek olduğunu belirtmiştir. Cezaevi koşullarının düzeltilmesi için derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”

27 Eylül 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Alaattin Semir Zuğurlu, şu beyanlarda bulundu: “Ben yaklaşık iki aydır Diyarbakır 1 Nolu T Kapalı Cezaevinde kalmaktayım. Uzun zamandır cezaevinde bazı sorunlar bulunmaktadır. Bu sorunlar hala devam etmektedir. Biz mahpuslara Yeni Yaşam Gazetesi verilmemektedir. Bu gazetenin verilmesi konusunda gerekli olan tüm kurumlara başvuru yapılmasına rağmen bizlere herhangi bir cevap verilmemiştir. Cezaevi Yönetimi her mahpus için sadece 10 kitap sınırlaması getirmiştir. Yeni kitap almak istediğimizde yanımızdaki kitaplardan vermemizi istemektedirler. Ayrıca kurum “dağın öfkesi” “Kürt” “Kürdistan” kelimeleri geçmesini bahane ederek haklarında toplatma kararı/ yasaklı olmayan birçok kitabı da bize vermemektedir. Cezaevi açıldığı zamandan beri sohbet ve spor hakkı çok kısıtlı bir şekilde uygulanıyor. Normalde her hafta ayda 10 saat olması gereken haklarımız ayda iki kez 40 dakika şeklinde uygulanıyor. (bir hafta spor bir hafta sohbet şeklinde) Geçen hafta koğuştta rama yapıldı. Bu arama diğer aramalardan farklı olarak çok kalabalık ve köpek eşliğinde gerçekleşti. Biz memurlara hitaben: bizim içeride olduğumuz suç belli köpekle arama yapamazsınız, ayrıca hijyen ve sağlık açısından bu uygulamayı doğru bulmuyoruz şeklinde özler sarf ettik. Bu şekilde aramada ısrar edilince içeride biz mahpuslar bulunmadan sadece memurlar arama yaptılar. Bu durum açıkça hukuka aykırı bir durum olup birçok ihlale sebep olmuştur.”

2 Aralık 2019 tarihinde Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli CİK’den mektupla İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Muhammet Ali Arıktekin, Hamdullah Beri, Metin Benice, Zeynar Akşahin, Murat Mengüç, Ercan Alpahan, Mahsum Sarp, Çetin Atlan, Şahabettin Karabulut, Lezgin Yarar, M. Şakir Kandemir, Serkan Özer, özetle şu beyanlarda bulundu: “OHAL kalktığı halde cezaevlerinde OHAL uygulamaları devam etmektedir. En temel haklarımızı kullanmamıza dahi izin verilmiyor. Uluslararası ve ulusal mevzuatta yazılı haklarımızın kullanımı engelleniyor. İdare ile sorunların çözümü konusunda görüşme talep etsek bile idare bizimle diyalog kurmuyor. Spor, sosyal faaliyet, ortak alan, kurslar gibi etkinliklere çoğunlukla ya katılmamıza izin verilmiyor ya da bu haklarımız süre açısından çok sınırlandırılıyor. Radyoları kantinden almak zorunda bırakılıyor. Kantinde satılan radyolarda sadece fm bandı olan radyolardır. Bu iletişim çağında tek dalga FM bandı çeken radyonun bize dayatılması çok tuhaftır. Ayrıca kantin fiyatları da çok pahalı. 7 Kitap sınırlaması var ve çoğunlukla kitaplarda geçen bir kelime yüzünden kitaplarımız bize verilmiyor. Süreli – Süresiz Yayınlardan yararlanmakta zorluk yaşıyoruz. Yeni Yaşam

Gazetesi bize hiç verilmiyor. Açık ziyaretlerde ziyaret yerleri ailelerimiz ile kucaklaşmamızı engeller şekilde düzenlenmiştir. Sürekli olarak odalarda aramalar yapılarak kitap ve defterlerimize el konuluyor. Bize Defterlerde yazan kelimeler bahane edilerek keyfi disiplin cezaları verilmektedir. Ayrıca odalarımız sürekli değiştiriliyor. Memurların biz siyasi mahpuslara karşı tavırları kışkırtıcı ve tahrik edicidir. Mahkemelerde Anadilimizi kullanmakta ve sağlığa erişmekte sıkıntılar yaşıyoruz.”

EKONOMİK ve SOSYAL HAKLARA YÖNELİK İHLALLER

İş Kazalarında Ölen ve Yaralananlar

4 Şubat 2019 tarihinde Urfa'nın Birecik ilçesinde yüksek gerilim hattında çalışma yapan DEDAŞ personeli ve 25 yaşındaki Z.K. isimli işçinin, akıma kapılarak hayatını kaybettiği öğrenildi.

27 Şubat 2019 tarihinde Urfa'nın merkez Eyyübiye ilçesinde çalıştığı inşaattan düşerek ağır yaralanan 30 yaşındaki Suriyeli işçi Xalil Xamidaş'ın, **5 Nisan 2019 tarihinde** tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdiği öğrenildi.

21 Mart 2019 tarihinde Bingöl'ün İçmeler Mahallesi'nde seçim pankartlarını elektrik direklerine asan Bingöl Belediyesi İtfaiye eri Halim Boztimur'un elektrik akımına kapılarak ağır yaralandığı öğrenildi.

5 Nisan 2019 tarihinde Van'ın İpekyolu ilçesinde İskele Caddesi'nde yapımı süren inşaatın 6'ncı katında beton dökme işlemi sırasında, iş makinesinin kırılan pompanın parçasının 38 yaşındaki inşaat işçisi Selim Eco'nun üzerine düştüğü ve Eco'nun olay yerinde yaşamını yitirdiği öğrenildi.

15 Nisan 2019 tarihinde Elazığ'ın Alacakaya ilçesindeki Kef bölgesinde bulunan krom ocağında göçük meydana geldiği, göçük altında kalan Muhsin Aydoğan isimli işçinin yaralı olarak kurtarıldığı ve hastaneye götürülerek tedavi altına alındığı öğrenildi.

5 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Eğil ilçesinde bir kum ocağının civarında çalışan kepçe operatörü Barış Aygün'ün kullandığı iş makinesinin, çalışma yaptığı bölgede bulunan dere suyunda batması sonucu kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi.

11 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak merkeze bağlı kırsal bölgede bulunan maden ocağında meydana gelen göçük sonucu, 1 işçinin (*Reşit Özcan*) yaşamını yitirdiği ve 1 işçinin de (*Kamil Sunar*) yaralandığı öğrenildi.

Batman'ın Gültepe Mahallesi'nde yapımı devam eden Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi'nin inşaatında çalıştırıldığı öğrenilen 17 yaşındaki B.U.'nun, **4 Temmuz 2019 tarihinde** elektrik akımına kapılarak ağır yaralandığı ve Diyarbakır Dicle Üniversitesi hastanesine götürülerek Yanık Ünitesi'nde tedavi altına alındığı öğrenildi. Olayla ilgili soruşturma başlatıldığı belirtildi.

15 Ağustos 2019 tarihinde Urfa'nın merkez Karaköprü ilçesine bağlı Akpiyar Mahallesi'nde inşaat halindeki apartmanın dokuzuncu katına vinç ile malzeme taşıyan 62

yaşındaki Suphi Abuz isimli işçinin, 9'uncu kattan zemine düşerek ağır yaralandığı ve olay yerinde yapılan tıbbi tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadı öğrenildi.

18 Ağustos 2019 tarihinde Urfa'nın merkez Eyyubiye ilçesinde Buğday Borsası yanında bulunan bir inşaatta iskelenin çökmesi sonucu 5 işçinin yaralandığı öğrenildi.

3 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinde bir inşaatın yapımı sırasında dış cephe işçilerinin üzerinde bulunduğu iskele çökmesi sonucu, 3 işçinin (*Metin O., Aydın T., Mustafa Ş.*) çöken iskelenin altında kalarak yaralandığı öğrenildi.

Van Büyükşehir Belediyesi'nde Jeoloji Mühendisi olarak çalışan Habip Polatcanlı, 23 Ekim 2019 tarihinde Erciş'te sondaj çalışması yaparken kopan halat parçasının başına isabet etmesi sonucu olay yerinde yaşamını yitirdiği öğrenildi. Olayla ilgili inceleme başlatıldığı belirtildi.

14 Kasım 2019 tarihinde Antep'in Şahinbey ilçesine bağlı Akkent Mahallesi'nde inşaatı süren camii inşaatında meydana gelen çökme sonucunda, 1 mühendisin göçük altında kaldığı ve 2 işçinin yaralandığı öğrenildi. Arama kurtarma çalışmaları sonucunda (*33 saat sonra*) göçük altında kalan inşaat mühendisi Korkut Küçükcan'ın cansız bedenine ulaşıldığı öğrenildi.

20 Kasım 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesine bağlı Yukarı Uluyol köyünde elektrik hattı tamiri yapan 25 yaşındaki Seyfettin Balin isimli işçinin elektrik akımına kapıldığı ve götürüldüğü hastanede kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi.

20 Aralık 2019 tarihinde Antep'te Başpınar Organize Sanayi Bölgesi'nde forklift sürücüsü olarak çalışan 44 yaşındaki Abdullah Akyol isimli işçinin, yüksek bölümden araç lastiği indirdiği sırada kullandığı forkliftin dengesinin bozularak devrilmesi sonucu, forkliftin altında ezilerek yaşamını yitirdiği öğrenildi.

24 Aralık 2019 tarihinde Şırnak'ın Cudi Dağı bölgesinde bulunan bir kömür ocağında göçük meydana geldiği ve göçük sonrası yapılan arama ve kurtarma çalışmalarında Hasan İnal isimli işçinin cansız bedenine ulaşıldığı belirtildi (*40 saat sonra*).

[İşten Çıkarılanlar](#)

12 Eylül 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; İçişleri Bakanlığı tarafından Mardin Büyükşehir Belediyesi'ne kayyım atanması ardından, 150 ve 37 kişilik iki grup halinde farklı tarihlerde işten çıkarıldıkları öğrenildi.

Diyarbakır'da Dicle Üniversitesi Hastanesi'nde uzmanlık unvanı alan 4 asistan hekimin, güvenlik soruşturması gerekçesiyle işlerine son verildiği, **2 Ekim 2019 tarihinde** öğrenildi.

22 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bismil Belediyesi'ne kayyım atanması ardından belediyenin çeşitli birimlerinden çalışan 7 işçinin (*Özgür Ülke, Zehra Özdemir, Cuma Ak, Cafer Şeker, Yusuf Tunç, Ahmet Dayan, Mehmet Mergin*) işine son verildiği, **16 Ekim 2019 tarihinde basın organlarından yer alan haberlerden edilen bilgilerle** öğrenildi.

Diyarbakır'ın Kayapınar İlçe Belediyesi Eşbaşkanı Keziban Yılmaz, hakkında yürütülen soruşturmalar gerekçe gösterilerek, evine yapılan baskınla gözaltına alındıktan sonra İçişleri

Bakanlığı tarafından 21 Ekim 2019 tarihinde görevinden uzaklaştırılmıştı. **25 Aralık 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre;** Gözaltındaki Eşbaşkan Yılmaz'ın görevinden uzaklaştırılmasını alkış tutarak protesto eden 6 işçinin (*Nazan İpek, Tarık Çavlı, Yüksel Önsal, Ömer Ayan, Melek Demir, Sonay Altun*) işine son verildiği öğrenildi. 6 belediye işçisinin işten çıkarılması Sosyal Güvenlik Kurumu'na (SGK) "29" koduyla, yani "İşveren tarafından işçinin ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışı nedeniyle fesih" gerekçesiyle iletildi.

19 Aralık 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Mardin Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyelerine kayyım atandıktan sonra 19 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 288 işçinin işine son verildiği öğrenildi. Mardin Büyükşehir Belediyesi'nde 236 işçinin, Savur Belediyesi'nde 42 işçinin, Kızıltepe Belediyesi'nde 9 işçinin, Nusaybin Belediyesi'nde 1 işçinin işine son verildiği öğrenildi.

Görevden Alınanlar

18 Ocak 2019 tarihinde Batman'da Raman Mahallesi Muhtarının, örgüt üyesine ait defin işlemleri sırasında ailesine yardımcı olduğu gerekçesiyle görevden uzaklaştırıldığı öğrenildi. Batman Valiliği'nden konuya ilişkin yapılan açıklamada şöyle denildi: "Raman Mahallesi Muhtarı (S.A) hakkında, örgüt mensubuna ait şahsın cenazesinin, ailesine teslimi ve defin işlemlerine aktif olarak katılması ve buradaki fiilleri nedeniyle, adli ve idari yönden soruşturma başlatılmıştır. Yürüttüğü görevin hassasiyeti nedeniyle Raman Mahallesi Muhtarı hakkında nihai karar verilinceye kadar Valiliğimizce geçici tedbir olarak görevinden uzaklaştırılmış olup, yerine ihtiyar heyeti Azası Ramazan Bingöl görevlendirilmiştir"

Diyarbakır Lice ilçesine bağlı 10 mahalle muhtarının, haklarında yürütülen soruşturma ve kovuşturmalar gerekçe gösterilerek **5 Mayıs 2019 tarihinde** İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerlerine kayyım atandığı öğrenildi. Mahalleler ve muhtarların isimleri şöyle: *Baharlar (Barav) Mahallesi Muhtarı Bahri Narin. Şenlik (Xeraba) Mahallesi Muhtarı Fikri Ertaş. Karahasan Mahallesi Muhtarı Hanifi Gülen. Kali Mahallesi Muhtarı Çetin Dirin. Bayırlı (Karincak) Mahallesi Muhtarı Aziz Doğan. Ulucak (Heşeredere) Mahallesi Muhtarı Mahfuz Mayda. Yünlüce (Mele) Mahallesi Muhtarı Mekin Yalçın. Yalaza (Kervas) Mahallesi Muhtarı Abdulcebbar Çelik. Serince (Pirik) Mahallesi Muhtarı Sevat Polat. Uçarlı (Firdevs) Mahallesi Muhtarı Vayez Altıntop.*

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla toplumsal gösteri hakkını kullanan mahpus annelerine yönelik polis şiddetini protesto etmek isteyen ve **4 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır Ofis AZC Plaza** önünde açıklamada bulunmak isteyen KESK Diyarbakır Şubeler Platformu Üyeleri'ne polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 26 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınana KESK Üyelerinin, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi. **28 Mayıs 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre;** Gözaltına alınanlar arasında bulunan Eğitim Sen Diyarbakır Şube üyesi 6 öğretmenin (*Zeynep Aykat, Yılmaz Güneş, Hatice Efe, Yıldırım Arslan, Faruk Ercan, ismi öğrenilemeyen 1 öğretmen*) Yenişehir ve Kayapınar kaymakamlıkları tarafından alınan karar doğrultusunda görevden alındı. Gerekçe, katıldıkları basın açıklamasıyla "örgüt propagandası" yapmak iddiası.

18 Haziran 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Reşat AKINCI şu beyanda bulundu: "2016 Ekim ayında haksız ve hukuksuz, hiçbir yasal gerekçe sunulmadan

bir gece 675 sayılı KHK İle 14 yıllık öğretmenlik mesleğimden ihraç edildim. İhraç olmama hiçbir gerekçe sunulmadan sadece Eğitim-Sen üyesi olmam yeterli gelmiş olsa gerek. Dosyalarımız iki (2) yıldır OHAL Komisyonunda bekletilmektedir. 31 Mart 2019 Yerel Seçimlerinde Batman Belediye Başkanlığı Kontenjanından Belediye Meclis Üyesi olarak seçildim. İl Seçim Kuruluna başvurumu yaparken hiçbir sorun olmadı ve seçilmeme engel hiçbir durum yoktu. Başvurumu İl Seçim Kurulu kabul edip 31 Mart 2019 Yerel Seçimlerinde Belediye Meclis Üyesi olarak seçildim. YSK hiçbir yasal gerekçe göstermeden 24 Nisan 2019 tarihinde mazbatamı iptal etti. YSK' NIN kendi hukukunu bile çiğnediği bu hukuktan yoksun kararını tanımlıyorum. YSK bu konuda beni mağdur etmiş olup gerekli yerlere başvurup yasal hakkımı arayacağımı bildiririm. 2005 yılından beri İHD üyesiyim, bir İHD üyesi olarak hak ihlaline uğramamdan dolayı İHD'YE başvuruyorum. Bu konuda İHD'NIN gerekli hassasiyeti göstererek, ister kamuoyunda açıklama yaparak, ister resmi kurumlar nezdinde gerekli çalışmayı yapmasını ve bu konuda hak aramama yardımda bulunmasını talep ediyorum.”

9 Ağustos 2019 tarihinde Van/Çaldıran İlçe Belediye Eşbaşkanı Faruk Demir'in İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldığı öğrenildi. *31 Mart yerel seçimlerinde Çaldıran Belediyesini yüzde 50 oy farkı ile kazanan HDP Belediye Eşbaşkanı Leyla Atsak'ın KHK ile ihraç edildiği için YSK tarafından mazbata AKP adayı Şefik Ensari'ye verilmişti. HDP Belediye Grup Sözcüsü olarak meclis üyeliğine devam eden Demir, kendisinin belediyenin yazı işleri müdürlüğünden aranarak İçişleri Bakanlığı tarafından “görevden uzaklaştırıldığı” bildirildi.*

10 Ağustos 2019 tarihinde Van/Edremit İlçe Belediye Eşbaşkanı Medeni Özer'in İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldığı öğrenildi. *31 Mart Yerel Seçimleri'nde yüzde 53 oy oranıyla kazanan HDP'li Edremit Belediye Eşbaşkanı Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in mazbatasını, KHK ile ihraç edildiği için YSK tarafından AKP adayı İsmail Say'a verilmişti.*

19 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Adnan Selçuk Mızraklı, Mardin Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Ahmet Türk ve Van Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Bedia Özgökçe Ertan İçişleri Bakanlığı tarafından görevlerinden uzaklaştırıldı. Bakanlık tarafından yapılan açıklamada; Diyarbakır'a Diyarbakır Valisi Hasan Basri Güzeloğlu, Mardin'e Mardin Valisi Mustafa Yaman, Van'a Van Valisi Mehmet Emin Bilmez'in belediye başkanvekili (kayım) olarak görevlendirildiği kaydedildi.

19 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Adnan Selçuk Mızraklı'nın İçişleri Bakanlığı tarafından görevinden uzaklaştırılması ardından yerine kayyım olarak atanan Diyarbakır Valisi Hasan Güzeloğlu tarafından yapılan açıklamada, 29 memurun görevden uzaklaştırıldığı ve 8 işçinin de iş akitlerinin askıya alındığı duyuruldu. Açıklamada, görevden uzaklaştırılan personel ile ilgili inceleme ve soruşturma işlemlerinin başlatıldığı kaydedildi.

19 Ağustos 2019 tarihinde Van Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Bedia Özgökçe Ertan'ın İçişleri Bakanlığı tarafından görevinden uzaklaştırılması ardından yerine Van Valisi Mehmet Emin Bilmez kayyım olarak atanması ardından, 12 daire başkanı, genel sekreter ve çok sayıda müdürü görevinden alındığı öğrenildi. **26 Ağustos 2019 tarihinde** 7'si Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası (Tüm Bel-Sen) üyesi 8 kişi açığa alındı. Açığa alınan memur ve çalışanların isimleri şöyle: *Fehim Yalçın (Memur), Feyzullah Aslan, Mehmet Okumuş, Cahit Turan (Zabita memuru), Işık Hayran (Otogar Müdürlüğü Vekili), Çimen Ümit ve Elif İlhan (Sözleşmeli Memur), BEL-Van Çalışanı Fatma Yalçın.*

21 Ağustos 2019 tarihinde Kayapınar Belediyesi'nin HDP'li Meclis üyesi Adnan Akgül, İçişleri Bakanlığı tarafından hakkında "örgüt propagandası" iddiasıyla yürütülen soruşturmalar gerekçe gösterilerek görevden alındı. Akgül'ün yerine Kayapınar Kaymakamlığı Yazı İşleri Müdürü Mehmet Zülküf Güler kayyum olarak atandı.

22 Ağustos 2019 tarihinde Batman'da Çay, Korik ve Bağlar mahalle muhtarları ile Kösetarla köyü muhtarlarının, haklarında açılan dava ve soruşturmalar gerekçe gösterilerek görevden alındığı ve yerlerine kayyım atandığı öğrenildi. Batman Valiliği tarafından yapılan açıklamada, "Örgüt adına suç işlemek suretiyle örgüte üye olma, görevi yaptırmamak için direnme, suçluyu kayırma, toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefet etme, örgüt propagandası yapma" iddialarıyla devam eden yargılamaları nedeniyle görevden alındıkları belirtildi.

25 Ağustos 2019 tarihinde Van'ın Edremit, Çaldıran ve Tuşba ilçe belediyesinde HDP'li 8 Belediye Meclis Üyesi İçişleri Bakanlığı kararıyla görevlerinden uzaklaştırıldı. Görevlerinden uzaklaştırılan meclis üyelerinin isimleri şöyle: **Edremit Belediyesi Meclis üyeleri;** Savaş Encü, Sevinç Şeker, Atiye Sen. **Çaldıran Belediyesi Meclis üyeleri;** Pınar Demir, Necmettin Şahin, Hülye Darak, Mehmet Sıddık Moraner. **Tuşba Belediyesi Meclis üyesi** Ercan Yılboğa.

9 Eylül 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı'nın talimatıyla Muş İl Genel Meclisi'nden HDP'li 7 üye görevden uzaklaştırıldı. Görevden uzaklaştırılan isimleri şöyle: Kader Erol, Filiz Aydın, Ceyhan Aydemir, Suat Kalın, Mehmet Şakir Tuğrul, Musa Kaya, Mehmet Demir. *İl Genel Meclisi 14 HDP'li, 8 AKP'li, 1 MHP'li üyeden oluşuyordu.*

16 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır/Kulp Belediye Eşbaşkanı Mehmet Fatih TAŞ'ın İçişleri Bakanlığı kararıyla görevden uzaklaştırıldığı ve yerine ilçe kaymakamı Mustafa Gözlet'in kayyım olarak atandığı öğrenildi.

17 Eylül 2019 tarihinde Erzurum/Kağızman Belediye Eşbaşkanı Melike Göksu'nun İçişleri Bakanlığı kararıyla görevden uzaklaştırıldığı ve yerine ilçe kaymakamı Mesut Tabakcıoğlu'nun kayyım olarak atandığı öğrenildi.

14 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 4 yurttaşın (*öğretmenler S.İ. ve H.B. ile esnafılar M.A. ve F.A.*) gözaltına alınarak, İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. **16 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 4 kişinin "adli kontrol uygulanması" ve "yurtdışı çıkış yasağı" konularak serbest bırakıldığı öğrenildi. 2 öğretmenin (*S.İ. ve H.B.*) **16 Ekim 2019 tarihinde** görevden uzaklaştırıldıkları öğrenildi.

15 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin İlçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Belediye Eşbaşkanı Semire Nergiz ve Ferhat Kut'un gözaltına alındığı öğrenildi. **17 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Eşbaşkanların (*Nusaybin Belediye Eşbaşkanları Semire Nergiz ve Ferhat Kut*) "örgüt üyesi olmak" iddiası ile tutuklandığı öğrenildi. **18 Ekim 2019 tarihinde** görevden alınan Eşbaşkan Semire Nergiz'in yerine, ilçe kaymakamı Mehmet Balık kayyım olarak atandı.

15 Ekim 2019 tarihinde Hakkari'de polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Hakkari Belediye Eşbaşkanı Cihan Karaman gözaltına alındı. 17 Ekim 2019 tarihinde emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Eşbaşkan Karaman, "örgüt

üyeliği" ve "örgüt propagandası" iddiasıyla tutuklandı. **18 Ekim 2019 tarihinde** görevden alınan Hakkari Belediye Eşbaşkanı Cihan Karaman'ın yerine, Hakkari Valisi İdris Akbıyık kayyım olarak atandı.

15 Ekim 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Yüksekova Belediyesi Eşbaşkanları Remziye Yaşar ve İrfan Sarı gözaltına alındı. **17 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Eş başkanların (*Yüksekova Belediyesi Eşbaşkanları Remziye Yaşar ve İrfan Sarı*) "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. **18 Ekim 2019 tarihinde** görevden alınan Belediye Eşbaşkanı Remziye Yaşar'ın yerine, ilçe kaymakamı Osman Doğramacı kayyım olarak atandı.

15 Ekim 2019 tarihinde Van'ın Erciş ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Erciş Belediyesi Eşbaşkanları Yıldız Çetin ve Bayram Çiçek gözaltına alındı. **22 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Eşbaşkan Yıldız Çetin'in "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası" iddiasıyla suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi. **22 Ekim 2019 tarihinde** görevden alınan Eşbaşkan Yıldız Çetin'in, ilçe kaymakamı Nuri Mehmetbeyoğlu kayyım olarak atandı.

Kayapınar Belediyesi Eşbaşkanı Keziban Yılmaz, 21 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında gözaltına alındı ve 22 Ekim 2019 tarihinde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede "terör örgütüne üye olmak" suçlamasıyla tutuklandı. Gözaltında bulunduğu sırada kendisine görevden alındığı tebliğ edilen Eşbaşkan Yılmaz'ın yerine, **22 Ekim 2019 tarihinde** ilçe kaymakamı Ünal Koç kayyım olarak atandı.

Bismil Belediyesi Eşbaşkanı Orhan Ayaz, 21 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında gözaltına alındı ve 22 Ekim 2019 tarihinde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Ayaz hakkında "terör örgütü propandası yapmak" suçlamasıyla üç ayrı soruşturma açıldığı, ayrıca 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek' ve 'silahlı terör örgütüne üye olmak' suçlamasıyla da farklı iki soruşturma dosyasının olduğu belirtilerek İçişleri Bakanlığı onayıyla geçici bir tedbir olarak görevden uzaklaştırıldığı bildirildi. **22 Ekim 2019 tarihinde** Eşbaşkan Ayaz'ın yerine ilçe kaymakamı Kerem Süleyman Yüksel kayyım olarak atandı.

Kocaköy Belediyesi Eşbaşkanı Rojda Nazlıer, 21 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında gözaltına alındı ve 22 Ekim 2019 tarihinde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede "terör örgütüne üye olmak" suçlamasıyla tutuklandı. **22 Ekim 2019 tarihinde** Gözaltında bulunduğu sırada kendisine görevden alındığı tebliğ edilen Eşbaşkan Nazlıer'in yerine, ilçe kaymakamı Yusuf Turhan kayyım olarak atandı.

22 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır/Bağlar Belediyesi'nde 6 HDP'li meclis üyesinin (*Nurettin Bakan, Mehmet Akdoğan, Halime Bayram, Hüsnü Aslan, Naşide Bulut Tekincan, Panayır Çelik*) haklarında yürütülen çeşitli soruşturma ve kovuşturmalar gerekçe gösterilerek, İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldığı öğrenildi.

29 Ekim 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre Belediyesi Eşbaşkanı Mehmet Zırığ'ın hakkındaki soruşturmalar gerekçe gösterilerek İçişleri Bakanlığı tarafından görevinden alındığı ve yerine ilçe kaymakamı Davut Sinanoğlu'nun kayyım olarak atandığı öğrenildi.

1 Kasım 2019 tarihinde Van'ın Saray Belediye Eşbaşkanı Caziye Duman'ın İçişleri Bakanlığı tarafından görevinden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Mehmet Halis Aydın'ın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

3 Kasım 2019 tarihinde Van'ın Tuşba Belediyesi'nde HDP 4 Meclis üyesinin (*İsmet Tan, Mizgin Bor, Serap Güven, Hatice Kiyi*) İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldığı öğrenildi.

3 Kasım 2019 tarihinde Mardin'in Ömerli ilçesine bağlı Fıstıklı (Xirbe Şeyhmahmud) ve Tavuklu (Xerabamişka) kırsal mahallelerinin muhtarları Ömerli Kaymakamlığı'na çağrıldığı, mühürleri alındıktan sonra kendilerine görevlerinden uzaklaştırıldıklarının belirtildiği öğrenildi. Muhtarların neden görevlerinden alındıklarına ilişkin, herhangi bir açıklamada bulunulmadı.

4 Kasım 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe Belediyesi Eşbaşkanı Nilüfer Elik Yılmaz'ın İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Hüseyin Çam'ın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

9 Kasım 2019 tarihinde Van'ın Merkez İpekyolu Belediyesi Eşbaşkanı Azim Yacan'ın İçişleri Bakanlığı tarafından görevinden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Sinan Aslan kayyım olarak atandığı öğrenildi.

13 Kasım 2019 tarihinde Şırnak'ın İdil Belediyesi Eşbaşkanı Songül Erden İçişleri bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Zafer Sağ'ın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

13 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir Belediyesi Eşbaşkanı Belgin Diken'in İçişleri bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Murat Beşikçi'nin kayyım olarak atandığı öğrenildi.

13 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Hazro Belediyesi Eşbaşkanı Ahmet Çevik'in İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Ali Öner'in kayyım olarak atandığı öğrenildi.

13 Kasım 2019 tarihinde Dersim'in Mazgirt ilçesine bağlı Akpazar Belde belediyesi eşbaşkanları Songül Doğan ve Orhan Çelebi 'nin İçişleri Bakanlığı talimatıyla görevden alındığı ve yerlerine kayyım atandığı öğrenildi.

16 Kasım 2019 tarihinde Mardin/Savur Belediyesi Eşbaşkanı Gülistan Öncü'nün İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Bayram Türker'in kayyım olarak atandığı öğrenildi.

16 Kasım 2019 tarihinde Mardin/Mazıdağı Belediyesi Eşbaşkanı Nalan Özaydın'ın İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Muhsin Duran Kalkan'ın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

16 Kasım 2019 tarihinde Mardin/Derik Belediyesi Eşbaşkanı Mülkiye Esmez'in İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Hakan Kafkas'ın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

16 Kasım 2019 tarihinde Urfa/Suruç Belediyesi Eşbaşkanı Hatice Çevik'in İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Kenan Aktaş'ın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

3 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır Lice ilçesinde ev ve iş yerlerine düzenlenen baskınlarında, aralarından köy muhtarlarında bulunduğu 24 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan muhtarlardan Yolçatı Mahalle Muhtarı Fatih İzgi ve Dernek (Tilê) Mahalle Muhtarı Nazmi Kartop ifadelerinin ardından serbest bırakıldı. Tepe (Gir) Mahalle Muhtarı Adnan Yılmaz hakkında arama yakalama kararı çıkarıldığı öğrenilirken, hakkında gözaltı kararı çıkarılan muhtarlar ve gözaltına alınan muhtarların yerine İçişleri Bakanlığı kararıyla kayyım atandığı öğrenildi.

5 Aralık 2019 tarihinde Van'da HDP yönetiminde bulunan Özalp Belediyesi Eşbaşkanları Dilan Örenci ve Yakup Almaç sabah saatlerinde polis tarafından evlerine düzenlenen baskınla gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Aralık 2019 tarihinde** eşbaşkanlar Örenci ve Almaç'ın görevden alındığı ve yerine Özalp Kaymakamı Abdulkadir Çelik'in kayyım olarak atandığı öğrenildi.

5 Aralık 2019 tarihinde Van'da HDP yönetiminde bulunan Muradiye Belediyesi Eşbaşkanları Leyla Balkan ve Yılmaz Şalan, sabah saatlerinde polis tarafından evlerine düzenlenen baskınla gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Aralık 2019 tarihinde** eşbaşkanlar Balkan ve Yılmaz Şalan görevden alındığı ve yerine Muradiye Kaymakamı Erkan Savar'ın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

5 Aralık 2019 tarihinde Van'da HDP yönetiminde bulunan Başkale Belediyesi Eşbaşkanı Erkan Acar'ın sabah saatlerinde polis tarafından evlerine düzenlenen baskınla gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Aralık 2019 tarihinde** eşbaşkan Acar'ın görevden alındığı yerine Muradiye Kaymakamı Erkan Savar'ın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

7 Aralık 2019 tarihinde Batman'ın Beşiri ilçesinin İki Köprü Belde Belediyesine askerler tarafından baskın düzenlendiği ve baskında arama yapıldığı öğrenildi. Belediyede arama devam ettiği sırada, İçişleri Bakanlığı tarafından açıklamada, Belediye Eşbaşkanı Osman Karabulut'un hakkında "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla Batman 2'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam eden davası gerekçe gösterilerek görevden uzaklaştırıldığı ve yerine Beşiri Kaymakamı Sinan Aşçı'nın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

17 Aralık 2019 tarihinde Muş'ta polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, "Örgüte üye olma" ve "Örgüt propagandası yapma" iddiasıyla ilçe belediyelerin eş başkanlarının (*Varto Belediyesi eşbaşkanları Ülkü Karaaslan ve Mahmut Yalçın, Bulanık Belediye eşbaşkanları Eylem Saruca ve Adnan Topçu, Erentepe Belde Belediye Başkanı Dilaver Kesik*) gözaltına alındığı öğrenildi. **18 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen eşbaşkanlardan Bulanık Belediyesi Eşbaşkanı Eylem Saruca, Erentepe Belde Belediye Başkanı Dilaver Kesik ve Varto Belediyesi Eşbaşkanı Mahmut Yalçın'nın adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı, Bulanık Belediyesi Eşbaşkanı Adnan Topçu ve Varto Belediyesi Eşbaşkanı Ülkü Karaaslan tutuklandığı öğrenildi. **18 Aralık 2019 tarihinde** belediye eşbaşkanlarının İçişleri Bakanlığının tarafından görevlerin alındığı ve yerlerine kayyım atandığı öğrenildi. Bulanık ilçe ve Erentepe belde Belediyesine ilçe kaymakamı Mehmet İli'din kayyım olarak atandığı, Varto ilçe Belediyesine ise ilçe kaymakamı Ertuğrul Avcı'nın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

17 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır/ Sur Belediyesi Eşbaşkanı Filiz Buluttekin görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Abdullah Çiftçi'nin kayyım olarak atandığı öğrenildi. İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: “*Sur Belediye Başkanı Feyme Filiz Buluttekin, hakkında devam eden adli işlem süreci ve Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığının 2019/17902 sayılı soruşturma dosyası kapsamında gözaltına alınmış olması göz önünde bulundurularak Anayasanın 127’nci maddesi ile 5393 sayılı Belediye Kanununun 47’nci maddelerine istinaden Bakanlığımızın 20.12.2019 tarihli onayı ile geçici bir tedbir olarak görevinden uzaklaştırılmış; Belediye Kanununun 45’inci maddesi uyarınca yine aynı Kanunun 46’ncı maddesi kapsamında Sur Kaymakamı Abdullah ÇİFTÇİ Sur Belediye Başkan Vekili olarak görevlendirilmiştir.*”

Diyarbakır/Bağlar Belediyesi’nde 3 Meclis Üyesinin (Zeki Kanay, Ramazan Özçelik, Nursel Örnek) İçişleri Bakanlığı tarafından **19 Aralık 2019 tarihinde** görevlerinden uzaklaştırdığı öğrenildi. İlçe Kaymakamlığı tarafından Bağlar Belediye Başkanlığı’na gönderilen yazı şu şekilde: “*İlgili sayılı ve yazı ile ilçemiz Bağlar Belediye Meclis üyeleri Ramazan Özçelik, Nursel Örnek ve Zeki Kanay Anayasa’nın 127. maddesinin 4. fıkrası ve 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 47. maddesi uyarınca Bakanlık makamının 16.12.2019 tarihli onayı ile görevden uzaklaştırılmış olup buna ilişkin Bakanlık onayı ekte gönderilmiştir.*”

25 Aralık 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır’ın Kayapınar İlçe Belediyesi kayyım atanması ardından, eski İmar Müdürü Songül Şahin’in açığa alındığı öğrenildi.

Erzurum/Karayazı Belediyesi’nde 8 Meclis Üyesinin (Karayazı Belediyesi Eşbaşkanı Burhanettin Şahin ile birlikte Erdal Bayram, Yakup Aras, Yüksel Kişi, Abdurrehim Göksu, Mahmut Çimendağ, Alaattin Kırtıl, Emel Turan) İçişleri Bakanlığı tarafından **27 Aralık 2019 tarihinde** görevlerinden uzaklaştırdığı öğrenildi. Görevden uzaklaştırılan meclis üyelerine tebliğ edilen bakanlık kararında şöyle denildi: “*Anayasa’nın 127. maddesinin 4. fıkrası ve 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 47. maddesi uyarınca görevden uzaklaştırılmaları uygundur.*”

Erzurum/Tekman Belediyesi’nde 3 Meclis Üyesinin (Cemalettin Şengül, İsmet Karabulut, Ali Sait Bingül) İçişleri Bakanlığı tarafından **27 Aralık 2019 tarihinde** görevlerinden uzaklaştırdığı öğrenildi. Görevden uzaklaştırılan meclis üyelerine tebliğ edilen bakanlık kararında şöyle denildi: “*Anayasa’nın 127. maddesinin 4. fıkrası ve 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 47. maddesi uyarınca görevden uzaklaştırılmaları uygundur.*”

Erzurum/Karaçoban Belediyesi’nde 4 Meclis Üyesinin (Remziye Sönmez, Kazım Erhan, Murat Yaprak, Ekrem Çintimu) İçişleri Bakanlığı tarafından **27 Aralık 2019 tarihinde** görevlerinden uzaklaştırdığı öğrenildi. Görevden uzaklaştırılan meclis üyelerine tebliğ edilen bakanlık kararında şöyle denildi: “*Anayasa’nın 127. maddesinin 4. fıkrası ve 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 47. maddesi uyarınca görevden uzaklaştırılmaları uygundur.*”

-İhraç Edilenler

7 Ağustos 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre: SES Diyarbakır Şube Eşbaşkanı Recep Oruç’un KHK’nin geçici bir maddesi gerekçe gösterilerek, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca’nın onayı ile ihraç edildiği öğrenildi.

-Ücreti Verilmeyenler

Siirt'te faaliyet gösteren özel Asema Hastanesinin 140 personelinin, 90 gündür ücretlerini alamadıkları öğrenildi. 140 kişinin, **18 Temmuz 2019 tarihinde** iş bırakma eylemi yaptığı öğrenildi. *Hastane yönetimi ile personeller arasında yapılan görüşmenin ardından personelin bir aylık ücretlerinin hesaplarına yatırıldığı, geri kalan iki aylık ücretlerin de belli aralıklarla verileceğinin belirtmesi üzerine çalışanların, eylemlerine son vererek işbaşı yaptığı* öğrenildi.

EĞİTİM HAKKINA YÖNELİK İHLALLER

Üniversitelerin Disiplin Kurulları Tarafından Soruşturma Açılanlar

11 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Dersim'de 18 Aralık 2018 tarihinde gözaltına alınan 3'ü tutuklu 16 öğrenci hakkında, Munzur Üniversitesi tarafından disiplin soruşturması başlatıldığı öğrenildi. 12 Aralık 2018 tarihinde üniversitenin yemekhane binası ve mühendislik binası civarında yasadışı slogan atmak suretiyle gerçekleşen eylemleri gerekçe gösteren üniversite yönetimi, 2547 sayılı Kanununun 54. maddesi ve Yükseköğretim Disiplin Yönetmeliği uyarınca soruşturmanın başlatıldığını öğrencilere tebliğ etti. *Öğrenciler, 14 Aralık 2015'de Diyarbakır'da sokağa çıkma yasaklarını protesto yürüyüşüne katılan ve polisler tarafından öldürülen 21 yaşındaki Munzur Üniversitesi öğrencisi Şerdil Cengiz için 12 Aralık 2018'de anma etkinliği düzenlemiştir. 18 Aralık'ta ise evlere ve yurtlara düzenlenen baskınlarda 16 öğrenci gözaltına alınmıştır. Adliye sevk edilen öğrencilerden 3'ü tutuklanmış, 13'ü ise serbest bırakılmıştır.*

DİĞER HAK İHLALLERİ

KAYYIM ATAMALARI

Belediye

19 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Adnan Selçuk Mızraklı, Mardin Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Ahmet Türk ve Van Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Bedia Özgökçe Ertan İçişleri Bakanlığı tarafından görevlerinden uzaklaştırıldı. Bakanlık tarafından yapılan açıklamada; Diyarbakır'a Diyarbakır Valisi Hasan Basri Güzeloğlu, Mardin'e Mardin Valisi Mustafa Yaman, Van'a Van Valisi Mehmet Emin Bilmez'in belediye başkanvekili olarak görevlendirildiği kaydedildi.

17 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Kulp İlçe belediyesine kayyum atandığı öğrenildi. İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: *"Kulp Belediye Başkanı Mehmet Fatih TAŞ, 'Silahlı Terör Örgütüne Üye Olma' ve 'Terör Örgütü Propagandası Yapmak', suçları kapsamında hakkında devam eden (5) ayrı soruşturma ve (1) Kovuşturma ile 12.09.2019 tarihinde Ağaçkorur Mahallesinde 7 Vatandaşımızın Şehit olması ile sonuçlanan hain terör saldırısı üzerine Kulp Cumhuriyet Başsavcılığının 'Silahlı Terör Örgütüne Üye Olma, Terör Örgütü Propagandası Yapmak, Devletin Birliğini ve Bütünlüğünü Bozma' suçlarını esas olarak başlattığı soruşturma sürecinde Kulp Sulh Ceza Hâkimliğinin 16.09.2019 tarihli kararı ile tutuklanmış olması göz önünde bulundurularak Anayasanın 127'nci maddesi ile 5393 sayılı Belediye Kanununun 47'nci maddelerine istinaden Bakanlığımızın 16.09.2019 tarihli onayı ile geçici bir tedbir olarak İçişleri Bakanlığımız*

tarafından görevinden uzaklaştırılmış; Belediye Kanununun 45'inci maddesi uyarınca yine Belediye Kanununun 46'ncı maddesi kapsamında Kulp Kaymakamı Mustafa GÖZLET Kulp Belediye Başkan Vekili olarak Valiliğimizce görevlendirilmiştir."

18 Eylül 2019 tarihinde tutuklanan Karayazı Belediye Eşbaşkanı Melike Göksu'nun yerine Kaymakam Mesut Tabakcıoğlu'nun kayyım olarak atandığı duyuruldu. Erzurum Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: *"Karayazı Belediye Başkanı Melike Göksu 'Terör Örgütü Propagandası Yapmak' suçundan devam eden (1) Savcılık Soruşturması, 'Silahlı Terör Örgütüne Üye Olmak' suçundan Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 7 yıl 6 ay hapis cezasının Yargıtay 16. Ceza Dairesinde onanması üzerine adli mercilerin talimatı üzerine yakalanarak cezaevine sevk işlemlerine başlanıldığı göz önünde bulundurularak anayasanın 127'nci maddesi ile 5393 sayılı Belediye Kanununun 47'nci maddelerine istinaden İçişleri Bakanlığımızın 17.09.2019 tarihli onayı ile geçici bir tedbir olarak görevinden uzaklaştırılmış; Belediye Kanununun 45'inci maddesi uyarınca yine Belediye Kanununun 46'ncı maddesi kapsamında Karayazı Kaymakamı Mesut Tabakcıoğlu Karayazı Belediye Başkan Vekili olarak görevlendirilmiştir."*

15 Ekim 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin İlçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Belediye Eşbaşkanı Semire Nergiz ve Ferhat Kut'un gözaltına alındığı öğrenildi. **17 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Eşbaşkanların (Nusaybin Belediye Eşbaşkanları Semire Nergiz ve Ferhat Kut) "örgüt üyesi olmak" iddiası ile tutuklandığı öğrenildi. **18 Ekim 2019 tarihinde** görevden alınan Eşbaşkan Semire Nergiz'in yerine, ilçe kaymakamı Mehmet Balık kayyım olarak atandı.

15 Ekim 2019 tarihinde Hakkari'de polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Hakkari Belediye Eşbaşkanı Cihan Karaman gözaltına alındı. 17 Ekim 2019 tarihinde emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Eşbaşkan Karaman, "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası" iddiasıyla tutuklandı. **18 Ekim 2019 tarihinde** görevden alınan Hakkari Belediye Eşbaşkanı Cihan Karaman'nın yerine, Hakkari Valisi İdris Akbıyık kayyım olarak atandı.

15 Ekim 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Yüksekova Belediyesi Eşbaşkanları Remziye Yaşar ve İrfan Sarı gözaltına alındı. **17 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Eş başkanların (Yüksekova Belediyesi Eşbaşkanları Remziye Yaşar ve İrfan Sarı) "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. **18 Ekim 2019 tarihinde** görevden alınan Belediye Eşbaşkanı Remziye Yaşar'ın yerine, ilçe kaymakamı Osman Doğramacı kayyım olarak atandı.

15 Ekim 2019 tarihinde Van'ın Erciş ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, Erciş Belediyesi Eşbaşkanları Eşbaşkanları Yıldız Çetin ve Bayram Çiçek gözaltına alındı. **22 Ekim 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Eşbaşkan Yıldız Çetin'in "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası" iddiasıyla suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi. **22 Ekim 2019 tarihinde** görevden alınan Eşbaşkan Yıldız Çetin'in, ilçe kaymakamı Nuri Mehmetbeyoğlu kayyım olarak atandı.

Kayapınar Belediyesi Eşbaşkanı Keziban Yılmaz, 21 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında gözaltına alındı ve 22 Ekim 2019 tarihinde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede "terör örgütüne üye olmak" suçlamasıyla tutuklandı. Gözaltında bulunduğu sırada kendisine görevden alındığı tebliğ edilen Eşbaşkan Yılmaz'ın yerine, **22 Ekim 2019 tarihinde** ilçe kaymakamı Ünal Koç kayyım olarak atandı.

Bismil Belediyesi Eşbaşkanı Orhan Ayaz, 21 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında gözaltına alındı ve 22 Ekim 2019 tarihinde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Ayaz hakkında "terör örgütü propandası yapmak" suçlamasıyla üç ayrı soruşturma açıldığı, ayrıca 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek' ve 'silahlı terör örgütüne üye olmak' suçlamasıyla da farklı iki soruşturma dosyasının olduğu belirtilerek İçişleri Bakanlığı onayıyla geçici bir tedbir olarak görevden uzaklaştırıldığı bildirildi. **22 Ekim 2019 tarihinde** Eşbaşkan Ayaz'ın yerine ilçe kaymakamı Kerem Süleyman Yüksel kayyım olarak atandı.

Kocaköy Belediyesi Eşbaşkanı Rojda Nazlıer, 21 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında gözaltına alındı ve 22 Ekim 2019 tarihinde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede "terör örgütüne üye olmak" suçlamasıyla tutuklandı. **22 Ekim 2019 tarihinde** Gözaltında bulunduğu sırada kendisine görevden alındığı tebliğ edilen Eşbaşkan Nazlıer'in yerine, ilçe kaymakamı Yusuf Turhan kayyım olarak atandı.

29 Ekim 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre Belediyesi Eşbaşkanı Mehmet Zırığ'ın hakkındaki soruşturmalar gerekçe gösterilerek İçişleri Bakanlığı tarafından görevinden alındığı ve yerine ilçe kaymakamı Davut Sinanoğlu'nun kayyım olarak atandığı öğrenildi.

1 Kasım 2019 tarihinde Van'ın Saray Belediye Eşbaşkanı Caziye Duman'ın İçişleri Bakanlığı tarafından görevinden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Mehmet Halis Aydın'ın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

4 Kasım 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe Belediyesi Eşbaşkanı Nilüfer Elik Yılmaz'ın İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Hüseyin Çam'ın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

9 Kasım 2019 tarihinde Van'ın Merkez İpekyolu Belediyesi Eşbaşkanı Azim Yacan'ın İçişleri Bakanlığı tarafından görevinden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Sinan Aslan kayyım olarak atandığı öğrenildi.

13 Kasım 2019 tarihinde Şırnak'ın İdil Belediyesi Eşbaşkanı Songül Erden İçişleri bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Zafer Sağ'ın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

13 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir Belediyesi Eşbaşkanı Belgin Diken'in İçişleri bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Murat Beşikçi'nin kayyım olarak atandığı öğrenildi.

13 Kasım 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Hazro Belediyesi Eşbaşkanı Ahmet Çevik'in İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Ali Öner'in kayyım olarak atandığı öğrenildi.

13 Kasım 2019 tarihinde Dersim'in Mazgirt ilçesine bağlı Akpazar Belde belediyesi eşbaşkanları Songül Doğan ve Orhan Çelebi 'nin İçişleri Bakanlığı talimatıyla görevden alındığı ve yerlerine kayyım atandığı öğrenildi.

16 Kasım 2019 tarihinde Mardin/Savur Belediyesi Eşbaşkanı Gülistan Öncü'nün İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Bayram Türker'in kayyım olarak atandığı öğrenildi.

16 Kasım 2019 tarihinde Mardin/Mazıdağı Belediyesi Eşbaşkanı Nalan Özaydın'ın İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Muhsin Duran Kalkan'ın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

16 Kasım 2019 tarihinde Mardin/Derik Belediyesi Eşbaşkanı Mülkiye Esmez'in İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Hakan Kafkas'ın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

16 Kasım 2019 tarihinde Urfa/Suruç Belediyesi Eşbaşkanı Hatice Çevik'in İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Kenan Aktaş'ın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

5 Aralık 2019 tarihinde Van'da HDP yönetiminde bulunan Özalp Belediyesi Eşbaşkanları Dilan Örenci ve Yakup Almaç sabah saatlerinde polis tarafından evlerine düzenlenen baskınla gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Aralık 2019 tarihinde** eşbaşkanlar Örenci ve Almaç'ın görevden alındığı ve yerine Özalp Kaymakamı Abdulkadir Çelik'in kayyım olarak atandığı öğrenildi.

5 Aralık 2019 tarihinde Van'da HDP yönetiminde bulunan Muradiye Belediyesi Eşbaşkanları Leyla Balkan ve Yılmaz Şalan, sabah saatlerinde polis tarafından evlerine düzenlenen baskınla gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Aralık 2019 tarihinde** eşbaşkanlar Balkan ve Yılmaz Şalan görevden alındığı ve yerine Muradiye Kaymakamı Erkan Savar'ın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

5 Aralık 2019 tarihinde Van'da HDP yönetiminde bulunan Başkale Belediyesi Eşbaşkanı Erkan Acar'ın sabah saatlerinde polis tarafından evlerine düzenlenen baskınla gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Aralık 2019 tarihinde** eşbaşkan Acar'ın görevden alındığı yerine Muradiye Kaymakamı Erkan Savar'ın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

7 Aralık 2019 tarihinde Batman'ın Beşiri ilçesinin İkeköprü Belde Belediyesine askerler tarafından baskın düzenlendiği ve baskında arama yapıldığı öğrenildi. Belediyede arama devam ettiği sırada, İçişleri Bakanlığı tarafından açıklamada, Belediye Eşbaşkanı Osman Karabulut'un hakkında "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla Batman 2'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam eden davası gerekçe gösterilerek görevden uzaklaştırıldığı ve yerine Beşiri Kaymakamı Sinan Aşçı'nın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

17 Aralık 2019 tarihinde Muş'ta polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, "Örgüte üye olma" ve "Örgüt propagandası yapma" iddiasıyla ilçe belediyelerin eş başkanlarının (*Varto Belediyesi eşbaşkanları Ülkü Karaaslan ve Mahmut Yalçın, Bulanık Belediye eşbaşkanları Eylem Saruca ve Adnan Topçu, Erentepe Belde Belediye Başkanı Dilaver Kesik*) gözaltına alındığı öğrenildi. **18 Aralık 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen eşbaşkanlardan Bulanık Belediyesi Eşbaşkanı Eylem Saruca,

Erentepe Belde Belediye Başkanı Dilaver Kesik ve Varto Belediyesi Eşbaşkanı Mahmut Yalçın'ın adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı, Bulanık Belediyesi Eşbaşkanı Adnan Topçu ve Varto Belediyesi Eşbaşkanı Ülkü Karaaslan tutuklandığı öğrenildi. **18 Aralık 2019 tarihinde** belediye eşbaşkanlarının İçişleri Bakanlığının tarafından görevlerin alındığı ve yerlerine kayyım atandığı öğrenildi. Bulanık ilçe ve Erentepe belde Belediyesine ilçe kaymakamı Mehmet İlidi'nin kayyım olarak atandığı, Varto ilçe Belediyesine ise ilçe kaymakamı Ertuğrul Avcı'nın kayyım olarak atandığı öğrenildi.

17 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır/ Sur Belediyesi Eşbaşkanı Filiz Buluttekin görevden alındığı ve yerine İlçe Kaymakamı Abdullah Çiftçi'nin kayyım olarak atandığı öğrenildi. İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: “*Sur Belediye Başkanı Feyme Filiz Buluttekin, hakkında devam eden adli işlem süreci ve Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığının 2019/17902 sayılı soruşturma dosyası kapsamında gözaltına alınmış olması göz önünde bulundurularak Anayasanın 127'nci maddesi ile 5393 sayılı Belediye Kanununun 47'nci maddelerine istinaden Bakanlığımızın 20.12.2019 tarihli onayı ile geçici bir tedbir olarak görevinden uzaklaştırılmış; Belediye Kanununun 45'inci maddesi uyarınca yine aynı Kanunun 46'ncı maddesi kapsamında Sur Kaymakamı Abdullah ÇİFTÇİ Sur Belediye Başkan Vekili olarak görevlendirilmiştir.*”

Belediye Meclis Üyesi

21 Ağustos 2019 tarihinde Kayapınar Belediyesi'nin HDP'li Meclis üyesi Adnan Akgül, İçişleri Bakanlığı tarafından hakkında “örgüt propagandası” iddiasıyla yürütülen soruşturmalar gerekçe gösterilerek görevden alındı. Akgül'ün yerine Kayapınar Kaymakamlığı Yazı İşleri Müdürü Mehmet Zülküf Güler kayyım olarak atandı.

4 Eylül 2019 tarihinde Van'ın Edremit Belediyesi'nde İçişleri Bakanlığı tarafından görevlerinden uzaklaştırılan 4 HDP'li meclis üyesinin yerine memurlar atandığı öğrenildi. *Edinilen bilgilere göre; görevden alınan Eşbaşkan Medeni Özer'in yerine İpekyolu İlçe Tarım Müdürü Ercan Karahan, Savaş Encü'nün yerine Belediye Başkan Yardımcısı ve Yazışleri Müdürü Vedat İlli, Atiye Şen'in yerine Zabıta Müdürü Abdullah Ekinici ve Sevinç Şeker'in yerine ise Belediye İmar Müdürü Nevzat İlhan atandı.*

Muhtar

22 Ağustos 2019 tarihinde Batman'da Çay, Korik ve Bağlar mahalle muhtarları ile Kösetarla köyü muhtarlarının, haklarında açılan dava ve soruşturmalar gerekçe gösterilerek görevden alındığı ve yerlerine kayyım atandığı öğrenildi. Batman Valiliği tarafından yapılan açıklamada, “Örgüt adına suç işlemek suretiyle örgüte üye olma, görevi yaptırmamak için direnme, suçluyu kayırma, toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefet etme, örgüt propagandası yapma” iddialarıyla devam eden yargılamaları nedeniyle görevden alındıkları belirtildi.

3 Aralık 2019 tarihinde Diyarbakır Lice ilçesinde ev ve iş yerlerine düzenlenen baskınlarında, aralarından köy muhtarlarında bulunduğu 24 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan muhtarlardan Yolçatı Mahalle Muhtarı Fatih İzgi ve Dernek (Tilê) Mahalle Muhtarı Nazmi Kartop ifadelerinin ardından serbest bırakıldı. Tepe (Gir) Mahalle Muhtarı Adnan Yılmaz hakkında arama yakalama kararı çıkarıldığı öğrenilirken, hakkında gözaltı kararı çıkarılan muhtarlar ve gözaltına alınan muhtarların yerine İçişleri Bakanlığı kararıyla kayyım atandığı öğrenildi.

SAĞLIK HAKKI İHLALI

23 Eylül 2019 tarihinde Diyarbakır merkez Bağlar ilçesi Ali İhsan Çelebi Eser Erkek Yatılı Kur'an Kursunda eğitim gören ve yaşları 11-17 arasında değişen 46 öğrencinin, sabah kahvaltısında tükettikleri yiyecekler (zeytin, peynir) nedeniyle zehirlendiği ve hastaneye götürülerek tedavi altına alındıkları öğrenildi.

DİĞER BAŞVURULAR

4 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İkrım Aysel, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum İbrahim Aysel, 2018 yılının Mayıs ayında, Çanakkale’de askerlik yapmaya başladı. Oğlum bulunduğu askeri kışlada, kendisine verilen ağır işler nedeniyle rahatsızlandı. Sevk edildiği Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Hastanesinde yapılan tetkikler ardından “bel fıtığı kayması” tanısıyla ameliyat edildi. Ameliyat sonrası tamamlanan tedavisinin ardından hava değişimi sebebiyle izinli olarak eve geldi. Şuanda sırtında 6 adet platin, 7 adette vida bulunmaktadır. Diyarbakır Askeri Hastanesinden “sağlığa elverişli değildir” raporu aldı. Oğlum, şuanda iş göremez durumunda, hasta olarak evde yatmaktadır. Tedavisine devam etmektedir. Oğlum askerlik yaptığı kışlada rahatsızlanması, hastalanması nedeniyle MSB (Milli Savunma Bakanlığına) müracaatta bulunarak oğlumun vücut bütünlüğünün zarar görmesi sebebiyle mağduriyetin giderilmesi için dilekçe ile başvuru da bulundu. Başvurumuz kabul edilmedi. Bulunduğu askeri kışladan eve geldiği güne kadar ki; tüm geçirdiği sağlık işlemleri ve askeri belgeleri kendilerine ulaştırmamıza rağmen başvurumuzun gerekçe gösterilmeden ve sadece telefonla “belgeleriniz eksik” denilmesini doğru bulmuyoruz. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

8 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Kasım Koçkaya, şu beyanlarda bulundu: “2017 yılına kadar 23 yıllık kamu çalışırken 155 ve Bimer’e yapılan ihbar üzerine ihraç edildim. 692 KHK ile atıldıktan sonra hakkımda Terör propagandası/C6 hakaret/ Türklüğe hakaret/ 3 soruşturma / dava açıldı. Şikâyetçinin “şiiir yazıyor, şiiir yoluyla terör suçu işliyor” iddiası ile 2 takipsizlik 1 beraat aldım. 1 davam sürüyor. Ekonomik açıdan zor günler geçiriyorum. Toplumsal izolasyona maruz kaldım. Çalışma koşullarım bertaraf edildi. 9. Ağır Cezada Terör propagandası nedeniyle yargılandım. Halen Asliye Ceza Mahkemesinde davam sürmektedir. İhraç gerekçem Şiiir yazmak/ babamın 12 Eylül’de cezaevinde yatmış olması ihraç sebebidir. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

11 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sıltı Tutmaz, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Seyfettin Tutmaz, 1993 yılından beri kendisinden haber alamadık. 2013 yılında Bitlis’teki bir görgü tanığının beyanına göre oğlumun bir çatışmada yaşamını yitirdiğini ve daha sonra toplu bir mezara gömüldüğünü öğrenmiş olduk. O tarihten sonra cenazeyi almak için yaptığımız başvurulardan bir sonuç alamadık. Oğlumun cenazesinin tarafımıza teslim edilmesi ve gerektiğinde DNA profili eşleymesinin yapılması için bizden kan örneğinin alınması için gerekli adli işlemlerin yapılmasını talep ediyorum.”

12 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Enver Yılmaz, şu beyanlarda bulundu: “ Kızım Hacire Yılmaz, Isparta Üniversitesinde okuyordu. 2016 yılının başlarından sonra kendisinden bir haber alamadık. Çevrede birçok yerde sormamıza rağmen akıbeti hakkında haber alamadık. En son dün televizyon ve çeşitli sosyal medyada çıkan haberlerde kendisinin Diyarbakır Kocaköy ilçesi kırsalında yaşamını yitirdiğini

öğrendik. Yaşamını yitiren örgüt üyesinin kızım olduğunu düşünüyorum. Cenazesinin tarafımıza teslim edilmesi için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

21 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Nazime Kaya, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Ulaş Çelik, 1992 yılında İstanbul’a çalışmaya gitti ve kendisinden bir daha haber alamadık. Yaptığımız araştırma sonucunda PKK Örgütüne katılım sağladığını öğrendik. Ancak tüm arama çabalarımıza rağmen kendisini bulamadık. 2018 yılında Bitlis’te gömülü cenazelerin çıkarılıp İstanbul adli tıp merkezine götürüldüğü basına yansdı. Oğlumun cenazesi de bu mezarlıkta olabileceğini düşünüyorum. DNA karşılaştırması yapılması için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

1 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Ethem Çelikel, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Vedat Çelikel, Dicle Üniversitesi Sosyoloji Bölümü 1. Sınıf öğrencisiydi. Mehmet Akif Ersoy Kredi Yurtlar Kurumunda kalıyordu. 18 Şubat 2019 tarihinden itibaren kendisinden haber alamıyoruz. Bunun üzerine haber alabilmek için Diyarbakır’a geldik. Kredi Yurtlar Kurumu müdürü 7 Ocak tarihinde yurt ile ilişkisinin kesildiğini söyledi. İkinci dönemin başından beri okula gitmemiş. Okul karakoluna başvurduk. Bize bir ifade için kendisini çağırdıklarını ve ancak ifade vermeye gelmediğini söyledi. Bunlar dışında kendisiyle ilgili bir bilgi elde edemedik. Oğlumun akıbetinin belirlenmesi için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

18 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hayriye Türkekul, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Tekin Demir (Lice / 1976-1977) 1993, Cengiz Demir ise (Lice / 1980) 1999 yılında evden ayrıldı. O tarihlerden bu yana çocuklarımdan haber alamadım. 2017 yılının Aralık ayında basın organlarında yer alan haberlerde, Bitlis merkeze bağlı Yukarı Olek köyünde bulunan Garzan isimli mezarlıktan 267 cenazenin İstanbul Adli Tıp Kurumuna götürüldüğü söylenmiştir. Geçtiğimizde günlerde yine basın organlarında yer alan haberlerde İstanbul Adli Tıp Kurumundaki işlemlerin tamamlandığı ve yakınları tarafından başvuru ile teslim alınması gerektiği, aksi takdirde kimsesizler mezarlığına defnedileceği söylenmiştir. Çocuklarımdan cenazelerinin bu mezarlıkta olabileceği ihtimali üzerine ben de, DNA örneklerini savcılığa vermek istiyorum. Gereğinin yapılmasını arz ederim.”

18 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İffet Zuğurlu, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Hamdullah Zuğurlu (Diyarbakır doğumlu) uzun yıllardır evden ayrıldığı için ondan haber alamıyorum. 2017 yılının Aralık ayında basın organlarında yer alan haberlerde, Bitlis merkeze bağlı Yukarı Olek köyünde bulunan Garzan isimli mezarlıktan 267 cenazenin İstanbul Adli Tıp Kurumuna götürüldüğü söylenmiştir. Geçtiğimizde günlerde yine basın organlarında yer alan haberlerde İstanbul Adli Tıp Kurumundaki işlemlerin tamamlandığı ve yakınları tarafından başvuru ile teslim alınması gerektiği, aksi takdirde kimsesizler mezarlığına defnedileceği söylenmiştir. Çocuklarımdan cenazelerinin bu mezarlıkta olabileceği ihtimali üzerine ben de, DNA örneklerini savcılığa vermek istiyorum. Gereğinin yapılmasını arz ederim.”

18 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Bedriye Kılıç, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Metin Kılıç (Güçlükonak / 1973 doğumlu baba adı, Mehmet) 1993 yılında evden ayrıldı. O tarihlerden bu yana çocuğumdan haber alamadım. 2017 yılının Aralık ayında basın organlarında yer alan haberlerde, Bitlis merkeze bağlı Yukarı Ölek köyünde bulunan Garzan isimli mezarlıktan 267 cenazenin İstanbul Adli Tıp Kurumuna

götürüldüğü söylenmiştir. Geçtiğimizde günlerde yine basın organlarında yer alan haberlerde İstanbul Adli Tıp Kurumundaki işlemlerin tamamlandığı ve yakınları tarafından başvuru ile teslim alınması gerektiği, aksi takdirde kimsesizler mezarlığına defnedileceği söylenmiştir. Çocuklarımın cenazelerinin bu mezarlıkta olabileceği ihtimali üzerine ben de, DNA örneklerini savcılığa vermek istiyorum. Gereğinin yapılmasını arz ederim.”

18 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Abdulfettah Çiçek, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Abdulkadir Çiçek, 1998 oğlum Mustafa Çiçek, 1999 yılında evden ayrıldılar. O tarihlerden bu yana çocuklarımdan haber alamadım. Çıkan haberlerden kaynaklı Bitlis mezarlığında olabileceğini düşünüyoruz. Bu yüzden DNA örneklerini savcılığa vermek istiyoruz. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyoruz.”

20 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Teklife Özbey, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Remzi Özbey, 1977 tarihli Muş doğumludur. Oğlum 1995 yılında Adana ilinde ikamet ettiğimizde evden ayrıldı. O tarihlerden bu yana çocuğumdan haber alamadım. 2017 yılının Aralık ayında basın organlarında yer alan haberlerde, Bitlis merkeze bağlı Yukarı Olek köyünde bulunan Garzan isimli mezarlıktan 267 cenazenin İstanbul Adli Tıp Kurumuna götürüldüğü söylenmiştir. Geçtiğimiz günlerde yine basın organlarında yer alan haberlerde İstanbul Adli Tıp Kurumundaki işlemlerin tamamlandığı ve yakınları tarafından başvuru ile teslim alınması gerektiği, aksi takdirde kimsesizler mezarlığına defnedileceği söylenmiştir. Çocuğumun cenazesinin bu mezarlıkta olabileceği ihtimali üzerine ben de DNA örneklerini savcılığa vermek istiyorum. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

25 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Doğan, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Ahmet Doğan, 1999 yılında evden kırsal ayrılarak alana gittiği için bir daha haber alamadık. Aldığımız bilgilere göre 2000 yılında kırsalda vefat ettiğini öğrendik. Daha DNA testi yapamadan acele bir şekilde Hasankeyf Mezarlığında gömülmüştür. Hasankeyf Barajının yapılması ile birlikte Hasankeyf Asri Mezarlığında bulunan cenazeler Batman İl Mezarlığına taşınmıştır. Ancak 12 civarında cenaze kimsesiz denilerek olduğu yerde bırakılmıştır. Sular yükseldiği için cenazelerin sular altında kalma ihtimali yüksektir. Bu yüzden acil müdahale gerekmektedir. Aksi takdirde dönüşü olmayan bir yola girilecektir. Kan örneği vermeye hazırız. Bu sebeplerle Derneğinizden hukuki ve insani olarak yardım talebinde bulunuyoruz.”

25 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Yusuf Topal, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Nedim Topal, 1993 yılında üniversitede okurken kırsal alana gittiği için bir daha haber alamadık. Aldığımız bilgilere göre 2000 yılında kırsalda öldüğünü öğrendik. Daha DNA testi yapamadan acele bir şekilde Hasankeyf Mezarlığında gömülmüştür. Hasankeyf Barajının yapılması ile birlikte Hasankeyf Asri Mezarlığında bulunan cenazeler Batman İl Mezarlığına taşınmıştır. Ancak 12 civarında cenaze kimsesiz denilerek olduğu yerde bırakılmıştır. Sular yükseldiği için cenazelerin sular altında kalma ihtimali yüksektir. Bu yüzden acil müdahale gerekmektedir. Aksi takdirde dönüşü olmayan bir yola girilecektir. Bu sebeplerle Derneğinizden hukuki ve insani olarak yardım talebinde bulunuyoruz.”

29 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Şah Tekin, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Mehmet Reşat Tekin, yaklaşık üç yıldır evden ayrılmıştır. Yazılı basında 26 Nisanda Lice Kırsalında bir çatışma yaşandığını ve vefat eden

kişilerin olduğunu gördüm. Bu kişiler içerisinde kardeşim de olabilir. Bu konuda sıkıntı çıkmaması Savcılığa DNA Testi / kan örneği vermek istiyorum. Bu sebeplerle herhangi bir sorun çıkmaması için Derneğinizden hukuki ve insani olarak yardım talebinde bulunuyoruz.”

13 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Serdar Özdemir, şu beyanlarda bulundu: *“Kardeşim Şeyhmus Özdemir, 2014 yılında evden ayrıldı. O tarihten bu yana kendisinden haber alamadık. Bundan 7-8 ay önce jandarma görevlileri evimize gelerek; kardeşimin Tunceli ilinde olduğunu ve daha önce örgüte katıldığını söylediler. Kardeşimle 2014 yılından bu yana görüşmediğimizi ve kendisinden haber alamadığımızı kendilerine söyledik. 13 Haziran 2019 Perşembe günü, bazı haber kaynaklarında 9 Mayıs 2019 tarihinde Tunceli ilinde kardeşimin yaralı olarak teslim olduğu yönünde haberler gördüm. Haberlerde kardeşimin isim ve soy ismi belirtilmişti. Bunun üzerine, anne ve babamla birlikte Tunceli iline İl Jandarma Komutanlığına gittik. Jandarma komutanlığında kardeşimin etkisiz hale getirildiğini söylediler. Biz bunun üzerine cenazenin Malatya ilinde olduğunu düşünerek; Malatya cumhuriyet başsavcılığına gittik. Malatya savcılığında bize teşhis için iki fotoğraf gösterdiler. Ancak biz iki fotoğraftan da teşhis işlemi yapamadık. Teşhis işlemi gerçekleştirilemeyince Tunceli ilinde savcılıktan bilgi almak istedik. Tunceli savcılığı bize dosyada gizlilik kararı olduğunu ve birinin teslim olduğunu söyledi. Gizlilik kararı nedeniyle bize bilgi verilemeyeceğini belirttiler. Biz kardeşimin durumu ile ilgili sağlıklı bilgi almak istiyoruz. Kardeşimin teslim olduğu yönünde haberler var; kardeşimin yaralı olup olmadığını durumunun ne olduğunu ve tedavisinin yapıp yapılmadığını bilmiyoruz. Söz konusu soruşturma dosyası gizli olduğundan herhangi sağlıklı bir bilgi alamamaktayız. Kardeşimin yaşamını yitirip yitirmediği ile ilgili savcılık tarafından bilgi almak istiyoruz. Bu hususlarda derneğinizden hukuki girişimlerde bulunulmasını talep ederiz.”*

18 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Serhat Parlak, şu beyanlarda bulundu: *“Ağabeyim Ferhat PARLAK, 10 Nisan 2018 tarihinde gözaltına alındı. Akabinde 13 Nisan 2018 tarihinde tutuklanarak Diyarbakır D Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna konuldu. Abim tutuklanmadan önce Diyarbakır’ın Silvan ilçesinde, Silvan Mücadele adlı gazetenin sahibiydi. Abim ile ilgili iddialar soyut olup; abim silvan ilçesinde 14 yıldan bu yana aktif gazetecilik yapmaktaydı. Abimin tutuklanma gerekçesi örgüt üyeliği iddiası idi. Abim ile ilgili iddianame 28 Şubat 2019 tarihinde hazırlandı ve ilk derece mahkemesi tarafından iddianame kabul edildi. Duruşma tarihi olarak da 8 Temmuz 2019 tarihi verildi. Abim yukarıda belirttiğim gibi tutuklandığından bu yana herhangi bir şekilde kovuşturma makamlarının önüne çıkarılmadı. Abimin bu uzun tutukluluk süresi, kendisinde olumsuz bir durum yaratmaktadır. Abimin, adil yargılanma hakkı bu uzun tutukluluk süresinden kaynaklı ihlal edilmiştir.”*

25 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Süleyman Buğdaycı, şu beyanlarda bulundu: *“Benim üç oğlum vardır. Küçük olan oğlum adli suçlara karışmış ve bundan dolayı çeşitli cezalar almıştır. Cezaevine girmeden abisinin kimliğini ondan habersiz alıp kullanmıştır. Bizim bundan haberimiz yoktu. Daha sonra büyük oğlum Ömer bunu fark edince gidip emniyete kimliğini ondan habersiz aldığı için şikâyetçi oldu. Daha sonra küçük oğlum Menaf’ta aynı şekilde beyanda bulunmuştur. Buna rağmen İşlediği suçlardan dolayı Maltepe cezaevine gönderildiği zaman yine abisinin kimliği üzerinden işlem yapılmış. Oğlum 19 ocak 2018 tarihinde askere gitmiştir. Daha sonra 2 Şubat 2018 tarihinde kardeşini görmeye gittiğinde cezaevinde aynı kimlik bilgileriyle giriş yapıyor olmasından dolayı cezaevine alınmamıştır. Daha sonra küçük oğlum Menaf 3. Ayda cezaevinden firar*

etmiştir. Bunun üzerine arama kayıtlarına yine büyük oğlum Ömer'in kimlik bilgileri düşmüştür. Ama bu sürede askeredir. Daha sonra askerdayken izne çıktığında otobüsle yolculuk yaparken arama esnasında kaçak olduğu gerekçesiyle gözaltına alıp tutuklanmış ve Silivri cezaevine gönderilmiştir. Daha sonra askerlik kâğıdını savcılığa ulaştırdıktan sonra tahliye edilmiştir. Daha sonra tekrar askere gitmiştir. Askerlik bittikten sonra Diyarbakır'a dönmüştür. Döndükten sonra devam eden dava için bilgi almaya gitmiştir o esnada tekrar tutuklama kararı çıkmıştır. Daha sonra Diyarbakır T tipi cezaevine gönderilmiştir. Dava sonuçlanmış ve 9 yıl ceza almıştır. Psikolojisi bozulmuştur. Şuan asıl suçlu olan oğlum kaçaktır. Onun yerine büyük oğlum Ömer haksız yere ceza almıştır. Bunun incelenmesini ve gereken hukuki işlemlerin yapılmasını derneğinizden talep etmekteyim.”